

Sy-li epšwał,
Pilnje dštal,
Strowja éc
Swójbny statok
A twój swjatoč
Zradny jo.

Za staw sprócnj
Naspój móny
Lubošć mǎ;
Bóh pak awérny
Próz spať mérny
Čerstawó dá.

Njšoč ty epšwał,
Swérnje dštalš
Wódné dny;
Dšćé pak awjety
Dnǎ daty,
Wotpočť ty.

Z njobes manǎ
Njšoč šć kłmazǎ
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Kil Bóh poda,
Wokrěw šćl.
F.

Ssersbske njedzelske łopjeno.

Wudawa šo łóžu hobotu w Esmeretzej křišćijšćejini w Budučinje a je tam ja šćwórtćetnu pšćeplatu 40 wj. dołćak.

Nowe lěto 1916.

„Našće dowěrjenje.“ (Hebr. 10, 35. a 36. št.)

„O knježe, pomhaj nětk, o knježe, daj nětk, šo by ho wšćirto derje radžilo!“

Tak našć „Biblišći pućnik“ pšći nastupjenju noweho lěta ł njejbještemu Wóžej šćučinje. Njšć šo takža nutrna próšćwa ł wjele wutrobom ł njeju pošćěnje! Woblenje budž ł prawym žórtom, ł kotrehóž šćbi trošćť a dobnu myšl čćepamy. Wóh našć wějšće wuškšći. Woblišćwa praweho wjele šamóže, hódž šprawnja je, a kotra moblišćwa mohla šprawniškja być hać ta jeneho łuda, kotremuž njepšćeželšo je wšćirćid šćron je šćniczenjom hroža? Šćuž šćny wšćitzy, šćějor a wšćšnowć, wójšćto a lub, šćrownje ja šćžerjenje měra byli, dša šću našće šćjednocšće próšćwu ło Wóžu pomoz we wójšćkej nuhy wšćěhšćmóžnemu, šćwjatemu Wóžu wějšće šćpobowne. Ł Wóža pomoz běšće widomna w žyłej wóšnjje w našćidž mnohich dobuzćach. O njebudžmy njeđakłowni, hódž nětko hšćšće njje žanuz wuhladow na měr!

Njewóšćofć našć nětko tušći. Šćož šo šćaršćimaj dže, hódž pšćež žyly mēhóž žanje powješće wot lubeho šćyna nimotaj, kotrehóž regiment je we wóšćrej bitwoje šćal, tak w tu šćwiltu my wšćitzy, hój woprawóžje žyly šćwět njewē, šćto kubže. Haćž drje je Wóh w njebšćach jenićki, kotryž do pšćiškoda hlada? Wjeđža šćějor a jeho radžićelšo prawy wupućž ł wušćoćow abo pšćeróžozny šćrěć, ł kotrymž by šćo našće dobuzće dospótnižo? Wbo

budže mnohóž njepšćeželow našć šćonćšće tola pšćewinjćž?

Šćtóž na tele staróšćepóšće prašćenje haj wotmóšćwja, tón je dowěrjenje šćubik. To je ćšćłowjećne. Džiwacž šćo dyršćimy, šćo je jšć poměrnie jara mać. We wóšnjje je wěra rošća, a wěra dawǎ doměr, haj wěra je dowěra, šćuzitoćšć, rjetowniwo.

My ćžitario „Pomhaj Wóh“ wěrĩmy. Ale tež nam derje ćžiti, tež nam je trěbne, šćo našć jednu napómĩna a pošćłũnjje, kotryž ma šćylniškju wěru hāj my a kotryž je tež wójaz pšćěćat, šćnješćowu japošććof. Tóu je w šćwojim ćžǎžu wěrĩjazyž, kotrymž běšću lubša pobraći, na lěpšće bohatšćwo potašćat, kotrěž w njebšćach je a wěrĩjazyž wóšćanje (34. šćt.), a ł temu wón tole napómĩnanje pšćiškaji: „Tehodla njecžĩ šćińćje wašće dowěrjenje prećž, kotrěž ma wulke šćapłacženje!“ Wótajšćim wónĩ šću hšćom dowěrjenje potašćali, a ł nami je runje tak; našće dowěrjenje bē wulke, bē frašćne, a tež mnošy njewěrĩjazyž bō pšći wudyrĩjenju wóšćny ł Wóžu wobročĩšću a šćo jemu dowěrĩću, wójaz wóšćebje. Tak je „našće dowěrjenje“ hóbũ trónowane, hódž je Wóh tón šćnješć našć ł dobuzćem wóhšćnadžĩ.

Šćtó to šćwoje prećž ćžĩšćnje? Ženo njerošćomy to ćžĩni. Rošćomy ćšćłowje šćbi šćwoje lubša haj, je šććitũnje a šćo próžnje, je tež wó móžnolćžĩ pšćišćporćeć. Dowěrjenje je jene duchowne lubšo, a wone je našće bohatšćwo, našća móž, našć šćrěć ł dobuzću. Wóžno, šćo trjebamĩ jemu twerđje šćac, jeno njepšćeželšće nadbēž.

dale wotrząsę, so bychmy njeprzechcelom pschewinyli. Na najwzrostajšijach bitwischćomaj nashi wodserio hżom delho tak dżerza, na nječjornym hżom psches žyle lęto! Wopravodžita mudrošč je w tajtm doměrjenju. Hščasće wozaj regimentow do wšestho šniczerja čerćić, to by rěčalo, doměru do dotatnych dobyčow precz čžihnyć, tež doměru do Woħa. Doměrjenje na wulle sapaczenje. Ženo wutracc a woczalowacž durbimy; a nashi žiwěni woazaj to čžinja: w motrach, wustřich, žymnych pschewowach a podstupach wo dnjo a w nozaj psches žyly tynk dnjow pschewywaia. „Wly durbimy wutracc, my wěmy, što je našeho kraja budže, hdyž truceje nještejmy“, tak łobdy rjetnje, a tola hebi łobdyčćki mēr žaba, hebi žedži domoj, domoj, domoj!

A my tu w domach? To by hrěch był, hdyž my stozžimy a žalostžimy. Wly durbimy wjele bóle won pišacž: „Nječžihnyće wosaje doměrjenje precz, kotraž je wulle sapaczenje!“ Tak wosyštym našim lubym wozakam wutrobuj, tak pomhajmy ł dobyčuj! Nasche doměrjenje njech žo pschewješe na wošto! To je dobra bróu. Wóħ žam čžył naš i njej wopasacž!

Doměrjenje ma tež psches čžas pschewpomhacž, w kotrymž žo žana pomoz, žana rada njeznamata. Wono w tajtm čžasbu woschbite mjeno dobywa, mjeno ščetpliwosć. „Ščetpliwosće je wam treba, so byščasće Wožu wolu čžiniłi a šhubjenje dostali“, tak japoščitol dale pišche. Hdyž žo doměrjenje ł dobyčjenje wobtrucza a pošylnja, žo nječžihnyć precz. Ale hdyž žadyn desćesć Wozeje hnady twoju wupaczenju doměru njeowomacža, to je čžas, w kotrymž ma twoje doměrjenje žo wupruhowacž w ščetpnošči.

Wly i wjetšcha prajmy, so něchtó doměrjenje „i h u b i“. Hdyž japoščitol wo „prečžihnyć nježenju“ doměrjenja rěčji, dha won tajtu pravu nješččetpliwosć i tym wosnamjenja. Wde wosomitu je doměrjenje preczžihnyć. Žyle drje žwoje doměrjenje ničtó precz nječžihnyć, i najmještcha niz w přenim wubyrjenju nješččetpnoščje. Wly žo žašo na Woħa dopomnimy, žo druždy jara rucze šmirujemy, pak w nudy, pak pschi džěle, pak pschi jednanju i ludžimi. Ščetpliwosć čžlowjeła žašo wosběhuj, wona pschinyješe šhonjenje, a to te šhonjenje, so može čžlowječ džiwnje wjele pschčetpćić. Tazje šhonjenje pschinyješe nadžiju, nadžija pak nješahani, kaž je Pawoł pišak. Tón je to žam šhonil došč i nadosć.

So bychmy Wožu wolu čžiniłi, ł temu je ščetpliwosće treba, duchowneje mozy, kotraž w nudy wutraje. Kotrež Duħ Woži wodži — tež psches čžehnosće —, čži žu Wože džěči. Wóħ čže, so durbimy žo do stracha podacž, hdyž je trěbne ja šboje žobuczłowjełom. „Krystuš je čžepil ja naš, wostajiwšji nam wopisimo, so bychmy šebžili sa jeho stopami.“ To čže Woħ. Samaritšji žwoji rjanu rjetowšti štuk wuwjebže, runjež rubježnizy hichćili sa blisćežji pschewywaču. Wóħ čže rjetowštwó mječ, rjetowštwó mužji a žonow. Wón naš je wožnje ł temu nusuje. W rjanušč mječnyšč čžasach jeho hnadne žlowo husto podarmo wabi, a čžlowišć štombow je łop. Nętt Woži prut ludži podarmo njebije. A tež łobde žlowo nęnosće ma we wožnje wjazaj mozy, wusče pčemow a iščasć, žiwjenje a lubosć šbudowacž, hščesćžijanstwo a hščesćžijanske wadžnje tworić. Na knježaje wosštejnosće do wožny žladajo mnofy praja: „Tak njeowosće dale hćić.“ Nętto je w šamotowšči na

štraži pschod njeprzechcelom našcha młobžina pytnyła, so ma čžlowječ nješmjertnu bušču, kotraž we wješelenjach, wot šwěneho wadžnja šahnyjena, mřewa, ale nętto ł hebi pschidže a šrowje wosćacž woczina. „Ja budu hinalšji“, telto wjele jich je tak domoj pišalo! „Woni žu wostli. Džhnyćosć je ščetpliwosć a šhubosť šhonjenje pschinyješla. Lud budže šepšaji, ponižniščji, pobožniščji. Žyrtje žašo něchtó budže!

Tak budža Wože šhubjenja žašo mōžniščjo dopjeljenje. Žene tajte šhubjenje rěka: „Ja čžu žwoji šakoi do jich myšle dač, a do jich wutrobuj čžu ja jón napišacž, a ja budu jich Wóħ, a won budža mój lud.“ (Hebr. 8, 10. ič.)

Duħ budžmy ščetpliw, so bychmy tajte šhubjenje dostali. Tak šastupmy do noweho lęta a špěwajmy:

Wšči čžasnej šhubjenosći
A wšchelkej drugeji šłosći
Daj ščetpnošč, pošylni wěru
A dopomhaj nam ł mēru!
Šamjeť.

W. T. W. B.

Ř nowemu lętu.

Daj budž, ludy Wóćice, tebi,
Řiž hacž žem nam pomhacž žy;
Ř nowom lętu wospiet hebi
Twoju pomoz pschewemu.

Šlej, nam žiwjenje je morjo,
Šeho žokny nasche dnj,
Nawalnoscž jich nasche horjo,
Łobž pak našcha, to žy T. ħ.

So tucb džęňcha nastupimy
Řebu, acž, nam tak njewěšty;
Wly jón tebi porucžimy,
Ty žy wšchewowedomny.

Daj nam nadže, řiž naš šěħa
A nam pjelni wutrobuj;
Hdyž žo wětr do pšachtow lęħa,
Wamny žědbu wješchšchu.

A řaz łobžniť ł hwešdam hlada,
Sa pučžom žo pradžjo.
Tak budž twoje žlowo rada,
Wuščba nam a prawidła.

Duħ wšni ja ruku řaz džěčji
Tež w nowym lęće naš.
A njech twoja lubosć žwěćzi
Šso nam na pučž łobž čžas.

Čžyž tež mife šamjeť stajić
Ř našim šubym mobiltwam,
Potom čžemy džalaje prajić:
Wóħ je dale pomhacž nam!

J. K.

Žako bęchu wóšom dnjow nimo, so by to džěčatto wobřejane bylo, bu jemu mjeno date

Ř s u š ħ.

Přeni džęti lęta ma mjeno Žes ħ. Wobožnemu hščesćžijanej je tole mjeno mješe wščęni najšwěćasće. Wón je i nim šwo-

sanj wot kolecki hač ł rowu. Na Żesufa je kłchceny, w schari jeho jehawo, wstęi konfirmaziji ł ł njemu pójnaje, na kwój hebi jeho wuproszy a mrejō jemu hwoju duchu poruczi. Wōn hwoje dżelo w Żesufowym mjenje spoczina a hwoje dżęci w jeho duchu woczęhnye.

Wchēs Żesufa mamy kłchęcijanste domy, šhule, zyrkwe, mišionstwa, hmalne wustawy, dobre wušknołce a fazonje a tehorunja. Haj, kajtałstul dobra wōz ho nębže jawędže, wona je wurwit ł nękafęho głowa abo stutla Żesufoweho. Wōn je raš ł hwojim awczobnikam prajij: „Wjele mnje njemōzęce njęō czińci.“ Tak w jeho mjenje mōz teži, kiž wōdjo dobre we naš pōdł, haj, kłchęcje wozaj, kiž naš teži slobōnčy czińi, hōnž do njeho węcimj.

Żesuf, Żesuf je to mjeno,
Kiž mam w hwojej wurtoči;
Żesuf je tōn Šbōžnik jeno,
Kiž mi duchu wurčęwci. (Spawafste cjo. 28.)
J. K.

Setkanje Boże we wulkej wōjnje.

(Wotraczowanje.)

Wucęł powęda mō, so je w Ep. wutornjene kopjena ł pišaniłki knihow, wot dżęzōweje ruki pišane, wō jstwie namakał a so bęču na nimi te głowa czińaci: „Luby nana, kał pšchindže, so ty nęko do Wōha węcij, to tala hewał twojca mōda njebęche?“ Kajsja hwnjaza ręc teke dżęzōwe głowa.

(Š lista męšęcjanosty pola prustęho landsturmataillona.)

* * *

W Kambrai, hđęž bęšęce wōlji rynch lazaretu, ł cžakami jara na buškowapstrijach wotraczowanje. Duż mje načy wotpōkřanž profęche, sanjenjch wupytacz. Za to dżelo raš na ho wjad ł hym wot jeneho hōpitala ł druchem, wot jeneje sale do drugeje a wot jeneho łōpa ł druchemu hōžifik. Kęsto to tala hubjenstwa a kał wjele žębenja, w cžōbu nuly khatne hrowo hęhjęčę. Wchęzaj hu ho wješelil, tež nęlotry, kiž dohōo žaneje zyrkwe smutkacz wōhlabał njebęche a bęšęce na zyrkej hwarik. Nęto je wchęitō ayle hinał. Načhi muijōo hu kłutničhi. Hōnž bęč ł kōzđym hantym ręczał, hym potom węcęor abo njebętu popołdnju njętrniti dżęczal. Kał woni težōwōwacu na slobōnčy kłwalenje ł prębowanija na horje, kotręž bęču drje huřto hęhjęcheli a tala ženje prawje sprohymjeli; nęko hu sprohymjachu, pšchetōž nęko bęču kłubž, kudni, hłōdni. Najim ludžom mōžan nęchto prawięž wo prawej radowęci w tym Krijaju. Načhi wozaj hu pišhi hwojich ranacz męni a sęęęęplawi, pōkwojni a dobreje myšle.

(Wotrowōnly hładaci thorych [buchowny].)

* * *

Luby knjes dostaro! Wot pręnjeho dnja hym pola wōjřka, hym hōzom 3 ste bitowy pšętrac. Tu nawutnjęch prawje trophmicę, kęto je dawerjenje ł Wōhu. Wačch dr. G.

* * *

Dale cžu hęšęce spomnicę, so hu te kniži dohry trofęč a naš w cžękřni cžaku; pšchetōž a hym pwnięž, so je tał hōzom nęlotry towaręč hebi Wōže hrowo ja wōdžaj hmeřbu wurwōwit, kiž do wōjnij Wōže hrowo jazpwnjōwe . . . Za prošęž njęcham, ale wy cžyłi tał dohry bęč a mi nęchto kłchęcijanste pōkřacz, ja šubu wam jara dżawowu . . .

(Wchęchodnje bale.)

Kak je Bohuřlaw ł Dubowina Boha spōsnał.

Wotwędaciłto wot Křęhřtowa Šchmida.

Wšęchetōž 3. Wul.

(10. wotraczowanje.)

14. staw.

Šwjętelna macęř.

Dobra, bohobojajna knjeni bydełęhe mjes tym na hwojim hrowę Dubowinje pōina trudobij a štrudkōwe. Šęhřękamęšij powęęęę, so ma wōwno kōz, a so je hōzom męř, nadhjęłęche ho, hwojeho lubeho mandžęłęstę bōrny saho wōhlabał. Tala je to pomylhwičij da ho do płaťanja. „Ach, mōj luby Wōžo“, dżęłęche wona, „ja hym tala prawje njęōžōwōm! Šęhřōž te kōzdemu ł wjełęlu, je mi ł njewurjęłnej trudobje. Kōzba kłuba žona najimžęheho panita wjełęli ho na pšchitab hwojeho muža — a ja hebi njemōžu na pšchitab hwojeho mandžęłęstę hęs stracha a bojōęęe pomylęłic. Ach, kajsja žalōęž a trudoba tudy jeho woczajuje! O kał samōžu jenož jemu žalōwne njebōže ł dżęłęjom ł wędomōęęi dač. Ach, ja naju wōbeju njebudje drje tu na tym hwoęęe žana wjełęla hōžina wjazaj!“ Tej ho stajnje njewurjęłnej wje slyłakę; njemęęęche nihęže žaneho męřa, a hwođęłęche ł jeneje stwy do drugeje, pał do łapalki, pał saho do šohrow. Hđęčękuli dżęłęche a bęšęce, modlečęche ho we wurtoęe ł Wōhu, pšchetōž jeničęłi trofęč, jeničęłe spōkōjenje namata hęšęčę w mołbjenju a pomylęljenju, so Wōh hām wchęč czińowiste nalezōwōęęe wōdji a huřto najhōđęche horjo do najwjełęęęe a najšbōžničęęęe radowęęe pšęchmęna.

„O dobroczęw Wōžo!“ modlečęche ho wona, jako bę junu saho w najdalšęim kęćzij sahrōby hōře hęřly płaťaja, „o dobroczęw Wōžo, hmił ho nade manu, hmił ho nab mojim mandžęłkim; kęřit kōz temule mojemu žalōwstwu cžęřtjenju, — jenož tebi hamemu je to wōmno! O da, so ty naju sahwōwžęnje wjełęte a radowne bylo. Ty hu ł najimudhřęch wotpōhladanjow nana a macę a dżęčjo rođžęłil — o daruj namaj naju lubę dżęčękato ł nowa, a do, so bychym ho wchęzaj jō saho wibęłil! Ty hu hōzom wjele tyřaz hęřljow jętręł a trudōm do radowęęe pšęchewōczęł. O ty najmikōłęčiwij, najdobroczińiwij Wōžo, hmił ho tež nade manu! O luby njebęłi Wōtęč! Hęcęwunje hřęłęhna, hym tala pšęęō twōja dżowta, a hmeřm tebeje hwojeho Wōtęza mjenowacz, kaž je to twōj luby Šęđm hām wucęł a pšchitajal. Ach, ty mje węcęęe bōle lubwjełch, duřil ja hwoje dżęčō! O Krijęčę, njebęłst Wōtęč! Hęhřch, wuřęřęch mje, njękřōtoręž hwoje dżęčę, hwoju dżowtu, kotręž žaneho wucęłta nima, kłiba jenož tebe!“

Zako ho knjeni takle modlečęche, hęřęčęłęche nękōho pšęčęč; pohłada wokofo ho, a hlej, Marata, kotręž bę runje ł tmi brachimi lubžimi do hrowu pšchęčęta, pšchindže so sahrōdže dele, runje do tamneho rōřka, hđęž knjeni bōdęłęche. Hōnž knjeni Maratu spōna a jeje wjełęte wōblōčę wōhlaba, šubžij to nowu nadhju w wjele wurtoęe, a njebę jej hinał, jako by jandžela ł njebęł wōhlaba. „Ach, najlubřhi, najdobroczińiwřhi knjeni“, prajęłęche Marata, „pšęchęwunje wam najwjełęčęch powęęęž wo wōłšim ludžem Bohuřlawtu. Wōn je jęw — a storo jeho saho wōhlabač.“ Marata bę kłema powędacz pōczala, tu pšchindže tež Metřodij, so by knjeni na mudre wačęnje na pšchitab jeje hantla a mandžęłęstę pšchęhōwōwal. Knjeni bęšę nęł pōna radowęęe a nadhjęłęche ho, so mandžęłęstę a hantla ja nęlotre dny wōhlaba, a wjeđęłęche putnita do tanujeje stwicęłi, w kotręž bę nęhby ł Wōhęřlawtom hęđłita.

Zako burje wotowri, hlej, tu stajpi jeje mandžęłstę je hęntom na rukomaj napšęčęō. „O mōj najlubřhi Drowōmęro! o mōj najlubřhi Wōbuřlawto!“ to bęču jeje jeničęke głowa, ł lotymij mandžęłstemu wokofo šęjje padny. Madowne hęřly płaťajo woko-

schowacze pał fwoje lube dźecko, pał lubeho mandźelskeho. „Něto chcu rad wumrjeć“, prajeće wona napoślebu, „hdźy ſym tehale ſboža dočatała. D kał ſpodźiwuje wě Wóh wšchitko wobjěz. Čełkecho běh ſy ſmjerće nadbata, hačź tajteje radosće. Za budźich je ſtrachom tšcepotała, hdy buch cki, mój najlubschi mandźelski, bjes našeho lubeho Bohuškawta napřehčežo ſtupicz a cze pomiatč durbjala — a njez tym přichinjehčeho jeho ty ham w přinim wotomiknjenju na mjez ſaſowidženja na rucnoj mi napřehčežo! — D Wóžo, fwoje žiwu dny njemóžu ſo cži dolež dźawatowacz, ſo ſy tele žačotne njelože do tajteje radosće přeheměnik. Čjaſ žiwjenja chcu ſo w kóždym horju k tebi dowierć; přehetož ty wobjězich wšchitko tał, ſo je k našemu lěpšiemu a napoślebu k našej radosći! — D mój luby Bohuškawto! kaži ſy ty hžjom luboſny a překny hólcež. D mój najlubschi mandźelski! kał ſbózne ſaſowidženje je nam Wóh wšchim ſjom přichhotowak. Wón bě naſ wšchých ſtjoch rosbjělil; něk naſ na ſpobžiwne waſhjnje ſaſo hromadu dowježe. Semu budź czeleč, ſhwatba a džał!“ Wšchitny ſtjo pkačahu ſylny radosće a dźawatowacz; Marata pkačaje ſ nimi, a tež putnik, wutrobnie hrutu, njemóžeće go hylow bžezćeč.

Kało bě přinja a najwjetšja radosč trochu nimo, poča Bohuškawt maczeri powjebac, ſchto je ho wšcho ſ nim ſtało, a to na tajte waſhjnje, ſo durbješe wona pał pkač, pał ho ſaſo poſměwacz. Najrjeſhe wopřisowacše wón, kał jemu w tamnym wotomiknjenju bdehe, hdyž je jemje přehes rozputnik ſtafu přeni kroč do wulkeho hwaća pod rjane módre njebjo wustupi. Hřichje ſ wjetšej radosči a wutrobniſchim pohuńczom powjedacše wón wo tamnym najwjetšichim wotomiknjenju, hdyž jemu pobožny putnik přeni kroč Woha mjenowacše, a jeho wſchepomóžnošč, najwjetšuju mudrošč a lubolež na wſchých ſtorženjach wězach potajnowacše. Tał dotho hačź tole powjedacše, ſtejacu jemu hwiłke hřly wo woczomaj.

„Woprawdže“, prajeće hrabja, „ſtoro buch hebi žadał, to buch wo hwojich dźečazych dniach tež w tajlim woobydenju w jeni woczehnjenje był. Wly ſym hžjom wot makočje hwetnyli, wſche tele kraſne ſtutki Wóže wſchědnie bjes wjehe tebnjónočje wobječ. — D hdy buchym my tele Wóže ſtutki a ſtworjenja tež tał, kaž Bohuškawt, ſ dobom a hžjom pſchi doſpolniſchim roſomie wuhladali — kał by nam tu k wutrobje był! D dobro a wulki Wóžo! kał buchym ſo nad twojej wſchepomóžnošču bžiwali, twoju mudrošč hwatili, nad twojej dobročomjónošču a mitkošču ſo radowali!“

Wobožna a bohobojna knjeni praječe: „Kaž bdehe Bohuškawt, jako je hwojeho pobytnieho woobydenja přeni kroč na Wóžu kraſnu jemju wustupi: tał budže tež nam nědy, hdyž ſ tehale čaſneho žiwjenja do njebječ ſtupimy. Kaž bdehu Bohuškawtowe hrabji! — mjenujžj tarne molowane a dźelane ržički, jehnjalka a ſchamiki, na kotrychž meješe tola wulke wješele — přehžo jenož jara njedospolne a njedokojnane podobijny tutyh kraſnyh ſtutow a ſtworjenjow Wóžich tu na ſemi: tał brie ſy tež, po mojim ſbačju, wſche wobjome rjanoleče a wſchě wobjela tuteho hwaća ledma někaſi řchin kraſnolečom a radosčow w njebječach. Žej tał radosč tu na hweče, kotruž mamju pſchi ſaſowidženju hwojich najlubschich po dołhim ſrudnym čaſku rosbjelenja, tež tale wulka radosč je přehžo hřichje něšto mate přehčiwno tej radosći, kotruž řmjećemy nědyh w njebječach pſchi ſaſowidženju hwojich lubych: a tola ſym ja w tymle wotomiknjenju našeho ſaſowidženja tudy tał ſbózna, jało buch woprawdže hžjom w njebječach byta!“

Wobožny a czelečedostojny putnik pſchitiſaj k tymle woſobnym řezam hřichje tele řtawa: „Wučba a wěnošč, kotruž we wſchom řchtož je ſo tu ſtało, ſjawnje widžimy, je ta: Wóža wſchewo-

móžnošč, mudrošč a dobročiwjošč je na njebju a na ſemi tał ſjawna a wulka, ſo móže ju tež dźečazaj rojom ſpójnac.“

(Čłončenje pſchichobnje.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* Čo leto jašo pod widořom řwětnjeje wuły ke řonzej řhwata. Naſcha nutrna přerſwa je, ſo by tola to lube nowe leto něto dopojnjenje pſchijněcho janđelskeho hodowneho řkřelucha: „Něc na ſemi.“ Kaž bzć dotal tež naſche „Řomhaj Wóh“ nam natwarjaze a poſylnjaze čřitanje pſchijnjehe w tym czeſtim čaſku. Tajte wutrobo natwarjaze čřitanje žadaju hebi pał tež naſchi lubi wotach na biwitiſchju. Duž řečelče tola tež hwojim lubym won do pola kóžu njebželu jene kopyeno „Řomhaj Wóh“, kotrež hebi ſtajeće pola hwojecho knjeja duchowneho. Wly dže trjebacje ſo jenož do řwěta třlnyč. Perto to njepkači. W ředabžiji „Řomhaj Wóh“ je ho w řańdženju řeče přehemějenje ſtało. Naſch dokpołetny řwěny njepřoznity pohureaktor hñes wſchjſchi ſeminarſki wučej em. Ziedler go nuſowany čzujecše, dla hworowatočje hwoje pohureaktorſwo řkřič. Jemu budž hřichje juntróč najwutrobniſchi džał ja jeho dokpołetne přezowanje ja naſche „Řomhaj Wóh“. Wly wěmy, ſ kajte lubošču je wón ja naſche kopyeno bžekaf. Čo bžkó bdehe jemu woſheje lubo a wažne a w roſiwowanju našeho „Řomhaj Wóh“ to mjeno „Ziedler“ njepapomnite wſtanje. Wóhu pał budž tež džał, ſo nam ſ dobom muža namačaf dał, řiz je to dželo na ſo wſaf a jało pohureaktor ſaſtupik. Je to hñes wſchjſchi wučej em. Kantor Z. Kaplet w Wudyſhjnje. Wly jeho, tohž go něto hžjom nětoře nepřazy řwětnje řobu přozje, wutrobnie witamy ſ tym pſchecom, ſo by jemu přehes Wóžu hradu ſpořžene bylo, dohe leta ja naſche nabožijnſte kopyeno bžekaf a tał Wóže kraleſtwo mjese Šerabami twarič. Rubych čřitarjow pał uamokwjamy, ſo chyli ſo tež ſtaráč ja dalkše roſchřerjenje našeho „Řomhaj Wóh“, jo hwojim řuſobam a ſnatym poručieč. Duž dža „Řomhaj Wóh“ do lubeho noweho leta.

* Hdyž go Sylvester řemšđenje džerži, na ſo w ſařſich žyřkwach kolekta ja žyřwiny fond hromabžič. Lubi Šerabgo chyli kał ſwoj přichinoč dač, dolež ſa žyřwiny fond něko wo wójnje woſheby nadawł, ředki pořičieč ja doſahaže řařtaranje najchich lazaretow ſ pólnym duchownym.

* „Bibiſſi pučnit“ ja leto 1916 je ho do hód rojekaf a chyli hebi jón wſchitny Šerabgo pola hwojecho knjeja duchowneho ſa 15 pj. wotewſeč, a pſchitnyč hřichje jedyn a řečelče jón won na biwitiſchjo. „Bibiſſi pučnit“ ja našch heřbſti lub je ſaſo pſchecjelatwo hñes řarač Wřóřaf w Wudyſhjntu řeřtaf.

„Řomhaj Wóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale je tež we wſchých pſchewawarňjach „Šerb. Nowin“ na wſchach a w Wudyſhjnje dořacz. Na řchtworeč, leta pkači wón 40 pj., jentkliwe čřiřka ſo ſa 4 pj. pſchewawaju.

Čamoluſity ředaktor: J. Góla. Šobutredaktor: J. A. Kaplet. Čřichječef a nařkadnik: M. Smoleř.

Sy-ll epéwal,
Pilmje džélat,
Strowja čé
Swéjbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróony
Napój móony
Lubosé mg;
Bóh pak swérny
Préz spať mérný
Čerstwoé da.

Njeoh ty spéwał,
Swérnye džélas
Wósdne dny;
Dńéń pak swjaty
Duńń daty,
Wotpońń ty.

Z njebies mana
Njeoh é kłmanna
Žiwnoś je;,
Žiwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wokřew čel
F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Mubawa ģo kóždu ģobotu w Smolerjež knjižičkišćepetni w Budyšinje a je tam ja šhtwórtlétu pšehpłatu 40 pj. dostaćž.

1. njedžela po tšjoh kralahj.

1. Měšj. 28, 10—17.

Zakubowj kón.

Čšony nimaja ničjo na ģebi, praji ģwét křétjje hotowy. Wón njecřuje, kaštemu nadobnemu samćej wone ģluzja, a tola dyrbjal ģwét najłepje wjedšić, jo na ģwěće ničjo ģjes pšićižny a samćera njeje.

Ze čłowjeł po džéle do spanja padnył, jeho duħ ģiħjeće ģušto dale džéla abo jeho duħa dale saćuwa; a to njemyšlena a njeca-džerjana wot čłowšćeje wole, ģo wona połajuje, kałož je; saćady žaneħo čšélneho wošćujja abo woblićja ģo njemóžja škwować. Ale wona teč jařitšicho a rašnitšicho Bóži ģlós ģhřići; pšćetóž žane sa-ħafke a něme čšélné wučo temu njesodžera. Wodrujo ģy ģwoje myħle složil na swóntny ģwét, na ģwoje džéla a na ģobucłowje-łow. Ale w nozy, ģdyž ģy ģwoje myħle do ģo jeħanył, čši twój Bóh šćipihel ģwojeho štušćneho žiwjenja prjódžćerži, ty ģebje ģameħo pšójnajeħ. ģlada čłowjeł won do rjaneħo piřaneħo ģwěta, ģo jeho myħle a saćuwa rospřóħa. ģlada pař jeho duħ nućs do ģlubotich čšélnych ģlubinow nozy, ģebje ģameħo pšójnaje a widži w šćipihelu, jało by do čšélnjeje ģluboteje wody ģladal. Tak čłowjeł w nđžnym widženju, to řéka, wó ģnje, pšójnaje ģebje ģameħo a — ģwojeho Bóħa, tořehóž w ģwojéj njewěćte w ģwěće ģewal ģriadž njepšójna. Ĥehodla ģwójate piřmo, wóħebje šтары testament, ģonam wěštu wadžnoćé pšićizpina. Wono wě, kał Bóh ģo čłowjełom won ģnje šćewja. Šćachnje ģo wón něħdy Zakubej wo ģnje šćewi, jało tutón do ģarana čšéłajše. Ĥehodla kěđžubj na ģwoje ģony!

Twoje ģony šćipihel twojeho štušćneho žiwjenja.

1. wone čši połajuja twójnu duħnu,
2. wone dadža čši ģhřićecž Bóži ģlósž.

Ženjuřiči teřt nař wjedže do krajiny, toćraž drje běħe na-ħemnu ľudej dotal křétwo njepnata, tola toćraž j njecřićajej wójni pšćeho bóle do našćeho ģnajomštwja řupa. Zakub dyrbjeħe pšćed ģwojim bratrow Ĥawon čšéłać a džěħe j Werřaby do ģarana w Mešopotamijej a pšćińidže na jene měřto a wosta tam pšćes nóz; pšćetóž ģlózno bě ģo ģižom šćowalo. A wón wia jedny ka-ńjeń a połožj jon pod ģwoju ģłowu a spaħe, a jemu ģo džjěħe.

Wón wšćal běħe čšéřu njepřambu čšimj; ģwojeho bratra Ĥawa běħe wo žohnowanje ģwojeho nana pšćijnjeř, ģwojeho šćareħo ģlepeħo nana šćeal a ģebi jeho žohnowanje j řěħwořču pšćiħwojok. Ale na druhim boku tola widžim, Zakub ģebi wuħo ģwojšeće te ģlubjenja, toćraž wot jeho džěda Abrahama ģem na nonowym domje wotpoćžowacu. Wón ģhřjše je rad wobar-nować a ģo po niħ řlójć, mjes tym jo měřeħe Ĥaw malo šćo-řymjenja a ģo te njeħieřte ģlubjenja ģwojich wóřow. Prjedy teħo běħe wón ģižom ģwoje prawo přenjeħo naroda wo wšćednu jěđž Zakubej pšćedat. Zakub wšćal dyrbjeħe něto čšéře křojtanje pšćěćracž dla ģwojeho jebaniřwa a pšćed Ĥawowym ģuńewom čšéłać a tak wón čšebnjeħe k pšćećšćimnu ģwojjeje maćerje do ģarana (Mešopotamijej). Wse wulfej bójsej wšćal je wón čšé-řat, něto ģlubšćo ģačž prjedy saćuwajo, kał jara wón wodacža a šćit ģwojeho Bóħa řjeba, a kał nětořřjškali kóćž je drje ģwo-ju wutrobu pšćed Bóħom ģwojich wóřow wuħypal, na tořehóž

žohnowanju jemu telko ležeče! A kajke požadaje wutrobje ho Bóh tež namacaje. Tole wičito w Zafubowym honje sažo namacani. Jeho hón nam potajuje jeho štufniwošč, pomozopotrěbnosć, ale tež jeho wulke doměrjenje k Bohu. Hónjaze je widjeć, kak wón wičitičo sbožo a derjebiče pola Bóha pyta, bjes kotrehož wón njemotó žnyw byč. — Tak tež tebi hušo twoje hony twoje smutskowne žiwjenje jenja. Szaj-li dobry a pobožny, hu tež twoje hony tajke, hy-li pak slótniwo, hu tež twoje hony tajke, hy-li božajny a w stajnje hrawy žnyw, tebe hušo twoje hony nastroža. Człowjekei, kotrehož myšli je jenož na seniške trowce, bndže ho ledna wo njebiščich kublach džecz. Szawej drje ho nijeje wjele džalo wo tym duchownym žohnowanju w njebiščich kublach, kotrež na domje jeho wótzow wopoczowajše. Szony hu šchpibel sa žiwjenje twojeje duške.

Alle wone czi tež hušo dadža Boži hlož hlyščecz. Kak štufniwoće tola Zafub w swojce nudy cžakawce na nekajke šjewjenje swojeho Bóha. Jeho duška bėšče lačna po žnywm Božy a wulkim krahnywm pšichodže. A itemu tak po Božy lačnemu człowjekei ho tež Bóh wo huje šjewi, jako Wóh jeho wótzow. Kajke pošly-njenje bėšče to ja cžakawce Zafuba, jo měšejše tajšeho stajneho pšchewodžerja w turym Božy swojich wótzow, kotrehož wot młodocje hen jnaečje je štawa šjewjenja, hjawotaje pišma, fateschyma abo špewacšich? Džeczšich ho k njemu a mašč doměrjenje k njemu? Abó rucacšy ho hradž Szawej, kiz njewobštajny bydlešče po semi, jenož j e je kubla nanajpřehiše žadašče a tak žnješče wšelake njeprofejenja a njeměr? Džeczšich ho ty, heršiči ludo, hiščejše k Bohu swojich pobožnych a hwernych wótzow? Derje tebi, hdyž wón cze donja kaž na bitwiščezju pšchewodža! Kajke populjenje bėšče to ja Zafuba, hdyž Bóh jemu wo huje tón wroščt da: Ja hym j tobu a cžu cze šwarnowacž, hdyž ty pcožewajše, a cžu tebe sažo pšichinjecž do teho kraja! Derje temu wotajei, kotremuž Bóh tónle wroščt dawa! Wón budže smětow hwoj cžaj w zlyšny kraju pšchewacž, doniz Bóh jeho njepowjedže do domšiny. — A Zafubei, kiz pod hotym njebjem wopoczowajše, Bóh hłubi: Tón kraj, na kotrymž ty ležišć, cžu ja tebi a twojemu hynjenju dacz; a twoje hynjo budže jako prád na semi. Tole hlybjenje pak tež džejga hiščejše bohobojajnywm placzi. Zajkič potomnižy ho na semi roščerja a w měrje bydla, a jich duška ho hyni, kaž hžym I. wšah njewa: Derje temu człowjekei, kiz njehodži po radže hješbóžnych a njesteti na drošy hřeščnikow, a njehyda na stole wušmėnzow, ale ma lubošć k šawotnej tebo šnjeja a myšli na jeho šawot wudbu a w uozy. Tón je jako drjewo plodžene pišči wódných rěčach, kotrež hwoj plód dawa wo hwojim cžaku, a jeho lišeje njepojaduje, a wšchitno, šchtož wón cžini, to ho derje radži. Alle niz jenož Zafubei a jeho potomnikam Bóh žohnowanje hłubi, ale jeho potomnižy dyrěbjachu tež žohnowanje byčž ja wšchite ludy: w tebi a nowim hynjenju budža žohnowanje wšchite narody na semi. A tuto hlybjenje je ho dopjelnišo: pšchego jašnišo bėšče ho Bóh šrawščtemu ludej šjewit a pšches hwojich profetow k nim rěčal, doniz njepšchidže s Zafubowych potomnikow najwjeršidi hjewet Boži, Jezus šchryštuš tón Szyn Boži. Kajke žohnowanje sa žyle człowještwa bėšče tón Szóžnič, tutón šapocječ a došonječ Božeho kraleštwa! Wšchitnim, kiz džejga hiščejše pó cžnje a w ščejm hynječe hebža, njed ho wón je hwojim šbóžnym njebjestim hweštom šjewi, tež najhlybjenjšim pohaniam móže* wón wmuženje wot mowych šfuttow pšchibóžniwo pšichinjecž. W nim maža ludy šjednanje j Wobom a wmuženje wot hřešow. A Zafub hmedžijše do předka widjeć žohnowanje tuteho hweša šbóžnika, kiz dyrěbjese j jeho potomnikow pšichinjč. Tón rěčl k njebjegan, kotryž wón wo huje widjeć, bėšče jemu pofas na to, kaž je jemu a jeho potomnikam pšches wěrny Bože kraleštwa, tón horni hweš, wotworenny pšches Božu hnadu.

Kajki šbóžny hón tutón hón Zafubowu! Wón jeho pošly-nješče na puczi wěrny a dawajše jemu krute pšchewodženje, so je Bóh wšchudžom a na człowjekow myšle a šfutičedžujuje. Jačo Zafub wotuczi, džejše wón: Woprawdže, tón šnjeje je na tym měšče, a ja njewjedžach; a boješče ho a džejše: Kak hjawate je to měšto! Tu ničžo druge nije, hačž Boži dom, a tu hu njebiščej wrota. — Šlaj, wšchudžom móžejš hwojeho Bóha šekacž: doma w modleščej komorzy abo wonka w ššelnej hrjebi, pišči wšchudžnywm džele abo wonka w bitwje. Žiwje šjewjenje Bóha Zafubei tutón hón pšichinjče. — Szaw po wšchém drje tajke hony měš nijeje, a tola drje Bóh tež k njemu rěčejše pšches hwešdomnje. — Kajke mašč ty hony? Tež ty móžejš s nich Boži hlož hlyščecz. — Szunadž cze w uozy šle hony štroža a czi j šhwanjom hwoža, hradž czi Bóh wo hnje to hubyčitno potajuje, kotrež ty na hebje a hwoju hwojbu pšichinjčejš pšches hřeč, abo tu hašbu abo njehodšošć, do kotrež ty pšches hwoje hřeščne žadošče pšichinjčejš. Duž pošchudaj na Boži bnanozu hlož. Šte hwešdomnje móže cze w uozy wo huje pšchewodžacž, ale dobre hwešdomnje móže czi tež wo huje woffschewjenje a pošlybjenje pšichinjčejš. Szony móža czi Božu wolu šjewicž.

Kč. w K.

Dobre domjaze šredki sa nowe lėto.

1. Szahřebaj wšcho njepšchecžestwo, wšdu šwadu a škobu, kotrež hwanu w štarim lėče hwoju wutrobu wobčezowachu. Dži k temu, pšchecžimo kotremuž hy škobu měš abo kiz je pšchecžimo tebi ma, a praj s wutrobny k njemu: „Wodaj! Sa cžu tež wodacž!“

2. Szahřebaj hrošneho njekacžomnika, kotryž czi wuku a nohu wochromicž ba a wutrobu šenje cžini, kiz hčónžo s domu wučžeri a s nim tycje a mēr! Tónle njekicžomnik rěla krcyš Dundat.

3. Želi šo hebš hwoje dothody a wudaboki trochu do předka postajich, njehmėšč jeno stare ryczič wospjewowacž: sa bydenje, sa jěšč a pičže, ja tepjenje, šchoty a tak dale, ale tež sa někotre nowe: sa hlybšč, sa mišionistwo, sa hčelščjanške wustawy, sa w žohnowanju šfuttowaze towasšima a tehorunja.

4. Čžitaj wot špocžata lėta wšchėnje rano a wječor s twojimi šróšči šlaw s biblije a pšchifamki k temu modlitwu. To je sa dom žohnowanje a nusne ja tebe a tych twojich.

5. Szawecž njedželu po Božej woli a daj ju tež hwojim hwojecžič. Škobž porjadnje se hwojim kemschi. Šdžž njedželu prawje hwojecžič, potom budže czi hžžny tjdžeti k njedželštemu tjdženjei a žyle lėto k njedželštemu lėtej.

6. Pšchewgladaj hwoje šchaty a hwoje drasty a te hwojich džejči a pshuhy, hačž ho mjes nimi njemamota, šchtož sa tebe njewužitne w šhamorje wiša abo w šchini leži! A potom ho štaraj wo hlybu hwojbu, kotrež je s někotrymi šoščlemi a hantjemi w tymle hynštim cžajhu jara pomhane. Dawaj w potajnym a s lubošču!

7. Budž hwešny w šemštim a w njebjestim powotanjau!

J. K., t.

Šhryštosfor.

Šhryštosfor rěka człowjek, kiz Šhryštuš a nošy. Wo tajtim nowšerju Šhryštuša je ho se štarých cžajšow powjedacžičšo šfowako, kotrež je drje jeno bašeti, ale tak lubošna a powucžaga, so móže ho tež na tutym měšnje cžitacž. Nunje něko, hdyž hu hody nimo a bė šandžene lėto nimale na lėžbeho mjes nami nekajka starošć a cžejga pokozena, cžymy ho praščecž, šchto nam lėpeje howi: wutroba, napjelnjena s wobčeznoščemi abo s Šhryštušowym duchom.

Nječ powjedacžičsa je pohanjški muž s mjenom Šeprobuh. Jeho domišna je, kaž ho praji, w šwistim kraju byča. Tam bė

wón jako wojał hobersteje wultkojcze a bylnojcze żywy. Wón bė njes wšchėmi najblyniŝi, a lóžby jemu kłujczech.

Alle to ŝo jemu na wobŝajne njeľubějce. Wón drje ŝo ŝazuwawŝe jako kujej zpleho ŝwėta, ale runje teobla teŝ jako tón, kŝiž tu zple wŝamocęnyj stej a je jeno ham ŝebŝi żywy. Ničto jeho niľubowawŝe, lóžby ho pŝehed nim bojejcze. Tak bu wón njeľazy a njeľobowomy. Zeho žiwjenje jeho wjazy nje-
pokołoj, pŝehetoŝ ŝkřtoŝ jeno na ŝebje hameho mŝŝi a je ham ŝebŝi żywy, byna pŝehoz njeľobowawŝi a hućećiŝi.

Tak ŝo Nreprobuŝej teŝ dęŝeje. Teobla ja někim hladawŝe, lotremuŝ by ŝkřizj mohł a kŝiž by bylniŝi hać wón był. Wo tajkim kralu ŝo jemu powjedawŝe. Wŝehelotcze potny ho k njemu poba a do jeho ŝkřizby ŝtupi. Zuntřozč pŝtyn, wo kral ŝkřiz nad ŝobu ŝejni, jako ŝo ŝłowo czert wupraji. Wón ho wobhonjowawŝe, cęŝebola je ŝo to ŝłato, a ŝłoni, jo ŝo kral cęerta a jeho moŝy boji. „Potom je wón bylniŝi hać ty“, rjekny Nreprobuŝ je kralej, wupućeći kralownyj ŝkřizbu a pŝehczaha kraje, jo by cęerta pŝyat a jemu ŝkřiz.

Alle jeho pytanie ŝrjedŝ bėteho dnja Nreprobuŝej ničo nje-
pomahaje, pŝehetoŝ cęert je wjećy cęzmnocęze, kŝiž dnjowe ŝwėtko hŝiŝi. Alle junu w noŝy cęerta na cęzmnocę, cęzmnocę pucęŝaj jako namjowarja bęiwjeho wójŝta ŝetka. Ćnydom do jeho ŝkřizby jaŝtupi.

Nėto bėteho jeho dny a noŝy wupjeljene ŝ cęzrtowymi ŝkřizbami a ŝłatkami. Dha raŝ ŝpodbjwna hodjina pŝchŝndze. Wón je ŝkřizawŝomi ŝteho ducha pŝehy kraj jedajawŝe a na jene dobo pŝtyn, tak ŝo jeho knjes njene meŝta hwojeho pucęja pŝehes wulke koto ŝminy a ŝpłóŝŝjwje prjeć cęerjejcze. Nreprobuŝ hŝiŝe-
jeŝe, ŝo tam ŝkřizj ŝ cęzernie trónowonanyj ŝkřizľubom stej. Pŝehed tym bė cęert potny ŝtrólowoz cęetňal. Dha Nreprobuŝ ŝpóŝna, ŝo teŝ cęert tón najmóŝniŝi njeje. Wóŝniŝi hać wón je tón, lotnyž je na ŝkřizju wŝat, ŝeľuŝ ŝkřizľub. A w teŝ hodjine wón woteńdze, jo by ŝkřizľuba pŝatł a jemu ŝkřiz.

Wón pucęjowawŝe a pucęjowawŝe, praŝehaje ŝo tu a praŝehaje ŝo tam, ale ŝabny jemu ŝkřizľuba wofaŝeć njemóŝejcze. Ćtónč-
nje k ŝabnyderje, to je k cęłowjelej, kŝiž we woteľzanej krajine hamľuti bydłejce, pŝchŝndze. Zemu wón hwojow naleŝnosć do-
wėri: „ŝa ŝkřizľuba pytam a być jeho rad namaťat.“ „Dha durbicŝ ho molicę a poćizjčj“, dęŝejce ŝabnydet. „Ač“, wotmólwi Nreprobuŝ, „to ŝabny pucę ja mnje njeje. ŝa ŝym hplny a potny moŝy; pŝehes poćenje woteberam, a ničto wuŝiŝta ŝ teho nima.“ „Potom drubehoz pucęa njewėn“, praji ŝabnydet. „Wuŝij trowoj mőz a ŝkřiz cęłowjeľam, potom ŝkřizľuba namaťat.“ A wón jemu wulku, mőđny a točhatu njewu wořiza, kŝiž w njedolotcęi bė a pŝehes lotremuŝ žabny mőŝ njewjedęŝeje. Pŝiči teŝ rězy durbje-
jeŝe wŝehęŝ, lotŝiŝ cęřyřdu ju pŝehęć, ŝ jeneho brejoŝ a drubehem pŝehęjeć a jim tak je žiwym moŝtom ŝkřizjč. Potom wėćejce ŝkřizľuba namaťa.

Zale rada ho Nreprobuŝej derje ŝpodobawŝe. Wón ŝo ŝebra a pŝchŝndze k brojkej, jawoŝta tam, natwarŝi ŝebŝi hėtu a bu nětko je hwojim pŝehenolčowanjom prawy pomoznik, lotremuŝ ŝo wŝchizy bęakowawŝu, kŝiž buchu ŝ jeho wulkeŝ bylnotcęu pŝehes žomy pŝehęjećeni.

Alle wŝehęje pŝehoz njebė w teľe ŝkřizjbe ŝkřizľuba hameho wŝkřiz a namaťat. Dha ho poba, jo junťrozč wjećoz dęŝećowoy hębŝ ŝabnyřa: „Pőj a pŝehęjeŝ mjje!“ Dwóŝny ŝo Nreprobuŝ pŝehes wodu poba, ale niřoboj njenamata. Duŝ jo ŝkřiz křoz jawola: „Pőj a pŝehęjeŝ mjje!“ A nětko tu hólčzato ŝtejeje, ľubolne na pohłabanje, pŝehęćelne a pėľne, a praŝehaje jeho wo ŝkřizju, jo pŝehes wodu na drubhu ŝtronu pŝehęjeć. Nreprobuŝ bė wjećehy, ŝadŝi dęćez a hwojkej ramjeni a njebeće jo pŝehes rėtu. Alle tónťrozč bu jemu pucę jara wobęęejny. Woboy ŝo

žokmajdu a ŝchymajdu a poŝtupowawŝu wyŝe a wyŝe; Nreprobuŝ durbjeje ŝo na hwoŝi kŝi ŝerjacz. A cęza teho dęŝeća bu jemu na ramjenju cęŝećha a cęŝećŝo, tak ŝo hplny muž w torba-
tej rězy ŝkoro dale njemóŝejcze a ŝtejo wofla a ŝłonajcze: „D hólčzacz, tak ŝy ju tola tak cęŝeje. Wi je, toŝ być ždy ždy ŝwėt na mojtajaj ramjenjowaj njebŝ.“ „Ćso wė“, hólčč praji, „ty njebećeh ŝwėt a hŝiŝeje wjazy, njenujazy teŝ teho, kŝiž je jón ŝworit a wnomohł, lotreŝoŝ ty tak boľŝi cęaŝ pŝytaŝ. Ćlej, ja ŝym ŝeľuŝ ŝkřizľub, tón hplny rjeket, tón mőđny, lotremuŝ cęŝeć ŝkřizjč. ŝa ŝym wŝkřiz, tak ŝwėtnje ŝy pucęjowarjam hŝizj a ŝym ŝo nad tobu wjećelŝi. A nětko durbicŝ mi žyle pŝchŝľubęcjč. Ty njedurbicŝ dale Nreprobuŝ abo pŝehęćiwnit wŝehoz dobrego rėťacz, ale ŝkřizľubor, to rėťa nolčef ŝkřizľuba, pŝehetoŝ ty by ŝkřizľuba njebŝ a jemu ŝkřiz. Nětko ja tebi ŝkřiz.“ A dęćezjo ponuri hplneho muŝa do woby a hęŝčejcjeje jeho a dęćejcze: „Ćtuŝ mi dale a pomhaj wŝchŝim ľubŝom jako wójim bratram. Ća ŝnamjo ŝkřizby wmi tole: ty durbicŝ hwoŝi hwoŝi kŝi pŝehi hwojkej hęćej do ŝemie tŝnyč; wón cęi ŝobo wubina a ŝo ŝolelen, budęe kęćez a pŝchŝnjeje pľob.“

Tak bu Nreprobuŝ ŝkřizľubor. Wón teŝ wėrnolčj teho ŝna-
mjenja hroni. Zeho kŝi ho jeleniejcze a kęćejcze. Wotny wjećeha ŝkřizľubor hwojowu ŝnjelej ŝkřizľubej ŝkřizjeje, cęabajeŝe w kraju woloto, pomahaje wŝchėm ľubŝom teŝ wjele jamolčejcze a pomje-
dawŝe jim wo ŝkřizľubu a tak je jeho namaťat. A wjele jich bė, lotŝiŝ jo teho wjećehaču a ŝo wot njeho dobyć dachu.

Nėdy ho poba, ŝo ŝkřizľubor do jereho meŝta pŝchŝndze
hwojich pŝehęćeloz wopyťacz, boteľ pob pŝehęćezęanjom cęerjiaču. Dha bu teŝ wón popadnjemj a durbjejeje wumrjeć. Wón ŝ radolcęu jako pŝnajeť a ŝkřizobnit ŝkřizľuba hwojke žiwjenje hwojowu ŝnjelej k woporu poba.

J. K.

Wŝehęćiwno žalotčjam we wójniŝkim cęaŝu.*

D wy njebžalowni, kŝiž mėńeje, ŝo mőđejce w tymle cęŝetkim cęaŝu jeno žalotčjč a proŝęjč. Ćomu maće ŝo bęakowacz, ŝo w doŝej wójnje we wŝchėdnym ŝtraiče ŝdęerzeni wofaŝejcze, tak ŝo hmedŝiŝtchejo ko mėra wŝehęćiwno? Njeje tón ŝnjejs, tón hwoěny Wóh, waŝ hnadnje njebŝ a wam pŝehes wŝehę pŝehęćezęanija a ŝtraiči pomah? Je waŝ we wóŝniŝkŝi wŝchoracz jaŝowat, kaŝ mać hwojke dęćezatta ŝakita, hwoŝi wofaŝ wŝchor dom nabbęujeje a howni. Wŝehęće ŝubjenŝi boteľ, durbjeji ho hami wulkwowacz. Teobla pŝchŝndzeje pŝehed teho ŝnjeja ŝ bęakowanjom, ŝwŝalce jehe ŝwėrnolčj, lotrazj je ŝo pŝehoz ŝ nowa ŝabo nad wami wopofaťa, ŝwŝalce jeho mőž, lotrozj je wofdu ŝruboz do wjećeha wofrocęika. A hdy budęejce potom pŝehi bęakowanju wjećeli a ŝmŝižetj, potom hmedęej jemu teŝ hwojow ŝruboz ŝorŝez a jeho proŝęjč, ŝo by wofdu nuŝu ŝłončez. Wofrocęje jeho, ŝo by ham w tŝiŝnolčej tehole cęaha wam žerto wjećelotcze a wėćneho žiwjenja wotewrit. Wofrocęje wo ŝ cęŝepłiwu wutrobu, hbyŝ macę ŝedęenjenje po wėćnym mėrje. Wofrocęje wo mėr ja naŝt tu a tam jaŝećenym wóznym kraj a wo žohno-
wanje ja lóžbe dęćelo a powołanje. Wofrocęje ja wupućećejnych, ŝabľubęejnych a hŝubęy a ŝa wŝchęŝ hworcz a kŝi ŝu w cęŝećiŝ myŝlach. Pŝehede wŝchėm pať praŝęje wo dar ŝwŝateho Duŝa, ŝo by waŝ ŝ poćizntami bohobojolčej wupŝchŝit a junu k njebu wjeť. Ćeli tak ŝ bęakowanjom a proŝęnjom nowe lėto jaŝoćnjecze, budęe ja waŝ wėćejce žohnowane.

J. K. i.

* Ć predowanja Pawoľa Gerharda, ŝpėwawja ŝkřizľuba: „Nėť ŝ Woha jaŝpėwacz“, na nowe lėto 1648, w lotrymž jo tŝyćęŝilėta wójna ŝłončej.

Kak je Bohusław s Dubowina Boha spósnak.

Powjebańczo wot Kyrystofa Szymida.

Wschetozik S. Wul.

(11. pokračowanjow a fionczenje.)

15. staw.

Sa dobre myto, — a sa šte ščitraja.

Sa nětotre dnj přichwježděchu cži wot Drogoměra wupóštani wojažy rubježniny, kotrchž běchu w jich škowanzu runje hromadže hědžajych namafali, jatych a po dwu hromadže selamafawy do Dubowina. Wós, polny kščinjow s drohimi rubjeznymi wězami, wšchjěbže ja nimi, a horjeła na woju hědželje stara zyganta. Rubježnizy njeběchu šhubjenego hólčezja dale wptali; pšchetož železne durje namafachu kručje samkijene a křód, pšches kotrchž bě Bohusław cželnyč, bě jim njejanat; njeběchu hěbi ženje do njeho nuzs wěriči, dofelž chyžšče křide wotomnitjenje bžim do hromady pabučej. Wdžsławu hěbi potajim, wo trach je Bohusław něbže w šapabnjnym šhodže žiwy šasypany.

Rubježnizy šo tehobla njemalo bžiwachu, hdyž pšchi šwojim pšchjěbže do Dubowina Bohusławta póbła šwojeho nana štejaže wošladachu, a njemóžachu ja tym pšchjěč, kať je wón pšches samkijene durje won pšchjěšof. „Wdy mēnjadny“, bōrbotajče najštatčj mjes nimi. „Jo žabny člowjek na hweče šegnjšči a šyroblišči njeye džšl mi, a tu šmy něto najšnadno wot maleho džěčča šebani, dofelž přerabženi a do putow samkijeni. Něť pak tola špōnawam, čžemuž přjedy ženje wěrič njedach. — hdyž je paduch šraty dofel, dofelčejnje jeho šromy kēz.“ — Najštatčj s tannych herow, šofžj běchu tehdom, hdyž bu Bohusław kradnjny, w hrodže pšifali, bē tež mjes rubježnikami, a prajelšče šam pšči hēbi: „Wdy šmy tole džěčo kradniči, šo by nam něhdy k wumōženju s jaitwa dopomohla; tola něto naš runje do jaitwa pšchjēnje. Š kať wěrne je wšchjěšof, šo, šchōž šte štatki wuwjēže, hējje šameho wojeje.“ Wōdženzj pak, tž bē napšchēčo mašema Bohusławtej pšchego jara pšchēčelninju a dobroččinju byl, a tž tež tať šajakelje wutrobny njēbē, jato cži druhy, rčejny: „Šo je Wdy šam tať čyžē, šo by mať hólčezē cželnyč; a ja šmy wjēšety, šo je wón hiščejē žiwy, hacžrinje budže to tež moja šmjerčē. Wdy wopofajuje tudy šwoju mōz a špawnojčē, kotraž njewinowowowu wumōže, winowateja pak šyofa. Tu dopjelni šo nad nami wšēmi, šchōž je mi moja mač tať hysto prajka: »W byrinje šo šofšnit šchō wē kať škubowō do šemie škowak, tola jeho tež tam Woža špawnojčē došahnje a šašžuzene kšojtanje jeho njelminje.«

Jato Bohusław mōdženzja mjes druhimi rubjeznikami w putach wuhlada, bēšče jemu jeho jara žel, a wōn pšchēšče šwojeho nana, šo by šo tola temule wobohemu člowjeku, tž je jemu tať wjele dobroho wopofajel, něčo škeho njelata. Šrabja jemu wotmōwi, šo jemu w tynle wotomnitljenju hiščejē njico pšchjěšlubic njemōže, šo pal čže pšchēčino njemu tať nitny byč tž mōžno. Šato pak šo pšči pšchēšchjōwowanju potajō, šo tōnlē mōdženzj hiščejē žanu krej pšchēlat nje, a šo je wjele wjažy jenož druhich škubōnik džšl šam rubjeznjčj bēj, njebu dře wōn t šmjerčēj wotkubženy, ale tola t jaitwa na čžaj žiwjenja. Šrabja pak tež tute ščitraja pomjēnčē, a pošlaji jenož, šo by wōn tať došho, hacž njebudže šopolne wopofajma wěrneho wolēšpšjenja dawacž, do lōžšchego jaitwa pšchjěšof, potom pak t šwojimai štatšimaj šo šašo wōdēžičē šmēl. „Šlaj“, prajelšče šrabja t njemu, jato čyžchju jeho wotwēlčē, „šlaj, tať njēčo šte njēčštatrowane njewōštanje, tať tež wčjo dobre šwoje myto doštanje. Ša pomjēšchēnje šwojēje ščitraja mačš šo pšchēčelninowčē a dobroččinowčē napšchēčo mojemu špynē džatowacž. Šlaj, šchōž šy ty mojemu džēčēču čžinič, čžy ja tebi a twojēj wobojē mačšeri tad wot-

runacž. Šabžerž šo jenož derje, šo byč cže bōrly šašo t njei dom pšchēčē mošt.“

Cži druhy rubježnizy buchu wšchjizy t šmjerčēj wotkubženi a dostachu bōrly myto, kotrež běchu je šwojimi šrawanymy štatfami šašžuzili. Zyganta pšchjēbže na čžaj žiwjenja do čželšeho jaitwa. Šradnjene a rubjene wēžy buchu tym, kotrymž škuchachu — tať dalato hacž bē to mōžno šponič — wōdējene; ša to. šchōž šby, da šnjes wulku škēju ja wudowy a šyroty natwaricē.

Marata šlupi s nowa do šnjeninje škuzby a mēšejše něť po došēj žubobje a žatofčēj tež šašo wjēšety dnj. Šahrobnj hólčez Šurij bē šwojēje loškomyšlōčē a njerodnojčē dla bžim dawno s dwora wužnaty. Wōn bē šo pōbla tež wopšfrow a druhim njelšmanštwam podat a tehobla w šwojich najšlēšchjōž lētač bžim wumrjel. Mōdy pašnē t šōr wōrčēj šo bohacže wōšbarjenty domoj t šwojimai štatšimaj.

Šelstajenzego, čželčebōstojneho putnika by šrabja rady w šwojim hrodže šdžeržal byč. Wōn dře tu nětoty čžaj wošja; tola počō šo jemu po lubej žamocē bōle a bōle šyščac, a wōn šomjēšl hēbi kručje, šo šašo do šwojeho přjedawšchego wošpōblenja wōdēžičē. Šato čyžšče w hrodže bōzemje prajič, bēchu wšchjizy jara šrudni, šo čže jich wopuščēžē, najbōle pak mať Bohusław, tž šo jeho štoro puščēžičē njedajēče. Wšchjizy pšchewobžachu dobroho pōžōneho mužja hacž do wrotow. Tu šydnj šo wōn do woja, pošlaba na wšchēž hiščejē jemu lubojnje a pšchēčelnje a prajelšče: „Wdžēže tu wšchjizy w Wōžim mjenje, wērie je a pōsoju hromadže živi. W njebiešach šo něbdu šašo wošladamy!“

— Šōnž. —

Wšchelake s bliska a s daloka.

* Šiščēže jankrōžē lubdyč Šerbow na „Wšliski pučnit“ dopominamy, kotrež je pola šnjesow duchownych doštatč. Wo lōžšchego hērbšchego doma škufša hērbšl „Wšliski pučnit“. A pōščelēje jōn tež šwojim lubym wōntach na šitwihčejšu jato pšchu Wožu na jich čželšj pučnjam.

* Wōny duchowny pšchē s hmyžajmy škowami, kať šo šwjata Woža wjēčerž na šitwihčejšu kwjēčē: Ša popōdžnje w 3 hōdžē, ja do šitwihju šprowjēž potajena. Wōbžēlenje je šwōbōdne. Šurčej je wulki rčanj Wōžj dom, hiščejē žyle derje šdžeržam. Šo jennj botu je granata murju pšchēžyřka. Wšane wofna šu hiščēje žyle a popōdžničē škōžōč šo nuzs hwečē. W šchōž šapōčnje šo Wōžj dom pšclnič. Najpřjedy šo šba, šo wōbžēlenje jara špnlē njebudže — hake pšchēd dšwēmaj dnjomaj je šo šprowjēž džeržata, na kotrež je šo 900 wōbžēšico. Ale na dōbo šo tať nuzs šofnija, a šōž šo Woža škuzba šapōčnje, wjažy žaneho mēštna t hēždenju njēje. — 1100 šo na šprowjēžj wōbžēšl. Šyrgle šabracja a šajunjo šyžaj šapēwajū „Ač poruž Wožu šwēru šwōj pučē a šwabōni“. Šchōž šyrgle pšchēšchjōwaja. Šnēl pšchēš špōwanje škōwino — wō pšchōžōbnēj nuzy a šmjerčēj. Wotom pšchjēbže předbowanje a šiturgija Wōšejē wjēčerje, a něšto wōni pšchjěšwujja w njepšchēwōšōmnych wntach. Štari a mōdžij t džēčōžymy wōbšicjami a tola bžim mužōjo wē wōjnšim wchōzje. Wōšēbje wjele mōdbyč. Pšchetōž šo šēla regimenty wōjnšičk dobrowōšnyč. Wotnoščene uniformy a wulke wōbšicža. Škuni a tola potaj šrutēje špōwnojčē. Wjēšapōmny napōšlōd. Ša jim šheluch dawam a byč tad čyžl škōwino dobre pšchēje hōbu dacž ja pšchjōbnj čžaj (šebdom šo wulki nabēž wōzafowajē), ale ja mōžy jim jenož do wōbšicža pošladacž. A mi bu wozō, jato mōžny šhor šajpēwa: „Čže čert špōwōwacž, doš nam wjēčēje štatč a tež w najwējšēj šrubžbje šawōštatč pšči twojē wjēčerje“ a potom wōšlōtanju šchuzčy t šm kōšjom: „Wōšōmē jmu nam njēbja hōra!“ — 5 hōžim je nimo, jato šo šwjatōčnojčē šfōnčē t tym škēlšchōwom: „Wōžo, wōnšōb wōžōmny!“ Ač, to šklnčē žyle šimal hacž hēmat. Ša budu hēbi na te hōžšjny myšlčē, tať došho budu žiwy.

Samolwity reaktor: J. Gōlō. Šōoburectw: J. A. Kaplēr. Čžičēžčē a nakšabnič: M. Šmolēr.

Sy-li spwaz,
Pilinje džalal,
Strowja do
Swójbay statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróuny
Nepoj móeny
Luboad ma;
Bóh pak swérny
Prez spař mэрny
Corawoad da.

Njoch ty spwaz,
Swérnje džalal
Wšedne day;
Džed pak swjatoy
Dnal daty,
Wotpočat ty.

Z njebjes mana
Njoch či khmanna
Žiwnoš je;
Žiwa woda,
Kiš Bóh pada,
Wokroš čel
F.

Šserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo łóđu šodotu w Šsmolerzej knihčičičejeni w Wudowšajnje a je tam ša šchwórtičemu pšehedpátu 40 pj. dostacj.

2. njeđzela po šfjoch kralach.

1. Tim. 6, 11—16.

Šswjedžen Křystušoweho šjewjenja abo epiphaništi šwjedžen abo šfjoch kralow je šašo nimo; wón nam předowawše wo tym, kał je šo našej Šbóžnik jako to šwélko š njebeš a šlónžo prawdošce ludam šjewil a dyrbi šo hiščež te žywješ, košič šedža w čwémnošči a ščejnu šmjerčež, wošbeje pošanam. Ale hiščež štejtmy w epiphaništim čašbu, t. r. w tym čašbu žyrkwineho leta, kotruž nam tu krašnošć Božeho Šsyna předuje, wošbeje nam jecho jako Božeho profetu a to prawe šwélko ša čłowjekow worpišuje. Ale junu šo ta krašnošć Božeho Šsyna widomnje nam wščitim šjewi: Křystuš šašo pšičiňže w žpkeš šwojeje mozy a krašnošči, wobdaty wot šwojich šwajatych a janđjelow. To je jecho pošlednje wulke šjewjenje w pošlednim čašbu, hđež wón jako šubnik čłowjekow a jako dobyčež nabe wščitimi nepščečelštimi mozami tych šwojich domoj powježbe do wčejnjeje wješetelje. Na tuto pošlednje wulke šjewjenje Křystušowe šebi tež Pawoł myšli w našim telje. Šwojemu ščulerjej a mlódschemu šastojšitemu bratřej, šnješowemu wučobnikkej Timotheškej, Pawoł napominanje dawo, šo by wón tola we wučobowanju pošlednjeho wulkeho šjewjenja Křystušoweho tu pšičiňšnju džeržal njemašanu a džes poroka. Žemu šamemu, Pawolej, džěše wščał Křystušowe šjewjenje na puču do Damaskona tón najwážnišči wotomik jecho žiwjenja a ta móž jecho škutkowanja a jecho wučjenja. Ale tež nam šo

Křystuš w pšehwinještej mozy a krašnošči šjewi. Žehodla naš Pawoł wučji, kał mamy na Křystušowe wulke pošlednje šjewjenje čalacj a šo na njo pšiči-hotowacj.

Kał šo ty jako Boži čłowjet hotujesh na to wulke pošlednje šjewjenje Želom Křystuša?

1. Wojuj to dobre wojowanje teje wěry!
2. Wšojnaj to dobre pšičanje wo Křystušu!
3. Šapšičimá wčejne žiwjenje w Křystušu!

Žato Boži čłowjet dyrbič w pošlednje šjewjenje Křystušowe čalacj. Š temu šy ty wšwoleny pšehes Božu šnadu w šwojatej šččenizy; šaše šy potajšim šijom pšehedženy do šwélkeho kralešwa Šsyna Božeho; potom šy štal pod wučijščajzom wšiwom Božeho Duha, šnadž w šarsčičim domje abo w ščuti abo w pačejštej wučbje. Ty šy tež w šonfirmacijji dobre pšičanje wušinal pšehed wjele šwěbtami. Nješamwleny pšehes šóšat teho šwěta a čłowštu lešnošć abo mudrošć šo ty horješke š dobrými wřjódłowacjami, š wěru a lubošču k twojemu Šbóžnikkej. Žehodla wojuj něšto tež to dobre wojowanje, a njewoščabá w šwojim džedženju! Žón Krušes wščał šo šašo šjewi. — Žato Boži wojo-waš pal dyrbič ty tež derje wjeđež, pšehed čjim mašć ččelacj a ša čjim mašć šomicež. W tych ščučelacjch wřejaz našeho tešta džěše jawoščał Pawoł Timotheškej prajit, š čjim šo do žyła nješmě hałke šabjeracj, dočelž to wščał čłowšte žiwjenje šajedojci; to je pjenježna

lubosć, samiec, swada, hanjenje, nie pomysłjenje. So wo — dyrbi so kłhepczjan tajkich niepoczintow sminczy, kaj jeda a móra; jemu je hewal pšechczęto, i głubinow żadocęow wulęć, kotreż bu jeho jaspłimnyte. Sęhtōż so lohofomyńńe do stracha podo, tōn w nim fōż wozimje. Kłhepczjan dyrbi być Wōzi cłowiek a niz wotrocęj świta abo wotrocęj pjenies. Wōn dyrbi so wśchęch hęcłanęch rozpřicęńcjom świta smincęj. Zajte smincjenje abo cęłanjenje je runje najwjetichu tšrobolęć. Potajtim imiŃ ho ločstow świta a cęłak! — Wobhajnje wozidenjenje kłhepczjana pak so wohebie też w tęch tľudach wupokoľuje, ja kotręmży wōn hom. Pawol nam pišimolę: Ćoni ja prawdoľcu, ja bohobojajnoľcu, ja węru, luboľcu, scęzęplimolęcu a ja cęłchowęcu! Prōzuj so wo to, so by me węrnej luboľci pšechczęto bliźkhemu tępole prawa cęłęćit a niz je wim brał. Kęłto nieprawdoľcęć pak tola huto kńęęi męę Ćubōdami, tęłto pišicłęńcjenja a leńnocęć! Kęłto pišicłęńczenja a samidzenja męę ludami je runje nęcęćiję wojna wotkręł! Węę kraleŃtew pak je prawdoľcę, męę a radoľęć w Ćwiatym Dęchu. — Kał maľo cęłowęćow maľęęo cęłęa bohobojajnoľci potaluję! Wę wużiwanej u wobbężęńitwje świta swoje sboże pętaja. Na tajte waldńęje pak žęnje spōtōjny a sbożowni być nęcōżę. Wōhobojajnoľcę pak je, toż Pawol wrędy Ćižom Timotheuęęę praji, i wšicłitim węžam wužitna a ma Ćłubjenje teho nęcęćiwębo a pišicłodnego žiwjenja. Wōhobojajnoľcę bęęęe Abrabam, tiż na Wōzi hłōb je swojeje domiľny a wot swojeho pišęćęłitwa dęćęęe a cęłęńęęęe do kraja, jemu žęle nęcłmateho. Wōhobojajnoľcę bęęęe Pawol, tiż wōńwręđ wicęęęe Ćrudobę, jaľtwa a pišęćęłęńcjenja swojny nadžuju na Boho stajęęęe a na pišicłodnu křapńoćę cęłatęęęe. Zęchodla budž też ty smęrom temu kńęęęęe a trowajny so jeho sboźnego wotawľtwa! Ćaj ty budžęć Ćam wot so potom te pęcęćiti wopōtawōwacę, kotreż i jednocęńitwa i nim roľim: węru, luboľę, scęzęplimolęć a cęłchowęć. Tak budžęć Ćo Ćulny cęłęć a Ćilęęęe dęćim pombać a jęć i potuęęęe wjęęęęe. — Zo je potajtim dobre wojowanie, kotreż tak wozujęć. Nęcōtręćitłi cęłowiek wšicłak Ćo doľęć bęđęi a doľęć wozuje w žiwjenju, ale wōn i žanemu spōtojenju a dobyćju nęcępišicłiđę, doľęć so wo kńęćomne węęę bęđęi, kotreż mozu jeho žiwjenja pōžęraja a jeho sębajęa. Węra do Křętyľwa pak nam pręđōbžęęęi te hōdne jačōdne bućę ducę, kotreż nař žęnje nęcęęajęa, ale noř bohatyč a sboźnyč cęńija. Zęchodla wojny to dobre wojowanie węru. Kaľęa węra pak je to dobyćę, kotreż je Ćwęć pišęćimnyō.

Je-li pak węra do Křętyľwa tak nadōdna, mōžne pōcęńęjenje a drohotne Ćubio, ju też nęcęmęć pšęđ ludźimi potajęći abo Ćo jeje Ćanibōwacę, ale wulnaj to dobre pōjnacę wo Křętyľwu pšęđ ludźimi. Timotheuę ma křabnu Ćwalbu w Ćwiatym wšimę. Pawol jemu rjęńęe: Zę by pōnal to dobre pōjnacę pšęđ węęe Ćwęđtami. Ćiane dopomńjenje na jeho nęđbućę wōbrocęńęje. Timotheuę je węęęęe a radoľęć dobył na nęđbudęim Ćwjenjenju Ćčijōwaneho Sębōńitę a je tuteho pōnal joto swojeho kńęęa. To Ćwjenjenje jeho Sębōńitę pak jemu nęcę jenož to smutstōwne pōcęńęjenje ja jeho nadōbne Ćturōwanie, ale też to pišęćiwōjedanje jeho rta, to wopšicłęję jeho Ćwęđęjenja. Sęhtōž to Ćwjenjenje Křętyľbowe lubo ma, tōn jeho pšęđ cęłowęćami wulnaję a tšwalę. Ale kał bojańę nęcōtręćitłi cęłowiek swoje węruwulnacę samjęćęi, jeno so nęcęy nęcłajtemu nęcęwęřajęemu přęci

pišicłak abo doľęć Ćo boji, so moľę nęcłajti kńęćomny cęłowiek jeho węru dla wulnęćęęęę. — Węęe bōle tola wulnaj pšęđ cęłowęćami tu mōž, kotreż wozjemu žiwjenju seperu a węęęęęęć dawa. Ze wšicłak to dobre pōjnacę, kotreż dęćim wulnacę a i Křętyľwęę cęńęęęe. Kał też mōgli mo Ćrudęć wōcłęńęęę i sboźnoľci a mo naľęęęe węęęe pšęđwęđęćęć, bęđę nęcłamny Křętyľwu a węęęęęęć wulnacę a tšwalęć? Křęćōle wulnaj tu mōž swojeje węru, toż nęđbu naľę Sębōńitę pšęđ bohōtom Pilatow, bęę pręclęńęę, kaję scęńęwiti taję wulnacę ja tebe imęł! Budž jenož dale Ćwęneje me swojeje węęę, kotreż by nęđbu wšęi kōńtřimōziji pšęđ węęe Ćwęđtōm wulnaj, a dęřę też tu pišicłajny Křętyľbowu nęcłamajęu a bęę poroľ! Wopōtęć dęćōwne ręcęćitwo, donię tōn kńęę jemu Ćam so nęcłęwi a wšicłito Ćwjenjenje pišęćęńitwo swojemu kraleŃtewu je swojim Ćwjenjenjom nęcłęraľ.

W tutej węęęe do Křętyľwa pak maľę też węęęne žiwjenje. Zęchodla jaspłimny węęęne žiwjenje, na kotreż też by porowanj a kotreż je cęi droho doľę wōrbōwane i Křętyľbowom cęńęńęjenjom a wumręcęćom! Wicęę jeho wubęđatřit Ćtut nęcłō teho žę sębōńęńitwo i Wōřom w nęcęęęćach, i Bohom, tiż je tōn sboźny a Ćam mōžnu, tōn křal wšicłitřę křalow a kńęę wšicłitřę kńęęi. Sęćto Ću cęi nojmōžnitřę tębōle ř węta pšęćęńitwo njemu? Wōni Ćo i jeho wōđęćom Ćowalęja. Sęćto je to najbubęńęęę, sęćtož mōžę cęi nęcłitńęć? Trowajny Ćo teje sboźnoľcę, kotreż mōž nam Wōh dać, tiż wšicłak nam da wšęu swojny sboźnoľcę Ćobu wużiwacę? Wšicłita leńnoľę a loľęć cęłowęćow je Ćkōńęńęje też jačōdna, ale Wōh a jeho kraleŃtewu je nęcłęčōdne.

A hdy by cęřęći Ćajli
So wšicłitę roľbōbōć,
Dha bęđę Ćłabi bęli
Sęo Bohu pšęćęńitwęć,
Sęćtož wōn wręđōł męęę Ćębi
A sęćtož wōn cęńęćę cęęę,
To Ćo też radži tebi,
Sęćtož wōn Ćam Ćapōcęńęje. (Křęcl. 17.5.)

Wōh Ćam ma nęcłęńęńęćōwne, wšicłitę cęłowęćōwo ju jenož jeho Ćmęrtne Ćwjenjenje. Wōn bęđli w Ćwętle, do kotrehož ničōd Ćupicęć njemōžę. Wōn tak węęōlo nade wšicłitim Ćmęrtnu bęđli, so žadny cęłowiek jeho wıdęćęć njemōžę; a jeho Ćwjenjenje je tak bężimne a njemęřęđōwne, so žadny cęłowiek jo wulnęđęćę i dorōčimęć njemōžę, ale dyrbi jenož i mōdlenjom a tšwalęnjom Wōęę wōdńęje w swojim cęłęu to Ćwjenjenje naľęęęo kńęęęa Ćřęřom Křętyľwa, jeho wulnawarjow a węřęřęćęch pšęđ žylęm Ćwęćōm Ćatita a jeho njęřęćęćōw poroľę. W tųtym Bohu maľę węęęne žiwjenje. Sęćtož jemu Ćo pšęćęńija, je Ćižom Ćubęęęe. Kał mōžęć Ćo dha Ćalle pšęćęńitwo jeho pišicłajni sbořęć? Ćapšicłim węęe bōle to węęęne žiwjenje, kotreż wōt nęcłō wulnacę. Duž wojny to dobre wojowanie węru, wulnawaj swojeho Sębōńitę pšęđ cęłowęćami! Tak Ćo hōdńę Ćotńęćę na to wulne pōľęđne Ćwjenjenje Ćřęřom Křętyľwa pšęđ wšicłitim ludźimi tuteje Ćemę. Ćamęń.

Kř.

Saloniki.

Dženitrički dženitri su wozi zhytoho hweťa na grichiste, f polbnju wot Serbifsteje a pichi morju ležozje město Saloniki štoje. Franzowjo a Wendšeczenjo su ho města smozowali, a sčto ho f teho wuwio, to budymy w psichodnje widsječ. Dženba pak čzemy ras do šaňženskoje města pohladacz a f njeje dwojake wuwběhnyč, sčtož je nam f biblišteje a f zyrkwineje stawimy jnate.

Saloniki, derje sčtyri krócž tak wulle kaž našč Wudyschin, bė hžom w šastarsoj nabladne město a rěšakče teby Džebaloniki. Š Mateje Wjifsteje do Europy štuwajacy a f Filipy pichijebčy hwojaty Pawoł a hwojom druhim pučowanju do tehole města pichidže a pola městeho Zafona šastupi. Wobwyderjo bėchu pohanjo a f mafeho dželā židža. Čzile mējachy w mējčeje šchulu. Pawoł pu šwuczenym woschnju na štych šabatach do njeje šaňže a tam tšoje pėdrowaldje: Zehus je čšepit, f rowa poltanul a je močzafowany šchytich. Čacžrunje dychelje bėch ža šastakčezje židow město wopuščezje, bė tola f nowej wuzbu hčetru hylu wėrožnych dobyt. Dotečž polžičšo ham wjazh tule hčesčezjanstu wosobdu wopytacz njemōzede, je dwožy list na nju pišal. Š tejeju listow „na Džebalonikič“ šidowozje šhonimy:

Pawoł, je hwojimaj pomoznikowaj Šilafom a Timothejom do města pichijebčidji, ho tam f džetom hwojeju rukow žwječe, so hy nikomu wobczėžny njebyl. To jecho njewodžeržowalče, f dobom tamnych wėrožnych, kaž bnl jich nan a močž, duchownje šastaracz. Š temu jecho lubočeč f nim wabječe. Wobžičšo, jako bė Pawoł w Athenje, jemu Timothej wowječž wno dobytch pobjach tajčeje lubočeče pchinješe, a Pawoł wozbožje wulgy šwječeleny pišalše: „Wy ščeje našča čzėčje a radobčž a dobre šnamjo w Wlazdonišej.“

Toła hješ postorta žyle njewotėžnje. We wozabže mėnjenje našta, so je Zesafowce šapowščidženje pšcheb durjemi. Nėlotki ludžo tehodla džeto fa dale trėbne njemėjachy a ho wot njeho wotmlafowachy. Ša tajščy je Pawoł rjane šłoma wo šknješomym pichidžodže a dobre napominanje napišal. Čžitaj a pruhuj je, hačž ho hiščezje fa našč čzab, wozbeje tež fa tebe, hodža!

Hčesčezjanstu wozabja je ho polžičšo w Džebaloniku šo hčubita, a mjeno města je ho pšchemėnto, ale japoščotstakaj listaj štaj ho wulchowakoj, pšchetož šłowo teho šknješa wostanje wėcznje.

Mėdže 345 lėt pu šatoženju hčesčezjansteje wozabdy w Džebaloniku bu w mējčeje čzłowiel šajaty, šiz mōžejše pšchi ludownyč hšwedženjacz špėčnje a wustojnje jėdžez a mējčelje pola luda dobru hwalbu. Šajezča dla šbėž našta, pšchi kotrwjž buchu nėlotki wozbož hčezorizy šastojnizy morjeni. Škėžor Theodosiuj, wo tym šhonowšchi, ho w hčwėje šaby a, hačž runje hčesčezjan, wostantr, to na wobyhčezimje hješ pohladanja na winu abo njewinu mječezje. Wšon da lud na wullu šellju pšcheprowečž a šhromadžimju njenažnyžy wot wojakow nadpadnyč, tak fo buchu pšchi žakofstym tčezowščez a na šhodom tyhaz čzłowjekow šłonzowanycz.

W hamym čzahu bė w Milanu w Šastfej bishop Ambrosiuj žiwu († 397), wot kotrehož mamy w naščich šerbšich špwardičich hčėrlušč čšičto 316: „Čze, Wozjo, hčwalim.“ Tėnle muž ho pšchez žane hrozenje w dopielnjenju hwojich pichijstuchnočezow moščez njebolče. „Bupuršča drašta“, džejče wšon, „bje kralow čžini, ale žanešo mėšchnifa.“ Wšon pu tamnym krawnym šlastu na hčezora pišaječ: „Ša ho njebch štkrobitč hwojate wotšafanje widsčezčž, hdy hy močžat jeničšepo njewinowateho pšhitomny byl, wjele mjenje w pšhitomnoščiz wječča, šiz je tak wjele njewinowateje trow pšdelal. Prjedy ho njemōželč škrpizuboweho čzėła dželomny ščiznic, hačž Wobu špobobny njebudweč. Šak dočžo ho ipotaj f woporom twojich šylow a njewinow.“

Š tym bu Theodosiuj wot Ambrosija f hčesčezjansteje zyrkwje wustanjeny. Šoto hčezor šocho do Milana pšhidžde a do zyrkwje džejče, so hy Wozje wotšafanje hšwječit, štupi jemu Ambrosiuj napšchecžowo a wostjoni jemu, so je njebodstojny, f Wozemu šlidu hiečž Theodosiuj ho na Dawitowy pšchickab pomofa, ale bishop jemu wotmolwi: „Šslėduj jecho w potuče, kaž šy jecho šidowal w hčėdu. Twój hčwėd dije čze wjazy njėšepi, ale twojā mōž a hordobčž hiščezje twój rošom čšėmitte.“ Škėžor kaž šhubjem hyn do ho džejče a kaž žakon na wutrobu dyri, wotpožož hčezoristu pšchu a potučečidje ho.

Ša wōškom mēhazow žanu šhromadžimju wėrožnyč njewowp-tawščich hčezor šłončnje pšcheb ludom na jemu pabny a proščel-še: „Moja dušča leži w prūče, wotšezow mje f twojim šłowom!“ Ambrosiuj ho nad nim šmili, žabakče pak wot njeho šakoi, pu kotrwjž ho ničtož prjedy hačž 30 dnjow pu šakubženju wotprawicz njemēč, tak fo hy šlepemu hčwėje mōžno njebty, na město prawdy šwipicz. Tajki šakoi bu tež wot hčezora wotšaczeny.

Theodosiuj je tōhšamy hčezor, šiz je w žylm romškim kraju pohanše wopory šakalal, pohanše temple šejamfacz dak a w lečež 392 hčesčezjanstwu f jeničžy pšacžazej štatnej religiji polbėhnyč. Ša to je jecho tež zyrkej Theodosia Wulkeho pomjenowala.

J. K.

Wumjeńkač

abo

Šdžez na wlohu, tam rožeje.

Powjebaččto ša lud,

pu nėmšim wobdžėłane wot dra. B. Štla.

Prėni šlaw.

Šdže wumjeńkar bydłejše?

Pod horu, f kotrečž rėčta Wštriza bėrbotajo hčwata, leži lubojnje roščėžena wješ, f mjenom Pšobhoč. Dotečž hu wōtzojo trajnje (tak fo traje) twariti, njeme rjenje twarjena; pšchetož hwojto hiščezje njėžu tajzy mubrazčłoj, so hčchu polastarše hčezje wottorchowali, dočelž njėžu ponowše. Zyrkej pak je wulle rjane twarjenje, f žyhelom tcyte, a na jeje wėži (tėrmje) wšba šwob, kotrehož hšbž šemčezorjow pšchėželnimje f Wozemu domej wozžji, a njebžškim džėłaczėrijam hurowje do hšwėdomnja rėčzi. — Žyle šłonz wbu, tam hšžez hora našlawo a hšžez ho šłonzto šajā, hšžez na-łone hčėh najprjedy tajje a hšžez ho našum žastojčiči šhromadžija, prjedy hačž do daloka čzahnu, — tam na šłonzu leži w šahrodni-tyje hčezje, derje twarjena a derje wulchowana. W te hčezju hšidze pšcheb nėšotnym lėtami hačž do Mėrczina wumjeńkar bydłejše, kotrehož Pan ež Michā a njewinowachy. Na Mėrczina pak šu jecho čzi džėłaczjo pšchaharjo jecho dominj f čzėdymu wot-pocžinje donječ, a wjazy hačž pot wšy je hōbu na pšchewobdže-nye šcho, runječ tam f Michatoweho pšchėželšwa ničtož wjazy žiwu njebėčje. Čzėžel-čl wječezč, luby čžitajo, na čžim to leže-čje, dha njech ho čzi špoboba dale čžitacz.

Druhi šlaw.

Čšto wumjeńkar hewal bėšče?

Ša tamej hčžu je hwoječ bėžnjū, f dworom a se šahrodu, pocžina ho wulla šahroda, kotraž ho daloko dele roščpšchėžerāčje. Pod njej widžičž žyle burke šubto, f kotrenyč polčra šta šōzow role šłusča. Šo bėšče nėžby Michāla Panow wozbėžčėšimwo. Dohy na-nim žadny njebč, pola bėchu nanajšpšče, a twarjenja bėšče šopobad f wješčča nowe natwarit. Š dwora hčobžachy šchtyri kowje, na kotrwjž kępiti woby njewofita; a Michāč bė w tym hwojeje šłowy, jo čzwyčje pšchego wulhojte čzornaczki mēč.

Sy-li spówał,
Pitnje džéłal,
Strowja éł
Swójdny éłotok
A twój swjatosł
Zradny je.

Za staw spróony
Napój móony
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf méony
Čarawoó da.

Njech ty spówał,
Swérnje džéłáš
Wóódné day;
Dšén pak swjaty
Dušł daty,
Wotpóóđ ty.

Z njebes maná
Njech tí kbmána
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kíš Bóh pódá,
Wokřéš éł
F.

Sserbske njedzelske łopjeno.

Wubawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihičičičetni w Wudylčinje a je tam fa šchwórtćetnu pšehedpłatu 40 pj. dostać.

3. njedzela po šfjoh kralach.

2. Mójt, 34, 4—10.

My pšchindžemy wot šobow a pučujemy jutram na pšehéčo — na Golgatha pod šfchjž teho Šbóžnita. A dženša šo wjedžemy na horu Sinai, na horu šafonja. To šlowo nam praji, kał Bóh druhi tróčž šafon da. Njeje pak škřystuš tónž šafonja? (Mojšt. 10, 4.) Haj, ale niž w tej myšli, šo by šafon w nowym šlubje žanjeje wažnošćeje njeměł. Šřystuš šam praji: "Ša nješšym pšchjšoh šafon rosmjašać, ale dopjelničž." "A bjes šamjška Luthér njeje šafon jato přenu šawpšchšatku do katechjšima štajiž. Š teho pošnajemy, šo ma šafon tež ša naž jato šlawy nowého šluba płáčiwtošć. A my móžemy prajičž:

Pučž na Golgatha dže pšehš Sinai.

1. Na Sinai nawuknjemy žedženje po Golgatha.
2. Na Golgatha nješšemy Sinai šabycž.

1.

Šřenjej tašli běšče Mójšaš w hněmy rosbil. Nětko šteji druhi tróčž po Wošej pšchšafni š druhimaj šamjentnomaj tašlomaj pšehš Wožim woblicžom wyššoto na šfati- nje hory, a Bóh šo k njemu pšchšila a jemu šo doštanje bžiwne šjewjenje Wože. (Čđt. 6, 7.) Telež šlowa rěči Bóh k Mójšašej. Wón šo šjewi w šwojej krašnošći jato Bóh lubočeje: šmilny a šnadny a šezéršlity a wot

wušeje dobroty a prawdy, ale tež jato šwjaty, prawy Bóh, kiž tčž šfarišchjž brěči domachšyta na džěčžoch a džěčži-džěčžoch hačž do štežeho a šchwórtého šlawo. Duž šo Mójšaš rucež k šemi pšchšili. Wón drje wě, šo tón lud delčah pšči horje žaneho prawo nima na šnadu. Wón šebi na to pomyšli, kał šo šabudžš, šbžž wotšoto šfoteho čželečža rejwašče, a kał je čžžžto, šon w pošluš- nošći napšehčžo Bóhu šdžeržezž. Šswjatošć Bóha jeho naštróži, a wón nutřnje wó šnadu ša tón lud prošš.

Štupmy tež w duču horje k Mójšašej na horu šafonja, pšehš woblicžžo šwjateho a praweho a pruhujmy šo w šchšibelu šafonja. Te jednore, šwjate šajnje š tym móžnym šřowom: "Ty dyršičš! Ty nješdžeršičš!" Škał budža džeržane. Wopomá te šajnje šame. Ššměšž dža pał dženša — abo prajmy: šmějšičše šo do tu- teho škutneho wójnšteho čžaha temu, kiž běšče šo šřktnwi šdłowal, prajičž: "Ty šy 3. šajnju pšchšstupil", abo šadobčžiwemu šwětnemu čžłowjekej, šo je 6. šajnju pšehš- šstupil, abo šajfemu, kiž drušeho jebašče, šo je 7. šajnju pšchšstupil. Wóni bychu šo š najmjěšča wuššmjeli. Šředž běšče mnošim neššžto štare, ščžžž šo ša našč čžoh wjažy nješobžš, a šo je brěčž ludžš šfajenje, běšče jim šlawošć.

Šo běšče šřudne dopołašmo, kał běšče šo čžłowjštwowot Bóha wobrocžžto. Nješž tešobla šřočž wuški, šo by Bóh šapočžal šwój lud domachšptacž. A wón je šhščžžž žnadnje pšchššoh, wě wšchorje wóšny lud wušbudžš, šo je našč lud šo dopomnił a šhwatol pod šfchjž teho

Šebóznita, kiz je našče jeničče wumóženje. Wot Sinai czejnje naš na Golgatha; ale

2.

na Golgatha nješmemy Sinai sabycž. W šcht. 10. šlubi Bóž nowy šlub; na Golgatha je wofamfntenje, tam je wo bđiw lubofeje stat, kajšiz šo na našče semi a mjele wščitimni ludani njeje čizni. Tam kóždy hrěšćnik šboje a hnadu namata. Tola wopomniŋny jeno: Wóh šlubi Móšfajeŋ nowy šlub, kiz tašli fatonja nješe — t. j.: tež w nowym šlubje durbimy Bóže kajnje pšched woczomaj a we wutrobje mječ, nješmemy Sinai sabycž.

Huško šo praji a šnano tež w šulach wučer: My njemóžemy faton dzeržecž. We šo, io my šlubi cłowjekojo žyly faton njedopjelniŋny, dofelš šmy wščitny hrěšćniŋny. Ale to je wopaznje a štrachne, i šcho šudžicž: „Dofelž je žyly faton dzeržecž njemóžne, nješšym šwajšany, fatonjej poškřćny byčž.“ Tyžazy tał myšlja; woni na hnadu cžakaja, hnada je jim laškwicž, na kotrymž wotpočnje w šwojich hrěšćach, a tał pšchedo bóle wopřatnu w šwojim duchownym žimwenju. Duž je nušne, do šwědomnjew šawotacž: Šatonu tu je, šo by dzeržany byl. A njemóžecž-šl jon tež žyly dzeržecž, dzerž jon tež, taž daloto to šamóžecž we wachowanju a modlenju. Twój Šebóznit njeje jenož twój wumóžnit, ale tež twój pomóžnit. Wón tebi šwójego Duča da a čže tebe pošlyničš na šnutšomnyŋny cłowjeku. Pšchede wščem wopomni: Te 10 kajnow, taž je w šubter w małym tatešijnem wukładowač, móže kóždy dzeržecž, hđyž to čže. Wšone wučiznjeja tehdla niz jenož w tatešijnem, ale w twojim žimwenju wěry přenju hawotřćtuku, i kotrežž prawy šapocžak čžinišć w nowym žimwenju.

Duž dha: Sinai njekšany sabycž, mějmy faton pšched woczomaj a we wutrobje. Potom nawuŋtjemy halle pranje hnadu Bóžu štromadža. Pšchetoz njekšabłaga wěrnofčž wofštanje, šchtóž ion Šebóznit šam w šwojim předowanju na horje praji (Mat. 5, 18): „Šawěrnje, ja praju wam: Dofelž njefajede njebio a semja, tež niz jene wšćimocž, tež niz jedyŋ punktiz wot fatonja njebudže šaččž, hačž šo wšćitke wězy štau.“

Šamjeit.

Bóža wola abo prawdoščž.

„Nječž šo jeno nětk tał štanje, pšchetozž tał nam pšćibřćušča, wšćitku prawdoščž dopjelnicž.“ Mat. 3, 15.

Šejuš i Šanej pšćibřćže. io by šo šćežicž dak. Nječženjny mějčje ša dopjeljenje Bóžeje wole abo prawdoščže. Bóža wola je pšćežo prawdoščž. Šubnje wozny i šwacšefšeho doma pučacž a hrěšćnikof i potuče wofacž, šćoznyčž a wobčezženych wofšćewječž, hojicž, cžepicž, wumrjecž — to bě prawdoščž, kotrežž dopjeljenje Šejuš w duchownej myšli „š w o ju jě bž“ mjenowalče. Tajke dopjeljenje prawdoščže wón tež Šanej poručža: „Nječž šo jeno tał štanje.“ A nam? Dofčž je wězoŋ, kotrežž kóždy ja nušne njewošladiŋje, mjes nimi dšatlowanje ja narob, šemšćitšob mačzerje, šama šćeženja. Pofčezčja a š cžělnym wawšćnjom šo i Bóžemu šlidu pšćihotowacž je brje pšćny, šwonotwony štut abo počžit, ale wón šo dale bóle pošabwta. Niz ta! Nam šo pšćibřćušča, wšćitku prawdoščž dopjelnicž, tež w najmješčim šwěni byčž, haj šamo tam, hđež šo to mi a tebi a trěbne njedša. J. K.

Kotry bě bohatsřiž?

Šhuby wjekšjan pšći pučju kamjenje kšepače. Tam jehu jehu šušob, bohaty bur a naduwač, nadešče. Šon t njemu praji: „Nětko šym wšče moje ležomnoščje t rjanym křačam wurunaj; žyly doč hačž tam dele, taž daloto wóšřicž, je nětko mój.“ — „Derje.“ — „A wšćitke pola jowle we wofšćofščž ja tež moje.“ — „Derje.“ — „A tamnu šironu po horje žyly kšž hačž na wjeřćišč.“ — „Šaj — a móbre njebio tam horječja.“ woprašča šo nětko šamjenjekšepač. Bur i ramjenjomaj kščabny. „Te je moje“, šdery mušit rjekny a šlabočšje i bđyščćatny woblicžom do njebeješte móbrny nute. W nozy pał šo šubterej dšiječše, io je wo wšy najbohatsřiž muž wumrjec. Šažřćženy wotučži a šo we ložu pošbny, to tola ničšó drubi byčž njemóžčše, hačž wón kam. Rano pał i šćže wušćupřošći šćyščšče: „Dženja w nozy je tež štan kamjenjekšepač žyly nahle na šlabočž wutrobju wumrjec.“ — „Šon je wumrjec?“ — rjekny šubel, a šćozšwane myšle jemu wščas buričju cžebnjednu. Na wščem poštednu je tótle kšepač najbohatsřiž muž wo wšy był.“ J. K.

Bamž Hrechor a šlabija.

Wofoto lěta 600 bě Hrechor I. abo Wulki i šamžom w Romje. To běčše jara wušćojny šćipoz žyrtowje nawječšomnych křajom. Wón šo wofščež tež ša mišionišćow w Šenšćelšćej šćawošče a tamnym pošanam wjele předarjom šćečelčje. Ale hšćežje wjazy. Šenemu jendšćelšćemu šćipopej wón ras biblijje pšćipřóšta i tej poručžofču, io byču šo pilnje čitaje, a to tał, io by pšći tym wušćeženjem šamženje wutrobju šćowna wěž była. Š žyła Hrechor na to šlabočše, šo měščizny šwojate pišmo njebychu jeno šami šćudowati, ale tež wšćednyčž luđži pšći kóždej šćabnoščž i njeho wučiti.

Šutřćež jenemu šćežoršćemu šćarcej tehdla porofowalče, šo šwětnego wotpřóščjenja dla šćwile nima, wšćednje w bibliji čitacž. Šažimamy ša šćežžo šćežćžijana je liš, šotřžž šćarcej pišaiče. W nim tałte praji:

„Še dha šwojate pišmo něčšto druhe hačž liš wšćehomóžnego Boha na šwoje šćworjenje? Šawěrnje, šdy byčščeže daloto wot šćežoršćeho šylda pšćebowwali a wot šenišćeho šćežora liš došati, njebyčščež mēra měli a špacž mógli, doniz byčščeže šćonili, šćto wam šćežor pišče. Njebešli šćal, šćizjes cłowjekoje a šandšelow, je wam šwoj liš, kiz durbj waš i wěčženny žimwenju wješčž, pošćak, a my tola šćobdžicž, tótle liš pilnje čitacž. Tehdla dha šo njemóžčče, ale pučjacžje a šćimemšćijucžje hebi šćowna wafšćego šćworicžja. Wafšćicž Bóžu wutrobju w Bóžim šćowje šćonacž, šo by šo wofšča buričja i čžim wješčim žebženjom wo wěčžnyčž šćubacž šaworita; pšchetozž we wafšćej buričji čžim wješčći pošoj naštanje, hđyž žy lubofčž i šćworicžćej žaneho mēra njeba.“ J. K.

Šetkanje Bóže we wulkej wójnje.

(Wotražowanje.)

Wučer pošweda, io je w Špirogšćen šćopjeno še šćuleščćich pišaniščći šćitbi, wot dšćežčeje ruki, najšćerje wot něbšče 12 lětnije holzy, nawpřijane, šo žjwje namatata a na nim te šćowna pišane wofšćadacž: „Šubny nano, kał pšćibřćže, šo ty nětko tež do Boha wěščićš, šćtož tola hewat twojje wafšćenje njeběčže?“ Kašća hnujaza wěčš tečš dšćežaje šćowna.

* * *

My běčimny ručnje granaty pšćihotowati, ale dženja šo šćiščče njedša cžaj byčž i nadešče. Šdžž ja nětko šćiliemy šćežju

we swojcej hrzebi a granaty wokolo nasz wuj, mi tyhaż wobrasow na wryhe pschyniše. Š wulke žiwocju so mi znyh pucž žiwienja hjewi, hdyž tał kóžu hodžinu hmyceži do woblicza hlaboč. Wobhebie to dobre, pscheczelne, w žiwienju psched duchowne wobčožo stupi, wšduh lubočej, kiz hmy najshonit wot najzajščeje mubodčeje, so preki stupi swobotny wobtejnocjan, wot kotrychž je wojał we wojnje žubotny. Za knihu wuezahnu, w kotrež Dr. Lutherowe słowa wo wojnje čytam. Wón ju wukladuje jako wot Bohu postajenu, wusny podawač, kiz pschynjeje wucizšćenje člowojetwa. A woprawnože tón, kotremuz bódže pschecze, sčowornije domišu saho wobladadž, dyrbi wucizšćenju člowojet byče, hdyž je jeho duška wšo žalostne wojny pschewinyla. A ščotž woštanje, je se swojim žiwienjom na wucizšćenju člowojetwa hobu džefat.

* * *

Wobras bódže mi čaš žiwienja psched woczomaj stejecž, ja jón sabycz njemóžu a hdy byč to šet stary byt.

To bédže po čeztel krowannej bitwy. Někotry mojih lubych ludži ležejše na polu je štamanymaj woczomaj, někotre wobše člowošte džeco wczejšeje ho w hubceniwoje hwojich ranow na wobalnikočjo. Čži druhy ležachu wot hmy tyšajeni pschi wóžu ho palazeje wšy hrzeža stajajych francowšich čžlow pod krašnym hwočdojtm njebjom w rozny w awguseje. W našych wutrobach krapachu biščeje rošhorženja a swštnočje žalostnebo wojowanja. Nrašče woczj taž proste hladochu horje k mērapolnym hwešdam a kóža duška bu wot ho pschecžiwajych sačuwowanju tšabšana. Duž póbła mje muž praji: „Nrašče woczj taž proste hladochu horje k mērapolnym hwešdam a kóža duška bu wot ho pschecžiwajych sačuwowanju tšabšana. Duž póbła mje muž praji: „Erdemny wot tutych jednowych słowow, kotrež mējadž tež ham we hwojich wryšlach, ho wobrocžich, teho muža wobladadž. To bédže jedny mojih referow, ničjo šepšchi a ničjo hurbješči, hač wulka hromada wščitich druhich wojakow. Jeho powołanje hobu pschynješe, ho bédže socialdemokrat. Jeho žiwjenje, jeho wryšeje a swštnočje žalostnebo wojowanje honyh wobmiejowanym wotryščju, kotrež bédž kóže šeto pschi wuwucženju referow nahonit. Ščto bédže ho w tym mužni šta, so ho w štyhwočej hwoje wutrobny k Bohu wobroczi, so na jene dobo wryšči a pomoz w tym pytače, ščotž bédže najprjedy wušwēščač abo ščotž bédže jemu s najmjenscha zyle podlauste bylo? Haj, nusa wobtelje woczj. Haj, tyhažkročena hmyjercž na bitwycžinju k člowojetej stupi, bódže hmyiešne fornjecjšho, kotrež hntofo we wutrobje, husto pod pschom drēma, wubidžene a wón wušwipi jako čžlowojet, hwojeje šlabočej hebi wēdowny.

W mēnje ležejše na kompanijowej komore 250 malych čzornych knižkow. Wóne špēwawše, na nich šteji. Něto kóžu wojał jene w šatu wryščeje. W mēnje je někotry je hmyšom na nje hlabat. Něto hu wažne wobhēženiwo. Šak husto hmy muža wječor widžat i hmy kniženi w ruzy, a pschi pólnej Božej hntižbe ani jedny njebēdže, kiz bédže tu knižu hntit.

(Š listu leutnanta.)

(Pšichodnje dale.)

Wumjeńkač

abo

Hdžej na wlohu, tam rožje.

Powjēbańčžo sa lud,
po němšim wobdžētane wot dra. Pšula.

(I. potražowanje.)

Tiečži staw.

Wryšete a gradoba.

Michał bédže 64 lēt stary, Pētr 28 lēt. Na narodnym dnju labeho hyna so našchemu staremu wutroba wotewri. „Pētrje!“

rjelny wón, „stare słowo praji: »Schēščēžēšac lēt — šchēžimž.« To dha hmy ja bōžom schyri lēta, a wopolašmo noičju na słowje. A Bože pišmo praji: »Nrašče žiwjenje traje hymbombēžac lēt.« Duž mēl ja, jeli so ho Bohu spodobu, biščeje 6 lēt na sem. Te lēta dypč ja rad žyny byč kaž po hmyatolu, ho mošt hwoje šakšene dny berje wopominacž a hwoju štuštkownu rolu pilnje wobdžkacž. Zy drje wryšch, šetko hmyh nutačach wošawa, a šak lohto tež na najlēšchēj roki kopčiwaj a wóšy šfabžej. Zy dyrbišch moje hospodarštwu na ho wjac. Šo by pał to mošt, bych rad widžat, hdy by mi bōšy pschichodnu džowtu do domu pschtwjēdē. Žēitwa ho nima pschē mēru wotforowacž, pschētož kōžbu nan čje. kaž daloko ho Bohu spodobu, hwoje džēčji wušwēščač. Nrašči hebi biščeje na žanu wryšit? — Ščotž prawe pucže hōdžj, tón ho njetaje.

„Nano!“ wotmolwi Pētr, „duž do šamjenjoma hmy s Komarjež Žanom husto pola jeho wuj byt. Kralēž Marčcha njedje ho ni nēšaja šaka. Šeli so wōj s maczerju ničjo pschēčjiwo temu nimataj, a jeli so ja pschi blizžich šnojomištwje widžu, so je pobožny, šwēčna a džētawa hōšja, dha drje bych hebi ju wšak.“

Tola njelombžmoj ho dlēje pschi tym, luby čžitarjo! Michal Pētrēj šubto pschepoda. Ale to šadrodnišwo šlōžny, k kotremuz 18 šōržow pola šhucšēje, ššhowa wón hebi, wryšči: „Za čži njēcham wumjenja čžēšēho čžinic. Wōj s maczerju jemu hornju štwu i komoru ja hebe wōmjojm a jēčž bōžemoj i wamaž młodymaj ja jenzym bitdom. Šo bych pał hebi kōžbu krowšik pominač njētrjēbač, hntž džu draštu ja naju špowacž, abo hdyž džu štak šchēžjānšteje lubočej došonjēč, ššhowam hebi to make hospodarštwje pschēde wšy. Zy mi hntž dawač a ja tebi sa to škomu. Darmo wōlu džēčacž a ščotž je nuse, wryšč, to hebi jako wumjenk žadam. Ššy i tym špōžojom?“

„Čžēhōbla njedyrbjāč špōžojom byč, nano?“ wotmolwi Pētr; „wšchāł wščitjo tebi ššuchja, a ty šy ho ja mlode lēta wryše bōrje mēl. Wryšči ho mje něčōtj pšachāč, šak dyrbišch čžinicž bōžič žy šamu rad.“

Nanowe a hynowe wujēdanje bu psched šubom wōtwjērbžene, a Pētr bu s hospodarjom na šubē.

Štary škal, Marčšiny nan, bédže wot Komarjež Žana Pētrowe žadanje šhonit, a dolež ničjo pschēčjiwo tajše žēitwje njemējšče, džēčje Pētr i Žanom jako družbu někotre rasy k nim na wušlady. Na to ho škal a jeho žona a džōwta šebraču, wopytaču Pētrowe hospodarštwu a wobšladachu hebi ludži, dom, dwōr, šadrow, rolu a ščōt: i ščōta wščitjo, ščōtž w ščōwōtēj pšawtweje šteji. Ša tybēšē Pētr k nim na ščōwo pschynižē, a džēč ščaba bu postajeny.

Ššlub ho čžičjo hwoječjeje. Pšchi šet ščadnočji bu jašnje špōsprajene, šakju šmēje njewjēša pomoz, a šake šubje nawoženjewe wobhēžēšimwo. — Wōryšy na to tež bu psched hōdom wōtwjērbžene, so dyrbi, jeli jene wumje, pryedy hač mataj džēčji, to druge nabe wščitjo i šnejom byč. Michal ham bédže na to hnač, so by ho tuta naležiwōčž tak šradowala.

Čžēštny młody hōžj a čžēštna mēdoba hōšja ho pschipowjēdāčhtaj.

Mašymu, tybēšē do twača, braščka hočēji pschēpšōchowašče. Na jeho ščowby bē kwētlowy wēnž i čžēwjenōžbjānam bantom, a na šiju tež čžēwjeny bant šmahowāše. Še šata jemu rjane pišane rubjēšcho šteješče, a na šēnym porčžimje tež jene wryšāšje.

Šwōšne wōly pschihōtowanje štejachu; pōhōncōwo, i rubjēšchami a wōnjēšchami pšycheni, juškadu, a šonje wōžate a šantate ššitōtachu. Do pšēnjeho wōša ho njewjēša šyžē, do drugeho nawoženja, a pšēdu ho heryž wryšēču.

Zato bęchu do zyrkwoje fastupili a cziżi Wótczenaſch a njewje-
ſcinili ſhčelnych wupiewali, bujdntaj Pětr a Mariſcha wėrowanaj.
Stary knjes duchowny jeju hwėru i Wożeho ſkoma roſnuczowna-
ſche, ſcho ma mandjeſtwa na hebi a lajſe pſchijſknoſce hebi
żaba pſchi wjeſela a pſchi ſruboſje; a wſchitno to taſh jana a po
wėrnociż roſtkabdomajſche, ſo ſtary Michtaſ pſchego i ſlowu ſkwa-
ſche. Dolekſ knjes duchowny wſchitny pſchitonnycy ſnajejſche, dha
kſhdemu neloſte ſkoma pſchidbſi. Wſchede wſchitnim paſ Mariju
napominaſche, ſo dycbi Mariſchu jako lubu dſowku do domu wſač a
i wſchemu dobremu wodbſi w ſhčejſczijnajſke ſčezėrliwoſci.
Potom, ko i Mariju wobrocziwſi, prajiej: „Za ſwym twojeju
ſtariſheju wėrowač, tebe ſhčezſi a tebi pożohnowanje dał po wo-
puiſchczenju ſchule. Nėto ſu czeſke a ſradne czaſy. Wſchichodna
macz a pſchichodna dſowka ſtej jana pſchecziwno druſhej, każ je to
na poſleboni czaſ wſchczenje. Za cje twojeho Woža a Eſobſnita
dla proſchu, ſladaj ko hwėru, ſo lubſo wo wſy njemobſi prajiej:
„Panaż Pětr je ſwojimaj ſtariſchimaj ſruboſu a huſjenſtwa do
domu pſchijwobč.“ — Wſchi tajſki ſkomač Mariſcha pſkaſaje a
hebi ſamej lubjelſche, ſchtoż jeno może ſona pſkaſaje a lubiej. Tej
paſ też bęche woprabwſe taſ wotofo wutrobny. — Po woporje a
po Wótczenaſchu ſo domoj wręczaju.

„Daj Wſh ſwoje“ a „Daj to Wſh“ bu na zſtym pučzu
ſhſhchane.

Zato bęchu wſchitny do ſwaſneho domu a ſa bido ſohnowanaj,
wupiewa braſtaſka molitbu a pſchiejelſche młodymaj mandjeſtimaj
ſwože do jeju noweho ſtawa.

Zola njelomdbny ſo pſchi wopriſhowanju jeđe a pičža a rejom.
Zenoż to do hiſchczenj ſpomnimo, ſo pſchijſkladomarjo podarmo pod
wóknami njefjejaču, a ſo ſa doſtate dary młodymaj mandjeſtimaj
ſwože pſchējaju; każ też, ſo ſo ſtary Michtaſ pſchi rejač ſkwitlu
ſe ſwojeż Mariju ſobu powojetča, a ſo ſo jinaj prawije
pſhobabaje.

Po ſwaſnu kſhdy i brėmjelſchom dom czehnjelſche, a Pětr ſo
je ſonu a je ſtariſchimaj domoj wręci. — Zudy ko wſchitno
prawie buſhnje poſcinaſche. Mariſcha bęche dſzławe, dobre dſzečo.
Mėr w domje bydelſche. Wſchitno męjelſche hwſi rjad a wſety
hſob. Wſchitny bęchu pſchjesene a wuprajaju ſo jianuje, każ ſo
żanemu ſwaſe. Michtalome ſtare pſchijſklowo paſ bęche: „Dſzėż
je muż w domje, tam njeje ſwada.“ Ale i tym ſkownczom „muż“
chſhje weń wjele prajiej. — Zeſho dobra Marija paſ ko nje-
mſzejelſche taſ uče do teho namaſač, ſo bęche kniejſtwa w druchij
ruſach. Wona pſchego hiſchcze kuſt koſu roſtajoſwajſche. Ale
Michtaſ jej rojeſtaja, ſo ma nęto Mariſcha hojpodaričſi jako
w ſwojim. Marija mſzelſche jejo cziſm lože poſhczach, doleſk
ko Mariſcha, hſbſz nęchto ważne pſchidbſe, kſhdy raſ jeje praſhelſche,
taſ je wona cziſnita.

Taſ ſo naſyma a ſuma wjeſele minſchtej. Naſhej ſtaraj
ſo wjeſelchitaj, ſo męjelchitaj dwe dſzėci ſa jene.

Zola jdto je cziſtoſte wjeſele a cziſtoſte žiwjenje? Cziſtoſej
je w ſwojim žiwjenju jako trawa, wſon kſzėje jako kwėta na polu.
Dſbſz wėr na nju ſadunje, dha wona wjaży njeje, a ſwoje męſtino
wona wjaży njeſnaje. — Zato męřz pſchidbſe a Pětr na rolu
mſjelſche, poſoži jeho Wſh tſon knjes na ſhorotožo. Szynla
hłownija jenu rojom wſa, a jenſz tam a hem ko jażna myſl
pſches jeho ſtubnoročzenje pſchecziſchcſza, każ ſhłozoma pruſa pſches
wječczatu mječczku. W tajſch jaſnſch ſhwilach ſo Pětr hwėru
i Wožu modlečſche, a huſto też wożeho nana proſhelſche: „Nana,
jeſi ſo wumru, njewopuſchcſz moju wobohu ſonu!“ — Kaſ rad to
Michtaſ ſkubi! Wſon budſhje wjele wjaży prajiej a daſ, bęchje-
li žiwjenje ſwojeho ſyna moſt dſzėcz. Ale teſho czaſ bė dobeſaſ.
Po molitwje, po wutrońej poſuče a po doſtačju Wożeho wot-
kaſanja wuſhny wſon, prjedy hač bęche 29. lėto doſonjaſ.

Erudoba a ſałočſj w zſtym domje knjejelſche. Szchtoż je
ſwoje dſzėčo na marač widkał, tſon może ſačuej, kał jim wotofo
wutrobny bęche. Tej žonje ſo nochſhſhrej dačſj iprotoječ. Michtaſ,
ſhſhwniſchij zuy, w kučze hſbbaſche a ſhſchowaſche: „Mſdſj Pětrje,
moje wjeſele!“ Potom paſ jaſo ſwojej žoni rėczelſche: „Maczejka,
daj hebi byčſ; po krotkim czaſu tam mſj też budſemoj, a ty
ſwojeho ſyna jaſo ſmejſeč! Mſjepſchchreſh ſo pſches njewėru a
morkotanje!“ — Wſon da ſwojeho Wėtra pohrejbačſ, kał nan
dſzėčo hrejba, prajijaz: „Wſon je mje žowy czeſczek, kał dycbi dobre
dſzėčo nana czeſczecſ; nęto chju ja jeho też moweho czeſczecſ,
kał dycbi dan lube dſzėčo czeſczecſ.“ — Wſon jeho i rowu pſche-
wodſi; žonje paſ ſobu hič njemſzehltej.

(Wſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* Hſbſz ſo też w czaſu mēra w bechſkiſch Wožich domach na
hſhczorowym narodnym dnju (27. januara) Woža ſkuzba ſwojecjelſche,
bęche w Saſkej woſchrie, hſhczorowuy narodny dſen pſchichodnu
njebzelu na ſhwaſyatym meſtneje hebu ſwojecjelſcz. Nėto paſ je też
hſhczom w jaſhdenym wſhſhſtim lēče zyrkwna wyhczonječ to ſadanje
ſjewiſa, ſo mēł ſo we wſchcch Wožich domach hſhczorowuy narodny
dſen 27. januara i Wožej ſkuzbu ſwojecjelſcz. A nęto je ſaſo
evangelſko-lutherſke krajne konſiſtorſtwa wuſtaſ wuſaba, w ſotczny
wſchitnim ewangelſko-lutherſkim woſhadam poruči, też w tutym lēče
27. januara, na hſhczorowym narodnym dnju, ſwojedſchenu Wožu
ſkuzbu wodbzeczcz. Czoſ Wožeje ſkuzby ſo woſhadam pſchewo-
ſtaji, kał też duchownym wuſwolenje teſtja. Wuſtaſ ſo ſtſonci
i tymi ſkownami: „Mjedh ſhromadne dſzakowanje a dobroprochdenje
ſa hſhczora a naſch wſtſny ſtari ko Wožu derje ſpoboba.“

* Czeſteweny hſhſj wo ſkownu nowinſku papjeru, kaſtejež je ſkoro
w kſhdym domje we wjeſhelſej mērie, proſhy. Pſbſkač ma ſo do
Draſhſjan (adreſſa: Alſnſchmeiſtelle deſ 12. Armeekorps, Wredsen-Pl.,
Panſtraſſe 2) a to hač kſhſz teho mēhſaza. Tale papjera ho na
męſto hromy, ſotraz ſo hewal do ipanſkiſch męchow tyta, trjeba a
može ſo też i dſzelanju wodbzeczow trjebačſ. Eſtoma ma ſo
nęto ſa wizowanje ſkutu atd. načſożic. Duż pſchidbſe tale papjera
naſchym ſmužitym wojaſtam i lępſchemu. A duż je radſczſ, ſo
tale proſtwa pomſchitſtowanje wobkēzduje a ničto teje prozy ſu-
wacz njebudze, i wužitke naſchij wojaſow tajſu poſchijczſanuu
papjeru wotobačſ a na męſtino, hſdſz ko hromadſi, pſbſkač.
Wſe ſo, mſbza jidh też wjaży wo wſy i temu hromadſe ſtupiej.

„Bombaj Wſh“ njeje jenož poſa knjeſow
duchownych, ale je też we wſchcch pſche-
dawarſnaju „Eſerb. Rowin“ na wſach
a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwſręcz-
lėta plačzi wſon 40 pl., jenotliwje cziſhka
ſo ſa 4 pl. pſchewawaju.

Samolwitz redaktor: J. G. Gl. Szoburedaktor: J. A. Kapler.
Cziſchczet a naſkabinſ: M. S. Molef.

Sy-li spówał,
Pilinje dźiałal,
Sirowja 6e
Swójbny statok
A tvoj statok
Zradny ja.

Za staw sprócný
Napoř mócný
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mórny
Cerstwod da.

Njech ty spówał,
Swérnje dźiałal
Wódné dny;
Děś pak swjaty
Duś daty,
Wtopčń ty.

Z njebes mana
Njech śi khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kiś Bóh pada,
Wokřw 6ól
F.

Šsersbke njeđzelske lopjeno.

Wbudawa 6o kóđu hobotu w Šsmolercej kni6ićiškójećni w Budyšinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedpłatu 40 pj. dostać.

4. njeđzela po šfjoch kralach.

Psaln 12, 2—6.

Bomhaj, Knježe, šwjeczi šu wotebérali, a wérnych je malo mjeś ćłowóštimi dźećimi! Kojka křutna a šrudna šfóřba! Wo wotebéraniu wérny a dobreho wafńnja, šwérnośeje a poćintow! Njepočahnje 6o tale šfóřba teź na nař? Abó dyrbi wšyćito, šyćoź nowy ćař 6obu pščinješe, runjewon jało dowolene ptaćki? Njeđyrbi 6o šterje bóle tajstemu wotebéraniu wérny a šwérny wobarać? K ćzomu dha je nam Bóh šwój šakon a ewangelij dař? Teź my đyrbim, kaž Dawit, špóšnacź najwjeřćihu nuju našeho luda a ćařa, šebi na jeje wotwobroćenje myšlicź a je šwójimi naleźnośćimi k Bógu pščinicź. Dreje je wjele, jara wjele nušy našich wóžny kraj pščeš wójniu potřećnje, ale tale njeje ta najbóřćaha; w njej móža 6o naboźne a duchowne poćintki našeho luda wupřihowacź a šylnicź. A na wulktne wafńnje je našich lud a jeho knjeźeštwu nad šwontownej nušy dobywało a je šwójim šylność a wutrajność, štaroćšćiwóje a wobróńenje wopotařaće; ale šyćo byću wjele wulktne, krařne šwontowne dobyćja a pošylnjenja našemu ludaj pomhale, hdy by wón šnutstownje 6o wupřódnik a štaře a natwarjaže a šđerćjaže mozy wérny a špotojnośeje, šwérnośeje a poćintow šhubić? Našemu ludaj dyrbi 6o teħodla š ćařom wóćšo wotewricź, a nektóřću šnutstownu nuju đyrhacź wón temu wéćšćemu pombarje pšchednjeřć. My ćhpyli je šewarjom našeho pšalma 6o módlěć:

Bomhaj, Knježe, šwjeczi šu wotebérali!

Bomhaj, Knježe, šwjeczi šu wotebérali, a wérnych je malo mjeś ćłowóštimi dźećimi. Kał tole šłowa trjećhi, teź naše wóřaby! Kał malo, kotřiz 6o wo woprabwđite šwjecjenje šwojeho žiwjenja a šmyšlenja prózja! Kełto jich je, kotřiz žanu bojoleź pšched tym wéćšnyim šubnitom njeřotařuja, prawa bratra šranja, jeho pŷtja je šwojeji huđu pšchewinyć a w šebicźności 6o jenoź wo šwój šamřny dobyć prózja! Šwjeczi šu wotebérali! To teź hišom špóšnajemu, hony do našich domow šladamy: Štaršći šu huřto w njejednoćeje a šwadže žiwi, dźeći njemotrořtu w napominanju k temu Knjeje. Ty šyńćiřći njeřotne šłowa a widźiřć to štajenje, kotřeź j njeřtřóřbośeje abo njeřóćziwośeje wuřhadza. Ššamo wobraš na šćenje w nektóřćuřću domje nicejo natwarjaže abo řiane njeřotařuja, ale huřto dořć něřćto řeććne abo knicźomne. Nowšće wojowanja pščećiwom alřoholiřćimje a dobre pšichłaby řtřóřeho žiwjenja wřćak šu nektóřćuřću křabřazu duřću pošylnjale a do nektóřćuřću domu žohnowanje pšchewješe, ale kełto wobohić ćłowóřewo štona po řjećjařami ćeřnych abo šwétnych jadolećow! A kełto šubjenych rowařćichow šłaby hiřćeje pščeřo namala k šwojemu štajenju! Pščeřo šařo 6o žiwjenje šfóńczi, kotřemuz wobroćenje abo wobnowjenje, kaź 6o šda, móžno njebóřće. Šđže je to krute a křutne wóćšćenjenje šwóřby a hospodarja, haj krute nařladowanje šćule, žyrťwe abo teź kraja, kaź w přeđawichćich ćařach? Dořć wřćak mamy krařnych řatonjow, kotřeź ćħeřja řanjerođženju řabźiwnoć, ale tŷjne powéř šwóřbneho žiwjenja abo krute wotřłabo-

wanje pšehes hospodarjow ho porědło namaka. Młodošes wšak bebi tež njeha wjele powučjenja lubjeć dacež, a tola je to jej tał trebne. Rač hu czi hwijeći woteberali? Haj, woni hu hušo dočes, hdžes ho hwijeći namataju, jako „hwijeći“ hanjeni. Rač srudne tole [namajo]! Wdy bpdny tola wšakitaj prawje „hwijeći“ byli!

Prave hwijećenje žiwjenja pał može jenoz pščinjeć s wěry. Duž tež nam našej tešti hnydom pščinjiniu sa te njepočinjki mjenuje, kotrež w našim ludu ho namataju. Wěrných je malo mjes cžlowětmi džěčimi. Wo wěrnosći a wěrje jich wjele njehadžo ničo wjedžecž. Hdže tež hu te domy, w kotrychž bebi lužo badža wot Woža polnu wěrnosć prajicž pšehes jeho słowo a hdžes ho mjes hodu w domjazej nutrnosći natwarja! Džěči lědma nětotre molitwoty wot starčich namutnu, haj lědma nětšto wot wěry na starčimaj wptnu, sterje bóle w domach wotroštu, hdžes ho njewuštawaja rad obo tola na jažne wadlanje te kšehesćijanstw. Šewjećenje njehdeš pšehes Wožu htužbu wšchelaju storo zale jabudu. Zehodla tež hu lědma hwićeže [naczi] s žyrtwinišim žiwjenjom a žyrtwinišimi pšchisłušnosćemi. Ale dyrbi dha s nami tež stajnje wěrožo hič, kaž we Fraznowskej? Šu-li woni wěry hahse, tež bórcy mozy pōzyciwosće a wšchěžłiwi počinow hahšnu. Wšdetož hjes wěry a wěrnosće žane dohahaze počerženja k dobremu njejšu. Wěra cžlowjetow šahori k wišemu dobremu a nadobnemu štutje a jemu duška mōz šdžerzi. Luther w frutej wěrje do Woža s žyrtw wulkim njepšehesćilštim hwičom wojnowašče. August Hermann Franke hu pšehes njehšobłaze dowěrjenje na Wožu pomoz jalešet inateje žyrotowije w Gali nad Šesolanu. Wōn šapocza hwoj štut, jako 4 tolerje 16 trošdow w hwojej mōšćini sa hnyduž namaka. A kelto žohnowanja je s tuteho wuštawa wukšadžolo! Wpžajam wobohiš žyrotow je ho na tajšle wuštajnje puč k šhōžonemu jeništemu žiwjenju pōsolał. W lěće Fraznowske hwićerje 1727 ho w tutym wuštawje 2125 džěči wot 136 mučerjow rošnučowahče, ho 430 žyrotam a wjele štam hšudym džěčsem w žyrotowini jebž dawahče. Š džakowanjom hwičny tej na wjednišah našehō wōjšta widžecž, kač s mozy hwojeje wěry wulte štuti wuwjebu. Wōšehje hwičny ho Wožu sa našehō hšezra džakowahče, kiž je s kšehesćijanšewe wěry mōz a wutrajnosć, kaž tež počiniki a dobre štute k dobremu pšchiladež zyleho luda četpał. Ale kač malo wěrjaznych ho na jemi namaka! Rač hu ho lužno na to šwucziłi, halle potom s nadžiju do pšchisłohda hlaboč, hdžy maja polnu mōšćen jako šepjeru! Še-li pač wěra a wěrnosć ho hšubiza, je cžlowjetow cžinjenje a šmyšljenje k ničomni, šłabe a horde.

„Šedyn rěči s druhim njewuštine wězy.“ Raštu njehōmno šabanu wjebu hušo dočes njewěrjazny, horbžji cžlowjetowo mjes hōbu! W njej njelježi žane žohnowanje sa nich abo sa druhich. Žich rěče ničō natwarjaje w bebi nimaja, hušo jenoz cžlowjetow duške šajdōwca. A kelto drošehō čjaha ho dženšwihči džen hwićeže pšehelježi pšči wiyowym bħidže! Horbžji pšajaja lužo se hšowim jajštom wšahito bebi podčisžnyč a mēnja: „Rašch jajšt dyrbi wjazaj placicž, nam ho šlūšcha rěčecž; šchō je našč knjes?“ Rač hušo wšak je šrečziwosć a wulka hšuba nad prawdže — na hšwiču — dohgwaka! Še wulkih šhromadžimach šmy hušo dočes pšehed wojnu šhoniłi, kač ho prawda a wěrnosć pšehemōšćej pšehes

wōtre wolanje. Rač nětkozrytuli mēni, šo wōn s nje-hanbičiwosću najbale na hwićeže pšchidže, a tež po tym cžini.

A tola našej tešti tajšch njehanbičiwych cžlowjetow jebate hušo mjenuje; dočesž woni njerěča s pšehewědžēnja. Wšak tež woni nimaja hšewōmnnje, kotrež jich štuki hūdzi. Dočesž pač woni s wjětšcha tola po pšehewědžēnju njerěča abo njecinja, wšak njebudža žane wopory sa jich hšubjenu wēž pšchijewēž mōz. Wšdetož sa wēž, wo kotrež wěrnosći, prawdže a žohnowanju cžlowjet njeje pšehewědžēny, njebudže wōn žane wopory pšchijewēž. A hušo dočesž tajzy pšōdmi horbacžtoje wo wutrobje čzaja tu roštoru mjes jich žadočesjemi a jich hšewōmnnjom: „woni wuča s dwōjakej wutrobu“. Dyrbimy my halle na tajšch njehšowōnych cžlowjetow pošchadč a ho wot nich šawjēčej? Še to tola jenož jich jajšt, kiž ho tał horbžji, jich čjelo, ale šejady teho dyrbi ho šhōmacž hšuda, njepšohajna duška, wot Duča Wožehō hšudjena. Zehōbla pač hšehēž tež, hōžj hšubji šudatōjo czi prawo njebadža, s wjētšcha tōn trošdōt mēž, šo ho šmutska we nich tola hšidče nētšto druge hiba, šchōžž woni czi jenož šhawnje pšchidajč njehadža. Woni wuča s dwōjakej wučeju. Ale na šōnu wšak ho tež s wjētšcha šhawnje jich pšōhna horbōcž wopōłaje. Horbōcž pšchidže prjedy pada.

„Dočesž hšubjeni šahubjeni budža a hšubžji šdžhujaja, čzaja sa štanycž, praji tōn knjes, ja čzaja pomoz temu pošchōcž, na totrhōž šakaju.“ Hšubžji a hšubjeni wola horbūch njejšu widžem, horbžji njehajaja s wjētšcha hšmilnosć, kotraž by po hšubjenjmi ho horjebrola. Njehčerzaja runje nētō tež hušo dočesž hšubži a hšubjeni pšehes pšehetnō, wšhōle placjini, kotrež sa najwšchōdnijšhu žyrotu nētōšji wšowarjō bebi žadaja! Ššehōcžnosć a nadrahōcž ho runje w tutym čhōhu pošajuje. Ale tōn knjes je tola najwšchōcž nūšy najbljše, a čzje pomoz temu pošajicž, na kotrež šakaja.

Štary je tōn šrudny hšerlūšch: Pōmhōj, Knjes, hwijeći hu woteberali! Ale tał došho, kaž tež ho jebōzy a njewěrjazaj hanjerjo pšwajaja, jich štuki hu s wopredla hšudžene a njemōža Wože traleštwo pšehemōž. Zehōbla njeh wěra a hšewōrnosć, počiniki a wěrnosć po wōjnje, wuprahowanju pšehes nētčiwje čjetpēnja cžlowjēstwa, k čjeleži pšchidnu, a njeh cžlowjetōjo poštaru, kiž s jenakej wutrobu wuča a hu wēlče w Wozy šatorjenjeni! Š temu daj Wōš šhōje! Šamjeu.

Kč., f. w. K.

Fraznowska pobožnosć.

Njebamno mi mafa 1911 w Parizu čihčchajna čšitanka do ruki pšchidže. Wōna be la dšēči, kotrež halle hu čšitacž nawulle, pišana a mējšehō 89 woborštom. Knjizka mje šajimowahče, a zehōbla šim bebi ju bljže wōshladat.

Šeje napisimo rēta: „Wěrēja šajša sa čšitanje a powučenje dšēčje w šabžerženju a wužšitnym wjebžēnju.“ Wš žaneje šerššejše šajši mimamy, a tež wjele nēmšich njeje, wot kotrychž 278 ho jena tał hušo nakładowato, kaž tale čšitanka, mjenujaj 280 raka. Dočesž je ho datōwo wot Warija bljšto nēmšich njewō namakato, dha je mōžno, šo ho we wulkim bħēle Fraznowske abo hšano w žyrtw kraju wužije.

Štawo ho w šlūžtu tał wōtmēnja, po pšehō jedyn wo šabžerženju a druhō wo hšewōrnej wēzy pōnučujaje, kaž wo bħēle, bydle, jebži a pšču, šemi, morju, šošchš, šōnu ad. Pšchipom-

niež ho dyrbi, so hu wšeh 66 mafe nastawki wustrojnie dolež, to reła dželščowemu krosymjenju pschimerjene, pišane.

Wt ho najbole wo to jednajše, kaš ho francowšte dželčo w sadžerženju abo, kaž Francowšo praji, w morali rowučejuje. Wt hmy sa mlode leta i biblisfete stawitny wutnyti, šyto je nekajta wroboja čjinita, reččata a kajte je jeine jnaphjenje bho. Wo tym hmy budšili, hačč bē jeje sadžerjenje pēne abo niepēne, a šyto bhočmy my na jeje mēstnje čjinitli. Na biblisfu stawitny francowšta čjinita njebžjwa a mjena Wōh, Těsuh, jandžel midže njiemenuje. Mač dželčo s njeje wutnje ho pētnje sadžeržezč abo, kaž my prajimy, pobožnje byč, to nječ hēdowaje pschikfady potaja.

1. **W šech ežel nos ež.** Pawoff bu do mlyna pōštany. Duzj nabežnje šhudeho, šhabeho šchēdžjwza. Tōn bē hēdny, šōčelk by jemu rad hubjenitwo polōžil. „Kajte njebože, so hmy hwoju pomafsu seknēdat“, pomyšli a hebi pschēd šchēdžjwzom čzaptu tečajny. „Budž šhōzowne, dželčo“, jemu šhudy muž pschjwofa, „kiz ty staruč čželčjšt!“

W inowatof ež. Zako Pawoff k mynje pschjndže, wuleše tam f tečžja datofata tofošč. Wōn hnydom do tečžja poglada a namaka hnebd so wōšom jejemi. Do mlyna pschjščebchj a mlynkowu potrowiwojši wōn praji: „Anjeni, ja hmy runje w bšifim tečžju hnebd jeji namafak, kiz je wafša tofošč šnješta“, a domjebže tam mlynkowu. Za bē nad jejemi kaž tež nad hōčžtom jara swješelena, da jemu wulki kruč tyłanz a dželče: „Wšimi, to je ja to, so hmy twojju winowatof ež dopjelnič.“

S smilno ež ež. Darjemy tyłanz tał derje wonješe, so by Pawoff najradšo hnydom wot njebo lušak. Ma dobo paš ho na šchēdžjwza, totrebož bē sešak, dopomni. „Tōn hšičže njeje hnebdat“, pomyšli. „Kaš by jemu tola tyłanz sešhōdžit!“ Dale šhwatajo jehō bōčny nabežnje a da jemu tyłanz do rufi. Starž bu wot hōčžtowej šmilnošje zple hnuty, dšalowaješe ho a hšlyš jemu po ližomaj bežčachu.

Taše bē Pawoff w bēhu jeneje hōdžiny škadnošē namafak, pschēčžetnošē wopofafadž, winowatof ež dopjelnič a šmilnošē čjinitj.

2. **Č ež ež ež, s prawnoš ež, prawda.** — „Maczi, maczi kajte šhōje!“ wofajše Zant a padny maczeri wofoto šhije. Wt bēčmy šhudy, a šhej, kaš bohaczi nēk hmy!“ Zant f dylbata mōščeň wučahny a ju wotewri. W njej bēču papjert, f kotryčž maczeri čjitoše: „10 frankow, 100 frankow, 1000 frankow ad.“

„Š wotfel dha tele pienjehj pschjndu?“ rjetny macz.

„Maczi, ja w pschērowje hrebedy a hrajščak. Knejs po pučžu nimo dželče. Wōn rubiščo wučahny, so by hebi čžečo šetřeb, a pschj tym jemu nēščto do proča padže. Zako bēč je pschērowma wulšēk, namafadž tule mōščeň, ale hnje bē hžjom wotešchōž. Ničto mje njeje widžak, ničto to njewē. Nēk hmy bohaczi.“

A dželčo wješeje poflawofaje.

Macz kručje na nje šhladowaješe: „Ničto čje widžak njeje, a to čje špofojit?“ Dželčo ho šacžewojeni.

„Ničto jo njewē —, a twoje hēdowunje? Njebudže čži kōždu hōdžjnu wo dnjo a w novej porokowadž: »Tōn, kiz je žule kušlo namafak a je šhoma, je padušč?“

Dželčo htwou pofšili.

„Ty hebi myšlilš, so budžemy ho f tutmy pijenšami wobohacžič. Do moje dželčo, my njebhočmy ženje tał hubjenit byli, pschētož my bhočmy čželč budšili, kiz je najwješčij pofak. Duz bēž, moje dželčo, bēž w šhōu, jo by teho knjeja dōčejahnyšo. Šdžž hmy jehō namafalo, wōčē jemu mōščeň šōho. Nješhju li jehō nabežcho, potom domjebemaj wēk f pschēbšējčezzej, hōžēž tajžy, kiz hu nēščto šhubiti, šo ja šhubjenym prajščēž pschjndu. Tał

hmoj potom naju winowatof ež čjinitoj, a ja šmēju dowēru f tebi.“

Zant bē wot macžēnyh štwoww hnuty, wofokšja macžē a bēželče ja tamny knješom.

W tajščle jednowuč, dželčeju krosymlytožj pōwjebačžščad ho mlōdžjnje počjinki pschēdšajaja a wučja. To ho w naščjch čjitanščak tež štawo a je wēž bjes porofa. Našhēl mjes moralištim rowučewojanom me francowšščj a wofščj šhuladž paš šwontownje bžjom w tym leži, so mamy my nimo čjitanški hšiččeje biblisfu stawitnu a biblisju. Teje hntj štej f francowšščj šhulowu wupofafajene, runje kaž Wōža marca, pschētož Francowšjwo praji: Nam je wōšidne, na čjłowjeka šhladač, kiz na kščjžu wšhōjo mteje.

Abōhžjntje wofšlejnōšje me Francowščej potajšim wjele hinošče nješhu, hačč tam pschēd 125 lētami bēču, jako bu Wōh tōn Knejs wofšhadžemy, kšičēžjšanštom wofštrōwjene a na jeku mēšmo čjłowški rošom štajeny. Šdžž paš Wōh a jehō štwow w ludu tał dočhe čšōny ničjo njeplōčji, tam žana čjitanka f rjanymj pōwjebačžščkami a f najjašnšičimj pschjščadami ludej njepomba; tam šhōčēnje f temu dōžnje, šhōčž je Samuel nēbhu f Šaulēj prajit: „Ty šy knješowe štwow šacžjšnyč, a tōn Knejs je tebe tež šacžjšnyč.“ 2. Sam. 15, 26.

J. K.

W u m j e n k a t

abo

Šdžž ma wlohu, tam roščje.

Pōwjebačžčō sa lud,

po nēmšim wōbōžčkanē wot dra. Šfula.

(2. potražewanje.)

Šchwōrtj staw.

Widžak na šhwoje šahrodništwō čzewuje.

Widžak dyrbješe ho nētko hšiččeje raš wo žule hōšpōdaštwo staradž. Wōn jo čjinitješe f čželčej wutrobu. Žonje hromadžje žarowajštej, pfałajštej, dželčofačej a pōčezještej. Žena druhej wutrobu polōželče a pōčezješče. Žiwjenje ho čšičhe pschēš dom wlečelče.

Ze pał stara bašit, so w jenym domje muž w mlōdbyh lēščak a w pošnuch mogoč wumrije, kotryž macz, šotru a mlōdu wōdowu šawofštaji. W tym domje jena žyly bjeň pfałajšča a žarowajšče: to bē macz; druha rano a wječor: to bē šhota; štežo, hōdž jo jej wušto: to bē mlōda wudboma. — Lēdu bēše ho po Bētrōwej šmjerčji poš lēta minyšo, dha ho jej tōn a tamny bšičelče, dha ji teho a tamneho wufšowadžu. Žebny, na pschjščak, jeneho wjebžjše, kiz mjeješe 10 000 toleč, druhi drušeho, totrebož šamōženje drje nētko wšiččeje wulke njebēše, totrēmūž paš dyrbješče ho po štacny muž wjele namrēč. Wšičitny bēču rjani hōžny, žule bjes porofa — Dotal bēše Marjcha Widžakiej šjawnje pōwjebata, šhōčž wušlelje, a wōn bē jeje jeničžk radžičelč; pschētož jejni lužjo dalofa wot njeje dylščachu, a f wōšpōwōwanjam ho w lēčji šhwila njenamafa. Nētko paš ho wona tajič pōčža. To šhnaž ho ji lēdu dšiwajšč; ale tola budžjše lēšpšu dowēru k njemu nēčž dyrbjaša. Zako wōn pjtny, so ja njej hōbžjadu, dželče f njej: „Žuba dšowka, ja ho njebžjwam, so čželč ho šašo wōbačž. To wšak f nimalē wulne. Wo jene paš čje hōbžjela pōwčju: Wušwōt hebi pōbožneho, špawneho mužja; nješladaj na pienješy; wšchato mašč hmoj kšlēš. Čžit jo twoje dla, čžit jo tež mi a starej maczeri f woli, jo bhočju namaj kōtke dny naju wotpōčžitna štažene nješple. Ša čži nōčžu žaneho radžič; šhōžž paš čži jeneho wufšawja, dha mi to praj. Ša burow žyčjeje wofšlōnošče šnaju a nočžu ntežo hačč tebe šchōžjnu čjinitē, jeli so

wulašowanym nima dobrego mjeno, abo jeli so štu mi kamemu jeho njebudušnošće nacjonam."

Wona plubi, a budšišće tež škowno djeržala, hdy běšće Maria wščitno nještajta. Žało ta šroni, so Marčija na wudacze myšli, dha ho njemóžešće wjazy społnojč. Wona nješwarješće a nještorješće; ale płaćanje a dušgwananje žareho kónza njeměješće. Dotal běšće, po Přetrowej šmjercej, kusto jako swoje wobhladowaka, dolež bžě Michal hospodarješće. Šdych pal hebi nětko na to myšlešće, so je špynu šnadž nowy knjes do domu pšidrińdže, a so Panez kusto hinašće mjeno dostanje: dha čuaješće wubjazy wščitni staru žatofč, dha budšišće mošta jańčš pšyde srudobu. — Marčija wjedžišće, čehoobla pšyčichodna mačž płaćaješće. Wona běšće cšičha, njeměješće pal nětko wutroby dolež, šo Michalatej šjewić.

Worchy po šnjach pšidrińdže šudželizj Handrij lóber š Wrešnyu a wobhladowa hebi tu škadnošće. — Ša tšri njebže šo Marčija š starčijmaj dowjeje a š njimaj š Handrijej. Wonaaj tež na tym dnju pšehesjene pšidrińdžestaj. Na drugi džen šo domoj wroćištwiči, Marčija Michalatej praješće, so je ho šlubita.

Šo Handriju Michal ani šeho, ani dobrego pomjedacž njemóžešće. Wón bē drugi šyn kubleria w Wrešnyje, něbže 30 lēt stary, plitny džekacēt, kiz nještorješće a njepriješće, rešalčaje dobre hospodač a bēšće duščny a šrety hólz.

Šwošž by šrubom po hodžoch džeržany.

Luby čhtarjo! „Šdych šo tón šněž naidže, dha šo ta ščezčš-cšička jańdže.“ Dotal běšće wščo po waščinu Panez wubjazy ščšo. Woni dženy džekali, w bohabojošnojč živi byli, njebžču knjes ničeho wotčahowali, a kusto běšće šo jim rečto. — Šudželizj Handrij bē dobry hospodač. Š tym njemom pal šo hulo najšlupiči šawitilil šwali, a šwēt jeho tež šwali. Ša štrčki džab žony w domje wščo wobročij. Wón šwoju žonu pšče cšož šwarješće: „Marčija, šleto ma došči pyhl!“ Čemnyl tal živi byčž, dha šo ničšo njenahromadž, wošheje dolež mamoj tajš čezšti wumjeant na ščiji. — Wona jemu rostkabe, po džē štaj ju taj staru čelowicaj cšajž žiwjenja tal šwaczej byčfoj. Wón pal wotmolowi: „We wobšydnym lišče pšiane šteji, šo dyrbitaj š namaj jěčž; a šajtaž jěbž je, š tajtej mataj špofojem byčž.“

Š žyła šo šwalče, šož by Handrij dale žane šwedomnje njemē, hačž woškydnny liš. Wlčokžtam a čeladnikam bu na pšchōž wotčahowane; pšchēžestwo a wobšhōd ho njebžerješće, pšchetōž wopytowanki do wjenješ bēža. Šwany wōš, Marjine horbo a wježele, šo je 100 toleremij wuštyka wuměnjenu ja něštajtu staru šelenu tolešiznu. Wščitšton prečdawiči riad pšchēšlawajdže; wščo šo pšchemenješće. Šchōž mēješće Handrij pod pluhom, to dyrbješće dobracžowane byčž, runjež šo pšches wobjed abo pšches šwajot džekofčaje. Te rjane čjonačakli, šotymž by wovnjš a špno wotčahowane, po wobdžekanjju polow tal šuche a šofčate won hlabachy, šož byčhu šwojeho nješoh knjeja žarowate. Džekacē a dobyit bracž, teho běšće Handrijowa bučja šofna.

Michal ja džiw hdy dele pšidrińdže, šwiba jeno š jěbž. Me cšaj wobieda a wječerje běšće pola šudželizj tal nještajny, šo naščej staraj žyle je šwojeho riadu pšidrińdžestaj. Tež čšitšofč a duščmočž, kiz něhdy w domje knjeješće, bē šo šlubita. — Žało pal Marja Handrija preni raš we wěrowanškej šufni šwojeho nješoh Přetra won bjež wjedžešće, dha běšće wšcheho kōnz. Wona ja žyly džēni ani š jěbž dele njepršidrińdže; šruboba čšyšče jej wutrobu rostofčičž.

„Michale“, rjenny wona pšacžizy, „ja jo wjazy šnjeleč njemōdžy; ty dyrbitaj š Handrijom porēcžej. Šewal nješy lošfo mjekacaj, a nětko čšyčž wšditto šnjeleč!“

„Mačžetta“, praješće Michal, „š woli jenemu tón ničšo nje-

čžini, a prawta pšchēčšimo njemu nimam: wón mi hiščeje ničšo šapowješit njeje, šchōž je pšimownje poštanje. Žola pal, doležž mēničž, čžju š nim špwtacž.“

Wón theobla tal šahodnje hačž mōžno š Handrijom rečejšće, prošfo, jo by jemu a jeho Marji taišje šruboby njecžini. Šdn pal štrčko a šurowe wotmolowi: „Šchōž je moje, to je moje! Š tym ja čžini, šchōž čžju; a do teho njedž šo ničšto njetyta!“ — Tak bēščaj hotowaj.

Šacž do našlym naščej staraj hiščeje pola njeho wutraščtaj. Tešhy dyrbješće Handrij Michalatej štečji džel pola š našlymnej rožžy pohnojč. Wón pal to tal njeobšpōnje a šlupje ščžini, šo šo staru Michal jara rošmjerja. Wón theobla won džekaje, šo šo je šwojim pšyčichodnym šynom na roci trjechi. Tudy dha ho jeho pračhešče, hačž je to hnojene, a hačž šwoju tudy njeje lēpje hnojil. Handrij pal jemu š hrubymi rečemij wotmolow, šo može bečž štoricž, abo šo mōže karu wōčēž a hebi hnoja pšchēwoščž, doležž tal ja žyly džēni njecžini. — Š tym pal »tam trjechi šož čžert do horzow«. Pšchetōž našč staru na njeho šawrejšta: „Šarla, hdy byč ja 20 lēt mēbōčiči byč, dha byčhu tebe na kari domoj wješli. Š močej štoroby dia čžyl čže džēnša hiščeje pšchēžekacž, šo by ty ležal šož hromadba hnoja, hdy byč ho hrečha njehašibowal. Ale nětko je kōnz! Ša pšyčichodnje won špno ššowam, a ty šwoj hnoj. Šo džaj ja š dobreje wole š mojim šynom tal wučžini; wo tym ničšo pšiane njesteji.“ — Tak prajničiči wroćej šo š wšy a džekaje runy pučž do šwojeho šahrodništwja. (Pšyčichodnje dale.)

Wšchelake š bliska a š daloka.

* Druhi narodny džēn (27. janjara) je našč ljubowaný ščhor Wylem II. we wōjnje šwječičž. We wščitšifž Božich domadž naščeho wōdnjeho kraja šny š džawatowanjo a proščenjom pšchēd Božij tōn šwajil. Duž wopomnūmž tež tudy, tal je našč ščhor šwoju njepomolnu wēru šewil w došhich mēžachč teje čšejšje wōjnju, šo je Wōh tōn knjes š naščej prawej wēžu. W juliju 1914 wōn šaroka do lubowych hromadow wōstoto jeho hrož. „Wječž šo nam do wšow čšičkež, ale my š Wōžej pomozu njecž tal ponjechem, jo mōžemy jōn šako š ččēžju do nōžnjow tytnēčž.“ Š tym napominajom wōn šfōnčji: „Nētko džēče do Wōžeho doma, šoflakčje šo pšchēd Wōšom a proščejje wo pomoz ja našče hōdne wōjšto.“ Pšdij wotwěrjenju ščhoršimoweho šejma wōn wupraj: „Škuczi a šwēnti, šwnti a rječšejšy, ponizni pšchēd Wōšom a šmucziš pšchēd njepršchēčelom, domēčim šo wēčnej wječehomozy. Štracž čžyka našč š dobremu kōnzej dowječž.“ Wšchōžom šwiti ponizne paššilenje pod Wōša a wječhu wēru, šo budže „tōn knjes š nami, šož je š naščim wōžzami byč.“ Wšchōžom je to napominanje ščyčchēčž po naščich dobyččach: „Wōha njelabučž!“ Š tym wupraj šo preni telegram wo dobyčču we Wogelacž. Wōn telegrafowančje šwojež džōžny: „Wōh tōn knjes je naščich wōjowow žōhnowač a šim dobyčče špōžčž. Nječž wšchizaj domadž jemu na šolencach džafne mobilny šwajwa. Nječž je wōn tež dale š nami a š naščim žytny ludom. Wōjij šwēnty nan Wylem.“ Wōn wupraj — hōdy 1914: „Wdy štejmju na njepršchēčšelškej šemi, njepršchēčšelškej kōnzčej mjecža pšchēwobročem, w utrobu naščemu Wōhu“, a w tym šampym cšaku pšchēd šwojim wōžštom: „Ša byčš mam, moji luby, wšchitšim š wutrobu pšchaj, šo byčšče hōdowny šwjebēčš na domjenzej šemi šwječičš. Šo to mōžno njeje, na tym ja winy nimam, Wōh je mōj šwēnt. Ša nješšym wōjnju čžyč; wona je nam nanušowana; duž čžemny ju tež wōjowacž š Wōžej pomozu hačž je šwalobōnemu kōnzci.“ Na šlennym dnju šapōžacšta wōjnju won š nowa mōštruczi: „Pšchēd Wōšom a šiforizij je moje šwēdomnje čšičje; ja nješšym wōjnju čžyč. Ale my mōžemy džawatowne wšwacž; Wōh je š nami byč. Tak wšče wōjowanje ja prawo a špobobōnočž naščeho wōdnjeho kraja pomjedžem, šož došto tež traje, a budžemy w ččēžij wōblacž a pšchēd Wōšom, kiz čžyč našče brōnje dale žōhnowacž, teho dobyčča hōdni byč.“

Šamolwity rebator: J. Gōlō. Šsoburebator: J. A. Kapleř. Čžičžej a nakabnti: M. Šmoleř.

Sy-ll spówał,
Plinje dźěłał,
Strowja ćo
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móony
Luboś ma;
Böh pak swérny
Přez spaf mórny
Čerstwo da.

Njech ty spówał,
Swérnje dźěłaš
W móne dny;
Děš pak ewjaty
Duš dny,
Wtopěš ty.

Z njebojs mana
Njech ći křmana
Žiwnoś je;
Žywa woda,
Kř Böh pada,
Wokřew ćel
F.

Šserbske njeđzělske łopjeno.

Wubawa šo kóždu šodotu w Šsmolerjež knihičkišćejni w Budyschjnje a je tam za šćimórtlětnu přehledatu 40 pj. dołcaš.

5. njeđzela po šfjoch kralah.

Čezd. 33, 11.

Tak wěrnje hač ja žyw šym, praji tón Šnjes Šnjes; ja nimam špodobanje na šmjerczi bjesbóžneho, ale šo by šo bjesbóžny wobrocził wot šwojeho puca a by žiwy byl. Wobroczeje šo, wobroczeje šo wot šwojich šfjoch pučow; czechodla čzeče wumrječ, wy š Izraelskeho doma?

Kónž bjesbóžneho je šmjercz. — Čłowješto drje wšćitzy wumru, — prami a njeprawi, pobožni a bjesbóžni. Šbž je jich czaš pšćihšoł, woni wotkał czašnu. Dušča wuštupi š brachnjeje hěty, czeło šyowa šo do rowa — a wščo, šćtož je bylo, ma šwoj kónž. Šćto, ma šawěrnje wšćitšo šwoj kónž? Łazaruš wumrje a šohaty muž tež wumrje. Ale je š tym ta hišćorja wobšamtužena? Ne, nam šo dale powjeda: jedyn bu nješeny do Abrahama-wohe šlina a drinš bu šćorežny do hele a cziwle. W czašnej šmjerczi nima wšćitšo šwoj kónž. Wjele jich je, kiž bychu rad widzełi, šo by w rowje šabyta a š rowom pšćitryte bylo wšćitšo jich šle wajšćnje a žiwjenje. Ale cłowješak je poštajene wumrječ, a potom šudjenje, w kotrymž tón Šnjes da kóždemu, šćtož je šašćizil — pobožnemu žiwjenje, šmjercz bjesbóžnemu.

„Böh pak nima špodobanje na šmjerczi bjesbóžneho.“ Žemu je wotrobnje žel, šbž durbli břešćanta šašćizječ a šatamacz. Wotrohe cłowješta mēra je kopata je šćóžcu, ale Böh je šejerpliwóžcu na njeho hlada, woczaťujo, nje-

budzełi šo cłowjeł tola hišćeje wot škeho wotwobroczeje. Šby bychny my cłowješto budzełi šmēli, dawno bychny šlemu š prawdu šapćizili, ale wótu, tón Šnjes, da šwojemu šćónzu šćhadzeč nad šlymi a došćymi a dawa bešćečowacž nad prawymi a njeprawymi. Łeto wot leta wón pšćitšadka a pyta pšćoby na šigowym šćtomje. Kał wjele lē je wón tež š tebi pšćitšadkał a pšćoby pytał, — a šćto je namatał? — „Porubaj jón; šćto wón šemju šadžewa?“ by tež wu tebi prajicž durbjał, a tola šašo jene lēto a hišćeje jene lēto čze wón šćtom šfjezo wotajicž, pšćešo š nowa woczaťujo, hačž po czašu pšćoby nješćinješe.

„Böh nima špodobanje na šmjerczi bjesbóžneho.“ Šaj šamo, šbž šu šo šizom jecho šudjenje šapoczaťe, čze wón tež w pšćednej šodžinje šwojemu hñewej wobaracž, — je-li šo šy wobroczi wot šwojeho škeho puca.

Kašće bē to trašćne šudnišwo, jako bē Böh tón Šnjes Izraelski lud do ruzi nješćečzelow pobał, kał šo bu š nješćečelšćej pšćemozu wóžny kraj šapušćemý, wšćo wobudlešćwo wutrupjene, šwiate mešto powotóčene a šwajaty tempł š wohnjom špaleny — a niz š tutej šćudobu hišćeje dołcaž — ne, šo šću šbyłti luda, kiž bēchu šo pšćed wohnjom a pšćed mjecjom wuřšowale, daloko do žuřby wotwjeđžene. Izraelski lud widžełje šwoj kónž pšćed wocžomaj. „Wy šćinjemý, kał možemý dha žipi byčž“, toje bē šćyřćne žalóšćenje nješćobowneho luda. Žana pšćomoz njebē po cłowjełej myšli. — Izraelski lud bē na wěcžne

šhubjenu, wot Boha šahubjenu, šastorczeni a šaniczeni. Ale hłaj, Wóh tón knjes da šmowemu łubej prajicz; Czeho- bla dzeceje wumrjecz, wy j Zraelskeho doma? — Za nimam špobobanja na šmjerzji bjesbóžneho, ale so by ho bjesbóžny wobroczył wot šmoweho puca a by žiny byk. — „Wobroczeje ho, wobroczeje ho wot šmowich křych pučow.“ — Wože šubništwu dyrbi pšeflacz, je-li ho lud pokutu cžini. A prěnju kroczel do pokutu bē lud s tym cžini, so šmowje hrědi a šawinowanje pōhnawaše a ho jich wušnawaše. Xatemu ludu dyrbješe ho wot Boha pomoc a wukhowanje dostać.

Tajke šbože tež tebi pšejemy, ty ludo našeho wóžneho? Albo njetrjebajš ty žaneho bōjšeho šmilenja? — O ty mašd czelej, ty mašd wšch cžafne wězy a wšch šwatin tuba. Ale njewidžič: cžim bole twója krašnowič wona pšjiběra, cžim bole twója pobožnowič nutša wotebēra? Ty wotkudž šd. Kšcheczijanške žiwjenje ho s wutrobaw šesšubnje, kšcheczijanška wučzba wšchudze šmowje prawo šhubjuje — a mozy cžemnowiče pšchitbu ke kuještwu. Spłah nastawa, kotryž ho njeda wiazy šwaricz wot Wožeho Wucha, kotremuž ho lubi bjesbóžne wawčnje a wšcha njeprawa. To dyrbi teho knjesa w njebješach rošhnuwacz. Hladajmy ho tehodla cžafa, na kotremuž dže Wóh šwicz šmowj šid. Šnamjenjo, ho šo tajti cžaf blize, ho widžecz ja teho, kotryž je widžecz dže. Duž dže my pokutu cžinič, hdyž Wóh hnew cžujemy. My wěmy, ho hšchecze pokutu namataw. Wóh drje nima žaneho špobobanja na šmjerzji bjesbóžneho, ale hdyž je jeho šezepnowič podarmo byta, dha wón potom šubži, šaniczi a šastorczi. — Czehodla dzeceje wumrjecz, wy j kšcheczijanškeho luda? Czehodla cžericeje bjes rosoma do nješboga? O cžiniče pokutu! Wobroczeje ho — ale doniž je hšchecze cžaf — doniž hšchecze pokutu namatače, hdyž ho Wóh hšchecze nad hrědchnitom šmilič može a dže. Šamjen.

Snamjo kšhiza.

Šesubowy kšhiz j šcho je pod nim a na nim cžetwiz, je nam derje knate. Šchytž Wóh nam cžepicz napoži, tehodla tež kšhiz, našd kšhiz mjenujemy. Mješmy jón tak šwódnioje, kaž je jón Šejuš nješt, a prajmy: „Cžim wjetšij kšhiz, cžim blize k Bohu.“ Šemierz na kšhizu nješt jeno hološtna, ale tež hanibna, tola paš ho jawošchtojo hanibowali nješju, šhowo wo kšhizu přewowacz. To bē wjele židam a pōhanam bšafnowič, taš ho šo Šimeowne šhowo dospjeli: „Wón budže postajeny k šnamjenju, pšcheczwoto kotremuž ho rēcječ budže.“

Kšcheczijanjo mčjachu wšo kšhiz w cželczi, a hdyž budž pod romškim kšchorami pšchecžehani, wušwólcny hebi kšhiz ja šnamjo, na kotremuž ho mjes šowu špōhnawachu. Šhdyž ho dwaj pošchizowachta, pšcherabžičtaj hebi jenajše šmjšlenje, a dowēra ho mjes nimaj wobtwjerdži.

Pošchizowanje je ho hacj šem šahowako. Wšdžomy něšho do žrtwje šostupicz, nimo Wožeje martyry hicz atd. a ho pošchizowacz, dha je nam s tym šnamjo date, ho cžlowješ wēšce ke katolskej žrtwi pšchizubčha, pšchetoz tu je wawčnje, hebi kšhiz na cžoto, hubu a wutrobu ščjinič. Tole štoje pošchizowanje ma na šizjeničkeho Boha dopomnicz, kotremuž ma kšcheczijan j šhowu (budowu), je etow (šlowow) a j wutrobu (dušju) cželcicz.

Pōbžičho, jalo romšik kšchor žrtwej k statnej žrtwi pōšchny, tež kšhiz pōwšchizkowuje k cželczi pšchitbze. Wón ho ja šnamjo kšcheczijanške wězy do žrtwje, cžehod hrobu, na šwobodne měštna

šhajče, tež na kšče bu šnamjeneny, prajicz, so w njej kšcheczijanjo byda. Hšchecze pōbžičho ho ke kšhizej tež Šebōžnik pšchicžini, a tajti kšhiz Wóžu martu abo kruziciz mjenujemy.

Š wjetšha hu tež žrtwje po kšhizu twarjene. Šhdyž jašo šemšchij pšchitbžičej, pōhlada j wšchaf ja tm, hacj tež twója žrtwej taš twarjena njeje, kaž bychu ho murje pšchij kromach wuškeho, na šemi lēžageho kšhiza pōšchewawe.

Wšoto žrtwje paš husto pōžrjebničaješ j wjele kšhizjani namatač. Wone hu kaž kšhiz na wēži i njebješam ho pōšchewowaje rušy. Tam šorje je žrtwej šemšchij puč pōšafowaka, a woni hu jón našupili w dowērie na teho, kiz je nam wšchm prawdowicz dobył na kšhizu.

J. K.

„— a khudy kubta dostanje.“

Na tole šhowo j šchurajča: „Šchytž Wóžu wjetšchemu ho pōba“ hebi wēšce hu bōšcž Sullivan njemyšleše, hdyž bošy po hašach měša New-York w Americy wšoto bēhafaše. Šeho šarčkej bēšchaj taš šhubaj, so šmowjemu džeciz žamch šupni šwicz njemōžcžej. Maty Sullivan w šmje a lēče bošy do šchule šhodžele, noš jemu šacželowachtej a šrawejchtej a w šmje jeho husto taš bolečchaj, so bēšchtej jeho wōczzy wušteje a prošte, hdyž dyrbješe po šmēy bēšcž. Maty bōšcž bē jara šrudny a nješchecžele wēšicz, so moše tymle nješbōžownym dnjam něšdu wjelešch dny šidowacz.

Ala po šlach hu j mōšeho Sullivana mčowy Sullivan, kiz pilnje džekalše a pjenjey šakuzi. A hdyž ho jemu derje džekše a bē hebi něšchto wušchytowal, potom husto wobucze ja šhude male džeczi šupi, kiz dychchaju tež bošy šhodžic. Šako hu s mōšeho Sullivana pōšžičho wuški a bohaty Sullivan, šupi wón šōžbe lēto wot šmowich wjele pjenjey šo pječz tšžaz džeczi cžopje šupniczi a rošbari je na tajke, kotryž w šmje nošy bolečchaj.

Žamny maty, khudy, bošy bēžazy Sullivan je dženka amerikanšik millioner a šenator Šjednoczenych Štawow. A w dopomnječu na nušu šmoweho džekajštwu wón šōžbe lēto šwjedžer wuštwaje, kšhiz kotryž wječz tšžaz khudych džeczi šupnje a cžrtje došlaw. Šotom wón šmowje dary šam rošželuje a ho ja to šlara, so by wobucze njecžiččakše.

To je rjany pšchitak ša to, fak bohaty a našladny muž šmowju cžemju šakženočz njepaprēwa.

J. K.

Žendželska pobožnoč.

Našče „Pomhaj Wóh“ je we šwójim 5. cžhše tōtke šhowo wo šranžownej pobožnowiči rēcžak, duž njech tež něšchto wo jendželškej pobožnowiči praji.

Wše 4. cžhše pomjenowaneho šopjena je ho wo šamžu Šrechorow I. pōwjedato, so je wšoto lēta 600 jenemu žendželštemu škofopej šibllije pšchibōštak s porucznowčju, so bychu ho pilnje cžitate a lubež s nič wuščili. Pōbžičho je ho tež šibllija do jendželšteje rēcze pšcheložata a rošžchajata, ale niž w pšchewulkej licžbje, dofelz bē droha. Žendželčenjo paš hu cži byti, kotřiz hu pomhaj šmowej a tež žule šiblliste nušy šōžz ščjinič. A šcho je jich k temu pohnušo? Šhude džecž! To je ho tašle mēto:

W jentym měštacju žendželšteje prowincy Wales šetka methodšik přebat Čharles šolczu, kotraž šōžu njehčewu pilnje do jeho Wōžich šlawow pšchitkōželeše. Wšchecželne ho jeje woproscha, hacj jemu njemōže šetst i pōžbednjeho přewowanja prajicz. „Nē“, wona štrachōžnje je a šhšojšymaj wōčštomaj wotmōwri,

„Wjedro bę tón ras taſ hubjene, ſo tam dońcż njemóžacy, hdyžę hębi hęwaf ſ bibliję tekſt čżtam a nawuknu.“ Wębrat ſa tej węžu dale hębęžo ſ bwojemu ſpodbżowanju ſhoni, ſo hęločę, dofelč, w blickoſęji niſoęo njęnaje, kż by bibliję męł, kęžby tųdęni dwe hębzije daloſo pſęhes hory ſ pſęhawuńnym bęga, loſtżj maju bibliję we hwojeť wuſſanaječę. Tam potom tón ſlaw čżta, ſ kotrehož je tekſt ſańbzęneje njębzęle wjaty był, a hębi jón ſ hwojy nawuknu.

Zęle ſprawne wuſnacze pębrarja ſamoh, ſa ličębu biblijow w męęęę a woſoſnoſęęi hębęžęč. Za bę, kaž ho wupokafa, dohu- ſęł jara hęnabna, hęj hęmo ſa pjenjeť njębę bibliję w jęč naręčęzi wjazy doſtač.

Wębrat Charles pučęwajęche do wuſkeho męſta Londona, ſo by pomoz pytał. Tu pſęhńdęže do towaſtwa, kż nabozęne knižki (traktaty) wuſſanaječę, a roſtęłaja ſ hwojżęzými ſłowami wuſu wo bibliję, ſ dobom tež wo dobru radu proſęęęęche. Kož wot Wožęho Duđęa jopſęhńjaty towaſtawoju pſęęęęęęba ſawoſta: „Sęačęzmy towaſtwo tež ſa bibliję! Hdyž pak ſa Wales, čęęęobla niž ſa načę žyły ſtať a ſa žyły hęwę?“ Zęle hęwmo na pębđnu jemju padęę. S njęho najſa 1804 wuſke jęnbęžęſte abo britiſke biblijſke towaſtwo, kotrež nętko bibliję ſ wuſſkami woporatami we wjazy bęžęłi 400 ręčęch, tež w načęęę herbſteť, wudawa.

S nađlabnym nađadom a roſſčęręęęnjem bibliję hę hębi Węnbęęęęęęnję wo hwoęęę wuſke mjeno ſčżniti. Ale jęnbęžęſte wuſke mjeno a jęnbęžęſta pobožńoſę ſteť tola dwe jara wſčęłęłęť węžę.

W lęčę 1704 jębđn jęnbęžęſti lord (wyſſoť knęę) ſ Wina do Warlina pučęwajęche a duży do načęęęo Wudęęęęina pſęhńdęę. Wón ręłęčęęę baron ſ Hales a bę jęnbęžęſti pębſtanž w Warlinie. Sęnu njębzęlu dępobđnja Eſęerbow ſ Mičęaſteje žęrwęje wote miſęi pſęhńdęž wđęęęęche. Hęſa wot žęrwęje hęč ſ lawſęę węži bę ſ kęmčęręęmi pſęęęęęęnjęna a hę ſ nimi čęrwńęęęę, pſęęęęž teħby męęęęę hęſčęęę lóžđ y Eſęerb a lóžđ a Eſęerbowta ſa hwojy pſęhńſkńdęnoſę a čęęęę njębzęlu te miſęi hęč. Węnbęęęęęnję tajſi ſub wđęęęę hęo nad jębo žęrwńęęęm imęęęęęnjem a nad jębo narodnej draęęę njęmęto dęwawęle. Wón hę pola męęęęęęamſęęo arčęđiwatona Praetoriuſka ſa Eſęerbami wobhwojęęę a dobru ſhwalbu ſhoni, tola pak tež tu ſkřęžbu, ſo maju męmo herbſkńę kniži (niž bibliję ani ſęwawęle). Lord dęchwońęęę hępđom w jęnbęžęſteť ręčęzi piſęanu knižku: „Wo wuſkoęęę wobſtaranja buſęęę“ pſęęęępoda, ſo by hęo na herbſki pſęęęęoſęka. Pſęęęęęęnję a čęęęęęę wón ham ſapſęęę, a kniži hę Eſęerbow darmo roſdawawęęę.

Zęntęle hę je ſpomnječę hęđny, a pębſtanęęę imęęęęęnję męđęęęę ſhwalčę. — Wjęęę hęč hęo w Londonęęę biblijſke towaſtwo ſačęzi, męęęęęam tu hęžom towaſtwo ſa wudawanęęę mjęęęęęęęę njabozęęęę kniži (traktatne towaſtwo), kaž my herbſke luthęrſke knižomne towaſtwo mamę. Woſčęęęęęnję dobręđ piſęomę njęęę Sęnbęęęęęnję a we wukraju je węęęę pęłna węę, jęno je ſčęęęba, ſo Węnbęęęęęnjęnję dęęęęęęę hęčę, kaž budęęęę dale wđęęęęč, tež žyłę ſinačęęę węžę we hwoęęęę roſčęęęęęę wębzę.

(Pſęęęęęęęęęę dale.)

Wumjęnkęř

abo

Hdyžę w wđęęę, tam roſčęę.

Powjębańčęłę ſa lub,
po nęmſſim wobbęžęłę wot dra. Wſula.

(S. poſtračęwamęęę.)

Wobruńńka, kż tudy pſęęęęęęwajęche, Mičęał proſęęęęę, ſo dęrwęčęł hębi nanajručęęęę druęęę hęđłęnję wobſtaračę, dofelč čęęęł

wón ham hęſčęęę tu naſęęęm rad tudy do hęčęę. — Wón hęęęęba tež woſoſno pębęęę, ſo by temu wobhwoęęę muſęęę njęčęęęo namafał, hdyžę njęęę dęwęęęę hębęžę; a to tež hę jęmu radęę.

Zęęęo žona dęęęęa ničęęo ničęęim njęęęęoni. Hęłłę na druęęę dęęęł ſ wón prajęčęęę: „Marja, w adventſſim tyđęęęnję do naju hęęęęł pęęęęęęnję; ja mam jo tudy hęęę.“ Wona bęęęęę ſ tųm ſpęęęojom. — Wón da ručęęę ſtųy wuđęęęč, žęłę hęęęę ſ nowa ſ wapnom (talſom) wobmjętačę a hęčęę ſ nowa wukręęę.

Wńbzęlu wo pęřim adwęęęę dęwawęęę wón hwojęęę hęđobęęę, žito, dręęęo a tať dale horje noſęęę a wwoęęę a womhęęęęę ham pilńęę. S wjęčęęęra wja hwojy dobru žonu ſa ruť, ſtųpi ſ njęęł do dęłęęęę a ręęęęęę: „Węndrjo! Lępſęęęę ſa warteńęęę kętu ſ lubo- ſčęęę, dęęęłi formjęęę wof ſe jawiſęęę. (Wſčęęęł. Salamonowe 15, 17.) Za hwojęęęęo ſtareho wobęęęęęęłtwa radſęęęo wjazy wđęęęęč njęęęęam, hęčęę hę wđęęęęęę ſ hęmęęęo a haru pęęęęęęęęęęęę. Za čęęę rad w połoju wuńtręęęč. Za wamaj wobdawam, ſčęęęž ſtať wóť namaj njęprajęęęę čęęęłę, a proſęęę ſa to wo wobacęęę, ſčęęęž hęmóť mój wamaj njęprajęęęę čęęęłę. Wóh dał, ſo by hęo wamaj dęęęę ſčęęł. — Wóť wumjęntęł, wſčęęęđny hęłłę, tręęęęat; mi jęno pola waju ſa ſlđđom dęwacęę; w mojęęł hęęęęł jón žabacęę njęmęžę. Męęęęęo wobſkřęęęč, to žaloſtńęę njęrad čęęęnję; hęęęęba radſęęęo hępđom prajęęę: Za wumjęntęla njęčęęęam. Ale moju rolu dęrwęęęę mi dęwmo wobbęžęłęč; to ſ prawom žadam, dofelč tať piſęane ſteji.“ — Tať prajęęęłęſęł ſawęęę jęmu ruť a Marčęęł tež.

Węndrj žęłę ſaſtręžęny ſtejęčęę, a Marčęęa horzo pſęaſęęę. Mičęał hwojy žonu ſawęę ſa ruť wſa a fručęęę pſęęęę dęwóř dęęęęę. Marja čęęęęęę hęſčęęęę ręęę poſaſtačę, čęęęęęę hwojęęę ſtare wobbęęęęęęęęęę hęſčęęę ręęę wobhłabacęę. Wón pak ju ſe hębo čęęęęnjęčęęę, prajęęę: „Macęęęęę, ſpomń na Wótowu žonu!“ Tať ju wębzęęęčęęę do čęęęęęęo domu, hdyžęč čęęęęęęat; hwođi hęwjatot hwojęęęčęęę.

Wjaty ſlaw.

Čęęęęđńńſtwo pęčęęęa pęłne žiwjęęęa bučę.

Mičęałowe pſęęęęęęęęęę wone bę wožny pobawł ſa žęęę wjęęę. »Kęžby na hwojęęęę hękrolęęę, a na mału ſhwalu bęęęę tež Mičęał teho a tamneho njępſęęęęęęla męł; pſęęęęž wón njębę loſto njęčęęę, ale njękotrehožęłi jęęę hęđęęęo dla naſęęęę. Nętko pak bę ſtųpy čęęęłęęę jęęę ſ wóřęęęęęęęo kubla wuſtaſęę. To ho nitomu w žęęę wóhęęęę njęęęęęęęęęę, to jęmu ničęęę popſęęęčęęę njęmęžęęęęę.

Na druęęę ranęęę wjęęęę ſčęęęłę ſ njęmu pſęhńdęę. Taj mužęę, nimale jęęęęę ſtarobę, bęčęęęat pſęęęęo dobręđ pſęęęęęęłaj byťoj. Čęęęęta prajęčęęę: „Mičęałę, »jęneho ſčęęęta dla hęla njępadńęęę.“ Za čęęę čęęęł wjęęęę polo hębo wobbęžęłęč, ſo ſ Węndrjowom ničęęę wjazy čęęęłęč męęę njętręęęęčęę. Wębzęęęł mi ſa to ničęęę njęmęęęęę. Węnož mojęęł čęęęłęđi męđęęęč kęđęę lęto njęčęęo dęčę, ſo ſ wjazy luboſčęęę do dęđęla dęę. Hdyžę hę 120 křęęęęo hęwote ſčęęęł, tam ho jęč wóhęęęęęę tež hęſčęęęę pſęęęęęnję.

Maſčę ſtary wotmowli: „Do teho rad ſwolam. Za čęęę radſęęęo wot twojęęę luboſęęę wotwibęęęę, čęęęč wot Węndrjowęęęęo prawu- čęęęę. Tať doſęęo hęčęę mam ſ nim čęęęčęę, pſęęęęęęra tola kęž njęma.“

Čęęęęla na to Węndrjęęęę prajęčęęę da, ſo njętręęęba wjazy na Mičęałowe polo męęęčęę; jo budęęę bęęę njęęęo wobſtaranę.

Luby čęęęęarjo! »Kaſkž je kęřęęł, taſkž je wukęřęęł.« Węndrj hę žaloſtńęęę ſhwoſam. Čęęęčęęł ſ nim jęęęęę, ręčęęęęę ſ nadwójęęęmi ſłowami. Čęęęęęęłi wón wo wotanju, dęęę ręłęčęęę: Wę, kż pſęęęęo tať poſđęęę woračęę, budęęęč tať wjęęęę naworacęę, ſo njębudęęęčęę męđ ſawoſčęęčęę. Pſęęęęęęčęęłi wón na wu- ſęęęę, dęęę prajęęęę: Nola je wſčęęęłaja; hdyžęč hęđobęla ſteji, tam ničęęę njęwęęęčęę, bęrwńęęč tam najlępſęęęęę hęęęęęęa naſęęę. Wob- dęłńęęłi wón wjedro, dęęę hęo jęmu wotmowli: Čęęę mlębe wjčęęł

mózemy też ras krapowicie pchetrac; hdyż pak nętoho na stary duy trędy, to je żakofc. Spomni-li wón na źne, dha bórny htychęcje: Haj, śle je, hdyż chęcj s wiščednomo hłebęj roźtu byż a fa nju potom namęwał a kufelzu namakafch. — Se kłowom: Handrija bęcję wo wny tak pchęradźemy a pchędaty.

Bohmjantury, mjeręazy a mjełczōży bydajcę wón domach. Tęho żonje pak bęcję htychęcję wjele hōrje; wona mužowu mjeprawdu a hanibu htiube cziujęcję dżyżi wón.

Śinał ęo wonafca męjęcję na fahrodniſtwje. Bōręny bęchętaj taj ſtaraj cziłowekaj to rjabu pchijęchōtu. Maria ęo ſa ſwoje male hořpobaſtwa ſtarafcję. Eſwinjo, toju a nęotre htyņ by bę ji Michal rucęje kupicę dyrđial. Sdyż bęcję hwoj ſłōt faſtarała dha toleſto ſchowōręcjęcję, a hōżca, kiz bę tam wot podružniſta powoſtala, obęręjo baņniſku hojejęcję. Michal pak w tym łuczku to a w tamnym nęchōtu druhe cziņice namala. Wyhęcję tęho ęo wón wſchędnię w Bożim kłowje wobhoņięcję a cziłtaję ſwojej Marji kōzby wjeźor nęchōtu ſ Arantowęho „wērneho kchęćcziannitwa“.

Sato męjęcję nęto wſchitō ſařo hwoj czař a ſchil, a potoj a dżakownoćę hōbu ſtarafcję, hōbu wobjedowafcję a hōbu lehnęć hōbojęcję, bęcję wobēmaj žyle prawje. „Wępje je lępje!“ bę Michakowę pchijękłowu, hdyż ſpominafcję, kał bęcję ęo jemu ſaibęne lęto ſchō.

Lubofęc jeho ſtarų pchęćęelow, htyndų kał bohatyų, pchęwobęcjęcję jeho do hęćki pchęcję wſtu. Sato pręni wulfi hnięh pabže — w noży wot hōboty i nębęli — a wón rano wolefazy wozęini, bęcję ſchęćęcję do wny wumjetana a wumęęcjena, kał ſo mōjęcję bęej ſabężęwa te męji hieć. Wón nęwjeđęjęcję, ſchōt bę ęo ſa to ſtarak.

Toła cził dale ſyna pokraczowafcję, cził ważyſca bu hęćka pchęcję wſtu. Minimalē kōzby wjeźor i njemu nęchōt pohlabacę pchijōdę. Kłblerjo jeho po kłoj a po ſchtyrjoch wopytowafcu. Schōtų ſ wopredta ręcżacy, nębē ničo draže, hać ſiwarjenje na Handrijuowu njelubofę. Haj, woni i Michakęj hōbojadny, ęo bęchų jemu wopofaſali, kał wulke njępobobanje maju na Handrijuwym ſabężęczenju. Sdyż jeho po hwojim wafcznju wchlowafcję. Wſchęlate powjęcję wo nim, wērne a njewērne, bęchų wufkōwane.

To bęcję hać do hōd. Druhi hwojaty dęej wjeźor bęchų prawje bohacę ſromadżeni, a bōrny na hwoje ſtare ręcęje ſapobęchų. Duż Michal ſ dobom poča: „Lubi pchęćęejſjo, mi dęęka na lubyh hwojędżenju hōbow nęchōt prawje na wutrobje leźi. Za wot wař wſchitńch żabam, ſo bęhęcję mi nęchōtu hłubili a potom hwoj hłub hwięru dęeręeli. Wſchęes wafcję moży njeje. Chęćęcję mi hłubicę?“

„Haj, bjeje wſchęcho woneho“, wſchitny wotmolwičų.

„Dha poſłuchajęcję“, prajęcję Michal. „Dęęka na lubyh hwojędżenju hōbow ſawbajny hębi kłowu na to, ſo njęchamy wozay na Handrija ſiwaricę. Mjenoſcjęcję mi wo nim žane powjęcję wozay. Sdyż ęo ſ nim ſeubęćę, wofłajęcję ęo ſchęćępatych kłowow; budęcję jemu pchęćęjelniwi a ſpomōżni, kał ęo kchęćęcijanam ſalezi.“

Żęho hořęjo bęchų na nęchōtu žyle hinafęje myhili. — Wón pak jim i wutrobje ręcęcję: „Dęęka je narodny hwojędęni naſchęho lubęho kņjeja a Eboźnitka. Na tym dnju je ęo nam najwjeſcjha lubořęj dołtata. A mi hwojowu kņjejeje. Kiz je pola nař hać do ſłōńczenja hwięta, wēćęcję žaneho wjeſcjęho wjeřęla ſęinięz njemōżęmy, hać hdyż hębi tamny hłub hłubimny. Chęćęcję, bęi, dha ſawbajęcję mi ruzų!“

Żędyn po druhił jemu ruku wot.

„Maria“, dęejęcję wón dale, „ty dyrđiſ mi pchęcję wſchitkim nanajkucziſchō hłubicę!“ — Maria też pchijōdę.

Me hmydom po ruſufawobacęu bęcję jim, kał bęchų ničo wozay ręcęćęz njewieđęli, a wſchitō mjełcęcjęcję. — Słowo pak bęchų cził ſiawniſcję a wutrobniſcję mjeș hōbu.

„S tym dha, moje dęęći“, wſa Michal ſařo kłowu, „bęchmy hotowi byli. Nęto pak mam wam htychęcję nęchōtu hwojębacę. Za bęcj dęęka pola kņjeja dęchownęho a pchij ſtkadnoćęji jemu prajach, ſo mi luby Wōh w mojej ſamowęje telto lubnyh hořęi wotbraża. Wōn ęo mje woprafca: »Schōt dha to mjeș hōbu cziņiceę?« Za jemu hwięru wafnacų, wo cził bęcję ęo ſ wjeſcjha pchęzo ręcękato. Wōn ſ kłowu wjęcję: »Michale, to njeje prawje! Że-li ęo wafcj pchijęchōdnų ęym i njelubofęcję na wař pchęhęćęch, dha jo wy nęchō na nim cziņice. Wdy dyrđicę nęchōtu lępfcę pchęb ęo bracz, hdyż kęcję hromadęć. Za cziujach, to męjęcję prawo; a wón na mojim woblicęu wobęcjęcję, ſo jo cziujach. Za ęo woprafchach: kņjeis dęchowny, ſchōt dha bęhęcję nam wy radźili? Wōn wotmolwi: »Poſtajęcję hębi nęotre wjeźorę, ale hębōle niź wjeje; pchęzōj kōzby hořpobał wjeźor do domu hęiuch. Duż cziłtaję mjoebła najprięje nowiny a hwięrne podawki. Sa druhi czař chų wam kņihu hōbu dać, tu hromadęć cziłtaję. Sa ſa to ſleju, ęo wafcj hořęi njewowęctwu ſtanu, donię hotowi njebudęcję. Doweł pak ęo w nařim czařu wjele duſchnych węzow cziłaję, moży wam pođęjęchō htychęcję drube poźęicę; a fomuz je Wōh tōn kņjeis kuſt hwięt-neho kłbka wotbrađil, tōn hnađż też budęćę ęam nęotre krowęki na to ważicę, ſo by w męćęcję ſchitowanu kņiżtu fupicę, hębi a druhił i powuęczenju a powjęćęczenju.« — Tudy, dołkōzi Michal hwojuz ręcę, „mam tu kņihu, lotuž je mi kņieis dęchowny hōbu dać; a duż chęmy, jeli ęo wo mam ſpobōba, dęęka ſapocęćę.« —

(Wſchęchōdnje dale.)

Wſchęlake ſ bliſka a ſ daloka.

* Htychęje juntrōcęz na to dopomniłny, ſo ęo „Wſchęniſti pořot“ nęto pola kņjeja Esmolęria w Wudųſchiję cziłchę. Sdyż ęo klicza cziłarow pchęmęni, chęyfo ęo to kņejeje Esmolęrej wofjęwięć.

* Cęęke wojowanje na wjeźoręej ſtronje je bliſko. Wſchitke dowolehęny ſu hać na daſcję ſbēnjene. Wōh pořęćę nařim ſmužitym wojowarjam dobyćę.

* Sato tchęniſke naboźne cziłtanje w macęćęnej ręcęi ſa nařchich woaław pōrucżimny ſ nowa naſcję „Rōmhaj Wōh“. Eſajajęcję hębi ęo pola hwojich kņieſow dęchownych a potom tyklicę ęo njędęelu do kwerta a pōćęćęcję jo wōn. Wdy mamy hżyk wjele dżaknych liſtow w rukuomaj, kał ſu ęo nařchi wozay w tčęłnych hřejbach na takim natwaręajęym cziłtanju pożyłiti.

* Ręęor kał też ſaſli teal ſtaj pchij ſtkadnoćę narobnęho dnja tchęřorowęho wulku kliczbu hwojtanų wobnođękōj.

„Rōmhaj Wōh“ njeje jenož pola kņieſow dęchownych, ale je też we wſchęch pchędawańiņach „Serber. Nowin“ na wſchę a w Wudųſchiję doſtać. Na ſchtwōręcęlęta plaćęzi wōn 40 pj., jenotliwe cziřka ęo ſa 4 pj. pchędawaju.

Smolwity redaktor: J. Gōłē. Ešobureaktor: J. A. Kapleř. Cęiřęćęćę a nakładnik: M. Smoleř.

Sy-li epwaw,
Pilnje dźśat,
Strowja će
Swjěbny statok
A twój swjstok
Zradny je.

Za staw opróny
Napoj mčeny
Luboś ma;
Bóh pak swěrny
Přez spaf mčeny
Ćerstwoś da.

Nječ ty epwaw,
Swěrnje dźśat
Wšćdne day;
Děśi pak swjaty
Duśi daty,
Wotpoď ty.

Z njebje man
Nječ di kmanu
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kšć Bóh poda,
Wokřow će!

F.

Šserbske njeđzelske lojzjeno.

Wubawa šo kšću šobotu w Šsmolerjez katšćešćešćeni w Budušćine a je tam ša šćhwěrtlětnu pšćebplatnu 40 pj. dostać.

6. njeđzela po Iffodj kralach.

Zan. 1, 14.

Čzaj žyrkwineho lěta, kotruž š dženšniskej njeđzeln stónćim, je nam krafnosć našeho Šbóznita pšćeb woći stajal, kajtaž šo tež š jeho ćłowšćeje wšćlošće šwěći, a to š šlowow wěćneho žiwjenja, kotrež je rěćal, š šćatow jeho mozy a lubošće, kotrež je ćinił, š šwojeho žyłego šwjateho žiwjenja, kajtež šwět hišćeje njebė widžal. Hižom w šćatym šlubje mějachu pobožni horze žabanje, Božu krafnosć wohladaj. Wołaž mi wišćal tvojn krafnosć, tak Mójšaj Boha prošy, a wšćalmista šćuđuje: Šdy tam pšćińbu, šo ja Bože woblisćo wohlabam? Ale jenož nekoli wošćebje wobhľadženi mužojo možachu něšćore pruži Božeje krafnosće widžec; Mójšaj, Šelajš, Šelajš. Tež tón dohobojajny šwojeho brěda dla wjedžěše: Boha widžec, to rěka, wumrjeć dyrbjeć. Duž Šelajš (60, 1) šćhľadženje Božeje krafnosće pšćipowjeba. Wón widži, kať nad ćžennošću šćowotošo šwěćto Božeje krafnosće šćhľadži, a widži š dobom šwjate měšćo Zion wot tuteho šwěćta tak rošćwěćeno, šo jeho blyšćhžaza rjanosć tež dalosći pošćanow š hebí wabi. Tuteho šćlowa Šracl njeje šabyl. Čěšćiokti došćo je wono jeho nadžiju pošćuńalo. Je šo ta dopjelńita? Šćaj, pašćjrow na Wěšćlešćimšći honač jašćnosć teho Knješa wobšćwěći, a tón, kiž šo w Wěšćlešćemje narobđi, je jako muž tajšćišć wotošo šo mēš, kiž možachy, šćpominajo na šwoje nashonjenja wšći nim, wušćnac; My widžachy jeho krafnosć. Je to tež twoje wušćnac? Šćhtōž može rjěćnyč; My

widžachy jeho krafnosć, tón je šbōzje nashonjenje ćinił, tón łnaje šćowu šwjatu pšćišćińćhnosć.

Zan je šwoje šćenje me wyšćotej šćarobje pišćal, došćo po tym, šo bė Žejuš w šemi žiwy byl. Ale na tón ćzaj wroćšo hľadajo, šbđžej je š šwojim mišćšćrom hćomabđe žiwy byl, može jenož wušćnac; My widžachy jeho krafnosć. Nimo jeho šćušćšćowneho woćšća ćžehnje wobraš po wobrašje š žiwjenja tešo šćnješa. Wón widži Žejuša tón přeni đžiw ćžiwic, hižom tam šćeni wón šwoju krafnosć; wón šćpominu na tón wšćle wšćšći đžiw na šćonzu jeho šćińšćeho žiwjenja, na šćonđženje Łazara, a šćišći, kať Žejuš šć Marće praji: Nješćym tebi rjěćnił, hdy by ty wěćila, ty by ty krafnosć Božu dyrbjaća wohladaj? A mješ tutym pošćlednim a tamnym přenim đžiwom kajta šćyla đžiwom! Šćšćepi widži, šćromi šćhobja, hišći šćišćja, wušćadni šo wušćšćšća, morwi šćawaj! Šćo wšćińto Šćonej šo pomjatta šćupa, kať tež tamny đžiwny podobat na horje pšććekrašćenjeja, šbđžej bōšćta krafnosć teho Knješa hižom šćawěšćt jeho nišćošće pšććelama, šo mějachy jeho wušćomnižy jeno to žabanje: Zndy je nam derje być, wotwajny šćbi tndy bēty!

Ale niž jeno na jenokliwě šćowawšćim šćpominu Zan; žyłe žiwjenje Žejušowe, wšćińto, šćhtōž šćo wušćomnišćow šćtajšć mozu šćawšćimny, šo jeho njemōđachy wozny wopušććšćej, šćhtōž jich w jeho blisćošći pšććezšo šćabo šć tym šćačćužom napjelni. Wóh je pšći na pšći tndy, bė šćjenjenje Božeje krafnosće, luta hľadja a prawda. Šćešo prawda hćešćińšćow šćudžěšće a tež tyč wušćomnišćow pšććezšo šćabo

fe sčeznuvanjom sahanibjenja napjelni; jeha pravda ležeje jeha njeprščezelov Fleminga a jeha wučomnitam porajšitow njebjelekeho kraletwa wotamtnj. A jašo jeha hnada tuda smatšownje budženjoh troščitowasche a tuda wučomnitow i njemoutawožeje sčeznitowosche wodbješe a sa njebjeleke kraletwo rosmučowasche; hnada bē, so wōn šlōncenje ja hrēščitow wumrije. Wly widžachmy jeha krašnosč, jako krašnosč teho jeničkeho narodženeho Ssyna wot Wōtza, kiž je polny hnady a prawdy, to je Zan ham šhonił a tehdla jo i dšafownej wutrobu wušnawa.

Alle je jenoz Zan k tajsemu wušnaczu psichiziny mē? Werno wišat je, so je wōm Žesuſke wošebje bliſto stejal. Wōn bē hwēdł tamneho psichkrašnja na horje, wōn je tež poſlednje hodžiny swojeho mištra i nim bole sobu psichčezepil, duži žadny drugi wučomnit. Psichi tamnej poſlednje wječeri hebješe wōn na Žesuſowemu klinje; w Ošteljmane bu wōn hwēdł, kal tōn Ssyn Wōzi tež w najezješčim pruhowanju Wōže džežo wošta; psichi poſlednim bēdenju Žesuſowemu wōn i jeha močerju pod sčičimno stejšeje a to poſlednje wostanaje jeha lubosče dosta: Hōnja, hlaj, to je twōj syn; hlaj, to je twoja mač. Sawernnje, Zan meješe samyħta dočez, krašnosč teho Knjeja ſhwaličez. Alle nješhōžiny huydom, kal tež Pētr jemu psichšohuje: Šaj, my widžachmy jeha krašnosč? Šijom tebdy bym ju widžal, by Pētr rjeknył, jako spōdžijne ſohnowanje moju tōž i rybam napjelni a jeha krašnosč mje na kolena nučezše, Knjeje, bji wote mnje won, pichetōž ja bym hrēščiny sčlowiet. Wa to ju widžach, by wōn i sčhepotazym htešom potcažowal, jako w cžmnej hodžiny možeho šapreča polhadenje jeha wōčija moje hšwōdneje trjechi. Na wēgne pak je jeho krašnosč mje na šo wjašala, jako tōn horještanjny hebi wote mnje to šlubjenje lubosče lubiez da: Knjeze, ty wēšah wišitne wēzy, ty wēšah, so ja cze lubuju. Ja pak, by Domasch wuktwił, njebjadu niħdy, i kajle majestozu je naš tōn mištr a šwōjemu poſlednjemu šimjertnemu pučezju do Žerušalema namoſtwal. Teħdy wišat možach jemu šadwēlujō jenož wotmolowicz: Čehūmny tež sobu, so bychmy i nim wumrije. Alle na cžiči pjak jutry psichidžechu, a jako tōn Knjez mōj porst do tuda hebžajach bšlunow tnyta a moju ruku do swojeho bota polozi, widžach jeho krašnosč: Mōj Knjeze a mōj Wōzo.

Tak by jedny wučomnit po druhim fe swojeho našhownjenja hšwēčezje moħi, a jadro jich hšwēčezija by to jenoħōšne wušnacze bylo: Wly widžachmy jeha krašnosč! A k jeha wučomnitam šo mnohy i tamneho cžaha psichitowascheja a cžedža i nimi Žesuſowu krašnosč ſhwaličez. Še wšelakorudych wōbšteljowosch a po wšelakatych pučach bēchu i Žesuſke psichidšili, ale wšičityz ju jeho krašnosč widželi: thori, kotiči we nim hšwōjemo šekarja namakachu, hšubeni, wot nješhōžinyh šobuczijowelow šatorčent, kotrymž Žesuſ nowu nadžiju do wutrobu pēdoži, tež nšlōstki wulzy a wošebni w Izraelu, kotrychž lačnosčju po wernosčiji a hšōd po hnadje psichi nim polne špotojenje namata. Škelo jich njeye w bēgu šestfotow, kiž ju šo mies tym minyle, tošamhne šhownenje cšiniło! A ty, luby sčheščezjano! Šdžy ty do šady hšadach na bēh tujeho šwontowneho žiwjenja, na domijni, kotryž by namatal, hšōžez hebi to jenje njeħy bym bšil, na štracoty, w kotrychž bu wušhownany, na nuhy, w kotrychž by njewočačam pomoz namatal, na šlarosče, kotrez budzu czi wotemlate: njeje tōn Knjez šo tež na tebi psichkrašnit,

njeħy tež ty Knjeſowu krašnosč widžal? A hdyž na rošwōmanje twojeho šnutatowneho žiwjenja špōminajoh, kal daloto bēše go ty wot swojeho Šhōžnja šabduzil, kal dolgo bē hšwoje šamhne pučez hšōdžil; kal pak twōj Šhōžnit teje njeje pučezil, ale i paltyškeje lubosčju teje ptał, doniz cze njeje namakal, a nēto by hebi wōdcaža hšwojich brēchōw wēsty ja by t mēreje psichidšol a mošezah i wšehelozču špēwacz: Škal šbōžny bym, hdyž wotpočuju, mōj Žesu, w twojej lubosči, — by-li tajle šbōžne našhownjenja cšinił, duž tež w šromadšijne tuda štejich, kiž i dšaknej wutrobu wušnawaja: Wly widžachmy jeho krašnosč.

Šy-li pak Žesuſowu krašnosč pošnal, tež hšwoje psichidšluchnosče psichčezitow njemu šnaječ. Ty ja njeho wušhōwiš, hšōžezli mašah k temu škladnosč; ty go jeho njehambujezil, runjez druy w njeho njeroħa. Ty mašah k njemu to dowerjenje, go wōn i tobu derje mēni, tež hdyž i tobu hšinał cšini, hač by hebi myšlil. Ty šo prozujezil, go by go jeho krašnosč tež i tebe won hšwēčila, so by tež ty nēšto byt fe hšwaljeze jeho krašnosče. Šamješt.

Lic. M. w Hr.

Dopomnječe na 16. a 18. mačeho roška.

Wlišcha hšwēda a pjak šaj dnjej, kiž mataj naš jaščez. Wōnaj štaj w šlawinje naščeje ewangelišče žurkwe šnataj, dočez je šo 16. mačeho roška Žilip Melancthon narodžil, a 18. mačeho roška je Marčijn Luther šemječ. Hačranje je šo wo tymaje mižomaj wjele knihow a knižow pišato a w šhwalch šo lēto wōn lēta wo nimaj powieba, dħa hebi tola dšafowitnošez lōžbeho ewangeliškeho sčheščezjano žaba, wšehi šlōdnošiči šo na njegu depomničez. Š kotičim šhōwom cžemny tule psichidšluchnosčez tudy dopjelničez.

Melancthon

je šo 1497 w badenskim meštaczju Bretten narodžil. Žeho nanomy dom je Franzowtojo pođbšicho špalič. Štaršehi bšičajtaj jeha poboljšaj mandšlowski, a tal wēčeje. Iadž šo lōžbe džežo wot duħa štaršehiškeho doma jima, tal wēčeje mōžemy tež Žilipa dħa dobreho, w domje šnježagoħo duħa šbōžowneho ſhwaličez. Šo dē budž sčheščezjaniščeje pōbožnosče, kiž go moħli, kaž by w žiwjenju žane džežo ničez njepomhato, a tola tež džeča, kaž by wšcho moħdenje pobarmo hšto.

Nan bē towač brānjom, tal wuštojni, šo niž jeno sa wošebnych rječerjom daloto a ščeršoto, ale tež ja hšwojeho krajneho moħwodu je hotowelješe. Wōrnje je našč Žilip pođbšicho jako reformator we Wittenbergu tež towač, ale duħowne, na psichidšil je našče augsburgske wērwušnacze, kiž je šo 1530 w Augsburg psich hšegorow a hejnom cšinato, i šotrymž je tam ewangelišch ščhtowal a na kotrymž hšičezje dženka šteimny, i jeha pjera.

Štowa bē wulzy wošborjanje džežo. Wōn tal ložny wuštejčezje a hitowa šoczanjeje a gridšijeje rēče, a to bēchu tħyħay, we hšwērtym pomjaktu woħhōwa, šo w tutnyho rēčomaj bōħy rēčezje, a k temu tež hšičezje hebreziji psichimutny a dočez druyich wēzow. Tak wuhōtowanu go hšikom w šhwalny lēče na unwersitu poba, a bu ja ščitri lēta i wučerjom na teje najwšičejšej šhwalu w kraju. Najwučenišdij muž teħdomničkeho cžaha, Erasmus i Rotterdam a Šollanbte, wo nim pišohče: „Nješimjertny Wōzo, kajle nadžije tōne mōħezje, haj tōne bōž šubdžeje! We wšehoz wučerjenosčah go wōn wujamjenje; kajli rošom we wunamlanju, kajsa cšitowez w rēči a rjanosčez we wuzraju, kajli pomjak sa najnezawšičejšez wēzy!“ Tež druyje unwersity šo hšegorowachu, jako ja wučerija doħez. Šako pak našč

fhurtwekjé Wjedrich mudry jeho na swoju nomu wysofu ſchulu do Sakſjeje piſceproby, wopuſhczéj ſiſp ſwoj wozbny kraj a ſwoje piſceczelſtwo a piſchjécha na koniku f Lutherej do Wittenberga. Tu je ſo potom Lutherej taſ piſchjamkny, ſo ſo w reformaziji wo jenym bjes druheho róczecz njebohji.

Luther

bé ſo 14 lét prjedy Melandthona narobžik a je 14 lét prjedy njebo femerel. Krótto do ſwojeje ſmjerceje wón f Wittenberga jenemu piſceczeljej piſaſaje: „Stary, wotemrieny, bjes loſtſta, ſpročny, ſymny a nétko jenož na jene wóczko widžazy piſam Wam kaž tajſ, kiž je ſo nadžal, to jemu ſdobnje potoj popſhceja. Ale kaž bych ženje ničžo njebožekal, njepiſak, njereczak, njewuczijak, taſ ſo nétkole poſpuyju f wężami, kiž durbja piſhane, róczane, wučinjene bycz. Zola ſkryſtuſ je wſchitno wo wſchitnim, wón ſamóže a doſtowa.“ Sztyri nébjele pobježičho ſo Luther w Giſlebenje, hđžez béičje ſo narobžik, na ſmjerne kožo lehny.

Wót ſwédſkom Lutheroeweje ſbđžneje ſmjerceje je ſo hnydom drobna rozprawa napriſana, kiž je nam leſtſotki doſho fa jeničku ptačžita. Piſcheb néčto létami paſ je ſo nowa powječez wo jeho poplédnij hodžinadž namakata, a to w Amerizy. Za węż je ſo takle méta:

Hižon wót Lutherowego cžaha ſem ſu mnoſy ludžo f Némſkeje do Ameriki piſceczahowali, mjes nimi tež wobudlerjo Lutheroeweje wotoſnołce. S nimi je wjele knihow ſobu ſchto, wót ſotczkž jena wučjenemu muzej w Philadelphiiji do ruki piſchjindže. Wé to wuktabowanie ewangelijow wót Lutheca, cžihczjane wo Wittenbergu 1544. Na poplédnej papjerzy kniſt namata ſo doſpofna rozprawa wo Lutherowej ſmjerčzi a néčto f cželneje rěče piſchi jeho kaſchczu w Giſlebenje.

W rozprawie wo takle powieba: Szrejdu wo Walenziju popoldnju wokofo 4 hodžin bu knies Dr. M. Luther bjeſa f ſtozjeſe na bół piſchi wutrobje. Zako paſ bu f cžopſtymi rubami wóhřewany a ſe kžžu wina wotſchewjenj, paſche na lěhanj potbra hodžimj. Hdžj džeſakž bijeſe, potožiču jeho do koža, hđžez hač do jeneje paſche. Potom wubudžj ſwojeſho křuzobnitio, to by ſtaw wutepił. Dolež paſ bé hižom cžopka, poſtany a praji: „Za hym jara křaby, ja ſo boju, ſo w Giſlebenje woſtanu.“ Stwu dwóžy piſchetročiwich lehny ſo ſoko a ſtozjeſe na bolocž wo wutrobnu. Wotolni jemu ruby a ſaſhczekž wóhřewachu, a dolež bé ſo počkil, ſo troſhtowachu, ſo ſo polépił. Ale Luther ſnapſchecžiw: „To je hmyrtaj pót, ja mojeſho ducha ſpuſchczu, ſhorocž piſchjywa.“ Hnydom po dweju lětariow pótſtachu, ſami paſ jeho mjes tym f móžnymi trępkami maſachu. Potom ſo Luther modleſe: „Za ho cžj džakaju, Wožo, ničebjełi Wótče, ſo ſy mi twojejo lubeho Szyna ſjewil, do ſotrehož hym wérik, wuinak a předwol, ſotrehož hym ludowak a ſhwalik, ſotrehož paſ bjesbóžni hanja a wuſmčehaju. Za cže pofču, o Kričje Jeſom ſkryſhczje, nječ je moja duſha tebi dowěřena. O ničebjełi Wótče, ja wén, hačžrunje durbju tole cžčo wopuſchczječ, ſo badu piſchi tebi wéčžnje žiwj. Wón je prajit: Tak je Wóh tón ſwét ſpuſchczu, wo wón ſwojejo jeničſeho narobženeho Szyna dał je, ſo bychu wchitny, kiž do njeſho wérja, ſhubyeni njebyłi, ale wéčžne žiwjenje méli. Wožo, ſotriž ſo na tebie ſpuſchczjeja, cžinił ty ſwójnyč a wutorčnyčj jich je ſmjerčeje.“

Wo ſhwiljž rjekny: „Za derje mój rucž cžahnu“, a ſpewajeſe ſji křóčž ja ſobu: „Wótče, do twojeju pawoſ poruczam ſwojeſho ducha.“ Na to womyjknju. Piſchitomi jeho ſchpaſechu a wotachu, wón njewotolny. Duž dr. Zonas wótiže ſawola: „Doktor Marčžino, doſtojny wótče, cžezce Wby tež ſkryſtuſka a tu wučžbu, kiž ſče w jeho mjenje cžinił, wumrjecz?“ Luther taſ, ſo móžjeſe kóžy křyhczecž, wotmolwi: „Haj!“ Potom ſo na prawy bót

lehny a počža ſpacž néhđže pol ſchtwórcž hodžinu, ſo ſo ſaſo polépiſchjenja nadžičajny; ale jaſo bé nétkore křóčž htaboto ſobchny, wuſny w iſeczjej hodžinje rano we tym knieſe cžije a f wulſje ſečetpnočju. Wóh cžyž nam wſchitnim hnadnje pomhačž. Haniſek.

Swoje rozprawje piſačel hiſchječe hšedowaze piſchita: Wiat 19. februara popoldnju w 2 hodžinomaj bu cžčo Dr. M. Lutheca w Giſlebenje do žyrtoje ſwiateho Šandrija wotnježene a piſcheb wotak ſtajene. Dr. Zonas w pſchitnomočži wyhoſič kniejow a kniejow a wjažy džili 4000 ludži rjenje róczechje, ſchto je Luther był, ſchto je cžinił a piſak a taſ je ſwoje žiwjenje ſtónčkil, a ſažoži ſwoje předwanje na ſtowo ſw. Pawoſa 1. Křeſ. 4, 13—18: My paſ wam, lubi bratſja, nječhamy ſamjełeczž wo tych, ſotriž ſpja, to byhczje ſo njerubžili kaž tž, kiž žaneje nadžije nimaju, atd.

Tale do Ameriki ſanježena powječez wo Lutherowym hšožnym wumrjeczju je tehadla wožna, dolež nam to, ſchtož hižom wjebožachny, hiſchječe juakróčž wobſwědčži a f tym wſchitile boſti, kiž ſu ſo wo jeho ſmjerčzi roſchřeraje, do cžſta ſaničzi.

Melandthon a Luther. W jenym tždenju leži jeneho narodny a druheho ſmjerimj džeł, wobaj muzej ſtaj jenajku ſtarobu dozpitaj, w jenym mjeſeje a na jenym ſtatku nadbélčiji cžaj ſwojeſho žiwjenja hromabže džełatoj, wjebož, ſo jedny bjes druheho ničžo njeje. Dweju a dweju je kajes žyrtoje huſto hromabže do džełka wupóžak, dopomniſy ſo na Žwinglija a Kalwina wo Szwiſcy, na Huſka a Hieronima w Czechach, na Žyrilla a Metheba w Morawje atd.

Čez cžezny w dopomničezju na tajkih muži f dohom Wože pučž!

J. K.

Wumjenkač

abo

Hđžez ma wſchaj, tam ročje.

Powjedańčko ſa lub,

po nemiſtim wódbžekane wót dra. Wſula.

(4. pokračowanie.)

Wóni ſo kóždy tydžej dwóžy ſromadžichu, cžitachu a hodžinu ſo jim lubje pominowachu. Hdžj bé jedny ſlaw dočžitany, dha ſo ſhwitk ſromadžowachu, na tofo wo wſchaj a w ſupobſtwije je tón abo tamny pobobny, kiž je w kniſach wopikany. Potom ſaſo dale cžitachu. — Tak to džeſe hač do pſiniž. Potom paſ piſchſtachu, ſinibiwčji, ſo, da-ł Wóh, wokofo Měrcžina ſaſo ſopocznu.

Zako naleto piſchjindže, hđžez wo rězka a mjetek wukamaju je ſwojeſho ſhwona, hđžez trawta a ſchtom a kečžl počjencju džełacz, hđžez ptačžki f ſwojim hylencžkam piſchinoſhujia: tehdž ſo tež nacił ſtary f džeławoſčji wabeny cžujelje. Wón hebi dwaj křožaj pola wopitaj, ſotřez ham wódbžekacz myſelje. Zudy cžyſe rycz a potom bérny (kuſki, bob (buny), kał a řepu hačžez f ſwojej potřebje.

Na rjanym dnju huprelje přeni raž won džeſchitaj, wón je ſchpodomaj, Marja j hrobjemi na ramjenju. Ale burowa wſchak je kuſ horda, a Marja tež béičje. „Michale“, počža wona nadobno, „něhđy béchu cžožy, hđžez mój žaneje ſchpody do ruki wočž njetřebachnoj.“

„Maczeſka“, wotmolwi wón, „taje tež ſaſo piſchjindu, a hiſchjeje lěpſe.“

Wo ſhwili wona: „Michale, ſchto tež to budža ludžo prajez, hđžž naju rycz a hrobacz widža?“

Wón: „Maczeſka, dobre ranje! a pomhaj Wóh! budža prajez, a to taſ prajie f dobtřeje wutrobju, dolež mój, wobaj ſtary, hižom dothe lěta tajkeho džełka wjažy ſwuczajaj nječimoj.“

Sy-li spéwal,
Plinje džéla,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprówny
Najoy móony
Lubóed na;
Bóh pak swérny
Přoz spaf mény
Čorastwóed da.

Njeh ty spówaš,
Swérno džélas
Wšédu dny;
Džón pak swjaty
Džít daty,
Wopóed ty.

Z njehes man
Njeh ói khmama
Žiwnoed je;
Žiwa woda,
Kta Bóh pada,
Wokřew óe!
F.

Šserbske njedželske lopjeno.

Wubawa šo kóžbu šobotu w Šsmolerzej křišćijšćekeni w Wubójšćinje a je tam ja šćhwórtičeknu pšćebplaty 40 pj. dostać.

Septuagesima.

1. Kor. 9. 24 - 27.

S přenjeho lisa na Korintišćich šu naspomnjene šlowa wjate. Dždy šćító w ćšaju jopošćtola Pawola wo Korintu šlyšćešće, dža dyrbešće wón hnydom na te korintišće hry myšćić, wo kotrych šo na žykej tehdy inatej sem wjele rečejšće. Šćho wal mejadu tele korintišće hry wošebiteho na hěti? Šlaj, w Korinće šhromadžacu wo miobženy a wužojo žyloho grichšćeho kraja, šo bydžu tam šwoje mozy a šwoju wušćitnošć měřiti. Tam šo dwaj pšćimnjetaj, a kóždy hlada, šo by teho drugeho ćšćijnšć. Tam šašo někotři hromadže šteja a jedyn wo drugim wošnje kamjen do ruki a ćšćenje jón pak tak daloko kóž móže, pak na wěšty wotřynjenu kónzu, runje kaž našći wojazy wotkach w polu š rucznymi granatami mjetaju, a kóždy hlada, šo by drugeho pšćetřejšć. Tam šašo dwaj matoj dwajtošćny wójnišći wóš, do kóždeho šćtyri wohniwe konje šapšćehnjene, a kóždy špyta šćěšćišćo ječ džyši drugi. A tam šašo jich žyła ćšćjeba hromadže štejo ćšćala a na wšćinjene šnamjo woni na pšćemo běža a kóždy hlada, šo by přeni byš pšći wotřynjenym kónzu. A šćítóž bu tak dobyčej w jener hře, temu šo na šćlowu šeleny wěnz štaji a teho mjeno bu po žylym kraju šnate, runje kaž nětko mjeno šhroblych wojakow, je šćelenym křižćikom abo š drugim rjabom wušnamjenjenych, je bórny po žylej trazinje šnate, a jeho džěći a džěći-džěći šo šćwalachu, šo běšće jich nan abo džěd něhdny w korintišćich hrač š „šachodnej“ kónzu kónowanu. To běšće jim šćwalba,

pšćes kotruž njězo njedžejšće. Tak běšće wěšty Diagoras š Modužy w 5. lěćtótoku do šćhryšćinšćeho naroda hušćejšćo jato dobyčej w korintišćich hrač tajtu kónzu dostać. A jato wón štaroby dla wjazy šobu wo wjetu běžej njemóžejšće, ale jeho wobaj šynaj jato dobyčejšej kónowanaj bušćtaj, dža něčtó temu wulky wušćekelennu šarzej praji: nětk móžejšć šćošćajnje wumřejšć, wšćat šy najwješćihu čžejšć dobyšć. A jato šynaj štareho nana na ramjo pošćeběšćtaj a jeho pod wulškim wšćtanjom teho šuda ššdes šhromadžijnu njěšćěšćtaj, dža tón štarž wulkeho wješćela dla wumře, pšćetóž wón běšće po šćwojim šćadžu tón najwješćiji dobyčejšć, wón, kiz běšće hušćejšćo tajtu šachodnu kónzu dostać. — Šćyž Pawol nětko na korintišćich a š dobom na korintišće hry myšći, dža dyrbi wón tež na druge na pšćemo běženje myšćić, na to žiwjenje šćšćejšćajana, kotřej je š dobom jene bėženje, a wón jich napomina, šo bydžu tak šo bėžěšći a džěći, šo dostanu tu kónzu, uiz šachodnu, ale wšćachodnu. Tamne korintišće hry šu šo dawno minyle, ale žiwjenje šćšćejšćajana je ššdes hušćešće jene běženje na pšćemo, jene bėženje wo njěšćachodnu kónzu. Džy, šćšćejšćajano, hladaš, šo ty tu kónzu dostanješć: 1. To dobyčej je čžekle, duž šdžerž šo wšćitkny wězow a pojimaj šwoje ćšćelo. 2. Šćladaj na wotřynjenu kónzu, pšćetóž to je njěšćachodna kónza.

Šćšćejšćajano, hladaš, šo ty tu kónzu dobudžešć. To dobyčej je čžekle. Pawol pišće: „Njewěšće wy, šo ćšći, kiz na pšćemo běža, kaž běža wšćitny, ale jedyn wošnje to dobyčej? Dža běžejše tak, šo jo došćajnje.“ Wo tajćij wězadž

tola ludžo bėhaju! Tón bėha po rospřosćhenjach teho
 swėta, ale saše festerjenu dnył wón swoje tšerje psche-
 rjebane žimjenje wroćo jawołac, ale podarmo. Tón
 sašo je hebi sa swoju wustojnosć w dźiwable tał nekotry
 wozna na hłowu stajil, ale kaž tón wėnz, tał je wón ham
 jwjadnył, a hėwėny wón wroćo hłada na swoje na-
 bromabžene swjadnjene wėnz. Tón nadrabny, wón widži
 je swojim testamencė hišće juntróc te wulke liczby
 swojeho mamona, ale išto jemu pomboju? Tón wyštofo-
 ćizjenny, kotrehož wyhote title ho pšči wošewjenju jeho
 hmcerće hišće juntróc mjenuja, kotrehož křichiti a
 drube wusnamjenjenja ho pschėd lajšćom hišće juntróc
 nješu, išto ma wot nič? Tón křwalby latomny, kiž
 chze hišće w ho mjerceji něšto wošebite byč a hebi tajti
 abo wonajti pohrjeb wućini, po pohrjebje je wišo nimo!
 Tón, kotrehož mjeno ho wot ludži s bołojće mjenuje a
 kotrehož hižom s dalota s puća dješč, wutrobne wopom-
 njeće wón rėdo namata. Luby čitarjo, nije te wišito
 jene wopacnje bėženje na pschėmo, nije te jene bėženje ja
 sachodnyj trónami? Wly křećeljenjow dšemy tola tu
 njelachodnu trónu došćo, duž bėženja sa nej, haj bėžny
 je pschėnej nohu sa nej, bėžny, jo ju dostanemy. Ww-
 toleć, drėmanje, sašparnosć w křećeljenjow, kaž to pola
 jich wjele widžiš, to je tón najwićejši sabėžel, jo ju
 došćanje. Wwtoleć, drėmanje, sašparnosć eji rubi tu
 njelachodnu trónu. Starcy nashonity pėdab powjebajće:
 „Dyšto ho we wutrobje pscham: tał možu te najlėpše
 dušće ja křyžstusa dobyč, te liwte dušće tšohćel a
 wotnwoć, jo bychu tom pschėhodnemu hmcėj Wožemu
 wuzette? A duž mi bė, jato bych do šromadźiny stch
 duchow stupil, kotrež bėdu ho sešeli, jo bychu wuradžo-
 wali, kał mohli je wićemni křebłami te dušće tych
 cłowjełow na nastėpje stajće a sanicje. A nėtko jedyn
 po druhim swoju radu da. „Ja dšy t cłowjełam hić a
 jim prajić, jo žadny Wėh njeje, jawoła tón pėni.
 Ale tón najwićejšči duch jemu wotmolwi: „Tajtu praju
 mójšč hebi salutowac. To cłowjełajo lėpje wjėdža.
 Semja, morjo a njebješa jim wješčny wėnosć šwupowje-
 dža. „Ja dšy cłowjełam narėćeć, so njebudže žadny
 wosłėdny hūd, rjėtny jedyn druhi duch. Tola sašo wot-
 molwa: Tėž to je njetrjebanšči. Wščat ma cłowjeł
 jene swėdomje, a jeho bėh wón tola jenje potičić nje-
 mōže. Čštož jemu tež wurėćeć dšejšč, wón we hłabo-
 tofaji swojeje wutrobny tola wė, jo budže Wėh hebi junu
 radnowanje wot njeho žadać. A tšejzi ho wosłėće a
 dšejše: Čhu cłowjełta wućiz, jo wón pschė swoje
 dobre stutli t w njebješč pschėdže. Ale wotmolwa
 rėtašće jašo: „Nė, ani to wón njebudže wėrieć, wščat
 wón ham njeje spotojom te swojimi dobrimi stutkami, tał
 dša dyrjale jeho nastėpěće stutli Woha spotojće? Wuz-
 šćiwotry dšejše: „Ja nėm to lėpje. Wšimolu hebi jedyn
 wjele mudrišči puć. Ja dšy jim prajić, jo je jedyn
 mōžny Wėh w njebješč, a jo je jena bjeła ja satamanyš.
 Čhu jim tež wėrie podobne cjinic, jo pschė wėru
 njebješa dobudžejšč, a jo eše njewėra do hėle pschėnješe.
 A do tuteje zylje wulkeje wėnosće dšy jenož mału křu
 sawlėć. Ja dšy jim prajić, jo njetrjebaju křwatać, so
 njetrjebaju je pschėnej nohu bėžć. Halle pošližko
 trjebaju ho wobrocjeć, nėtko hišće l wobrocjenju njeje
 čaš. A tón najbėršči tych stch duchow jeho wušćwali:
 „Ty by prawje rėćal. Dži, tebi ho poradž, na tajte
 wušćnje njelicjene cłowjełe dušće stajć. „Njėb to

zyle prawje rėćane? Lubi čitarjo, jenož tehodla, jo hebi
 křwale hjerjeće, my tu trónu mišnjeć. Dša bėže tola
 tał, jo ju došćanjeće. Włes wam, čhęćelil Woje dšejzi
 byč, dyrbi byč bėženje na pschėmo. To pał njeje bėženje
 w hiđe a w harje, ale w merte a w luboći. Dšyž
 widžim jenošo, kotrež je hižom w tym abo tamny
 pozćinom dale, dša jemu njelamibžimy, ale bjetny jeho hebi
 sa miščtra a ja pschėłat. A hdyž widžim, jo jedyn
 s nami do samnyj puću ja samnyj wotwřenyj
 kōnzom bėži, dša jeho na boł njestortam, ale wješčimy
 ho a rjėtny jemu: Wđj hōbu, bratje, sawdaj ja
 rutu, my mamy jedyn puć a jedyn wotwřenyj kōnz,
 jenu wėru, jeneho Woha a jene njebješa; čhemy hromadže
 bėžć, jo byčmy hromadže šbōžni byli. A hdyž jenošo
 widžim, kiž je hišće sady, abo kiž je w bėženju wadnył,
 dša ho njecham nad tym wješčelć, ale čhemy jeho
 wosłėnyć a ja rutu jeho dowjeć hacz te kōnzje puća
 a hładać, jo jeho do njebješč pschėnjehemy. Pschėbe
 wiščem pał njecham, ištož naš samyž nastupa, sabycž
 Pawołowe słowa: „Wiz, jato bych to hame hižom
 sapschėłat abo hižom došojal był; ja hōnju pał ja tym,
 hacz bych jo sapschėłat, jato tež ja wot křyžstusa
 Wefusa sapschėłaty bym. „A temu pał hłuch, jo ho
 šbėrjėšč wiščitki wėzow, tał Pawoł napomina: „Wōžby
 pał, kiž ho bėdži, šbėrjė jo wiščitki wėzow. „Pawoł tu sašo
 wušli na korinćil hry. Čštož dšejše tam ho hōbu
 bėdžić, tón dyrjebje wot mlodoće hēm ho wiščitki
 šćitōnych wėzow šbėrjėć, tał pića a lėnojće; wjele
 sterje njelice wšćidnje swoje mozy
 pruhomac a we wiščitki nještch
 grichiške traja bėdu wuwoczwornje, hōžć
 dšej wote dnja mlodžensjo a mušjo
 swoje mjerčaku a wiščć
 šćitōnych wėzow ho šbėrjėchu. To bėdu
 potom mužjo, kiž mōžachu
 grichiški kraj šćitowac, hdyž
 njewščelć jenu nadpabnje, a woni
 ju jōn hmcėru šćitowali, doniž
 šćonće jo pića a lėnojće njena-
 wuščću, a duž tež wozny hylni
 došč njebudžu, njewščelćo
 šćic, ale šćubich swoju swobodo-
 nosć, jato jich šćonćy nadpabnychu.
 Na to Pawoł korinćitki dopomni a čhe
 prajić: hdyž jato mēščćenjo ho
 njelice šćitōnych wėzow šbėrjėć
 mohli a ješe tał swoju swobodo-
 nosć šćubili, dša tola jato křećeljenjo
 ho šbėrjėće wiščitki šćitōnych wėzow,
 kiž mohle wam šbōžnosć, tu
 njelachodnu trónu rubić. A wón ham
 wješe tu s dobrym prawom na hebe
 potačć a prajić: „Ja pojimam
 swoje cšelo a wosłudžu jo na hšubnu.“
 Hōb, lachnosć, hmu, hėzu, šćach,
 spržnosć, wón je to wiščitko na
 swojich mišionitki pućomanajšč
 wušćat a tał hwoje cšelo
 pojimal, a tał tež tu, luby
 křećeljenjo: „Wozny hacz na
 krej a kofje, čšičeć ho t
 Wožemu kralėstwu; pschėdžija
 ho čerta šćōće, wjėdž s nim
 wōjnu wosłudžu.“ Wam budže
 snata ta stawima wo jenny
 starym mnišču, kotrež wjezor
 stajnje pschė wulku šćonćeć a
 mōžnosć šćorčelje. Těho abt
 ho duž ras wo pschėćenje
 tajše šćōžby wobhōnjelje, a
 tamny mnišč wotmolwi: „Ja
 mam kōžby dšej tał jara
 wjele cjinic. Woje mozy
 mi njebychu došćakale, hdy
 mje Wōža hnađa njeby
 wšćidnje pohylinjaja. Mam
 dweju hōłow (sawłow) šćubić,
 dweju šćajow horjebćeć,
 dweju krahčow pojimac,
 lawa wurjajac a jeneho
 šćoreho hładać.“ Tón abt
 wotmolwi: „To hu tola hšup
 šćōžby, tašte dšelo ho tola
 wot žaneho cłowjełta ja
 samnyj čaš nježada.“ Tón
 mnišč pał dšejše: „Tola,
 wušćy dostojny tñes abto,
 pola mje je tunje tał, kał
 hšup wam prajil.

Taj kolołaj ſtej mojej woćci, ja dyrbiu ſej ſwėtru wobarnowac, ſo ho jimaj ničo niſpodobna, ſchtōz woſło mojej ſbōgnoſci ſchtōdōżić. Taj ſajajaj ſtej mojej woły, dyrbiu ſej horjebdżerżec, ſo njebehtajej ja ſchtōdnom dobyczōm ani njeſpōdōżitej na pućdōch hrdōda. Taj kraholōzaj ſtaj mojej ruzy, dyrbiu ſej namuczyżec, pilnie a ſwėrtne dōżelac. Tōn had je mojej jōrjōt, tak loży wōn tola jenu ſku wupraji, duż mam jara leđžōmōwac. Tōn ſku law je moja wutroba, ſtajnje leżu w bėdženju pſchećziwo nje. Tōn tħory paſ, to je moje cħtō, wōno je bōrjō cħpke, bōrjō ſymne, bōrjō hōidne, bōrjō lazne, bōrjō ſtrōwe, bōrjō tħore, ſtajnje paſ beki wote mnje hladanje a leđžōwōwōżić žada. To woſčo mje wſchėdnie tħodu muczneho a ſprōżneho cħini. » S dħiwanōm poſchėdajace abt na tajke wuſtadowanje teho mniſcha a proji potom jenu: „Duży bratſje, bħydu-ſi wſchitzy naſchi mniſchojo, baj wſchitzy cħlowjekojo na tajke waćdanie dōżelaci a ſo bėdżiſi, dħa bħydu ſwoj cħōj ſo Wożej woli nato-żeti“, dħa bħydu Pawolej podobni byſi, hīz praji: „Ja wojimam ſwoje cħtō a woſtħudju jo na ſħużbu.“ Duż: „Wojuj, cħtħne ſu te wrota, t njebeħam puć wuſti je, njeħ ſo duſcha njeleſchajata je wuſtōwe, ale t njeħju dħe.“ Wojimaj ſwoje cħtō a woſtħudju jo na ſħużbu, hīżom we mlōdōweji. Mały ſchtōmit ſ loſtōſcju je ſemje wutorħnjesh. Ale hōdž wōn wjeſtħi naroſe, dħa maſh hīżom torħacž, wrybej ħacž jōn je ſemje maſh, a ſħano dyrbja cħi druſy bħiſcje pomħacž. Hōdž paſ je ſchtōm ħalle wyſpōti a ſchtōroti a ſħulny naroſi, dħa może jich wjele ſa niōn torħacž, tola wōn ho njeħiba. ħalle hōdž torħenje pſche-rubaſh, wōn padnje. A runje taſ ſteji ſ tobu. Hōdž je to ſke bħiſcje male w tebi, dħa jo loży wutorħnjesh; roſcje wōno, dħa je hīżom wōzaj wōrjōz uſine; je-ſi ho paſ w tebi ſ krutymi torħenjemi ſatorjemo, dħa je wōzaj wutorħnjesh njemożelch, hīħba ſo j wōtrej ħeteru Wojeho ſłowa te torħenje tych ſħyč ħadoleżow porubaſh. Haj, „wojimaj ſwoje cħtō a woſtħudju jo na ſħużbu“.

Ĥalabaj paſ pſchi ſwojim žimwenju wojeħje pſchēzo na tōn wutħyħnyj kōrž. Hdy kōrž naroſeħo žimwenja pſchīn-dħe, to je nam njemate. A wot tych, koſiž ſu tōn bėħ ſwojeħo žimwenja ſħōncziſi, hū jōn notħrjyſki bħiſcje raſ ſapocēżić dħyż; pſchētož jenu bė Ŀo tōn hōrki ſud prajiſ: Dwoje žimwenje ſ žyła njebe ħadyn žimwenjōbėħ; ty ſy ho drje pomalu pſchē ſwoje žimwenje ſchmataj, ale ty njeħjō ſa tym jenym najwſchjōħim wutħyħnyjem kōrōm bėżal, a dokełz njeħjō Ħobu na pſchēmo bėżal, dħa to dobyče njemożelch doſtać. »Schtōz to dobyče dħe doſtać a tu tħōnu njeħjōw, dyrbi pſchēzo we wſchēm cħejſim bėdženju ſwėrtne woſtać, a ho j cħōgōm pſchīħotowacž, tež ho wſchēho wotdżerōwacž, ſchtōz jemu na wuću ſteji, hdyž wōn bėži t dobytty.“ Ale, ſubi ſchēdčħjenjo, tełto wot naſ, koſiž ſu jene dobre bėżenje ſapocēzi, a koſiž maju najlepiſcħe wuſtħady na dobyče, dħeħa jo dużny na wuću ſħepicž pſchēſ bħyčħcħcħe ſłoto, pſchēſ ſwėtne wjeħele, a wōni njebōħnju to dobyče, njebōħnju ſo ſachōdnu tħōnu; runje taž wōjſto, hīz bė wot ſapocēzħta Ħem doby-čēħe, njeħm wotpocēwōwacž ani ho wrōcējo ſcħħnyč, wrybej ħacž njeje wſchitħiſch ſwojich njepſchēcelow do žyła ſħio; Ħemat taž wōjſto, hīz bė wot pſchēħcħ dobyča padarmo a wōno w ſħōnczej, roſħudžajej bitwje njewōħteji.

Njepluchajemy duż niħdy j wōczōw u njeħachōdnu tħōnu! Hōdž Ħo korintſħe hry wotdżerħacu, dħa bėħu ławki ſa pſchīħładowarjow tež ſ tajſtmi wōħħadżene, koſiž

tym bėżajemy drje Ħrimotaje Ħława ſa dobre bėżenje pſchīwołacu, koſiž paſ Ħami ženje njebeħnu Ħobu bėżeli a duż też tu tħōnu doſtać njemoħa. A ja ſo boju, dħeħa je pola jich wjele runje tał. Wōni bėħa na ſwojich ławtach a pſchīħłōħyja, hdyž ſchtō, na pſch. pſchāt abo wućet, napomina t dobremu bėżenju. Wōni rabđi bħyčħa, hdyž je ſchtō w cħetym poħłōdnim bėdženju wutracł, doſiž j mreħajajumaj rużomaj tu tħōnu njebōħnju. Wōni to Ħubuja, na dnju konfirmazije, hdyž cħi mlōdži bėżerjo ſa- pocēnu bėżec, w duħu jim pſchīwołacž: Bėżcje ſħroble, bėżcje tał, ſo to dobyče doħħajnjece. Ale wōni Ħami žōnu noħu prjōd njeħajo, Ħami Ħobu njebėža. Wly wſchitzy ſmy we wuſtm ſtraħe, ſo jenož druħiž t bėżenju napominamy, a jo Ħo teħobla hīżom ſa bėżerjow a bėżer- rjow dħerżimy. A cħim bōle maſh druħiž napominacž, cħim bōle ſy Ħam w tutym ſħym ſtraħe, a ſchtōz jeneħo Pawola tyħiſi, to dyrbi tež twōja mlōbitwa być: „jo byħ ja, hdyž druħim pſchēduj, Ħam do poroka njeparabny.“ Bėżny tał, ſo to dobyče doħħajnjece; dħa Ħubjemy junu ſ Pawołom Ħo tħōħtōwacž mōz: „Ja ſym dobre bėdženje Ħo bėdżi, ja Ħym dobełaj, ja Ħym wėru dħerħ. A to je ni wotpōłozje na tħōna teje prawōcje.“ Ĥamjen.

Kř., f. w H—nje.

Narħa wėra je to dobyče, koħraž je ſwėł pſchewiwny!

Ziethen bėħe woprōwōħty ſchēdčħjōnſki rjel. Ĥubolo we jeħo duħi bħyčħcħe wėra; ta jeħo žyke wryje wuſpielnjeħe a jeħo žimwenje wođeħe. W tutej ſwojatej wryje teħeħe žōrko jeħo ſwojſtwołcje, jeħo wutħōtłōcje, jeħo wooprowōcje. We mlōbitwje by wōn byħto tu mōz namatać, to najcħejħe njeħe, a pſchēt tał nėtōrej ħorzej kħowaczej bitwu mlōčħe ho wōn na ſwojimaj tołemōmaj lēczo to dobyče ſa ſwojeħo Ħubowaneħo kħala. Ĥal tał ſłowna wėra jeħo žyħ duħu napjelnjōwacħe, to poħajnje jena podobniſja ſ jeħo wōjſtħu žimwenja. Wutħwaſki cħōj lėta 1760 bė ſħōnczy a kħalowe wōjſta bėħu w Sakſtej Ħymſte Ħwaritery woħcħnyte. Ale ſchtō bė Ħo j kħowōnynti bitwami dożpōto? Ĥuħōjo, Sħwēboħo, Ĥranjōwōjo, Ĥaluſaj a tħejōwiſta ermeja pſchīcħōħnydu, jaħo Ħo nalēczo bħiſcħe, w mōz- nych Ħuħach. — Sto a hīcēcħi tyħōz muži ſteħaju, derje wotħō- njemch, na bitwſchcħu a Wjedicħ mōħeħe jim jeno poſtħa tyħōz napſchēcžōwō ſajcē. Sħwēnacħcħu ho Ĥuħōjo j Ĥaluſchōnami, dħa bė wōjna ſħubjena. A pſchi wſchēħ jeħo najwławſchicħi a najmōħiſchijch pħowōwanajch rabđi ho jim to tola dħeł 17. awgusſta 1761! To bėħe wuħłah, koħrāž bħyčħcħe tež tajku cħlowſku wutrobu, ſajtaž w Wjedicħowej wutrobie wutōtōħe, ſtarōħimōw cħinič. Pola Sħwēdnitny kral je ſwojim wōjſtom teħeħe, a jeħo wutroba bėħe cħēħa, tał cħēħta, taž bħiſcħe ženje. Wōn tħejōbōħe wutrobu, do teħrež mōħeħe ſwoje ħorjo wuħpacy a pſtaħe tu pħowu, Ziethenowa wutrobu. Ziethen teħeħe do ſwojeħo pſchōdčħa ſawalemy na jenym naħpje. Wōn njemożeħe ſpac, ale mlōdicħ ho mōħeħe, a to wōn cħimjeħe j najbħyčħcħe Ħubiny ſwojaje wutroby. Duż w cħimnej nozy kral t njemu ſtaci a cħimjeħe kož Ziethen. Wōn jawali ho do ſwojeħo pſchōdčħa a leħny ho pōbla Ziethena na twerbu ſemju. Ĥħwiſu wōn do pħubcħenego mjelczenja ſapōħe, koħrāž pſchēħotħnyč ho Ziethen njemożi; potom poča wōn wo tej ſadħelnej woſtħyħcħi rēcēcē, w koħrāž wōn je ſwojiej cħrjōdu teħeħe, koħrāž wuħmē- ſchajaj Poſabdomu ſtražny paradu mjenowacu a j koħrāž ſa ſħwēnacħej nozy Ĥaluſchōwan a Ĥuħōw napſchēcžōw ſteju. » S tutychle paſłow wjaj njewōnu!« kral ſħōnczje poħymurnje

a sadwólneje rjeka. Ziethen, kotremuž tež zyle lošlo wołoko wutroby njebė, dopomni na Beuthen, hdyž dže kralowe potokjenje tež lėbma mjenje strašne byzo njeje. „Dai“, kral Źmuenje dže-Źe, „tebju mėjach bjičće swojich najlėpšich wojaŹow! Čzi leža na bitwiščach, abo Źu jeczi — ale nėtto!“ — Ziethen mėjneje, „jo nėtziŹiŹi wojažy niŹ mjenje wutrobičzi a hėbni njeŹu, jaŹo čzi tehdomniŹi. Wščezjo poŹmurniŹi bu kral. Wo Źwili wón džeŹe: „Nam móžno njeje, nėtkele dobyće dozpic!“ Duž Ziethen i wurjodnje horliwoŹiŹi wuwa: „Zo dyrbi bječ, WaŹka MaŹeŹoŹe, a to pouđže! Wščitko imjeje čzeŹepotny wutrobu!“ Kral ho nėtto ruče na njeho wobroczi a ho praŹe-Źe: „Wė Wón to taŹ wječe?“

„We htoŹu tuteho praŹeŹenja ležejše nječto wótne, Źhtož wo ŹuŹwotnje Źahorjenočzi Źiwodžeenje dawajše. „Ma Wón Źuano jeneho noweho ŹwjaŹarja?“ praŹeŹeje ho kral i hėrtim bječom.

„Wė“, džeŹe wėryweŹeli Ziethen, „žaneho noweho nimam; ale teho stareho ŹwjaŹarja tam horjeta“ — a pokuŹa t njebeŹam — „Źiž je nam hač doŹal pomhač, tón naž nje-wojujčzi!“ Kral njelčejše. Čhto ho w jeho duŹiŹi hbaŹe, to bė jeno wŹeŹewodominenu Źwje; ale Źo wón Ziethenowe Źłowa wėry we swojeje duŹiŹi rospominajše, to wuŹpėd dopolaŹa. W wono bė, jaŹo budziŹe Ziethen taž profeta rječaz, Źhtož bjeŹe jemu wobnježeje Źweta a tež čłowjeŹich podoŹbenjom do wutroby dač, pŹetoz pŹeŹe Wože wjebeŹenje wobwrot kaŹupi, na kotryž w Wjedričowym lėhwy žana duŹka myŹkič njemodjeje. Prėni Źeptember bjeŹe wot rakuŹeho a teŹe generala jaŹo džeŹi pŹi-Źimania wotėečžany; ale kač dyrbjejeje ho toŹame wuwoječž, wo tym bječtaŹ wotob druheje myŹle, a taŹe wŹelataŹež nahladom wjebeŹiŹe t Źwabže. RuŹa je swojeje bjebičwoŹečzi a žarliwoŹečzi mėjneje, Źo čže MaŹuŹchan tudy wotėečž, a wotriadne lėŹiŹečjo pŹiŹečž, to jemu jeho hordotž njedowoti. Dotež MaŹuŹchan na Źwojini mėjnenju woŹta, RuŹa bječki wotweŹe Źjimi a wobobłenje na wojoowanju i PruŹami Źawoječzi. So paŹ by RuŹow t dže-Źbraču na wojoowanju niwoŹat, MaŹuŹchan mėjneje, je najlėpe, jim žanyč žimwoŹiŹnych bėdow bječ. To paŹ bė najinjudri-Źe woblamŹenje. WŹetoz jene rjane ranje RuŹejo 700 000 muŹi bjeŹni wotŹal čzeŹničny. MaŹuŹchan, kotŹiž wredy taŹ hordže čziwajču, Źwleče ho paŹ wotweze bječ, PruŹam žani na-ŹŹečniwo Źtač. Duž teŹ moini čziŹe wotŹal čzeŹničny! — Zo bječe Źiwotnje, — ale Wjedrič bė čzeŹni staroŹ wotweŹ a bjeŹ Źwacha. Zo bječe dobyće bjeŹ kulow a mječow! a to pŹiŹiŹde wot Ziethenoweho Źwėrecho ŹwjaŹarja, pŹetoz čłowje-Źoj njemodžachu taŹe nječto dokonječ. Ziethen teho knjeŹa Źe Źwėrečje duŹny Źwalejeje. Wjedrič paŹ, jaŹo bė to wot swojeho Źiwotnjanja Źwabač, to, Źhtož Ziethen w nozj na poŹwyje pra-jeŹe, ženje njeŹawa. Wón ho na njeho wobroczi a džeŹe: „Wón je tola wredy meŹ Źe Źwojini ŹwjaŹarjom! Tón je Źłowo dže-žak!“ Ziethen ho lėbnije poŹmėwkaŹy a džeŹe: „Tón knjeŹ, Źiž je tudy pomhač, ženje t swojeje pomozy njeowotracnje, hdyž ho jemu we wėreje dowėrjam!“

F. z zawostajeŹstwa M. Broski,
swojeho lubodrohogo pėrečła z mlodostnych lėt,
nėduwecho fararja w KřiŹowje.

*

W zyle podobne wostejnočzi, kač Wjedrič WuŹki 1761, žmy teŹ my w nėtziŹeje wójnje. WpėriŹečeljo Źeto wołoko, kotŹiž čzeŹka naž Źaktočzič a Źwajč. Ale pŹi wŹeje taŹeje pŹečomazy dowėrjamy ho my i wėrijaŹeje wutrobu na teho stareho ŹwjaŹarja tam horjeta.

Lub proŹu,
ČzeŹe, Źwawbu čzi noŹy,

Wójwoda móžny!
Wuž Wj nam Źchit wotzmy,
Źiž pŹiŹtwa naŹ.
Słobnė wójnu, Źwotž mėrny čwaj!

F.

Setkanje Wože we wulke wójnje.

(Pofkrajowanje.)

W poŹlednim bėdženju.

W potėemnjenej Źwile leži čzeŹo Źranjeny na Źmjetnym ložu. Wón mlodobnje žymy je čzeŹo rječehom w žmjetnje ruče. Wón Źweta i wulkim htoŹom stare ŹeŹeljeje i 30 lėtneje wójny, stare Źprowdi je wjateho wjeŹa na nuŹu wŹiŹkiŹe čwajom. Wone mozu Źwubiće njeŹu. Kral je jemu to wŹiŹito pŹiŹtomne: „Ddyž dyrbi wotŹal čwajneč, ho njebjeŹ wote muje, hač t temu Źłowu mėt.“ „TaŹ wŹiŹity lėbni mru“, taŹ dwywa jemu ručeŹ a wumodniŹi wot Wolgatba ja Źchit w poŹlednim wojoowanju! Wo-
tom jemi mi pŹewojo pokleđnu woli. Za napŹkam te jednore Źłowa, kotrež po ŹtoŹach i jeho rta pŹiŹidu: „Čzi moji dyrbja čwaj žimwenja wėrič, jo Wbž nož njewowuŹečzi, tola njeŹimėny my teŹ jeho wovuwječzi. Wo Źwėčelach wójnow a mojim čze-
pjenju nječ ho pŹečed nimi mjelci.“

(Wot duŹowneho ŹikenŹera.)

(WŹiŹtobnje dale.)

WŹelake i bliŹka a i daloka.

* KnjeŹ krajny wotječel ŹegenŹcheidt we Wofereczach, kotryž je hjeŹom taŹ wjele woporoŹy pŹiŹitjeŹi w tutej čzeŹej wójnje, je tođzenem lokalnemu ŹkulŹtenu inspektorjeje a tođze Źkufi 1 čziŹho hmujaŹeŹi hniŹow „Pólne liŹny duŹowneŹe w uniŹornje“ daril. W teje kniŹy wopŹiŹuje Wili ŠduŹber, duŹowny w KnjeŹen-
dorje, kotryž je 12. julija 1915 jaŹo leutnant w pofnėnjoj Prusa-
wjeŹiŹi swoje žimwenje ja wotzny kraj wotŹiŹel, swoje naho-
njenje, kotrež je meŹ w lėŹnyh dyrbjech, a ho ja to wutrajzi, Źo može duŹowny, Źiž w uniŹornje w rŹeŹne dyrbje i wojaŹani wójnje, wdyes wotwot jačječzič, a swoje žłowa i boŹaŹimim ženot-
Źimym žowuowanjom Źwufowaeč, hač duŹowny, Źiž Źodny wotny jaŹo diviŹionŹki duŹowny swoje ŹaŹtoŹiŹtmo ŹaŹtwa. Wė ho, Źo je Źwufowanje tuteho tež žowuowanje, ale tola wjeŹiŹim Źłowom na wutrobu swojich wojaŹow, Źiž je jim bliŹko w horzym bėdženju. KnjeŹa je wopravodže hmujaŹa, a Źhtož Źebi ju wot swojeho duŹownoweho i pŹečezitiŹanju wutproŹy, budže ju i žmteje wutrobu čziŹtač.

* KaŹke Źrudne ŹeŹehwi wójna we Źwobniym žimwenju Źa Źodu čzeŹnje, wo tym žiwodči žrudny podaw, taž je ho w nozj wot Źoboty t njebjeŹi w WudŹŹimje Źtal. W auguŹeje ŹaŹdneho lėta padže mlody mandjeŹŹki, Źiž bjeŹe Źe swojeje mandjeŹŹkeje w WipŹu w Źwobniym mandjeŹŹtwe žimy. WonaŹ mėjnečtaŹi dwė džeŹeŹi. WŹeŹe žmjetz žimweho mandjeŹŹkeho bjeŹe mandjeŹŹka zyle Źa-
torŹnjena, taŹ Źo we swojich čzeŹiŹh myŹlach wjaŹy woečehenje swojeju džeŹečow ŹaŹarac njemodjeje. Duž pŹiŹiŹečŹeŹteje džeŹeŹi t macerji mandjeŹŹke do WudŹŹimja. Zeju mac, kotrež swojeje džeŹeŹi lubowoje, pŹiŹiŹde i Źwilemi swojeje džeŹeŹi do WudŹ-
Źimja woprytač; taŹ bė ŹaŹdneju Źobotu. Wječoz swojeje džeŹeŹi i wutrobnej lubočzi hufowawaje a t wutrobnej tŹečjeje, Źo je Źwufowanje mac ŹaŹaŹe, Źo dzylo ho t mėreje podaeč. W dobo bjeŹe t komort, kotrež bjeŹe ŹamŹena, Źwoje wuŹŹelenje ŹiŹečječ. Ddyž do komort pŹiŹiŹečje, bėdu mac a džeŹeŹi mowne. Wė swojich čzeŹiŹh myŹlach bjeŹe mac najwrečje tón ŹuŹečzi a potom ho žama ŹaŹelka. W Źačznjeju wotnoma bjeŹe tón ŹuŹečzi, a hdyž ŹtaŹ wŹeŹat Źi teŹ jeju uan a brat w Źhorwini a duŹa-
Źhorwih wumreječ, je tola ta duŹaŹhorwotč pola njeje wudŹila jaŹo ŹeŹehwi wumreječ jejnemo mandjeŹŹkeho na bitwiŹeču.

Samolwity wredator: J. GóŹ. Esobuređator: J. A. KapleŹ.
ČziŹečjeŹ a nakladnik: M. SmoleŹ.

Sy-ll spówał,
Plinje dźělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj módeny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prez spaf mórný
Čerastwod da.

Njech ty spówaš,
Swérnje dźělat
Wódné dny;
Děsi pak swjaty
Duši daty,
Wotpošć ty.

Z njeboš man
Njech či kmanan
Žiwosć jo;
Žywa woda,
Kšć Bóh poda,
Wokrěw ćel
F.

Sserbske njedzělske lojzeno.

Wudawa šo lóždu šobotu w Šsmolerzj knižničičšćetni w Budyščinje a je tam ja šchtwórtćetnu pšchedplatu 40 pj. dołkacj.

Seragestima.

2. Sam. 12, 1—7.

Nětk traje žafošna wojna hižom 19 měšazow a hišćeje njeje žaneho tónza widžecj. Čim bóle pať čeršepny pod hubjenstwom tuteho srudneho czaša, w čim wjazy wutrobach wotučki to pračjenje: njeje tuta wojna pščekžiwno wšćemu rošumej? Ludy, lotrez dyrbjaje w měrje bromadže žive buć a jedny druhu na wylchšchi štpožent kultury pošběhnyć, pšćelimoju hiwoju drohotnu krej a pala města a wšy a wupušćeja krajinu a pšćihotuja hebi šćhotu, totraž šo ženje njeboždi tarunacj. Muzojo, totřiz šo ženje nješbu widželi a hebi ženje nješbu žanjeć kšćiwdu čimili, pýtaja na wšćo móžne wajšnje šo moricj. Kěto šwjastom lubošće je šo rostorchalo, kěto nadžijow a šboža je šo lanićizjo, kěto kějězazeho žiwjenja do rowa šapadnyto, kěto budže hubjenyć ša šwoje žpě dalšće žiwjenje pšćes tutu wojnu! Njeje to najwjetřichu njerolom? Ale ne, my kšćečejzenjo wěmy, šo je tež wojna grat w Bozej ruzy, pšćes totrezj wón hiwoju radu wuwjedže, a šćtož čini Bóh, wšćo dobre je. Wly dyrbimy jenož na to kěšćowacj, šćto čže Bóh pšćes tutu wojnu dofonjecj. A naš dženšnićhi kěst potaže naš na to, šo čže Bóh pšćes tutu wojnu Natšanowu kšćužbu nad nami a nad našćim ludom wuwjecj. Duž rošpominajmy hebi:

Kož Natšan Dawitej, tať pšćiwola tuta wojna nam:

Ty šy tón muž.

1. Ty šy šo pšćečizwo Bóhu pšćehrešćik.
2. Trowju bušćnu pyta Bóh.
3. Ty dyrbíšć potutu činicz a šo wobrocicz.

Džiwije běšće Bóh Dawita wozžik a bohaće žohnowak. Wón, kiz běšće jako hólz šadko šwojeho nana pažl, běšće nětš k tralom nad Izraelom, město paštyšćteho kija dzerčesjele wón kralowšći šceptat w rukomoj. Wšćitlich nješćečselow běšće wón šoiť a šwoje kniešćtwo daloko rošćhćik. Žeho mjeno běšće wšćudže šnate a štamne. Kašće pšćeměnenje běšće šo w jeho žiwjenju šćalo, tať wyšćoto běšće Bóh jeho pošćehny! Ale Dawit běšće ponizny woštal, wón wjedžesće, šo je wón pšćes Bóžu hnadu, šćtož je. Wón prozowafše šo, Bóhu kšćužić a po Božich pucažh kšćobžić. Šdžj wječor na šćešće šwojeho hrobu kěšćesće a pohłaba na hwešćy, totrezj lubošnje šo šwěćadžu, dha špomina wón na to, tať hnadnje je Bóh jeho wozžik, a wón wša hiwoju harfu a šapšewa kšćwalobny pšćal. A hžyž hłabašće na město, totrezj t jeho nohamaj ležesće, na šwoj kšćužny hrob a na hroby móžnyć a bohatyć, dha špomina wón na jednoru hětu teho hłaba, w totrezj Bóža kšćužić byblešće, a hłubi we šwojeje wutrobje, Bóhu temu kšćešej kšćužny tempel natmaricj. Čawěšće Dawit běšće pobožny muž.

A tola je tež wón padnył, hšuboto padnył. Naš wu- hłaba wón š šćešći šwojeho hroba Běšćebu, Uriašćowu mandželšću. Ta běšće młoba a rjana. A w jeho wutrobje wotučki móžne šće požadanje. Drije wječje je jeho hšewdomje šaje warrowało, ale wón jo wotpošćaja

Njejšim ja s kralom? Nimaam ja móg nad žiwjenjom a šmiracju mojego luda? Nješćinja wšćitaju kraloju se žonami, šćotž ho jim lubi? A wón pójša k Betšebeje a da ju k hebi pšćiwješć. Grěch běšće dołojanu. A taž pšćezjo cžeri tež jeho grěch k dalsšim wještšim grěšćam. Džeri durbj bo pšćed Uriašom a pšćed zylum lubom bojecj. Ničtjo nješćm šćonicej, šćtjo je wón cžimj. Duž pomola wón Uriaša k hebi a rěči pšćezelniwje s nim: Kraž wěšć, mam šćaršćnu wojnu wješć. Ja trjebam šćrobtšć mužow, kotřiz ho na wojnu wušteja. Duž hji a buž mój hejtman, ale hjer ho na šćebšću, hladaj šćwoje žiwjenje. A Uriaš wšćón wješćel nad tajšć kralowšćej hnadu wa list, kotřiz Dabit jemu šćobu da a šćwata k wóšću. W lišće wšć pšćešćaje pšćane: Pšćtašće Uriaša do pšćeda na to měšću, hšćez ta bitwa najwještšija je a wobraczeje ho šćdu wot nješo, so by šćabity byl a wumrjel. A tať ho šća. Uriaš padny w bitwoje. Někť wa Dabit Betšebe do šćwojeho grěba a běšće s njež žiwu w hrěšćnych wješćelach. Někť nješćpěma wón wozaju Bohu pobožne šćerliuše. Na Boha běšće wón zyle šćabyl. Ale miz Bóh na njeho. Bóh šćejele jemu Rašana a dawja jemu prajicej: Ty šćy tón muž, ty šćy ho pšćehrěšćil pšćezčiwu trowjemu Bohu.

Tež naš lud je Bóh bohacze žohnowal. Jemu ho do wojny derje wježěješe, šćumjštja a wědomošće, ratatšćno, industřija a wšćowanje šćezjadu pola naš kož hjišćeže ženje, a bohastwo běšće wještšije duži hdu priedu. Ale tež naš lud běšće na Boha šćabyl. Tyšćazu wo Boha njerobjadu a běšće jeho se šćwojeje wutroba a se šćwojeho žiwjenja wušćomornulj, hač tyšćazu wušćmewadju to šćwjate. A tať rucze, kaž něčtjo na Boha šćabudže, dobywa hebi na nim grěch móg. Tať běšću tež w našćim ludu nješććionim wšćitko faćezje a pšćnace je ta to, šćtž je dobre a šće, šćubiti a běšću w šćawnych hrěšćach žimj. Kotřiz s našćim ludom derje mjerjadu, hladadju se šćarofćem do pšćichoba: tať njemže došćo dale hjič, hewal budže lud šćrať k šćaznju. Dba wudbri wójna a pšćes nju pšćiwola Bóh našćemu ludu: Ty šćy tón muž. Ty měnišć, lo šćy ty bjes winy na tutum šćerostšćezju, a wěrnjo je, twój šćezjer je ho se wšćitšćim šćwojim mozami pšćozomal, mēr šćeržecj; ale bjes winy njejšć. Ty běšće na mnje šćabyl, duž durbju tebe na mnje dopomnicj, ty nješćafšć na mnje pošćušćacj, tež durbju s tobu rěčecj, so mje šćijšćidšć, ty šćy ho pšćezčiwu mi pšćehrěšćil, duž durbju tebe šćofšćacj, so ty k pšćnacju trowjeho hrěšćneho šćazjenja pšćidžěšć. Ty šćy tón muž.

A tež tebe, luby cžitarjo, je Bóh bohacze žohnowal we twojim domje a pomolanju. Ty mějšće, šćtžotž k žiwjenju potrebajšć a běšće tať šćwozym je šćwojim lubyim žiwu. Ale nješćěšće tež ty na twojebo Boha šćabyl? Ty nješćlujšćěšće k šćazniwarjam Wozeho šćwata, ale nješćěšće šćinano twoje šćelčizjansćiwu šćwotownu waldnje? Ty lubowajšće twuju mandželšću, twoje džezci, ale šćtjo ty nad nimi mašć, kašć džal běšće ty Bohu ja twoje domjaje šćwoje winojtu, to ty njemježěšće a njewopomni? A njejšć tež ty hšćto do hrěšća šćapadimj a šćy ho s tym šćmerowal, wo wšćal ničtjo ničjo wo tym njewě, a na Boha njejšć myšćil? Dba pšćiwola Bóh tebi pšćes tu wójnu: Ty šćy tón muž, ta žona, ty šćy ho pšćezčiwu mi pšćehrěšćil, tehobla šćelalu ja na tebe nēšć šćarofće a šćradobu, so by pošćal, tať s tobu šćeji a ho na mnje dopomni. Rašana wot šćužbu džje Bóh pšćes tutu wójnu nad nami dołojecj.

Wón pyta našću dušću. W Jerusaleme běšće profeta s mjenom Rašan. Temu šćwiti Bóh, šćtjo běšće kral Dabit cžimj a šćeje jeho k njemu, so by jeho na hrěch pošćal. Pšćludšćim podawa wón ho do kralowšćeho grěba a šćupi pšćeb krala. Hač drje njeje šćwedomnje we wutrobie Dabita wotučiljo? Hač drje njeje wón ho pšćafkal: Šćtjo džje tutón muž? Wubže wón nje s wotrami šćwotami mojeho hrěšća dla šćofšćacj? Ale Rašan to nješćini. Wón powjeda kralej podawel, kotřiz běšće ho pšćeb kotřim šćal. „Wój kralo“, tať wón šćapšćenje, „we twojim kraju hšćli bohaty muž, wón ma wjele pšćenjes, a wulke šćadla a mže hebi wšćitko pšćezć, šćtžotž hebi jeho wutroba pšćobla. Žeho šćušćob wšć pak je šćubij, jara šćubij a ma jeničšću wotwězćezju, kotřaz je jeho zyle šćoje. Tež pšćidžje k bohatemu pšćezćel na wopyt, wón durbji jemu wobjed pšćichotowacj. Ale wot šćwojčij wotwoz njeho wón žanu šćarěšć. Duž rubi wón wotwězćezju hšćubeho a šćarěja ju. Praj, mój kralo, kašće šćwanje je tudu muž hebi šćušćil?“ Kutřnje je kral Dabit pšćipšćušćal. Ale nēšć rošćnēma wón ho a wola: „Tať wěrnjo, hač tón šćujes žiwu je, tón muž je džezćo šćmjerceje, kiz to cžimj je.“ Duž pošćěnje Rašan šćwoju ruku, a šćlaba kralej do wozčow a praji s šćwtym hšćobom: „Ty šćy tón muž.“ Zyle cžidjo bu wó šćwite. Žeňož dušća Dabita rěči a cžuje: Bóh rěči so mnu a pyta mje.

Tať pyta Bóh pšćes tutu wójnu tež našć lud. Wón naš šćofita, ale pšćes to šćwanje džje wón našć lud hebi dobyč. Wón ma wěšće s nim hjišćezje wulke wězu pšćiděl, tehobla pšćojnje wón ho tať jara wo njón, tehobla rěči wón tať šćwtnje a mójnje s nim. Wubže našć lud ho namatačć a dobyč dazć?

Tať pyta Bóh nēšć tež twuju dušću, luby cžitarjo, hduj tebe domapyta se šćarofćem a se šćradobu. Wón nima šćpobozanje na šćmjerce, to je na šćatamanšćnje hrěšćnita, wón džje, so njebu ty šćubijny by, ale wěšće žiwjenje mēr. Nješćafšć ty na jeho hšćob pošćušćacj. O cžiu šćofutu a wobrocj ho!

Kať je Dabit Rašanowe pšćedowanje horjewal? Wšćelake myšće šću wěšće pšćes jeho dušću šćle. Šćnano je wón ho najpriedu rošćnēwal a je pšći hebi prajil: šćtjo šćwaji hebi tutón muž? Ja šćym s kralom. Ničtjo nima prawo, mi něšćto prajecj. Ničtjo, woprawdže ničtjo? Šćtjo dha je tebe krala šćejin? Bóh, tón wšćomžewojny šćwajaj Bóh, na tohrěž hji ty šćabyl, pšćezčiwu kotřemuj šćy ho pšćehrěšćil, kotřehoj šćud hji hebi šćušćil. Žeho twjerda wutroba ho šćmježci a s našćrozenej pošćutnje wutrobu wulnaje wón: Ja šćym ho na tym šćujes pšćehrěšćil. A Bóh je jemu šćnadny. Rašan mže jemu pšćipowjedadj: Tón šćujes je tež twój hrěch pšćezć wšćal, ty njetrjebajšć wumrjecj.

A našć lud, a ty? šćtjo budže tuta wójna pola tebe dołojecj? Žato wójna wudbri, dha džěšće našć lud do ho a pšćizowa ho pšćeb Bohom a pšćatšće pola njeho hnadu a pomoc. Ale nēšć? O so by wopomnił, šćtjo k jeho mēreje ho bodži, so mže Bóh ho šćimlicj a šćo mēr dazć w našćim kraju. A ty, luby cžitarjo, o daj ho pšćobčć a napominačć, cžiu šćofutu a wobrocj ho. Šćyž tuta wójna pola tebe tošćame dołojna, šćtžotž Rašan pola Dabita, dha budže tutón šćwidy čšćaj sa tebe žerćo wěšćneho šćwoja. To daj Bóh! Šćamjet.

Jendzelska pobožność.

(Pokracożowanie i cziłsta 6.)

Snata wż je, so Jendzelenjo njednolno lępe śwjeczca, dżyżi wulki dżel luda pola nań. Szajz a domoj wołucz, to hnoju dżę-
 facz a woracz, bėrny sberacz a drjewo rėšacz, sčoty wupowdżęsč, to hu Jendzelenjaj wołidne a hanibne dżela. Szawjaty dżel i w jeho kraju tajne nęsčyto njednwdżiž, teħdy jeho namafadž domadž abo na wuħobdżomanju, w zyrkwi abo w nękafkej sħromad-
 dżynje, a była ta też na haħy. Wulki dżel luda je zyrkwinjazy sħybleny a ɦo i tajfim sħyblenjom teħ rad wuħnędz ɔ. Doležj kraj te jara wħelafke zyrkwinje njepodpjera, dyrbi lōdzy ɦam czym wjazy pħyńoschowacz. Ƴotom je huħto doležj pħyńi dananjju tał, ɦo czym wjetchi pħyńosch, czym wjetchca czełcz, niz Woža, ale ɦamħna, kaž nęħdy pola farisejow.

Kaž je w najħim jaħfim kraju luthercka zyrkej ta ɦtowan abo krajna, tał ma tež jendželjso ɦwoju ɦtowan abo krajuju zyrkej, ta ręła biskopjka a ma wjele podobnowjce i katħolkej. Ƴ njej ɦo woħebny lub dżerzi. Tęħodla ɦo tam Wože domy nabeħdri, kiz ɦo pħęs njemōznje wulku pħyńi runje tał wuħnamjenja, kaž ju wopytowazy lud. Szomot a žida, ɦtote rjeczach, pjeriščęnenje i drowimi, bħyħatymi kamjenjmi, wuħo, sčotōž famozitožej pħę-
 radži, to ɦo tu poľajnje; ɦo pa je cłlowjel pħęħ Woħom ɦtudy bħęsħnit, to ɦo tu njefaznawa.

Ƴodla biskopkej zyrkwinje wobteje w Jendželstkej ɦyta węry-
 wuħnacow. Jich ɦobuľawj rękaja dissenters, to je pħękōzjene: h i n a k i m h l e n i (ludžo, kaž lutherczy), katħolczy, metħodistjo, irwingarjo, baptistjo, ewańgjarjo, mormonjo, puritanjo a t. d.). Kōdže wuħnacje ma prawo, ɦebi w kraju zyrkwinje twaricz a ɦdzer-
 žecz, ale ɦa ɦwoje pjenjely; ɦtat nicōž i temu njepřichidawa.

Što wē, ɦo maħš njes ludom teħ doležj tajħca, kotiz ju ɦanu zyrkej njerodža a i wonka njeje woľtann. Tajfim ɦo wonka na ɦaħadž a torħobdżacz wot duchownych njefajze jęty pędaje. Nam by ɦo dżimno sdało, by-li na pħyħak cłlowjel pħyńi pučju, po kotrym ɦyta ludži i fabryki pħyńidže, ɦo ɦwip i a pęwacz abo pędowacz japoczak. Tu by cziłwčęzno, ɦaro, wuħmęchowanje na-
 stało, a pędarja dychu bōrny wotwjedli. Niz tał w jendželstkim męčeje. Tam neħotji poľajtaw a poľuħajawa, neħotji woľtann a ɦobu sħę-
 waju, druhy ɦaydom ɦwoje pučje da, ale wuħmęchowanje tajħto sħuľstowneħo miħionstwa ɦo njestanje, pħętož ludžo ɦu na to pħyħwaczeni. Nękotre naboženje towaľtaw ɦu jara dżęlawe, jich pędowanja ɦawo do najħych męstow doħabaju, a wħelafke jendželstke ɦtęľuħki a ɦtoħy ɦo teħ pola naħ sħęwaju.

Kaž ju zyrkwinje, tał ɦo jendželstka wuħnacnošč teħ wo zos-
 wuħowanje w naboženju njestara. Wono ɦo teħodla w sħulach njestawa, ale w zyrkwi, w dżęczaznych Woħiħ ɦtuħbach. Sčotōž je jow sħombzi, ɦjes naboženju woľtawa. To pał ɦo huħto njest-
 anje, pħętož wot fōdneho ɦo žada, ɦo ma węry, njęħ je tajħa-
 Ĥuli. Konfitemazija na węħty czaħ swajana njeje, a duħ ɦo druħdy ɦalle poľže stajnje, je-li niz do kwaħa, dpa po nim, a teħ niz tał ɦwjatocznje, kōž pola naħ. W nastupanju žęħtħy ɦo dżęči starıħejju pħęħo wo radu njępřawdęju. To wħaľ najħę dżęči huħto doležj teħ njęčinjia, ale dżimacz ɦo dyrbitmy, ɦo ɦo w Jendželstkej woľzenja ɦjes wjedženja starıħejju. Tał pħyńidže, ɦo ɦy, kiz je jaħtuzku namafal, ɦebi ɦoľpobu wotnaja, ɦo woħeni a potom domoj pħyńiħebidři nanej a močeri pomjedži: „Za neħto wjazy i wobjeju njepřidřidu, ɦym ɦo dženja woženik.“

(Pħyńchobnje tał.)

Setkanje Wože we wulkej wōjnje.

(Pokracożowanie.)

W piħmjje i Pariza i „Borriera della Sera“ ɦo wot sħiħaczela Maurice Worřęs wopisuje, tał nęmsti woľal wot frańcowskıħ

tulcow frańcyj hrijedža dweju ɦtęľnejju hrijebjom teħo woľta a, ɦdyž sħoncznje pomoz pħyńidže, wumrje. Ƴola njeho bęħke do jeho dženita piħane w tuħ woľomilnjenjach, ɦdžę męjełche wdo-
 mje: „Šdyž je Woža woła, ɦudž jemu moje poľednje strowjenje. Ƴrańcowka kulka je nje pħyńi toľnu franita, ɦdyž na sħazi sħejach a ja ɦo wjazy ɦińczj njemōžu. Za woľacz ɦo i Woħu, ɦo by mi pomoz pōħtał. Ƴač dotal žana pħyńidka njeje, ale ja woľtann Woħu pōbdaty a pħęwinu njęčępřilowolč, doležj jo doħo wjazy ɦińczj njemōžu. Ƴotom budu jaħo w dominjje pola bratrow mojeħo rjaneho wōtznęħo kraja a my mōžemy ɦebi saħo ruzy i kōczjic wjıdę ɦęborowych a kryťalłowych brijebow. — Na saħowohladanje tudy na jemi abo ɦorľacz w njebęħach.

* * *

Š czełkej wutrobu pħyńinjęħu wam pomjelč, ɦo je wafadž luby ɦyń ɦo pola czełke ɦińczj a wōtznęħ kraju wumrjek. Neħo pħęħstajęny, towaľčęħow trjęħi czełko jeho minjenje. Wōn bęħke kompaniji pħyħak najħwęrnitęħo dopjelnjenje pħyńiħuħ-
 nołcje. Š ramu na noħy woľta ɦińczje dwaj dnjej a noħy w ɦtęľnej hrijebi, stajnje wjıdę ludži wudobdżajo, to czełke sħej-
 niħčęjo dżeržecz, ɦač jeho druħa kulka i nękšęje hrijedžiny woła. Kōdž augusta bęħke, jafo ɦo njedželu rano wjazy modlachu. To wıdžo, wōn praji, ɦo ɦudže popōdnju pōľnu Woħu ɦtuħbu dżeržecz. Ƴopōdnju w 3 ɦoħińach ɦo japoczka: offizęrojo, podobuħčy a wozaj bęħu pħyħotomi, jafo wōn pod ɦimanjom kanonow Wože ɦlowo pħyńowjedawčje. Nękotre muoľaje ɦo ɦyħy pħęs liza renjadu, a wıdžiny bęħu ɦtoboko ɦnučji.

(Wst jedwewla na starıħych ewangelstęħo młodeħo duħowneħo.)

Sčotōž cħe nuts, njedħ ɦlwata!

W jęny i murjemi wobtwjerdženym męčje, tał cħitach w jęnyħ starıħy Ĥiħach, budu stajnje wjęczor w 9 ɦoħińach wrota lamłane. Sčotōž tu do teħ czaħa njebē, njebu nuts puħčęčęny. Wrotitkej wħaľ jara i wutrobie dżęłche, ɦdyž dyrbjadu huħto ludžo, kotiz jeno maľu sħwiltu pħępōpđje pħyńi-
 dżęħu, pħęħ wrotami pod ɦoħym njebjom pħęħozowacz; tola, wōn męjełche twjerdz pħyħajnju, po dżerwęcęħi niħo wjazy nuts puħčęčęj.

Tał ɦwobęłche tōn wrotitk stajnje po dżerwęcęħi lōdzy wjęczor dalok pučj i męta won, sħatru i na ɦwoju trubu a wotajche wōjje: „Sčotōž cħe nuts, njedħ ɦlwata!“ Nękotržkuli, kotryž bē na pučju, ɦo sħraba i pħęħnitħejmu sħupanju, ɦdyž wōn tamne woľanje wuħwęħca, a pħyńidže ɦińczę pħęħ samľanjnjem wrotow do męta. Szewęry wrotitk męjełche potom stajnje ɦwoje wjęħęte ɦdyž jedny abo wjazy cłlowjelow pħęħs jeho woľanje ɦińczę ɦoľpōditmu domjnu doležęje.

Njedyrbjato to, luby cħitarjo, namoľwienie ɦa tebe byč: Sčotōž cħe nuts do węcęneje domjny, tōn njedħ ɦlwata? F.

ħręħ a ɦwad.

Nicōž bōle njęčjıħčęħi ɦač njemodaty doħ. Wjes wodaczja ɦręħow ɦu najħej duħi sħęħida slemjene. Wħy nimamy męra; nam pōbraczaje ɦwęto, twōtři a dżęczaza domęta i Woħu, my ɦmy ɦubjeni a ɦłabi. Sčotōž pał i poniznej wutrobu pħyńi ɦħyństħy wodaczje ɦwojich ɦręħow pyta a namata, tōn njętręba dale sħręčj: Za ɦyń ɦłaby! Še sħudnje Wožeje ɦnadu ɦo nam žiwjęłte mozy wuħwioju. Kał ɦo tola poľkōczęna, ɦręħdna wutroba sħrobil, ɦdyž nad njej ręła: W mojej ɦnadze ɦo nad tolu sħwiltu! Kał duħca wıħta, ɦdyž mōžemy wuħnacj: W Woħy mam prawdu a duħ! Ƴotom ɦorje lečzi kaž i worjoħymaj sħyħidkomaj. Ƴod sħyħjom na Golgatha doľtajemy i wodaczom

też dobyłże nad brędąm a żywobodu wot bręcha. Próżnijmy ho, jo bychmy w Zionie bydlili a w żywym tonawstwie j Żeluzhom wostali. Sęchtōż we nim wostanje, tōn njechędęj.

Auther pisaje: Mas czeret te mni rjeftu: „Włerczino, ty by wulki bręchynik a budżęch satamany. — „Stoj, stoj!” ja wotmolwid, „pščęgo jeme po drugim. Za hym wulki bręchynik, to je werno, haczynie ty žaneho prawa nimaš, ni to porotowacz. Ale ja jo pščidam, a sęcho nętko?” — „Pstom budżęch satamany. — „To s tego nješčiduje. Werno je, ho hym wulki bręchynik, ale pišane stej: Sęstęž je pščidoch, bręchynitow sčęžnych cęzineč, tosobla budu sčęžny. A nętk dęi sčęž pęcz!” Takle cęzeta sčęž j jeho sčęžnym mjeczom, a wōn mjerjaty wotnędęž, dofelęž mje njebē j tam cęžinweč mošč, so mje bręchynika mjeno-wojačę.

J. K.

Wumjeńka r

abo

Šdęž ma wiohu, tam rojće.

Ƴow jedacęžo sa lud,
po nęmřim wobbęžłane wot dra. Ƴřula.

(5. potcačęowanje.)

To lęčo a hiščęje wjele lęčojo wo takle pščęczini. Šdęž Włerczina pščidnędę, šdęž dęžło na poli pščęstawa, wostajędę wona te dęžęti domach pola šturčich, kęž mōža ho potom soho žani ja nje štaracz. Sa to pał ho lęto wot lęta stari kōžny tpdęzi dwōjazy sčęždęžowacu.

Zalo lętha jašo sapočęzachu, wuprajichu swoje wjele, so dha tu Włerczina jašo je, so ho bęžom docho ja tym žadali. Wjelečdu pał tšjo abo sčętyro, ale kęžōž jacy do jstny dęžędę, sčędęzi a bohacęi. Nowe prębowanjia a nowe powjedacęžija, njebowno wudate, bęchu tu hymu jacy wotčęowanjene a wjelece, a nowiny ho tež pišnje cęzachu. Woni kōžny po swojim jamožęnju sčęadowacu, jo mošč ho nętko abo lętu nęchęto wjazy knižow kupię. Sęchtōž bē pščęczinane, to ho sčęwęto hřowalaje jacy pščidochi ja pščidochodnu wješnau knižowanju. So pał bychdu wot praweho žřeka prawdy a mudroščę njewotęščili, bu na języm dnju kōžny ras nješčęle sčęzane na drušim epizola pščędęczinane, prjedy hacę nęchęto hinašę sapočęzachu.

To bęchu krašne wječęory ja tšyč męrných ludži. Mjes nimi nješčędę žana hma; hma bu jim nalcęž. Wō starych řonkow šturpašę nowa mjęšha sa sčęstownych cęłowjelow. Woni ho jolenjachu a kęžęch na w pobōžnej mobiltwje a we wutrobnej dobrowoľnosci mjęš hōbu; wōni nješčęchu pčody w pomozę, sčęm- nioščę j sčębnanju.

Mje pał žana wošaba, šdęž bychdu roščory nješčę, nješčę hu nješčędę, abo nješčę jstwinje pščę wocęzomaj lęta. Nješčę- žtali stara roščora bu sčęžitana, a j najmjęnišęha jedyn wopiwz bu sčędęž cętanu. Wo wšy będęše sčęwę, kęž nimalo žadny wječęor domach njewołta. Wōn bē do sčęlęščęzi a hřawale tak sawjajnyč, so, šdęž dha ho po potnozy domoj pščidęčmata, tež wo hnje wo kęžędęch a ranzy ręčędęše, kaž jeho žona nędęby j wjele bōstali knježę duchowennemu sčęžędę. Žęcho žona bē jemu tak hoľom dobre sčęwata dawala, hacę dha hebē pščędęwja, tež j Włakatej pšęhlabacz hieč. Žudy ho jemu sčęwęto spodobajęč; wōn pōcęa stajnje sčędęžęč a dohłaba ho, so je nęchęto lępšę na sčęwęče dęžę palenz, sčęarty a hušłowanje. Ma sčęče lęto będęše ho swojeho nješčęzomneho žiwjenja zyle wostajk. Žona a dęčęti bęchu kaž w nješčędęch, jo męjadu nętko muža a zana.

W pōstnym cęaju teho miščęstneho lęta, jato bē řad w pinzacę hęžom řadny, jęhny dęžę na sčęmęclach sčęwęzowa f Marji pščidnędę a jej sčęwęzuch rjanuch kęščęwom pščidnjęše j tymi řłowami: „Sa

drje wēm, so jich wy tež hiščędę macę; ale wy dęrbędę je tola wšacz, dofelęž hym je sa waš hřowata jako dęal ja mojęho muža.” —

Šdęž bē kniža pščęczinane, bęchu kōžny ras nętoski, kęž hęchdu ju řobu domoj wšacz a swojim swojřbam pščędęczitowacz. Naj- štarčęzi wot nič ju najprjedy dostawajačę.

Ani hma, ani dęščęž, ani dętko Włęchawomnych hōščęi wot wo- pętantki njewotbęžęwajačę. Sa to pał ho tež Marja pščęzo sa dušnu cępku stwu štaraczę. Wšofoko dęščędęch bu kōny cęžinę, a potom najščęi tonawędęjo — pob rospowjedanjom teho, sčętož bęchu sčęščękli — po wšy bele šturpachu abo pšęstachu nimo řandrižomnych wotnow, kotřęž derje wješčędę, j wotfal dęčędu.

Lęto wot lęta stary Włęchal swoję wšy pščęzo wajniščęi bywajačę. Dęčęžom będę wōn dęž, starym dobery wobšłabniwy pščęčel, mędōmu ludej tōn muč, pščęd kotřęmž ho šturčowacu, pščęd kotřęmž lōšy řorty womejřnych, pščęd kotřęmž ho sčęta- nje a bęhanje do męrneho šturpanja pščęwobrocędędę, pščęd kotřęmž buchu cęwiti (męšy) sčęžowane. Najes duchowny jeho swojeho „lębeho pomoznita“ mjenowajačę.

Šdęž ho řandriž j nęčim trjędę, tam tež dęrbędęše j wješčęha Włęchawom sčęwalbu sčęščędę. Kunjež jeho ničto wjazy je sčęwami nješčędędę, dha jeho tola we wutrobę sčęžępōlčę, jo wšędęž teho tak lubowacu a cęščędędu, kotřębōž bē wōn j domu a sčęlęba wuřnč.

(Pščidochodnje dale.)

Włęchlake f bliska a f daloka.

* Wty tšyč, kōsęž hu wot teho potřęčeni, na to kęžęšlęwých cęžinny, ho nič jemo cęi, kotřędęž lubi hu jęčęi, na prōstnu swoju wjeřlętu wšdu dostanu, ale tež cęi, kotřędęž lubi hu ho sčęwiti. Š temu je nufne, so je tōn jaty abo sčęubęny j pōdprjarjom swojich byt. Wola mandęščlęch došahnje ja dopowšajnje potřę- noščę wobšwędęzjenje gęmjeřteho pščędętejčęřerjo, jo žona wjeřlętu sčęwōžnu pōdprjeru dętanje. Wšōstma ma ho pōščęcz j potčad- niřtmo (Rajšewerwaltung) kompanije, pola kotřęčę je jaty abo sčęubęny řętaf.

* W Třingtau pščębywa pščęzo hiščędę jato wot Japanščich řajaty, pščęs swoje dnjowe řopjeno wo wobšęnjenju Třingtaua řnaty wōdęž tamneho Włęchłešeho nęmřteho miřionřtwa. Wšędę kōřim teho njeho pōščęny list da nam do sčęwšęnjenja naraščędę Wšlęke pohlabacz. Wōn pišę: „Lęny dęčę wobšłabęnja Třing- taua jo řmęrom mny. Męstře dny prjedy řmy rowy pabnjęnych tšęčęrojow pšędęli. Tež będęše nęfotny dny prjedy teho wot palasta gowernera Wanzja wōlanje japanščich wšędęch sčęščędę. Za prębowacz mojim Čhineřam wo ewangellju teho dnja: »Dęjčę sčęžęreč, sčętož je sčęžęrowe, a Wōhu, sčętož je Wōže.« Wšęs žnyč čhineřski lud bęž jo pščędę, jo wot Włęmřta dohlyka. Kaž hym sčęščędę, te tež w Wōdęščę taf. Ženo cęęmne powjędęch pščę- řadęju j potnožneje Wōdęščę pščęs dalose nawjęczorne probiny wo tym, jo ho tež w Wōdęščę pščęčęmo Wōdęščęščę řiba. Za řębi myšlu, jo męř hiščędę blisjo nječę; ale wōn pščidnędę, a nowy cęřač, tež ja miřionřtmo, řhōdęža, nowy řwęč ho sčęha j řwęč a rospadantow, a my budžęmy ho jemu hiščędę dęatonawcz, so je naješčę wōščęza pomoz a najč Wšh. Šdęž wšędęnje jęnbęščęne nowiny naraščędę Wšlęke hčęwne pišaja, jo Čhineřojjo je swojim cęwęžom na boku Włęmřte řęta wot najwšędędęcho hacę f najmjęnišęmu, lęži w tym tež pščidpōnacę nęmřteho miřionřtwa.”

Samolwity redaktor: J. G. 618. Šęodurefaktor: J. A. Kapler.

Čęščęčęř a nalkadnik: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Filnje dšóal,
Strowja óo
Swójny statok
A twój swjatosk
Zradny ja.

Za slaw spróony
Napój móony
Lubosó ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf móony
Čerstwoó da.

Nječ ty spówał,
Swérny dšóal
Wšódo dnj;
Dšóal pak swjaty
Duši dšty,
Wotpoóš ty.

Z njebes man
Nječ ói křmnan
Žiwnoó je;
Žywa woda,
Kšó Bóh poda,
Wokřwó óe!

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóđu hobotu w Šsmolerjez knihičičičejetni w Budyščinje a je tam ja šchwórtětnu přehoplau 40 pj. dostać.

Čłomihj.

Před. Čal. 7, 3—5.

Předat Salomon sařubđi tamne čłobyste žedženje, kotřez mudroćez žiwjenja pyta na pučizj swonkowneho šboja, a dawna prawidlo ja prawu mudroćez žiwjenja. Wóu rěčiz wo domje žalofćenja, hdyž ho wo semrjeteho žaruje. To dyrbi čłowjela dopomnicž, so budže kóňz i nim. Wšesóe to dyrbi ho čłowjek k prawej žiwjenčkej mudroćezj pohnuć. „Wubženje je lěpje byđiz šmjerecz“ — to je Wója wřuboda, wo kotřuz ničomu žel njeje, přehotož wona wjeđe k prawemu žiwjenju.

Wudrnyh wutroba je w domje žalofćenja.

Přehotož 1. tam wohladajš kóňz wšičitich čłowjekow;
2. tam budže wutroba polěpřehana.

1. W domje žalofćenja wohladajš kóňz wšičitich čłowjekow. Ale jenoz tón, kšiz tam dže? Wžešć tam rad? Wřyžaj dyrbja wotmoiwicž: my džemy radšojo do doma wjeřela. Ale kšto domjažeho šboja je pohřebane w domač wjeřela! Šubjene towaršiwno wutroby řaly a wjeđe k domjažemu njemerej. Ale tež tajzj, kotřezdž wutroba njewjaba na žalofćezach šwěta, praja: „Ja rad njeřobđu do doma žalofćenja. To mi blisťo dže.“ Haj, wjele tyč je, kšiz šłowo „šmjerecz“ ani přyhčezž njechadja. Šchtož nječa do doma žalofćenja bič, ho tež wo žohnowanje přichinjě, kotřez dyrbi wot tam šobu wjač. Přenje žohnowanje je, so kóňz wšičitich čłowjekow wo-

bladofš. Šsmjerjez čjini kóňz je žiwjenjom a krařnosću. Wutroba řastanje řlapeč a woczi ho řamatej, čjeřo šprořt-
nje a to šłowo ho dopjelni: „Wot řemje řy wřaty a do řemje ho řařo wobroczič.“ Wšičita krařnosć řaidže. Wšiče řwětno wotmęřlenja ho řobu do rowa řladu. W domje žalofćenja wohladajš kóňz wšičitich čłowjekow. Kšło ho řiř hřim w řečezjazyč řětach wotmoła! Wumru čji, kšřiz řebi řadaju wotřal čřahnyč, wumru pak tež čji, kšřiz ho řmjereze boja. Wšičřizj dyrbimy tón pučž hřicž. Křačezje ho wolča i řbrodow, řaž řeř i niřič hřetow. Šdyž pak w domje žalofćenja kóňz wšičitich čłowjekow wibđiř, wibđiř tam řež twój kóňz. Wšiči řoždym wumřezju šmjerecz nimo twojich wotrow dže, řo wo nje řlape a tebi přichwóla: „Ty, ja řym tebi řařo wo řeneřo čłowjela bliže přichřela. Wohřaraj řiwój dom, přehotož přichřidže řodžina, hřezj dyrbiř tež ty wumřez.“ A njeje nam řajtne napominanje wřine, io byđym je řečernořezju řlanjli? Šwontownje wřačal je kóňz wšičitich tónřamj — woni wumru, řařtanu dęhčez a šprořtnu w šmjereczj.

Ale řal wřchelate je řnuzřtowne wumřezje? Ředyn polny řadněłowanja do šmjereczje dže, dořeč wutroba k šmjereczj řotowa njeje. Řal wřele řimal wumřez tón, kšiz ho we wěrije řiwojeho Šbójřnita dđerzi! Wřeřobřowaze je, řšči šmjertnyřm řođu wěřezeho byč. Řež ja tebie řeji wřyře řoždeřo šmjertneho řođa dopomnjelita: „Ty dyrbiř wumřezj“, potom pak řež to prařhenje: „Řal dęřezš wumřezj?“ A k řobremu kóňzej móže tebi dom žalofćenja pomřač.

2. W domje jakošenja budže wutroba polepšena. „Nudjenje je lepše byti smjerc; pšchetoz pšches srudnosć budže wutroba polepšena.“ Hdyž my pšči kaščaju stejimy, stupi na naš hamo wot hebe to praščenje: „Hdy by ty to był, tiž jow teži? Kač by ty wumrjel? Kajti by ty pšched hudiša stupil?“ Tak naš semrjety napomina, našču wutrobu bruhowacz, hač je morma pšchecziwo temu knjesej. Wo semrjetym ty hšyščyšč, so je je jadwelowanjom do smjercze šchol. Wšón je hnanu twój pšcheczel był. Duž pščinbže to praščenje: „Možesč ty nernišcho smjerczi napischecziwo hšadacz?“ Abo ty hšyščyšč, so je inaty we wjerje do knjesa Zefom hšryta šbóziuje wušnył — njewubudža to tebe: „Ja hžu tež tak žywu byč, so bych tež tak wumrjetč mohč?“ W tajkich hodžinach Wšoh s nami rěči. Duž ho k žarowanju wo pšcheczela loška Woža srudoba pšchitowatsčji. Haj, hže hžesč? Smjerczi njemožesč čjetanęč — tež temu niz, tiž žywuč a mowtych hudiži. Duž je tón knjes blisťo w demje jakošenja. Š hlubiny horje du. Š smjercze wjedže k temu, tiž je horjestsčje a žiwjenje. Š winu horje do hnadu. Š rowa horje k njehejsem. Ty hšy hšwojich semrjetych lubowal, njechajš jich na wječne šhubič. Prašesč ho: „Wohladam jich jako ščo?“ Čłowika mudrošć tebi wotmowljenje dač njemože. Jednu je, tiž tebi wotmowliti: Zefuš hšrytuš, tón horjestsčjenu. Kóždy semrjety pšcheczel potajuje tebe k Zefušu — a wón steji pšči rowach naščich lubych — a wón rosčiwěti našču smjertnu nóz je hšwojim hšubjenjom:

Ja hšy m žywu a wy budžeče tež živi.

Hamjeń.

Kajka je twoja wutroba?

Mój hšchecšijan, kajkej toli
Ščo ruma twoja wutroba?
Hdyž hže Wšoh po hšwojei woli
To hšmjo ewangeliša,
Duž hšróble wopomni hšchecšijan,oa,
Kajkej ty toli rumašč ho.
Šay runja tym, tiž w Wožim domje
Ščo k Wobu modla nuterje?
Hdyž j žyrtwje stupja, hšy duch wosmjie
A hštowo j dusče wutornje;
Ač, modl ho duž hjes pšchestsčja,
So hšy duch tebe njeheba.
Šay jato čsi, tiž j wšehetofeču
To hštowo Wože jashšyšč;
Hdyž hšbža pač ho j wobčeženošč,
Dha ruzy šytnęč njemoža?
Hdyž pščinbže hšyšč j srudoba,
Ty špuchęčje 'nož ho na Woha.
Drie rumašč ho tym, kojšč hšobža
Wo hšwětych pučjach j wšehelom?
Ač, hšwěne lóščty te jim hšobža,
Ščo njeboja pšched njebožom,
D pštoj tudy na hšwěče
To jene, ščtož čsi nušne je.
Nječ twoja wutroba je zola,
Kiz trašne pšchody pščinješe,
Nječ njehubi ho j njeje tola
Ja wšoha Wože' lubošče,

Nječ hštowo Wože' prawobšeč
Su hšje, so pščó pščinješe.

Haj pohiti naš, ty luby Wožo,
We tutym šytnym čžoju ham,
So našča wutroba je polo,
Kiz pšchody nješe k wječnym žnam,
Wduž twoje hštowo hšwěža nam
Na puču k twojim njehešam.

Jan Kruža.

Jendželška pobožnosť.

(Wotražowanje a ščonjenje.)

Jendželšće mišionistwo je starše hač hšchecšijanstwo w nęčyščej Němštej. Hdyž hš němštl lud hšyščje žyle pohanišć, wudže wofoto lęta 716, potajim pšched runje 12 štami štami, j Jendželšće mišć Winfrid a pšchowalše w němšćich krajach, hšchęjšče, jakožowalše hšchecšijanšće wohaby a hšpšotowa. Š tym ho wón dobročel luda ščini a sa to wot bamža njeno Bonifazij bosia. Wulka je hšta jendželščij mišionščij pščotow hač do hščanišćeho dnja, tiž je we wšchęč dželach semje a na mnohich šupach dalosćich morjow hšchecšijanšće rosčiwęjata. Wulka je tež suma pjenes, tiž je ho na to wubata a ho hšyščje ščóže lęto wot jendželšćeho luda nawdawa, niz jeno wot nišćeho, ale wohębe wot famožiteho, niz hamo wot lubowarjow Wožeho kraštelowa, ale tež wot pšchepuzow, šajoninšow, wučęnyšč, kojšč hewač tajke něšto šačz nimaju. Jendželčan Darwin na pšchitad hš wučęny muž, tiž w biblij mačo, čjim bóle pač w pšchitodže pštalše njies drugim we ščirškej ščwórbje a džedom, wot ščotęhoš hšano čłowęjšćewo polhadža. Tónle muž je ščóže lęto wulki pjenesč ho mišionistwo woprowat. A čhebola? Na hšwojich pučšowanjach po ščęroščich dalosćich morjach by na šupy pšchęščol, hdyž by pohanow a ludššćacšćow wočajowal a hšchecšijanšow namat, tiž bychu jęho hšpšodowali. To hš jemu tat šwęchelaz, so mišionistwo pobjerajęče. Tajke našonjenje hu drusy teč čjinišć. Jendželčęno hu wilowalšć lud. Duž je jim jato pšchepuzgam wažne, hdyž daloko ščonuju tak šarjadowanu namakaju, so móža w njej pšchewawacz a ščupowacz. Tajke wšowanje pač ho najlepje dozpije, hdyž je tam mišionistwo priedy lęta doško njies wobydłęšćow hšchecšijanštu myšć a dželawošć, j njeny hštowo kultura šawęebato; potom kolonija něšto wunošęuje, pšchęšny ma dobyt, a dobyt je wulkeu džęlej jendželšćeho luda wščitko.

Š teho, ščtož je ho tu hač dotal wo jendželšćej pobožnosťi pobjebato, hšy něštožkuli dobroho hšyščęli. Biblišće, knihowne, mišionšće towašćtowo, frate hšwęčęnje hšwiateho dnja, wulka ličžba węrwušnacšow a žyrtwow a šohate wopory ja wščitko to móžemy węšče ščwalobnje wuščęnyšč. Ale jendželška pobožnosť njeje dohųel šrawna, a na to čžemy ščonęnje polajęč.

Jendželčan je čłowęč, tiž je na wulkošč, hohastwo a móž hšwojich krajow hordy, pšchetoz na nimale ščtwórtý džel hšęheje semje a ščtwórtý džel žyšeho čłowęjšćwa je wón ruku potožil a pražit: To je načel! Tęhobla wón na drušćich ludži j wščola bele hlada. Še ho wobohadžil, čže jato ščjinieny muž sa tym čžęščęny byč a žada wščubže přenje prawo. Še na puču, ho wobohadžil, abo boji ho, so mohł jęho druij w tym pšchętręčęč, nima šbože a žiwjenje hšobčłowęjšćow šębžny. Wščitkad je wšjona, ščtruz j nami wjedže. Dolež je ho němšća móž na wobže, w kolonijach, we wšstju, we wšowanju ad. jata rosčiwita, je hšjom pšchewawščij jendželšč kač Šeward VII. hębi pšchewawšč, Němštu pšches šamšjenje a wuščódnjenje šanicžęč. To je hštowna pšchęčžina nęčęjščęje wšjony byla. Žačo Jendželšća nam wšjnu pšchupowęjšć, džiwčamny ho a ščwóščimny ho. To ho nam njemožne šdajęče. Jendželčęno, tiž j němšćeho luda polhadžęja

krubach kupa, a wšchubže toczaje czejnje hodu pręduja. Hdyž ho pastylnija twari, dha ho njeprafšceja wjełlow, hačz hu i tym społojom. Hdyž ho kšodnik (pólny wajchtat) postaja, dha ho tych, kotryž role nimaja abo kotryž na polach tradbuj, njeprafšceja, hačz čyždža do teho swolocz. Mě, wobchěžerjow pola a družich sprawnych lubzi ho prafšceja. A hdyž ma ho na zyrkwi něščto twaricz abo porjebdže, dha ho halle tych njeprafšceja, kotryž te mšči nječhođa abo Wože křowu wuzněduja. Tych ho prafšceja, kiz maja wutrobu sa Woži dom a sa Wože křowu. To dha něšto hnydom čijim! Škřohujimj sprawnije; ja woprafšcuj, a ty, škřofa, škřohj napikujelch. Tuby dha ho prafšca: Ma ho twaricz abo niz?"

A duž ho wón hwojich starich pščečjelow a towačšow prafšcešce, kotrychž křozdu nječdelu kemschadz widžešce. Zedny laž druži wotmolwi: „Twaricz, twaricz“; teho tunja tež Gandrij.

Ti i šchtowrčejny hospodarjow bęchu ho wurajili a wšchizny ja wurporjebjenje hřofowali.

Ma to Michal džęšce: „Něšto halle ho bale prafšcęž nje-trjebat; węž je wučinjena a wobamkujena. Me ja wem, jo je mjes wami družini hiščęže nětotrymžkati pščečjel zyrtwije a lubeho křowu Wožeho, kotryž by tež rad hwoju debnu wolu wopofat.“

Duž ho wón wšchitkych hačz do poslednjeho wuža prafšcešce.

Kiz nę prajachu, bęchu nawoklebu jenož pjecjo mjes wjazy hačz šchęčęžęšcač hospodarjemi. Zato pa wřcho přęti a řodlu džęšce, dha či wofachu, kož bęchu poł wobjody byli.

Ma podobne wafšnje bu potom tež wido družje wučinjene šchotz k węzy křuwšęšce. Hdyž mōžęš čjerla i prawnym mjenom pomjenowachu, ma jęho mōž kōņ. Zęhobla hębi wón, hęžęž i ludžimi wobkřadža, pjecja rjane a wošęebne mjena dawa. Zato bę Michal tym wofatam jašnje rofejstaj, čęhobla hu pščečšimo wurporjebjenju wčęšeli, a i hřowkęj wutrobu i kęj pochęnanje i prawnym mjenom pomjenowal: dha mjelcęchuj, a w najšępšchim rjędže ho ta naležęncę k řonęej dojebna.

Šchota hřowmadžijnju sa wobamkujenu wuraj, a džęchu domoj. Zeno či pjecjo njeřpokojni hiščęže wofofatčuj, stareho řadama i nětotrymi šchlečęškami palęza wofšewojeje, a harowachu na tych, kotryž bęchu dawno wofęšili . . . Woј, -hdy by kōla džęchu wopuřch męla, dha by nětotrymžkati wošči wubifa! . . . Michala woni hřubeho čłowječa mjenowachuj. Šchto pať to wadžęšce? Hdy budžišęe Gallat i kęjnjemom we hřowje hiščęže saharowacz mořt, budžišęe Dawita tež hřubeho čłowječa hřwarik. —

Zať ho wumjeňat 12 lęt ja wořadu starafce, a řohnowanje jęho čimjenja na zřtu wjeř čęęšęšce. Wo nim hřwędčęšęe luboć i Woženju křowu a i wěrnemu pōlnaczju mjes dorofčęnjemi, laž tež dobre wafšnje mjes mřobdymy. Wo nim hřwędčęšęe nětotrymžkati rjany řchomil w sařrowach. „Zón mam wot stareho“, prajęšce wobchęžęř hwojemu hořęej, laž by stareho křozy čłowjeť inacz byřbaj.

Kaž pa řchomilki do wjeřęha rořęęchuj, tať ho Michal i Mariju i femi wofšęšęchaj. To džę je rořđęl mjes čłowječom a řchomom, jo řchom halle prawe řkody nęře, hdyž je wulki, čłowjeť pať, hdyž mały bęčz počjina. Še starzym čęškom ho tež smuřšowomj čłowjeť pšęcho bęle pšębe Wořom ponjza a potarja. — Najč Michal ho wo węzy čim starich, čjim pšęčęeliniwšich. W řudim drjewje ho najwjeřęšchaj wošęř bęhřofa: w řudim čęle ho najjořnjšha luboćz hořęęšce. Tež Gandrij bu pšęes nju pšęwinjemj. Šęšęle lęto po Michalowomj pšęčęřabowanju Marjaha hwoje džęči wo žnjach řobu i Marji řęšęelje. Wžęči pať, wo wumjeňatęř wulkej dobročjiniwšęi domach pomjebdoj, starich wutrobuj řjednocęž pomřachuj.

Wřchjchodnu hnyu Gandrij řobu na wjeřęory hřobđęšęe. Wo přnich wopstančak na řwobodniščij a domęniščij pšęčęřiwotaremu. Wón zřtu hnyu ani jębny raš njeřombđi.

Zato w męřzu řřabžowanki pšęčęřachuj, džęšęe Gandrij i řchotęzi a prošęęšęe mje: „Dajęje mi Michalowu polo řařo džętač. Mjewotpofažęje mje. To řo mi řkřuwča a njebudžišęe ženje hynal bęčz byřbajak. Za čřu jo tať derje čjinič, laž řchto družij.“

Šchotja i Michalom porčęja. Zón ničo pšęčęřiwotemu njemęčęšęe, ho wjeřęelo, jo bę Woja luboćz wutrobuj teho wuža wobrocjita.

Zato něť řařo bęle je řobu wobřhabžachuj, Gandrij Michalęj řęjny: „Nlano, i prawdu bęch węř prořh, řařo k nam do domu čřahwęč; ale wy drje jo tola nječjiničę.“

„Za ho džakuj dobroho řřowu“, wotmolwi Michal; „to je tať derje, laž by ho řtalo. Me mōj řmōj řo jow tať řwucjčto, njemoboj tež hwoje žiwjenje pola węř tať bale wjeřęč. To řam widžišč.“

Wo tym čřahu pšęcho wšęčęřelinowa mřšl mjes nimaj řnjejęšęe. Michal hnyu prajęšce: „Wot teho čřaha, jo řym i Gandrijom w męrije a potojju, je mi, laž bęch mořt lęže do rowa hřęč.“

(Wřchjchodnje dale.)

Wřęelake i bliska a i đaloka.

* **W řwędęę.** Wřęchm pšęčęřelam Drazđžanjšch herbřšchik kemschow ho wořewoj, jo řo řerbřęe Wože řkřuwby w řchjčj-nej zyrtwi w Drazđžanach lęřja na řęšęebowazych njeđęelach pšęčęřędnju 1/2 12 hōđžim wotmęja:

Njeđęelu Laetare, to je 2. hřpřęje;

1. njeđęelu po řwajatej Třojizy, to je 25. junija;

13. njeđęelu po řwajatej Třojizy, to je 17. septembra, a njeđęelu 2. abwentu, to je 10. đezembra.

Wutrobnje ho prořh, jo čřylji staršchij hwojim džęčęom a křozy hwojim smatym, kiz w Drazđžanjškej wofolinje bydla, porjad Wořich řkřuzbow řobudžęšęč.

* „Serbske Nowiny“ piřajaj, jo řo řarke męřno we Łupoji w bljščim čřahu i nowa wořbđžni. Sa duřžomęho do Łupoje pšęhđžę řnję duchowny Mřbřat, kiz je sam hřom pšęch dořřimi lętami jato duřšowpafšęę byť. Duž đostanje Łupjanřa wořbada řařo řerbřęho duchownęho. řara je nimale lęto wohřwęcjena byta. Wřęetož po jutrač řanđžęneho lęta pšęčęřbđli řo řnję řaraj Gandrif do řkřuwšęha.

* Tež ja duchowne řastaranje jatych je řo postarato. A čjim dleke wōjna traje, čjim nuřniřęe bywa tole řastaranje jatych. We wřchjčch krajach, w kotrychž jo jęzi, džęta tež řicřba wořobow, wšchjtkim jatym položenje jich čęšęšęho wořuba pšęhřotowacz. Zať n. piřh. wubawna řwętny komitej řchęčęřjjanřęho towařřtwa mřobđęzow, kiz ma řwoje řyđko w Genju, „Mřęčaczny pořol ja jatych“. Zōnte pořol je řpřij i wobřalamj wot 8 řtronow. Naj-přjedy wuřhobđęšęe w řřowj rčęczach; me řranzowřęej, nęmřęř ja řandęřšęej rčęči. Wřot 1. oktobra řem jo tež w ruřkej rčęči wubawna. „Wořol“ řo we wulkej řicřęe čjřhčęzi a řo řęhwam jatych w nęmřęřej, řranzowřęej a řendęřšęej rořęęęle.

Samolwity redaktor: J. G. 618. Šřobuređaktor: J. A. Kapler.

Čjřhčęčej a nalfabnik: M. Smoleť.

Sy-ll spěwał,
Pilnje dźěłał,
Strowja će
Swějbny statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw sprědny
Napoj mócný
Luboed ma;
Bóh pak swěrny
Přez spať měrny
Čorstownoed da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dźěłał
Wšědne dny;
Děať pak swjatý
Dať daty,
Wotpošť ty.

Z njebjes man
Njech čí khmana
Žiwnoed je;
Žywa woda,
Ká Bóh poda,
Wokřew česť.

— Hserbske njeđzelske loypjeno. —

Wubawa ho lóžbu hobotu w Esmerlezej knižecišćišćezěni w Budyšinje a je tam ja šćiwórtlětnu pšchedpřatnu 40 pj. dostać.

Invokavit.

Hebr. 4, 14—16.

My mamy wulkeho wyšćišćeho měšćnita. Se słowom w ulki ho wyšćišći měšćnit noweho sluba rosbđželi wot wyšćišćeho měšćnita stareho sluba. Wyšćišći měšćnit stareho sluba hišćeje tón prawy njeje, wopravitny čłowbist wyšćišći měšćnit, kiž móže čerwjjenje mječ s tyni, sa kotrychž šćitupi. Wulki wyšćišći měšćnit, prawy, w kotrymž je Wože słowo móz a žiwjenje, njeje to jenož žiwoweje haanta, ale tež žiwoweje parćhony dla. Žesuf, kotrehož wyšćišći měšćnizy pšchedčezěhachu a morachu, běšće tón prawy, wulki wyšćišći měšćnit, pšchetoz wón běšće Ssyn Woži, wón běšće swjaty, njewomasany, wot brěšćnikow wotbđželeny, wón je ho junćročž woprowať a brěđi žykeho žiwěta a je wyšćišći měšćnit wječnje. Težo my mamy; my wjazy na njeho njeczakamy, kaž iſraelski lud, ale wón je ho šćewi. Wón ma móz, nam wječnu žbožnosć šćželić. Pšchetoz wón je k njebiešam pšit. Wyšćišći měšćnizy stareho sluba džechu pšches to swjate, so bychu do teho najšćiwječšćižćeho templa šćišći; ale dale njepšćindžechu, tam w najšćiwječšćim wofćachu pšches mročžalku wot hnabneho stola bđželeni. Žesuf pak šćidže do najšćiwječšćižćeho njebieškow, so by sa naš pšched Wože woblisćo šćitupi. Wón bu pošćebnjeji k njebiešam, so by wšćitito napjelniť. A tónle wyšćišći měšćnit je Žesuf. Wón je naš Šbđžnit a pomocnik. Šđyž pak mamy taj-

keho wyšćišćeho měšćnita, potom šćiwělować njetrjebamy w bđžerjajah.

Žesuf prawy wyšćišći měšćnit.

1. Žeho čžemy pšćnacž.

2. Pola njeho mamy žiwje wuňhowanje.

1. Šćyto rěka Žesufa pšćnacž? My jeho pšchedwadžamy a šćišćimy jeho drohu wučězbu. Wona je wofšćewjenje našćeje wutroby a hwěbda na puću našćeho žiwjenja. Šćytož je Žesuf pražit, to je našće hěšćo, to je wěra našćeje wutroby. Tak kěbi našća wutroba dobywa plody šćituzby Křesćušćowjeje. A hđyž we wěrje křođžimy pod šćtomom, kiž ho na Golgatha k njebiešam pošćebowasće, dha tež šćazuwamy móz šćáža, so ho pošćebujemy k žiwjenju, kotrež jeho pšćnawa. My dyrćimy džeržecž twjerđže to pšćnacže a trucež tym napšćecžimó šćitupi, kiž čžedža nam so s rukow kotřwecž. Pšchetoz tajke šćytowanja šć njelićomne, a našća wutroba je lošto pšćitšćihlena, s jeho šćituzby čžabneho wužitka dla čžětać. A hđyž ho tež šćawne njepšćecželstwo pšćecžimó temu Křesćej w naš nješćěha, kať hušćo plaćti nam to słowo: Za wěm twoje šćatti, pšchetoz ty mašć mjeno, so by žimy, ale by moryw. Pšćišćimy wo Dušća Wožeho, so by naš pošćyniť, so bydymy ho twjerđšćo pšćnacža Žesufoweho džerželi, šćwěrnišći byli w jeho šćituzje. My dže mamy tu žimn nadžimy, so naš móžna ruka Žesufowa džeržej we wšćitšći widořach, haj šćamo, hđyž naš puć wjedže pšches čžemny dol šćirjeće.

2. Pola njeho mamy hwoje wukhowanje. Duż khwatajny k jeho hnadnemu trónej. Wulki wyśchychi meščynił njeje pśchewulki sa naś. Wly mamy pśchistup t njemu jako t hnadnemu stofej. Wjes hobuczerpjenja bėchu wyśchychi meščyniży, pśjed kotrymž Żezus w hudu stejaje. Żezus pak ma hobuczerpjenje, wón płała na město Żerulafem, wón płałaje pśdy rowje hwojeho pśchęzela Łazaruša. A tole hobuczerpjenje je wón hodu do njebeś wša. Wón snaje najče płałofce, najče czerpjenja, pot kotrymž ny kaž jeho wuczoymniży hduchujemy. Duż stupny jeho hnadnemu trónej. Wón drje je spytany we wśchitim kaž my, ale bjes hrěcha. Wón njeje w žanyh spytowanju podležoł. Hdyż pak mamy tajšeho wyśchycheho meščynita, kiz ma hobuczerpjenje t hubjennymi a kotrehož hobuczerpjenje t nami bu hjęčęze hłubšche a nutrnišche, hdyż bu žam spytowany, njebyrbjełi potom wukhow pıtacę pśdy trónej hnady? Hnady trón je městno modlenia, žorła, hdyż hō žedjenja najšęje wutrody staja. A tónle hnady stol je hřystuś, pśchetož Wōh je jeho wustajil ja hnady stol pśęde wtru w jeho trwē (Kornf. 3, 25). Duż mōzemy t hřobofceju t jeho trónej pśchistupić, niž t wotrōcowałkej hōfocęju, ale w dęćężazym dowęrienju na hnadu, wot hřystuśa nam wśchitim dohtny. Pśchistupić w pokutnej wěrje — pomyżny a Żezuskej podbatty, to je prawy pucę t hnadze Żezusowej. Sčytōž tajki pśchudže, namaka hmiłnosť a hnadu, pśchetōž t jeho poknošęe hjerjemy hnadu sa hnadu. Khwatajmy t njemereńeho morja do wukhowa Żezusowej hnady, to hduchy hō junu wukhowali na łōdži pśeśs morjo hmiżerje t węcęnej wukhowanzy węcęneho hnadueho stola w njebeśchach. Ğamjei.

Wukwečynjenje.

W lęcze 1619 hēbi cęšte krajne stany Wjedricha V., khurwejčcha rēinške pšaly, ja krała wukwolichu. To bē Wjedrichēj wulzy witana cęszę, a teź jeho manděłsta Hliza hēbi na nju wjele wobjęłęje. „Sa chy raděcho“, wona praji, „t krałom kšęały taf jęś. hać t khurwejčchom pječę“, a pohonjowašęe jeho do Cęškęje. Khurwejčchowa mać wobarafašę, prajjzy: „Wostań w kraju! Ğaczrunje je mały, je tola twōj narodny, je cęi wēty, a wulki a pńbny doćę, jo nam wunošęa, kšęož trębamy.“ „Alle ne! Maćęine hłowo njeplacęšęe. Wjēchowsňaj manděłstaj hō do Pracy podobćaj, buśhtaj t wulkej pęchu trónowanaj, a hwiędjenje hō hwojęcęach, kož je prędy ženje wjōđitaj njēbēšťaj. Alle ta krasnošęe jenicžle lēto traješęe, potom dyrbęšęe Wjedrich cęzynęć a pśchudže po dalšim wotofopuęcęowanju hōity a ponjenny t hwojēj maćęri domoj. Pōđjžichō jemu kšęor kraj wja, a Wjedrich bu pšofčę.“

J. K.

Mjedžakownošę.

Direktat zeneje fabricki je hwojej manděłstkej do kupalow pućjowałęe. Domjazy lęfat bē pšdy njej cęszę, njewuhojomnu hřofōć namatał a prajił, jo mōže najdšęe jeno dwē lęcze žyna być. Nętto chywyšćataj hjęčęše spıtacę, kšęož t jo mōže.

W kupalach hō t wojeřim wyśchychim jeinašćaj. Łōn bē kšęęšćjan a pıtalyše hřou žonu trochřonacę a na lępšęe, wjēchōše žynjenje potafowacę. Ale direktat tajše rozřečowanje pšchetorchny, prajjzy: „Wjęcę, jeli mōže žona jošo wotřori, a jeli jo ja tej dwē sřōžby, w kotrymajž težu, dobudu, potom chy do wjęcęneho Wōha węcęć.“

Po dwęcma njeđzetomaj hō saho pšdy wukhōđžowanju setkachu. Hōjom nałaba direktat t wojećem woblicom kšęačęe a powjedabęe: „Wjęcę hēbi jeno: tudomny lęfat je wupręajenje našęeho domjazejo lękarja saćjijnył. Woloćęe mojeje žony hō nerwnošę, a wona będže jašo strowa domoj pućjowacę mōže. A bęška, tajše setkanje! dostanu telegram wot mojej ręcęniła, to hym hřownu sřōžbu doht, a jo je druha teź na najlępšim pućju.“

Wjēchychi dotho na njeho sřadowašęe, kaž by na něšto cęata. Stōnčnjnje rjety: „Nętto budžęe wjęcęe walcę hłubjenje đęřęćę, hdyż je Wōh wjęcęe wumęnjenje taf spōđžownje dopjelnił.“ Tamny hō postrōžy: „Nę“, pomalku wotnołwi, „nē, nęštle čęzemoj naju žynjenje wuřicę.“

Ša dwē lęcze hō wjęcęčęjenje domjazejo lękarja dopjelni.

J. K.

Hdyż hndehowki rostu.

A přėnim nałętnym kwętkam hęuśęęju hndehowe hōnčćki abo hndehowki, kiz hōjom nęšle w saħrodze lęčęja. Hduž je widžu, dopomniży hō na podaw, to kotrymž raś hndehowage cęjata:

W jennem wulšim měšęe, hdyż njekafanjitwo w mařene, wōhōnej draęęe wotofa hōdži, a hdyż teź hōrčęe njeje, hać hřęch wo wjęcęhōnję dęłach męła, tola hwojęje hřubeje hřohnofęe dla hō hđđjenja hōdnōšęe potafujja, řastupimjo do kšęęe.

Hřęja je kšęto cęmowa. W njej nędže kšęćęć žonšćak řowrjenjow byđli, kiz hwojęe žynjenje do bđtia tepta a hō ja Wōhom a cęłobjēłę cęřęčę wjazy njepřofęęju. Mjedaloto wot nič maju nęšotre řimile řotre hwoje byđo.

Ředny đęti bu tume řottam řorbil t najrjēšćimi hndehowkami pšdyřōđkany. Šotry hnydom řopocęjadu kwętki do wōnjēchřow męjačę, jo bychu hō na řudychi rośbęłēte. Ša kšęęu t njebōđžonmym hōłjam hō najrjēšćimi wenašćaj pšchytowany. Špřoznjownje řotra kwętki w řorbiku řjadowana, đęřęšęe t nimi do tamnje hřęje a řaklepa.

Řato hōlzy, kiz burje wōtežnjncę pśchudže, bęē, wōnjate kwętki wuřłada, řawōka: „Wly žanych kwętkow njetrębanu, ja naś hō tele kwętki tola njehōđža!“

„Łola“, řnopřęęęimi řotra cęřęęe, „runje sa waś hym je pšchinykřka a tule řęřlęnu mōjęęe hēbi fa nje teź řčowanę.“

Wjęcę žny bęchu te drube hōlzy teź pšchjupite. Nętto je řotru do řtmy řastupichu, a řotra da hēbi wotu pšchinykřę a řjadowana nęžne hōnčćki w řčłęřny. „Wjęřku křaņę?“ hō wopřařęa. „Šawęšęe wam wjęšele naćnjinja, a ja wam jich hjęčęęe wjazy pšchinykřę, jeli wō nje radjicę.“

Nęme wśchjile wotofa řotry řęjachu. Na jena dobo najmłōđša pıtacę řapocęa.

„Ša dale na jne hładacę njemōđu“, pıtajaj řawōka. „Ţajše hndehowki teź tam rostu, hdyż moja mać byđli! — Šēmēm t wam hōbu hitc?“ řtruchę pšchjajaj.

Hnydom řotra hōlcęku řobu wša a da hēbi powjedacę, po kotrych řrudnych pućęach je hō řem řabřudžilo. Řan a mać bęchaj hō dawno w řřubjennym đřownu wubđilaj; pśchetōž męřazy dotho njebęšťajaj žaneho hōnčęka w njej dostakoj.

Łōňřamy đęti wjęšeka powjęšę na řarčęęju woteiđę, jo je hō jęu đęćę jošo namafato, a bōřny hō hōlcęka domoj wrōćę, hdyż hōbahōjofę a hōfōćę byđlęšę a „h d ž č ř n ě h o w t i r o f e c h u“.

J. K.

Šetkanje řože we wulkej wōjuje.

(Přokřačowanje.)

Po poručnjofęi našęeho łōđřtwa je we hwojim cęahu wyśřk łōđřtwa (mariny) Ğans Łoby do řendžęšęęe řęok a wot tam,

po wopisaniu Norberta Jacquesa we Frankfurtich novinach, swoje wobtečbnowanja pšes Kopenhagen listnje do Němsteje sjewit. Wón wjedže, so budže jemu sejnaty a so budža potom Zendsjelčenje j nim bjes snady lónž činic. Wón bu tež jako „špion“ sajaty a so čestnym hudnistim wupušdenju i hmyrczi šahubžem. Wječer do swojeje hmyrcze je wón swojim pišiwulnym w Stuttgartarce rozšohnowanik list dika. List je so w „Stuttgartim bženiku“ wosjewit. Wón piše:

London, 5. novembra.

Moji lubi! Za hým so mojemu Woju dočkit a wón je rošpudžit. Pišes wjele stachotow žiwjenja je wón mje wješt a pšeho sašo wuškował. Wón je mi wjanoleže swěta pokalał, wjazy hač milionam njes nami, a ja stowžicž njekněm. Wóž čžaknik je doškodžik a ja durbju puč pišes čžemny dok hič, kaž wjele moich smužitych towarščow w žalostnym wojowanju ludow. Tu njeje ženo wolenje, a duž ja mojemu wuškubej napščečžimo du w tym žanam duchu a šrobloščiz najščiz prjedownikow. „So Bohom sa ščžžora a ščžžerstwo!“ ... Šduž tež swojich njepščečželow wo snadu njeprowščach, proščach swojeho Boha, mi snadny bješ, a to je mi pučžem. Wožemje, wy lubi, wobškowajće mje we wopomněuju jako teho, kaješož mi inoječe. Tón wišehomžny Wóh čžak w žalostnowadž a nēmšim brānjam dohščje sprožčež. Wychšči wōnjnik hub w Londonje je mje bla wōnjneho špšchahānija t hmyrczi wuškubžit. Tušje budu w Towerje saščelam ... Za hým pramny hudnitow mē, ja jako wjšel (offijer) a niz jako špion wumru.

Wožemje, Wóh žohnu! waš.

Čans.

* * *

2. dezembra wumnje na swoje rawe w lazararce A. G. f G. Teho rozšohnowaje kłowa hu w aktownym listnje franowšjeje republiki napijone a rečaja: „Za jeno wumru, dočelž Wóh to čže, a to džje je za wōtžny kraj. Duž njepłataječe, ale pytaječe tym pomahč, kž maja hiščeje wjazy čšepieč hač my. Wožemje. Na sašowobladanje pola Boha teho wišehomžneho. Wón budž mi hrečnikle snadny. Pošlednje štrawjenje wot tuteho swěta ščjele wam waš wječnje džakowany Alfred.“

* * *

Wumjeńkať

abo

Šdžej ma wiohu, tam rožeje.

Powjedaučžko sa lub,
po němšim wobžžekane wot dra. Wřula.

(7. pokračowanje a slōncjenje)

Ščestny štam.

Wumjeńkarje pokleđni ras pšechahubajetaj.

Wo šhorolšč najšdej staraj wjele njehonistčej. Marja we swojej šprowščizni hušto žortowaje: „Za k temu šwile nimam.“ Me jeine mozy hladaž wotejerarču. Zato bě najpym 1844 swoje džčejata pokleđni ras domoj pōškata, džšeč: „Michale, mi so šca, prjedy hač je sašo šhromadžu, mje Wóh tón Knjes k swojim a mojim džčžom šhromadž.“

Našč staraj wjeńny: „Ššy bšam f tym špotojom, Marja?“

Wona wotmolwi: „Šoj, nana.“

Zať so tež šta. Šo křitšim šhorožuju wona w adventšim čžaju w fratej wjeje štrōščtjne wušny.

Michał swojim wje špotojowazym pščečšlam praječe: „Wot teho čžaha, so je našč Šbōžnik f njebšej na šemju pšchšōł, je tež dobrý puč wot šemie do njebšej. Nječ mi mōj Knjes něčo

tola tež pšes mēru doško čžaladž njeba. Zola jeho wola šo šta.“

Zato wudowza wotšladowajče jeho Maršča. Wona čžyžče to šarunadž, ščōž džše něbdu njeprawešo na nim čžinita. Ščēšje ruče da bebi kluč k jeho ščžzi wužžekadž. Nječ bě wjedro kajež čžyžče, prjedy hač wón rano štam, bě jemu wona štwu wutepita a ščōječ do róle štajto. Džej wote dnja šo šwēru ja njeho staračše. Wón žyle we swojim šwōčženym wuščny wosła.

Wot jeho žonineje hmyrcze šōždu nōž hyn jenešo jeho starčch mčōčžow pola njeho ščōšče, so by Michal něčožo mē, by-li nahle šhorit.

Žeho wječorne šhromadžijny bčhu džeržane kaž prjedy. Šhščje žanu šymu nimale ta lube a wutrobne byle njebčhu kaž něčo. Maršča bě tam f hošpōju, a jeiny mužejše šhrobščōž a dobre šwēdomje pišeh Michalom a pišeh wopšowarjemi.

Zato pať šo ščžō wōčzi, ščžini Michal swoj wotšas (testament). Wón čžyžče swoje male wobžžejšitwo po swojim špodobanju pšchepoščadž; dalozu pšchčželo šo njedybřičahu wo njo wadžiz. Ščžžō a šahrobu a 12 šōwzu pola wotšaja wón wudowje wješneho džčžizowčžerja. Za pať durbřičešo ja to, kaž prjedy jeho njebš žona, male džčžō wot přemjeje haptleje hač do Wěrcžina wotšo bebi šhromadžič a je w Wožim šłowje, kaž mōja jo džčžō šapšchšč a w ščščžičijanskich počžintach rošwōčžowadž. — Njebčše-li pať wo wšy wučšššta wudowa, džha mēščeš knjes dušowny drebnu čžihu, wabožni, berje rošwōčžemu žōnu wušwolšč, kotraž ja čžab swojeje ščžžy žčžju, šahrobu a polo jako šdu doša. — Dwaj šōwž wotšaja wón šhantřiwowemu najmōbšchemu hynje, kotraž bě, jako jeho mōt, Michal ščžčeny, so by njeno we swojibje wotšato. — Šo šōwžu doščahu jeho štari mčōčžy, a ščōžō bě hiščeš šhrytne, pošlaji wón ja pomoz pječōž šōwžu ras najšarščich mčōčžow wo wšy. Dušowny, wučšš, a ščōtta mēšaju jich wušwolšč, durbřičahu pať šwēru ja mužšni ščščžičijansko žiwjenja hladač. — Šti šta toleri, kotraž bě jedny je šhōbšitwa wot njeho na šubš pōčžič, wotšaja Michal wješnej knšonni. Daň tčž pjenješ durbřičešo šo po jeho hmyrczi k špowanju nowych duščnych knšow natožowadž, šo bčhu wječorne šhādžowanja wo wšy trale a šdušo šo w šubščōzi a namježitōčžzi wudōšonjeli. —

Zať beše Michal šhownowje hotowy. Šať šo pať šnutšlownje hotowalše, to čži, luby čžitaro, njemōžu ta loho rošpowjedadž. Šenož to wēm, šo šebje šamešo žyle šwōjemu Knjesje a Šbōžnikle pšcheporučži a šo jemu wčžēnje f nowa pšcheporučšje. Šo čžyžče tón jeho rad mēč, hiščeš rabščō hač šhubži mčōčžy jeho polo, to wón wježžiče; piščōž našč Šbōžnik wščšitšim k bebi šala, kž hu špōžni a wobčžženi. Kašle krašne dary šo jemu ja jeho šchpatty dar šnapščejša doščahu, to wón čžujčede; piščōž mēč Wōži a Knšejowa došwōčžiwōčž šo pšchōž žiwiščo w jeho wutrobe pšchšporjelče. Wón wo tej hōrčōčzi njehonni, kotraž wjele štarčh tčžich, jo jich pod wobčžženej šarobu a na šhorotožu ščžwamje njebššjeje lubōšnojče wopuščžja. — Nječ Michal w ščžje wjazy njemōžšče, šhōžšče pať tola pomata hušto won na polo, wobšladowajče bebi Wōže šōhnowanje a wješšelčešo na šprowšnych ludžach. Me w šahrodžje hiščeš wščēnje něčōto čžinic šprowalče.

Šbōž otšobra pať wjazy njemōžšče. Wón je ššny njemōžšče. Najšōbe šhōwajče w džčžōwym ššaju, bibliju a škrutowu „wēne ščščžičijansko“ pišeh šobu. Štari pšchčželo jeho njewopuščžičaju; šōžy džēi k njemu šhōžadžu. Woni jeho špōščajču: „Michale, po Wěrcžinie budžemý šo šōšo pola tebe šhromadžč; ty hiščeš pola naš wotšanjč.“

Wón paſ jim wotmolwi: „Zaſtojeſti ſo horcaſy na ſtęche ſyromadžeju, a ja ſkryſchu. Taſ ſwój nadróžny ſpěw wufnu; wone chędža pręcej. A hdyž budža tam te woteſchtë, potom rjad pſchidže na teho delcaſy. Ale mój kraj je lępiſti, hač žič ſtrona. Wón ani ſlóna, ani męſaža niętręba; kraſnoſć Woža jón roſ- jaſnja, a jeho ſwęza je jehnjo Wože. Nje tam taſ cęhņje, ſo węjn, Wōh tón Knjes mi bōrly kſchida ſpožę, ſo k njebjele; domijnje poſbęhņę.“

Wón jim drubdy tež wotſkalny kſęrluſy pſchędžęitowafche, kotręž bę bebi wufmolit.

Wjeſel ſo, o moja duſcha,
Sapamni wſcheje ſtyſnoſce,
Dotelę kſchytluſy, kaž ho ſkryſcha,
Wola cje i tej žaſtoje; —
S teho ſwętnoſy huſjenſtwa
Pōndžeſy ty do wjeſcela,
Kiž tu ničto njeopōnje,
A tam do węznōſce traje.

Za hym wotak wodno, w nozy
K Wōhu, mojom! Knjejewi,
Kiž ma wſchitno w ſwoje; mozy,
So by ſ nuſy pomhał mi;
Kaž tón, kiž je na drohcela,
Sęebi žada po domach,
Zaſ hym huſto žadal bebi,
So buſy ſtowo pſchidžol t bebi.

Pſchetoz kaž te rōze ſteja
Mjes wōtęyni czerenjeni,
Zaſ tež kſchęſčijnjo hōdža
W huſjenſtwa; a ſtrachōeſti;
Kaž te mōiſſe žōtmy du,
A te wōtęy ſtortaju,
Zaſ je tudy na tym ſwęcęe
Luty njemęc w lōžnym lečęe.

atd. Doczita jo ſam, luſy cjtario, w Spęwaſtiſch cęſho 485.

Knjes duchowny Michala woprotawafche a ſaſtara jeho ſ pra- wym troſtom na puč do węcņnje domilyn.

Wjes teho ſo budžęiſche woprawdže lečęz dyrbjal, pſchidže jeho ſbōzna hōdžina 7. newembra 1845. Marčja beſche jeho te dny malo hdy wopuſchęžila. Wona wo ſtawje heđo ſchęjeche. Wón ju prowičęjeche: „Wój wiſyal te mni.“ Zako pſchidže, wa wón jelan ruſu: „Za ho tebi a twojemu mužej a wſchitlim pſchęčelam wo wſy ja wſchu luđoſę a ſwęcnoſę dęaluju; praj jim wſchęje raſ wjele dobreho wote mnje.“

Wona ſo woprašęa: „Namo, cjomu te? Sčto dha chęze?“

„Sčtož mój Knjes chęz“, wotmolwi wón, polehny ſo a ſtyl- nywſchiti ruſy i cęcha prajeſche: „Wōje žiwjenje ſy, kſchęčęje, ſmjeręz je moje dohęce. (Spęwaſtiſe cęſho 482.) Wožo, budž mi hrečnikite mōtoleſtę.“ — Hęčęje někotre kročę hęboko ſyčęnywſchę, bę ho Wanož Michal wſędęnu ſchowal. Pſchęb nim lečęje jeho biblija; tam bę wotwurjenje a poſnamjenje Nam. 8, 31: Ze Wōh ja naſ, ſchto mōže pſchęčęnu nam bęz? — Cęžitaj jo ſam dale, luſy pſchęčęlo! — S Wnbwōtęmo, węcneho kſchęčęjaniſtwa“ bę wotwuręny 21. ſlaw drubičy inſchow, hōžęz beſche wón prędy ſwoje; Marij huſto prajit: „Cęžim bōle ſo lōſiti kſhęja, cęim pokniſche hu.“

Za ničjo njepowjedam wo ſrubobie zęęje wſy. Zako ſtary ſčotta ſaſtup, njemōžęche nižo wuręz, hač: „Wōj bratiſe a mój pſchęčęlo!“ Hdyž paſ bę ſo trochu ſmužit a wo hřejanju

węcęčęz počęchu, džeſhe wón: „Maſcheho Michala, kiž je ſwoje žive dny cęſtly muſ byt, pohřebeamy je wſche; cęčęju, a wſchitny pſchęhario jeho ponięęe.“

Taſ dha ſo ſta. Na Mlęcņina 1845 naſcheho wumjenſarja i jeho ſabrobnitſtwa do cęčęje tomorci nřeęęe. Cęžęba pſchęwōſerijow nimalo tę wojo domu hač na pohřebnitęcho doęahafęe; ničto na tym dnju njedžętaſche: nimalo wſchitny jeho pſchęwōdžęchu.

A tola tón muž, wo kotrehož žarowachu, je žanyim jeničkim wo wſy pſchęs krejne ſwojalſi ſwojalny njebęche. Ale tón ſwojalſ, kiž je ſwojalny we ſwę Zęjom kſchytla a ſwojateho Duča, wōb- ſahafęche jęh a jeho. — Wſchi ſwoje; ſwęcņe; towaſchņny bu wón pohřebany. —

Nękotre dny poſdžęcho ſub, hōžęz bę Michal ſwój wotkaſ podpōtožit, wōžęže do hromady kalfęche. Zako beſche huđniſti ſaſtojnik Michalowu poſchębnju wolu wōſjowit, bęchu wſchitny hnučę a dęalapotni, bohacęi kaž ſhubži. „Haj!, wrajaču, tón je ſwęcny byt w žiwjenju, a w ſmjeręci je tež ſwęcny.“

Na to Ğandrij huđniſtęmu ſaſtojnike; prajeſche, ſo chęz te wu- dawſki, kiž bychu i teho wotkaſa na wjeſ abo na mlęcņow pad- nęle, lubie tad ſam njęčę jaſo doh, kotręž na njebōžęčņtęmu ſarunacę.

Wōhāda paſ hnydom dobwōwōnje a jenaſhōņnje tu pſchęſčęluſy- nojęz na ho wa, tu baręnu kſęju ja ſwoje pięnjęly po wotřebeje porębžęwacę, tež ſo ja wſchę cękoy wo ſbęczęenje ſabrobnieho plotu ſtarcę. „Hōžęz ma wōtęhu, tam ročęe.“

K hrowam rowowu ſy hęchęze tu hymu wulki žęlejnny kſchęž ſtaji. Na nim ſteja naprižane Michalowe a Marjine mjeno, narodny a ſmjerjny dęel, kaž te ſłowa, i kotręmž Michal wočęi ſandžęli. Wo tym paſ, ſchto je wón ja woęabu byt a cęim, tam ničjo piĽane njęſteji; pſchetoz ſčotta męnjęjeche: „Zeli ſo my ſwojim potomnitam pſchęs žinu powjęčę; wot džečęja na džečęz džečęo wjaży wędōmōje; powoſtaječę; nočęęmy, hač mōže ſamjęn abo kſchęž wōbĽahacę, dha hōđni njęſimy, ſo je tón muž mjes nami žimy byt.“

Wſchęje kſchęža ſu nałęto hęchęze lipu ſadžiti. A runęz beſche lečęo jara hučę, dha lipa tola rjenje ročęęjeche; pſchetoz lōždy cęh, hdyž bę tręba, ho ruzy namačahu, kiž po ſwjatotu někotre cęrępaſi wōdy t „Michalowej lipę“ donjeęęchu.

— S Ō n z. —

Wſchęlake ſ bliſka a ſ daloka.

* Zutry ſo lęſha poſdže, a je tež wot ſchulſkeje wyſchņoſęe dowolene, ſo ho džečęi kōz męra je ſchule pſchęčęja. Pſchęs to je węſo to praſčęenje naſtalo, ſo moĽte ſo pačęęſte džečęi tež prędy konſtęmērowacę. Wot zęrwętneje wyſchņoſęe je ho tež zęrwętinym pſchęſtęječęſtęwom dowolito, konſtęmērowanje na njebęſelu do 1. haprleje položęz. Wſęo je to zęrwętinym pſchędſtęječęſtęwom pſchęwōſtajene. Ale tola je nam to praſčęenje bliſte — je woprawdže nuĽne, ſtare waſčęnje, kotręž je ho ſačęęęđito do naſcheho žyſeho woſabneho žiwjenja, pſchęmēnięz, ſo njedyrbjate ſo naſche pačęęſte džečęi njebęſelu Bałmarum konſtęmērowacę — a potom jęlęny ſčtwōrtk přeni kročę i Wožemu blihu hię. Stare dobre kſchęčęjaniſke waſčęnje pſchetoręnyęz wo woſabach, hōžęz je lęſtotti dohko hajene byto — to ma ho wobmōwlicę.

* Porro ja liſty ſo w bližņim cęahu powyſchęi — liſt a pōjna křarta, kotręž hačę dotal 5 pj. pačęęjeche — nětę 7 pj. pkačęi — a liſt ja 10 pj. ſo na 15 pj. powyſchęi.

Samolwiny redaktor: J. G 618. Eſoburedaktor: J. A. Kapleř.

Čęjčęęęe; a naſtadni: M. Smoleř.

Sy-ll epówał,
Pilańje dístał,
Strowja óe
Swójbny ataiok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróczy
Napoł móczy
Lubosť ma;
Bóh pak swérny
Přez spať méry
Ceretwoś da.

Njech ty epówał,
Swérnje dístaš
Wéśdno dny;
Děń pak swjaty
Duš daty,
Wotpošć ty.

Z njebes man;
Njech ti křmnan
Žiwnosť je;
Žiwa woda,
Křć Bóh poda,
Wokřew óe!
F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Budawa šo lóžbu hobotu w Šsmolerzj knižicichcěstni w Budysčinje a je tam fa ščitwórtětnu pschepłatu 40 pj. dostać.

Reminiscere.

Romf. 8, 31—39.

Š kajtje mozu jow knjełowy japoschot rěči, š kajtje nješatšahomnje wěstotěžu! Ženje předy we šwěće njeje šo tak rěčalo. Ze 13. staw w přěnim lišće na Korintšificki wyhošć škerlusch lubosće, dha je 8. staw lista na Romšfich wyštozy škerlusch wěry. Žow my widžimy: křešćejizjanska wěra njeje žane hote wumyšlenje, ale móž, totraž móže čłowjeka přičes hlábinny nudy a hory starosće pschepběhmýž; žane myšlenje a nabžeće a pschěže jenož, ale wěstotěž, žane žnano, ale najwěšćijšće, šchotš jo myšlěč hódzi, tak wěšte, šo mohě čłowjok, tož Luther rjetuje, tawignitrděnje ša to wumrjeć.

Wěšo w šamny wotomita, w totrymž šo my mozy a hlubotěče wěry knjełoweho japoschota wješelimy, my tež hluboki rosběł mjes nim a nami pónojomy. Niz najdala mójemy šo my š nim měrčj. Drašta wěru, kaž ju Pawoł ma, je na naš pschewulka. Tu šo my woblez njemožemy; my ju njewupjelnimy; chcyli my to špytač, bęchmy w njej padnyli. Hódž šmy my zyle šprawni pschěžiwto bebi šamny a pschěžiwto našjemu Bóhu, poštom dyrbinny pschidac; tak daloko my hišćeže dawno njemšmy w našim žnutstwowym žiwjenju tož japoschot Pawoł; šchotš wě, hač my hdy š temu dobdžemy, tak š wutrobny proščjž móž kaž wón: „Ze Bóh ša naš, šchotš móže pschěžiwto nam bęč?“ Ale runje našča epistola chje naš wabič, hač bebi my njechamy jačo našču pře-

nju a pošlednju starosć naležane dač bęč, šo š tajše wjekele, wěšte wěry pschěbđjć. Pomhaj nam wšitkim našč žwěry Šbóžnit š wjekelemu wušnacju:

Ze Bóh ša naš, šchotš móže pschěžiwto nam bęč?

- To je: 1. našča khorhoj ša poštny čož, 2. nješhablaty šačož, na totrymž našča wěra štej, 3. našč šchit pschěžiwto wšitkim naščim njepšchěželam.

1. Š wotkal Pawoł wě, šo je Bóh ša naš? Šošymy šo to šame wot šo, šo dyrbi Bóh na naščej štronje štač, naš lubowáč, šchitowáč a žohnowáč? Ššmy dha my tak pobožni, tak šwjećej a prawni, tak čšičeje myšle a pschěželimni, tak wěčšiwiti we šłowach a štutach, tak zyle čšičej wor hórtošče, šawijče a hibženja naščim hobotčłowjekom napschěžiwto, šo dyrbi Bóh šwioje wjekele nad nami męč? Ach ně, runje nawopat je. Póhanjo pod hřěchom, židži pod hřěchom, zyle čłowjěštwow pod hřěwom Wóžim, tak je nam to Pawoł w přěnič štawáč lista na Romšfich wopřijač. A tola Bóh, tón šwjaty Bóh, njeje pschěžiwto nam, ale ša naš. Daj, šchotš bešče pschěč čłowjětanu njemožne, je Bóh we šwojim njewu- rjetjenjem šmilenju móžne ščinič. Wón šam šwiojeho Ššyna njeje pschepuščjčjč, ale je jeho ša naš wšitkich podać. Šow my do njewušbđžomnje hlubotěče Bóšje lubosće nutš hlábamy, totraž jo pschěnjěčž njemožšče, šo

dyrbjate te wotpadnjene džęći šubijene być, ale pomoz pšhynješe na tajnim pucaju, kotrųż cłlowiřki rofom bebi zenje njeby wumųpłicj mobj. Źow my i dobom zplu wulkořć nařdneho Sbóznika sejmajemy. Mız jeho wutrobu fapřichimowaze dšynu, mız jeho řwedomnje satřahawowaze, ale teř řakoj řakowaze řlowa bečm najwiřće na nim, ale jeho řwajata lubořć, kotrųż je řo přchede wiřćem w jeho czerpjenju w jejei zpleř hiabotolocij a moży řwemita. řkaž řo rećka w dole teř zpleř najdšiwijřki wiřor nejmućki, tał teř wiřor jeho najřorć-řo czerpjenja rećku jeho řwajate lubořć smućić nejmořćeře. Wona dale beži, bać jeho řwimjenje dořonijane ujeje. A to wiřćito řa nař, ja nař, řo by nařdneho Wóřta wubłocijo nam řwęcziło a my řakoj džęći jeho řwodobanja byři. řduż řodų reła, řdęć teho woteźnego Wóřta jenićte džęćo we řłobitu teji: „Wóř ř nami”; řduż my na řwajatač, řdęć buwan cęi japořćitoli pořni řwajatego Duřa, řwialimy: „Wóř we nař” — ta řhorjoj, pod kotreji řo my w pořćnym cřařu řromadźujem, ma nawiřmo: „Wóř ja nař.” Wřdetoż řkřuřtuř by nař řrednik a řćimni męř přchęć řwajaju trej na řćhizju, tał řo Wóř neř wozaj nař njeřchęczel njeje, ale nař přchęczel a my řim jeju řwodobni řćimjenju w jeho lubowanym řćymu. W řkařna wěřćořć, kotrųż nam pořćny cřař ř nowa přchypowjeda: řo ta lubořć nje-wumrje, kotrųż je řa nař řwawiała, řo ta řhadna njewumrje, kotrųż je nam na řolgařha wubędźena; řo ta wutroba, kotrųż je tam bić přchęřtała, řhřiće přchęřo řa nař bije, nař wjeřęchųř a wěřćny řćimje: „Je Wóř řa nař, řćitó može přchęcziwo nam być?”

2. Wřćes tajnu wěřćořć poł nařha węra derje řalozny řalozń dohubę, wot kotrež řam my řłodemu wobřorźerjej třeřćimni napřchęcziwo řłupimy. Ma tajřć wobřorźerjad njepřobracujemy. Najpřerje řakoj wutpui a nam nařde přchęřupjenje Wóřći řakimow přibóřerzi. Potom nařde řwedomnje pořtanie a nam nařdu winu potaje. Dale nař řwęć přchęć řwój řubny řłol řęćemje, řwęć, kotrųż je řam pořny mařanowęje řęřca a tola řłobų błęřń na tyđ wiđi, kotřiż wot řwęta njęřbu. řćłonęnie teř řęřćija tuteho řwęta pořtanie, kotrųż najpřerje do řęřca řawjędę a potom řęřćimnikow wobřorźuje. řłajęće, wobřorźerjo řłowowotoło a tola: řćitó cęje wobřorźerć? řćitó cęje řatamacę? Mız je řamoprawobęće tute přchęřania přćimni, wjele bóle my w nič řłowřny řynł ř tamneho cřařa řłajćimy, w kotrųż řo řawol řłajćę řchęřpotajo přchęć tym jeho wobřorźerjowoznym řęřćom přchęřće: „řa řubjeny cłlowje, řćitó budę mje wumoz wot cęřła teje řimjereć? Ale řakoj wón řwontkowenje řłepu a řwutřkownje wibozaj řćimjenju we řwajateř komorųż w Damasoknje řo wobęřęje, dęa je řo wón pod přchęcłimowej pořwęczi řłananiařwęje, we wodoću řęřćow, kotrež jemu tutón wućzomnik přchypowjedaře, we řwajateř řćhęřeniży, w kotrež by wón ř Duřom Wóřim wobřnagadęny, Wóřęje řnadų węřćy řćimni a je wuřćeć nomařnył: Wóř je tudų, řiz prawųř cęini; řkřuřtuř je tudų, řiz wumrjel je, řaj, řiz teř řubdęny je, kotrųż řęđi na prawizy Wóřej a řawupuje nař. A řak řuřto cęi wobřorźerjo řwajaju řłowu ř nowa pořbędędu — a woni řo ř tym řomđili njęřbu — je řawol přchęřo ř nowa na tutón řalozń řłupil, w kotrųż řawol řerhardt řpęwa: „řa řalozju řo zyle na řkřuřta droų trej; tał Wóř řo na mni řłimil, řo řo mnu derje řęj.” A přći tym cęemų teży my wuřćeć. řćitųř přchęřo wot řęřca a njeprawby teži na wutrobie a na řwedomniju

teži, to połoz pod řćhiz na řolgařha, teho węřćy: tón řłieř je teř ja tebie řawupil. Mać može řwajemu džęćęju, přchęczel řwajemu přchęcęeji we wutrobnym řłimienju džęł řarolęje a řuboby wotemwaję. Dořonjana lubořć Wóřęho a cłlowiřřę řćyna je zylemu cłlowjeřtwu jeho zplu řęřćimny winu wotemwala. Mjewinowatu nan na řręmjenju řwajęho winowateho řłona řobunjeře. ř tym, řo řo wón teřłola řudzi a płace, wón w męřenje-nju řwajęć přchęcęlow džęł řręmjenja wot ramjenjom řwajęho wobęřęho džęćęja wuřmje. A ř tym, řo Wóř řćyna řa winu wřćitřćim řwajęć bratroř cęřpi a řwawu, wón ju přchęć Wóřom wot tuteho zpleřę řłubęřę naroda wuřmje.

řhęřći ty přerje: řćitó řęřć, řćitó wina! ja wo nićim njewęm. řubų přchęcęlo, řhřićę wřćitřćim dnjom węřorž tu njeje. A řduż řo Wóřu w jeho řłimienju řwodobu, tebi řłewęjeł wřćęd twojimų wocmořaj řorřor-hnęć, řo ty twoje řwimjenje wibřićł, řakęć wone wotpřaw-dęje je a řłorźić nawařłimjeł: W dęba, řak řim řwaję dnų přchęcziwo — potom njetał na řam řwój řłut, potom twoje wuřkowanje w řawolwjenjad njęřtaj, ale cęřęł ř řnadę Wóřa, twojęho řbóznika, wot kotrež řo nam njęđelju řakoj njęđelju řpęwa: wona řo njęđyři wot nař přęć řnuć a tón řłub Wóřęho męra njęđyři niđų padnųć.

3. řćymy my pak ř Wóřom řjednani, potom řimų teř přchęcziwo wibřćim njepřchęcęłřćim mozam řćitowani, wot kotrež řłonų přchęřo wone přchęcziwo nam pořtanu. Nařć łub w to řłwimje we řwajomaju přchęcziwo zylemu řwęteji wot njepřchęcęłow řęji. řhřićęje dobyće njeje dobyće a męř niž wubędźęny, ale Wóřa řhadna potoj, kotrųż řać řem řłonimų, nař teř řa přćibod přořęny řćimni. Je Wóř řa nař, řćitó može přchęcziwo nam być? řa řęne jeřotliwe řwimjenje mamų my tute řame dowęřenje. řłimjowų japořćitól zplu řynł tyřćiwolozny řwimjenje, kotrež može nař potřeřćić, nęřćizjęde a přchęřobne. Wone řo teř w nařćim cřařu pořłaju. řow mjeć, kotrųż na řiwuřćęřćaj řonųje, tam řwudoba, kotrųż řak cęřęmna řuka přchęć nař łub beži; řow řłitřnořć a řarolęř wo tyř nařćich woutač w polu, tam nuřa a pęřmawje najjuřniřdębo, kotrųż wo domų řłapa. řćitó nam wu-dęřerć pomha? „Je Wóř řa nař, řćitó može přchęcziwo nam być?” řćymy my řębi teży we węřę węřći, řo je Wóř řa nař, potom my teř we wřćitřćim dale bóle přchę-wimjenju přchęć teřo, řiz řam lubowal je. řomu dęa je řwudoba řęmje najęřęřćim? řře tola temu, kotrųż dyřbi ř řwajemu cęřpjenju teř řłajćęje wjele cęřęřęje řręmjo nořęć, řo řo wón Wóřa wopřchęcęny řacřawa abo tola wuřćęwajazy třeřći Wóřęje lubořće, Wóřęje biřćkocęje, Wóřęje pomozų njęřćajęwa. řćymy my pak ř Wóřom w towarřćiwę, dęa mamų my najřłubliřęřę pomozniřa — řćitó dęo cęřęł přchęcziwo temu dobyć?

W tajřę wěřćořći řo my teř přchęć pořłednim nje-přchęcęłom njęřařłozimų. řćimjereć nař wot wřćęřę, wřćęřę džęłi: wot nařdęřę pomolania, kotrež řęřęje nam łube; wot nařćich łubłow, ř kotřimiz řimų řo nęćim wubdoli; wot wřćitřćim nam łubųř wobřęřęwolozow, w kotřćich řimų řim; wot nařćich łubųř, kotřiż řu nam ř wutrobie řłorźeni; řa kotřćiz budźimų řo řłajćę řaracę męli. řaj řimjereć na węřęnie džęłi, řdęć řwajęřaj węry a lubořćę cłlowiřę džęći řromadę njewajataj. A tola — my řłajemy řćhęřćęřćianow dobywariř řęřęřćųř:

„Smjercz, hdyž je twoje zažadło? Nowje, hdyž je twoje dobyće? Wožu budź džak, kiz nam to dobyće dak je pšches našeho knjela Jefom skryty!“ Ale šhto tak wyšta? Jenoz tón, kotryž wě: „Woh je sa mnje.“ Jenoz, šhtož može me wěrie je Pawołom prajice: „Skrytuš je tudy, kiz wumrje je, haj, hiščeje wjaz, kiz tež štuženy je, kotryž šedzi k prawicy Božej a šastupuje nje.“ Do skrytušoweho dobyčja je tež našče dobyče wobšamknjene. Pšches njeho je smjercz ja jasne wrota wěžnosće fejznjena.

Woh šchesczjano njehašč wyštač:

Je Woh na mojej stronie,
Dha je mi pomhane;
Woh njeprščešč tón šhoni,
So šchtobdizć njemóže?

Samjea.

Budź mi hnadny!

(Lut. 18, 13.)

Njech šamopravi šo tu šhwala,
Ja šhudy hrěšćnik steju šdala;
Ja, šhwaty Wožo na nješu,
Šso k tebi bližić njewerju.
Na wutrobu na hrěchow šro
Tu s rostacšom ja dyrju šo:
Mi hrěšćniktej budź, Wožo, hnadny!

Ššym potny bradow, majany,
Nje trunble hrěcha kuzjo;
Tež šhory šym a wušadny,
Mi šhysti w dušči ruzjo;
Ššej wuczi ššehnyčć nješwožu,
Ja k Wožu jeno šdychuju;
Mi hrěšćniktej budź hnadny!

Haj, wuczijć nje pšches skryta krej,
D Wožo mišofczjow!
Ja dowěrjam šo Šbóžnikaj,
So pšches njeho šym žiwju.
W nim w žiwjenju a wumrjećju,
Woh Wožo, k tebi šdychuju,
Mi hrěšćniktej budź hnadny!

K. A. Fiedler.

Jesufowe pšchekraščjenje na Taborje.

A poda šo, šo šeluš k hebi wša šětra, žana a šakuba, a džěšče na horu, šo by šo modlił. Lut. 9, 28.

Wjele wulkiš škutow Wožić je šo na horach podato. Š ranju wot měšta Erzerum, šotřć šu njedawno Turkojo, wot šušow cšičšćeni, špwiščćil, leži w Armeništej hora Ararat. Na njej wosta Noachowa šdž štejo, a š hory štušofšće šwšbja teho mužja, kiz bē do liženy hnabu pola Woha namafak, do doła a runiny dele, šo by Woh š njeje nowe cšlowješewo pšchitowofak. Na horje Morija je Abraham, wōž šraelsšteho luda a wuhotowany je šlubjenjom, šo š jeho šymjenja šbože ša wšchite narody šejbže, šwōžu wēru a poščitšnosće wopofafak, jačo dyršješče šhaafa woprawočak. Na wjechu Šeinai je Wōššofš, wumōžnik Wožeho luda š žaraonoweho wotročćowštwišta, pola Woha pšchēwōžu Wožu kraščofć wōžafak a Woži šakofit došak. Na horje Mewo je Wōššofš šwōže šēdženja pokne žiwjenje škōčćil a šo wot teho knjela pohrēbafak. Na horomaj Šabal a Garizim

w Samaristej bu poščjšcho pollečje a žohnowanje wuwofane, kiz šraelsštemu ludej š džerženja abo je šapřēja Wožeho šatonja wuhadžo. Ščto by njewšchafć, šo je Dawit na horje Zion šwōž hōd a tón knjes na horje Morija šwōž temp mēč?

Najwōžnišče pať dychi nam byčć, šo je našč Šbōžnik š horj jara lubo mēč. Na horj džěšče, hdyž čhujšče šo modličje, na horje je junu šwōže krašne pšēwōwanje džeršak, na horje je na šerufalem pšafak, na horje je šo woprawofak, a š horj je škōčnje šo k Wōžicj wōžćil.

Šory šu wotstarje wēžneho Woža. Na nič, wyšče šwētnje hary, je wutrobje lōžo šo šmērowacć, tu je njehštelnu šwētku bliže a po šdaczju tež Wožu, tu wōčšo Wožu kraščofć šēje pšchewōžić, tu može dušča Dawitowe hōršte špalmy najnutritišcho šo modličć, ert je špřewacć a wyštač.

Hdyž dha by tola měšno ja šelušowe pšchekraščjenje najpšchōdnrišče byto, hdyž niz na horje? na horje Tabor? Wšyžo šo šbēhajo wyšče genegaretšjefcho ššora šteji šak kralowa, wot deleka hačć horje je štajnje šelemy ššhom wōžšeta, a druhe hōrki ju wōbbawaju, šak byčju wofoto njeje kēčžake. Na tešte horje, w mōdrnje a šwēlle nješjehow, šo našč Šbōžnik š najwōjšchimaj špřetomaj štaweho šhuba šetka, tu šo pšchēd wucšomnikami pšchēkrahni, tu šo družji ras ja Wožeho Ššyma pomjenowana. Š dobtry prawom špřewamy w šhērluščju 524: „Šak rjenje bē na Tabori, hdyžć šo ta lubofć pšchēkrahni.“ Tu bē wucšomnikam wofoto wutrobju, šak nēhdy šakubej na hōrčy šwōžeho šona, hdyž džěšče: „Šak šwōtate je tuto měšno, tu ničjo druhe njeje hačć Woži dom, tu šu nješjefše wrota!“

D šby by šo tola tež našča dušča k šakšej wyšchōfēzi pšbēhnyčć mohfa! Šwotom by ji mōžno byto, nuts pošladacć do Wožeho potajnitwa, w šotřymž je našče wobšamknjene, haj nuts pošladacć do Wožić nješjehow, w šotřymž je nam našč Šbōžnik hēty pšchitowofak.

J. K.

Jesuf na puczju do šerufalema.

Wōn pať wša k hebi tyšč dwanaščoč a džěšče k nim: Šlečje, my džemy horje do šerufalema, a wšchito šo dojednli, šchtož je piškane pšches špřetow wo cšlowškim Ššymu. Lut. 18, 31.

Ššmy šastupili do cšaha, w šotřymž je wšchēmi pōbožnymti šchesczjionami š naščim Šbōžnikom do šetššemane a na šolgašha puczjujemy, šo byčšmy jehō w jehō cšēkšpjenju a w umrjećju wōbšchōbowali. Ščto dha je škōčnje cšēkšjenje a wumrjećje wšchēdneho cšlowjefak? Še nēščto druhe hačć rošpuchščenje teho, šchtož bē na nim rjane, šylne a špōdžiwanja hōbne? Še nēščto druhe hačć šdopofa jehō njemōžy a njehšćimōšofć? „Š nim je šē šōnje, wōn bu přecć,“ lubšo praja, „njech je był kral abo wotročć, wucženy abo wšafnik.“ Šad ššchšimny, šo je wulki šapōlōn šmull šwōžeho žiwjenja na šimjertnym šožu pōšnak, ale wōn je tola njeje wōžy wotpoflucjēž mošč, šo je ššawny pššnječ Šōthja mrežo šawofak: „Wjazy šwētkta, wjazy šwētkta!“ ale wōn tola njeje wōžy šwētkta dobyčć mošč. Tu bē šdopofna njemōž jašna, wšcha nabžija šhubjena, šak wšdaf to pola tyšč, kiz šu me šwētnym šbōžu šēdželi a šo šwētnej možu a cšēčšju štali, šinač byčć njemōže.

Šak je to tola žyle družja wēž š skrytušowej šmjerću! Ša njeje šnamjo jehō njemōžy, ale je najmōžnišči štat; wōn njemurcije, došefć dychi, ale došefć čhze; šmjerć jehō njepōžnje, došefć je šimjertny, ale došefć šo šam do njeje ponuci. Njēs tym šo šo wōn šo šdaczju wot mōžnyč šwētkta moři, je wōn woprawōbje niz wopor, ale š došobm mēščnik, kiz šwopor pšchijnje š. Šubofšć, kiz bē žiwjenje jehō žiwjenja, tu šwōže najwōšchēje dobyče šmjerć, a bē hšžom jehō

zbyt senistki tchó w kóždej kroczieli spraczeje hameho hebie a dopuone podwolnienie Wótczej, dha ho tole podwolnienie w jeho smjertnym cztępieniu w dotonjanosceji potaže.

Wumrzejce křtytušowce ho njechodži i wumrzejcom žaneho drugeho cłowjela pryde njecho a po nim pšćirunacę, pšćotęž wonie je wumrzejce žwjateho, je wopornowiy stult, dotonjenje wopora, kotryž pšćes jeho žyfe žiwjenje dže. Wšćitko, šćotž hu profetojo wo Żesuku wšćęćeni, jandžejo wo nim pšćipowjedali, šćotž je ham rěčaz, cžyż, cžyni, cžepi, cžy, ho halle tudy prawje srošymy. Křtytušowce žiwjenje, budžęje ho męsto na Wolgatja na horje pšćętrahņjenja woblamtko, by sa hwił jato žiwjenje Š b ó ž n i t a šubjene byfo. Mico ž njeby sawoštato hačž rudaže dopomnjeje na hwiatu, hwiłku podobu, kiž je něhdy pšćes semju krocziła. Żesu, nječ twoje hłowo tež naž t tebi sawota a nam do wutroby: Hlejeje, my džemy do Żeruzalema, wo hychmy ho wšćitazy w duchu tebi pšćijamli a cže pšćęwobóžiti!

J. K.

Ma pokutny džęi.

D Wótcze wšćęje hmiłnosce,
Sa na łolena padnu,
Sa cžuju hřečow rosfacze
A prochu cže wo hnadu,
Ach, hmił ho, hmił ho nade muu,
Wšći wot mje hřečow cžežotu
Pšćes twojz wulku hmiłnosć.

A ty, o Żesu, kiž ty by
Ma křćizu wumrjeł ja mnje,
So hych był i Wošom hšewany,
Pšćihńž twoja hnadu na mnje.
Hoj ty mje i Wošom wujedna,
Ach, wšći mje k hnadže hřečynika,
Šćiwój stoty męri mi podaj.

D hwiaty Ducho, hwiłto ty
Šy wutroby a myšle,
Wobž mje, jo njebył smyleny
Pučž k žiwjenju wote mnje.
Daj, so ja šteho hładam ho,
So k polucze bych wercził ho,
Kaž hřečynitej ho hšęšča.

J. Kruža.

Hřešnik, kiž pokutu cžini.

Hdžž ho w Šćednoczemych Statach pokónnjeje Ameriki nowy prašident wuštowi, potom pšćes žyfu Ameriku a hišćęje dale mđzne hibanje dže. Sa d w e l u j u , so ho w n j e b j e h a c h n a t o j e n o t r ó d i t k e d ž b u j e , haj, hačž ho tam šćot wo to stara. Hdž by jendželski Ital abo ruski hšęzor hwoju křowu njeabdužyž wotpožęził a pražił: Mječ hnježi, šćotž jedže, dha by ho podobł do wšćęch rōžkow hwieta telegrafowal a wšćubže najwjetše spōžiwowanie šbudžił, ale ani jeničsi jandžel w njebječahy ho njeby prašat: Węzobla je ho to stato? Woda pał ho džęnka abo w teje hodžnje, so ho n e h b ž e h r e š c h n i k n a h w o - j i m s t y m p u c ž u w o b r o c ž i a p o k u t u c ž i n i , d h a h o w t y m l e p o d a w e l w n j e b j e h a c h h n y d o m j j a w n j e r e c ž i a j e w j e h e l e p š c h e w š c h e m i j a n d ž e l e m i . Tam ho tajle węzy žyfe hinal wobhladnja hačž na semi. Šćotž ho nam wulke ša, to w njebječahy ja make ptačji, a šćotž je nam hnadne, mōže tam horjelač wulku ptačjiwocę męč.

J. K.

Wobknjež ho!

We šchwabachškim kraju hu pšćihobny mfohy muž so wješneho pšćębšćejćerja wuštowleno. Duž jemu jeho stary wucęł a pšćęčel pšćahče: „Mito nawulki pšćebe wšćęm ho ham wobknječž; pšćotęž šćotž dže na hamo hebi i knjejom byčž, tón ma na wješćim kraleštwje knježić hačž ruski hšęzor.“ To je pšćne, dobre hłowo. We hwičje hu hžom mōgni knježerjo pobhli, kofij hu ho na to wuštjeleli, wulke wōjsta a žyfe ludy wobžić, ale hamo na hebi knježić njerostymjachu a tehdola hwojim žabojčam podobęžachu. W starym cžaju je Alexander Wulfi, Ital mazedoniški, w bęhn 10 lęł Egiptowšku a žyfu wječžornu Mšćij hebi podobęžnył, ale ham ho njemōžeje šćubžić; pał by ho rošhorik, so njewjebžęje, šćto cžini, pał by pšć, tał so šabe do rowa šapabže a jeho wulke kraleštw a nim rošpady.

Wodobnje bęčeje i Napoleon o I. Wy-li wón hwojeje cžęčęlatamnošće, hwojejo hnewa a hwojeje wječžiwocęje mōzny był, dha by węčeje francozylki hšęzor wostal a njeby žiwjenje na dalotej kamotnej fuje wobšamtnęčž trjebał. Ma wječchu Wismarku je ho šhwalił, so je tehdola tajtu wyhōtočęž dozpił, dotelž ho wjebžęje wobknječž a hwoju mōž ženje dōle njeapinašče hačž b e mōžno a prawje. Wobknježenje hameho hebie tał berje wšćowtowny wuspędy jandžezi, kiž tež hnutšowneho cłowjela polęšči. Kaž do powętra wuštłane rafety i tjenje barchenym hwiłkom rošbuchaju, tał najriješne duchowne mozy wuštahnu, hdžž ho cłowjeł ham njemōčęhnye. Tehobla je ho tež wobknježenje hameho hebie we wšćęch cžahach a wot wšćęch mudrych jato podobęža wobęžom hwalika a poručkala.

Nęotre pšćitkaby: Salomo praži: „Šso wocęahnyč je pučž k žiwjenju.“ Sokrates, gračijški rěčnył do Křtytušoweho naroba: „We wšćęch węzach, kiž bychu cži hantbu cžinite, hdy by ho wot nič wobknječž dōk, wulki hebiehameho wobknječž: pšći wobvuku, hneboje, wješkelu, žubobje.“ Sokrates: „Šćto dha je cłowjeł, kiž ho hameho hebie njewobknježi, wjazy hačž njemudre stoczo?“ Biblija: „Wrotęje wšćęje hlawy, lotrež hu na semi!“ „Wotpołtočje stareho cłowjela!“ „Kofijž Křtytuškej pšćihšćuščęju, křćizuja hwoje cęžo i lōščami a žabotęčęmi.“

J. K.

Wšćelake i bliška a i daloka.

* Šandžemu njebželu džerčęje knjes wyhšćhi žyrtwiny radžęel Mojenkranz žyrtwiny wšćitaziju w Budeštezach. W přęnim nęmškim kęmšćęnu knjes wšćitator k wošabže rěčęje a na herbškim knjes farat Rada i Wudyšćina. Přędowanie męječęje na wobęmaj kęmšćęmaj knjes duchowny Wož. Wopokędnišče džęči-kęmšćęnje džerčęje knjes farat Domasčka. Š njemu pšćijamfny ho štromadžijna wošadow i rošpominanju wošabdnęch ualežņocęow. Wōnbželu knjes wšćitator wošabne šćule woyta.

* Njebželu 2. hapręje knjes duchowny Mrošal jako wšćar Łupjanskeje wošaby hwoje jastojštwu nastupi.

* Š jutram ho šašo jutrowne strowjenja na našćęch wojatow wudabža. Lubi Šerbojto nočęžyli šćombžić, tajfe knižki k natwarjenju tym hwojim won hšacž. Knježa duchowni je węčęje rad wobitaraja.

Šamolvity redaktor: J. G. 618. Šsobureaktor: J. A. Kapleš.

Čęiščęčęł a nakladnik: M. Smoleš.

Bomhaj Bóh!

Sy-ll spówał,
Filija dźśtał,
Strowja će
Śwójbny statok
A twój swjatosk
Zradny ja.

Za staw sprócy
Naspoj móny
Lubosć ma;
Bóh pak swórný
Fřez spař mórny
Ćerastwoć da.

Njach ty spówał,
Śwórnje dźśtał
Wódnje dny;
Dźśa pak swjatosk
Duśi daty,
Wospóć ty.

Z njeboje mana
Njech ći khmana
Žiwność je;
Žywa woda,
Kis Bóh pada,
Wokřew će!
F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wubawa ǰo kóǰu hobotu w Esmolerjes, kniǰećišćećetni w Budyšinje a je tam ǰo sřiwórtlictnu pšedpłatu 40 pj. dostać.

Okuli.

Psalm 77, 8—14.

Bohobojalnego, pobožneho muža stareho śluba widzimy w tutym tekście w jeho bédženjach a rudsženjach. Čezka srodoba, hórke čertjenje, śluboka nuša je jeho potřećhila, haćzrunje bėšće ǰo wón tola prǰzował, pobožnje a sprawnje žiwy być a Bóhu ǰo jemu dobroć. Kał nětotrǰtuli jeho hišćeje mušmėšće! Haj, taife horjo wón njebėšće woćatował, ale sferje derėhjeće a hame šboje. Na Bóžu pomož bėšće wón, kaž ǰo jemu ša, pobarmno ćjatał. To wšćiřto čezto na jeho wutrobie źerješće a wón sapadawasće do dwėlowanjow nad Bozej pomozy, nad dopjeliznjom Bóžich ħlubiznjom. Njeje ħnađž nětotrǰtuli we swojim žiwjenju tež taife šponjenja ćinił a, doleǰ ǰo jemu pomož w nušy ħnydom nješewi, sapočal dwėlować nad Bozej dobroćiwosću a nad sapacanjom dobreho a ħtoštanjom iřeho? Tak tež možemy my do tych ħanymy wobstejnoscow pšćitć, kaž tutón čertjet stareho śluba. Ake wón tež sřojmy, i tutych wušćolcown wuńeć, tón prawy puć namalacć a hišćeje žohnowanje se swojeje horja mēc. Žehodla može wón nam pšćitad być se nasće šabzerjenje w taifich bėdženjach. Duž sřořnajmy se šłowom nasćeje teĳta:

Prawe šabzerjenje w bėdženju:

1. w wobśluchnosći ǰo podćiznjacć Bóžim wobđenjam,
2. w dźakownosći ǰo dopomnicć Bóžim prjedawšćich dšjow,
3. w dowěrjenju ćjatać na Bóžu pomož.

Čezte ħu te dwėlowanja, kotřez spėwarja nasćejeho pšalma nadpajuja: Budej tón ħnješ wėcznje satorćezć a žaneje ħnađž wjazy njewopotaćacć? Je dha žyle přecć jeho dobrota? Te šłowa nam ħincža, jašo by jich spėwał ħam nėřastu winu sa swoje nješboje na ħėbi pytał abo ćjuř; a i dohom w nić leži nėřastje ħamopšćnacće. Š dohom wšćal ħudžemy tež my ǰo štajnje pšći tym horju, kotřez je naš nadešće, dyrėbieć přuhowacć, hać nješmy pšćes nėřastu winu ħėbi togame ħašćizili. Kał ħušto wšćal dyrėbi Bóh tón ħnješ ludži woćahnyć pšćes šćiřnosće. Tón spėwał nasćejeho pšalma wšćal tež nićo dale njecha hać ħnadu, ħdyž wón šdyĳuje: Budej tón ħnješ wėcznje satorćezć a žaneje ħnađž wjazy njewopotaćacć? Šćiřti jeho nadešćuja, hać dha je Bóh jemu wodał, doleǰ ǰo jemu žabyw wėdomny dopotas nješewi. Ĥnuje wón nařćiřniřći sřćećezćenjo moža taife dwėlowanja mēc, doleǰ je jim tał wjele na Bóžim žohnowanju težane. Tež woni wjele ħlubšo ǰo swoje ħlaboćeje a ħėdi facćuwaja, a wotom Bože domapytanja jašo sařćizene ħtoštanja sřojmyja. Tež nětotrėmǰtuli dobremu ćšłowjeć moža dženřniřći džen hišćeje teĳame prařćenja do wutroby pšćitć; Je dha Bóh šawomnić ħnadny być a je swoju ħmilnosć w ħnėwe šamny? Kał čezte my tola nětotre čertjenja a ħtoroćje! Kał ǰo ħubodo franjaze šłowa, kiž je ħnađž bliřći na tebie rećal, tebi do wutroby sarjał! Kał žalofine ħu nješboža, totrěz temu abo tamnemu žyle žiwjenje pšćemėnia do čezteho a hórkeho čertjenja! Kał tałe došga wójna se swojimi ħubiznjami domapytanjami

wještoleż wutrobę podrywa, jako by Wóh tón Knjes zply
swoj gněw chył na ludy nosčeho cšaba wukypacz! —
Tola spěwat našeho wjalna ho dopomni me swojce
srudobje a džešce: Za durbju to cšepic; prawta teho
najwysčšeho móže wšičto wobroczić. W prawej po-
słuchnošći wón ho podczišnje Wožemu woženju. To je
zyle prawe šejšiče: džežo wšak njeotrojni pšego te
hłuboke myšle swojeho nana, ale wono jako prawe džežo
ho woženju nana a jeho wudročiti podczišnje. Chzym-
li my prawe džeži Wože być, mamy tež w prawej po-
słuchnošći a w džežazym dowěrjenju ho jeho radje podcziš-
njež a prawic: Za durbju to cšepic. A hdzy nětčijcha
krawanna wojna telstole horja do domow pschynješe a telstole
cšejow ludje naložuje, mamy tehornja w pošluchnošći
ho ponizjeć pod wšchegomoznu Wožu ruku. Wón wšak,
kaž my najjašnišo i pšktanja jeho jeničeho narodžeha
Sžyna do hmeto widžim, nima i nami myšle hñema,
ale mēra. — Stónčnje pak wón domapratnje nječjele
jenoz jako kšokanja ja winu, ale tež, jo by naž w dobrym
wuprihowal a našcha wěra ho w nič kragušča wopola-
sja, byžli šachodne stoto. Zajte cšejke pruhowanja
trječichu Knjesowego wotročša Głoba, jako wón wodnio
a w nozy pod nimi stonaše a Wóh tón Knjes jemu to
najlubiše bjerješe, šičoz wón mējške. Ale Šiob je
tu pruhu wobšak. To wšak a cšejke žiwjenje, wšak
mašć ho šeta dožo bēdžic pod cšejtim cšepčenjom a ho
i Wožu wolaše, ale njebješa ho cži šdabža tož samjnene.
Dha drje by ty najradšo tež i našim telstom štonal:
Wjerje dha tónž tón šlab? Šmet, pola lotrozěž by
šnadž rad trojšt pital, by cži husto hiščke i wukmē-
ščenjom wotmolwił. Tež našchem Sžobniček njebēchu
najcšejše bēdjenja šalutowane. Kajte cšepčenje mējške
wón w šachodze Gethemane, hōžje mējške ho bēdžic
i cšejom a i krowu, a na ščijžu, hōžje durbješe ho
wot Wože wopuščenjem cšec. Ale wón wolta w po-
słuchnošći Wožu šwērny bracz do šmjerče na ščijžu.
Zať tež ty we wšchēm špytowanju wostaš Wožu pošluchny.
To je přenja krocžel i dobyču.

Šdzy Wóh tebe pruhuje, dha to njeje přeni krocž, so
wón něłoho pruhuje, ale předy tebe šu tyšazy cšlowjetom
wot njeho pruhowani, a woni šu šwērny pošluchnošć
wopotašali, a tať šu Wože wumozjenje a wulle dšjny
widželi; a šnano je Wóh tón Knjes tež tebi husto hižom
šwoju pomoc wopotašal a ty šy i wobžiwianjom widžal
jeho wulle štufti. W telto njadž njene wón swoje
ščijšida nad tobni rozšpēčježera! Š kelto škaženjom,
w lotrozěž by ty šmjerč namakał, cze wutorčny! Wšchod
kelto njebožemi cše šwarzonac, tať so šy bženka hiščke
pšjed nim živy! Ze ho Wóh šnadž pšchemenił? A njeje
wón šnau šwoje jeničeho narodžeha Sžyna ja tebe
do šmjerče dať, so by ty mošt šōžny być? Njebuzže
wón tať droho wumozjenč a wulpenjenč we wšchēm
družim štrachu šnadnje ščitowacz? Zeboda wopominau
ja te štufti teho Knjesa, haj, ja špominam na twoje
přjedawče dšjny. A potjedam wo wščitich twojich
štuftach a praju wo twojim cšimjenju: Wožo, twój puč
je šwjaty; hōže je tajti možny Wóh jako ty, Wožo, šy?
— Haj, šy ty, šuby cšitaro, to dobre i Knjesoweje ruki
brať, njebožchal ty tež něšto i tym šanym dowěrjenjom
něšto cšejke abo horjo a šrudobu i jeho ruki bracz?
Haj, kōže morkotanje budže cži potom we reže ho ša-
dušnyč.

Ty budžeš w dowěrjenju na Wožu dalšchu pomoc
cšatač. Rať cšejto durbješe našchemu Sžobniček wotoło
wutrobę być, jako wón horje cšebniše do Žerufalema,
wjedšo, jo šmēje tam wjele cšepic wot wšchichid teho
luda a to budže tam šažubzen a martrowana a ščónčnje
i šmjerći wotwēdženju, ale wón w dowěrjenju na Wožu
pomoz swoj cšejti wumozješt štuť na ho wša a cšepic-
ješe a wumrje, a — haj, Wóh tón Knjes je jeho na
ščejzi džen wot mowych šubzič a wšchod žyžim šwētom
wuprawim. Wōžžičho jeho wucžobnyž runje i tajtim
dowěrjenjom do wšchego cšepjenja džešča a, haj, woni
šu šōžnje pščetrati. Žič hēšo bēše tež: Wožo, twój
puč je šwjaty; hōže je tajti možny Wóh, jako ty, Wožo,
šy? Tež cšejti reformator Jan Šuš, dla šwojeho šhro-
bého ewangēlšeho wērnywinočca w Kofnizach i martra-
škej šmjerći na šččepowau šažubzen, w křutym dowēr-
jenju na swojeho Woha swoje cšepčenje na ho wša a
trojšt pitaše me šwojim Wož. — Wóh wšak tež nje-
budže žanoho šprawneho bēdžera šameho wolašic. Wóh
je šwērny, kiž waš njebuzže pšchēs mašce šamoženje
špytowacz, ale budže cšimic, jo to špytowanje tať tónž
dobudže, so wy jo šwēlic mōžče. Zebola:

Dowěr ho, šuba duška, ho šwēlicž na Woha;

To Wožeji ruzy ščijcha, jo pomha i nješboža.

Šdzy tebe šrudnošć tyšč, prošaj jeho ša pomoc.

Wón twoju proštwu šlyšči, da šwētlo ja tu nōž.

W tajtim dowěrjenju budžeš šōžne šhonjenje cšimic
a njebudžeš wjazy mōž Woha wopuščicž, kať Žakub,
kiž ho je šwojim Wohom bēdžeše: Knjes, ja cze nje-
wopuščuju, ščiba jo ty mje požohnujēch. Duz ho
w cšepčenju jenoz wjele njeprašcē, cšehodla runje tebe
potředi, ty tola njebudžeš mōž Wožu wšchegomubru rabu
wšchēžic, ale podczišni ho šmetom jeho šōžnje radže.
Š temu durbja cze hižom wšchē te přjedawče wulle štufti
Wože hnuč; a w prawej žčatownošći budžeš tež
w pšchēdže rad Wože wucže šhōžicž a jeho jako
wumozniča šejnacž. To je potom mša šwērnošče a
pošluchnošče.

Šamjen.

Wlāčžo.

To je tola rjany napohlab, kiž cži wotcšaze žiwjenje na
kraju donal! W mēščach wšchē šamjenje w lēše a šmje morwe
wotšawaju. Na kraju pak ho wšcho šeleni. Ščēta tola wōžmja,
tuť ho pšjanja a na šatolach špewaju ptačti šwoje šubšne
ščeluwšči.

Wle ja šmaju hiščke rješčicu rolu bracz tu, kiž i twojemu
šubni ščijcha, to je twoja w utroba. W njeji durbj ho tež
wšcho šelenicž, rošč a ščejč. Wēra ma tam ta mōž być, kiž
w šeni ječ, a dobre štufti durbja te šwēlja a kšoby być. Kiž tale
mōž i wutrobę pšodji. Zajla wutroba je rjana, šuba šachodla
a bōryš ho jejne ducžta wotewrja a šuby hōšč do njeje šupi a ho
w njeji wšchōžuje, mjenujaj twój Knjes Šeš u š. „Zeli ščit
mój hōš ščijchi a mi wotewr, i temu čhu ja šoč.“ Šo by
tola kōždeho wutroba tajša šachodla i nalēnje mozu a pšchu
byť!

Wle tež kōžby lud je rola, šotruž je Wóh štworic. Šuby šu,
šotřez ho polu je ščžemlščem runaju. Wšoby tam něbož
bēchu; ale něšto šej wēra a pōžobnošć hōšce, jo je lud přōš-
nemu polu run. Zajšč ludow je wjazy; třebajš jeno na

italski abo francoski lud hladac. Ščto wě, hač za tute ludy hdy žane nalěžo wjazy pščińbde.

Wontacy w dalokich krajach pak su pohanse ludy, kiz so prōbnej roli do nalěža runaja. Měto w nich hiščeje ničo njerošče. Ale njed jeno hwyet f Wožim křowom do nich pščińbde a do nich hwoje njeješe hynjo wukhwawa, dha mono bōchy selhady a wšcho so selemi a pčody nješe. Stał tola na mišionistim polu wutrobny ja křtystka křezja! Tam je nalěne žiwjenje.

A wšchelatim pōhanistim ludam pak hiščeje žaby tajki hwyet abo mišionar bōšchof njeje, so by jim to prawe nalěžo pščińbde. Duž popberajamy mišionistwo, so bydžu sterje a lěpje wšchitke ludy to prawe duchowne nalěžo mēte!

F.

Boža rada.

Se křlow šhadza nadžija,
Po nozgy hwoita ranje;
Duž ščezptiwje dži do horja,
S nim žnječeh žohnowanje.
Dje so čji šč,
Wōh radu wē
A f dobremu wšcho wodži,
Tež f čjernow rōže pčodži.

Duž njeměj štrach, hdyž powjedže
Čje Wōh tež čjēnne šhody;
Džerž jeho ruky dowěrnje,
Dha njepščińbdešch do šchody.
Ty špōnaješch,
So f šhōžu dječch,
A rjeńaješch: Kaja hnada!
Mje wjedže Wōža rada.

K. A. Fiedler.

Marjina lubošč.

Zako wōn w Bethaniji bēšče, w křēži
Šchimana, teho wšhadneho, a bēdžesče
ja blidom, pščińbde žōnsta, kiz mējeje
šchleńžu praweje dobreje a krašneje
narodoweje wody, a wona rošbi tu
šchleńžu a wula ju na jeho hřowu.

Mark. 14, 3.

Tōnle pobawt naž do wješki Bethanije pšchēhadži, kiz f ranju
wot woltjoweje horu ležesče. Wōloko jeje křēžlow winowe pjenki
roščesče a wulde nich so palimowe wješchki posbēhōwacy. We
wješgy čijšchina kuzesče. Tu pōsaja, ščtož horje do Jerusalema
pučowasche, so by wotpučōnž, prjedy hač na horu štuasche. Našch
Ebōžnik tež tal čini. Žeho puč wot horu pšchēkafnjenja hem
je daloki byl, jeho rošmōtka f wucjōbnitani a f ludom je nabi-
naza byta, čłowista hubjenosč je hebi jeho hmitnosč žadata.
Eprōžny so tu f blidu pužbduje. Wješele kaž druhi lud do
pšchōdōba bēžičch dņow hladac njemōže. Hdž horu dozpije,
Jerusalemej napšchēčo wyšlac njebudže, ale budže sterje pčakac
dyrbeč, a myšli hebi na pušebduju wječet, na Wethsemane, na
Golgatha, dha jeho profesjiste wōčžo wēče šhutinischo šhaduje
hač wōczi jeho šobupučowarjow. Me pšchi wšchje šhutinōčki
hwojeje dūšče našč Ebōžnik w Bethaniji tež šašo wješele na-
šhoni, kotremuž so žone šwētnē njeruna a kiz so w wot nišcho
w tajkej mēnje šobu njelacžnwa, křiba jeničžny wot Marje.

W Bethaniji tal pšchōdnōne blidowe towarštwō namakamy, kaj-
kežō hiščeje na jemi bylo njeje. Tōn, wōtofo kotrehož so
wšchitžy šyromadžuja, je Žesuf: Ebōžnik žytko šwēta, žōrto

wšchego žiwjenja, kral njebežow a šhudnik čłowještwa. Tu hu
b w a n a c ž o j a p o š c h i o l i, mužōje, pomōcni, so bydžu
Ebōžnika po wšchēm šwēčeje pšchōwjebali, puč f žiwjenje pšchō-
wali a ludam njebežje wotamšl. Widžimy tu dale Šchimana,
hošpodarja domu, kiz je so nēbby pšchē Žesufowu špōžiwōu
mōž wot čwile žadawšo wužadwa wužičk f žiwjenje šbžekal;
haj, tu tež čłowjet, kotrehož je tōn knješ hamo je hmyčes šu-
bžik, šašo njes hwojniti pšchēčelemi ja blidom hežji. Žeho kōta
Marja ko we hwojnaj wōčōmaj a najšhabinischa šba bēč, ale
Žesuf hdy ju f najšhabinischi wōžōbeje w domje šejnič.

Našč Ebōžnik w domje pšchi blidže hežji. Marčžina lubošč
je jemu jēž b na blido pšchōtowata, Marja dže jemu tež lubošč
wopōlafac. Zo je hōžom jeje lubošč byta, so je čjēne hežjo
na jeho štwōwa kēžōwōta, kaž wo tym w křēslušču 267 špōwamy,
wona tež po tamnyh křowje: „Wudžče pal člinjerjo teho štwōwa
a niz jeno puščuharjo!“ štut lubošče dofonja. Ani štwōwa
prajiwšchi wōmje šchleńžu wōnjateje narby a wulje ju na
Žesufowu hřowu. Hiščeje hudoje roškama, so by ani křepki
šhutinē njewoštalo. S čjēneje třečelje je pšchšupitka, mjelčžy je
šchleńžu wulača, žaneje kēžōškwōčeje pšchōtomnyž njeje šubžič
džyža, a šcho so štanje? Štarašna wōn wody žyty dom pjełmjo
jeje mēny štut wōjowjena, tōn šhadži w Žudaschu břutu myšl
šawisčeje a njepōpšchēža, tu w domje Žesufowe křawa sa-
šitanja, a po žytkm šwēčeje, kaž Žesuf šawēčži, šhwalbu jeje
dobreho štuta.

D derje tebi, pobožna žōnsta, twōja lubošč f Ebōžnikē wōn
tuteje wody pšchētrēdži, twōja čjchōšč f poniznosč je wjazy
wōnjota hač Žudalch wulicžy, ty wjazy na hwojeho knješa wōžičh
hač tpi šta kōžōwō, pšchētož ty jemu čžō a dūšču a žiwjenje
hwoječičch, ty jemu wōprijesč wšchitō, šchōž našch. Žudalch
licži, Marja njelicži, abo prawischo prajene: Marja lēpje licži,
pšchētož wōna hebi je hwojniti wōporami njebežka dobudže, „wona
so Žesufēje poniznje da a f jeničžim njebežstu šbōžnosč
tam na“.

Ze dha w našč tež nēščto wot tejele horjazeje luboščeje a
hwojateje bšatownisčeje, kiz žaneho pōtoja njenamata, dōmž njeje
ja teho knješa nēščto hōdnōwe dofonjaca? Ze we našč nēščto
wot teho šmyhjenja: „Šchōž f čžōtkm, f dušču šamožy, to tebi
f čželēči pšchinješu, so bydž čži, knježče, křuzik!“ D kat pōrēbto
Žesuf tule čjitu, hwojatu lubošč na jemi namaka! S wōttal pak
ju hwerjemy? Wona dyrbi f Žesufōweje wutrobny na našč pšchēč,
kaž bē na Marju pšchēšča, a to so štanje, hdyž na Žesufōwe
štwōwa, myšle a štutki tal šwērnje kēžōwujemy, kaž to Marja
čjiniščeje.

Nječ twōja lubošč hōri

Šō w mozej wutrobje,

Nječ ju tež tajtu šhōri,

Kaž Marja mēješče,

So by čje šubōwata

A ko čji špōbōbata

Mēt a do wēčnosčeje.

J. K.

Hwojaze wušnacje.

W nēčjēšchē wōjnje nēnšžy wōjōž tež do jeneje francōzjeweje
f potnožy wot Reimsa ležazeje wpy pščińbdechu. Wōhōpberjo
bēchu wješ wopušchēčšiti, domy bēchu pšōbne, a hamo wučet njebē
domač wōttal. Prjedy pak hač bē se šchule wōtešchōf, bē hiščeje
na hwoje džōto w šchuli a na žytku kulturu w krajju a jeje křēžōwč

ipomnik, hebi krydu wjaſt a ſwoju myśl na ſchuſtu taſta ſ wulſki-
mi piſmnikami napijaſt. Zako po nim nemiſtju wozajy do ſitwy ja-
ſtupichu, cziſtachu hłédowaje ſłowa: „C'est le resultat de notre
école sans Dieux!“ To paſ herbiſi rěſa: „To je w un o ſch f
na ſchjeje ſchuſe bjeſ Woſta!“
J. K.

Čtaſ a wěcznoſć.

Ma jenez horje w Tirowſkej wopomnjenka taſta ſteji. Ma njej
je widjeć, taſ bur, kiž je po wyſoſkim pučju pſchjěſ, ſ konjom a
wojom do ſatrakčneje hřubiny pada. Čtož nimo taſte bje, na
njej pod burowym mjenom cziſta: „E č a ſ a b a d o w e č z n o ſ e č e
d a l o ſ o n j e j e; w d ſ e b a c z i d i h o d ž i n a d o m a d y
w o t j e d b e d e d y, w j e d n a c z i d i t a m b e d y.“
J. K.

Zakub

abo

Woje ſłowo dyrbi w cziłowjeſtu žiwjenje doſtać.

Žiwjenſki wobraſ we wobraſtač

wot

R. Kulmana.

Prěni wobraſt.

Wy ſeć droho kupjeni: njebudźće wo-
trocy čłowjekow. 1. Kor. 7, 23.

Duſche kupieč a wukupieč je jeno ſejuſ pravje doſonjaſt, a
tepbola ſpěwamy a pſhnanowamy w 2. actiſtu: „kiž je mje ſhubjeného
a ſatananého cziłowjeſta mumaoh, warbowa a dohny wot wſchitčich
hřečow, wot ſmjercze a czerowſkeje mozy, niž je ſtotoz abo je
hlěbom, ale je ſwojeji ſwjatej a drohej krowy a je ſwojom nje-
ſawinowatym hřotim czerjenjom a wumyrcjom, ſo buh ham jeho
a w jeho kraſtawje pod nim žiwy byt a jemu ſkuziſt we wěčnej
prawdobje, njewinoſteji a ſbžnjoſteji.“ — „Duſche kupieč“, rěſa paſ
ſ potnym prawom: žybeho cziłowjeſta kupieč, duſchu a czele. Eſu
paſ tež cziłowjeſtojo, kiž ſu ho naſtajiſti, cziłowſke duſche pſchewo-
wacž: woni kupja w jenym kraju cziłowjeſtow, pſchijowjeſtu jich do
draheho a pſchewadža jich tam k wotročkowſtju. To ſu ſurwome,
njeſmilne duſche, kiž njeju wſchecze dopſhnaſe, ſo ſu ſame droho
kupjene a warbowane. Poređto namafaja ho ſmilne duſche, kiž
tajleho pſchewateho wotročža kupia a jemu ſejuſta poſtajuja. Totrž
je jich droho kupieč a dohny. A hdyž to cziſnja, dha njeje taſte
kupjenje ho ſtao bla czele, ale bla njejuſtnejteje duſche. Tajte
kupjenje ho ſta tež njeđu w Amſterdamje. Tam bu tež cziłowſta
duſcha kupjena ja nektore ſchjeſnaſti wot ſhubnych ludži. A kupzy
njewebžadžu, ſo beđu nekoſo kupiti; a kupjenje njeſhoni, taſ je
na jene dobo wukupjenje. Tutej kupjenjej a wukupjenjej duſchi
w ſmjercnym czele rěčachu Zaſub Häuſer.

Zaſub Häuſer be ſ Heſſenſteje a hřuſejeje w Amſterdamje
pola wojeſteho generala. Wſchitſo, ſchtož mejejeche Zaſub wot
ſwojeho knjeja poručzene, wobſlara wón berje w domje a w hřodži,
a jeho knjeſ be ſ nim ſpoſojom; pſchetož wón be hřupn, ſpěſchny
a pravje hibičizny mkoſy cziłowjeſt. Ale hdyž be ſwoje bžeſto
doſonjaſt, njemejejeche žadny lubſchi blaſt k hřudanju hačž w tocznje
ja blidom, a njemejejeche žane rjeuſche ſabawjenje hačž hračje
ſ hřaxtami; a njeje jemu ničo lubſche hačž pieč a wſcho, ſchtož
k wopſtawu hřuſcha. Eſam ho a ſwoje tebdomniſche žiwjenje
pſchirunowalche Zaſub w pſchijowſchich ſtačach ſ mkoſnym wožſom,
totrž tejo a bijo hřelpa pſchjeſ pulčzinu.

Druhi wobraſt.

Bože kralesstwo njeje jedź ani piče, ale
prawdoſe a měr a radoſe we ſwja-
tym Duchu. Rom. 14, 17.

Taſ dohjo hačž Zaſub w Amſterdamje hřuſejeche, doſche hebi
ſwoje ſchoty wot hřubeje žony pſofacž, hbež je ham koždu hobotu
donjeje a totrž jemu pſofanje a ſapſatanje jara tunjo a k temu
tež jara berje wobſlara. Kriſto, hdyž wón k tutej hřubej žorzy
pſchidže, namafa pola njeje tež druſich ludži, kotrž ho hromadže
wo Wožim hřowje roſtřežowachu, tež ſkruſenje ſpěwachu a ho
moblachu. Druhdy dyrbejeche Zaſub pola njeje nektore minuty
poczafacž, hdyž beđu runje w ſpěwanju; a wón ſtupi ho tehdom
ke hřachlam a pſchijowſchuchajſche, ſchto czi ſpěwachu abo rěčachu;
ſywaſche paſ pſchjebola, roſdajowſchi hubi. Wón be dobroczjny
doječ, ſo njerjeſtaſche, hdyž ta žonta bóuſu njeſtany a jeho hnydom
njewobſlara. Žunu tež pſchidže hobotu je ſwojom ſchotami a
namafa wjazy ludži ſhromadženych hačž hewaf. A czi mejachu
taſ nuſnje rěčecž, ſo ničto jeho njepytaju, jaſo Zaſub do ſitwy
ſtupi. Wón poſaſta a poſchuchajſche piſchi hřachach ſtejo, ſchto ho
rěčži, a hřyſchi, ſo wo nowym přebariu rěča, kiž budže juſtje
přihu w gřyſti St. Petra přebowacž. „Haj“, praſi jedyſn, „juſtje
budže M. Wöſler přebowacž.“ M. Wöſler be předaſt na wſhy,
njaboloto Amſterdama. A czi ludžičta beđu taſ wjebeſti, ſo budže
M. Wöſler pola nič juſtje pſchjebowacž, ſo we ſwojom wjebeſtu
ničo druhe njewidžachu a njehřuſchachu. a ſawdawachu hebi ruzy
a džachu: „Wudže-li Wóh luby Knjeſ juſtje cziłowſke wutroby wo-
broczičž a taſ wječž, ſo budže M. Wöſler ja naſcheho duchowneho
wóza wuſwolenem, dha čhu ja taſ a taſ wjele hřubny dacž, a ja
taſ wjele, a ja taſ wjele!“, a ta hřuda pſofatničja praſjeje: „Za
dam dwaj ſchjeſnaſe.“

Zakub ho džiſwajeche, jaſo tole hřuſejeche. Wſchetož žiwa
hřeſečziſjanſta wěra a darniwa luboſeč a wjekele nad tym knjejom
pola hřubych wěraznych hřeſečziſjanow ma džiſwanu mžž w hebi, taſ
ſo njewěrní na to tebdžuja a ho džiſwaja. Njeměra, kiž we ſwojeji
hřubodje wo žaneho Šbžnika njerodži a tež žaneho Wóh njeſnaje,
njeje ženje taſ hřyna, ſo by wona jeno ſama ja ho ſwoje ſamo-
ženje a žiwinoſeč wudaſta a ſrowoſeč a žiwjenje k woprej pſchi-
njeſta. Hřeſečziſjanſta luboſeč paſ to wſchitno rad wopruje, hdyž
ho wo to džeſta, duſche ja Wože kralesſtwa kojicž; to je wona
pſchego cziſnita a cziſni to hřečje. A taſta darniwa luboſeč ſbudži
džiſwanje pola hřewnych džečži; Zaſub ho tepbola tež džiſwajeche.
Šchto dha ta hřupa žona dže, ſo dže dwaj ſchjeſnaſaj dacž, jeſi
ſo budža M. Wöſlerja juſtje ja duchowneho wuſwolicž. To je
wjazy hačž može wona ja dwaj mežazaj we ſwojim domje piſchi
ſwojich hřečafatač nalutowacž. Taſ myſleche wón piſchi hebi, a
myſleche dale a džeche piſchi hebi: na teho M. Wöſlerja čhu ja
juſtje tež hieč poſchuchacž. Woteba pſofatničzi ſwoje ſchoty ja-
pſacžti a dže i cziſtym jaſho domoj.

(Wſchidžonje dale.)

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola knjeſow
duchownych, ale je tež we wſchěch pſche-
dawarujach „Serb. Nowin“ na wſchach
a w Wudychſchinje doſtač. Na ſchtwórcz-
lěta plačži wón 40 pi., jenotliwje cziſſa
ho ja 4 pi. pſchewawaju.

Samolwity redaktor: J. Góſſ. Eſoburedaktor: J. A. Kapleſ.

Čiſchecžet a naſtadniſt: M. Smoleſ.

Sy-li spěwał,
Přilje džětal,
Strowja čo
Swědny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprědny
Naspoj mōeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spaf měrný
Čerutwoć da.

Njech ty spěwał,
Swěrný džětal
Wšedne dny;
Děś pak swjaty
Duś daty,
Wotpośń ty.

Z njebjes mana
Njech čí khmana
Žiwnoć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh pada,
Wokřeć čó! F.

Serbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Ssmoterjez křišćijšćizemni w Budyšinje a je tam ja křtowoćelnu pschěpłatu 40 wj. dostać.

Čítare.

23. psalm.

Psalmu su husto swoju móz sjewite. Hdyž ho něhdy trawane, žalosne pschěfěžanja pschěcizno pschěfěžjanam w přenič lětstotkach běchu sbehnyle, hdyž jich romsko, pōhansta hrubosć w měšće Alexandriji na martrafke lawki spinasche, w Romje torhazym lawam woprowasche a w Lyonje na schěžpowzach pafesche, teždy su psalmu swoju wulku móz sjewite. Psalmu spěwajo čji martrarjo ja swoju swjatu wěru do smjercěz bědžu. Žadny psalm waf njeje ja nič tak wjele trosčtowasje mozy měl, kaž 23. psalm. Wón je ja přenič schěfěžjanow palazym plomjenjam horjotu a jubam lawow wotrošće a rukam mordarjom hylnošć wjał. Dawitowy psalm wón je. Hač je Dawit jón spěwał, hdyž wón jato młobženz swojeho nana stado pafesche na kufach a pafwischězach wšed Bethlehemom abo hač je jón spěwał halle potom, hdyž bě pafyšći kři s kralowštim šepartarjom pschěmnił? Zo ja njewěm, ale to ja wěm, so tutón psalm njebyrbi jenož Dawitowy psalm byč, ale tež twój a mój psalm. Džězi tutón křerlufš wo dobrym pafyryju spěwajo, hdyž ruzy křynymšči ho modla:

Kato wozla Jesuša
Šym ja potna wješela.
Wón, mój pafyř, ja mnu křobži
A mje k čerštwi pafuwje wozži
A mje šnaje, lubuje
A mje s mjeom mjenuje.

Džěže wrězajo čłowjeł po tutym psalmje swojeho Jesuša wya, hdyž wšchu swoju ból a smjertne štšiti, šwoje šduchowanja a modlitwy šjednočji do proštwy:

Jesu, dobry pafyřje,
Njechajš nade mnu ty ho šmilěz
A dla twojej' lubosće
Wěcnu šbžnosć so mnu džělic?
Njechajš ty mje je šwěta
Horje dowješć do njeja?

Jesuh naš dobrý pafyř.

Wědy bě powołanje pafyryja w Šerbach derje šnate a s džela to džentš hšćerje je. Wjele waznišće a wulgy čžecžene pal bě pafyřšće powołanje w Izraelu. Pafyryjo běchu Izraelšy wōžzojo; ale tón prawy, dobry pafyř je Jesuh šam. Hdyž ja jeho mam a ja nim du a na jeho pučadž wostanu, potom wěm a šym što křoć we swojim žiwjenju hižom šlonil, so „na ničim nufu njesmēju“. Wón štara a ho sa mnje. Šdy šym my jeho lubosćime šastarane tal šlonil, kaž runje něł? Drohota dže tež wšes herbšti kraj. Šon tal husto předy šazpjeny a s nohomaj wobteptany Woji křlěb je něł bóle pwtany hač křěboro a šlota. Taji čžafš durbšesche sa naš pšćnič, so byčym Wōže dary šebi šašo wozič, ale tola tež jemu ho dowěrič wulgnil. „Na ničim nufu njesmēju“, niž na čžělnyč potřebnosćach a niž na dušomnyč. Drohota tu je, ale njeje tón dobry njebyřšći šastarac nam tola pomhaj? Wón je našim

njepščejelem pšhivolał: „Gacj dotal a niź dale!“ Wón je naške pola žognovał a našaj lud seziwli. Hbže je pšches žyly berzli kraj jena wodowa, kiž je se žwojimi bžešimi w cjašu nječičskej drohoty durbjola fonz wjac? W ni wicjim ja nusu njeměju.“ Tež duchownje noš našej Knjes Ishtar: „Wón paše mje na selenej luzy a wjedbe mje k čeršewej wodže.“ Tež hwiət ma swoje pastwičjeja. Tež wón khwali swoje selene luki. To hu te mešna hwetnych wšelow. Na rejanawšej luki, w jabawje hwojich mlobych robotowachšow pytam a namoam swoje najriješnje wjelebe, tał je nětortyžili wuinal. Hbže pa je jena jenička njekmjertna, cziłowka dušha, kiž je s tajte pastnu wopravodže ipotojena? Šhto pomhaja cji wšeh wješela zyleho hwieta nēt we wójnikich bēdach a nušach? Hbže je šhorn, kiž je s nimi ho wofšewiciz, mrežazy, kiž je s nimi ho pošynlicz, padnjeng a do hrešow sabudnjeng, kiž je pšches nje ho lažo k hwojemu Bohu wrōczēž moht? Druhu pastnu škiži cji dobru pahtē Jezuš škryštuš. Jecho selena luka a čeršawa woda je jecho hwiaty ewangelij. W nim namoła dušha wjocho, ščotōž trēba, pošynjenje a wofšewjenje tež sa najwistijne hōdžing žiwjenja. Je cji tōn czešt wōjnli cjaš Bože hlowo jašo lubšhe sežinił? Wješā nēt, ščto na nim maht, abo leži twoja biblija pšchōz hōdžē nehbže saprošchena w luczje? Rač hzešch wofšacž mjes njeje? Rač hzešch pščetracž wšeh špytowanja a rubženja nječičskeho cjaša bjes jechno njebješteho pošynjenja? Rač hzešch wofšacž na prawym pučju?

„Wón wjedže mje po prawym pučju hwojeho mjena dla.“ Wón potaže cji puč, po kotrymž mašch hōdžicē. Tōn puč je drje wušt, hušo s ščijēmjo wobhadžany a s čeršnjemi pošpypany, ale tola prawy. A tōn dobru pahtē bže do prēda. Wón nam nje jenož pšhivolał: Žy durbjeli abo ty njeburbjeli! nē, wón naš wjedže po prawym pučju. Wo nim je jecho njeprawy hūdnił Wlatuš wuinal: Za njenamom žaneje winy na nim, a tamny žudach, jecho pšcheradnit. Za hyn njewjotuju tref pšchala. Pola njeho žane pšchewjenje namoane njeje. Jecho puč je prawy a wjedže naš j našich hrešow a winow k wōdaczju, s tuteho hwieta a jecho špytowanjow k Bohu. „Gacj ja runje hōdžōz we cžēmny mōle, njebjoju ho žaneho njebjoja; pšchetōž ty hyn pšči mni. Twōj prut a kiz trošchujetaj mje.“

Niž pšches šame hōnczēne dny je žiwještli puč Davita wēli. Wón rēči wo cžēmny dōle. Wchōrowite cjašy czeštich pruhowanjow je wón hušta mēl. Rēta doho je Davit, cželawšči pšchē Saulowym njecjom, ho w horach a w puščinach hlowal, a tšchijny dočēž je cjaš jecho mlobčejē byl. Czeštich pruhowanja pał je njēčēž mēl jako kral na Izraelstim trōnje, hōž, wopušchēny wēt hwojeho luda, pšcherabženy wot hwojeho hyna, s Jerusalema cžela pšchē Abšalomom. Ražta wutrobu lamaza bōl rēči s tych biblišich hlowow: „Davit bžešche horje na wōljiowu horu a platašche a jecho hlowa bē pšchitryta a bžešche bohy, a wšchizy kiž s nim bžeču, plataču“, a bōle bišchēje s tamnych hlowow: „Kral Davit bžešche na lubyju a platašche a bžešche tał duzy: „Wōj hyno Abšalomje, mōj hyno! O hby bych ja sa tebe wumrjel! O Abšalomje, mōj hyno!“ To bēču cžēmne doły w Dawitowym žiwjenju, cžim czeštich, dočēž wjedbišche, so je ham wina na hwojim horju a so dostawa, ščotōž bē se hwojimi hrešchami naškūžil. Ale tež teby je tōn Knjes jecho pastyř

wōstaj, cžim czeštich jecho pučž a cžim cžēmnišchi jecho pšchidow, cžim bōle ho hynli jecho wēra. „Žy hyn pšči mni.“ Hbž wšoh jecho wopušchēwanje, je wōn najšobōžnišho šhōnił: „Twōj prut a kiz trošchujetaj mje!“ Njeje je wōm na tutej wērje pšchēbžēt teho wuštēho czeštējerja s Wehēmane a Golgatha był? Ščto hu Dawitowe cžēmne doły pšchirwane s tmyi nozami bolōšchōw, pšches kotrēž je Jezuš šhol? Žy hyn pšči mni, ty žadašch wote mne tōn ščijny wōpor, ale pomahāch mi jōn tež njēčē, to je našchō Ešōžnita hwiata wēstōčēž hyla. Je to tež našcha wēstōčēž? Našch pučž je tež ščamity. Wjele žarowoznyh domow, wjele hylhojnych wozow a wurudženyh wutrobow je tež w herbštim kraju. Many hu šbite; rowy hu ryte ta a tam w njepšchēščich krajach tež sa herbšch hynow. Ščto hōji wšeh ranu? Ščto šmēruje wšeh wutroby? Ščto šetēna hylsu? Žy, Jezu, hyn pšči mni. Twōj prut a kiz trošchujetaj mje. Je to twoja wēra, twoje šhōjenje, twoje hwiata pšchēhwēdženje, kiž steji kaž škala krita? Wotom je lōžy cžēmny pučž tola jašny a šōžny. Wotom njem njepšchēčeljo je wšchēšč strow, kaž nēt, naš tšchā, my mamy hylnišchēho pomoznika a šchitowarja. Zmamel! Wōh je s nami, wjedže naš. Wón ja naš wōjuje. W Wōzim wōstajanju wón nam blido ktrje pšchēčijmo wšchēm njepšchēčelam. Žu wōn našich lubyh wōjowow wōstach a naš domach strowi je hwojim: Wēr budž s wami! Žunu pał hze wōn naš s tuteje bēžetēreje žyrkwe dowječēž do wuštazeje žyrkwe, hbžēž budžem w domje teho Knjesa wēčnjeje.

Hamjei.

Kitare.

(List na Romslich 5, 1—6.)

Kitare! to rēka: Wješeł go! To je potajim namokwjenje k wješełščki w šhynym pošnym cjašu, kał je to ščojničēž? Našcha epistola nam to praji: Wy mamy pošoj s Bohom (1. ščuchča). Wnoju hu pał teho mēnjenja, so to tola ta czešto byč njemōže, pošoj s Bohom mēč; w tajtim cjašu njewēry, tajli našch je, durbjal ho Wōh wjele bōle wješełčē, dawa-li jemu s žyta bišchēje nēčōž cječēž. Woni žebi Wōha jako hšabehō nana pšchēbštajeju, kotrēž mōže k hrešcham hwojich bžečēž lēdna šhale pohladnje. Haj, woni powoľaju ho w tym nastupanju hamo na Žehšowne hlowa. Tak pšche jebju wjele mjenowanjow moderništ theologa našchōho cjaša w pošchaju na nana, wo kotrymž je w pšchirunanju wo šubjengny hynu rēč: „Tōne nam njeje „prawotny“, wón njehšota, wón njepšchēje, wón lubuje. Wēda, so je Wōh tajki a so prawy člowjek runje tał k hwojim hōbuččlowjēlam napšchēčijmo steji, to je te wjelebe pošchēlto, kotrēž je Jezuš našemu pšchijnešt. Wchym-li my tajzj byli, dha mōht jantšchō špōwacē: mēr na sem. Ale bišchēje njebju to njelčōzomni šchēčžitēno jako jadro šchēčžijantwa špšchēlto. A nēto wustupnje wōn pšchēčijmo wuščje wo jentym Bohu prawdoščē, kotrēž mōže ho jeno s krawju hwojeho Šehna s člowjētam wujebnacž. — Ale kał tničōmne hu tola tajke našhady a kał mašo hšohuju wone s tym našpōnjem, kotrēž nam žiwjenje pšchijneje! Našche hwešdomnje tał njebhūž, kaž tamny theologa, to naš hōšta, hyn-li ho pšchēhēščiti, a cžim nēžičke našche hwešdomnje je, cžim žiwischō jačuwam, to tajzj, kajzj hyn, žaneho prawca nimanj, ho hwiatawno Bohu bišchē. Rjech nam wotom hšchēje wjazy a rješchō wo dobročžijnyh a mišchōšnyh Wōtōju w njebju rēča, šmērowacž naš to njemōže, našche hwešdomnje žaba doščēčšinjēne a wopuščkēnje; jeno hōžj je ho to šta, mōžemj wērič, so na

Wóh njeafstórzi. Ale kak ma ho to stać? Esami njemóžemy jo dać. Dožachaje wurananie ja našy brědy by jenićsz našaja smjercy była, a to wěćina smjercy, wěćine fastorženje wot Wožeho woblićza, ale my chzymy tola žiwi być z w sbožnym jeb-noćekniwje j Bohom! S wostak dyrbi nam tu pomoc pščinjeć? Wón je nam ju sam pščinjeć pšćeš swojeho jenićskonarobženeho Sžyha.

To dže je ta wjekefa powjećej póstneho cžaša, so je Žesús ja naš fastuik, na našim mešnje smjercy wućepryk a našy dohy špacifik. Wón bė tón smilny wyščyšt meščnik, kiz je wěćine wumozženje wuanakat, to jebny Wože, kotrež je swěta brědy nješto; jeho bla čže nam Wóh hnady być. Šchłóž bjes Škryšuska mēni, potoj j Bohom meč mōz, šjeba ho sam; temu budže, hdyž hōžžny cžežkeho horja pščinu, abo hdyž pošlebnia najećžešča nusa na njeho pščinu, troščt pobrachowac, tal so budže jadwelowac dybećej. Njebajmy ho tehadla wot žaneje modenstje mudroweće wot šakozja wěry, na kotrymž su ho našy wōžzojo natwarjeli, wotčyščezec, a kotryž rēta Škryšus a jeho krej. Tónle faktad je wěty a džežki. Šchłóž ho na Škryšuska šakozji, ma potoj j Bohom; a šme ho jemu bližić, a wšcho pščeš nim wuprajec, šchtož jeho wutrobu pohnuwa, šme ho we wšchdy padach žiwjenja jeho hnady troščtowac a j rabolčy won šlabowac, na tu pšchōžobnu krašnojcz, kotryž je Wóh tym swojim šlubik (2. šchucžka). Haj, tal ma to Łatare w póstnym cžešu swoje dobre prawo: Žesufowu šwajat pōit pomča nam k šbōžnej rabolčji, k potoj j Bohom.

Al tónle potoj, kotryž je wón nam dać, njebychi nam potom žana mōz swěta wšacž mōz, wón tež pod čęptjenjem žiwjenja wudžeć. Pawoł praji: Niz pať šamo to, ale my šwalumy ho tež tyč tyščnowoćow (3. šchucžka). Sa šchēčžijana njedyrbja tež tyščnoweće šchōžowanje rētacž, ale jeno dobytk, pšchetōž hdyž my do Žesufa wērimy, je luboćej Woža wlatla do našeje wutroby (5. šchucžka), dokełž wēmy, zo tyščnoweć ičęępriloweć pščinješe; a ičęępriloweć pščinješe šwonjenje; šwonjenje pak pščinješe na-đžiju; nadžija pak nješahatbi.

Kizž Šbōžnika wostanje nam Woža mōz, pšchetōž pšćeš njōn mamy potoj j Bohom.

Duž prošcheny budž, Knježe Wožo!

Šbēžerž našy w swojim mēnje,

Kšchēw našy twojei' hnady šbožo,

Špōječž nam Dučha mozy

K žiwjei wērtje

W našeje šlaboćej na semi,

Šacž tam stōncžnje dučha temu,

Niz mje j Bohom wujedna,

Zumu hašlelujja šamofča!

F.

Judašchowa hida.

Duž woteńdže jedny tyč dwanacže, kotre-
m u ž rēta čhu Judaščy Šchariot, k wyšč-
ščim meščnikam. Mat. 26, 14.

Pšči Žesufowym woppyče w Bethaniji ho nam Marija w rjanym, šwētkym wobrašu połaže. Žemule wobraš tu Judašchowa čžemna, brōšna poboda napščęčžijow šlupi. Martijny wop-
por a jeje luboćej štaj ho wot Judaščaja wobšęčžowamej, ale wop-
porniwoćej a luboćej nještje w nim šbudžić šamōškej, haj žamo
druhy wučōžōntyž su šlumi pšči Martijnej luboćej wostali. Mšto
so by woprowac, Judaščy pčacžijnu wopora ličji, mēšto so by
šbudych lubowac, tu jeno luboćej k nim luda, mēšto so by ho do
škwowow swojeho miščtra pōndić, sa mōžnotu myšli, tak by jeho

pšcheradžit. Ze dha mōžno, so je ho na Martijnej luboćej Žuda-
šchowa hida špacika k šelksemu wōhnyu? Ze dha mōžno, so
runje tōn mišy Dučy Šbōžnikowu, kiz jemu dučhu je wšchj mozu
k šebi čžebnje a na ho wješe, druhy wot ho štorfa? Haj, Žudaščy
nam to wobšwēdžić. Ale ani Martijna luboćej ani Žesufowa
mitōfež nad tym wina nještje, šcho pak je wina, je čžežo prajecž,
pšchetōž kotrež wšęjalecho šmųšleŋija wutroby čžiwōstemu wōčžku
pšchikny wostanje. Čžehōbla dha tamni hwećewjezo wuščadni nje-
džakni wōstōchu, hdyž je tola nješčaf tal žanewa ščōžej, so nihžje
čžlowješa njenamafčy, kiz by ho swojeje nješčafownoće šwalik?
Wože šchōstjanje ja wobēndženu ščōžej ho šda być, hdyž ho čžlowjekej
wutroba šwirčēžji, tož we swojim cžašu kralej Žarōonej. We
Bethaniji ho Šimeonowe škwōwo doypjelnicž miščimy: „Šlej, tōn
budže poštajeny k padu a k horješčacu jich wjele w Israeta.“

Šcho dha nēšto my j Žudaščoweho šbōžčeržena wuščimny?
Martijebny tola: Nješladajmy je šamjčju na to, šchtož druhy ja
Žesufa wopruja, ale woprujmy šobu. Po Žudaščowym pšči-
tkadže ho wēćže nještjanje, zo šchēčžijanjka žurkej dary wopruje
ja šwonowne a šnutškwōwe miščōstwo, ale po Martijnym. Špo-
tom pak šebōžumy šami na ho, zo by ho našaja wutroba nje-
šwirčēžita a jeje luboćej nješchubita, a wopomimy, zo je Žesuf
wo Žudašču šubžić: „Šepje by jemu byto, hdy by ho nihdy
njenarodžit.“

J. K.

Jakub

abo

Bože škwōwo dyrbi w čžlowječe žiwjenje doščak.

Žiwjeńšti wobraš we wobraščah
wot

R. Kulmana.

(I. poščakowanje.)

Ččęčž wobraš.

Wotučć, kiz ty spiš, a stawaj wot mor-
wych, dha budže čč Khrystus roz-
swētić. Epeh. 5, 14.

Njebžeslu rano štany Jakub šojšicho, hačž hewal šlawoščej;
warješčej a parješčej, mlējšej a trējšej, šlepachje a čępaščej
a špēčowoiščej ho, šwoje džežo došonječž, zo njehy bla njeho
M. Wōšterjowje přēdowanje w žyrwni štomdžit. Wōn pščinu
te miščy; wono ho špēna. M. Wōšter štupi na šlētni, přēduje a
rēčži wot njepofutneho hřeščnita, kiz bjes Woža a Žesufa we
šwēćej štubdji, je wotroččł swojich štyč žabōščow a škwata
k heli. M. Wōšter njeje jara dožjo přēdowac, dha hžom Jakub
čžuje, so wón wet njeho rēčži. Žabny druhi njeje mēnjeny hačž
ja, praji wón šam pšči šebi, a njeh tež wón pšchego na mnje
nješlada, dha ja tola wēm, zo wón wote mnje rēčži. Wōn
wšchitō wē, šcho šym hdy čžimik a šcho hšchęče čžimju. — Al
Jakub by rad j žyrwnje šchōč, tal bē naštrōžany a tal ho pšchēd
šudžimi hašbowoščej, ale wón ho nještaji, pšchetōž runje pšči nim
štejšejše tōn ščewy, kotryž ja njeho a ja jeho generala nowe
šchōšōnje šchjješčej. Al tutōn ščewōz to njewē, so přēdac wot njeho
přēduje a na njeho šwari, pšchetōž wón na njeho njepōšlabnje,
ale hłada prošje na přēdarja; a žabny jeho druščy šušchōw to
tež njerōšlmi, pšchetōž wšchitny šladaja na přēdarja a niščō na
njeho. Al hdy hdy ja nēšto j žyrwnje šchōč, myšči wōn pšči
šebi, dha hdy wšchitny na mnje šladati a ja hdy ho šam pšchē-
radžit, a šudžo bychu potom wješčeli, so je wón wote mnje rēčžak.
Jakub tehadla čžataščej a wōstka hačž do šōnza, wuščēna tež
šchēluch šobu a potom džeščej j družimni wote miščej. Al jačo bē
j žyrwnje a bē šam, počžachu jeho škwōby w nim džeščacž a wōn

szahadźelche a swarjelche jara njemderi na swoju pśótlačńcu a na jeje towarńtuo a dźelche: śchōt hewaf, hacź tamni njemlicjom-nizy śu wśchito temu pśedrarjej wote mnje wupnowjedaf, śu jemu powjedaf, śchōt ty śy, śchōt czimńch a tajke źwjenje wjedźelch; wśchaf jeho woni wśchitzy jnaja. Wśchōt drubi, hacź moja pśótlačńca, nijej tajke pśedrowanje na mnje samokwifa a jeho naschczuwata. Wōh wō, śchōt je jej wote mnje wśchito wupnowjedaf a wona je jo śaśo jemu wuľstafa. Ale cźafajelch, wu pśchitod-nizy, ja bźhom cźu wam sapracźel: pśchitodnu ħobotu cźu wam f lamjenjem i wofno rodbiel a f temu teź wafche ħwoty; ja bźhom budu waś jafno ħwomōdje namafce.

Me wōt njedzele hacź f pśchitodnej ħobocze je doľho; mjes nimaj śu pjecź drubich dnjow a fa ton cħak mōże ħo wjele podacź, a poda ħo teź woprawdze wjele. Zafub ħoni tat wjele noweho a dźimoweho, wō wōn swoje ħoty jafu pścheczńwo tej pśótlačńcy. Wōn ħoni, śchōt je bźhom priedy njeho wjele tyħa-zow nasponiko. Wōn ħoni ħam na hebi, jo wōn wjele ħwoto mōz, wśchitke potajnoje wutroby wotkryc a na swēto pśimjelcź, śchōt je ħo pō cħni stako. Zafub bē cħyri jeno M. Wōľterja wohladacź, bē cħyri ħyħydelcź, tak prieduje, a jemu bē ħo śchōto jafu Zachaukej na jeho ůgowazu heďzo. Zachauk cħyrije jeno Zefuġa wohladacź, ale Zefuġ stōġi ħwojej woczi na njeho a cħyri-ůche pola njeho wofacź. Tak teź cħyrije Zefuġ wot dźenġa pola Zafuba wofacź, a M. Wōľter dyrjelche jemu te ħyġtne ħwoto ppracje. Wōt Zachauka rēta dale: a wōn wa ja jeho f wjeħelom ħorje; pola Zafuba pak tak njerelajche, tōn ħo f wopreda jara woharajche, jeho ħorje wofac. Wōn cħajelche we ħwojej wutrobje wōtū ħōfcofci pścheczńwo Zefuġe, a wōtry tōt jeħo we wutrobje kafajche a tōn hebi njemōdźelche ħam f wutrobno wuźchahncź. Tola myħelche na wjeźor ħam půchi hebi: M. Wōľter ma prawje, tajfi njemōdźelch wofacź, hewaf ħy ħubjency. W nozy pak njemōdze ůpacź: jedyn ħredy po drubim ůtupa jemu do pomiatka, a wogebje ħredy f wutrobach lētow jemu jara cħezħo na ůchji leġi. Wōn bē ħať pścheczńwo ħwojej maczeri, kotrāġ bē teħdu je wśchēm prawom jemu wnu dawata, so je wōn patoůcził a ůfchōdźelcź, a teħdu bē ħo wōn ůalubaj a pśchahaj a f tym ħwoju duħdu cħerje podaf. A tak myħelche wōn nēto, jo pola drubich je berje wumozgenje mōżne, kotrēġ je M. Wōľter půchi wofamjenjem pśedrowanja půchi-powjedaf, ale pola teħe nīz, ty ħy ħo cħerje podaf. W ħo jemu pśchahaj. Tak je Zafub jara njemery we ħwojim ħwōdomnju a jeho ůstfi pśchibēraja dħer wote dnja. Wōn njemē, hġe dyrbi ħo jatytacź a cħyje hebi ħwjenje wofac. Me priedy, půchi wōn půchi hebi, cħydelc ħ teġ pśótlačńcy bēġ a cħydelc jej půracje, so je tajke ůatradne pśedrowanje na teħe samokwifata a nēk njech ħlada, śchōt je f tajħeho naschczuwanja a ůleůtania nastaf.

Wśótlačńca je domach, poħtħca na Zafuba, jafu jej ħwoju nufu ůstōġi a jej wnu dawo, so je ja njeho tajke ůatradne pśedrowanje pola M. Wōľterja jamotwjafa; wona půracje je ħeludwofcźu a f wjeħetofcźu, a Zafub ħo njemōdze ħyħow dźerzecz a půracje f nej. A jemu je tak berje a loħto wofoto wutroby, hġyġ jemu ta pśótlačńca je wśchje ħwēnoćnju powjedaf, śchōt je na njeho a ja njeho tajke pśedrowanje pola M. Wōľterja jamotwjafa: nīz ja, nīz moji towarńtōjo, ħadyn cħlowelc nijej to cħimf, ale to je cħimf tōn wśchewōdomny a ħmilny Wśōczek w njehjeħach půchēs Zefom ħryůta, tōn je M. Wōľterjej kafaf tak rēcycz a nīz teħe-ďla, jo bħydmu ůhubjenci bħy, ale to bħydmu doħat wēdne ħwjenje. A Zafub je tak wjeħet, jemu je tak loħto; jeho wōtry tōt je f jeho wutrobno wuźchahncjeny. Wōn jej wśchito ůstomfi a wēri, a jafůchimnje f wjeħetey wutrobu to ůwōze, nam dale w ůħryħuħu; wōn je f nowa norōdžemy cħlowjel. —

Śchōtowo wofraľ.

Błazniś so! — ja so njebłaznju, ale ja rēcū prawe a mudre stowa.

Jap. skutki 26, 24. 25.

Zafubowe pśchēmēnjenje ůba ħo jeho priedawůchim towarńcham jara dźiwne, a woni njemōdġa, śchōt je ħo f nim na jeno doħo stako: wōn njelħodġi wjazy do łorcźny, wōn ħo wjazy njemōdġe, wōn ħo ħaneje ħarty wjazy njedōta; wōn je cħyġi, ůmēnty, ůnjelůny cħlowel. ħyġ je ħam, dħa hebi ħnūw ůmjeje a cħita, a w konjenju hebi ħyħuħowne ůchucźki ůpawa. Wōno towarńchōjo

njemōdġa ůstomycź, tak je ħo f nim pśchēmēnto; nētotfi mēnġa, so je ħorty; druby půraja, so je ůawjercźany a ħo jemu moůty łoġa. Zeho ħnġe, general, pak bēħche Zafubej doħy, a dźelche: ja wēm, śchōt jemu je. Wśchōt drubi nijej nad tym wina, hacź tōn nowy matakfki půrad, kīġ je f nam do mēůta půchēġaħyħy, a te kotremuġ Zafub tōġdġiczu njedġelu te můchi bēħa, tōn je jemu ħwotu ůawjercźak. To dyrbi f mojim ħħablicźku jafu ħinaf bycź; ja cħy je wōno wuľtrowicź.

A łōdu njedġelu, hġyġ ħo te můchi ůwoni, dyrbi Zafub nēto tonjow heďak, a te ħwojim ħnġejom půchēġac. Wōn jo njedġelu dopoħnja njerady cħimjelche, ale ůto ħej cħy, wōn dyrbi poůtħacġ. A tak je to jemu njedġelu kaź druby. Zafuba boli wutroba, so teġ njemōdze ħwġaty adwentfki cħaħ te můchi ħicź, a teġ nīz rōczny ħwjedzeny ħowod; tola wōn mjelczi a cħerpi. Na ranju noweho lēta, jafu wśchitzy ħůuġobni ħwojemu ħnġej, temu generalaj, ůwōze f nowemu lētu půchġeja, půchġitupi teġ Zafub f njemu a půchġeje ůwōze f nowemu lētu, a půchġitaji: hacź jo wōn f nowemu lētu teġ ħrēħa njebōji, so jeho łōdu njedġelu wot te můchow wotbēczujje, a hacź mōże půchēb Wōhom ůamolwicz, so jemu wśchitku dħachownu jēġ wottorħuje, a jeho tak f wēcznemu ůatamanůtwu cħerji; a hacź wōn njewje, śchōt je tym brozene, koůiġ cħlowůe duħůe poħōrħujaj.

Tajke pśedrowanje, tajke ħrojenje, to njebē niħto temu generalaj f nowemu lētu půraġi, a nēto to jemu jebny jeho ħůuġob-nitow do wōczow půraġelche: to bē půche wśchu mēru! Zeho ůpka luboůcź půcheczńwo Zafubej bē na jeno doħo půrecz: je ůkobami půchitaje wōn jemu mjelczech, a ma ħnydom f jeho ħůuġobu a domu wuľtrowicź, a teġ nīz poďġintu nima dale půchi nim ůawoůtacz; tajħeho ůawjercźaneħo cħlowjela njemōdze wōn dale trēbacġ a noħdze ħaneħo toľwōrħnifa.

Tak půchġinġe Zafub na jeno doħo je ħůuġob a f ůħlēba. A ůchōt nēto? To ħyħcze wōn njemjēġicħe, śchōt nēto, ale wōn ůwůchēġelche ħo na Wōħa, a wērijelche, jo buďze jo Wōħ ja njeho ůtaracz, půchētoġ Wōħe ħwōwo jemu půchitajuje a ħlubi: wśchitku wafchu ůtarocz cħyħcze na njeho, půchētoġ wōn ħo ja waś ůtara! —
(Půchitodnje dale.)

Wůůelake f bliůka a f daloka.

* Konfirmazija pacůůůůch dźēczi je půchēd durjem. Nētotfi ůtarciħ w tyħ drubich cħaħcħ je ůtarowczi na wofamjenje konfir-mazifůůe draůty myħla. A jidy wjele buďze ħo pōrnjo půjedawůchim cħaħam wōmnielcowacz dyrzecz. A tola wůħe wjeje na to po-koůac, jo půchi ħnwojōczi nēczůyħcħo wōniħcħo cħaħa je teġ cħaħej půchimērtjene ůraůczenje a wuhotowanje nufne teġ pola tyħ, koůiġ we ħwojich ħredħach wōmnielcowani njehju. Samozjeġ ůtarciħ cħyġi f doħym půchġadom do půredka ħicź. Kaġ je najcze leġi-wjenje nēto jednowe, njekmē ħo teġ nēto ůa půchu ħaneħo wē-ujelġa wudacē. Swjeħelaze je, jo ħu dħowoni na wjele mēůtuch to půchēce wupůraġili, jo cħyġa tōġda pacůcēġa bolġa tat derje půchi půuhowanju kaź teġ půchi konfirmaziji ħamej w tym ħamym cħō-rytm ůraůczenju půchicē. Půjenjey, kotrēġ ħo f tym ůalutujaj, nōġa ħo ja wōjniħcħe wōzy nadoġicē! Kaġ jo naůhi wōjazy wot generala dele hacź f rekrutēġ do jednoweje ůħēreje draůty wofleġaja, tak dyrbja teġ najcze dźēczi půchi konfirmaziji we wōniħim cħaħu wogebje w jednoweġi draůty ħwoju půchu půtacġ.

* Wot ħnwiġcħyħcħerje Steintopf w Ćtruttawerje je ħo jafu rjana jutrowna ħnġfa f wofraůam jafu jutrowny poůtrow na-ůchym moġtam na bitwiħcħejo wudaka f tym napriħom „Witaj, ryczerjo w bitwoje”. Wona půracji jenoġ 10 p. a ůnġeħa dħowoni ju wēcze wam raby wofůtarajaj, jo bħyħcze ju wafchym lubym jafu natwarzaje jutrowne poůtrowenje wōn pōġtacġ wůħli.

Samolhny redaktor: J. Gōľ. Ćůiġcēġ a nakladnik: M. S m o l e f.

Sy-li spěwał,
Pílnje dšětal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróny
Napoj móeny
Luboś ma;
Bóh pak swjatny
Frez spať wěrnny
Čerastwoś da.

Njoch ty spěwał,
Swěrnje dšětaš
Wědně day;
Dšoť pak swjaty
Duńi day,
Wotpoť ty.

Z njebies mana
Njoch će khmana
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Kšć Bóh poda,
Wokreś ćel.

F.

Sserbske njeđełske łopjeno.

Wubawa šo kšzbu šobotu w Šsmolerjez knižicisćisćejni w Wudošćinje a je tam ja ščitwórtlětnu pschěplatu 40 wj. dostać.

Indika.

1. San. 3, 1—6.

Na tšć wěrnosće, totrěz tež nješablaže stolpy twierdže steja, našć tekst naš polasuje; ta přenja je: „Wohlejeje, kajtu lubośež nam tón Wótž je wopolasaf, šo bychmy Bože džeći mjenowani byli.“

1. Bóh je lubośež, tuta wulke šłowo je jadro zpleho šjenjenja Božeho. Bóh dže našć njebełski Wótž byež. Šsebi ł podobnosći je wón naš stworil. Šewojeho jenicžeho Šyňa je wón nam dať, totrěz je sa naš na kšzbu wumrije. Tež hluboko padnjene čłowjet, tež najhórčiji hřečanił móže wodobawu, wumožaju lubośež, wobšožaju hnadu šhonicę, dže-li šo wot njeje šapšchmjeneč dacež. My šmy stworjeni a wumoženi, šo bychmy Bože džeći mjenowani byli. Šo bychmy to tola čzoplišo a žiwijšo šaczuwali! Džeći teho mamy rěcač, totrěz wulkośež a wuškośež čłowšći wšom njeapšchmjene; totrěz w krašočiji bydli, te totrěz žane čłowšće mjeno njedobaha; totrěz wšchitke šiwěty ł wobomaj leža a njebešte šyć šluzja; džeći teho wšchěhomónneho, wěčného, nještónčónneho, njeuwšlěđžomneho Woha, kšž šmy ta šachodni, totrěz žiwjenje šo ta ruce minje, jato bychmy přez lečšć; džeći teho šwajateho Wótža, kšž šmy š hřečami womofani, — kajta to lubośež! Džeće je šwojemu nanej podobne; jato Bože džeći mamy tež bójšeho walšnja byež. Džeće šwojemu nanej zple blišto steji, jeho blisfośež pta, š nim rad rěči a dowěrnje wobthadža; taf

tež wěrnny kšchěčšijan šo ł Božemu šłowo a ł modlitwne nucenym čaje a ma nad nimaj šwoje wješe. Džeće šo wot noma lubowane a šafitane wě, wono tšhajore dobraty wot njeho dostawa, nan pschězelnje a lubośežnje š nim wobthadžuje; rehođa ma džeće ł nanej frute dowěrnje. Šaf tuta dowěrnje ł našchemu njebełstemu Wótžej čženne starośež a čžerwjenta naščeho šenšleho žiwjenja pschěkrašnja! Ta wěstośež, mój njebełski Wótž mje lubuje, pschěde wšchěm jato čžide, šbóžne šaczuwane, jato šnatšlowny měr we wutrobie kšchěčšijana bydli. Mš mš moje hřeći wodate, Bóh je mi hnadny, ja šum wot njeho lubowany; tuta wěstośež je tón štok, totrěz šo wěrnny kšchěčšijan we šwojich dwelach, bėdach a čžěšnosćach džeři. Šenět tuteje wěstośeže nješaje, tehođa tež nještrojmi, taf móže kšchěčšijan šamo w čžennych čžahač, pšći njeprawych nadděšowanjach a pschěčšěhanjach, w šhoročšći a nušy, pšći rowach šwojich lubych — tola měrný a trošchmny byež. Rašć tekst praži: Tehođa waš šiwět nješaje, pschětož wón jeho nješaje. Na bitwijšćožu ras čžěto šranjeny lešeje, totrěz blišć šmjerč šijom myšće mucješče. Na wšchitke šrafčanja, hač šebi něšto žada abo hač dže něšto wobšarane mēč, wón pschězo šašo wotmolwi: „Ja šebi niczo nješadam, pschětož ja wěče wēm, šo moja macęž pschěndže; wona mje hjičče ženje njeje wopušćžila, tež dženša mje njeuwopušćžili, moja macę wšćat pschěndže.“ Ach, šenšta macęž pschězo pschěndž njemōže, by-li tež to najradšo džežba; šenšta macęž móže wumriečē, jeje móž dalšo njebošaha! Šchtož pať

ma woprabwóje dżeczaje domwjenje ł swojemu njebieſtemu Wótzjej, tón móže, doniż jo Wóziſz pucać hłobdźi, ſj polnej wjeſtoleſču rjeknyć: „Ja bym dobreje nadźije, pſchetož ja wém, mój njebieſti Wótz wiſchał pſchitándže; wón mje hiſchaje ženje njeje wopuſchadził, wón mje teſ néto njewopuſchadził.“

2. Džyž hebi kraſnoſež teje myſle, my ſmy Bože džeći, žiwje pſchewſtajamy a ſ tym pſchiruwamy, ſchto tola po ſwojim ſwotowonam a ſwutſtowonam žiwjenju a waſtajnu ſmy, dža wiſchał dže ſo nam ſedbać, jako njehoło naſche njebieſje powołanje ſ tym, iſchtož néto ſmy, pſchewſene pſchitándže. Zehobla je tón druhi njehablaſny ſtoł, kotrehož ſo džećimy, něchto, cžehož ſo nadźijamy. „Moji najlubſchi, my ſmy nékł Bože džeći; ale ſwemto ſo hiſchaje njeje, ſchto my budžemy. Wdy pał wém, hdyž ſo ſjewi, to my jemu podobni budžemy; pſchetož my budžemy jeho widžecz, kaž wón je.“

Raſti wuſlad tute ſłowa nam wotewria! Wdy ſchewſcijenjo hiſchaje njewém, iſchto budžemy, to pał zyle weſće wém, jo je nam pſchidobna kraſnoſež weſta, my budžemy dže Wobu homemu podobni. To ſ polnej wjeſtoleſču wém, pſchetož my ſmy Bože džeći. W naſ je tojeń noweho njebieſkeho žiwjenja, kiž dže ročej a ſa- počkał wjele doſpoſuwneho a doſwanjeničkeho žiwjenja w hebi noſny. Szwjate piſmo nam wobkruca, jo je Wóh tym, kiž jeho lubnja, pſchitotował, iſchtož žane wofo nije widžato a žane wuſcho njeje hiſchadło a do žaneho czejwjele wutroby njeje pſchidſcho. Szwmy my džeći, dža ſmy teſ herbwo, a to herbwo Boži a hoſnherbojo Křtyſtuſowu. Czim krucaſiſcho ſo hlnbjenjom Wozeje luboſež w piſmje džećimy, czim žiwimo je w naſ ſačnjanje tuteje luboſeže Wozeje, czim twjerdſcho nam teſ njebieſta nadźija ſteji. Ja ſo waſ praſham, kiž macze ſchewſcijanſte naſhojenje, w kotrchyž je wuſchadze, bójiſte žiwjenje: njeje w jenotiwych woſomitach wuſtojeje, cziſtje radoſće, pobóžneho poſebńenja w nutrej mobitewje waſcha buſcha, tał rjez, ſo wuſche tuteje ſemje poſebńenja a do druhoho lepſcheho ſwemta pohladnija? njefaćnjanicažec, wo je ſwojich najlepſchich, najſwjećijich woſomitach, ſo dyrčeli, haj móhli wy hami tola wjele lepſchi a doſwanjenički być, džiſi néto ſeje? njepſchitándže wam runje te woſachich najſwoſowniſchich bodžinach to ſačnjenje: wérne, woprabwóje, poſne ſbože to tola doſho hiſchaje njeje? Zehobla weražajemu ſchewſcijajemu to twjerdže ſteji: jako Bože džeći czaſamy na pſchidobnu kraſnoſež, kotrz budže Wóh dać. Wón ma niž jeno w czerpjenjach, ale teſ we wjebelach žadanje po tutej kraſnoſeži, jemu ho po wéćnej domiſnje ſtychaje, kaž džećiču, kotrz w zuſobie pſchewſnoma.

3. Je tón Wótz nam tajtu luboſež wopokał, ſo ſmy néto jeho džeći, mamy weſtoleſ pſchidobneje kraſnoſeže, dža mamy teſ ſwjata pſchitándžowez, něchto cziſtje. To poſaje naſ na tón ſteci najehablaſny ſtoł kotrz nam twjerdže ſteji. „Róždy, kiž tu nadźiju ł njemu ma, wuećiči ſo, runje jako wón teſ cziſtu je.“

Kať tola Bože ſjewjenje wſchitne potrebnje a žadanja naſcheje buſche ſpotoja! Wobno ju ſmirnje a wobſtoja pſchewſ ſačnje Božeje luboſeže; wono ju poſebna pſchewſ nadźiju pſchidobneje kraſnoſeže, ale wono dže ſo teſ w naſ wopokać jako móž, kotrz něchto w naſ dokonja a wuſkruje. Sčotóž tutej mozy w hebi ſtutkowacž njebatwa, tón hebi Wozeje hnadny weſtu njeje a ſo

jeje njemóže wjeſchelić. Sčotóž dže Bože džećo być, ma wjeſchelić, ſo ſu džeći ſwojemu nanej podobni, tón teſ wſchédnje na to móžne ſlowo budźenje: Wdy dyrčie doſwanjeni być, runje jako teſ waſch Wótz w njebieſkach doſwanjeny je. Wóh je ho pał nam w Křtyſtuſu ſjewi. Sa teho ſtopami mamy hiećiči, jeho ſnamjenju mamy ſo pſchego bóle runacž. Komuž ma nadźija pſchidobneje kraſnoſeže ſo jaſnje a troſtanjje do wutroby hwećičej, tón dyrčiwje wjeđecz, ſo ma wón tutej pſchidobnej kraſnoſeži bliže pſchitecz, jo moju wſchitne ſemle wobſtojeće a pſchewſ wſchém wón ham ho pſchego bóle pſchewobroćičej do kraſnoſeže Jeſom Křtyſta, do teje doſwanjenice, kotrz ſo kraſtewom wérnoſeže, luboſeže a méra pſchitohdži. Niž ſ daloka ſaja nam naſch Sčotóžni, Bože kraſtewo pſtacz, ale ſmſla w naſ. Wnoſy dže dža wſchitno drube polepſchec, jeno hebe kamach niž. Prawy ſchewſcijan taiſe polepſchjanje ham na hebi ſapocžina, a to na tud hřečach, kotrz ſu jemu woſchje lube. Kotre to ſu, to toždemu jeho ſwedomnje wraji, to móža jemu teſ jeho hoſuclowjeſto, haj teſ jeho pſchewſimajy praiej, dže- li na nič ſedbowacž. Nam ho buſto džiye wo lubonum pſchewſemjenju naſchich wobſtojećow a rad wo tym rječimy, tał rjenje by byto, by-li ho jeno to abo tamne wotoło naſ pſchewſemio. Wéſto teho dyrčeli my hami na hebi a w hebi a wotoło ho wjeđan doſwanjenice a wjeđe ſbože tworiecž pſtacz pſchewſ ſwérne dopjlenjenje ſwojeho pomolanja a pſchewſ czerpſtu, bližaju, wobawaju luboſež pſchewſimajy tym, w kotrchyž hřečbjenje ſmy žiwu. Naby-li ho nam to tał nékał, ſo ſmy nad ſwojimi ſłami naſchitnoſemami pſchego bóle ſ knjeſom, ſo ſtare hřeč hnu, ſo ſmy pſchego ſwérniſchje wo wuſkim a mačum, ſo ſu naſchi hoſuclowjeſto wotoło naſ pſchewſ naſ pſchego ſboſowanidzi: wotom haſte nam weſtoleſ Wozeje wótznej luboſeže a nadźije pſchidobneje kraſnoſeže njehablaſjo twjerdže ſteji.

Ţi ſtoſny wérnoſeže ſu nam date, kotrz žodny njepſchewſel pomalić njemóže: Boža luboſež, pſchidobna kraſnoſež, naſche wuſchewſenje. Ze ſu nam w naſchich dwě- lach a nuſach troſtane hwećto, ſo móžemy na ſwojim pucaju do njebieſ weſte kroćeje cziſtje. Njech naſch pucaž drubdy teſ pſchewſ cžémne doły dže: hdyž naſ jeno Wóza wótzna luboſež wobhweći, dža wém, cžeſo mamy ſo nadźijeć a iſchto mamy cziſtje. Džyž ho ſwérny w jeho mozy wuećičimy, dža Wóh wſchitno porucžimy a ſo pſchidobneje kraſnoſeže troſchjenjemu. Naſch njebieſti Wótz wiſchał pſchitándže, wón naſ njewopuſchadzi. Szwjeni.

Lic. M. w Hr.

Indach ham hebe pſcheradzi.

W Indach džeće: Sčotó džeće mi dacž?

Ja džu wam jeho pſcheradzić. W woni jemu tižeczji hiebornikow h lubi dže.

Mat. 26, 15.

W Indachom ſ hory dele dže. Na wuſchije žiwjenja ſtejeſche, jako Jeſus jeho pomola; pſchetož w Wóžim kraſtewu je džeń powołanja do Jeſuſowjeje htužby mjele wſchém dnjem najwožniſchi a njehodži ho w hwećnam žiwjenju ſe žany: druhim pſchiruwacž. Waka wóž be, w Jeſuſowje bliſkoti pſchewſowacž, jeho hřečecž, jemu pſchidobowacž, ho wot njego ja japoſchata wu- botowacž dacž. Ale iſchto! Zudſchdej do teho jaboćej ſa pjenje- ſami a nadźija na iſcaſte kraſtewo ſobu nutš rječadze, a tutaž htočaj wón ſmewacž njemóžeſche. Komu dža hiebtowaje ſłowa

pracačahu, hdyž niž tež Zudaškej: Viščki maju jamy —, Nještaračeje ho wo waščje žiwjenje —, Nichtó njemóže dwómaj knjezomaj škuzič —, Čhže něchtó ja nnu hiež, tón šaprej ho šam —, Wože kralestwo je ho pšchibliško atd.? Njebě dha Zudaškej móžno, s tajšmi wupračenjemi Zesufšowymi šwoju wopacžnu žabofčj a nadžiju pohrjebáčj? Móžno to drje bě, ale jeno potom, hdyž Zesufšej k nohomaj padaj a praji: „Šnježe, pomhaj mi!“

Wot tajšeje šprawnosčeje bě pač Zudašj jara šdaleny. Wotajnje wón šwětněj žabofčji a nadžiji ho dale žehlicž da, jeho wutroba bu pšchecžiwio Zesufšej župjicha, šlónčnjeje pohlednja lubofčj k miščtrej hašny, hida a njepršchecželstwo roščesčstjei. Šchtóž je Zesufšej bliho šupit, tón móže jeho pač lubowáčj, pač hdyžič, něščto tšecje móžne njeje. Tu pfačji: „Šchtóž so mnu njeje, tón je pšchecžiwio mi.“ So Zesufš ani kročel wot praweho pučaja njewošstupi ani jeničtke wočafowanje Zudašcha njedopjelni, bě tutemu wěšte. Šchto pomhačeje, dljeje pšchi Zesufšu woštáčj? Tři lěta je s nim šhodžit a k njčemu pšichšol njeje — šhubjenty čhaš! Těhobla ho njedžiwomaj, jo drubi pučj nastupi, pučj k Zesufšowym njepršchecželam. Tam čhže šaššuzič, šchtož jemu prjedy móžno byto njeje. „Šchto čhzeče mi dačj?“ je jeho praščenje, hdyž tola wočafuwaje, jo budže najprjedy wuffkadowáčj, čšehobla je ho se šwojim miščtrom roščortj a čšehobla k nim pšchidže.

Š praščenjom: „Šchto čhzeče mi dačj?“ Zudašch najprjódžy šam hebje pšcherabžl. Njepršchecželjo hnydom pytnu, wo čšim ho pola Zudašcha jedna. Šim je jeho pšcheraba witana, wón šam pač je wošidny. Wšcheradnik je pšchego wošidny čšlowjel, dočelž nima šwědomnja a tež niž lubofčeje k tym, je kotrymž pšchibliška. Žhja stawijna ničžeho nowěho njepowjeba, wona ho džeit wote dnja wošpletuje. Šchtóž we šwěčeje na džaafownoščj a lubofčj twari, je bšafju.

J. K.

Wušup se šarschjškeho domu.

(Přeložk.)

Dha wšmi něk mojej ruzy
A pšchewoždj mje
Ma pučju k njebjju duzy
Pšches žiwjenje!
Šsamlutji nočžy šhodžič
Niž kročeljst;
Ja tebi dam ho woždžič,
Mje šobu wšmi.

Šsej twouju pomož žadam,
Šdyž ššaby šym;
Ša twoujim měrom šladam
Wje dobrym, ššym.
Daj ležecz k noham šebi
Mje šhubžintu,
Niž wočžy ššěha k tebi
Wšcha j dowěru.

Šdyž čučž tež nješamožju
Ja twouju móž,
Ty tola wjedžěšč k ššobju
Mje tež pšches nóz,
Duž wšmi dha mojej ruzy
A pšchewoždj mje
Ma pučju k njebjju duzy
Pšches žiwjenje!

F.

Jakub

abo

Wože ššowo durbi w čšlowjelu žiwjenje došřacj.

Žiwjejški wobraš we wobraščach

wot

š. Kulmana.

(2. potračowanje.)

Wšty wobrašř.

A wyri na swoju wutroba a džeše:

Božo, budž mi hrěšnikaj hnadny!

Luk. 18, 13.

Šato bě šakub se škuzby a s šhšěba, džečeje wón k šwojim ššchecžšjanšim pšchecželam, k tej pšofatáži a k jeje towaššitwu, a powjebadže jim šwoje p wobdenženje, ho jich praščeje, šchto ma nětko šapocžecz, šat dožo hač jašo škuzbu njenamaka. A čšj radžachu jemu, šo by šust šitowanja šapocžal. Wšon nakupi šebi tehobla bantj, ššdńrki, žanři a ššepry, a ššobžěšče potom s brě-nješčštom, s ššehšom a noščžkami po domach w měščje a na wšach wošokto a pšchewawošče. Wšon šo wjedžšiče do teho ššchlowáčj, a měješče ššobe, a žiwješče ho jara derje wot ššwojeho pšchecžupštwaj; móžščeje tež pšchego wjazy a ššepšče twory natupičž a pšchewawočj, a napobšednu ničžo drube njepršchecžupowoščeje hač ššwabantššte ššepry. Njepryjščeje tež tšhobla žaneje drubeje škuzby pola ššnježič, ale wošta pšchi ššwojim pšchecžupštwoj.

Něšby ho jemu hubjenje ššědže na jeho pučžowanju. Wšon je wššitke ššwoje twory rošpšchecžal, je na dompučju, ma wjele pjenješ, s kotrymž čhje ššupam pfačžič, wot kotryščj ma ššwoje twory, a ma ššchecžiče wjele pjenješ wššchje. Ale wo ššob bu wobšradnjeny w hoššpobže a našajtra nima ničžo. Něto je s nim hubjenšcho dylžit tšhodom, jašo bě se škuzby wušnaty. Tšhodom njeměješčeje ani škuzby, ani ššhšěba, ale měješčeje tola něščto pjenješ; nětko pač nima ani ššhšěba, ani pjenješ, ale ma ššchecžje wjele došha. Ššudny pšchidžě do Wššřterbana. Wšon dže a pšchidžě do ššwojeje hoššpoby k ššohatemu pšchecžupštwoj, kotremuž je najwjazy wššoiny; pšchetož wón je s jeho ššamow ššoro wššitke twory ššes pjenješ brač k ššwojemu pohšebšomju pučžowanju, na kotrymž ššěču jeho duzy dom wobšradnyli. Tu čhže někotre dny woštáčj, a wočžakáčj, šchto budže móž dale ššapocžecz, a pomyšli šebi tak: Budže-li mi tutón pšchecžupž šam wot ššebje drube twory poščžowáčj, prjedy hač jemu šchto wraju, dha čhžu s teho pošnacž, šo mam ššwoje pšchecžupštwio dale wješčž, jeli šo pač nješudže, dha wšm, šo dyržju pšchecžáčj; a potom čhžu hiež na ššobž, a šo tam pšchššajáčj ša wotročka, a ššchuzič, hačž ššwój dožj ššapčacu. Ša někotre dny rješnje tutón pšchecžupž k ššakubej: čšehobla njepršchidžě a šebi drube twory njenušěta k dallyšchemu k pšchecžupowanju. šakub ššoržj jemu, šat je ho jemu ššš ššchto duzy dom, a šat šu jeho wobšradnyli; a šo nima nětko ničžo a njemóže ššwój ššary dožj ššapčáčžič, wjele mjenje na to wšššičž, šo by drube twory brač a šebi wješčiči dožj na ššchju ššošžič; k temu tež njefnaja a nima nišoho, ššž by ja njeho ššlowač. „Ššdyž dale ničžo wjazy njeje hačž tole, dha to wjele njereša“, wotmolwi tutón pšchecžupž, „pšchidžěje jeno ššak a wubješčeje šebi pola mje tworow šat wjele a šat rjane hačž čhzeče. šakub šo nad tym ššobžšwa a dže ššabo do jeho ššamow, a wuššwola šebi ššwabantššte ššepry, jara rjane. A druby pšchecžupž w měščje, ššž ššěču ššchšcheli, šajše bě tón ššprawný šakub njelššoje měč, poščžowachu jemu tež twory ššes pjenješ, a to šat žadne a rjane, šo šebi šakub njemóžščeje žanyšč rješčičšch žabočj. šakub njebje ššchecžje ženje šat rjane twory hromadžje měč a šat wjele. „Š tymi tworami je ššodno, šo s nimi do wuššeho měšta na wššš ššchš“, džeščeje jedyu pšchecžel k njemu,

„bżi ś nimi do Kafela na mażu.“ — Kafel je hrowne męšto w Śeifenstej, bżęć że Żakub rozbęgn. — „Zo ho kamo srojmni, so maščy na tajtm balotim pučowanju wjele wubawotow; ale ł temu hu też te klepty w tamnym kraju wjele drożšće, hać pola naś. A tajte twory, jako ty tón ras maščy, tajšćy tam wěšće wjele njebudźe, abo hmano žane, křiba twoje.“

A kaź jemu radził bęchu, tak wón činijeć; buź bżęće je swojimi tworami do Kafela na mażu. Duzy mějeće kwilce bośe, wšćitko a wšćetko pschewnyhlicy, a kał droho durbt koźe swojich kleptow pschewawac. A jemu ho wali jako čezki famjeń w wutrobu, hbdž pomyhli: to je tola teź břeć a wuduchitmo, hbdž swoje twory jenemu drożšćo pschewawajš hać družemu. Ty śy pschęzo hać dotal ja swoje twory wjazy žadał, hać hu winoite byke, a śy jo teź brał, hbdž hu čsi jo dali; druhim pał, kř hu tu wěz rospmili, śy je ty tušćo wostajš. Ze to prawje? Wšćelęjeban njebubt khać a ludac; to pał śym ja čjinik. Wšće je tohobla moju křęć doma pytał: a ludžo hu mje jako wujebal a wotkradnył. Zehobla, mój luby Wožo, wodoj mł, ja to ženje wjazy čjinic njebudu; a baj mi mōz, so bych bżętny a sprawnny był a hwoj ślub dźerjał! —

Česty wobrał.

Wón da so derje radzić tym prawym a wobarnuje tych troynych. Prisl. Sal. 2, 7.

Wbón pschindźe do Kafela. Wobudyenje je tu drohe a jědž teź. Tola, myšli wón: Tola twoje twory śu tu teź drohe; a tał budźe ho wšćitko sašo wuruac. Wbón wotnaja hebi klamy, a wutkowac w nich swoje twory. Nřjom na přnim dnju pschindźe wjele ludži do jeho klamow, wobhladowa jeho twory, čybeža lupowac, prašaje ho ja płaćišnu, a čybeža na njej wotkrochowac, ale Żakub nř krosčta njeupušćy, a męni, so je to naj-tušća płaćišna, a tušćo je wostajšć njemōže. Hbdž lupowarjo to křšćta a widža, męnja, so je břitny čłowjek, a jara swojeje hrowy, wotěidu zehobla a njełupaja; a Żakub njeřchęda na tym dnju teź nř koźęta.

Wjeźor, pschidęchędi do hořpody, je Żakub jara řebudy, a njemōže řebudy bla ničo jěć. „Zajale je mřa řchęćšjanstete řwernošće a řprawnošće“, myšli ham přęi hebi, „tole je twoje myto; tał ho čsi njeje čjiniko, jako teź po wařnjny tuteho řwęta wifowawše. Wřędy śy męł jěć, a pjeć, nětko mašč hřód a nuju; twoje wařnjnje je dře tola wopacnje; přęetoz Wbōh nočze, zo durbimy hřobu mřęć, ale durbimy jěć a ho řiwic. Ale durbjamo twoje wařnjnje wopacnje być přęed tamnym řiwętnym wařnjnjom“, praji sašo ham hebi napřęęizmo, wřęał je twoje wařnjnje je Wbōžm řřowom přęęsjenje; a řętož je ř Wbōžm řřowom přęęsjenje, to njeje wopacnje. Zehobla, moja wutroba, budž wjeheka a řpuchęęęe ho na Wbōh, přęed kotrebož woblicęm čybež řwęrnny być a řprawnje řhobđić. Wbōh, kotrež je čsi tajku řprawnu myšli do wutroby přobđić, pjeć ho teź ja to řarac, zo mōžęš přęi tajke řchęćšjanstete řwęrnnošći a řprawnošći řawotac; wbōn budźe čsi pomhać, a čje řęiwic.“ — A Żakub ři řpćęćku nōz jara męnje a řtanje na dři bžeń rano jara wjeheky. Ale jemu ho dže teź na bženřičim dnju runje jako wčęera. A teź na řęęim dnju njeje ani koźęta přęebal. A hbdž wjeźor jeho towařęćoj w hořpody ja řřidom heža, jębža a přja, řwōje nawifowane pjenješ řęca a řu wjeheki, hežš Żakub řam w čęęęnym łučšim, je řęęi řřęł a mačza jōn je řřšłami.

A Żakubej njeje na řřiwotřim dnju řiwęćęe wřćitka nadřija řpamřka; přęetoz jena řupowarřa byłi řiwęćęe w męćęe, kotrež njeje hać dotal na witačy pobyta; a hbdž ta pschindźe a budźe jeho twory widžęć, bha budźe wěšće wot nič łupic. Zo pał bęćęe krajna hrabinka řeifensta se swojimi čęęętnymi řnjnjemi

w Kafelu. A wona pschindźe na řřiwotřym dnju se swojimi pschewobnřstwow na wřřa a pschřupju najřędyje ł Żakubowym řlamam. Żakubej puřozy wutroba ř wjehekořęu, jako widži, tał wjele kleptow wona wubęra a na řtronu řkōže; a prašęa ho nětko ja płaćišnu. Żakub jej wřćitko woblicę, řwęrnje a řpaw-nje, kaž řanemu družemu. Wona čyze něčtko mačo mjenje dač, kaž je wařnjnje na řerantac. Żakub pał napřęęęizni: pola njeje njeje wařnjnje, so by hebi wjele pominał a potom mjenje brał; ale pola njeje je twerba płaćišna a tušćo wbōn swoje twory wostajšć njemōže. Řnjni hrabnjny je to něčtko nowe; wona ženje přęęęupazam dawaka njeje, řętož řu hebi pominał. Duž zehobla twory ležo wostaji, wopušćęęi řlamy a njełupi ničo.

Hbdž pał je nřa najwřęćęa, bha je pschęzo řpawnemu čłowjeku Woža pomoz najbřšćęa: „Nětko“, praji Żakub řam přęi hebi, „nětko je jo mnu a ř mojom wřřam řōn, ja dale řanjęe raby a pomozy řwęrnny. Staroj řo ty nětko, Wožo!“ — A jeho wutroba je tola tał řřčhęta a wjeheka, kaž ja wšęę tři bny řędyje byla njebe, jako wbōn bženš řwōju řęku řarokę na Wbōh iwaił. Wbōn je přęęęwědčęeny: Wbō budźe jemu pomhać, řtał pał a bdy, to wbōn njete.

Řnjni hrabinka bęćęe ł druhim pschęęupazam do řlamow po řlepy řęta; ale twory, kotrež tam namata, bęchu jara řępatne a řubjene přęęęizmo Żakubowym tworam; a tola hebi pschęęupaz ja nje řiwęćęe wjele wjazy pominačny, bžšłi Żakub ja swoje dobre. Wona, jara wustojna na tajte twory, wobłamnje, řašo do přęnič řlamow bęć a tam řupowac. A wona praji to swojim pschęwobđęřkam; a wřćitny ho wroćęa řašo ł Żakube. Tudy wujwola wona nětko řašo a řkōže na řtronu, řiwęćęe wjele wjazy hać přędy, a płaćš bjeje wřęćęo wuręćowanja, řętož Żakub žada; a řhwaił Żakuba a mjenjuje jeho řpawneho a řwędowmńeweho, řiz njęšłi a řęłuda, so to je po řchęćęšjanřim wařnjnju, a jara řhwoblonje; a přęi tajtm wařnjny durbt řawotac. A wřćęęe řnjęny a řnjęne, a řiz to řřčhęta, pschindźęęu na te ł Żakube řupowac. A na wjeźor njemęješće Żakub a nř koźęta wjazy na přęebal we swojich řlamach. Wřćęęe swoje twory bę wbōn ja bžeń jara dře a řašo rořšęebal; wbōn jeno řřębajęęe męřic a prajęć, kał wjele płaćš, a bjeřęęęe pjenješ do řata, bjele wřęćęo řomžęnje a wuręćowanja řōn.

A Żakub, pschidęchędi wjeźor do hořpody, njemōžęęęe ř wjehekořęu ničo jěć a pić, kaž to přęebawęęe wjeźorzy njebē moř bla řřubny a řubny. Wbōn řam powęda, ho je jeho wutroba zehobn řpna řhwabny a břata byla napřęęęo Wbōh.

(Přčęęobdnje dale.)

Wřęćęakje ř blřska a ř daloka.

* Saňbženu njeheku mějeće ho w řchđžnej řyřtwi w Draž-bjanacž přęnje řęusęęe řerřte řemęęęe. řpowjednu wučžbu bjeřęęęe řaral Domařčta ř Wubęřez a přęebowanje řnję řaral Waktar ř Wjehwacřibla.

* Saňbženu njeheku je řnję wřšćęęi řyřtwiny radčęęel Rořentkraz řnjęa Mřbřala jako řarřęęo wřara we Łupoj řapofač. Wřęćęęajęu ręč na řerřřim řemęęęu mějeće řnję řaral řęyřora ř Wřnatafa.

* Dořhody ewang. řuth, miřionřęęo towařřtwa řu w řęęęe 1915 nřmale řęęame wofač, řaž w přęebowntym męřnym řęęęe. Řęřna rořpřawa wofjewa dořhody wot 170 732 řřiwow. řbđž wone wo něčtko řady řaňbžęęęo řęta wroćęo wofanu, to wot teho pschindźe, řo řu ho přčřiwotřšłi něřotřęč řobocžęęęę towařřtww pomjęřčęęęe, krajna řolleta řama je teź bar wot 102 řř. wot řaňbžęęęęęę muřš ř „Řřnbenburgsbors“. řo wotčęęęnjny wubawotny mějeće řo 156 000 řřiwow na Wřęćęęęęęę miřionřęęę towařřtww wroćęč. Wřęćęę teho ho 1100 řř. na řęřtralne towařřtww řa miřionřęęęę mjes řřam wofa.

Zamolwity redaktor: J. G. GŁE.

Čišęę a nakladnik: M. Smolec.

Syl spówał,
Pijnje dštal,
Strowja és
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny ja.

Za staw sprówny
Napój mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf měrný
Černtwoś da.

Njeoh ty spówał,
Swérnje dštal,
Wóścne dny;
Dšć pak swjaty
Duś daty,
Wotpośń ty.

Z njobjes maná
Njeoh ší kňazna
Žiwnoś je;
Žiwa woda,
Klě Póh pada,
Wokřew ćó!
P.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wubawa šo kóžbu hobotu w Šsmolerjez knjižničkejstwi w Budyšinje a je tam ja šchwórtičnu pschepłatu 40 pj. dostacj.

Palmarum.

Sach. 9, 9.

Šlaj, twój kral pschindže t tebi.

Wopominny

1. šhto pschindže,
2. ke tomu wón pschindže.

1.

„Šlaj!“ Redžbu, luby kščešćizjano, twój kral pschindže. Šaj, kral wón je, kotremuž šo žadny druhi njeruna. Dobyczeštki rycet wón je, kotryž je wšitke nje-pscheczelske mozy, hano šwet a hujerč pscheminył a kotremuž je nětko wšitka móz dafa. Wón pschindže ponizny, kšuby a nišf. Wón šedži na jebnorym wošole, ale wón pschindže prawy a pomocnik. Lubosć je jeho tróna, hnaba a prawda jeho šzeptak. Šaj tehdom, wón dženša biščeje we wškej poniznosći pschindže. Wón pschipowjeba nam šjednanje, wón klapa wo durje naščeje wutrobny. Kotryž jemu durje šwojeje wutrobny wotewri, temu wón pomha, temu dawa wón prawdosć, kiž pscheb Bohom płacj.

Šlaj, naš kral wón je; twój, mój kral. Wón je naš pschajal we šwjatej kščeženizy; wón pschego šwojich pšpšow t nam ščeje, wón je naš dobył psches móz

šwojeje lubosće, my šmy jemu wot Wótza pschepodacj. Wón nam hnadu šćiczi. Wón nječata, hacj my t njemu pschindžemy, ně, wón pschindže. Wón pschindže do lubeho Wóžešo doma, domoj do czičeje komorki; hdyž šy šrudny, pschindže wón jako tón prawy trošćtat we wškej šrudobje. Wón pschindže šajo w tych kšutnych dnjach a š dobom jako kral, kotremuž ma šo wšitko poddacj, kiž je wšitko psches šwoju lubosć dobył.

2.

Ke tomu wón pschindže? Š tebi, t nam. Ničto njeje, kiž by prajicj mošt: „Še mni wón nje-pschindže.“ Wón pschindže, hdyž tež teho hódni nješmy, šaj tehdom měšto Jeruzalem, kotrež morješče profetow a kamjenjowašče, kiž bešny pššfani. Wón pschindže we wješelu a šrudobje. Wón pschindže t wam, kiž šče naščiju šhubiti, wón pošhnyje a pošbėhnyje waš psches tu wštosć, šo je jeho lubosć t wam wješča hacj wašch hreč. Š wam wón pschindže, wy loško-šmyšfeni. Wy šče jeho hušto šabyl, šnano tež hanil a šagziwali. Wón tola šajo t wam pschindže, ale šnano poššedni tróć. Šiščeje je hnadny czaš, njeđajče jemu wnić. Wón pschindže t wam, wy džečj, pschetož wón waš lubuje, t wam, wy šarčj, pschetož wón čže wam

to dželo na duščach polóžič. Wón pščinđe čičeje myšle, jako šeršča mēra, wón pščinješe trošćt do staro- seje-polneho doma, trošćt do hšuboto=rudneje wutrobny, mēr do stytneho šwedomnja — wón pščinđe se šwojim troščtowazym hšowom, se šwojim hšwatym Duchom, se šwojim hnadnym strowjenjom. Wón bojosč šmjerče pšchewinje pščeš šbóžnu, wěštu nadšju wěčnego žiwjenja. Šladaj na njeho, džī jemu napščecziwo, špewaj šwoje pšalmy, šžel šwoje palmy a strow jeho jako kraľa, kiž je kraľ wyščje wščitščich ludom a kraľ tež wyščje tatešo rudneho čezčetešo čžaša a wyštaj jemu napščecziwo:

„Šofiana, šhwalemy budž, kiž pščinđe je njenje teho šnjeja!“

Šamjei.

Boža wječer.

Ma přenim dnju šbóžlich šhlēbow, hdyž šo jutrowne jehnjo woprowaščje, džachu jeho wučěbnizy š njemu: Šdže se čžešč, šo hychmy ššli a pšchtotowali, šo hdy jutrowne jehnjo pšēđt. Mart. 14. 12.

Mēto šo by Žesuš wučěbnikom dopomnił, jutrowne jehnjo pšchtotowadž, šo woni jeho proščeje. To paľ šo stanje, dolečš hačš botal tule hšwatju wječerš s nim šwobžili njehju a dolečš wjedža, šo Žesušowe šlowo pščežo pščaji: „Nam pšchtitšišča, wščitšu prawdoščj dopielnič.“ Niž, šo by našš Šbóžnił na jēđš a pičeš najwječšjeje wažnoščje šlad. Nē jemu bē pštna towačičnošč pšči bldže wjazy. Žehobla tež njeye wotpolašč, hdyž hu jeho njepščecželjo š blidu pšchepohli. Pšči bldže hoščjo hebi najbljšo heđja, tu je jedyň u drušemu pšchtamšjem, tu je towačšstwo najwječšje. Wješ roščžila je tu jedyň kažš druih šhōdn, wšchōdn džēta a štaročšje hu pošabty, pščecželna šabawa wutrobny šczopli a wotewri. Pšči bldže Žesuš šfadnoščje namoľa, do wutrobow wušpřwadž kažš do wotewrijeneje role. Žaľ bu jemu težš bldawa towačičnošč Boža šhžaba. Pšči bldže težš džēče, hdyšč š wučěbnikom džēče: „Ša šym wam hešempel daľ, šo byščče čšiniłi kažš šym ja čšinił.“

Šeniša hoščšina paľ bē našemu Šbóžničej težš šnamjo njehjeleho žiwjenja. Š Abrahantom, Šaalom a Šabatom ša šbidom heđčēč, bē šhubjenje, kiž šwojim wěrižozym da. Ženu šo njehjele kraľeštwo wotwaraščje we wulke wječeri, w kraľowškim šnachu, w hoščšini, kiž šnan šhubienemu šhne wuhotowa. Nižš jako by w njehječahš tudomna šbidowa radolēčš dale šhēbowata, tam pščaji, ščtožš jandžel šrafael š Žobiaščej praži: „Ša třebam njewidomnošč jēđše, šotražš žabny čłowčej widčēč njemōže.“ (Job. 12. 19.) Žale njewidomna jēđš mōže šo težš hžjom pšči naššim bldže wuščjč. Wona řēta: wječštočš wutrobny, wutrobna džawatnoščš pščecziwo Wozu, pšchtitšilnoščš š bliščchemu a pošpř- njenje š škutam lubočšje.

Wličšča wječerš jutrowneho jehnječa šmje paľ ša wučěbnikom wošēbēteje wažnoščje. Žesuš šim njewuprajomnu šhubočščš šwojeje lubočšje a wēštočš njehjeleše towačičnoščje wotewri, a hačš do džehšniščego dnja šo wščitšny wěrižay pšči Wozej wječari tejeje lubočšje a wēštočšje wjeřela.

J. K.

Golgatha.

Dze wjele horow jima
Tow wōčšto čłowjeta,
Š ničš žana paľ tu wažnoščš nima,
Kažš hora Golgatha.

Šdže hora je, kiž takle bliži
Nam krašne njeješa?
Ščtožš Wozu mišošš niži
Š nam tak kažš Golgatha?

Šynt š wščitšičš hartow břinčji
Šam šbōžne gloria,
Š wēčžna šhwala ščinčji
Ša jehnjo š Golgatha.

Šam naštaj čiče šhōby,
Šy duščja wěrižaja!
Štožš hrēčš, wščēš šwoje ščtožš
Šob ščijš na Golgatha.

Dža šbōžni w njeb-u praža:
Kaľš đerje šo čšī šta!
Šučš do Wozšego raja,
Žōn džje pščeš Golgatha!

Wē mjenje „Golgatha“ leži woprawdže špobžitwa mōž, a hžjom taľ něotry je š řingendoršom wuhat: we šwojich myšlach hžjom mnoše čžajny, hažš šamo wēčžnoščš pšchecelčich, hdyščštuli paľš dōňdžēčš, njebu wutroba mi w tej mērie šajata, kažš tam na šwojatej horje Golgatha. Ščtožš dha paľ je, ščtožš tej čičeje ščijžinej hōřzy tule špobžitwu mōžš dawa, šo našš wona pščežo šašo taľ mōžnje š hebi čēšnjē? Žam džē je šo tola tōn naj- žadkawšči škut štaľ, wo šotřymž štwiřny wjedža: škut štejeje čēžmnoščje, šo šbōžno na njebju nad šim šwoje wobličžje potaji a čžma bu na žylčē šemi! Šdžžš wo dopomnječu na čēžmne štrony šwojeje šamšneho žiwjenjopiřha po mōžnoščji š pučžja džemy, čžehobla wōčžžamy šo še šwojimi wuššlemi pščežo šašo na Golgatha, hdyščš je čłowšitwo šwojejo najšpřčeho šhna, kiž bē taľ žyle pošny šmilteje lubočšje a čžistju kažš šbōžžne šwēto na martřiški šoľš pošpřnyšo? Wdže dha něščto šhanibniščje ša našš byčš hačš žo, ščtožš šo šo šam štať? Šabny njehšē džē vjež, ša to, ščtožš šu řibžji tehdy čšiniłi. njehšēmny šo my šamolwičji čšiničš. Pščētožš ščijžowanje Žesuša je škut wščego čłowčestwa. Wono je težš našš škut. Wšč, wo njehšim ničšo špřčij: džžš čšī, šotřžš Žesuša něđby na ščijš pšchtibichu. Naščš hrēčš čžini našš š šobutowaššam škut štaľ. Dužš njewōžemju na Golgatha šinaľ myšlicš, hačš š tym pošotřym wuščōžom šwojejo šwedomnja: „Ša šym šhuby, šhubjeny, hrēčšny čłowčej.“

Pščētožš Golgatha je ša našš šubna měřnoščš, šařuzš šwēt žanu druih njehšaje. Žala hšččēče ras: šaľ to pšchtidže, šo našš pōbla teho pščežo šašo na Golgatha čēšnjē? — Golgatha, šubna měřnoščš je ša našš ššobom měřnoščš h n a d y. Žam widžšny lubočšš, šotražš niđže šwojejo runječa nima, lubočšš, kiž šo wot šcho pšchewinčš njeba, ale šo mōžnišča pošlawošče džžš wščōm hrēčš a wščitša hida šwēta. Ščijžowany njewot- wobročžja šo š hōřba a je šapčžom wot tšč, kižš jeho šštarčžidju, nē, wón ša ničš pošřj; šotřžš jeho težš hščēče wuššēčščachu a šestrowaču, wón na to njemyšlēšče, š runym wotpřčawōwadž abo jako jidž šubnił je škutom wščehōžny šwoje bēda nad šimi wušwōřačš, nē, wōn čēřpi, ščtožš žo na njeho kōřba, njehš jidž hrēčš jako čiče jehnjo, runječš tōn jehš do čēžmneho šofa wopuščē- noščš wot Woba šle štwēřji; a hačš do šbōžčžnja je jemu, kažš

je to i jeho službenja, polutnemu ščaharjej dateho, widžeč, naj-wjetšije wešeje, čłowiske wutrobny troščtowacž a wobšwožeč. Na tutej luboščej ho najčeho hřeča dla štjklawa dušča saho po-sbduje; my samožemy nětko wěriče, so je w njebu a naž hnaba a so naž Wóh šastorečič wozje.

F.

Njedžela.

Ty wotpočinito w puštych honach,
Wot palmow mēra wobdatt;
Ty čerstwo žerwo w hučich stonach;
Dno hujatočny, budž witanj!

So hujecžy i tobu Wože mjeno,
To mojej lačnej dušči daj;
Nječ Šbóžnikaj a hčuzju jeno
A jemu beždu i nohomaj.

Dženš staroč, horjo nješamože
Mī dušča jimacž i tšchnotu;
So prawje hčyšču hčowo Wože,
Ešej moblo hujecžy wutrobu.

Satych, dušča, hčjom klincja swoty
Tat jašnje i wže žyrwinfej;
Duž nětk ho uastaj na te stromy,
Kčž wjebu i žyrwi, i woštarjej!

F.

Ščęčępjeni w knjesowym domje.

W 14. štuchčy 92. pjalna te rjane hčowa čitamy: „Čži, kčž hu ščęčępjeni w knjesowym domje, budža ho w pščiwartach našeho Woha šajelenič.“ W nich pjalnista šbože tajkich hčwaki, lotičž hu w knjesowym domje ščęčępjeni. Ščęčępř i hačofu, do kotrejež bu ščęčępjeni, hromadu hčolče. Wón i njeje přječž nje-može, i njei hčobu ročeje a i njeje hčowin mōž bierje. To je ščęčę, na tajki ščęčępř hladacž. Wóh je ho i njeho hčyna wot-noha ščjnika, na kotrejež hčōdne pčoby wišaju.

Derje kōzdemu, kčž je tajki ščęčępř na hčojim Wóh! F.

Wěrne kšęčęšcijanstwo.

O wopomā, dušča, so njei! došč.
Tu jeno hčęčęčan rčakčž;
Nč, wščędne dyrbišč w dobrym rošč,
Wščęd kōzdem hčęčom čęakčž;
Čaj, je skutom a žiwjenjom
Wraš hčwěrnie hčobžy a hčyščtom
A dobre pčoby noščęč.

Došč njeje, hčyž ho i Šbōžnikaj
„Wōi knježe, knježel!“ wotajš
A pōbla hčyščich hčabofej;
Eswč, hčęčji w dušči hčowalch;
Nč, Wōtza wolu dopjelnič,
Ešej Wože puče wščolč,
To wjedže i njebja raj.

Ty wrojšč: „Za dže hčęčęny hčm
A pšęč to dčęčo Wože;
Wōtž lita mie, čert je wščęm hčm
Mī hčęčęčič nješamože.“ —
Čaj, jelt so ty dčęčęak hčy
Eslub hčęčęčęšč, i Wōhom ščjnjem,
Ze njebjo tebi wšče.

Špomā paš, tat hušo škamak hčy,
Eštož ty hčy hčubik Wōhu!
Ty, kčž ho čertej wotrečny,
Ešy hčobžit hčęčom drohu;
Tvoj stary hčadam wumrječ njei
Wšęš polutu a hčyščta trej,
Hčže wōsta nowy čłowječ?

So i prawym hčęčęšcijanom hčm,
To špožž i mōža hnaba;
Nječ i sornam, tudy wščyščm,
Mī roha i njebež pada;
Ešym hčęčęšcijan tat we skutu
Wšęš hčyščtomu ščjščuzbu,
Dha kralestwo mam Wože!

F.

Jakub

abo

Wože hčowo dyrbi w čłowjeku žiwjenje doščak.

Žiwješčki wobras we wobraščak
wot

K. Kulmana.

(3. potačowanje.)

Ešedmy wobraš.

Stowo, wo swojim času rčane, je kaž
złote jabtuko w slėbornej škl.
Přist. Sal. 25, 11.

Jakub bē a wōsta pšęčępř a hčobžęše po mēstach a po wšach wotoko, a tež po hermanach, a pšęčędawaše hčwoje ganki a hčępřy; a druhy tež Wože hčowo. To pa wón darmo dawa-šče jako pšęčędawč na hčwoje tworj. Wōn pšęčędže je hčwojim tworami tež i jara hčogatym ludžom, a tež i tajkim, lotičž wo Wože hčowu njerobžaju. Tyčž wón druhy na jara hčiwne waščnje nawabi, do Wožeho hčowa hladacž. Wōn mējšče waščnje, so wón kōžbeho čłowjeka po Wožim hčowje hčubžęše a po wuprajenju hčwajeho pšęčęm hčyščtomu. Hčyž wón i hordym abo i šakomym, abo i ličšomikom rčęčęše, dha wōn dōrhy wjedžęše, hčže je we hčwajtm pšęmje wo nim rčęž a ščjini wobras abo pšęčęmanje wot njeho. Druhyj tež potom temu čłowjekej do wočjow a džešče: „Wraš wobras abo wašče jnanjo hčm ja hčjom jomu widžit: bē jara tręčęny a na wašč podobny. A woni ho potom praščaju: hčže dha to? A wōn jim wotmolwi: tam a tam; pola ščęnita Warka abo Luščaja, w tym a tym stawje, w tej a tej štuchčy. A hčyž tam čji potom hladaju, dha namataču ho wotnamjenjeni.

Tak pšęčędže Jakub i nčlajtemu semjanej, kčž ničjo dale nješamože hačž polo, ščōt a hčōi. So ma nješmjerctru dušču, ščōtž je wjajy hčōdna hačž polo, ščōt a hčōi a wščitke druge kubla na semj, to wōn nje wjedžęše abo nješamože wjedžęč; a hčublowajče ho i tymi, kčž tež wo Wožim kralestwje a wo nješmjerctnej dušči rčęčaju. Jakub ho i nim inajęše. Tōn pšęčędže i Šababej a džešče:

„Ma, w kotrym čjahu dha je w Wožim kralestwje?“
Jakub wotmolwi: „E nani ho hčjom i wječjoru hčjž.“
„So mnu niž“, wotmolwi semjan.
„Tajkeho čłowjeka, kaž wy čęje, tež jaju; a wy ščęje na njeho jara podobny“, rčęny Jakub.
„Hčže dha tōn je?“ praščęše ho semjan.
Jakub wotmolwi: „Hladajče ščęnje Luščaja 12, 16—21.“

W nekajim mješču, hčezj k' Zafub na witač, da ho njejnaty muž w hołczenju do Zafuba, kiž čywyše jemu doposałac, so žadny Wóh nije a tež hycj njetrjeba; a so je wčhufno stworjenje a zyfy hwet ham wot ho nastal, pščeš naturke mozy. A howto-wašeč jara a myšleše f wolanjom dobyčj. Zafub pak ničjo njepraješe. A jato hč tamny wotačj fastal, džekše Zafub jara směrom:

„Njewotačje jeno tat jara, waš ja dawno snaju.“

„Dže dža seže mje widželi?“ prafčeše ho njejnaty muž.

„W 14. psalmje a 1. štucžyžy,“ wotmolwi Zafub.

A dolež' ničto wot pšchitomych njewjedžeše, šcho tam stej i, dyrbeješe hołczenaj bibliju pščinječj. A jato namataču, čžitaču: „Škupi rjetnu we hwojei wutrobie: Wóh nijeje! Woni so k' ničžemu njechodža a hu hrofofočj že hwojimi štukaml.“

Wšchžy ho hmejachu; a tón mudracž dyrbeješe f hanibu čžetnyčj. —

Zafub naberidže něhby na swojim pučžowanju nekajnu buršku žónku wo wšy. Za hčezješe srudna pšchod hčžju, mječeše wobličjo f wobemaj rukomaj šapšchimjene a hladašče f hylilenej hčowu f semi. Zafub pščinjupi k' njei a džekše mile: „Šcho dža tat srudna f jemi hladašč?“

Wona poščěny swoje wobličjo a pohlada na žuteho muža je hwojmaj šahorjentymaj a šajčěntmaj wočjomaj, a wotmolwižy džekše: „Ja hym jara hujbena a srudna, a f temu mje wočži bolite.“

A Zafub wotmolwi a džekše: „Moje džekčo, ty dreje jara wjele a špochi na jenu do próča a popyjela hladašč; poščěhn radicho hwojei wočži horje a hladaš hucžičžo f nješčem, ja lotrež hč stworjena, a ty budželčj wumožena a wjehefa, a f temu budžetej swojei wočži jašne.“

„Kať dža je to menjene?“ prafčeše ho wona.

A Zafub ju hweu roswučej' wot čžahnego pžžžowanja a njebeješe pomokanja; a wočžini hwoj' nowy testament a čžitaše: Mat. 6, 24—34.

A wočži žóničje pšchelnawačtej ho fe hyljami a buščtej šahojenej wot teho dnja. —

A hdyž Zafub šašo pščinidže, hwočžetej ho jeje wočži a hladaščtej jašne f nješčem, mjeswočžo ho hmejčotače a rufa witače Zafuba, wutroba pak šajpěwa:

Wje Jesuš lubo ma,

Šcho čžu hej wjazy žadacž,

Wščeš hwoju lubočj čže

Wi wjele troščta nabacž;

Hdyž wutroba još' ma,

Dža ma, šchož požaba:

Za šbžne džekčo hym,

Wje Jesuš lubo ma!

Wožmy wobraš.

A njewopuščili sami svoje zhroma-
dženje, jako nekotli wašnje maja.

Hebr. 10, 25.

Zafub hččeš tež w nělotrym wotpošladanju jara džwneho wadžnja a mječeše hwoje nahlady wo šbžnosčji. Wošebje nješč žanemu pžžerajej doby, lotryž wo jeha šbacžu a pžžnacžu Wože hčowo prawje a čžičže njeprědwojače. Dolež' wo kraju wotoko čžahaše fe hwojim wikowanjom, dža šnajčeše storo wšchitšč pžžerajow, lotryž jeno f poščucharjam ejane hčowa rěča, ale niz Wože. Š tajkim wón potom wjazy fe mšchi

nješhodžeše. Něhby pščinidže do wšy, hčezj pžžeraj wo jeha myšlach nješč. W nješčetu rano a fe mšchi ho šwonječe. „Ty fe mšchi njeprědwojačj,“ praji Zafub pšči hebi — „pšchetož šchož tón pžžuje, to ty damno wščy: so je w lěče čžopliščo hacž w hymje; a so nalčto hčž tajje a w hymje mjerljne; a so je lo hč hčadki a hčž bčy; a so hčoj hmejčelki a hnojti, to hčžom hč domadž w Šefenstjej wjedžak. Ty radicho pšchod forczmu wostanječ.“

Njes tym, so hebi Zafub tatle myšči, je ho kemsč japočefa. Wón hčyščji špěmanje: „W u d ž k h w a l b a W o h u h a m e m u a d ž a l s a j e h o h n a d u“ —, praji f hebi: „Šby ty tola domadž byč, a mošh na naščeho pžžeraja šocha poščuchacž a Wože hčowo hčyščecž.“ A hdyž tat myšči, widži lotočš, lotraž njebaloto w hmoju hrejeje, ho hčila a něščto žč. Zafub jej pšch-
hladuje a praji: „Šcho dža to šwonjenje šbčra, ta hčupa lotočš tola hčoj nječerje?“ Wón tam džek, hlada a widži, so lotočš pšči hrejebanju někotre pšchěčnje šornjatta wuhrejebanje a potom f hnojja sešbčnje. Tole widžiwšji rčejne Zafub mjelčjo: „Ty hčepu čžlowjeje! njeměnišč ty, so mjes njerjadom, lotryž tamny pžžuje, tež pšchěčnje šornjatta leža, a ty wo nje njeidželč a je nješbčraj.“ Šby ty hčupijej hacž tuta lotočš! A wón wostajiwšji ho hwojeho mudrowanja bčži špěchuje fe mšchi a špěma hčičče poščenje hčowa f hčelustča hčowa: „kiž w u m o h ž i e Š s h n W o ž i p š c h e s m a r t u a f h m j e r c ž ž a o s t n u; w i m i w o t n a h w š c h i t k u j r u d o b u; n a t o h o s p u š c h e c ž e c ž č ž e m y.“ —

A Zafub poščžičžo powjedabaše, so njewč, hdy je ho jemu w kemsčach tat lubito kaž tešdom; a so je jara wjele pšchěčnyč šornjattow wo pžžerowanju namatak; tón njerjad pak fe wostajaj na hču, kaž ta lotočš.

A Zafub napominaje poščžičžo wšchitšč separatištom, to hu tajž, kiž hu ho wot hwojeho pžžeraja wotščěli a f njemu fe mšchi nješhodža, dolež' wo jčh myšči a woli njeprěduje, tajšč napominaje wón, so njebyču kemsčenje šbomžili, njčž je pžžeraj tajšč čže; pšchetož Wóh hlada na wutrobu, f kašejž něčto f njemu pščinidže. Šby ty hčupijej domu a pomjži hebi tat: Luby Wožo, ty mje šnojčej a wščy moje žadanj; ja du do twojeho doma, kaž hčy to pšchitajal, daj mi něto w nim hčyščecž hčowa žiwjenja. A hdyž tat čžinič, budže hčyščecž twoje šychowanje Wóh a po twojei próštwje čžinič. —

(Wšchodnje bale.)

Wšchelake f bliska a f daloka.

* Wo jutracž ho šašo daň krala Albertowego fonda roščžeti na wudowy hčbščič šahe šemrjetnyč wučerjow a maja wone hwoje pžžitwo hacž do 20. haprleje hčejej šarajej Wóččkej w Kakežad, jalo pšchěhčyžje wubjerfa ja krala Albertowy fond, poščacž. Moščželenje šmje ho po jutracž na hčičče postajomnym dnju, dolež' ho kšha na narobnym dnju njeboš krala Alberta štač njemšč, dolež' džek 23. haprleje runje na jutrowničžu pabnje.

* Mjašowe marki ho pónščetu 17. haprleje šawjedu. Tehobla ho ničto boječ njetrjeba. Wščidželene mjašo poščahnje f naščženju. Wošebje je žyle njerošome, hebi něto postjednje dny wulke hromaby mjaša naščpowačj, dolež' budža wo wšchitšč hčopodakštwje ja mjašom pšchepytowacž a mjašo, kiž ho namala, ho na mjašowe marki wobličji, so tajžy nč namalane mjašo markow nješostam.

Sy-li spáwał,
Plinje dšátat,
Strowja és
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swórny
Przez spať móeny
Cerstwodat da.

Njech ty spáwał,
Swórnyje dšátat,
Wšedne dny;
Dšatok pak swjaty
Dušat dny,
Wotpošá ty.

Z njebjes mara
Njech di khamana
Žiwnoś je;
Žywa woda,
Kta Bóh poda,
Wokreś éel
P.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wudawa šo lóždu šobotu w Ssmolerzej knihcizichcéjni w Wudyschinje a je tam ja šchwórtlétnik pšchedplatu 40 pj. dostać.

Jutry.

Jan. 11, 25. 26.

„Wérisch ty to?“ tak šo Šchwóžnik Marthu prošča, hójš je jej jutrownu powjesež pšchipojewědat: „Ja šum horjestaowanje a žiwjenje.“ Šušto šo šda, kaž by hwěť wo tu wěru wjozý njerodžil. Wón hwičež jutrny, ale tola ničo njewě wo horjestaowanju. Bóh čyžl dacé, šo by tale wěra w naš žywa bylo, šo by šo i nowa w naš pošylnika. To čhědža jutry w naš štukowacé. Wštočéž čhědža nam dacé: Škryštuš je šmjerčež móž wšat, wón je žiwy a knježi hwičeže dženša. Wón naš wštych čžini naščeho horjestacéja a šbóžnočéje, ale wón djerži tež šud nad tymi, kiz do njeho njewěria. Troscht a napominanje je jutrowne predowanje. Še šlowami naščeho jutrowneho tefša šo nam preduje:

Škryštuš je horjestaowanje a žiwjenje.

1. Žato šbóžny troscht tym, kiz wěria.
2. Žato škutne napominanje tym, kotiz hwičeže dwěluja.

1. Škryštuš je horjestaowanje: to běšče šbóžne jutrowne naščonjenje wucžobnitow. Woni běču šastroženi, Žesufowe šłowa běču šabyl. Woni běču čžicho-pjatkowna wošada, totróž šo š jutrowněj nabžiti pšchěžiččéž njemóže. Wumrjecéž běču jeho wibželi, wo horjestacéju wóni ničo njerošumja. Šsamo jato powjesež šatkinje: Škryšt je štanek, šu hwičeže šhablagg. Škóždu dušdu dyrbi šebi šon knjes šam dobyčé, ju šebi wotewričé ša šwoju powjesež.

To njeje njewěra, ale malowěra, kotraž šo hwičeže pošylnika njeje. Woni hwičeže do pošnacéja nutš prošiti nješu. Woni jenož hwičeže šebi nješwěria wěričé, ščtož šebi pščeja. Čžim wještče jich wjekele, jato šu pošnali: Žesuš je žiwy. Woni škwatajzý tam dšeja š wulkej wjekeleščuju. Žich wutroba šo hori. Nětko woni wje-
džachu: Žesuš je wumrjet — ale je nětk žiwy ja nič.

Šsmjerčež a horjestaowanje nětko ja wucžobnitow hromabže štkušateje. Pawoł a Pétr předujetaj Žesufa šchizowaneho, kiz je wot morowych štanyl a čže nětko wščitkim žiwjenje dacé.

To je šojaze žohnowanje horjestacéja, šo tole wopominanje. My čžichi wšat wěmy, šo na njón jutry pšchidbu. Wšeheli tehodla jutrowne ranje wštkamy: „Žesuš, móž knjes, žiwy je, ja š nim šobu žiwy šudu. Našča šłowa we njeju šwól šlaw čženje ša šobu.“ Šušto šchěščžijanje šo šačžičžéž čžini, kaž by žyše šchěščžijanje wo šwje-
čženju šwjedženštkich dnjow wštkato. Ně, móž žiwjenja dyrbi byčé. Pawoł wštkawa, šo je jeho žiwjenje šjes Škryštuka prošidne. W nim je Škryštuš šam žiwy. Škryštuš je móž, kotraž jeho štkutowanje wodži. Tazajž čžemy byčé — haj, my čžemy šwješčéž našče jutry jato šwjedžen horjestacéja a žiwjenja.

2. Škutne napominanje je ša wščitkim šhablagg. Wérisch ty? tak šo Škryštuš prošča. Wotatim je móžno, šo čłowjet w wěru nima. Šsamo Marce šu čžętko, šo š jašnowšči pšchědobyčé; wucžobnitkam, kotiz šu š jeho čerta šchěheli, šo po štych dnjach šorje štanje, dyrbja šo

hale woczi wotewricz, woni dyrbja najprjedy ruzy do jeho bota polożić. Wty tehotla krucze budzić njechamy, hdyž nětoti hiščęze t prawej nadžiji pšičišli nješbu. Wty čzemy jim pomhač, so by tež jich wutroba so sahorika w luboŕčzi t Šbožnikaj. Wone džę hu pytaze dušče, kotrymž je pšubjenje date, wone dyrbja namatač.

Studničho je, hdyž družę liwte woſtanu na lubym jutrownym šwjedženju, hdyž woni nječuju, so je tu ſeršćta žiwjenja, tež sa nich, so by w jich wutrobach nowe žiwjenje šbudził a čze jich t nadžiji horjeſtačza wješč. Kokož wutroba je ſamſnjena, tón pšičy džęſka powješč: Jeſuſ je žiwy ſa tebie. Čzaſ je hiščęze, ſo može ſo wutroba ſa weru a nadžiju ſhręč.

Wšed jenyum mamy ſo hiščęze ſakhowač, ſo wutroba ſo ſtwjerdži pšęčęžimo pšinatej wěnoſęzi. Kaſ wjele je jich prjedy jutry ſwjęčilo a ſeršćtu žiwjenja we wutrobje noſylo, potom paſ hu bebi dobre ſymjo wutorhnyč dala a ſo pšęčęžimo ſčęčęžijanſnu wobrocžili. Woni derje Boži hiščę pšiča a tola ſwoju wutrobu ſtwjerdža. Ščto budže jim tón horjeſtanjny? Jeſuſ pšičiňdže t hnadu abo t hubu, t hnadu tym, kiž wěrja, t hubu tym, kotkiž ſtwjerdženi woſtanu. Dženſa, hdyž wy jeho hiščę pšiči-čęze, njeſtwjerdže ſwoju wutrobu ſeršćęze žiwjenja. Wón pšičinjęže žiwjenje, wón paſ ma tež wěčnu ſwjercę we ſwojej ruzy. Hamjeń.

Wot čihęho pjatka k jutrownemu šwjedženju.

Hłós: Duša z dušu zjednočena.

Žehnjo Wože, Želom Křtyščęze,
Pšičiwjeđž šbžne jutry nam!
Wobohim nam ſo w hwičęze ſpšęčęze,
Š twojej pomozu pšičiňdž t nam!
W twojich ranach njęch ſo křowa
Duſka naša wěrjaz, a
Wola twojoh' ſwjatoh' roma
W duchu džal čji wupraja.

Čač hem hu čze hręchi moje,
Luby Jeſu, pšičinjęſte,
Wolokęze a ranu ſwoje
Ša mnje lubje čępřęje.
Ščtů tu luboŕč dopřınaje,
Křž tak jara wulla je?
A čze horzo njelubuje,
Tež nět w hręchach woſtanje?

Pręchi moje njęch nět panu
Šaſubjene do rowa,
Ja paſ t žiwjenju njęch ſtanu
Čłowjeſ nowoh' naroba.
W prawej poſučje čhu ſtawacž,
Pšičiňdž mi, Jeſu, t pomozu,
Nowe mozy čhyt mi dawacž
Do duſče a wutroby.

Wola rowa luboŕč pčacę
Špšlyň džaka t wutroby.
Lubujęze, kož dohjo macę
Hiščęze ſo, wy wěrjaz!
Lubuj my! D niž pšęepoſbže —
Hdyž je pšičiňcho džętenje —
Do wutroby ſtračane hoſbže
Šaſčtapi ſte ſhwędomnje.

Žaſo čji, kiž wchędnje mrejo,
Ale blaž, my žiwi ſmy!
Š Křitelom ſwojom w ſwjatku ſteja
Křęčęčęžimjo wěrjaz.
Wumrzemy my t Křitelom ſobu,
Dža t nim žiwi budžemy,
Wčęčęřimny, Jeſu, t tobu,
Wšęktraſnjenju ſpomohč ty!

Junu šbžne horjeſtačęze
Wobradž nam wchęm, Jeſuſo,
Hdyž je nimo čęřka ktačęze,
Wčęſe mož twoju, Šbžniko!
D dža křabđej jutrow ranje,
Hdyž je nimo poſtny čzaſ!
Tvoja wola njęch ſo ſtanje!
Wumozniſto, wumoz naſ!

Žehnjo Wože, Želom Křtyščęze,
Kralo čęčęze wěčnej!
Now twój — wotewrjem! Špšičęčęze:
Šbžnik da nam žiwjenje!
Jutrow ſkřoz ſeſtřabđako
Křaſnjne nam je na wěčnje,
Njebežka nam wotewrjato!
Wěrjaz, ſo wjebełęze!

w.

Jutry.

D najſwjęčęſticha, o najšbžničha hnaduwawka jutrownička!
Šbžnik našch mity, Jeſuſ je žiwy. Wjeheł, byka ſo ſčęčęžanſta!
H. Z.

Horjeſtawanje.

Štawacž budžęch, ſtawacž, procho ty, hdyž powotpočnyňt hu;
ſwjercę budže, žnowo knjeſ wšičiňkřžka a ſwoy Woža mojeho!
hdyž ſmy bręmali, Jeſu-řędniko, t twojej křaſnoſčji! a tam je to
bydo ſwojate mi t jeho čęčęzi date. Šalleluja! Šalleluja!
H. Z.

Studnička w Duborzy.

Nęhdy bę w Šsmočęžyach wullk mór a foto woſtoko. Žadyn
domjazy řędł, žane křaſiſte wuſtanje njępomhačę. Wbž luby
Křeſ paſ bełęche dawno na tón čzaſ t wuſtrowjazej mozu po-
žohnowač ſtudničkę w Duborzy.

Pšiči ſędnym pučju, kiž je Šsmočęčžiz do męſta wjedže, něhđže
500 krocęł wote wšy a 50 krocęł wot pučza t prawizy w kęčę-
kach, kiž Duborta řęčaju, žęřęčę ſo ſtudnička t jaſnej dobrej wodu.
Žyka wjeſ ležęje křora a mřečje bę we wšęch domach.
Ščtůž paſ hiščęze ſamó t tej ſtudničkę po ſčytřioch lečę a ſo
t njeje napicž, tón wotkřort.

Wotkřorjeni dyrbjadu křwatacz ſwojich ſemřętych křowacz
w hiſtoločji. Pšiči Wjełkowſkim pučju ſo hiščęze džęſka to
možne pořřębnitčęcho poſajuje na Pjetarčęz polu pod wullej
bręhju.

Študnička w Duborzy bę t ſeho čzaſa wuwotana po wšęch
delanach. Še wšęch ſtronow pšičiňkřžakřu křori a napiwaczju
ſo ſtrowi. A t čęčęto-křorm bu a woda noſtrawana niž na bjes-
džal. Tež ſtrowi bebi t njej ſtrowotu křučadžu. Křž bęchju do
męſta křobžili, bęchju bebi na dompučju karany, bełęče a křany ſa
dom nacžęrali.

Wšęče paſ knjeſ nad Šsmočęčžami hroſny, njępomhazju.
Tón wšęče teje ſtudničkji křęčtu natwari a ju ſamſny. Ženož do
hrodu dyrbječęte ta woda po ročach bežęč.

Alle Bože kľostanje njeuwowosta. Kľiž bē druhim njepowpřchač,
přichitbže sam do tradanja. Ta woda saprašny.

Makly huchy dōlčfť wofnamjenja hřřchže dženka to měřtu,
hđžež je ho něhdy woda wufrowjenja žōřlita ř kužokton.

Ta woda wotpowžuje hřuboko w řemi; tōn hřofny knes pař
njeje ř wotpowžinku přřřřchōř.

H. Imis.

Wofaň Bohu řwěrný!

Aľh, bēda! wotpad wulřř je,

Džerž řwěrn trowerže, buřřcha!

Šřub ř Bohom řa čřař mědobōřče

Šřo wobarnowadž řřřřřř.

Šřtož Wō h čři w řřčřčřny polubi

Řo řwōweje wēčřnej mřřřōř.

Wōn dawā ř potnej řēř.

Budž jemu řwěrný w mēřōdych dnjach,

Řdny řwēt čři w rōřach řčže

Ř buřřchi w řřřř řřřřř dnjach

Šřo řřōņō řōřā řřēř.

Řleř, wřřō je Wōřā dobrota,

Kľiž ř poluče nař pobnumā

Ř ř prāweje řwēře wabi.

Budž řwěrný teř, hđyž mřřřōta

Čři njeřō wobēřabuje;

Řdny čžeřte břiā njejmēbra

Ř hōřā wřřōř buř.

D njeřřōř! Teř nad mřřřōmi

Šřo Wōže řřōņčō řřōbi,

Kľiž řēnje njeřřřřř.

Budž Bohu řwěrný w wēře

Ř džerž řō jehō řřōwa,

Dħā twōj puřč čřēny njebudže

Ř řānā řwōčel čřmōwa.

Ty pōndžēřč, wāndže junu čřař,

Řřčēř řřřřřř řřē ř wēčřny řwāř,

Řdžež mēra palmy řřř.

Budž Bohu řwěrný w lubōřčři,

Kľiž řwēt řāř lubōřōřē,

Šō jemu Šřřnā wobradžř,

Řdny čřōwřřřō w hřēřřch řřřř.

Duž džerž řō ř Bohu ř lubōřčři,

Wōn dopomħā čři ř řwēnjenu

Řřčēř řřēřā řēřō řřřřř.

Budž Bohu řwěrný w nadžřři;

Da wōn teř řřřř čřāřāč

Ř tebi w twōweje řřřřōřčři

Řāřřōčēřē řřřř řřāřāč —

Wōn w prāwym čřāhu řāwēřēřē

Čē ř řřčřřā, ř nřřř wōmōē,

Šō jemu řřřřř řřřřř.

Řāř, řwěrný budž ĥāčř do řřřřčēř,

Dħā řřōřny řōņy ř řřēřēř;

Řħēř teř je čēřēřē bēđženje,

Ty w Wōweje ruřy mřēřēř.

Kľiž twōweje buřřchi řřēř řřřřř

Tān řwērný ĥnādnu řřōnu da!

Řdžež wēčřne řwētō řwēčřē.

F.

Jakub

abo

Bože řřōwa dyřbi w čřōwřētu řřwēnje dořřāčř.

Řřwēřřřř wōbrāř wē wōbrāřāčř
wot

Ř. Kulmana.

(4. potačřōwanje.)

Džwřjaty wōbrāř.

Wōļāř řō ķē mni w čāsu teje nuzy,
dħā čħu řā ēē wumoc ā ty dyřbiř
mje ĥwālīč. Ps. 50, 15.

Šō bu řakub w řōřřōbže něđy wobřādnjeny, nā to řřm
w přātym wōbrāřřu řřmōřř; řō pař bu teř junu ř mōbāřřřř
řřřōw wōmōņeny, wō tym čřu něřō powjēdāčř. Tā wēž mēřē-
řē řō řāř: řakub řřōbžēřē řō wřřōwanju w řřāju wōřōřō ā
přřřřřřē junu řōbže wōčřōř do řōřřōby mučřny ā řřōřny; ā
ř nim teř dwaj dħuřāř pučřōwarjeje, řāř řō bēčřu řřō w ĥmōbđē.
řřōřčřmā pař bē w řēřu ā njeř řōrami. Wēčřē to řēřō řō
řřōmōřēneje wōņnje. Wřřēřāř řōřy řub bē w řřāju, řubjēřē ā
řřādnjēřē, ā přřēřēřēřēřē wōbřđlerjōw nā wřčēř mōžne wāřčņje,
dōřēž řō jemu đēřāčř njeřřāřē. Tučři řřō pučřōwarjō přřřř-
đžēčřu do řōřčřny. Wōřřy, řāř nāř řřřřřř, wřđřāčřu, řō řō
nimāřā řřō nēčřōřō dōbřēřō nāđřjēřč, ā mājā řēřōbřā řāř
řēđřřřřř bυčř. W řōřčřmje bē řāř njeřčřwāřnje, wřčřđžē řāřō
njerjāb ā řōbř, řōřčřmāne řřōřā ā řāřři, řāřāny ā řřēřēřy ā
dħuřē řřōbōbje njeřmēřā ā řāřēřōđžēne; wōbřđlerjō řōřčřny bēčřu
řāři māřāni ā řōbř ā wōřōřy wřđřāčřu wōřōřō čēřā. Wōbřđlerjō
řřřāčřu řō řāř řřō: wāž řwāřjēřē nā řōnu ā řōnā nā mřēřā,
ā wōbāř řēřāřčřāř nā đžēřčři ā řāřōwāřčřāř nā čēřēđž. Ř
čēřēđž bē njerōbā ā řēřēřē nā řōřřōřu ā řōřřōbāřā. Đžēřčř
bēčřu řēnje ā njeřōřřřřřřāne ā njeřřřřřřřāne nēčřō ĥāčř řāne řōřř-
řřō wōř řřāřčřēju ā čēřēđžē. Šđžēř je řāřē řōřřōđāřřřō w
řāřā njeřōřāđnōřēř, řāř řāne řřēřēřřřāřřřōw do đōmje njeje;
přčřēřōž řřēřēřčřāřřřōw wōđēbē řēřēřē čřōwřēřā řřōwōřnje ā řōřē-
řčřūje řēřō řřōwōřōwne wōbēđženje. Šđžēř pař je řōřřřōw, nje-
řōbā, přčřēřēřčřāřnje, řēřēne, řāř njeje wōbřōbřēne řřōřāřēřō Dħuřā;
āle řāř đřđři řřř řřř, wō řōřčřmēř řēřā: wōn je mōbāř wōř
řřōčřāřā.

Ř řāř bēřē řō teř řōřčřmje, do řōřēřēř bē řakub řē řřōřřmāj
řōwāřčřōmāj řāřčōř, ā đžēřē dyřbřāčřu něřō řōřōwāčř. W nje-
mřřmym řřōbōřju přčřřřřřēčřu řřm řāđāne řēčē ā řřēř
ā řřēřōwne řřō, wōřōřō řōřēřōž wōřčřēřēřēne řāřři nā řřōřmōřy
řōwāčř wřđřāčřu. Wōř řřōđōm řēřāčř řōřčřmāne řřōřy ā nōři
wōř řřčř, řčřōž nā řřř řōřōřōwāřčē, řōřēř bēčřu řřō nje-
đāřno bυē.

Čřř mučřni pučřōwarjō řāđāčřu řēři řō wēčřēři do řōřā.
Duž bu řřm řōđ řřēřō řōmōřčā řōřōřānā. Řā řōđnje bē w njeje
řřōmā řōřmřōwjenā. Řā řū mōžāčřu řō řēřnyčř. Řāř đōřřy
ĥāčř řū řāř, řāřōčřnje řakub řřōřřmāj řōwāřčřōmāj powjēdāčř;
řō wōn nā wōbřđlerjāčř đōmā ā nā řřřm řōřřōđāřřōwje wřđžř,
řō řřō řāđny đōbřy řub njeřđřđi ā řō mājā řō řēřōbřā wōb-
wāřnōwāčř. Wōni řāčřřřā đūřē řřōweje řōmōřři ā wūřāřjēřā
je, řāř đēřē ĥāčř mōžā. Řēřō řōwāřčřēje mēňřāř, řō řū něřř
đēřčř řāřřōni ā řō mōžā řřēřōw řāčř. Wōnāř řō nā řřōmū
řēřēřāřē ā wūřņjēřāř đōřřy. řakub pař to njeřēňi, āle mēňi,
řđyž nāř Wōř njeřōbāřčřūje, đħā je nāřēřē wōbāřnōwāňje řō-
đāřmō, wōbōřčřři řō w nūřnej mōđřřōwje ř Bohu ā řōřřy, řō řy
řō wōn nāđ nimī řāřēřčř ā řřč řāčřōwāčř čřyřē řřēřē wřčřřřřm
njeřřōřōřm. Řōřōm řō teř ř řřōřřmāj řōwāřčřōmāj řēřņje; wūřř-
nyčř pař njeřōžē. Wōřōřō řōř nōřy řřřřř, řāř đēřāčř řřēřēřē

žadyn mër nijeje, ale hame hawtowanje a selenje, bęhęchi teŝ, ſo je wjazy hołęſi do korczmy pęhęſycho. Wón ſtanje jaſo a proŝy Boha wo pomoz a rękunje teŝ: Dyrbju-li tudy pęhęſ mordawſkiej ruży wumrujęć, dha ſtań ho twoja wola: budŝ mi jeno hnadny a wſni moju duſęni k hębi! — A potom jawoła hwojeju towaręſchow a rękunje: „Stawajtaj, nęto nijeje cęaſ k ſpanju, hmarjnie ſtrachy hu ho pęhębiłhęte.“ A jęho towaręſchę ſtanęjta j teŝ a pęſnajejta, ſo je to woprwabje wernu; pęhętoŝ woni hęhęcha, kaſ ho cęi nękrawęnnyz po ſhobdę k jęch komorzy pęhębiłhęjta. Korczmać hęje durje woćęinicz, njemodę pał. Wón hawruje a ſeli a wola, ſo dyrbja woćęinicz. Zakuſ wotmolwi: „Dęnęha w nozzy je tuta komoręta nańęha a my njębudŝęmy wrjedy woćęinicz hacŝ na ranje. Wontach ho cęi njekrawęnnyz ſapjeraja a hębdęŝa durje wotkorczęć. Nutsach ho cęi tjo teŝ ſapjeraja a njębadŝa jim nuts. Korczmać je ęaſowinje njęmdry, ſeli a hwar: „Więhınjećęe hęferu, ja hęzom dęu potom te ſhubęhni ham wobſtracac.“ Nęto je cęiowſka pomoz podarmo; pęhętoŝ nohi teho, kiŝ je po hęferu ſchoł, hu hęzom jaſo na ſhobdę bęhęhęć. Zakuſ dychunje we hwojei wutroćęe k Bohu. —

Am ho ſba, jaſo njębychu ho mōhli cęi ſawrjeni ſe ſkōſtni- wnych ruſow wumoz; a tola buchu wumozęni. Pęhętoŝ pola Boha nijeje ęana węd njemōŝna; a cęi, kiŝ ho Bohu dowęrięta a ho we wędęj naſu k njemu woſajta, tych wōn wumozę a jęch wu- hrowodŝi teŝ i cęerowęſchę ſwojaſow. Njęwōręnnyz njęnujta tajte wumozęnje hępe njęnadŝiwęŝi; ale węrięzj wjębdę, ſo ęane hępe njęnadŝiwęŝi nijeje, ale ſo ma Boh węhęwito we hwojei wędęcho- mōznej ruży a wjębdę cęiowſke wutroby po hwojei woſi. Dędŝ je nęchō cęręneho pućęa ſmęlik a njewō ho domoj namatać, dha je to la njęho ſę. Ale wjęle hōręje je hęhęćęe, hđdŝ je ho cęiowjęk na duchownym pućęu ſakubęŝi a ho ſwaluje po nim wot njębęſkeho doma. Zajte ſakubęŝenje cęiowjęk na cęręnym pućęu wumoh Zakuſ a jęho towaręſchow wot hęmjerćęe. Zato bę tamny ſty cęiowjęk, ſakubęŝęny na duchownym pućęu, je hwojei hęferu na ſhobdę, ſakęhęchachy węhęnnyz, ſo ho pęhęd hęhęu na pōſtnu rōŝk duje; a pōhōnęć praſta i hęhudom. Wōŝt bę w nozzy pra- węho pućęa ſmęlik a pęhęhębdę pōćęunje k tutej korczęnje runje w prawym cęaſu. Zakuſ je wumozęny a jęho towaręſchę, a hęwatachu na ranje i pōſtom i teje mordawſkaje jamy.

Dęhęhę wobraſt.

Ja pak dżęch nimo tebe a widżach će we twojej krwi leŝo a dżach k tebi: budŝ ŝiwa we twojej krwi; haj, ja dżach k tebi: budŝ ŝiwa we twojej krwi! Ezechiel 16, 6.

Zakuſ pęhęnđę jaſo pęhętupz do węhęſelachę domow a hłada- ſchę węhębdę, kaſ by pęhęi hwojim cęaſęnym wıſowanju duſchę dohęł a kupał. Tak pęhęnđę teŝ nęhęd k jęnemu rękunje, pola kotrehęŝ bęchu ſakubęŝene wozzy. Te dyrbjachu k ſęwęŝę. To pał ani wōni, ani Zakuſ njęwębdęchu, ſo dyrbja wot dęnęka zyle dohęte hęć a woſtać pola hwojęho paſtęrja ſęwęŝę. S jęnej ſakubęŝęnej wozzy pał męhęćęe ho taſ:

Węŝty mōbdęnz, hęn pōbdęneho duchownęho, bę na uniwęricęe abo na węhōtej ſchuli, hđęŝ na duchownıto ſtudowajęe. Ale tam bę wōn najbōle w pınnęch hęhęć a na ſtaſanzach, ſlombŝi hwoje wuſnjenje a njerōbdęćęe wo wućęęunje, ani wo wućęęerow. S hwojei wuſhęi ſajęta pęhęd nanowymı napomınanjenı a wot- wobrocęi ho wot pōſtrowo hwojeje pōbdęnje macęręje. Wón njębdęŝęje ęęnje te męhęi, ſwalowajęe ho pōbdęnzędu lędŝi a wob- wıwoſchę ho duchownęch, nanowęch pęhęćęęelow, kotęrnęŝ bę na węhōtej ſchuli poručęny. W ſęcęim lęćęe hwojıch uniwęricęſkę lętow wotębdęje tam ſtrabŝu a da ho do woſajow. W Pōſtęj bę wōjna. Tam bu jaſo leutnant jara franjęny. Zato bę po bıtwoje

ſchęćę hōbdęnıow na bıtwojęćęu bęjele węhęje pomozę poleŝal, bu potom i druŝımı ranjenım bęhęnjeny a do węy donjęęęny, hōdęŝ bōle morwy bđŝi ŝımy pola węhęhęo ſchoſty do ſwarętery pęhęn- dęe. Wojeiſti kaſęk jęho tam lękowajęe. Jęho ranj jara po- mafu ŝıchach, tola pał węhęſiſte, teŝ te najęhębęchę, ſajęchu. Wōn pał njębę dale na ęane wōſnjenje pola wojeiſtwa k trębanju, doſta ınwalıdſke woſpımo a mōdęſchę hęć.

Wōn, tōn ſakubęŝęny mōbdęnz, pomjęda ęam wo tamnych ſchęćę bōloſtęch hōbdęnıach na bıtwojęćęu a prajı: Njępęhęćęęęſki njęćę hęhęhęje moju hęmjerćę a ſrani nję ęaſowınje, ale njęwidomna Woŝa ruſa, kiŝ jōn wjębdęſchę, hęhęchę moje ŝıwjenje; a to niŝ jęnoŝ to cęręne, ale teŝ moje duchowne, kotręŝ pał hęhōm njęna- jach. Tam hęm ja te ſchęćę hōbdęnıow k njęwōręnjenju wuſte bōloſchę pęhęćęęępık. Lęŝo w ſęmje a doſchęćę na mokrej ſęmi bęje węhęje pomozę; ale rad bych dęhęćę k rękę wjękſchę bōloſchę pęhę- ćęęępık, hđy bych pęhęto do hęſtu cęiowu wotbęćę moŝt, kotręŝ hęwidomnje twjęchęchę. Zęta hęla ſtejęchę pęhęd mojomaj woćęo- maj wotwęrięta a moje hęwidomnje nję bęŝ pęhęſtaćęa hđdęſchę: hłaj, tuto męſto, to je tmoł woſhub! — Woja twchęwoćę a mōj ſtrach bę taſ wuſki, ſo mōj njęćę dęhęćęch a hęhęch ho hameho ſakubęć; ale ja bęch taſ hęby, ſo jōn njęmōdęch i nōdęnıow wu- cęahęnęć. Napōſledu bęch taſ kęſta, ſo njęmōdęch ani pękaćę, ani ęaſowęćę, ani proŝęćę; jęnićęe ſdęchęnjęćęto ho hęhęćęe i mojeje wutroby wuwinę: „O mōj W u m o ŝ n i k o!“ — Na to ſaradęch do womory a lęchach, njęwębdęŝiwęŝi njęćęo wjazy wo hęwęćęe. W mojei momorje pał ho mi ſdęchę, jaſo by pęhębe mnu muŝ ſtejał, tōn dęhęćęchę rękęe ſıhęy we hwojei ruży a cęiowchę i nićę ſęwęmıwoje: „ŝa dęćę nımo tebie a widŝach cęę we twojej krwi leŝo, a dęchach k tebi: budŝ ŝiwa we twojej krwi; haj, ja dęchach k tebi: budŝ ŝiwa we twojej krwi!“ —

(Pęhęchębnje dale.)

Węhęelake ſ bıkſka a ſ daloka.

* Sęrębu po jutrach je hęowna ſhromadŝıtna Macęřzy Sęerbſkęje na Sęerbſkim Domje w Wudęhęnıje.

* Kał dyrbi ho naſchę wōſtjo pęhęćęwıwo ſęhęhęnym powjęćęam ſranęowıow wobaracę, ho ſ teho wuſajęnıa, ſo wono nęto we wu- krawęnych nowınach ſaręŝ franęowſkęch jatych woſjęwıa, doſelę ſranęowıojo ſtajnje wernōſelę do njęwernōſelę wobrocęęta a hwojemu ludej ſanjęchę, hđdŝ hu jęćęi do ruſow najęhęchę woſajow padnył. Tak franęowſki lud njęćęo wo tym njęwō a njęhōni, ſo je ho pola Węrduna wot 21. fębręaręa 711 franęowſkęch ofıęızırow a 38155 franęowſkęch woſajow jaſajō.

* Swojaſowna rada je nęto wukaf bla ſhubjęnych woſajow wudata, wo kotęhęŝ ęana powjęćę wjazy njęwęhęnđę. Sęawne pęhę- pōpnęćę, ſo ſhubjęny ja ſęmjerćęcho pęaćę, mōdę ho namjętowacę, hđdŝ lęto wo ŝıwjenju ſhubjęneho ęana powjęćę pęhęſchęta njęje. A to mōdę ho hęzom nęto we wōjnę ſtaćę. Na to wajęunje ho teŝ pōbdęrta wudowıwo a hęrotow w bıkęŝım cęaſu ſarjadowje.

Wıtowanęe.

Wı je ho ſ pōſtu pęhępōŝkato bęŝ njęna:

- 1. Sęlubjęny dar ja mıſıowıſtowo . . . . . 3 hr.
- 2. Sa franjęnych woſajow . . . . . 2 hr.

ſromadęje: 5 hr.

ę dęajom kwtujęe

Wōłę, ſaraf, redaktor.

Zamolwıty redaktor: J. Gōłę.

Čıſęćę a nakladnık: M. Smolef.

Sy-ll spěwał,
Pílnje dšálat,
Strowja ée
Swějbny statok
A twój swjatok
Zradny jo.

Za staw sprědny
Napoj mšony
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spaf mšary
Čerastwosć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje dšélas
Wšědne dny;
Dšóh pak swjaty
Dušl daty,
Wotpošl ty.

Z njebes mana
Njech éi khamana
Žiwosć jo;
Žiwa woda,
Kíž Bóh pada,
Wokřiw éel

F.

Sserbske njedzelske lopjeno.

Wubama ho kóždu pšobotu w Šsmolerjez knižicšiščesćeni w Budyšinje a je tam ja šchtowčelětnu pšebepłatu 40 pj. dostać.

Quasimodogeniti.

Kol. 3, 1—4.

Jutry hu nimo, Woje špěče ho pšchibližuje. Semja ho wotewri, kotraž Jejuša dzeržeć njemóžešje. Njebješa ho wotewrja, jeho powitać. Domišna bušče je horjatak we hwětle. Quasimodogeniti! Jako s nowa narodženi! Šče-li s Křystušom, potom pytaće, šchtóž je horjatak, hžjež Křystuš je t prawizy Wozej. Wot jutrow t Bojemu špěču je tež našy puć. Hdyž pak t njebješam našy puć wjedže, dha dgrbi tež našče kšobjenje t njebješam hč. Pšehožo jašo pak je nujne napominanje: „Wubžče wobštajni!“ Hdyž šče s Křystušom horje štajni, budžče tež s nim žiti; pytaće, šchtóž je horjatak, pšchetóž wón tam je! Hdyž šče jutry dzerželi, dzeržče tež Woje špěče s nim!

Wštaje, šchtóž je horjatak, a niž to, šchtóž na femi je.

1. Niž to, šchtóž na femi je, pšchetóž my šmy s Křystušom wumrjeli a pohřebani.
2. Ale to, šchtóž je horjatak, pšchetóž my šmy s Křystušom horje štajni a dyrbinmy ho s nim štwěć w krašnosći.

1. Runje nawopal ludžo činja. Woni pytaja, šchtóž je na femi. Semja je město, w kotrymž hu ho šchibliki. Row je kónž žiwjenja. Wo njebješa njerobža. Šchtó pak s tajšeho šmykjenja ščežnje? Woni hu horžbi

a praja: my čzemy šwět pošnacj. Šchtó woni pšchepytaja? Semju někotre šta metrow do kšubolofče, někotre šta metrow do wyšolofče — dale je femja ja nich s dštamí šabita. A hu woni woprabžče tónle žyly šwět pošnati? Šchtó je femja? Křepka pšči šowje šwěta. Hdyž pak je femja kředžina, dha čzemy šwět dobyć. Šchtó hu Aleksander a Napoleon dobyli? Ani jedyn džel femje. Wonaž štaj wumrjeloj a šmjertne swomy šlincza: pohřebanaj. Drušy praja: My čzemy šwět dobyć a wuzimacj. A woni šebi pošlaby hromadža, wješela ho a rejwaja a njemuja to wješe — dwě, ščičč, džepáč lét, potom hu šprožni a štawy wjazy šlucizj njedadža — a potom jad t mērej šlowamy a row přduje: My nješmy ničo na šwět pšchinješl, tehadla tež ničo s njeho wumrjet njubudjem. Šwēt šatže je šwójzami žabžčemi. Šmjertne swomy šwonja: wumrjeli, pohřebani! Lubi kšchčšicjenjo, my dyrbinmy ponizni być. Rať maka je femja, rať ničo člowjel! Wšo pošnaj šwět, ale wjedž, so je to jara mačo. Wšede wiščem pošnaj: Wašj njebješl Wótž je wišak ščinič. To pak je wěčne žiwjenje, so my tebie a kotrehož by poškač, Ješom Křyštaj, pošnajemy. Wěče tuž nad šwětom, ale wjedž, to je jara mačo. Ješuj praji: moje kračstwo njeje wot teho šwěta. Wšo wobšedž a šwěkel ho nad Wóžimi darami, ale wjedž, najwážnišče nješju šwonowne šubla. Šchtó pomha čłowjekel, hdy by wón runje žyly šwět dobył, a na šwójzej bušči šchodowat? Ješuj je wumrjet. Nje-wěče wy, so wšitzy, kíž kšchčeni hu, hu do jeho

hmierzce kłósczeni? S nim dyrbi nasch stary Gadam wumrzej, stary horby, świetny człowiek. Wudźmy poniżni! Wudźmy mudri! Kłuzje, wucz naś wopomnic, so wumrzejc dyrbinymy. Njehytaje to, schtōż na sem i je.

2. Szanjerne swony kłincza wśchse semju: wumrjesti, pohrjebani. Ale utrowne swony kłincza wśchse nowu seleninu: hmierzec je pōzrjeta do dobyca. Swony Bożeho fipczca swonja: k njebejam wjedze nasch pucz. My hmy poniżni po Żesufkowym kłowie: Schtōż ho kam ponizuje, budze wopwyczeni. Wśchse njebo budzemy wuzj. Wy seje Boze dżeci, praji Żesuf. My budzemy je senitich podroznikow njebiejzy herboju, je świetnych dżeci Boze dżeci. Nist twarimy nowy wulki śwet, nowe njebeja a nowu semju. My hmy žimi i Khrystuŝom, ale mamy njebieje žiwjenje na sem i.

Hdže hu njebeja? Dżeczō porsti posbħuje: tam hu njebeja, tam bydi Bħb luby Knjes. Wono ma prawo. Hdžej je Bħb, tam hu njebeja. Wo njebejach na semi drje ho cłowjekam dżije, ale woni dżebža njebeja bjes Bħba a njebeja hortach pħewostaja jandželam a wrobiam, każ hu njewerjazy wuprajili. My dżejili tola stōncanje mudrishi byc. Semja njebudze žane njebo polneho sboža, najmjenje bjes Bħba, każ to žadny wōtżny dom wjazy njeje, hdžy staj nau a macz wōtżnykoj.

Drugi praji: Mōj dom hu moje njebeja. „S Bħhom natwarjenu” drje ho wysce njebo jawiŝa. Ale hdžej tōn Knjes kħžu njewari, tam dżetaja dżelaczercjo podarmo. Hdžej wōn njelnjezi, tam sħerjenja do domu pħitidu a dom budze hela. Hdže hu njebeja? Nawukimy wot Żesufa: Njebieje tralestwo je ho pħibitħitio. Żesuf je pħinjeŝel njebeja kam, njebieje žiwjenje. To pytajmy! Hdže hu njebeja? Sħyŝah jeho kłowo: Cłowjek njeje žimy wot kħleba kameho, ale wot kōžeho kłowa, kotrzej wśchse Bħži rōt wuidže. Pomyŝel hebi na to, so maŝah duschu. Žim ju! Horje wosbħnecze wutrobu! Hdže hu njebeja? Dži do tomorki. Pōsħbħi hwoju wutrobu i Wōtzej w njebejach a njebeja ho dele do twojeje wutrobu pħuŝca.

Hdže hu njebeja? Dži do hwojeho doma, do hwojeje dżelaczercije, do dżela, ale w Żesufowym duchu skutkujo, lubujo, wodlo a ty nalħonish: Hdžej ty bydlisħy, tam hu kame njebeja. Kaŝ pyta, schtōż je horjeloch. Treno schtōż ma njebeja we wutrobje, dokelž ma wutrobu w njebejach, tōn junu do njebej pħitidže. Komuž je Khrystuŝ jeho žiwjenje, temu je wumrzejce dobyce, tōn budze teŝ i nim hjewjenu w kraħnojezi. Ğamjeu.

Kak nasch Knjes Żesuf pyta dusche k hebi pħiwjesci.

Wħche w spocajtu saħdženeho kħitotka wojeŝki wħŝħi, kiz be w Barlinie rodbjenu, we hwojeje mħodolji pal do kħzōwŝeho wōjŝta, a pod jara wuwokanym generalom pryzjom Eugenom kħziŝ. Tutōn wħŝħt be jara ŝty a hroŝny cłowjek a ho njeŝarajche wo Bħba ani jeho ŝaktamentaj. Wħŝħch pħedarcjom wōn sanicowajche, a nachpħiche niczo wot nich kħŝħecj; wōn teŝ ženje do žaneje zyruche njewidžecje. Ğačž žadny Wħb je abo niž, to wōn haŝle nachpħicde pħeprytač, ale be wjeħetj, hdžy jeno imħrnje po hwojich žabokħach hwojeje hřeħħnjeje wutroby žimy byc mōžecje. Sta ho pal, so wōn kħzōwrtu wōjŝnu kħzjom wopuħeŝi, a ho do Sħwajazħŝecje poba, hdžej wōn w njeħce Wernje hwoje bydlo wħa. Xudy wōn hwoje hřeħħne žiwjenje pħeħego bale

wjedħiħe, ale tōn Knjes Żesuf, kiz wħŝħitħch hřeħħnikow pyta, wjedħiħe jeho runje w tym hħanym mħecje namafacj. A to ho na tajle wħŝħnje sta:

Wjazy hačž jedyn kħcz jemu do myŝlow pħitidže: Ty nje-wħriħ do žaneho Bħba; — kaŝ dħa, hħy by tola Bħb byt. Ty jawiŝi Bħže kłowo: kaŝ dħa, hħy by wo nowo wħrne byt. Tuta myŝl ŝejni jeho njewħrħe; wōn paŝ ju pħajche stajnje potkō-ħowac, ale wōn njewmōžecje dobyc. Žunu pħitidže jemu do myŝle: ja cħu tola jedyn kħcz je mħiħi hieč, a cħu kħŝħecj, iħto tam pħedat rēczi. To teŝ ho ŝta.

Tōn cħaŝ pal be w Wernje runje jara wħrjazy stary pħedat, a pħeħse Bħže dopuħħeczenie ho ŝta, so wōn runje teħoħameho kħŝħecj dyrbejeche. Pħjom jeho napoŝlad, hħyž wōn jeħo na kħtu hieč wħdžecje, wubudži wulku nutroħecj pola teħo wħŝħka. Ğyndom we hwojeje wutrobje ŝaču: Tōn pħedat wħeri i žykej wutrobu, schtōż wōn rēczi; — ale tajte cħeħtoy wōn teŝ nakħa-dže? myŝleche hebi wōn teŝ Ğyndom pħiħi tym. Ale niž taŝ: wōn kħŝħecje žyle drube wōnje. Tōn wħrjazy pħedat rēczeche we hwojim pħedawonju žyle ponizje a i nutħkownym pħeħwħedžer-jom hwojeje wutrobu, kaŝ je ho tōn Knjes Żesuf w luboħeŝi k cłowjekam kam cłowjek ŝħinit, kaŝ je wōn ja nich cħepit a wumrjet, iħy wot hřeħow wumohħ, a pħitajit hħeħce: Jeho trej je najwōbħebniħi balŝam ja wħŝħtu sħtodu dusħow. Bħžecje, rjeħny wōn, pōjce, kħupjecje darma, wy hřeħħnižny! Wy wħmħewożny! Žadny hřeħ njeje taŝ wulki, so by waŝ Żesuf njewohħ wot njeħo wħŝħwobodžic. Ja mōžu wam wobħwucizje, so mōžecje wobacze hwojech hřeħow a prawo dżeci boħiħ taŝ wħecje dostac, kaŝ ži-wjenja wħeŝji seje. „Waj, — wħŝleche hebi tōn wħŝħt — to je ja tajlich lħdzi, kiz hu pħeħego pħowōni a bobawoħani byli, ale wōn be hebi lħdom taŝ pomyŝlit, jawota tōn pħedat: „Pōjce je wy ŝpōzni a wobeczeħeni, kħzħyž runje nħŝle seje; wōn waŝ njewo-tħowic!” Tole dħeħce temu wħŝħħeħonu wśchse wutrobu. Ja cħu, wħeħny wōn pħiħ hebi, iħpħacž, kaŝ tutōn duchowny wħerōwecj rēczi, byrnjež ho wote dla žyħ hieč temu hħajal. Nħto dħeħce wōn domoj, panu dele na hwojeje koleci, a rēczeche bjes pħe-ħacza k Żesufu, kiz be jemu hačž tōlat žyle njewuaty byt: Knjes Żesuf! je wħrne, iħtož hym nħŝt runje hħeħoh, jo ty hřeħħnikow horjeberjeħeh a by hwoju kwe i wiħ pħelal, dħa popoħež jo teŝ na muu!” — Tōn Knjes Żesuf, kiz ma wjeħele na hřeħħniku, kiz pokħtu Ğini, da to teŝ jemu ŝħowic; tōn wħŝħt bu hačž na hħly hħuty, a jeho wutroba ŝacħwajche, so Żesuf jaweħecje hřeħħnikow, a teŝ jeho, teħo ŝħitħita, horje wōnje. Wy mōžecje hebi myŝlic, kaŝ wjele hħlow wōn na to roħitowac, jo be ŝlory cħaŝ hwojecho žiwjenja taŝ njewħomnje netożi, a hwojecho lħbeħo Sħoħitna je hwojimi wjele hřeħħani taŝ bolohnje kħzħiŝ. A wot teħo cħaŝa lħbowajche wōn jeho, kħzħecje jemu i žykej wutrobu, a pħajche teŝ dħitħiħ i tajnemu wobħowozjemu ŝpōħaczu pħi-ħwecj.

Kħŝħecžijanowu kħŝħi.

Ğjad kraħny, pħcha luboħna
To kħŝħi je Knjeħowu;
Tōn rjenje debi kħŝħecžana,
Je wħjanam wōħebny.

Duŝ kħŝħi wħmi na ho poniznje,
Sħej wōž jōn, bratije mōj;
Tōn noŝch na hwojeje wutrobje
Sa njeħeŝti rjad hwoj.

A je teŝ cħeħi, boħi cħej,
We wħerje kħwħrdje ŝej;
Wħŝħal wħeħ, so Wħb kħŝħi pħħtal je
ħo radje wōħowħte.

Th nohých jeno krótki čas
 Zón jako žandace
 Na škat ja tamny sbožny kvač
 We wěcnej wótczinje!

F.

Štlo je mój bližšij?

Wěšny ho jebny předať w blisťoseji swojeje wšy na hamotnych pučach wufhadžowajše. Zato ho tak wufhodžowajše, ja-štyšča sthite stonanie. Wón k temu měšnu šhwataše, wot kotrehož te štyti pšichadžachu. Zato k temu měšnu pšichidže, namaka tam thorecho žida, kotryž by wěšeje bórny wumyjel, hdy by ho jemu wuče pomoz ujedofata. Tón předať, žobuželny, šče-kežijanski muž, šhwataše hnydom do wšy po wós, so by na nim teho thorecho do swojeje kšěje dowješč daf. Wjele njedžel jańže, prybej hač štey šwajz strowoješč jako doša. Tón předať s tmyi šwojini teho žida šwěnje wothlada, džeršeje jemu škarja, dawajše jemu potrjebnu žywoť a wobstrana jeho hiščeje s pjenefami, jako ho tón žid na swój dampučy woda.

Zato něšto tón žid do bližšeho wulkeho města pšichidže, w kotrymž wjele bohatej židow budleše, powjedajše wón šwojini wěcybratcam, tak je ho tón pobožny předať po nim horje brat. Na to eži židji pjenjehy hromadžachu a temu předarjei rjany ežanič lupichu a pšichafachu jenemu ščeješčijanskemu wumyjelje, so by na tutón ežanič rjany wobras pšichinješt. Tutón pať žadny eženjehy wobras njewjedžiješe, dnyši tón wo tamnyj Samarijsku, kotryž nad šwojini bližšichu židowješč wopofata. Eži židji k temu njeležachu a pšichachu ežanič s wobrasom temu předarjei.

Modlitwa

wot J. D. Sandera.

Štħil, o Wožo, s njebešč dele
 Swoje hnadne wučo nam!
 Nješč ho ešičeři k njebeškam
 Přobitnow twojich džičeři wjele!

Th ham wěšč a dawajšč s hnadny
 Wšičitko, šhtož my trjebom!

Al pšče wšičte ežiwšle pady
 Šsy nam troščt a šwěčo th.

Tebi je wšičón pšičed jašny
 Klujna ežajei šarženom'.

Šlaj, tak pšched twój templ krašny
 Sud twój šupi s modlenjom!

Pšičetostij T.

Jakub

abo

Wože šlowo dyrbi w ežlowječu žiwjenje dostać.

Žiwjeński wobras we wobraščač
 wot
 K. Kulmana.

(5. pokračowanje a šlónčenje.)

Za njewěm, šhto je ho potom dale jo mu štafo, ale to wěm, hdyž wotzučič, dha mje ničjo wjazy njeboleše, moje rany niž a moje šwedomnje tež niž. Za běč jara škabu. Za běč s Wošom šjednany. Woja dušča ho šradawajše a we mni knjeješe měr, kaž nihdy prybej. Za mžščaj ho modličje a nje-měščaj žaneho štracha pšched šmjerču, tež ho njebojajšč pšched

šudom. Za njewjedžach, tak bē ho jo mu pšcheměnto, a nješčach wěrič, so je Woža šmiluwoje nade muu dobyta. Za běč hanibiečiny a nohých špšnac Wožu wulku hnadu, ani ju šapšijelje. Wšg pať mje rošpěšeli pščeš swojeho dušča a ja šlubich něšto w nowym žiwjenju thodžiče swoje žive dnj. —

Tón mžobženz džěčeje potom domoj, šahojeny na ežele a na dušči, a pšichidže k šwojini pščešelam a bydleše pola swojeho wuja, macšerneho brata. Tón bē rěčnik, a bē jara nahladny a wuwolany muž pšched šwětom; a bē tež bohaty. Pšiči nim tu-tón mžobženz džěčaje a pšichotrawaje ho k někafej škubže. Dolež bē tón rěčnik jara mudry a jeho šlowo we šwěčeje wjele pščeščaje, dha tež bē ša teho mžobženza nabžja, so něšto hōdne pola njeho nawuřnje a na to dobru škubžu dostanje.

Šhtož pať tón mžobženz na ežakej stronje pola teho rěčnika došwajše, to šchodowajše pola njeho na dušowonje. Tón rěčnik bē šwětne džěžo: bjes Woža žwy byč, bē jemu šgadna wěž; a Žesuf bē jemu njeřnaty muž. Žadny džw teobla: tón mžobženz namaka šako šwěť, a prybej hač šo lěto niny, bē wón pobohny šwojemu wujej.

Tón došny paštyť pať wostaji te džewječ a džewječ džěčadž wozwow na pučšćinje, a dže ša tej šhubienej hač ju namata. Tak tež tudy. Bē našymu, a tón mžobženz ščežipaje w šahrodže jabžka, wobšahny a a padže. Žena jeho štrach šahojenych ranow ho pšiči tny wulny a šrowjeješe njemōžnje. Škar bu šawolany, měješe pať wulku trōžu, prybej hač šrej šastaj, šawjeješe s šlowu a wěščjeješe šmjerču.

Šako štačahu pšched mžobženzom te helle wrota wotewrjene; jeho šwedomnje jeho šudžeje a šatamowaje. Wón žatofčeješe a pšataje w nozy a wo dnjo. Al w šastej nušy pšichidže našč pšchelupž Šalub Šaujer do teho doma. Tón jeho widžeje w jeho žatofčej ležo a džěčeje k njemu: „Potrjebaješ dušowonjeho troičta?“

Mžobženz wotmołwi: „Šaj, jara wjele!“

Šalub wučahny na to rjane kniž, wozčini je a ežitaješ s nich šwolnliwje: „Ša džěč nimu tebie a widžach eže we twojej šrwi ležo, a džach k tebi: budž žtwy we twojej šrwi; haj, ja džach k tebi: budž žtwy we twojej šrwi!“ — (Ežek. 16. 6.)

Tón mžobženz pšataje tak, so šwily s ryncžtami bēžachu; pšchetož pšched nim štejeje tón muž s tmyi rjanymi knižkami, šotrehož bē na pšškim štwiweščju we swojeje womorje widžat, a ežitaješ šwolnliwje tón rjany ščprow. Al wón powjedaješe jemu, šhto bē ho s nim pšched nimalo dwěmaj lětomaj štafo.

Al Šalub poškrucajše a džěčeje na to s hrujei wutrobu: „Šlaj, tak ežini Wšg na šōžym ežlowječu dwōžaj abo trōžaj, so by jeho wutrobu hnuť a ju wot štaženja wumohšt.“

Šo běču škote šlowa ša teho mžobženza. Wón šapšičja s žutei mozi Žesufa a džerjeješe jeho. Šeho rany šažiču; wón štam. Al njerořčewajše ho s ežčtom a s štrwu, ale wopuščeři swojeho wuja, pšataje šebi družbje šhlēb a namata jón tež. Žemu bē wjele hřečow špuchčejenyč, teobla wón tež něšto Žesufa jara lubowaješe. —

Šalub džěčeje špotožny s teho domu, špotožnišč, hač hdy by ja džěčadž toleť tworow we nim wšpšchedat; pšchetož wón widžeje, so je dušča dobyta ja Wože šraleštwo, —

Šednaty wobrašć.

A njeje w žanym druhim ta zbōžnosť: tež njeje žane družte njeno pod njebiom dale tym ežlowječam, we kotrymž móhli zbōžni byč.

Jap. skutki 4, 12.

Tamny rěčnik bē tak mudry, so jeho šlowa pščeščahu pšched ežlowječami jako Wože šlowa. Wón wješčaje naščahšmatanišču

stróby wuśmijatacą a wśchitko tak sroymklinje pśchod woźci kfać, jo łóby prauwa a njeprauwa bje swojotaj woźcomaj widźeje, tak jo móżeje potom kom kudzicą a wuprajicą: winowaty abo njewinowaty. A to wśchitko činjejeje wón to jara rjanej a sroymklinwej rěczy i rjadrowymi kłowami. Bzdny dźiw tehuba njebjeje, jo ho łóby t k njemu cziśchęcjeje, nekotji, to bzdny jeho ja pomoznita męli, druhy pał, to bzdny wot njeho wutnyli, wošebje czi młobdji rěcziny; A w jonej wjełzy pał njeb tuton rěcznik hobladny a dotročeny; a to bje hřejećijniansta wera. Wjz, jato by wón Woša hanit a prajit: Wóh njeje! Mę, wón wěrjeje, jo je Wóh, kłobjejeje też te męchi; ale wón wěrjeje je, sčtož móžeje je swojim rojomom sapćhjeje; wśchitko druze facćijnny jato pśchitwěru. Wśchi nim sčtobowawše młody lud jara na dusći, nječ też na hwiěnej mudrości nadoby. Wnoy pśchjadu jeho kłowu a bzdny tak na wrotny puć pśidowjećeni, kiz wjebeje f satamanstwu. Wóh pał też tudy njeju staji a džejeje: tak daloto, a niž baje! —

Něchnit S. męjejeje jara strowe, hylne a rjane czeło, bje jara stróby a dzerzejeje we wśchć wużiwaniach prawu męciu. W jonej wjezy pał niemóžeje swoju požadawność wofnjejeć: jędźije mjenjuzi wad stare twarozji. A hacj jeho runje lećajo dopomnjadu, tak sčtobno to je, łóby dzeń tajtu jędź wużiwac, dha wśchitak ho jeje tola niemóžeje hřejeć. Zeho wofnadowość bu czeło kłotana. Wśchitćje jara dźimwoje a hrobněho wafńaju počjadu jeho nadpadowac, kiz bótny tajtu mōz nad nim dobdydu a jeho tał pśchęcachowacu, jo bje broja pśchitlawowac. Ddyž tuton hylne a wulf muż we kōzu na widlicćjeje lejeje, dha džećacu a cšahacu wone jeho czeło tak, jo wone zyle sproftny a stany na nohy, njeje pał njego widzeć, jato by ho f rukomaj pobjerek abo bebi pidi stawanaj pofab. Ddyž bje jeho czeło tak horje lejejenje, potom czehnjadu wśchitćjeje jeho kłowu sašo snat, hacj ho f wjećchćtom sašo na kōzo sejeraje; jeho život pał sejejeje horje; a bje jeho czeło nęto jato wofbut. Nęto widlicćjeje tak docho w nim džećacu, hacj też napońbedu jeho život sojo po małym dele spady a zyle czeło wofmajhny. — To ho ja dzeń wjazy krodź ra. Zo rosczahowanje a djenje w stawacy bje tak bolofne, jo kłoty f zyle sejiu zatofćejeje. Zeho duchowne mozy pśchi tym njeowstabytacy. Wę jeho bolofc jeno trocny pśchitata a widlicćjeje jeho wopuńchćidny, dha rěčejeje wón f pśchitomny mi prjedawšćim wofńaju i wubjerenymi kłowami, ale pścheto wot hwiěnej mudrośće. Wo Zełuju njechalsje ničo wjebźic, pola njego ničo njeprytače a też wot njeho ničo njeowczechawaje.

Na jenym dnju dotročić hřešbna kłorocj najwofćhći kłobzeń; jeho czeło bu na trachńiwu wafńajne pśchęcachowane a rosczahowane, tak jo kłoty f zyle sejiu dzejeje dla bolofcown. Snaći a pśchęcęlo stejadu pfaczo wofoto kłoreho, kamacu ruzy a jatofćjadu. Na jene dobo w kactich stynkofćach kłoty f ruzjatym hřešom sawota, jo ho wśchitny pśchitomni nastroćidny: „Słajće, o słajće, sčto Wóh tón Kuzes a mni czińi! — Za bym Zełuja saprě! — Wośladajeje jow, sčto tón Wśchęcchomōzny na mje pōćće! — Za bym Zełuja hani! —

Gorda wutroba kłoreho bu slemjena; tón Wśchęcchomōzny bje ju pśchewinj. Rosbita a roštamana lejejeje jeho wutroba w prochu. Woša hnada džećajeje w nim mōzje. Kłoty prośejeje nutenje njepręstawatšić ho wufnowac a wofńarowac we wutrobie a sjawnje: Za bym Zełuja saprě! — Satařajne widlicćjeje wopuńchćidny kłoreho wot teho dnja a f nim bu lepie; tola njepręchćidne sašo f swojeje prjedawšćej strowofći. Tak saž bje prjebny na kłobj rojom sejerak, tak sejerajeje ho nęto na Zełuja a namata f nim mę Wozi, kiz wofćhći je, dzyli wśchitkon rojom.

Zeho młobdji pśchęcęjejo a wucźobnizy, tole widžo a kłychćo, dzyřicu na swoju wutroba a wroćęidny ho sašo na prawy puć, kiz f kłobności wjebeje. —

Dwanaty wobraš.

Ja sym će z wčenej luboścu lubowat, tehadla sym će ze samej dobrotu k sebi cahnj. Jerem. 31. 3.

Nęto poklebnje kłowot wot Jakuba.

Jakub bje ho na hřeće seřak, bje swoj jeniš dom jastarak; wón bje nahladny pśchěup. Ale wón bje hřejeje lepie kłobj njejeješ dom wobšarak, bje najprjebny Wože kralešwo a jeho prawdość ptał, a tak bje jemu Wóh to hwiěne pśchitak. Jakub bje prawy sčtojniš, kiz bje berje je swojim puntom wofowat: wón bje wjele hřešćinow f wofucze wbroćić, napominał, wofhłnit a tročćowat. Nęto pśchitōze kam na kłorotoz. Šoachje ho, jato by kam žanejo žiwcho dowěrjenja f Wožu njemę; jeho et bje nęmy a wutroba wot Wožeje lubośće pōdnia. Wón bje wjele kłorocj f hmejezi wofhłnit, a nim jich dopuć f Wōtzej wofhłit; a nęto njemęjeje kam žaneje wjebejejeje, jemu ho pśchod hmejezi sčtawaje, a njedowěrjejeje ho Wožeje hnadje. Zeho duchowny a pśchęcę, pobožny pōdat kłob, pśchitōze f niemu. Ale Jakubowe wofliczo bje trudne a sčtiti będu je pśgemęne. Zeho et bje nęmy, kiz bje hewal potny powjedanja wot Wožeje lubośće a hmlitofće; a wón niemóžeje swojeho pśchęcęja f wofcelom wofitac. Wōdat kłob mjelćejeje też a woflejeje ho we swojeje wutrobie. Wotom rjety f niemu: „Luby bratje! ty by w kłowacy dnjach ludji po twojim wofńaju f Wožejo hłoma rosmucžowat, napominał a wofpřchłowat, by jim jich sčamjenja w Wožim kłowje wofawowat; nęto dzy na tebi też wofjedic, hđe je twoje sčamjo w bibliji namafacj: „Ty ho nętole Wošefowym bratram zunač, jato czi pśchod swojim bratrom lećacu a pfacacu w sčawje a sčtynofći, pśgemęni wón pśchod nimi swoje wofliczo mañ hmlu, jeho wutroba pał f nim f luboćcu a je želnoćcu hpačaje. A wón džejeje: „Mjad wśchitny wote minje wofnu.« F hłaj, tón kłorowy Wošef na šacze, nje-hrećajeje ho, ale pfacajeje, a wofpřidaja swojich bratrow f luboćcu. Tón pał, luby bratje, pśchod kłorocj ty nęto lejeć a ho sčawjadjeje, je hřejeje lepieš, lubofnišći a pśchęcęnišći, dzyli tamny Wošef; a dzy tebe f wofćhćej luboćcu wofpřhjeje, a czi njechadny Wošef bacj.« —

A Jakub wbroćic swoje wofliczo f sejeje a pfacajeje f hčohom, tak bje hnyty. A jeho njemę a sčtiti f wutroby hčubich, a preec bje wśchitkon hmejezi sčaw. Wón móžeje sašo Woša lubowac a ho jeje hnadje dowěrjeć. Wśchitje jeho hłoma będu nęto dzał a hwalba. A tajti wofita wón hacj do wofćidnejo kłončzenja, a wumrje czišće, f wěrjajecj moblitwu we wutrobie. —

— K ó n z. —

Wjeřaraj ho.

Sawoje džeło hmezu haj!

Wóh na twoje wufšywanje

Kłobje swoje žobnowanje,

Seli prępřich: Wdęje daj!

Duž ho njeřaraj!

A wofńofćej posladaj,

Ddyž cze w dusći starofći tchći;

„Wóh Wóh; swoje džećo hřećhći!“

Tak ty f dowěrjenjom praj;

Duž ho njeřaraj!

Na to swoju wěru staj,

So pśchęcę kłychći swobofć, rany

Wot Woša by pśchewobžany

Na puću pśchęcę cšajny raj;

Duž ho njeřaraj!

F.

Zamolwity redaktor: J. Góić.

Čiśec a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spówał,
Filinje dżéłal,
Strówa je
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napój móny
Lubosć ma;
Bóh pak awórny
Přez spaz mórný
Čerutwoś da.

Njech ty spówał,
Swórnyje dżéłal
Wóśnoe d sy;
Džóh pak swjaty
Duśi daty,
Wospóśd ty.

Z njebies mana
Njech ti khamna
Žiwnoś je;
Žiwa wođa,
Kis Bóh pada,
Wokřeć će!
P.

Šerbske njeđzelske lopjeno.

Budawa šo lóžbu šobotu w Smolerjez knjižničyčjeźeni w Budyšinje a je tam ša šchwórtletnu pšchedplatu 40 pj. dostać.

Ila Misericordias Domini.

Cfej. 6, 1—4.

W tychle dnjach móžejće čyřjódki pšched šulemi stejo widžec; to bėchu maczerje se šwojomim małymi na jich přenim puču do šule. Lubosny napoglad te džezćatka na šwojom přenim puču wón, přenje stopki do čezěteho žiwjenja šwojo. Kał wjele je maczerka ruka a nanowa luboćo hač kem ja nje činiła! Wono je a wořtanje něšto wulke prawe šwojóno žiwjenje. A hdyž dźył šwojbu i něčim pšchirunac, dža pšchirunaj ju je šahrodu i pětnymi twěťami, k debjenju a k čezěcjenju pšchi naščim žiwjenju. Praj:

Našch dom dhrbi čestna šahrodka Knjełowa bheč.

Wopomnjeće to, džezći a staršchi! Šwójaty japoschtol napomina: Wy džezći, budžecje pošluchne šwojomim staršchimaj w tym Knjeju. Poštudacž maja wulky, pošluchacž maja mali! Keal a jeho šahojizny steja w čezěći džezreni wořtejbž pošluchnych podobanow. Wojeřizy wo-džerjo, hłaj na čjole wóřtlow, korpšow, regimentow stejažy, kóždy džéł, kóždy muž na pšchitajnje kėžbuje. Ran je wot Boha ja wozderja postajenu, tež macž, i bóle milym šłowom k džezćom rėczaja — tola w křónje čezěće! Kał šo šlusca wam, džezći, k horje šladowacž, na nje kėžbowacž, wjele do njeju džezćec. Wy džezći, křz wofomej řeze pšchitajće, wy džezći, křz hęecje do žiwjenja wustupic, po řofecje šnano staršchimaj pšez hłowu do-šabaze, tola po dořtojšnošći pod nimaj stejo. Wy nimacje

wo tym hieč hač šnano řeze wjeřšchi, šylnišchi, bóle w šchuli rowučenizy hač woni. Panow, Knjełowim japo-šchtol, řezći wo pošluchnošći w tym Knjeju! Křcheczi-šanika, Knjełowa myšl waš napšchecjo wašchimaj lubymaj, šwěrnymaj, wěrnymaj staršchimaj napšelnje. To je jedyn tyč najkřawnišchich křcheczišchich darow našch dom, ta šahrodka Knjełowa. W pšhanstwuje, kał hubenje a hrošnjje je w tym nastupanju. Čzi staršchi a štari ničjo njepla-čazny, čzim dale, čzim bóle na boł řezčiččezni, wysęje na hweče! „W tym Knjeju!“ wulke šłow pšched staršchi-maj w křcheczišchinstwje!

Šezčehčecje šo, staršchi! Wřes štarymi Gřichami, hewat wošhednym a řezěwanym ludom, bęhje wašćenje, šo buchu tam šlawišchte džezćatka do něřajřeje hřubiny čjštane. Pšhanjo hólčzi, křz ša polne njeplacaja, wustajaja, šo wbohe pod njejom, šnano pšez džiwje šwěrjata, křnz wořmu. Wy staršchi mjes nami, wšnicęe prawje wašchich šynow a wašće džwoti na šwoju wutrobu! Wačřezna wutroba je tola štajnje čezčz a škwatbu męka! Njech kał je a wořtanje! Tež wy macze po šwojom wašćanju džezći jako Bozi čestny bar a wam dowěřeny polkad řebi wačřec. Panow praži: Wy nanojo, njewabecje šwoje džezći k hńewej. Wozčezčehčecje je w napominanju k temu Knjejei. Druhdny šo widži, šo je staršchimaj džezčo pa ša pšchi-đoba, kotřz šo we wšchěm poštuđu, pa ša wozčezčizny šlaw šwojibž, křz je wašće! A kóždy wot naš řebi to řapibaj: Wřiz šo napšchecjo džezćizny pšchencž, šo niz pšer-čezćec, ale tež niz štorčacž, šo wono hěřtořčz řacujnje.

Dzięco dyrbi ł nanej a maczeri poźnu dowėru męc. O schtu by dołcł łczepłiwu, łahodnu, mubry a prawy nje-rofomnu a wołczėnjenja potrėbnym byl! Schtu by, kaź wolałd Woźe mile blonczo a roħa a deħeć ł rofje-nju pŃchłħadħa, tak cħiħe ł rofje-nju a roswowanju frowoħł rofłintow ł Wozej łabrodze, to je te młobħny, ģobu pomħał a ģħaħi! Jato tamny wulki dobrocel dźeħi, ģalk ł mjenom, ģiħ bėħe ł Danħigu twot mėsta wumuczeny a ł dobremu pŃchłħodėy pŃchłħowanu. Jato wón Danħig wopuŃħeħi, jemu jedyn tyħ radnyħ dnurjow rjektu: „ħogħ dyrħole junu ģħude dźeħi wo twoje dyne łkapac, dħa pomħł ģebi, Ńo ģmy to my, cħi stari radnyħ ł Danħiga, a nje-wotpotaż je.“ A ģalk je tak wboħe, ģubjene dźeħi ł w cħeħłm cħaħu pŃħowaj! Njeje to, kaź by je cħeħeħi? Teħ ģħude dźeħi plaćaj pŃħeħ Woħom. Njedopomniħy ģħ, Ńo tón Knjeħ ģam rjektu: Schtuħ jeme tajfe dźeħo ģorjowojmje ł mojim mjenje, tón wofnjm mje ģorje?

„Cħeħeħi ģwojeħo nana a maczer, to je ta prėnja kaħuja, ģiħ ģħubjenje ma“, ty dźeħo a młody! Daj ģo woblicħ Rak wjele staģ nėħdy nan a maczer tebi luboćejmje ģħub-łoj, Ńo byħtał tebe wabłło a ł ģebi cħaħnyłoj, kaź wjele ja tebe woprowałoj! Nėħ pŃħinjeħ wopor dħała jimaģ, ģnano maczeri, ģiħ wo wójnłłm cħaħu ģama steģ! Ty dħowta, ģiħ wħo dwoħy ģwėrne, ģogħ ģyn ł polu steģ! Nėli je ģadny cħaħ moħny a wulki, dħa nėtėħiħi! Wontach ģo wo wóħnu semju bėħa. A ty domach ģiħy, schtuħ je wo schturowi fałni prajene: „So ģo cħi berje pónbė a ty dołħo ģıw budźeħ ł jemi.“ ģra-el-łstemu łudej je to najprėdy prajene. Ty dyrħiħ toħame ģħubjenje herbować. Schtuħ ło stariħiħi pućadħ ģħodħo stariħiħi traģ a semju, dom a polo ģwėru wofłara, to wot Knjeħowaje ruki łapłcėne dołtanie. ģoħnowanie je widomje łeħajo ło domach, ģogħ ģo wot nana ło ģma, wot maczerje ło dħowtu nadobne ģmyħłene, domojaja myħł, poħłħuħiħeħi, pobojnoć ł namėrowaħe. Wulki, moje dźeħo! Njeħo bote naimemu pŃchłħodėy njeħłodħi, ģoć młodyħna, ģiħ ģħe wħo po ģwojeģ njeħrawej myħłi cħinjeħ, schtuħ ģo jeģ lubi, a rjektu: „Mi niħto niħo wjozy prajieħ nima.“ Załki njeħobny je nėtajki młodyħnz raħ byl. Ale, jato bėħe nėtke we wójnje a ģħoni, Ńo bėħe ło stariħiħim domje nufa łacħanyħa, maczer a nan ģħorai, dħa jemu byħy do woczoħ ģupħoħa a wón ģo roħħudħi, pjenjeħ domoj pħłacħ njeħiħawo na to, Ńo bėħe ł domom roħpanuħł.

Ww wħelacħiħ domach je storo njeħnate, schtu cħeħeħeħ ma ło ģebi! Teħ stariħeħ ło njeħajetaģ. Sħyħiħ ģaru, ģiħ cħinajta, a ģłowa, ģiħ wokatoģ jedyn ło dħuħeħ, kaź ło dźeħi; ģładaj, kaź berje nan ło torczėmow ģħodħi, ale ło Woźeħo doma łeħy ģobu! Lubu stariħi! Njeħ je woħ dom łabrodħa Knjeħow! ģiħinaj cħiħe wħoħ, schtuħ je ja dźeħi tyjae! Wolaħtaj ģo łoħnu ģodħinu wėrnaģ, kaź Woje dźeħi, łpranaj ł cħeħtaj! Wajnu łab-derjanje budje je ģynłym łubźenjom ło dźeħi. Njećħinjeħ pŃħewjele rėczenja pŃħi dźeħoħ, ale schtuħ ģim prajataģ, njeħ ma ģħodnoć a jadro! Tamny młody woał bė ģo, kaź bėħe cħinajcħ, ł łıłłom a łacħeħiħom wot ģwojeje maczerje ło pħeħo ģubħiħ, ģogħeħ stjeħeħ ło papjerzy: „Młob ło pŃħeħo ł Wobu!“ Schtuħ dźeħi łak ł napo-minanju ł temu Knjeħej wołczėnje, je ģebi najwħyħiħo wajzi a Woħu łabrodħu ģłada.

ģamjeu.

ģħeħeħiħan we wójnłłm cħaħu.

Ł wabjerneje kniħi:

„Żiwjenje we wħelce Woźeħo ģłowa“,

wot D. ģr. ģħłelba łpħanaje,

lubym Sėrbam ł natwarjenju woał F.

Łił ģw. Pawoła ło Romfłiħł 12, 21:

„Njeħoģ ło ģtemu pŃħewiħiħ, ale pŃħewiħ ty ło ste ł doħny.“

Knjeħe ģesom ģħryħeħe, ty ģwajaty mėrny łėrħta, my dyrħimy ģo łanibować, ģogħ ło twojeħo ģwajateħo ģłowa ģładamy, abo ģwoje woblıco ł tebi poħłeħujem. Ty ģu nėt storo dwaģ tyħajaz łe se ģwojeģ luboćejnu a se ģwojim ģłowom ło łudach dħeħał, a to njeħju jeno pħaħajo, łoħiħ ło dħimjeģ bėďżeny ģromadu łłorkaju; to ģu teħ łe łudy, łotreħ ģo po twojim mjenje mjenuja, łotreħ ģu ł teħe ł nowemu bójłtemu a bratrowłtemu ģiħwjenju ł nowa narodźene. To ģu twoji wucħobniħy, twoji łabłudźeni wucħobniħy. Woni łoħajaja ģwojeħo buħa a wótrołeħ ģwoħiħ ģmyħłow wofeħe ło na, kaź byħdu brónje ło napŃħeħeħe łacħenje wunamafowali. — Knjeħe, njełastoreħ naħ ło tuteħo cħeħeħo pŃħeħeħeħeħa. Daj łudy prawje łacħować, bďze ģu pŃħiħeħi, łcħiħ wój-łnam łoħy. A jeli wone najeħeħo ģħeħa ło łwa łħiħeħe pŃħeħiħacħ njeħoħa, dħa łħadob ģe je ģwojim ewangeljom. Daj teħ pħeħe łate najcħeħemniħe nozy ło ģiħwjenju łudow ģo pruħam łudacy a wėrołeħe, ł twojeħo buħa a twojeje wıtroby wuħabłozħym, ģwėcėħe. O Knjeħe, ģiħł ģo nad twojim wobłim ģħeħeħiħanłom! ģaj, ty Woħo mėra, wuħwjeħ najeħe ģyłe buħe, Ńo by naħ buħ ł duħuħ a cħłom bħes porota był ło dħeħi pŃħiħoħa łajeħeħo Knjeħa ģesom ģħryħta. Ty ģħył je ģwojeje mozy a łracħowacħ a ł cħeħiħi ģwojeħo mjena teħ wħuħ łoloćeħ nėtėħiħeħe wójny łudam ło łboħu a mėrej łłwjeħ dacħ. ģamjen.

*

W tym Knjeħu łubowani cħitarjo! Ewangelji wofłamuje dwojaki mėr we ģebi, mėr ł Woħom a mjes cħłowjetamı, „mėr ło semı“ łpėwaju łanħeħo ło Wozej nozy, „mėr budħ ł wani“, łłrowa łoñ Knjeħ ģıtronowicħu rano. ģesuj ģħryħtuħ je ģam tón mėr. Wot natuzy mōħa łterje woda a wofeħ, dħeħ łoź ģromadu pŃħiħeħ, dħiħ Woħ a ģħeħiħnił. Ww ģyħm ģwėcėħe mjeje niħo we ģebi ł wħelacħore, niħo łak njeħpėcėħejmniħeħe ģato Wōħ a ģħeħiħnił. Wħiħłon ģħeħ ło njeħpėcėħejmłow pŃħeħejmłow Wobu. Duħ je nėtto Wōħ ł wėcėħeħe ģħinłoćeħ njeħejłi rėħł wot bėħe ł ģħeħiħniłej dele natwarcił. Łoñle njeħejłi rėħł je ģesuj. ģorjeta steģ Wōħ, deħeħa ģħeħiħnił. Knjeħ łnimaj steģ ģħada, łale ģħada je ģesuj. ģ njemu ģo my łmodly: „Wōħ budħ mi ģħeħiħniłej ģħadny.“ Łak a jeno łak pŃħiħłoćejta Wōħ a ģħeħiħnił mamu. Doleħ teħoħa ģmy prawu cħinjenie pħeħe wėru, dħa mamu łotoj ł Woħom pħeħe łajeħeħo Knjeħa ģesom ģħryħta. Ło je tón mėr Wōħi, łotreħ je wħyħiħi dħiħi wħiħłon roħom. — Duħ dyrbi ł njeħo teħ mėr mjes bratami wurołeħ ģiħ, łoħiħ ģu ł ģesujowej wıtroby ł nowemu, ģwajatemu a nje-łacħobnemu ģiħwjenju łoħonarodźeni, cħi, łoħiħ ģu we najwħyħiħim ģmyħle ģłowa łłrajaja łcħinjenı, durbaja mjes ģobu mėr dħeħeħe. Prawe dźeħi mėra njeħoħa wħaħa ģo je ģobu wabłcėħ, to dħe ģe pħeħejmłow ģeħ najłmłowomniħem wuħajnu. Doleħ łol teħ ło łoħym ģħeħeħiħanju ģiħeħe łorjeħ łłrowe cħłowjeta teħi a dołeħ tón pħiħ dołcħ łmnoħiħ wabħenjacħ ģwoje dħimje a łakate wotnoħi ło ģiħwjenja wot łoni, napominaju tón Knjeħ a jeħo ģajotłołi łłłaje ło dźimje teħ ł temule mėrej. Łu rėta: „Wėcėħe

ból pšči hebi, a dđeržeje mēr se hožu. Hošeje sa tym mērom pščešćimo lōždemu a tym hwięczenjom, hies kotrehož ničtō teho kņija wobladač njebudje. Pđerzujće ho, jednotu sđeržečej w duchu pščešćiwjalj mēra. Zene čjēko a jedyn duch: jato wy tež powołani sčje na jenu nadžijū wafčeho powołanja. Zedyn kņies, jena wēra, jena lščežćeniza. Zedyn Wóh a Wóččez naš wšchtich, kiz je wyšče waš wšchtich a pščešć waš wšchtich, a we waš wšchtich. — Ale hies džywa na nowy narod a napominanje njemōže tež najponijūšči a najhwięczišči kščešćijan pščešo sa mēr steječ. K temu džē pščešo dwaj bštahataj. Chze-li ho tōn jebyn na lōžbu pab wabžič, dha durbī tōn durbī tola stōncenje, kož stoj to tež tōn kņies a japošchtōk Pamoł čjiničoj, hwoje dobre prawno šafitowacž. Tež Pamoł durbī we hwojim napominanju k mērej njewerj wostajič. Wōn mōže jeno pšćaj: „Ze-li mōžno, tał mjelje hacž na waš je, dha dđeržeje mēr se wščešći ludžini.“ — Tu něto widžiče, tał mōže tež hwięcny kščešćijan pščešć napščešćinow do wadžjenja pšćinacž, tał mōže ho tež ponižny a fremny kral je hwojim ludom wot wabžiweho njepščešćela do najhōrščije a najžabawščije hwabdy, do wōjny kšahnjecž. — O ludi pščešćeljo, hōžj ma něto hžjom lōžbe wadžjenje a lōžby prozeš ja dufšje hwoje wulle strach, hōžj ho hžjom i tym w dufšči wotpowadžowaje mozy čžimmošće wubudžuja: tał potom haffe we wōjnje! Duž „težbudjeje na heje kamych! Wadžujće a mōbleje ho, so do špytomanja njepodnjeczel!“ „Njedajćeje ho škemu pščešćinacž, ale pščešćinacž to še f dobrny!“ — So byčmny tež w tajkim bōdžanju kručje stač wustnpi, wjedžemj hebi wobras kščešćijana we wōjnšćich čžahach pščešć duchu.

(Pšćichodnje stōncenje.)

Bože dđerčastnow.

Romf. 8, 14.

Chžešć Bože džēčo byčej, mōj kščešćano,
 Chžešć kņija wobras do ho hsuboto,
 So čji, taž jemu, hřeči hwoinošć hū.
 Čji lubošč, prawdošč bštahčej we wōčtzu;
 So ty taž postow Wōžj i njebeš hū
 Do hwića hdy, hřeča stojeny.

Njed jeno Wōžj Duch tał wōdžj čje,
 So to ho w htwach, stutach połaže;
 Wubž w lōžbu čžah taž Šbōžnik smyšlem,
 Dha wopravdže ty Wōže džēčo hū,
 Kiz šbōžnošč hōdžj hžjom na jemi
 A i Wōžej hnadu tež we wēžnowščj!

F.

Domjazny porjad.

Wono hōdžj drje ho woblēdžbowacž, so je wōčehnjjenje w domje a nižšćich ludowych wostahat najšwōnšćije a we wšchtich wostahat najkručijšće. Kał ho tał mjenowanani mali lubžo husto we hwojich rēčach a wafšnjach hieč dābaž; kajti twjerdy natožj pak w hžjach tyh wšchtich kņejzi!

Dopolas wo tym, tał kručje bē tež w našej Sakstej a najwšchtich wostahat domjazny počjnik hōjenty, je domjazny porjad, kotrzj bē křuwicej San Surij II. sa hwojeho hyna postajf. Čstych a džiwaj ho!

Křuwicny mēješće rano w šedmich stawacž, a to, kož je wofeje wuprajene, „je wšchtice čješču a pōžčiwōšču“ pščešć hwięcny jandželemi a pščešć woblēčom Woha wščešćiwšćičeho f wērazjany „W mjenje Woha Wōtga atd.“ ho žōpnowacž. Na to mēješće ho pryz, taž rēta „pšćnje, čžičje a pšćiwōjnyje ho bacž

woblēlacž“. Čji pōblanszy pšči tym hčelusch špewachu. Po tym durbješće pryz pšči powšchtownej roščej nutrownje džēbracž, pšči čžimž by ho jedyn abo dwaj stawaj se hwięcneho pšćma, f wješčka rano jedyn f nōwōho, wješčer jebyn se stareho testamēta, k temu kručj f Lutzroweho maleho katechizisnuzha wučitalo. Tala nutrownješć by ho duchownym špewom šapōčjata a woblšamnyta. Do hwojeje štwy ho wōčšiwšćij mēješće pryz hšćičje „mōblitnu wōšheje špewacž“, a hōžj bē nježela a hwięcny džej, te mšči hieč. Potom pryz do wufšjenja džēče a durbješće šašo pšči pšćowatju a fōnzu tešōbamežo ho mōblitč a špewacž. Wōtofo džebajacž bēšče šdula won, a wōn hmedžhešće hebi trochu hracž. Wōtofo jēdnacžij k wōjebu džēšče, pšči čžimž mēješće ho, taž dale rēšajče, wot wōšhešćnyh, šemjanščij rojenkow (požow) „je wšćelafami špōdobnyimi roščēčzenjemi a powjedāččkami šabawječč“ dacž. — Wōpōdžny hiečje mōblitčta hōdžina, kotrzj mēješće mōže pryz wščešćije a pilnje wōpřacž. Wot dwēju šašo kručja pšćinōže, a to hacž do tšjoch ja duch a wōtrobū, hacž do ščtyrjoch čželne hwačuwōwanja (kōž tucnowanije), hacž do pječičj šašo šdula. Po křótim kručj mēješće ho kralowšć hyn f wješčeri a potom k šhromadnej nutrownješć dwora nutšnamafčej, na čžōj we hwojeje komorzy hwoju wōšebitu mōblitnu hšćičje čžinjelšče. Š duppōm 9 hū „w Wōžim mjenje k mērej pšćachzeny“, so by na durbj džej šašo tōnšamny porjad džejčak a tał hžjom wot mōbōwješće špewacž, džēčacž a pōžkručacž nauwufny.

Ssydom džēčastkow.

Nano šahe, jato džej hwięcšče, stawajščaj pōbožny hospōdat a jecho žena po nōžnym wotpowščinju. Wōboaj ho Wōhu džafowajščaj ja nowy džej a nowo mož. Kanišče sēra kšćelich wubī do konwoti, a šydom džēčastkow ležēče we hwojich kōžach a špacu. Duž pohladajščaj na njc po rjadu, a macž džēšče: „Nid je šydom! Ach, čješko nauaj budje, je sežiwieš!“ — Tał šdchōwajšče macž. Pšchetōž dwōbota bēšče w křaju. — Nan pak ho pōžiwōwny a džēšče: „Šlaj, njewija wšchtice šydom tał čjischino? Nima jeno pšči drahim čžewōwne křezjy, a wupure waiščeho njebja ho nad uini hōwešć, so hū wšchtice hacž šydom kšejajtyh rōžicow, — maczi, to nauaj połaže, so tōn, kiz waiščje jera štwori a šchwajage špane pōšēžela, hwięcny je a wostanje.“ A jako nēč f komorci šupšchtaj, tam štešče pšči durjad 14 čžiwōw, pščežo mjeršče a mjeršče, sa lōžde džēčo dwōje. Macž na njc bladašče, so je jich tał wjele a pšafajšče. Ale nau wotmōwōi a džēšče: „Maczi, čžōho dla pšacjēšć? Wšcht hū wšchtice šydom hwoje křiwōje, špēčōne nōžfi dostate, tał mōhōj wo wōlucze starošč mēčj! Maja tola te džēčastka dowērijeny f nauaj, tał njednrbjatoj mōj dowēru mēčj k temu, kiz wōjazh šamōže, hacž mōžemny pšpōčej a rojnimieč? Šlaj, jecho šfōnzo pšchtindže! Duž čžemōj tež mōj nauj džēlo, taž wome, f wješčelnu woblēčom šapōčēž!“

Tač rēčejščaj a džēfajščaj, a Wōh tōn kņies pōžōhnowa jebu džēlo, so mējēščaj doščj a jebu džēči hōbu. Pšchetōž wēra pōšēdēnje wōtrobū, a lubošč dawa mozy a šyłowēšć.

Wy a Ty.

Zedyn naščich nēmščich špībacšelow ja lud tola pišče: Džēči nēč drje wšchtōžom hwojim šarščim (w nēmštin) Wy f praja. Čžah njeye hšćičje doho šašōk, so bēšče we lēčje džēči powšchtownje to Wy f hšćihčej. Šacž do ščtyrjajōščōž lēt šarščeneho lēšitōka tola Wy we lēčje džēči nabēšžēšć. „Luby nano“, tał čjitišć, „Wam wjele dobreho praji Wafč džawōwny hyn Wjedritč“, tał mōj džēd w lēčje 1836 na hwojeho woblštarneho

nana pišče, a tónle hyn žane džěco wjazy njeběšče, ale hškom w šhtyrcęcošy šteječe a bė doštojny krajny šapóškranz. „Nje-wimieče ja što“, luba maczi“ atb, tak mój wuj maczeri pišče, hačzrunje bėšče dobru pječėdžęščę, tež 26 lét šubništ direktor.

Njėdzęz to fa to, šo njemėto no ničo na hebi, hdyž džěco nanej Wby praja, dha w tym hštro wjazy čęlečębojšeče leži hačz w Ty. Tola Ty je wšchal domėrnišče, a my wšchal lubeho Woha tež Ty mjenzjemy, ale to Wby je bble čęščęže a džěščęže. Wi šo šda, šo je jedyn drubeho pišči dobrum škrum čęšku tež hewač berje pntnyč, tak džěco f nanej a maczeri šteječe, hdyž Wby prajęče, a šo jedyn pišči najšim čęšku halle prawoje pntnje, šo šhunojo šarščim Ty praja. Šdyž takle hyn pišęd nana šupniwšči f rukomaj machoje a woka: „Ša hebi ham šwoje pntęje hęškuzę a Ty mi ničo prajęč nimač; a hdyž mi hščęje wjele prajšiš, šwoje pučęe du“ (šhtoz šo podawa), a hdyž džwonfa f nohu na šemu teptaję a f jedoštymi škwami na maczėt šo da: „To Ty njewěšči, to Ty njewojnimšči, a to ja tola runje čžinjü“ (šhtoz šo podawa) — to potom žane Ty-rečanje wjazy njeje. jeno pišęs hubišędjenje to je. To bohužel hysto doščę f Ty-rečanja wur-rosčę. Njeje pač tola možno byšo, šo šwojejo nana a maczėt žyle dowėtlivje Ty mjenuječe a tola tukamu pokhornosčę a poddatočę f tym šjednocšišč, kiz či štari do Wby nuš potožišču? Wšęitizy, kiz to čžitaję a maja nana a maczėt abo jeneho wot njeje a šo w nastupanju čęščębojšeče a džěščęšęho šmępljenja čžišči njewjėdha, njedč hebi to rošpomnja a f wurtrobie wosnu.

Řšęščęzijanški wojak.

Wo jęnym wojaču čžu wam powjėdacę, kiz bė w mojim měštaczju w kwartirje. Šęšo hošpodač bė pobozny mužik, tola pišęč njemodęče; proščęje tešobla wojača, šo by jeho čžuč pišęč nauwuzęč. Šunu rėčęžičaj bromež wo knižbu. Wojač wuęęše knižku se šaka a škwaleče ju jato najčęšędu knižu.

Pobozněho hošpodačja tole šrudži, wón tešobla džęče: „Nė — jowle kę najčęšęče kniži! žane kniži tak čęšęne nješču kož biblija!“

„Šaj ja předarjow šu te kniži šhmane, ale niz ja wojačow““ džęče wojač.

„Dha šo tola męlicęe, hačzrunje leče wuęęzny wšęč! Biblija je fa wšęčny ludži, potajim tež ja wojačow! — Tam džę je puč f šbőznosčę potajany, kotrzj žę Žešuh; — tešobla dęrbi šo šbőzdy w biblijy wobšonjowacę. Wdž pišęčęšeto, šubiečęšči mi, šo byšęčęe bibliję na tajše waščnję nakožowali, dha čžu wam ju daričę.“

„Ša wšchal ju njeroždu!“ Tola bė hebi wuęęe pšęmęyššič a čžwjšę ju męč.

„Derje, ale jeno f tym wumėnjenjom, šo budęčęe tež pišnje w njej čžitacę a f 3. štanowom Žana šapocęčę.“

Wojak to šlubi a tež bęžęščę; pšętož po 3 dnjach mđęšęče wón žęty 3. štaw šanoweho šęnjenja f štwoy a powjėdačęe něto wšo, šęhtoz bė šo jemu lubito, pšęhtajiwšędi: „Šac tež to tola wėrno, šo je Žešuh tole wšhtow rėčęž!“

„To šo wė, šo je wėrno, haj! šawėrne tak je! Wšchal je Žešuh ham prajil, na čšim ma šo jęho wėnosčę špőšnacę, ja tym hładaję Žana 7, 17. A wěšęe bužę šo šbőzdy, kotrzj šo šprawnje mėni, pšęčęšęwėdęčič, šo je w biblijy Wože škwow, kiz f Wshu a šbőznosčę wožšči!“

Wojak woblėdny a džęče: „Šdyž šu to Žešuhowe škwowa a niz jeno předarjow, kož šim hačz dotal myššič, dha mam šo f nowa narobžičę a dęrbyu poboznje žjwy byč!“

„Šo pač byšęčę šo f nowa narobžiči, čžu wam dobru radu dacę? Woblęče šo f Wshu a proščęče, šo by wam noneho bučha a čžjwu wurtoha dač!“

To tež šponnjeny wojač čžinjęšę, pđbła pač tež hebi hysto bibliję wočžinjęšę, šo by šo po namakanyč škwowč šadžęřak. Wšči tym pšęidžęe junu do Łufatšha 15. štawa a jeho wočzi padžęčęte na 18. šhtučkzu: „Ša čžu šo šbőhęwęč a f mojemu nanej hieč!“ To bė rano šaše. Nlašy wšęřč hęydom f šwojemu hošpodačej bęšęče, kotrzj hščęče špašę a padže jemu wofoto ščjje f plačom rjetnywšędi: „Ša čžu f mojemu nanej hieč!“

„Ša čžu šobu hieč“, wotmolwi wotuzčjny hošpodač, a moblęše šo tak nutrnje, šo wojač čžjęšę. řakju mđz moblitna ma a šo wot teho čžoha šem wojač po Wožičy pučęčy šhodžęšę a niz wjazy hęřęšnu drěhu. —

Drušy šo jemu škwęaju, šo wón wjazy wo škwėne wješęle njerožči, ale wón wofa twjėdžę pišči Žešuhu, kiz jeho bė f hebi pšęiwjęč, pišęs šwoje šwjate škwow. —

A doščę bė wón tak nutrnj a pošny šwjateje lubošęe pšęčęno dręšim wošafam, dha šo napoškėdu řadny wjazy njewėrči jeho wušmęšęčęč, ale wón wužiwajęče čęščę a dowėrenje wot wšęřčičy.

Tak možne je Wože škwowo!

Štary džęd a maty Žank, jeho wnuk.

Jęny mańdžęřčaj wěšęřčaj řaweho nana šajaracę a waleho pječęškwow hęnta wočęšimęč. Štary nan pđęzo bble řkablęječe, jeho ruzy a řolcni řęčępotajęte, wón maty řhęčęšęče a wđžęče, tež njemėšęče žanyč jušow wjazy. Šdyž ja škwow hędajęče, njemodęče wjazy řžju derje wobđęwajęče, wotškwowajęče ruž f pošowtu, a drubdy ru jemu tež něšęto řašo f šuby wuđžęto. Jebo šjui a pšęčęhobnja džwonfa šo teho grędadřaj, a teho dla dęrbyeče šo šary džęd napoškėd fa šhacle do hęle řydacę, a woutaj jęnu tam jeho řęž w horņęřęřčę řhšęřęz dawajęčaj, ale niz do doščę, šo by šwoju pošowtu prawoje na řęžšnu bral a ničo wjazy njewořřidal. Tam tón štary řrudnje ja škwow hładajęče a f jeho wočęow šo řjlyšy roňjachu. Nėhdy jęmu f řęčępotajętu wšow ta řhšęřčę wupadže a šo rowojny. Duž wfoda žona řwarjęče, wón pač ničo njęprajęše a jenož řđchowajęče. Nłoby nuž tež wjęłęšęče, ale wón štawemu nanej đęrwjowę fortko wuđžęla; f teho dęrbyeče džęd něko řęčę. Wo škwitli pječę řętny řjnt na šem řęđži, ma řradč đęrwjwa w ruzy a dupa f wžom do njeho. „Šęto dha tu mój řjnt řjanccho džęla?“ šo nan woprařędha. „Řortko“, wotmolwi řjnt, „řortko džęlam, f teho dęrbitaj nan a macz řęčę, hdyž budu něhdy wuřti.“ Duž wuř a žena řkwitlu na šo hładajęčaj, počęčęřčaj plařacę, dowjędęšęřčaj džęda řašo f škwow, dawajęčaj jęmu wot něko řašo řobu řęčę, tež ničo njęprajęčaj, šdu by něšęto rořřidal.

Wšęelake f bliřka a f daloka.

* Šęřędu po jutracę mėšęče šo škwowna šhromadžšjna Wáčžjzy Šęřęřęte w Budyřčjnję.

* Młiša Wračžjanšęte škwowneho Ćustaw-Wšollšęeho towariřtwa w Wračžjanacę. Wšędha Allenburg w raiřęje řruřšę je šo wot Wračžjanšęte škwowneho Ćustaw-Wšollšęeho tawariřtwa a młiša wujwšitna. Wšęč je najřędny škwowny đar lubošęe wot 10 000 hřiwnow đarita, kotrzj je wuřte wjęšęle škwōžči. Allenburg je pod řatowšimy wupręęjenjem ruřřičy pošowow čęřęřčę đęrwjafato. Wšęřčę domy řu šo wurubite. 67 pošnje řapučšęte, w 63 mđžaju jęny hšęčęe pęblščę. 510 lét štara žęřęč, kotrzj bęšęe halle f wuřšim wopozami ponowjona, je šo wot řkuzow do pošwėtra řšęka. Młiška řudja ru potom ja mljnu žęřęč wšata. Allenburg je najęčęřčęho tręčęna wořada. Wary ja řhudu hębjemu wořadu řu wšatane.

Zamowlwy redaktor: J. G. 61ė.

Čięřęč a nakladnik: M. Šmolčęf.

Sy-li spówał,
Plinje dźstał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatok
Zradny ja.

Za staw spróczy
Napoj mócny
Luboś ma;
Bóh pak swérny
Przez spał mórny
Čarstwoś da.

Njoch ty spówał,
Swérnje dźstał
Wedne day;
Děś pak swjazy
Duś daty,
Wotpośń ty.

Z njebyes man
Njoch či khaman
Žiwnoś je;
Žywa woda,
Kia Bóh pada,
Wokreś ćo!
F.

Šsrebske njedźelske lopjeno.

Wubama šo tšbdu šobotu w Šsmolerjez knižiczišćečet w Wudyšćinje a je tam ja šćiworlětnu pschepłatu 40 pj. dostać.

Jubilate.

„Swérnje, šawérnje, ja praju wam: Želi šo pschěcizne šorno do šemje njepadnje a njemirje, dha woštanje wono harno; hdyž pak šemje, pschijnješe wjele pšobow. Šchtóž šwoje žiwjenje lubuje, tón budže šo šhubić, a šćtóz šwoje žiwjenje na tym šwěcže šidži, tón budže šo šberžez t wěcznemu žiwjenju.“ (Šćjenje Jana 12, 24. 25.)

Wo požohnowanju woporow.

Wójnšći czaš je woporow pošny czaš, ša totruz šole Knješowe šłowo wošebje plaći. Nakiš Šbóžnik praji nam šowle pschēs pschirnanje, šo móže jeno tón, kiž něštož abo šam šebje ša druzich wopruje, šebi a šobur-čšlowješam t požohnowanjom byč. Pschěcizne šorno, by-li tež najštrawješe a najšěrješe hewak byto, kiž pak na žitnej šubi ležo woštanje, žanyž pšobow njepšćinješe; hdyž šo pak tošame do šemje wušyje, tam šemje a tak šwoje žiwjenje wopruje, šbudži nowe žiwjenje pschēs tajte šwoje wumrječe. Njeje nam t temu šknješowe žiwjenje a wumrječe a šorješćaje najšěršći pschikab? Žeho šmirjež pschijnješe žytemu šwětej czašne a wěczne žiwjenje. Tak je wón pschi tutyž šłowach najšerjedy a šebje šameho myšłi.

I. Do Jerusalema je šo našich šnjes a Šbóžnik pošledni šróž poba. Wyšćaze šowanna wšćak ššćyšćawšći bē pschi tym toka wjeđak, šćto na wót njepšćeželow šowle dočšćać. Wěšće, wón mož tešbdu hišćeje šo ščonowadž a šwojim pschēsčšharjam čšćnyč, — ale

potom tež njeby jeho mjeno wyshe wišćitšći mjenow na šwěcže powušćene byto, potom šo njemóšłi čšlowjelajo t njemu jako t Šbóžniket a wumóžniket šwěta modlicž. Ženo pschēs Šolgatha a čšćiž pjat móžeše jeho puč t jutrownemu pschekrašćenju wješć: pschěcizne šorno dyrbi najšerjedy wumrječž a šamo šo woprowadž, šo mohlo potom wjele pšobow pschijnječ. Wutrajš najwješće šorjo a šololeže njeje šo našich Šbóžnik wot Boha džěłi, ale je šemu pošłušny byt. A takle je šwoje žyłe šćutkowanje a žiwjenje nanajšćrašćišćo šrónowa; nišby na to šwoje šłabado bēšče pschęgo jeno druzim, žyłim šćuziž. Boža wola a čšlowjelow šbóžnošć — to bēšče jadro jeho myšljenja a šćutkowanja hač do wošledka. „Ničto nima wješćeje lubošće, džišli tu, hdyž wón šwoje žiwjenje ša šwojich pschęčšelow wošćaji.“ Hdyž je našče šćeđi na šwojim čšele šam woprowadž na drjewje, wotewriš nam puč t Wótšowšćej wutrobie a doby nam mēr t Bohom. Žeho wumrječe woprawbže wjele pšobow pschijnješe. Šijom na čšćich pjatu: Šćšćitni, w totrymž šknješowa, hišćeje šamo na šćijuz wopošćasana lubošć potutu a dowěrjenje šubđi, pošćanšći šejšćam, totržož wočži šo wotewrišćet; ša šćrašćnošć teho šćižšćowaneho; na přenič šwojćach: čšćrjoda tyč, kiž šo na Žejšćowme mjeno wušćežćez dachu, — to wšćo bēču pšedni pšoby mřežaješho njebješćeho pschěcizneho šorjacija. A tak je šo tole šknješowe šłowo dale dopjelniš t luda do luda, wot přenič šćešćezšćjanow hač dženkš. Šćtž mož tyč wišćeh kičiz, tošćiž pod šćižšćom wot Šolgatha

f nowemu żywieniu nowe mozy dostawaczu? Haj khoroble swicimy to murzej: hdyżę 6o na dalotim swicęze kwjata lubość namata, kiz niepyta to swioje, hdyżę widziacz w będzęniu a spytowanajz hynuczj cziłowietow, kiz pichy wšchey tykhnocęzi a we wšchitich nušach hej tola nadżije-polnu cšoplu wutrobu wobtowajaju, tam f Żezusa, teho bójńšeho pšchęćzneho sornajta rjane plody wurofiu. Sčytoz tebi, mój cžitarjo, ja mucznu a wobęćżemu dufchu mę a potoj, hynlocz pšchęćzno hřečam, smuzitość a wjebełość w żywieniu a wumęrcuju pofliczi, to pđęli wo tebi wščo jeno pšchę Żezom Křrysta jato teho kšchjo-waneho. A hdyz junu wot ranja a wječzora, wot pol-dnja a polnozy wšchizny, totfiż hu swioje drahty wumyli a je wubelili w tej hejnęćzowej kmi, pšchidbu f křwalbnymi křęrluchemi tal pšewajo: „To jębnjo, kiz je sabite, je dostojne wlaćz mōz a bohatstwo a mudrość a hynlocz a cześć a kraťność a křwalbu“ (Sten. Zan. 5, 12) — potom 6o nanazjenscho dopielni najše Křnjelowe słowo: „Pšchęćzno sorno, hdyz semrje, pšchinjše wjele plodow.“ Haj cži, tiz w pšchę hejnęćzowu křej pšchewynli a 6o pšchędobyli do šbōžnjeje węćznoće, hu kaj frate hynopy tamneho na Golgatha mřežjeho pšchęćzneho sornajta.

II. Ale sčytoz našch Šbōžnit je jowle jato sator žwojeho żywjenja pšfnał, je też t nam prajene. „Sčytoz swioje żywjenje lubuje, tōn budje jo kšubic, a sčytoz swioje żywjenje na tym swicęze hdyzi, tōn budje jo šbęrzęć f węćznemu żywieniu.“ Šsebiczny cziłowiet, kiz jeno na hebe hameho a swioje jęntje šboze myšli, kiz ja druhich ničo wšchę nima, janeje lubośćje a žanucz woporow, tōn hebi šamemu kšōnczynie najbole šatobzi, wōn šam 6o wo-přhdy na najšpěćim nashonjenju żywjenja; tajki nejmeje žaneho praweho pšchęćzela, kiz 6o f nim wjekełi w dobruch dnjach a f nim plača w czeštich cšachach. Ale to naj-hōršche ja njebo je: wōn pšchi tym swioju dufchu šhubi. Wōn f křubd w lubośći napšęćzno wšoju a bližičemmu a hebi tal šam pućz do šbōžnoće šamtrje.

Tōn Křnješ hebi žada, so swioje ješitše żywjenje hdyžimy, to reka, my jo nješmęmy šchonowacz f hebićznoci, ale jo woprowacz. Komu? Temu, wot kotrehož šmy jo do-stali a totremuz křušča, našchemu wōhu.

Našč Wōh nam polo a škadnocęze f taktemu woprow-anju doleć a nadoleć wšchędnje pšchwofašnje. Wužimaj swioje mozy a dary, swioj cšah a swioje kubla ja druhich, ja swioju křwōžu, swioje powołańje, swioj lub a wōžny kraj, to reka potom: swioje żywjenje hdyćiz, swioje żywjenje woprowacz.

Węćze be w našchim ludu hšchęze tajšich, kotrychž hešo rekačje: „Nicozo ja mije, wšchito ja druhich!“ Ale najwjetšich hdyž luda tola jeno myšlešje na swioje wjekele a šboze, kak hychu swioje kubla a došhody a swioju czeleć powyšcheli. Nętole pat našch Wōh nam f wōžnym hšōšom pšchimola: Woprowaję wšchitaj, wy mužajo a młobžęny, wopruncę wšchę żywjenje, a wy žony a kotry, wšchitich najšlubichch ja wōžny kraj! Nje-hladaję wjazy na to make a to swioje, ale na to wulke a na druhich. Pšchinjęćze woporoy! Nječ twoje hšōšom-nje tebi praji, šcho mašč runje ty wošębe woprowo-čę. Zo dyrbinny nęł nauwuczęć: šlawimy cziłowještwa a tal tež našchego lubowaneho luda 6o jeno wot woporow sežimja. Wšđo wulke na swicęze 6o štanje a roćje jeno na polu woporliwego duča. Hdyžę lub žanych woporow křmanj njeje, tam wōn wšpada a šauđje; hdyžę nęčto

pat swioje żywjenje a to swioje hdyzi a rad woporoy pšchi-nješe ja druhich, tam f teho tež bobate požoňnowanje do-rotęje. Tak dyrbinny prajęć: žabny wopor na swicęze bęš žōňnowanja njewoštanje, žana lubość 6o podarmo njeowpołaje.

Njelezi w tutej wjele hynla mōz, kiz naš wošębe nętole w našchim wōjnšim cšaju trokřatnje? Wōni woi-šach na bitwišchęch 6o wopruga, to wudam my domach žwi byli. A šnadž f tež tebi hdyžom jedny padmył, wo kotrehož twoja wutroba hšuboto žaruje; haj, nęł mi, wōn njeje 6o podarmo woprowač, ale f jęho krmę dyrbi nowe żywjenje wotučęć. Zo je droše hynio, kiz 6o nętole ja naš wšchjwa; f njeho dyrbi nowy, kraťmišči, tajšich křwawnych woporow hōdny pšchidob našchego luda wuńeć a nastamac. A to taše, jo my 6o pšchę tute woporoy wušhwoćęćz dawamy, a nowe plody we węćze, lubośći a nadżiji pšchinjęsemu. Kōždy padnjemy abo štranjemy rjel 6o tebe woprowač! „Šy ty mojeho wopora tež hōdny a šmolnitw, dale tal živy byč, jo nejšym 6o podarmo woprowač ja tebe a mōj lud?“ W žiđ myšljenju dyrbinny my domach dale škutowacz, dale woprowacz, kōždy na hšwōim męšnje, we hšwōim powołańju, jedny sa druhęho, našch cšah ja pšchidobne kraťne žně našchego luda.

Ale tōn Křnješ myšli na hšchęze bobateho požoňno-wanje. „Sčytoz swioje żywjenje na tym swicęze hdyzi, budje jo šbęrzęć f węćznemu žiwjenju.“ Sčyto wot naš njeby nęł šaczuwač, so je tute našche ješitše žiwje-nje tola nęčto jara nješopne, jeno šapocžat, nadżija a šawdama na to, sčytoz jo nim pšchidžę? Waj węrimy do węćznego żywjenja! Nicoz naš f temu tal derje nje-pšchitowuje, tož żywjenje lubośćje a woporow polne. Tak moźnje, taž nęł, Wōh tym cziłowjetam žabnje prędaje; to je huda wot wōha, kiz čže naš f mozu f hebi cšahucy; derje temu, kiz jęho wučębu prawje srojni; ale wot naš hebi Wōh węćze tehoda junu tež wjazy žada; derje potom temu, kiz wšobteji a totremuz hu czeleć woporoy nęćzjšchęgo cšaha křužile f węćznej šbōžnoći! Š temu požoňny Wōh našche woporoy!

Sčytoz swioju dufchu nam'lać čže,
Ju bęš mje šhubic budje;
Sčytoz moje dla ju šhujaje,
Tōn f wōhu ju tal węđje.
Sčytoz f křhōjom ja mnu nješhōđzi,
Njej' hōdny mojej' šbōžnoće.

Šamjeń.

R. we Wj.

Ššchęćzjan we wōjnškim cšahu.

Š wšubnjeje kniži:

„Žiwjenje we šwēlle Wōžeho křowa“,

wot D. Šr. Ašlšelba piškanje,

lubym Ššecbam f natwarčanju wobač F.

(Ššōnczjenje.)

Wōn dyrbi najprędy wjeđęć, i cšeho wōjna wšhōđja. Našč tešf reka: „Njedaj 6o štemu pšchwinęć, ale pšchwitaj ty to ške f dobręm.“ — Šo mamy wōjnu we jejnym byčju a f wjetšchemu hdyłje tež we jejnuch ščęhnuwach swioje pšchlicicę, je bęš wōdla. Š temu pat tež křušča, jo my kšōdy wobač wo jęho šorjenju a nastaczu wobhladujemy. Šo tuchm jęho nastoču wšchitka wōjna f hřečah, f wotpada wot žiwęho wōha wšhōđja. Hdyžę 6o

wójna pozbędnje, je i najmiejšca jedyn wójnawjedźcażu dźełow Bohu křiwjet pšchuwobročkít a čže swój hamšny Wóh być. Zedyn je přenju Wóbjahowu taflu: „Ty dyrbitš lubowacž Boha, swojeho kńeja, i žykej wutrobu, i žykej swojeji dušcu a je wšćemni swojimi mozami“ rostorchny, a duž rostorchnje ho potom ta druha: „Ty dyrbitš swojeho bližšeho lubowacž jako kameho ho“ hama wot hebe. Šćitóž ho Wóžta wjažy njeboji, jeho wjažy nječęćeji a njeubuje, šćitóž pšćed jeho woblicęm wjažy njełobóž, w tym wotemręje tež lubość k bratram. Zato bě Šadám w přenęje horďoćeji měr i Wóhom kłamač, dha kłama káin tež měr se swojim bratrom Šabelom a jeho šaraj. — Tola dźimny dale nuts do čłowóšteje wutroby! Nan wójny je kóždy křoć stary naturfki čłowjek. Tola pšchuwosniłom móže wón na doleč męć, kotřiž hu n. pšć.: wječziwość, čęćećelatomność, nahrabność atd. Šću-li ho tele hręchi na jenym bohu smóžnawe, potom móže na tym druhim tež ponizny a męrlubowazy wječć k wójnje nufowany być, wón dyrbi ja hebe a swojich pudđanow swoje dobre prawo šćitowacž. Tajki wječć potom i kóždym šprawntm kšćećęjjanom wójnu jako nufnu njełobodność wobhladuje. Něščto lépšće wona žnje njeje. Wona steji w rjedže dźełenja mandźelstwow a prožęow, jeno ho je wona tón najšćatofčnyščy prožę: dolečž ho w nim i mječom, pšluram a wotšojom prawo wupraja. Tola my wěmy, to wužub tuteho šćatrafčneho řuda pšćezjo derje sa tųch njenuwubuje, kotřyž m y sa tųch prawdoščjimiwščich dźeržimy. Wože wóćtož hlada dale, dųžli naiče, dohwyat njeje pšćed nim pšćezjo tón prawdoščjimiwščy. Šdžę staj ho dwaj ludaj pšćehřeščkít, bjerje Wóh, je-li trębne, řnabž tež tón řtubje padnjemy sa kř, ho by i nim tón druhi řkostat. Ze ho to šćato, wón jara řuřto druhi kř namata, ho by horďebo dohwyarja, kotřž ho jako grat w Wožeji ruzy řpóbnacž nočže, ale hebi řamemu čęeć dawo, wóćki. Womųhęće na šćareho Napoleona. Wón řam je swojimi řranžowřami njebe ničjo lépšči dužji nęmžny wječćojo je swojimi ludami. A tola řu pořleńščy i jereje powožki do drugeje pšćełpadželi. Wóh řkostatčje wječćow a ludy sa jich wotpad wot njeho, sa jich řymnu hebičziwość, njeřwęru a rostorchaność njeř řobu. Zato bě wón to wumjedł, jako nowe žiwjenje i Woha kaž mębda nalęna wotnožka we naiščim ludu wubimacž počja, namata wón tež sa tųcho horďebo honjerja kř. Wón běčće hebi w Ruřkej lóđymny prut řěhnyř, i kotřymž wón jeho řacž do woiřow řbi. — Š tym dha tež řyřđom řhonim, kał řwjaty a wščęhomóžny Wóh k wójnam steji. Wón je Wóh męra. Wųcy-li ludy po jeho řkwoje a woli řpobžite a řo wot njeho wobžicž daće jako lube dźęćji wot swojeho lubeho nana, dha njeby řwět ničjo wo wójnje wjedžel, dha bychu jeho řtawimny jednora řtanina Wožeje řnaby a wernofčće byće, wobřejaža je řamųch řwěćřųch ničšow. Me řręčřny čłowjek, kř čže řwój řamšny Wóh być, řapletuje do tuteje wulřeje řtaniny te čřorne ničje swojeho pšćęřtupjenja řebu nuts, a k tym řkřšća wójna. Wóh ju dopuřčęja, dolečž je nař řwobodnyř řtworč. řaj, wón ju potom we řwojeji mudřoščji tež k řwarbie swojeho řkaleřta tręba. Wona je jemu i dźęla řřub i řubęje a řkostatju. Dolečž pak tež pšći wšćęm řkostatju jeho wóžyna wutroba bije, je jemu wójna móžny pomozny řřęđk i řubđęnjny řudow. We wójnje pšćinđu mnořy k pójnacžu řwojich řręđow. We wójnje wufnu mnořy řařo węřicž, řo modlicž a Wože woblicęž pųtacž. Tež tajžy, kotřiž jeno na řeje myřklaču, řo se řwojeje řymnje hebičznofčće řřćařu. řa řřromadna řuřa a to powiřčifkowne řubjenřmo tež wutroby taiřč wotemwřuje, kotřiž řewal mamona twjerđže dźeržacu jako řwojeho Woha. Wóžny řkaj hebi mnořy řařle woičęž wufnu, řdųž řón we řřařčje wibđa: řp pak řu wščo řkuffi řnadneho Woha, kotřž tež to řke k řbožu řwojich dźęćji nalóžicž

wę. Wójna, jako dźęćjo hręcho, wotanje tola něščto řke. My to řiřčęje řařniřho wibđimy, dźiwamų-li tež na jeine řřaři. —

My inojemy wščřžy to řtare pšćiřřowo: „řřaj mi, i řim wobřkřobđęřch, dha čžu čři pųajicž, řćitó řy.“ řo řřařči tež wo wóřnje. ř w jejnųch řčęřhwalacy wibđimy wščřubđe řmjeręć, řřóđ a řhorowč.

Wójna, dřohota a mór w Wožim řkwoje pšćezjo jako řwajřařřo řřromadže du. Duž pšćęjmny řebi i řřękej wutrobu řřnčęenje nęćęřčęjeje řařofńeje wójny! Wobųřel je naiče řřiwjenje do wofeje wofńiřčđ čřařow pšćiřčřto. řa řřęčł naičęho řuda 1848 řčęřhwalacu 1854, 1859, 1864, 1866 a 1870 wójny, kotřęž ná bóle abo mjenje potřęđęchų.

Šćonč, řewom řřřřřčęje, řęřčřta męra,
Wřču nufu, wójniřte řubjenřmo,
A řunu dowęđž naiča węra
Řařž tam do řřenřčęho řalema,
řdžęž potom węćęnje řřóžni řubđęmy.

Lubość k Bohu.

Šćó ř: Čřiř, řkajže, řo mnu řak, řaž čřęřč —.

řa i řykej řuřču, wutrobo
Čęje ľubuju, o Wožo!
řdųž tebe mam, dha njerobđu
řbo řwęćne čřařne řbožo;
řy řy mi řubto najwřiřčęje
ř řřřto wščęje řadowčęje,
řa tebe řřainje myřku.

řy bě mój Wóh wot mębdośće
řbe wjeřelu a řorju;
řdųž twoja mój čřóřm wobřęčęje
řo řřonwanja řorju;
řdųž wobřųch řnadnje řdžerčak řy,
řy běčęje pšći mni me nufy,
ři pomoz i njeřja pšřta.

řy řy mój Wóh tež něřřole,
řdųž twjerdy řřód a řřaka.
řiž řřęje mje a řřnųje,
ři řřřřt a potoj dawo;
řje wobnojo řřęřřč, napowaičų
ř w nožy čřiřčę řpacž mi dačų,
řřmi řa to dźak a řřwalbu!

řy řy mój Wóh tež řa tón čřař,
řiž čřęřč mi řiřčęje řadowčę.
ř moje řręđi pšćezjo řař
čřęje twoja řnadno wobacž;
řčų, daj po řwojeji wobřęćji,
řdųž řunu dźęř řo řařřiř —
řo čřęčę čři w njeřju řřewam.

řy řy mój Wóh tež me řřřřžy,
řćitó bracž mi tón řřřřč mōže?
řřęch wjedžęřų mje čřęř čřęřnjorju,
ři řęřęja tola řdže.
řřřřak řa tu řřóžnu węřřowčų mam,
řo i řorja řpóđu i njeřęřřam,
řdžęž męra palny węja.

Ty by mój Wóh; njech je smjerežu
 Eso wschitto mi tu shubi,
 Za wem, so trónu doštanu,
 Kiz Sghysta hnada lubi,
 Sghito smjerež a row mie trachiciz chze?
 Za žiwjenje mam hotome
 Pšches tmoju mikolež, Wožo!

Duž mój Wóh by a wostanješč,
 Za nowju swóh slub staru;
 Ty f wutrobju mi njeplschindžesč,
 Hačč staja ho mi maru;
 So by mój Wóh a ja hym twóh
 A do wěčnolčaje hwojeje hmoj,
 Ze moja sbóžna wěra!

F.

Fijalka.

Wěšče junu wulki wošebny knjes, kiz meješče rjana, wulku sahródu a we njej sahródnika, kotraž ju wošbóžejše a f najtrajnišćimi kwětkami wudebjesče. Wschittu próžu nakožowaje wón najbóle na tulponu, jurinku (georgijnu) a róže a běžeje zhe brjadki f tymi hawymu wošbahaj a bebi wulkeje próžy čžinił, so by hwojeho knjesa swjekełi. Szam stejšče wón drubhy pokny radosče pšchab tymi rjenje težježymu kwětkami a wješelesče ho na tón bžer, bžesč knjes domoj pšchitěz a do sahródy hieč chžyšče.

Zako bē sahródnik wotešoh, hibachu a hhabčachu ho te ponjenowane kwětki tu a tam, kóžda posbeže hłowna tał wyhoho hačč móžno, a wone počžachu šchepačč, rěčezč a napohlebu f wadžičč.

Kóžda mēnjese, so je najrješčča a so budže ho knjesej najleje lubičč. Tuta hnada traješče tóždy. Pšchpódbla na jenej kromje hradotow stejšče w niškej trawje a selenuj moščku módra nijalka a sghčowaješče pšči bebi: »Dw, sčtó by tež tam na tej rjanej hradobny stacž mohł, so by tež mje knjes widžak a mje hnadž wuschčijnył. Šak stara ho sahródnik so mje dohate, wošebne fušpóžinki a kał je wudebjuje. Ach, sčtó toara ho wo wo mnje? Ničtó! Zple hrem wopuščena!«

Sghla padže f jeje budžow wona, hšłborna parla raiščejce rošy, a wokofo hbeje wuschčestrije mowa kražny dym berje wschewjazehow wonjenje.

We wšchēm tym stupi knjes se sahródnikom do sahródy.

„A, tajke je to wonjenje! Zo woprawdže moju wutrobju woschewoja! bžde bđa mašč ty kwětku, kotraž tajke wonjenje dawo? žana druha njemóže bučč, hačč tudy ta rjana težžjata tulpona; haj, haj! wona to je, tał kražna na pohladanje. Daj mi jenu, so ju f wutrobje tynnu!“

Sahródnik da jemu tulponu, ale jato bē knjes na nju ponučak, čžičny ju wot bežeje a stupi na nju.

„Ty by jebak, tulpona! Šoržičč ho w rjanej pšče, ale hbebačč čłowjeta, hduž wot tebe wonjenje dočžata. Ty by smazjo lubateho čłowjeta; tež wón šoržči ho, rěči wo dobrých štuflach, bžerži ho hameho ja dobreho a sašlepi drubhič; ale tež jeho čžah pšchindže, bžesč jeho tón knjes njebežow a semje ponži, doleč je ho ham ponjščowak.“

Něč stupi wón f jurinzy a pytašče pola njeje dobre wonjenja, ale podarmo. Sghly wěre počža bučč a wotkama jenej hakožtu, drubhej wješčt, nětotre pał wotkama dze.

„Dw, jurinka! Šak rjana stejšč ty we twojej pšče! ale tał hšaba by ty! Wjes tołita njemóžejč stacž a hšičže powali čže hylnišči wěšil. Šsama na ho njemóžejč ho špuščezč, a bžde

mašč twoje wonjenje? Čłowjeczč! njerunaj ho jurinzy; pytaj hwoju mój wuschčičč, so by ham na hwojinaj nohomaj stacž mohł; drubhy čže drubhy wopuščžca, potom dže ho čži šle, jara šle, njeišy-li ham stacž nauwutnył, a pšchžo njebežči w žiwjenju hšónzo, tež wchory čžaito hylnje na tebe štokaju!“

Šako knjes t róži pšchindže, rožajni ho jeho woblicžo, pšchetož tudy namata wón tola wonjenje. Wón chžyšče róžu wuschčijnyčč, ale wona jeho do porita kš.

„Tež ty, rjana róža, by luba! kał kražne je twoje šischčžto, kał lubošne na pohladanje hu twoje čžewjenolčžkate kopješča, ale pał tež kał wótre twoje žahabto, twój kónčžoitu čžer! Sghčó by tajku lečč w tebi pytač?! — Čłowjeczč, bječ ho na ledžbu, hduž bebi pšchčžela wuššolšč, w rjanym čžele bydi drubhy žadława bušča, kotraž čže do nješboža pšchiješe! — Ale bžde pał je něč moja kwěta, kiz tał lubošne wonje?“

Dotžo njetraješče, namata ju knjes, wuschčijny ju a tynny ju f wutrobje a bžesče:

„Wóh, pój na hšewto, maka lubošna; ty mašč niše, njeduščne mēšino, ale wot něka džečja čže na mojej wutrobje widžezč wchžitny, kiz hu wokofo nje!“

Šorby brije ho hšwilu horžči a šda ho wyhohi, ale bórny, bórny spóinjaja jeho ludžo, a wón padnje; ale tón, kotraž je ponžny a w potajnym dobre čžini, tón njemostatnje pšchžeo w potajniščč, jeho dobre štuti hšwala jeho; ludžo jeho dobru wutrobju spóinjaja, jeho lubuja a čžesčža a hšončžnje wopušči jeho Wóh ham w njebežčak!

Wšchelake f bliska a f daloka.

* „Wojeromšče Nowiny“ pišaja, so je ho nježelu wječor na wječoronym nječu bžiwne smazjo šewito, mjenujny tón piškif F — přeni piškif němšeho hłowa „Frieden“. Wščo ho to wuščabuje na to, ho budže bórny hšow. Pšchčč by byto, so byču čži wuščadowarjo prawje měli.

* Doleč je ho w pohlebitim čžahu wjele póštných poščkow na jatych we Franzowškej hšubito a doleč je pola našč tež žyropa žadna, ho radži, jatym wóšchó wjenješč pšklacž, kotraž tam wěšeje dožudu a sa kotraž móhli bebi ječzi we Franzowškej žyrobu kupičč, kotraž je tam lóžo doštačč hačč pola našč.

* Žony jato rjadowacki na železnizach ho po wukaju pruštho železniskeho ministra f Breitenbach něto tež do hšžyb staja.

„Tež we wukraju dopomnija ho na našču wóšnjku nšwu. Se wšchčč kónšow hšweta hu dary f čžewjenju hšžičž pšchčšče a tež rjane dary, tał f Lima (Peru) 36 000 hr., se Chile nimale 60 000 hr. Tał hu našči krajenjo we wukraju pšchab krótkim šašo hromadžje 150 000 hr. podpjety pšžkati.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wšchčch pšchewdawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž-lěta pšaczi wón 40 pj., jenotliwe čžiška ho sa 4 pj. pšchewawaju.

Sy-li spówał,
Pilnje dšláł,
Strowja ó
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napój mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Próz spał mérný
Čerutwoś da.

Njech ty spówał,
Swérnje dšláł
Wódnos dný;
Dšéł pak swjaty
Dušl datý,
Woipóól ty.

Z njebes mana
Njech ti khamana
Žiwnos je;
Žywa woda,
Klě Bóh pada,
Wakrów ól!
F.

Serbske njedzelske lopjeno.

Wubawa šo kóžbu šóótu w Šsmolerčej knjižničnejstani w Buduščinje a je tam ja ščtwórtlětnu pšehpłatu 40 pj. dostać.

Kantate.

(Jan. 5, 28. 29.)

„Spěwaješe temu knjezej nowy kšerušč, pšchetóž wón činił džiwý. Wón dobywa se swojeje prawizy a se swojim šwjatym ramjenjom.“ Tak naš mjeno dženšniščeje njedzele, tak naš čžah napomina, w kotrymž štejmý. Haj, spěwacž čžemý, i wješelej wutrobu spěwacž, šo je tón knjež stanył a šo my ščwalicž ščměmy: Ja wěm, šo Žesuš žiwý je, čželčž jeho mjenu spěwaješe. Tón rycjeť i rowa poštaný, ščmjerčž, hřečž a helu pščerwiny. Ale džiwnje, ščlowa šwjateho pišma na dženšnišču njedželu kšincžta tak ščhurje. 98. psalm, i kotrehož žje mjeno ša našču njedželu wšate, šo ščlónčji: wón budže šemju budžicž i prawdošču a ludy i prawom. W dženšniščim ičženju rjełnje tón knjež wor teho Dušča, kotrehož čžje poščlacž, šo budže wón ščwět ščyráwacž hřečha, prawdoščje a šuda bla. A hortalčž napominaje měštno Žana na š. ščawje ma i ščlowemu woipšičežni, i mašo ščlowami woipšiane, ale wótrje doleč ja kóžbeho, kotryž widžicž čžje, ščubny džěn. Kač i tym napominanje pščes jene pščindže: spěwaječe temu knjezej nowy kšerušč? Ale tak dža? Nješjeni nam ta myšl: Ščroštuš, ščudnił ščwěta, žyle wošebitu krašnosč naščeho knjeja, kotraž naš ččerti, temu čželčž dacž, ščotremuž je Wótž wóz dak, tež bud džerčječ, dolečž wón ččłowišł ščn je? A i temu budže ščubny džěn ja tyčž jenuč wščal džěn, kotryž budže ščó palicž tak pžž, ja tyčž družičž pak džěn wješela a ščóžneho ščadowanja.

Duž ščebnocžny ščwoje myšle na to jene:

Ščudny džěn.

- Wopominý 1. kač šo wón w čžaku pščihotuje,
2. je ščlyščenjom hšoča Šeyna Wožeho ščstwi,
3. pak hnadu, pak wěčžne ščadžšnjeje pščiniščeje.

1. Ščtunda dže, ščtunda wulkeho džělenja a roš-šudženja w poščebnim budže. Pščihoty i nje ščó hižom něł ščanu. Ščistorija ščwěta je šud ščwěta. Pščězo a pščězo šašo ščó domáčšpytanja a ščwěta. Pščězo a jenotliwych, na domach, na měščah a ludach. Wščšudžom my ščutowanje ščofščeje ruki a ščapščeje prawdoščje widžimý. Wry dntijemý, kač horba myšl přejdy paba pščindže, kač dgebi tón, kotryž družemu jamu rje, na-voščebł šam do njeje pabnyč, kač Wože ščlónčto potajne nješčutl i na ščwěto pščiniščeje. Wry widžimý, kač Wože mšny dže pomału, ale ččim doščadniščo mješa. Ščaršči, toliž ščebi ščwoje džěčž ščubjenje wočžahnu, ščebi ščamym wrytu ša ščwoje ščare dny wščajaja. Ščurowi knježerjo džečha pščeb wježenjom ščwojich podžičžčžčžnyčč podbanow tščepotacž. Wjele nješčutlow ščó pščes ruku wščščlósčje ščofšča; druge hřečhi ščwoje ščofščanje šame w ščebi ščowaja, kač wopizž, kotryž ščwoju ščrowicž podryma, kač pšče-čžinjeť, kotryž ščebje ščameho wo ščublo a ščamóženje pšče- nješe. A ščdžž hřečšna ščwžba žane widomne ičželčžwłi

fa ho bu nječejuje: kaž sapadnjenje do hubjenstwa a chorofce, do skudoby a haniby, tam wona jako štarafo cłowjetej njeměr a stujtność fiesho hweđdomnija nacznini. Albo my widzimy, kał luda, kotrež wěczne sakońje prawoby a prawdofoće jazymaj, Bože křofaje kudy hřonia. Nunje w našich dnjach wičor Wožich hudo w pšehes hwet howni. A my čymy ho pšahi tym hwernu teho hladadž, so njebyčmy jenož w sariejstwie imyhlenju na našich njeprachecełow potalowali, tofij nět žnjeja, štadž ku wuhywal — my jara derje wem, so mamy tež my wšitku pšidicimnu, proftinu profety do swojeho erta wšafć: Kneže, my pšehed tobu ležimy niz na swoju prawdofoć, ale na twoju wulku hmitność. Knejeowa dobrota je, so j nami tón njeje a jeho hmitność nima žaneho kónca.

A j tajtmi swontownymi hudo je snužtowne džełenje hieđnocenje. Tón Knež w stawje, j kotrežof je nošč tež wotaty, rjeknje: Štadž do mnie wěri, tón njebudže budženy, štadž pał njewěri, tón je hižom budženy. Na Štrujstwu ho jweti, kajstho bucha džežo něšto je. Kdožof cziła, pobozna myšl čjeri, tón bo t temu Knejeje cziłnyč do a njebudže budženy. Štadž pał na jemi wšy, hordofež je wutrobje nošy, hřečje hřazi, tón Knejeowa poskiczena rukta jazyma a hěbi hamemu j tym sabudjenje wupraji.

Ža hřisichu proyć: Wjele pšehedženjow a njestufow w tutym žiwjenju bjes štarafo woštanje; žadny hmitnik je njebudži; hłončto je na hwetko njeprachinjebe. Wjesbžini tado woštanu hrowi a ku wjehejeje myšle; wot wošfrozowaješo hweđdomnija, kotrež jim spanje rubi, woni ničo njepytaju. Njepytaji ho hřozowiti, prawi dyrbja hrowi puč pod hřisžom hieć; njewina ho pšehednawa, prawo ho j nohomaj tepta.

Wješeje: Japločjenje, kotrež pšehes tutón čas dže, njeje doterjane a doproste. We hrowim časju dyrbi hřončnje wotrachnowanje jastupić, hžež ho potajne na hwetko ičejuje, dže dyrbi nakać, hžež ho kóždomu po jeho sa-hřiznje plaćaji. A to je tón hudoj džeň, žadny hmitnik džeň wot 24 hódju — ně, my j tutym mjenom wšitke te móžne podawiti swopřichimjenju, j kotrymž historija hweta hrowje wošhamtnjenje namata.

2. Nastać pał budže tamón džeň j tym, so wšitžy, kiž w rowach hu, budža hřisčes hłóš Šsyna Wožešo. Čjidi a pšehedimny jato hłóš dobrešo wawurja, kotryž hrowje wozny wola, je wón něbdu křinčal. Ale potom budže wón hřisčesč móžny a mojejejefti, jato hłóš hmita na žiwadž a mornuč.

Kojta hnaba hředža w budže! Kotryž naš pšehedel a brat hěde; kotryž je čjerići kož my a tehdola wě, kał temu wotoko wutrobje je, kiž plaće; kotryž je spytany runje jako my a tehdola tym pombače može, tofij tež spytani budža; kotryž je wumwrje runje jako my, ale tola tež sa naš a nět na Wozej prawicy hědži a naš sotpuye; kotryž je horejstajny a móz ma, tež naš hmitnoć: teho hłóš budžemy my hřisčesč. Š tajtmi hmitlenjom budže ho wón po nami horejwrać!

A tola tež kajta hřitność Wojeje prawdofoće! Wón, kotryž Wožu wolu pšahipowjeba a je ham žyly sakoń Woži djeržal, kotryž je ho cłowjetam jweti jato Šsyna Wožešo a je na swoju parščonu wěczne šboje abo wěczne jacžinjenje swjafal, po tym hač cłowjetojo jeho we wětrje sapřichimnu abo jeho jacžinju — teho hłóš budže křinčesč. Kajke žalošne wotucenje ja wšitkich njepotutnych a nje-

hmitnych a njepohřisčnych, sa wšitkich, tofij hu jeho hłóš jazymali a jeho krej j nohomaj teptali! Njebudža woni pšitřicje hrowješo rowa je hrowimaj rukomaj twer-dže djeržesč čyžesč, jenož so njebychu pšehed pšahjenjowej wocji hrowješo hmita štupić trjebali? Wodarmo ho proyaja! Wšitžy, tofij w rowach hu, budža hłóš Wožešo Šsyna hřisčesč a wšitžy pótžba j rowow won, šeršchtojo a poddano, hochaći a hřubi, šeršchtojo a džeći, pšehetof žane hładanje na parščonu njeje pšehed Wožom. A hdy by ty hěbi hřidba ranich hřerow wšaf, so by čžekal t najbalchemu morju — pšehed wóčkom teho hmita ho ničo njesthoma, pšehed wošleđnim wušubom Wožim ničo nječejuje.

3. A kajti budže Woži wušub sa tebe! Kotry budže twój dońt: žiwjenje abo hudo? Wšchtož w tym wšchaf tamne pošleđne džełenje wobřej: a pótžba won, kiž dobre čjinił hu, t horejstajnanju teho žiwjenja, kiž pał se čjinił hu, t horejstajnanju teho budženia. Tež čji, kiž se čjinił hu, budža žwi, njebudža janicjeni, kaž něštof menja, pšchtož Woš ham hrowju pobodofoć njemože janicžesč, njebudža jašubnje, kaž drje hěbi woni hami žadaja, dotěž woheň jich hweđdomnje hřisnyč a čjeri wš wutrobju wumwrjeć njedja, woni budža t pol-nemu wawřchostnemu žiwjenju horejstajnyč, ale ho we, t žiwjenju wěcznjeje cziwle, t žiwjenju, kotrež ničo druhe njeje hač hmiterć. Ale tež čji, tofij hu dobre čjinił, budža pšehed hudo stajni, to rěka, tón hmitnik hweta budže tež nad nimi wuprajisč, štado hu woni w Wožimaj wocjomaj winojćej; pšchtož wšitžy dyrbja ho jwetič pšehed hudojny stólam Štrujstwowym — ale tuto hmitjenje budže sa tuch dobruč trahne, budže hudo, kotryž žadny hudo njeje.

Towarštwjo j Wožom budže džeł tuch jemuč, jastor-čenje wot Woša džeł tuch denhich. W towarštwje j Wožom ho jich ničo se wjazy dočtuyč njebudže; pšchtož Woš budže šerěč wšchitke hřisny j noščich wocžow, a žana hřudoba, žane wołanje, žana bolosć, žana hmiterć wjazy njebudže, pšchtož wrenje je sašchto. Nunje nawopat pał pola tuch, tofij hu wot Woša jacžinjem, hřudoba a wołanje a bolosć woštanu. Wšchtož mjes tym, so ho žana hmita žalošesč njehřisčich wyšchtočow noweho Žiona njeđotta, dha je pola tuch šatamanych lute žaloščenje a luta šteržba, so je žiwjenje hřubjene a hřončesč pšehedra, luta stujtność hweđdomnija a cziwla buče. Štadž Pawoł w křicje na Romlich wšeh, ho potom dojelni: Džyčhnoć a stujtnoć na wšeh buče tuch cłowjetow, tofij se čjino; hřwalba pał a čžesč a mēr wšchitkim tym, tofij ičejetlivi w dobruch štutkach šreja ja wěcznym žiwjenjom.

Wotom je čžesč t hrowjemu tónzej pšchitčof, wěczność našawa, da-ti Wšh, ja naš tamna wěczność, wo kotrež hřeruš hřawa:

○ wěczność, hrowo wjeheła,
○ radosć, kotraž wošchewja,
○ spocikat hies hřončjenja!
Ty hwerny Šbžnitno,
hřyž budže ta nož pošleđnja
Mi tudy na hřewce,
Dha wredž mje j teho hubjenstwa
A tež wěcznej hřončności.

Hamjeń.

Alačžo.

Rjane nalčžo se fšvojimi radocšemi je fašo pščiščto. Wščudže wono mtobe, czeršivo, wješeke žiwjenje wububža. Zašne fšbnožo fšwěčiš čapliščo na womtofbženu semju. Njebožo bšwščeži šo w modryn ščacže. Selenu draču womlelaju šo ščtomu a posčičeju wofšewożazy fščōōd. Mōōdna trawa wubwba na fšazy. Wjalka šo wotemwja a roščičerja fšwoju lubofnu wob. Š čōōbom ranjom šo tyžazy teženow rošwujeju a wšdēōnje postrowujeju naš nome twētki. Wščata w lēšu, na polach a w šarobach špewaju fšwoje čžke špewancła a twarja febi wumjeffe hnešta. Wšču semju debi mēōnolene wōōžerče, i lēōbom dnjom šo mtobe wukšnyu pomwščuja a trawa dwma wščežo huščičša. Čžke jehno ščacže na paštwe, na horje a w dole, a paštwe piška febi wješeke hrēncžo. Ratač wōōžēkujfe fšwoju rolu a ju je fšymjenjom wobšyma. Ze tež džeō czeže a pōza wulla, dha šacžwma šo wōn tola i tej nadžuju pošylnjenu, jo jemu žne bohate šapčacženje pščinjeju. Džeči wopuščščuja šny a broj wew fštōōdnu ščtomow a na pižamych žukach. Wone ščepajaju twētki, kotraž nalčžo dawo, a wija wonječšta ša lubeju starščeju i wješelu.

Mitofčžny Wōh je nam rjane nalčžo wobradžit, kotraž semju tač rjenje pščiš, twētki tač pišanje wububža, njebožo i modryn počabaju, pola do šeleniny dračeži, ščtomu i mōōbom lēčjom kwyje. D lubjnyu fšwojeho mičofče-pōneho Wōtža w njebeščach, kotraž je krašne nalčžo i radocži čšlowjetow šworik! F.

Spōžatk lēča.

Š nowa je šesthadžat lēčny čžab.
Horjaze fšbnož nēf hreje naš;
Lubofny ščat debi rjane lēčo,
Erabuj šo teho, kaž hōdy džečo.
Požohnuj Wōh nam lēčny čžab!

Žitne šo šabony imajuja,
Čžčžki fšōō fšōōna bšwščeži posčōča
Erabujny šo! Štwojelo šewi, ššnyje,
Nječhješta mitofč wšdēm blido kwyje.
Požohnuj Wōh nam žnišči čžab!

Wješčny je na semju pošlabat,
Š dobrotu ščēčēdže naš kōōnōwac;
Šhwalba a dšat njeđ nēf i nječju czehnje,
Š dobom tež čžčōōmne pomōdenje!
Žohnuj nam Wōh fšwōi hnadny dar! F.

Wōdžeršlōwōčž.

Kral, wjož kōōč pščemožy fšwojči nješčēčēōwale podležawiči, špōčde, po tym šo bē šejščēō nješčēčēčēō wōjšta namječžit, w brōžni jenečo ratarja. Zato nalajtra na fšwojim fškomjanym lēhoje wotučži, wtyny powta, kotraž na jenu hrijabu horje lēšeče. Wōōn podny dele, ščžini pač hnydom drugi pošpyt, šo by horje pščiščōf. Š wōōžarowanjom ital wōdželše, šo pawt tež drugi kōōč i teje hameje wščžim wōpōdže. Tež ščēči pošpyt šo njeoporadži. Tak pawt dwanače kōōč tošamo podarmo wōpšjetowajče. Šatle ššinaty pošpyt šo radži, pawt wješčič hrijabu dožpi. Duž ital wuwōfa: „Tōōle šazpimany wščelabōnž je nje wōdžeršlōwōčž wučžit; ja čžu po jebu pščiščkōōžē čžinič! Njeowōlēžadž ja tež dwanače kōōč pščemožy fšwojči nješčēčēōwale? Na jenu bitnu finano hšwēče šo moja njeowōtwiž-wōčž štožuje.“ — A nēkotre dny na to w tate nadžija se fšlaw-nym dobcžōm wobnjerōžena. F.

Šašowidjenje.

abo

čzerpjenja wjedu i Wōhu.

Žiwjenje runa šo mōōfke bōōdrije (režiš): najlēpša kōōž, najlēpše wōdženje njeowēdže naš i dobremu kōōžej, hduž na nječju hwešdu nimamy, kotraž by nam ja wōdžeršu fščžija. Šnjeni Štael.

1.

Wlēžaz dezember lēta 18**, kotraž bē se fšnehom jara wobdarjene, hotowajče šo i wotēdženju. Špōbēni dže lēta bē šašowiat. Našče fšbnož šhōōbōžē šo špōōžōnje čžerwjenōčžu na fšajnym ranščim nječju a roščičerječe bžimnu fšlēbrojagšōōč na bēču pščatu semje, kotraž bē na nēkōōrych mēšnac wjele kōōžōw tofka. Šōōm mōōšče wōōčšo tutu špōlatu bšwščežinu šujelč a jemu wōdženje šardže, hduž fšbnož napščēčšwō hlabasče. Wēš je fšwojimi jēlemi a ščmēkati, kotraž hēnač čzōōw-seleny a čžmowy šteječe, bē pošny žōkōōwōwe pšči, kaž hōōōmne ščtomik, a tuta bēta pšča bēšče tač čžēka, šo hōōly dele čžijščēšče. Wščelaki bē napōhlab, kotraž wščelate kēčžiny fšhōōmōwe wješčēho lēša posčičowawču, tola kōōžy bēšče rjanu a krašny. Šebnōre wōtšičene liščōwe ščtomu dawawču bēčej krajinje wščelatošēč a wōmtenjenje, kotraž wōčžo fšwješeli. Džeč prjeby bēšče šo fšbnožōw pošpōdnju hēōōw špōlate na hōōly fšōōwawo, a fšnēh, na nič wšžazy, bu roštaty a nēōōtry do dwma abo paru pščewōwōčženy. Wščēčōna a nōōna šyma pač bē je šašo dele ščijščēčata a roštaty fšnēh bu i hōōōšom pščišlēpjem, tač šo bēču ščtomu i šōšnje bšwščečatej šloru wudebjene, kotraž pščiš najmjenščim šatščabjenju špōpōajaju pitōōfate i bžimnym ščēžer-šōōm. Dōōlny šo nēdōš i fšjom turyč wōššēšlēčēčenyč hōōōšom, pabawču špōlate křstalowō křuščki na semju a namafaju fšwōi row w nještim fšnyš. Wščēšēšēli pučšōwac krašne hōōō- džečelne ščtomik, wōpōpawču jebu ščibawje i šōške mučžny a pščiškwawču jemu dšat, jo je jim čžēžu wotemwac. Nēkotre štejadu radšo w pšēšēčej jelenje natmšēčej dračež, kotraž bē jim njebeščki Wōtž i njebeščšemu a i wšdēōōmnu wōdžeržu dač, hač w tej, kotraž jeno kōōč čžab šo bšwščečēčē, pač loško šo miny, šahinu a šo rošpaba. Čžōpfa fšbōōžna pšwa, dujazy wētr, ščēžazy ptačž, ščhibazy čšlowēf rošōōrba jebu njebeščšnu draču, ščōōž šo pola tamneje tač loško nješta. To bēču mudri abo filōpōōjo lēša. Tola namafaju šo w tutyh raji tež tajzy, kotraž šo špōlaty bšwščež lēpje špōōōōšče hač wōprawōžžim, jōōōrimy a trajōzy, hačšwimje bē tōōšamy šachōōny a njetrajōzy. Šat wščelate a čžōōto bžiwne mēnenja byču wučo tředje, čžyčžym-šl lēšōōw-ōac a pošlūōac na rēčž lēša, jo byčymy šhōōnik, ščōō febi lēš w šymje powjeba, ščōō febi wōšewujuje na pošlēdnim dnju lēta. Wēš, wo kotražny je tudy rēčž, lēšēče na horje, 400 hōōčōw wšpōke. Wšōōne štrōōny i pošōōny křajjadu pola a kufi. Š wječōrow lēšēče wješta, wšēš kotraž šo fšlēbōna rēčža čžehnjēče. Š ranju křajwēče dlēšuju horu dožpi a ščōōfōō čzōōny lēš. Zale hora wšēšēče i brudej runje tač wšpōke i hromabže, a wōōej bēščtej špōčžat retowāša hōōōwō. Wšči šōpje špōm-njenje hory i pōōdnju lēšēče wješ, kotraž mēšēče nēbže što ščēōw, w kotražny fšjedžžimje žyke, šara, wučšēnija a rycšēške šubō i hōōōm šo wušnamjenjowawču, a napōhlab žykeje wšy pōrjenjōwawču. Wščišto pōšajowajče na to, šo w tutej wšy ratar-štwō a rjemješššimō rēčžēwtej a žykeje, pščōōž dērjebičže šo w žyke wōšōōfōōčē tuteje wšy wušnamjenjowajče a pšēčēčelne wōōlēšōo tutyč ščēōw pščiškwajče pučšōwarjej lubōōne witanje. Čžim bōōe šo tašama hōōžēčē, čžim pōōžimōžō lēšēče na

wjeczoronym boku hory wjeſta Węſowz. Zeje zły napohlad potofowacze na to, ſo tudy jeno „mali ludſo“ bydłacu, kotryż męjaczu wofoto fwojich niſkich domow a je ſtomu ktrych tchżow f wjeticha ſahrodnu, te kotryż ſo nęhdze kōrz abo nęfotre pola pſchiamantachy. Nęfotſi męjaczu jeno poł kōrza, a druhy jeno hōtu tchżku. W tchżu tchżech wjeſta w kraſnej wofolnoſczi a wuſhlad na wofolnu krajinu bęſche wuſly jara ſwęhelazy. Węſki bęchu f wjeſtaju wſchitte wot ſchotowu ſakryte a ludſo bęchu kōrdy tuczit ſahrodny derje ſahabzeli, wopominuſchi to napominanje:

„Maſch-li w ſahrodze rum, dha plaſaju ſębi tſwatajo ſchotom. Pſlinje jōn wofhladaj; najrjeiſche myto czi da!“

Woni bęchu cziſli, t cżomuz ſpſhowat knjes Steiger nuczi, hdyż praji:

„Staj ſębi wopominit, hdyż jeno mętaſczo t temu namataſch, a ſchotom je rjeiſchi wopominit hacz ſtoły wot mędže abo kamjenja. Wſchaf je wōn ſnamjo wſchifſch ludowych ſlawow. Wōn wuczzi, wōn ſęziwja, wōn wobarnuje abo wobara, wōn dawa wuſzit, trowſtuje, ſaktuje. Zejo tſchōbt je wofſchōwajazy a ſpmu wotbżer-żuje wot twojejo domu. Hdyż ſo ſeleni, tchżje a pſkody nębe, ſapſaczzi f dżakom a je ſwērnoſcju twoju pſōzu. A ſchto tebe wuczzi?“

Wjewuſnamjenjeſche ſo też Węſowz pſches ſwoje rjane a wulle twarjenja, bęſche tola w dalſchej wofolnoſczi ſnata wjeſta. Dwę žōnſkej bęſchaj, kotryż tutej hamej poniznej wjeſzy mjeno ſhoto-waſchaj, kotryż bę daloto a ſchēroto ſnate. Wobej wuwifowajchaj cżlowiſtu pſchiwēru t ſamowuſžitnym wotpohlabanjam, a to ſo wobēmaj derje radzi. Sena, kotraż bęſche w mēdnych lētach ſwōj tchēl f ſenjoſcju jēdta a ſębi jōn pſches proſchēſtowo nahroma-żyta, žiwjeſche ſo na ſtare dny wot wēchczenja a tſartykubzenja. Dofel bęſche pſchi proſchēſtowo wjele lubzi a jich wobſtejeſtwa, woſbeſnoſcje, nęſchmanocze a t. d. ſnacž nauſka, a to we ſchēro-ſkim wotrzehu, nębē žana czeja, hdyż jim wo ſaſibżemych cżahach a pōdeniżenjach rēſchaj, kotryż ſo woprawdže tał męjaczu a nad cziſty ſo wopytowario wuſchijchne bżiwaciu. Węſche pał wona ſaſibżenocę tał derje wotkryta, dyrbjeſche też, taż mēnjanu, du pſchichōbnych cżahow pohladacz mōz. Wnoju wērzaju du jeje wuprajenia a dżerżaju jeje ſtomu wyſche hacz ſhamy ewangelion. Wudra doſel pał wona bē, ſo ſwoje ſkōwo ſtajnje tał ſkōzi, ſo ſo to a tamne trjedchj dyrbjeſche, dofelż dwojaje wukfadowanje wotpuchſchj. Wē ſo to a tamne trjedchjo, namatachu ſo pſchōwo wjazy wērzajach abo tēpje pſchiwēmych duiſchot, kotryż ſębi pſchichōbnoſe, wſchitkim ſmjertnym ſakrytu, wotkryż dacz tchżychu. Na nębżelſkich dnjach pučowacu ſęty mēdnych lubzi f mēta a je ſkōwo f tutej Sibylli 19. lēſtota. Wona bęſche pſches wſchelate triffekraſe abo hoſnapoſtus ſwojemu maſanemu wobublenju waſ-ſchj a potajnoſtym wuſhot daka, a pſches to ſo jeje pſchipad powjeſchēdſe. Čaſlepienje a potajniſtowo nęje też hſchpčy w nēčjſchjim lēſtoto ſwoju mōz ſhubito, haczranje ſo naſch cżōp bſchētanu a wuczenju pomjenuje. A taizy, kotryż ſębi w zyrwiti najwoſbebnijſche kruchi pſchōwajana njemērkowacu, mōžachu ſkōwo wot ſkōwa f hkyowu wo tym, ſchōz bęſche jim wēchczeſta jaſo ważne pſchipowjebōka. Čaczranje bęchu woni we ſwojej metodoczi ſchpuch derje nauwlyſi a ſpēwacz mōgli: „So nębudže mjes tobu namafanu, kotryż by ſwojejo ſyna a dżowlu pſches woſer njebē, ani wēchcēt, ani dnjow nauwoleſ a t. d.“ (3. Mōdji. 18, 10—12), a we wuſcjbje nabożiny tajſe pſchiwērne wēzy bęchu ja-tamač bſchēdſe, jęchaju tola ja tajſimi pſchichōhami a runaczu ſo Čaulej pola luſtāničje w Čendorje.

We wēſtych cżahach, po dnjach, kotryż pſchiwērni ja ważne dżerža a na ſony bōle hacz hewał kōdžōna, męjeſche wēchczeriſnaga, kotryż też ſony wukfadowaſche, jaſofitny pſchipad. Na pſchifkad bęchu to dny po ſandrijū, Domalchu, po patorżizu a t. d., dofelż

w nozach tutchj dnjow ludſo wſchelate pſchiwērki cżerżaju. Tał ſo wotoj ſchtręjeſche a lijeſche, ſwupnički ſo mjetacu, pſēt ſo tſchapeſche, pob wotnami wukfadow ſo pohkudajche a t. d. Potom cżyſche kōrdy najajta huſkadowanje ſwojich cziſtow mēcz a pſchiridže teyōdla f tutej luſtāničje w nowym Čendorje.

We wſy rēladu jej „čjorna Čana“ a kōrdy ſo jeje ſwojeſche, dofelż jeje ſty jaſył jara huſto njemēr a ſnabu mjes huſkōdami ſchetowa.

Najbōle pał męjeſche najbſiſchja huſkōdžina wot nęje cżerpic. A jenoſchōbne tchżi „čjorneje ſany“ bē pſchibōczny pſchimwart, w kotrymž bęſche ſwēſtwa f tjomu wofjeſchłami a w kotryż nęfotre lēta ſem wudowa Čahrodniſowa f dżowczičkru bydłechje.

(Pſchichōbne dat.)

Alcja.

We pſchicōczi ſteja
Wſchē ſachony ſaž;
Wudž tſwalena meja
A rjeiſchi twōj cżah!

ſtał poſna ſy huđžy
Pſchēs hono a hoj,
ſtał minu ſo ſrudžy
A wotſchōri kra!

Pōj, žōhnuj a pſchētkōž
Doł, horu a tſjo,
A wot tudy njchōdž,
Čacž ſačjēwa wſchō.

Čſy ſachōbnoč, taſle
Pał wupſjēnena,
Čſchto tſaſniſche haſle
Naj nębjeiſti ma!

H. Z.

Wſchelake f bliſka a f daloka.

* Daloto je ſnate to mjeno Wobelſchwing. Wōn bęſche muž, kotryż je ſwoje žiwjenje ſaſtaſit w doſkim a nęſprōznimym dżēle, ſo by druſhim luboſeč a žmionoczi wopofaſat. Kōdžy, tiz nęchto wo ſkutkowazej luboſečji ewangeljeſkej zyrwje wē. ſnaje też jehō mjeno a nęšto jehō ſkutkowanja „Wethel pola Wieleſelda.“ Nęšto nęſhe mjeno Wobelſchwing też nęmſta wojeſta kōdž, dſje jehō Wajeſloſeje najrjeiſchja kōdž. W najmje 1913 je Wethela wozglowa kōdž, kotraż ſo hōdži rōſno bracz, na ſkōwu=jeſor w nęmſtej naraſchajej Afriky pōkta, ſo by tamniſchim miſionarom pſchi jich miſionifſch wopſchacz pſchi jeſorje ſkſiſka. A czeſečji Wobelſchwingda doſta jehō mjeno. 1914 tam pſchiridže, ale wot teho cżaha ničjō wjazy wo nej hſchpčēc njebēſche. Dwž powje-żiſchu wo deſtembru 1914 telegramy f nęmſteje naraſchajej Afriki: „Na ſkōwu=jeſorje ſkſiſkaje motorowa kōdž.“ 9. oktobra: „Moto-rowsa kōdž pob wſchpčichim lieutenantom Wunderlichom wja po wo-ſowanju belgiſtu kōdž. 2 Belgifſtaj, wjazōri Europiſzy a cżornuſchi buchu ſajeczi. Ču žanejo ſchfōbowanja.“ Munje w pratyym cżahu bęſche ta maža kōdž f bſkſiſchje wōznieho kraja hotowa. Zej je ſo ſchēch, taż miſionarom ſhamym, tiz nęšto w brōnjach ſteja. Ča ſkutkowanje mēra je do Afriki pſchijchka, nęšto ma wōjniſte dżēto. Wōdla ſmē pał też ſwojemu prętiemu nadawoſečji bſkſiſcz.

Zamolwity redaktor: J. Gōlč.
Čiſčēr a nakladnik M. Smolef.

Sy-li spówał,
Pilinjo dšálat,
Strowja óe
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spródeny
Napot móeny
Lubóed ma;
Bóh pak swérny
Přez spaf móeny
Čerstwoed da.

Njoch ty spówał,
Swérnje dšálat
Wódné day;
Dšáf pak swjaty
Dušf day,
Wotpoán ty.

Z njebes mana
Njoch ói khmana
Žiwnoed jo;
Žiwa woda,
Kšif Bóh poda,
Wokřew óel
F.

Šerbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo kóđu šobotu w Esmolerjez knihičijščeženji w Wubudščinje a je tam ša ščiwórtlétu pšehpátu 40 pj. doštač.

Rogate.

Mat. 7, 7—11.

„Prošćeće a wam budže date; pytaće se a wy budžeće namafac; kšapajeće a wam budže wotewrjene.“ Trózyj našč Šbóžnik we šwojnim přédowanju na horje k modlénju wubudžuje a trózyj lubi wuššlyšćenje. Prošćeće, pytaće se, kšapajeće! Š tym čže nam prajieć: Budžeće wobštajni w modlitwje; njewuššawoajeće, hduž tež tón knješ se šwojeje pomozu čžaka. Čžlowječ dyrbi prošćeć, Bóh pak čže dač. Bóh modlitwu wuššlyšća, pšichetóž taž čžlowišti nam modlitwu šwojich džečži wuššlyšća, tak mjele wjazy budže našč njebiešti Wóčez dobre dač tym, kiž jeho prošča.

Šbóžnikowe přédowanje wo modlitwje:

1. Modleće šo!
2. Bóh waš wuššlyšči.

1. „Prošćeće“, nam Šbóžnik pščiwiola. W žiwjenju šlyšćich hušto prošću kšudbč a wobčeženych, kotřiž tebe wo pomoz prošča, a hdy by tež kóđu prošću rad dopjelnič, ty to njeamžšćeš. Šsamo šeršćata, kotřiž šo hušto wot šwojich poddanow wo šnadu a pomoz prošča, njemóže wšćitke prošću dopjelnič; pšichetóž wón je ščabý čžlowječ. Ale Bóh móže pomhac. Našča pomoz šteji w mjenje knješa, kotřiž je njebieša a šemju šwiróč. Wón je šwojeho Čžyna Jefsom Šhryšta k naščej pomozy pščkal a pščeš njeho pščišowjeočaz doš, šo móže pomhac. Duž dyrbinu jeho prošćeć, doštelž wěny, šo čže prošćemu byč a šo ščowo šlyšćich, kotřež k njemu rěčimy. Kaš pak dyrbinu prošćeć? to je ščlowne prašćenje. Hduž je

něchtó šamožity a tež hotowy, tym, kiž prošča, pomhacž, šebi wón najpotřebnišćich a najdošćojnišćich wuššwola, totrmž pomoz wuššela. Potrřebni Wojeje pomozy šu wšćitzy, kiž k njemu pščišhadžeji. Ale wot naroda šmy tež wšćitzy nještojni, pšched Wóhom šteječ a jeho prošćeć. Ščřtož nam jeniečzy prawo dawaj, pšched njeho šćupieč a jeho prošćeć, je wěra do Ješuša Šhryštuša, pšched šotrehož budžemy Woje džečži. W tej wěre paš, pšched totrmž šmy Woje džečži, dyrbinu tež prošćeć. Ty dyrbišćich wěrieč, šo čže Bóh, kaž šo wón w Šhryštušu nad tobu šmili, tež trowoju modlitwu wuššlyšćeč. Kašta pak je tale wěra pola naš? Mnošy šo hálke dopomnija, hduž je šo njeho počžahnylo a wóni šo šami wjazy do přěda njewjedža na pučžu žiwjenja, kotřiž wšćak tešdom junu k Wóhu pščišćudu, poš wěria, poš niž. Woni tole pščišć-dženje le knješej jato pošpýt wobhladaju, kotřiž čžečđa tež hišćeje čžinic, šo by ničo njepřetawo njewoštalo. To paš nječeta, we wěre šo modlic. Wěra je wěšta nadšćija, totrmž wšćitko na Wóha štaja. Na čžo paš čžečđa šo powolač, hduž ty šam ničo nimafš, šćřtož by wobšo tebe jeho pomozy dželomneho ščžinic. W Ješušowym mjenje dyrbišćich šo modlic, to wón šam kaže. „Ša čžož wy tešo Wóza prošćeć budžeće w mojim mjenje, to budže wón wam dač.“ Modlitwa w Ješušowym mjenje je najponižnišća a š došom najmóžnišća modlitwa. Ponižna — pšichetóž ty šo modliš a tym šačezču, šo ničo pšched Wóhom nješty je šwojeje šašćužna a žiwjenjom, ale šo na šamu Šhryštušowu šašćužnu šačžieč — najmóžnišća, pšichetóž hduž šo ty w Ješušowym mjenje

modliſz, weſz ty: ja ſobu pſchinieſu najmóznuiſzeho ſaręcznita, kſz mje pſchod njebeſtım Wótozım ſaſtupuje. Ale ty dyrbiſz ko teſz w duchu Zełom Kſtrıſta modliſz! Niſz teſzbu próſtım móżeſz w Zełuſowym mjenje pſchod Wóga pſchinieſz, ale jeno taſte, kſz ſu wórečane ſ jecho duchu. Gdysz buchu to ludzo Wóhu jeno prajieſz trjebali, gdysz chędzja jeſeſz a piez, draſtu a czirije, kęhu a dwór, pjenjeſy a kubło mecz, potom by jich woje wobylderjow było a kſtunojez žiwjenja a dęelo wyſtrej ko ſhubitej, potom buchu ſo ludzo žyłe ſwėtinym lubſam pobbali, ſo njebychu ſtóncznje žaneje myſle wjazj meſi ſa najwuſzſzche kubło. Węšo móžeſz próbycz, gdysz ſy w nuſy, ale naſche ſtowo dyrbi pſchi wſchęch próſtımach bycz: niſz moja, ale twoja wola ſo ſta! a my najwuſzſzchu ſtarojez ſobęcz njeſtēmym: Pytajecze najprjedy Wóze kraleſtım! Tehdoda je naſ Zejuſ we Wótecz-najſchu wozjil, t Wótecz w njebeſach ſo wolač, ſo by jeho mjeno ſwječene było, ſo by jeho kraleſtım t nam pſchijſho, ſo by jeho wola ſo ſta, my pał wodače hręchow doſtali a wot leho wumojeni byſi. Sapocjat, prjediſzja a kónz nalchich modlitwow dyrbi ſwoje naſeje buſche bycz. Gdysz próbyſz wo dobre wjebro ja polo, wo ſtrowojez ſa tych ſwojich, njeſabudž, pſchi cęłnym hebi teſz na duchowne myſlicz, próbycz wo njebeſti kſheł Wójeho ſtowa, wo Wóhu hnadu ja tebe a ſa tych ſwojich — potom ſo modliſz w Kſtrıſtuſowym duchu a twoja modlitwa njeuwuſzſzchena njeuwotanje.

2. Wóh wuſzſzcha prawu modlitwu. Starſchi ſwójim dęečjom rad próſtım dopielnja. Kał mjele bóle budže to njebeſti Wócez cziwiecz? Chęceze ſtowo wėricz, totez ſu njebeſtjazy lėta 1848 wıprajili a tez dęenſa hiſchich praja: „Pomhaj ſam hebi, dha budže Wóh tebi pomhacz.“ Čho čył wėricz, ſo moſł hebi cziwojez w žiwjenju ſtajnje ſam hebi pomhacz! Wobhladał hebi ſwoje cęło, tał je wono ſabe a braſne! Węš Wóga ſmy huſjeni a ſtali. Wóh je wſchudom a wſchitlo ſtutuje. Wón wuſzſzcha naſche modlitwu, gdysz my prawje próſnym. Druhdy wſchad ſu twoje próſtım taſte, ſo je Wóh wuſzſzchęz njemóže. Pomyſł hebi do ſańbzenoſe! Tehdom ty wo neſchto ſ horzym žadanjom próſheſchje. Nėtko dyrbiſz poſnac, ſo by tebi je ſchodub buzo, hdy by Wóh po twojej woli cziwil. Tez wėriazy chę hebi druhdy neſchto wot Wóga wumowawęz. Węſch dha ty, cziwoze, kſz chędel męriaze dęečo ſ mozu do žiwjenja wot Wóga próbycz, ſo je dęečje dobre, dale žime bycz? Wo dęečju, totez beſchtej tez ſarędej ſ mozu je ſunjerce wuproſpilo, wo piſchje, ſo wono roſom ſhubi a ſarędej móžeſtja jeno próbycz: Knjeze, wſmi jo t hebi! Huſto hebi wuſzſzchjenje hnydom žadam, Wóh pał chę naſ ičęepriwojez wučięz. Huſto ſo ſda, taž by tón knjeze je ſwojej pomozu cęat, taž by noſ wjazj wuſzſzdecz njedał, njęchamy Wóhu winu dač, ale čzemy hebi prajieč, ſo ſo wjazj tał nje-modlitwu, taž ſu ko naſchi wótozo modliſi, totez ſwoje ranſche, wjezorale a blidowe pacęerje ſpewadu. Wóh je toſkany moſł, ale my wjazj hodu wuſzſzchjenja njeſmy, dotez ſo w prawej wėrie a w Zejuſowym mjenje njemodlitwu. My čzemy prawje próbycz, a tón knjeze budže naſ wuſzſzdecz, my čzemy teho knjeſta pytač, a wón budže ſo wot ſwojeho luda namtač dač; my čzemy ſ naſchimi modlitwami wo jeho burje kpaocz hič, ſo moſł nam Šebóžni junu durje wotewričz a my ſańež móſhi do traſnoſeje. Čamjen.

Ma njeđzelu Rogate: Proſhęcze, a budęcze bracz!

Ś t ó s: Wudž kłwała Wóhu ſamemu.

Ó Wózo, žohnuj wuſzym wſchę dobre na tej ſemi, Nęch twoju miſtojez kłwałim tu wſchitzy ſpokojeni, Kſz ty nam ſoſo wotrabđi a pſchę nję wſchitkych ſwojeheł, Ó luby, ſmilny Wózo.

Daj pńóbnę wjebro, cęyototu, ſo ſywy woiſte bychu Wę roſny, mičym deſęęſtım a traſnym, cęyotım kńónzu! Nęch pokóbnuj ty ſemju wſchu, ſo woddęwa ſo ſ rjanowęzų Wſchęš twoju miſtojez, Wózo!

Nalęch wuſzym žohnuj bohacęe, daj rjane žně nam, knjeze! Nęch t tebi horje ſhladuje; ičęł žohnowanje dęeč Wón ſ njebeja tute ſtutje nam, wſchad twoje lube dęečſi ſmy, N ty ſy ſmilny Wócez.

Wſchę ſywy hnadnje wobarnuj pſchęd huſotu a wodu,

Nęch ſ njeuwobarni pſchęchomju, kſz načznja nam kſchodub, So trawy žita njebeja a ſitki je nam njełtaž! Wſchitńđ njeboj krajnym cziwilam!

Nalęch wótnym kraj nam ſwarnuj ty pſchęd nuſu, ſapucęenjom; Wſchęch ludow knjeze wſchomóznny ſy! Nęch wuńe je ſwojim ſtowom, So bohadojojez, pńóczſwojez a wėra moſta w naſ wotč, N ty byłi twoje dęečſi.

Šbęcz wſchęch pſchi dobrej ſtrowojezi, kſz ſemju wobbđęfaja, Wę dęele, própy, ſtarojezi budž ſ nami twoja hnada. Čhętz wot tebe tu próſnym, to ſam wſcho lępe ſnajełch ty, Čził jeno ſ nami hnadnje!

Nam wotrabđ, Wózo, wſchędnuy kſheł ſ cęęto a ſa dnichu; Šay ſwotit, dęeręał, žiwich ſwėt, dęeręz naſ na ſwojim pręczu.

Nęch wotſon ſ hnadu ſwojeje ſam pſchi naſ a wjebđ naſ t njebeſam,

Šbęčę byłi wėczenje žimi.

W.

Kęczenja a nadžije.

Nalęčo je cęaš kęčewa, cęaš nadžije a kłubjenja. Wńóđ ſwoti pńóđſchę; wón je ſtut lęčja a nalpmy. Šeno křotſi cęaš ſchomny ſwój nalętny ſchad noſcha; radoſtne dny jich kęčewnje pſchi ko ručje pomitu. Huſto ſničj žy jeničſi potńóbnny wėtr, jeničſta hmya nęz. Tez cziwiſta wutroba hoi nadžiju na nadžiju a njeſęepriwje wocęatuje ſeniſi pułni raj dopieljenje. Šarſte jjebanje pał cęaſto na jebm raš žyty raj dočęalanjom ſahubja, a ſtrudle ſhladuje cziwojez na hromadubpadany twar hwojech nadžijom.

Nęał nalęčo hęšmėrna bohatojez kęčenjow debi, tał hoi tez mędoſtına wutroba najwjazj nadžijow. Š tyſazami horęch dočęatowanjom naſtupuje mędoſęzn cęęł hwojeho žiwjenjačba; wón nadžija ſo pokřowcjenj, cęełeje, ſęam a wuſpęcha.

Čacęunje jeno mała ličba ſ mnohich tyſaz kęčenjow, ſchom kęwazęch, ſtarojez doſpıwa, dha je tola hęta pńódom t ſbęczjenju cziwojelow a ſwėtinym doſpęchaza. Gdysz tez tał nęčotny dnyum wutwor twojich nadžijow do hęroſeje wſpordnje, njebudž wjeſtrowſchym a njeſadwėluj; ſpokojnemu cziwojelci nječienje radoſeje ſačęęanuj. Wſchęchomudny woddęč nalęchich pńódbęčęenjom najlępje wē, ſchto je tebi wuſtne a kłuzobne. F.

Njedzelske ranje w meji.

Czišcu kroczel młode ranje
 Szupa ſi wrotow purpurfiſki,
 Wéſit ſam ſpi mérne ſpanje
 W kłobach néhdze kłubofich,
 Zeno réki ſaſchumja:
 Dženſ je kemiſz a njedzela!

„Sawjeczene budz Woże mjeno!“
 Cziłowjel hožu kłobuje,
 S wódcza, ſ njeju wobroczenoh',
 Szwéczja prubi ſwéczjiſche,
 Réki wécznoh' žiwjenja
 Duſchu jemu piſchichumja.

Leſz a pola, ludzi próbdnej,
 Wotpoczniſtetej w cziſhini,
 Szchérſot, robot ſ haru wóſnuej
 Pucz a droha niephtnje,
 Zeno ptaczki ſpéwaja:
 Dženſ je kemiſz a njedzela!

Ŗ ſwójatnizy ho nétko mjeku
 Czerjódkſi w pyſche kemiſchazej,
 Hona, kuzi pak jim ſczeku
 Šwétki ſ rulu wjeſetej,
 Ptačkow kłóſ jich piſchewobdza
 Ŗ rjeſniſchemu hallelujja.

Džed a wotwa po kijeſchu
 Škhabajjo ja młódkſimi
 Czeſhnietaj tu lubu ſczéſtju
 Šiſchécze w wyſchſchaj radoſći;
 Zeju habat bliſto je
 A te pjalny njebieſte.

Na rékaſu mjelczi pita,
 Ptužne toko njeſiſchécze,
 Maſowa je wonémika,
 Wruſ do koſy njezéčzi,
 Szwony ſ žyrkwoje ſaſkincza:
 Dženſ je kemiſz a njedzela!

Czerwiſt hrufku piſchetoczuje,
 Szwéćjo njewé, ſchto tu čže,
 Ŗ njejuj pak ho tonaiſchuje,
 Šchtož je ſ njebieſz robdzene,
 A ſ tej próſturu kuzba ho:
 Piſchidžé ſ nam twoje kraſtewo!

H. Z.

Szlóŕzu napſcheczſiwo.

W ſažnym nalečžu ho w ſažrodže najſchego kuzboda rjanu
 ſpéwat kóſ (Amiel) potaja. Wón na najwyſchſchaj haſoſy naj-
 wyſchſchego ſchtoma beždéčje. Zeho móžny a jaſny kłóſ žyku
 wulku ſažrodu wožiti, a wutroba kłóſchego piſchipoſucharja beſčhe
 wot jeho ſajimaweho a lubnreho ſpéwa ſajata. Šchlóŕzow
 hwiſdanje be ſtábe piſcheczſiwo temu.

Maſajtra ſábe da ho wón ſážo na tymkamžnym méſtnje
 kſyſchécž.

„Štečje tola“, ſ ſwojim ludžom rjeſničy, „wón hlada runje
 na tužamu ſtrou, kaž wčzera!

Duž néčſto wotmołwi: „Wón ſpéwa kłóŕzu napſcheczſiwo.
 Szlóŕzu ho wón piſchuwobrocza. Wón žyle wéčje wé, hódje
 kłóŕzo ſleji, tež hódž je wono dženka wot raſſcheye niſčy
 ſapſchitajie.“

Szlóŕzu napſcheczſiwo! Šaſ rjenje to ſtinczi! A káſka
 kuzboda myſl w tym leži!

Hódž ty, mój luby čžitarjo, we ſwojim horžu ho modliſčy a
 ſpéwaſč, nimaž ty teſby ſačžečje, jaſo by ſpéwat a ho modliſč
 kuzbku napſcheczſiwo? Ty žyle wéčje wéčſ, hódje je twoje
 kłóŕzo, tež hódž čže mročjele horja piſchitajwaju. Wutroba je
 piſchego kuzbku piſchuwobroczena, hódž ho na ſwojeho Šbóžniſta
 wobrocza.

A piſchinjeſčelſki ty we wulkej radoſći temu ſtijeſej kuzbó
 kſwalospéw, nimaž ty ſchji tym ſačžečje, jaſo by najwutrob-
 niſčja radoſć na tutej kemi jeno kłabý piſchewkóbd byt tamneje
 kraſnoſćeje a ſbóžnoſćeje, wo kotrež we ſwójatym piſkwoje kſa:
 Piſchew nim je wjeſchetoſče dočž a ſama rjanocž po jeho prawizy
 wéčžnje? F.

Saſowidženje.

abo

čzerpjenja wjedu ſ Woju.

(I. paktačowanje.)

Saſrodnitowa beždéčje mjeſ dwémaj ſčymaj kuzbóžinomaj a
 beſčhe hižom wjele horja ſnječž duriſajata. Piſchetož jeje druha
 kuzbóžina beſčhe roſwérowana žona a wobbeždéčka wobhdlenia,
 kotrež be leđom 20 krocželow wot Saſrodnitowej dólene a hódž
 duriſčelje nimo, hódž čžyſčje do wby. Čžéſka Wjeſt be kóſki
 čžaj je muž pobk, ale wona be ho w tym kóſkim mandželſtwje
 hórčha hačž wjeſt wopotaſata. Wjeſt wja bebi „Womčzerjež
 Niſta“, dolež méječje wona kſžež a néčſto ſamoženja, kotrež
 beſčhe wot nana namréta. Tóſkamý beſčhe we ſwojim čžaku
 méſčer na jentym ſnježim dworje byt. Wot njeho nauwntny wona
 wſchelate jela ſejnacž. Wſchato ſu womčzerjo ja ſwoje ſtabo
 najbóle hami lékarjo, haž čžasto lékujja tež ludzi a ſtót. Tež jeje
 nan te ſtary ſtónny lékar byt a jeho wježdenje a ſhonjenje njebe
 ſačpicž. Šalo ho nan miny, piſchopadže „Nižy“ kſžežta, piſchi-
 póblaniſta ſažrodka a tručy pola.

Wona wobbeždéčſche ſwoje pola, pytačje a kuſchécſche jela,
 warjelčhe wſchelate pičje a ſwupačje do ſtopow nana, tola ſ mjeſ-
 ſchaj wuſtojnoſčju, wjedženjom a wobſladniwoſčju. Piſchetož wona
 njeſtoraječje ho wo ſbože bližſchego, ale roſčjenje kamžneje móčhnie
 a kuzba be jej naležaje. Zehobla wona bóle ludzi hačž ſtót léko-
 waſche. Zola piſchi ſhorocžáč ſtatu ho ju tež huſto wo radu
 praſchacu, a to najbóle tehdy, hódž bebi piſchidwéni myſkacu
 — a taſkſch je hičječje dočž na ſwéčje —, ho ma jich ſtót na-
 čžinjene abo ſo je wobuſkowany. W taſkſch padach wuſka wona
 ſpobžimne wéžy. Taſ duriſčaju ludžo na piſchi. ſhore ſtočžo kóžny
 džen piſchi ſkhabzenju kłóŕčſta težyž woſoto domu abo žpécho
 dwora hnačž a piſchi tym wéſte ſchlučžſki dóbrotáč, kotrež méjachu
 wotuſkowowanje dotonječž; tež duriſčelje ho ſhore ſtočžo je
 ſelowej žuſču myčje.

Druhdý pomóčſche tuto wotuſkowowanje, najbóle pak nječſačſche
 ſhorocž twočhnyčž. Wotom ho néčſto druhe wuſka a jeli dóbra
 natura ſtočžéčja ſhorocž piſchewiny — ſchtož ho huſto piſchi wſchém
 njeſtojomnym lékowanju ſta —, wéčželčje kſwalba lékaſki.

Čžim wjažy pjenjeſ jej jeje lékowanje piſchinje, čžim ſwupičha
 bu jejna wutroba. A tuta ſwupocž nacžini najwječſčju njejednotu
 w mandželſtwje, a to taju, kotrež hačž ſ puſtam a ja nékotre léta
 ſ roſwajajanju mandželſtwa wjedželčje. Wo tymkamžny bu Niſta
 njeinjekſtſiſčja a hórčha.

Wudowa Sahrodnikowa mejeje tute njehtmanojčej najbóle fačučej, pšehotčej jena wošpomětna bžowczičca njehtmedžišče jo won hibučej a njemóžejše jej nihdže prawje stupać. Tudy beše jo ščotoma doštnja, tam be najnjehšča wrota wuščičipnyta, jašo be bebi jabuto ščehnyta, jašo padže na jeje šahrože a nještčo trawy ho pomjeje; wšchito, wšchito ju jara wošněna a pšichnjeje wobomenu džěšču žakofny žwar a wjele njechoronych žčotow, hoj žamo drudhy puł. Škajtu bolocčej tajta njechornojčej mačžeri načžini, móže bebi lóždy žam myšlic, a tola njemóžejše wona lube džěščo dočej šakowčiča.

Wjelkowna hiđžejše Sahrodnikowa a jeje džěčjo hižom někotry čaš bež kem hačž nanahórije. Šaklad t temu žamemu ležejše wo někajim woprajenu Sahrodnikoweje pšehčičjowa Wjelkoweje hojenju žuseho, š widliščičemni čžiwowaneho džěčja, kotraž beše Wjelkowna jašo šponika.

Ťi hobžiny wot Wěšowža bydloza mačž sebra junu na hymnym, wětrojnym najšmim dnju žwoje žłore džěčjo, jo by je wot Wjelkoweje hojčej data. Dolež pał pola tejebameje hižom tojščto čžowjetow čžakofče, šastupi žuta žona pola Sahrodnikoweje do šfny, dolež žama čžujejše, jo je ranjši wětr sa to woboje kurjatto ščtobny. Pšiči tym woprajča ho Sahrodnikowa, šaktu žłoročej džěčjo ma a hačž hiščiče pomoz pola woprabwđiteho lečarja pytała njeje. Wona šponi, jo je jeno pola Wjelkoweje pomoz pytała, a to hižom pšehed ščtworčitłem, jašo ho žłoročej šapocja; jo pał njeje ho ničžo polpšičiko, — haj šteršo pohórsčičko, hačžunje šu wšchito čžinił, ščtož je jim Wjelkowna wufajala.

„A ščo je won moja žužobžina wufajala?“ prajčejše ho Sahrodnikowa.

Wona prajčejše, jo dyrbiu džěčjo w selowej juščy wot 9 wšhelake selow, kotraž mi wona žobu da, žumpać jo dyrbiu je š jenyum a tymžamym trjenjom wutřec, a potom pšiči wotebjerazym mēžacur tuto trjenje pod bošowy keč šaryč. Wona mēnjeje tež; ta rucje hačž počžina tuto trjenje hnič, ščtož ho hižom ja někotre njebžele stanje, wotebjera žłoročej a dyrbi ja 2 abo 3 mēžazy žyle šačej. Wo jeje mēnjenju je ho džěčjo pšehed tonjom, pšom a čžornej tošofču naštróžato.

Žačo be tuta žona wobščerjenje a š množimi žčotami žwoju rěč ščončička, džěčej Sahrodnikowa t njej:

„Žuba žona, wěriče wy woprabwđe tajle blady? Pola mojeje žužobžiny ma lóžba žłoročej žwoj šaklad a špocžat w trojich štróželach. Žo je hmeščne. Tež njebóžni ho lóžba žłoročej š jenyum a tymžamym trjenjom hojčej. Wy widžičje jo žama na žwojim džěšču. Ža nočju jeje šela šapic, tola hušto wone wjaž ščobžba hačž pomhoju. Čžehobla njewopraščeje ho lečarja wo radu a pšichłaburječje ščtworčitłem, šak to woboje kurjatto bjes polóžnojčej žwojeje čžiwile woštanje? Ž temu je džěčja šak hruby a šymny džej, jo móže džěšču žijnječej pšichinjčej.“

Žona ho na wšhelate waščnje samolwječje, tola woprabwđe wofomny žatož t porječičenju jeje žpěho šabžerjenja njemóžejše hačž. Haj, wona be šabšepjena dočej, jo Wjelkovej woprowjeba, ščtož be jej prajene.

Žačo beču ludžo woteščli, pšičileži Wjelkowna t Sahrodnikovej a počžo ju žakofnije hanič a šelešče šakrašnje na nju. Wona porotowalčeje jej wěžy, kotraž byžjadu Sahrodnikowa, byču-ili wěrne byče, do žłostatnje pšichinjčej.

Wot tamneho čžaba šapšičja Wjelkowna lóžbu ščabnojčej š radofiču, pšiči kotraž móžejše Sahrodnikowa hanič a jej ščtobžičej.

Wjele žyžaz žyšłow je Sahrodnikowa wot teho čžaba wufajala, wbežej be bebi njehtnau Wjelkoweje pšičičahnyta. Tež

čžorna žana čžiwowalčeje ju pšehed wšhelate wumjetowanja wot teho čžaba, hačž beše Sahrodnikoweje prjebawičje pobenbženja šponika, a to najbóle tešdom, hdyž pobražnišu dań na pošajentym dnju njewotwjeđe. W prěnič lečah beše jo to štanje w prawym čžabu štao, ale wošbžičjo, hdyž mejeje jeje hołčca šakulu woprowtač a wjažy dralčanja trjebalče, a šakšučja ho pšehed bóle pomješčej, dolež pšehed šnutstwowu žłoročej jeje mozy wotebjeracz, njebe jej lóždy ras móžno, pjenješjo w prawym čžabu potóžič. A to wotješčiči jeje žudobu a jeje čžerpjenja.

„Ale čžehobla wošta wona w tutej žhči? Wěbežče wo wšy žane wobhlydenje ja nju? ho žyščuju čžitarja prajčej.“

Drje beču hiščejše někotre wobhlydenja wo wšy, žudobna nučejše Sahrodnikowa, jo dyrčejše w hužbenej štoi, kotraž jej a jeje džowczičžy žobu ja komoru žčujejše, wostac. W lečje čžiwowalčeje ju horžota, w šymje šyma. Šbyž wětr jeno troču duječe, ščabčajče jo žwěža na bižde tam a žem. Ščachle, šakraščeje móby a šeleneje barby, mēžaju došhojite ščahčičy a dawoču dobru čžopotu, hdyž ho drjena dočej do nič natla. Ale žudobna nučejše tež pšiči tejenju t lutowanju. Šačo ščepotatčej mačž a džěčjo šymy dla a móžejčej ho pšehed šymu hiščejše najlěpe pšehed šažne lehnječžičje wobarnowacž.

Ž lóžbu mēječičej žiane čžopke žožo a polpšičičjo. Pošlebničej beše šepičje, hačž wšchitłe druže wěžy wo štwje.

(Pšichodnje dale.)

Wšhelake š bliska a š daloka.

* Š žučžiny. Ža Wože štwičje popokofny wotmeje Wudylke pobežne Gustaw-Adolfske towaštwo t žwoj lečučej žwježej. Woiščne lito w Šwabach žanežo žurwofnešo žwježenje nješymy mli. Wěža pał mamy t naščej wožabže dowěru, jo ho to tajki žwježej, wěšo dla žynneho čžaba jeno čžiči, š radofiču horjewojne. Že tola 100 let, jo by ewangelicjo wěrbžatnja našču, we wójnje wotpalenu žpřeč šwaricž pomhali. Duž dopomniny ho tež na něčžičnu wójnišu našu naščich wěrbžatow w rošproščenjeju a witažny wšchifčič pšehedłow Gustaw-Adolfskeho towaštwa š blifčojče a dalofčojče do naščej wožabdy na žwježej. Wredowacž budžeta na něškim šaraj šaraj Šterčš t Arnšdorfa pola Džčina, na šerškim šaraj šaraj Šarčej t Šchadžičy.

* Pšehedžyžo pobežnyč towaštwow „domowinšeho džaka“ ša Wudylki wotčej mēčaju pod wobženjom šniela hamškeho hejmana š Pflugl pžat 19. meje pošebženje w hamškim hejmanštwje. Rošprawa powjebalčeje wo žyanym rošwitanju domowinšeho towaštwa t šaitaraju šarajenčy a t pomozju wudowowa a žyrotow pabnyžny wošafow. A tola je š bžiwaniom na wulki wotčžinišči nadawł, žič mēžaz a bóle ročje, nišne, so by po móžnojčej lóždy, kotraž to móže, šastupič. Žo je wón naščim žwěrynym wošwarjanem a wóžmenum šrajej wnojty. Šěny pšichinofč wučžini jenož 1 hr. Ničtož njewurčej jo š tym, jo je šakštanje šranjenč žama pšičištčonofč štao. Žowafčowo domowinšeho džaka wěšo telko pjenješ nima, jo móže tuž, šofžič šu wobščtobženi we wójnje, šěžiwicž a jich šžerčejč. Žo je wěšo wěž štao. Ale našči wošaz, žič šu čžěnje čžerpili, nječabžba tola něšto bjes džeka a powoškajnja žwječičej, wo tžželeni wot woaščneho žiwjenja. Šim pučž potašacž, so bžychu pučž namašali do džeka a powoškajnja, kotraž móže hiščejše wupjelnic, to je nadawł „domowinšeho džaka“. A t temu pomhacž, je nadawł lóžbeho wotčžinižy šmyšleneho pobbana.

Zamolwite redaktor: J. Góšle.

Čičeč a nakładnik: M. Smoleč.

Sy-li spěwał,
Pilnje džélat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérnj
Přez spar měrj
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swérnje džélaš
Wšědny dny;
Džéš pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočú ty.

Z njebjes mana
Nječ či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew ćel F.

↳ Serbske njeđzelske lopjeno. ↲

Budawa ho lóđu hobotu w Šmolerjez knihičičkčječni w Budyšinje a je tam ja šćiwórtlětnu pšehpřetatu 40 pj. došćak.

Craudi.

1. Pětra 4, 8—11.

Czaj mjes Božim přěčom a hwiattami czaj woczo-
wanja rěka. Hwucjobnizy w tutych dnjach w Jeruzalemje
na wulceje hwiatego Duča czakachu. Tež my na nieho
czakamy. Wly drje hmy hižom hwiatego Duča došli,
ale lóđu s naš wě a czuje, wo je jemu wulceje Božeho
Duča jara nulne. Št temu pak dyrbymy ho tež pšichoto-
wac. Št hwiětnemu pšichotowanju na hwiatti ho w tu-
tym tyžběnju wjele stawa; nječ je, ale na pfokanje a
cziježenje, rježenje a bělenje, pječjenje a warjenje, pšich-
dženje a wotenidženje ho na žane wašdnje wo woprawdžite
wješele tuteho hwiědženja njewobichubdžeje. Štlyšćimj
š epistole, kak ho prawje na hwiattowmj hwiědžen pšich-
hotujemj.

„Zehodla budžeje štróbi a wachujeje t modlitwam.“
Šwajaty japoschot naš najpředžy t modlěnju napomina.
Nječ ho zehodla w tutej wózy špytamj a praňujemj.
Hdžy w starých modlešćich knižach czitamj, n. pšich, w poradiš-
lahrodzj wot Jana Arndta, w modlešćich knižach wot
Starki a podošnych, dža nam napschecziwo šćinči taj šćni
pšalmow abo byrglow, kaž jandželiste šćerlufše a naš do
njebjes horje nješe. Na tajlich modlešćich knižach je
naš czaj nadpabnje šćudj. Šćisto je wopšichijeje nowišćich
modlešćich czim hnaobniše, do czim rjezišćich delow šć
šwajšane. Žim stara nutrošć a móž modlitwój pobrachuje.
Šćtož wot wo našich modlešćich knižach, to tež wo našich
modlitwach me wulkm a žylym pšacji. Wly hmy w modle-
nju do sady šćli. Přašćej ho šćam, luby šćešćizjano, kak

š tobu šćej? Kak šćej š blidowej, kak š raišćej a wječorněj
modlitwój? Špěwajich šćwoje paczerje, hdžy ho t blidu
hřdajch, šo by dary Božeje milosće t hřebi brak? Mašć
šćowo džata, hdžy je tón knjes tebe nabyšćil. Špomnišć
na Boga, hdžy wotučjich? Poručjich ho jeho wšćeho-
móžnemu šćfitej, hdžy šćwojej woczi šćandželich? Hdžy
njeđzelski džěš šćownj šćownja, wone t šćromadnej modlitwój
wolaju, pšichidžej ty? A hdžy ty woprawdže ruzy
šćitnjesh a toleni šćidujesh, šćpytaj šćo pšćed Bohom,
totryž do wotajneho hlada: kak hušćo pšćinješćej Bohu
šćowa wutrobj a kak hušćo jeno přěšćne prajibma, pšćan-
šće bórbotanje? — Šćto naš tak lenich a njšćimanjch
czini? Šćo šću čělnje myšće. Pšćownj brjuch ho rad nj-
modli. Zehodla nam japoschot pšćiwowla: Budžeje šćróbni
a wachujeje t modlitwam. Wón jeno tyč njeměni, totřyž
šću we wolišćiwje a wobšćranšćiwje žimi, ale wšćitšćich tyč,
totřyž ho dadža wot hřćha a nekážejće čělnje žadoseje
jimač. Čělna žadosej a čěšćelakomnosć, nahrabnosć a
šćarosej šću žemnašćka čěšća na šćidlowaj bušće, totřaž
ju dele do šćitubiny a čěšćomnosć šćemje čěšćnje a ji šćabžowa,
šćo pšćebnyč do hwiětych wšćyšćotšćow Božich. Wu-
šćwobodž ho wot tajlich šćadšćowow modlitwój, mój luby
šćešćizjano! Wšćěšći šć czatozymy japoschotami šćwojej
ruzy a modl ho nutrenje a wěrnje: Šćwajaty Dušo, pój
wšćak t nam, a ty budžesh šćwobodny.

Či wucjobnizy jeno wo wulceje hwiatego Duča
njepřočachuj, ale dale wo nič rěka: woni běhu w jency
myšći hromadje. Hmune tat tež dyrbymy my wšćadba
š jency myšći byč, hdžy dyrbi Boži Duč t nam šćazňujec.
Zehodla dale w epistoli rěka: „Pšćěde wšćitšćim wšćami

mějce mjes hođu hylnu lubość." Tu lubość japośćtoł jako wodawazu woſnamjenja: „Wona pſchitrnje hrěchow hromadu.“ Wón nječa, ſo bychmy ſ lenjoježu kiſale ſłóbt, czorne bèle mjenowali; wón nječa, ſo dyrbinny ſ ſmyſlam a hrěcham hoćucłowjeła mjelceć, ale my teź njeſhměmy nad tym ſwoje ſpodobanje mječ, je wupytac a wuſbėdowac, powjeſchicź a ſ woſebitej rabośću do ludźi rosnjeć. Pſchetoź naſche hrěchi je tón Knjeź Jeſus je ſwojej trwju w hnadže pſchitruf. Na to dyrbinny ſo dopomnić.

Lubość ſo dale woſnamjenja jako dawaza: „Hoſpodyrje ſo radźi mjes hođu bjes morcotanja.“ W tym waſchmyu kaź w raiſchym traju a woſebje w czaſach pſcheczechowanjow prěnich ſcheczejjanow ſo hoſpodyrnicy dženka wot naſ porėdko žada. Ale hładaj na ſyroty a pomhaj, ſo bychu dom doſtate; hładaj na huſjenych a pomhaj, ſo bychu woſchewjeni byli; hładaj na dalocih pohanow a pomhaj, ſo bychu ſ ſwėtku ewangelija pſchitrufi.

Lubość ſo dale woſnamjenja jako ſłužaza: „Skuźe ſebi jedyn druhemu ſ tym darom, kotryž doſtał je, jako czi dobri ſaſtojnyzy wſchelteje hnady Wojeje.“ Pſchitkad je naſh Sėbźnić, hdyž je wuczoſnikam nohi myk. Zať kaź wón dyrbinny ſluźobniży a pomozniży, diaſonjo a diaſoniki być. Skađonocj ſ ſluženju je doſeć a nadoć w ſchoroći, nuh, bėdnocji, w towarſtwach ſa roſchěrjenje biblijo, prawowanjom, dobrach knihow a czaſowpřihow. Kóždy njech to cini po tym darje, jako wot Woħa je doſtał, ale niź, „ſo by w tym ſwoju czeſeć pytał, wjele bóle: ſo by we wſchėch wězach Wóh ſhwaleny był pſchecze Jeſom Křtyſta, kotremuž budź czeſeć a móž wot wėcznoſće hać do wėcznoſće.“

Hdyž ſo tať ſ modlitwu a lubośću, kotraž móže wodac, dawac a ſluźic, na ſwojati hoťujemy, potom ſwojaty Duch na ſwojim wuſkim ſwjedźenju nimo naſ njeponėdže. Sėmjeđeń je wuhoťowaný ſ mejemi. Kėti jeho hnady na naſ dele ſchumja kaź miſh, wopłodžazy deſchė a w naſ nowu mėnu, nowu lubość, nowu nadźiju ſbudza. Građi, wuſhych naſ, luby Knjeze Wožo!

Ja ſbőzny bym a poľny mėra
Wſchi tajkim Wožim ſwėdźenju;
Hłaj, twoje dary woſaje mėra,
Niź ſkupje, ale ſ wulke hromadu.
Dy móžeſh bóle duſhu napjelnic,
Dacž móžu proſbyć abo ſrohmic.

Hamjeń.

Ujedźela a ſwojaty dzeń.

Luby Wóh je ſ njebeſh prajic:
Sčelėc dnjom, cłowicze, bym czi ſtajić,
Ma tych próžij ho a dźetai —
Sėdny le miſhi hboź a ſpėwaj;
Uzeleć mój dzeń a ſtowo ſwiate,
Twojej duſhi ſ ſboźu date;
Sčtož by křtyſchał njeđelu,
Duſhi hłėb je w tydźenju.
Sčtož to nječa, — žohnowanje
Najlėpſche ſebi kradnje;
Tole, lube dźetaco,
Sapřicze do pomjata!

Modlitwa Jeſusowa.

Naſh Wótcze, kř by ty w njebeſchach,
Sėwječene budź twoje mjeno.
Pſchidź ſ nam twoje kraleſtwo.
Twoja wola ho ſtať, kaź na njeju,
Zať teź na jeni.
Naſh wſchėdny hłėb daw nam dženka.
A wodaj nam naſche winu,
Zaťo my wodawamy naſhim winikam.
A njebeđž naſ do ſpřowanja,
Ale wumoz naſ wot teho ſteħo.
Pſchetož twoje je to kraleſtwo
A ta móž a ta czeſeć hać do wėcznoſće.

Hamjeń.

Matthea 6, 9—13.

Wo modlitwje.

Sa czož wy teħo Wóťza proſbyć
budźeje w mojim mjenje, to budže
wón wam dacž. Jana 16, 23.

Modlicž ſo dyrbiu — modlicž ſo chžu — modlicž ſo ſ m ě m — to je ta trojaka pſchicžina, kotraž mi wječor a rano ruhy ſtynycž dawo, ſo bych ſwóh dźať a ſwoju próſtju pſchėd wſchėhomóđneho Woħa pſchidnić. Za dyrbiu ſo potajkim modlicž. Wóh to chže: bjes pſchecłaca ſo modlicze, czeťpi nėchť mjes wami, njech ho modli, je nėchťo dobreje myſle, tón ſpėwaj palmy, je nėchťo mjes wami křow, njech ſawoka ſ ſebi ſtaćichy teje woſady a njech ho modla ſa njeħo a jeho žakbija ſ woliom w mjenje teħo knjeja a ta modlitwa wėdy budže pomocž a teħo ſchoreħo wuſtrowicž a tón Knjez jeho poſbėhnye. Pſchetož próſtwa praweho wjele ſamože, hdyž je ſprawna, tať prajť jeho ſtowo, Wóh wuſchał njeje myſle wot naſbala inaje a nam dobroty wopotañuje bjes naſchjeje modlitwy, tola ſo bychmy ſwoju wotwiſnoſeć wot njeħo pſchego ſačuwali, žada wón wot naſ modlitwu. Duž chžu ſo teź modlicž, pſchetož moja wutroba a tutyj ſwojatyj ſtuſtom žėdi. Sėwiſta niſa, czeža powoćanja, njeđoltonanoſeć žiwjenja, ſlaboſeć wutroby, hođžina ſpřowanja, hida bratrow, mje njeđėdo to želenja a ſlaboſeć pſchėchadža, tať ſo bych ſadwėlowať, njeħođž ſo w tajkim czaħu ſ tebi, njebeſki Wótcze, modliť a pola tebe tón m ě r pytať, kotryž ſwėť dacž njemóže. Ale tať ſbožowan bym, ſo ſo teź modlicž ſ m ě m! Pſchetož my nimamy wjazy teħo wotročkowſteħo duħa, ſo dyrbjeſi ſo bojeć, nė, my mamy pſchec Křtyſtka teħo dźėcznoħe duħa, kř nam prajicž dawa: Wėba, to je: luby Wótcze, my wėmy, ſo naſche modlitwy přėduje njewuſkicžinja, ale ſo wot jeneje byćnoſće wuſkřyſchaja, kotraž naſche próſtwy duſjelnicž m ó ě a ch ž e, ſu-ſi je jennej mudroſcju pſchecjene — a rėčž dźelcžowjeje wutroby namaca puć ſ Wėtzei, hdyž ſo wona w Jeſusowym mjenje ſta a ſ jeho ſtowom ſkőnczi: niź moja, ale twoja wola ho ſtať. Hdyž pať kať modli, ty teź moju modlitwu njefazpiwoač, Wótcze, pſchidni-ſi ſpřozny a woſebježemy ſ tebi — ničho njeđyebi moju wutroſeć koſyć, do ſwojeje komortu chžu ſađž a ſwoje burje jamitnyć a ho ſ tebi w potajnym modlicž, a ty, kř do potajneħo hładajſh, mi to ſapřacžicž ſawnje. Pſchego woſtať mi ſ hėkřtom ſlėdowaza ſchucłca:

Mój najlėpſhi trwotł w žiwjenju
Ze, hdyž ja ſ Woħu ſdychuju;
To móž mi dawa w ſlaboſeći,
We nuhy, hořju ſpotojnoć ſa wutrobu.
Hamjeń.

Na trawiczkju.

Trawiczkja ty mólciżka,
Przej, sęto masz do dżęta?
„Sęcheru jemju wobżewam,
Draščętku ji rjanu dam,
So ho lubje hmeņa.”

Trawiczkja ty homotna,
Sęto masz w twojej kuzy?
„Dute rjane róziczi,
Kiz czi isęetu pod nohi
Ra brężku a kuzy.”

Alle sęto ho jelena
Wobhuję, pęcha honow?
„Dremaię w mojim wobskru hđje,
Sawalam a nńrijam cęte
Do jelenyę honow.”

Selenawka twętoja,
Dęat czi, dobroćwina!
Twoja hężba luboćse
Se mi stajnje wjebele,
Trawiczkja ty miła!

Pobożna kłuda wudowa.

Kłuda wudowa męjeŝe kłi dżęzi ŝejwiće, pęchi tym be ŝkora-
wata a mōżeŝe hebi jeno se isęicjom nęščto saŝtużicę; ale wona
bę pobożna, dowięrięŝe ho Wobu a ŝkobdęŝe po jęho piščitajniach.
Zyle hinal imyńlena bęŝe druha, ŝ njei w teŝkamńej tpeżny
bydłaja wudowa, runjež čęhęŝe sa dobru ŝęŝeŝijanju dżęczana
bęć. Za čęhęŝe ju jedyn dżęn naręćęć, so by ho bu na zuje
pola sęta a hebi ŝ njei torbit bęrnow wuŝpaka. Alle ta ho
njedahaće na tajnim pobuščętwje wobdżęlicę. Za druha pal
męnjęŝe, so je to jeno malićkoleć, kotrejez dla hebi ničto žaneho
ŝwedomńja činić njetreba, a dżęŝe žama. Alle tej pobożnej
wudowoje hu jęina ŝrawmońež na ŝpudżitnwe waščnje ŝapćajęna;
piščetož hiščęŝe tōnkańny dżęn doŝta wona to darjęne, isętož
bęŝe rubitž nočęhęta — žęty torbit pońny bęrnow, a to wot
wobŝędżerja tehoŝkamńeho pola, na kotrymž bęŝe te bęny trado-
nyć dęybajęta. To ju ŝ nowa we ŝwęrnoleći napisęęinow Wōzim
piščitajniam pońyni. Za druha wudowa pal, njemako piščes to
ŝahanińjęna mōżeŝe jeno jara hubjenje ŝwoju ŝawicęž a ŝwōj
hńew potajicę.

ŝ teŝkamńej ŝrawnej wudowoje piščitńdę w jęnym čęhu,
hđżę bę hęłdę drohi a mačo žyrowy doŝtać, ŝhudy, huńjeny,
ŝkriwawy muż na dwęmaj kjomaj a proŝęŝęŝe wo ŝŝitu hęłdę.
Dofelž pal žama jeno hiščęŝe tał wjele męjeŝe, so mōżeŝe ho
je ŝwojimi dżęćimi lędom najęć, isapowjęzi ŝhudemu jęho
přitwu. Tola tōn ho njęda wotpoŝalać, ale ho ŝpudnywščji ju
piščezo ŝ nowa proŝęŝęŝe. Daw žomo, so by jęho ŝpotożita
hebi hinal radęicę njewjędżięŝe, haćž so temu ŝwoju ŝuŝobōżim
w domje sa teho ŝhudeho muža wo pomoz proŝęŝęŝe; piščetož ta
męjeŝe, taž bę jej wedomne, hiščęŝe kłi pokruy kęłdę
w ŝamorje ležo. Alle jęna přitwa wōsta podarno, ta njęŝmilna
duŝka ŝamolwi ho ŝ tym, so ma jeno mačo hęłdę a jo, hđżę je
tōn ŝęđęny, njewdę, hđže druhi jow wŝačę. Žanna dre je wob-
kręci, so budje Wōh jej hęjom sažo hęłdę dawoćž a jej to mačo,
sętož na teho muža wożi, węŝęŝe drowōżny narunacę, ale wona
ŝ wuŝmęwanjom wotmolwi: „Sđhđž ŝy tał hępa, so tole węriŝč,
baj jęmu žama! ja tał hępa njęŝym, ja hebi ŝhowa, isętož

mam.” Zyle ŝrudna wrōćzi ho ta dobra žona ŝ temu ŝhudemu
mužej a dżęleŝe ŝ nim ŝwōj poŝledni kuŝt hęłdę, tał so dęybę-
ŝe je ŝwojimi dżęćimi poŝ hędna lehnyć hęć.

Tola tež tala ŝwęrnoleć ju tež dobroćwiej duŝki ŝ wyŝkōta
dele nanajdohatęŝo ŝapćajęna. Piščetož lędy bę najajtra ŝtanyka,
piščipōŝkachu jej ŝ druŝje węhę ludžy, kiz wo jęnej nuhy,
w kotrež runje nętko bęŝe, ničo njewjędżięhu, dżewjeć wuŝkię
pokrutow hęłdę. Pożna hęwda a ŝawicęŝe hładajęta ta ludarka
tež na tole ŝpownawje teho njębęŝleho dawarja a njewjędżięŝe
ŝwoje ŝmutsowne njęparje hinal wupluŝtać, haćž so prajęŝęŝe:
„Tōn hęłdę wŝač by ty tež doŝtala, runjež by temu ŝhudemu
mužej ničo njębata.” —

Kr.

Sařowodjenje.

abo

čęřępjenja wjebu ŝ Wobu.

(2. pokraćowanje.)

Wono bęŝe powoŝtanta ŝ tamnyč čęřow, w kotryčž bęču
lępęŝe dny pola Sařowdnikowoje ŝ tręjcion a ŝhudoba a tradanje
hiščęŝe do jęje domu ŝačahnyęŝ njębęŝętej. Toŝamo pal tež
bęŝe jęnicęŝe, isętož bę ŝ nętotrej draŝtu ŝ tamnyč čęřow ŝbętkę
wōstako a sętož bę wona piščed dļje haćž pęćęimi lętami, jačo
do tuteho wobhudenja ŝačęŝe, ho bu piščinjęka.

Stare njębarbjenę bńdo, dwaj dżewjanaj ŝtoaj, na kotrymajž
mōžeŝe ho wjedawŝka barba lędom ŝpōnacę, a ŝhachłowa žawla
bęču žyła nadoba jęneje ŝwiczi.

Sařowdnitowa hędžęŝe na ŝhłabę woblicęm ŝhachlam wobro-
čęna. Wona bęŝe tožęž na ŝhłabate bńdo a hłowu na rutu
ŝępjęta. Piščed njej ležęŝe liŝi, kotryž na hęřow maćž poŝajp-
waleŝe, piščetož jońne trępti, čęřitum paćękam ho runaje, roniachu
ho ŝ jęje wobłędnjenju wōčęřow, ŝ teju wōčęřow, ŝ kotrymajž bęŝe
jumu tał ŝhoble a lubojnje do žiwta hładaka. Dżowczęzka bę
ŝ hornom woteŝka, jo by po wobu sęta, a tehadba maćž ŝwo-
jim hęřlam njewobarajęŝe. Sđhđž bęŝe ŝařka pōbla, jawrje
Sařowdnitowa, tał derje haćž do dżęŝe, ŝwoju wjęhmońež a ŝwōžbu
hłudoto do wutrowy, tola ho jej to ŝtajnje njęporadži.

Liŝi, piščed njej ležagy, bęŝe jej wutrowo ŝ nowa ŝranik, pal
tež jej wumozęnje ŝlubit ŝ raja dweju hęřow, kotrež ju ŝtajnje
čęřiwowajętej. Liŝi męjeŝe ho tał:

Žaba hńawola!

Za njęwom Žebi na Dwoje liŝty wotmolwjenje dač, dofelž
piščęŝęwo wōŝi wjowjeje žony ŝtawoćaz njemōžaz a nočęhę.
Žahama pal męnjęŝe, jo ŝy ŝwoju ŝhudobu žama ŝaŝtużita
a na ģimjeręzi jęneho bratra wina a jo wođže Žebi we ģwojeje
wotmolnoći męčž a wiđęć. Haćž ģum jej runje čęřto Dwoje
ŝrudne žiwjenje piščed wočę ŝtoaj, taž bęch to wot Węřowziteho
ručatara nalhonit, kotryž bę Dwoje ģamńę ŝbōžny we wŝęch
ručadach wobkręci; dba njemōžach tola jęmu wutrowo hńečž a
jęje twęrbu męŝi wotroćicę. Nętt pal je ŝrudny pobawł
moju žonu hńuť. Piščed ŝčęřojimi njędęjelani wja nam Wōh
luby ŝnjes našęu lubu Emku wo kratej hęřowęzi piščes
ģimjeręzi pęreć. Wona bęŝe nębđže tał ŝtara, taž Dwoja
Ĥařka. Nęhđny bęŝęŝe čęi hōčęžny hebi hętrow pobōneći. Szo
na to dopomničęŝi, čęje moja žona Ĥařki dla ŝańdżemoleć ŝa-
pōmnić a Žebje pola naŝ horjęwajęć. ŝ nowemu lętu načę
pobrožnit ŝ našęeho domu počęhęnje a Dę mōžeŝe jęho ŝwiczi
wobčęhęnję. Piščitńž tehadba bōřny po nowym leže ŝ nam.
Dwoje węhę piščępōdaj węřarje. Sđnabž mōžęmy je se ŝtado-
noćju ŝ nam piščinjęć dač.

Žebje a Ĥařku dočęřajęje ŝ wutrownym poŝtrowanjom

W Wřęřowu, 20. bezęmbra 18**.

Dwōj

ŝwaf

Wjebciđ ŝjadka.

„Daj, ja chcu do Brześowa, chcu tam hwojnego dźeńca dla; pchcetoj śchtë by ſo po nim horje brać, hdyż ſym ſo minka, a moje dny ſu wotlicżene — kaſchel budże nje ſtónzowac — a mozy tóžby dzei bóle wotebieraja. Se też ſorta mojego njebo-
czicżeſtego mandełſkeho hyciżce twjerda pchcijoſmo mi, ja ſym jo ſaſtuznika, — budże ſo tola mojego dźeńca ſmilicż — Wóh ſam je ju t ſmilicżowa a mitóciż naczić — pchcēs ſmyercē jenićkeho dźeńca“ —, taſ rēczeje dóbrotaj, tola trojhmilnje, haczrunje du jejna rēcż czaſto wot kaſchela ſatorchjena.

Sahrodnitowa bęſche nędže 40 lēt ſtara a ſhorocē, ſtarocē, ſrudſba a ſhuboba njebęchu jeju pjebowamſzy zjanocē žyłe wu-
hojnyć moſhe.

Cziń jejeje draſty a ſkutno, haczrunje bē ſtaroby dla křetno woblędnjene, pſcheradzichu, ſo je nęžby w hwojſchim rjeđe w žiwjenju ſtara, hacz bē po nęcziſchim wobnyhlenju widžec.

„Chto bē to? Njebē to hřbō mojego dźeńca?“ dźeſche wona poſkuchajō a ſ ſhwatom hylſy jetrējo.

Žakolcżazy ſkręžny hřbō ſaſtlicza a wótry ſaptał jeħna na-
ſtrožanu maczet tał rucze t durjan, hacz jej jejne mozo to do-
wolicħo. Wędom pał bęſche durje wotewrita, ſtoćzi Ğańſka ſ
ſhwatom nuś a ſhowa ſo ſady maczerje. Sa nje j ſo
Wjelkowa wala kaź nabyrany kraholž do jſtny, w rucy ſuchy wrut
dęerjo, ſ totrnyż ja Ğańſka pjeriſę. Sahrodnitowa ſaſtupi jej
puć a dźeſche:

„Chto ma tutón hołk na hebi? Chto je wam hołcjo czińiſo,
ſo ſo ta ja nje waliće? Sa to njećępju a —“.

„Daj, haj pomhajęe waſchej njerodniży. Njeńcziżomne hołcziſto
je ſaħo ras hwojny křolēž na mije ſtoſijo a je ſe ſtarym horzom
pincęne wotno wobſito! Wby te j hołny wſchito pchidacęe, wona
može wam na hrowje rejwac a druħim ludžom ſchłodu czińic,
kaź chę! Wby ſo wo to njeſtaraće. Wrochęſki lapaty lud nje-
može ſchłodu ſarunac! Tola, hdyż wy tutej njeńcziżomnoćci nje-
wotpomhaće, budu hebi ſama mēr ſhotowac, ja budu hołcziſto
bić, hacz wozaj jaćlicż njebudže —“.

Tute a hyciżce wjele hórſche ſkowa wuſhpa jeiny hibićiwy
jajly tał ſhwatnje, ſo naſtrožana Sahrodnitowa t wotmołwenju
pchicēł nje-móđeſche. Węboba Ğańſka dźeſche ſ ptaćom:

„Ach, luba maczi, njebudž ſta, ja ſym ſo na hładje ſchęcęžny
wobhymka a padnyta, hornj je mi wulicęa a do wotna ſlecęa
a je ſo Ğodu wóstrajht. Nęk nimamy žaneho pchispranęeho
horzja, ſ totrnyż moħta po wodu hohóćic.“

„Smęruj ſo, lube dźećo, tudy njebudęmy wozaj hornza trę-
bac. Hyciżce dęħba chęmaj ſo na puć do Brześowa podac“ —
a ſo ſranawicęi wobrocęi ſo t Wjelkowej a jej pjenjeſe po-
dawicęi dźeſche: — „Tudy ſu moje poſlebnje ſchtyri heřborny,
wpmicęe je a ſ tym dęje budże waſcha wobſita ſchleħza ſapkačena.
Wóh njebudže naju na puću wopuſchęcic a budže nje a moje
dźećo wobanuwac pchcē hruboćija a ſatracħym ſaħadjenjom.“

„Nęk pał wopuſchęcęe moje wobnyhlenje na męće, hewał budu
waſ wobſtoręć a potom moħto ſo toħto też wo weczach ręcęcę,
kotrež wam lubo njebudęja a wam męće cękće hwoſtaje pchic-
njeć moħte.“

Hdyż bē hyciżce Wjelkowa najhórſche leſtrowanje, maczet a
džowu naſtupaje, ſchřetajō a wotajō wuſhpa, cziħny pjenjeſy
maczeri pob noħi a ſačijny durje ſ tajtm wotmačom, ſo ſo
žyła tħęž ſačſaħny.

Kaź ſańczena padže Sahrodnitowa na łożo; ſkowa Ğubodžiny
bęchu ju pchęmoħte. Wona bęſche ju njeſe druħim też mordaciu
mandełſkeho mjenowata, a to w pchitomnoćci njewinowateho
dźeńca.

Wſtatajō padže Ğańſka na maczet, majtačhe jejeje woblędnje-
nej liży, koſchęćhe blędej hubje a dęeręćhe ju twjerdęe wo-
pichajatu.

Wędom ſchęptajō wupraj maczerka tute ſkowa:

„Ğańſka, wotaj nje, ja chcu poħ hodžim wotpocžnyć a jeħi
mžno podbręac — węm ni, dźećo, twoja macz je wjele ſhrę-
ſchta, ale mordaciuwo jeju wutrubu njeħſi“; — a bórtly ſaħ-
dęli wotęžja a ſapadže do ſpanja, mnohe hodžiny trajaje. Je
Węłka wobſębowalchę iſtkinuje bręmanje maczerje, ſežęe
ſchtyri heřborny je ſemje a tħny nęħto drob a nękotre ſchęcępi
do ſkachłow.

Czaſto poſtróži ſo maczerka w ſpanja a hrabačhe ſ rukomaj
do pomętra, kaź by nęħto popadnyć chęyła. Seje mjeſowcjo
ſo pchęmęnowačhe, kaź pola dźeńca, kotrež je wot ſchřeręžny
abo widliſchęjow ſapchajate. Wotom pchidędže cziħi mēr na to-
ħame a hnećejene na jejunym cžole a miſe poħmęnowanje ſo na
twjerdęe lamnjenej hubje poſawowačhe.

Ğańſka cziħtačhe hwiłu we hwojčij ſchulſich kniħach, potom
pał ſaħo poſtany a hładajche ja bręmatej maczerku.

„Saħo pchidędže bołotny kaſchel na nju a ſaħna na hwiłu
cziħe bręmanje. Ğańſka ſħny rucęży a dóbrotajche cziħęe, tola
ſwpmilnje:

„A luby Wóžo, pomhaj wjele Ğorej maczeręy! Pomhaj jej,
ſo mōžemy t tutej wby wacħaħnyć, hdyć ju ſi ludžo pchęcęće-
ħaju. Wobaj ſķe Wjelkowej jeje hřeħi.“

„E poſlebnich ſkłowow jeje mołbitwy ſpóħnawje, ſo bē woba-
waza žónſta wutroba nad njeħej dźęćęzej duſhcy ſ dobyćjom
dźęława. Ğuſto, hdyż bęſche Wjelkowa maczet a dźęćo hacz na-
najhórſcho leſtrowata a Ğańſka bórtę ſkowa ręcęcę pocza, poſata
ju macz na načęcho lubeho Ebožniſta, kotrež njeħwaręćhe, hdyż
ju hwaręem, tež njeħanjęćhe, hdyż jeħo Ğanjachy, a kotrež ſam
pchij tym najhórſchim cęerpjenju na ſchtyz ja hwojčij njeħchę-
cęłow njebeħeſteho Wóta wo wodacęe proſchęchę.

(Wchicęodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* Saħo je ſo heřbſti duſchowpaſtý miny, hneſe wyćet lie.
tleo. Jan Hencz w Kęlzigach. Wón nahle wumrje a je ſaħ-
dženu njebžęlu na Kęlcijanſkim poſyrebnićchých hdyž wotpocžint
namał, hdyž je jich tał wjele woħadnyć t wotpocžintu wu-
ſchowak. Wón je ſo 29. januara 1856 w Kęlzigach narodžit,
hdyž bęſche jeħo nan ſ kapitanom a poſdžſcho ſ ſararjom.
Wudyſki gymnaſij wuħobdžiwchij je w Lipſu na duchownſtwo
ſtudowak a bęſche Ğobuſtan Łužickeho předačſkeho towarſtwa.
W lęcęe 1879 pchidędže ja kapłana do Kęlzig a po minjenju
ħwojejo nana w lęcęe 1888 bu ja ſararja w Kęlzigach wuſwolęny.
Tam je hacz do hwojeje Ğmjerće je žohnowanjom ſtkowak.
Wón dęe něto ja hwojnim bratom dr. Marćinjom Henczom do
węczińoćęe, kiž bęſche ſ ſararjom we Wjelećęinje. Wón bęſche
ħwętny heřbſki ſatał, kotrež je ſo ja ſbęręjenje heřbſkeje ręcęe we
ħwojeje wohadže ſtarał a na ſbęręjenje heřbſkich kęmchęjow dęer-
žak, a to je cziħ wazniſchę, dōtež Kęlcijanſta wohaba žyłe na
mjeſy lęzi a je Ğižom ſ wjeſchęcho dźęła nęħta. Wohębeje je
ſo tež prožowak ja bibliſte towarſtwa a heřbſte pobocžne bibliſte
towarſtwa. Wóh žohnył jemu we węczińoćci jeħo duſchowpaſtýku
ħwęrnocęi!

* Cęħtwórt 8. junija ĩmeje ſo Ğłowna ſonjeręna Łužickeho
duchownſtwa w Wudyſchinje.

Zamolwity redaktor: J. G. G. G.

Čiſćeř a nakładnik: M. Smoleř.

Sy-li spéwaš,
Pilnje džélaš,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatoč
Zradny je.

Za staw spróčny
Napoj móčny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar méry
Čerstwoš da.

Nječ ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédny dny;
Džéš pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebes mana
Nječ éi khmana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřéw ée!

F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo kóžbu šobotu w Esmlerjez knihičičičečeni w Wudysčinje a je tam ša ščtwórtlétnu pšchedpátu 40 pj. doštačš.

Šwjatkowicžka.

Palma 51, 12.

Te dny pšichotowanja na šwjatkowny šwjeđzei, kotrjž dyrbitny něk tola šašo šwječjež wob šnamjom wójnju, štejaču pod móžnym šačičežom dobgježa nošćich wójnšćich lóžžow nad žendželskei a šmjerce žendželskeho ministra wójnju Kitčener, dwaj podawlaš, kiž štaj nanajmóžnišo trjedšitój žyly žendželski lud. Móžno drje je, šo buču mnohy pšéš to wotčehnjeni wot teho, ščtož čže nam tječi našćich wyšokich rěčnyh čžešow, šwjatkowny šwjeđžeš, pšichnjež a poručjež. Ale my čžemy tola tutemu šwjeđženjei prawje na naš štuftowadž dadž, a nječomy wóbaradž temu Dučjei, kiž čže tež do našćich wutrobow pšičičš, šo by dale wjeđł w nož a dofanjal tón štuft, kotrjž je Ješus ščhytš w naš šapočol. Šlaž junu šačžuwachu japošćitšo w Jerušalemie tuteho Duča móž, wot kotrehož čžerjeni šaštupiču do hoberškeho wojoowanja, še kotremuš bjeđu powołani, tal nječ tež w naš šwjatkowny Duch wubuduž nowe žiwjenje a nječ naš móžnyh čžini w tej wěře, kotrjž wjeđže š wječnemu žiwjenju. Še rtom a š wutrobu čžemy pšročjež a špewadž: „D šwjatw Duču, pój wščač š nam, byđł w naš š twójei šnadu šam.“

Palmašta w našim šlowje pšrogy: „Štwoł we mni, Wožo, čžistu wutrobu, a daj mi nowého wšćteho Duča.“ My šmy rěčežli w špoczku wójnju wo nowym duču, kiž bu žiwy a móžny w našim ludu, a my šmy ješo šloniši, kotro duča jednoty a pščešjenosče we wšćđim

našim šrudnym rošččehpjenju a rostorchanju, w kotrjž my šlawy jeneho luda šo nječadny wjažy rolymiz a mješ šobu noščež; teho duča šašorjenja we wšćje našćej šiwtošće; teho duča wješeje wošornišosče we wšćje našćej šebičnošće; teho duča noweje pobosnošće a boha-bojošnosče we wšćje našćej hordošće a we wšćđim našćim wotpadže wot Woša. Šaj, dža džěšež tež kaž jene móžne ščunjenje pšéš žyly našć lud, a my wotčadžamny wjele wot tuteho nowého duča ša pšichob našćeho luda. Wšono drje budže šo tež to a tamne šdžerjež š tuteho čžaša a budže šobu wšate a dobgte do čžaša teho mēra, a my čžemy šo teho wješečič. Ale my tež nječmemy wo tym njelečež a našče woczš pšideš tym šamtnjež, šo je šo šizom šašo wjele tuteho nowého žiwjenja šhubito. Čžim dleje ta wójna traje, čžim bóle šo tež šošo šewi to štare wočšnje, a š bojolču widžimny, tal je tyč tal jara wjele, kiž nječadža rolymiz a ščhyščež tu móžnu rěč, š kotrjž šo Bóh nam něđ bližuje. My tu wušćimny na to ličowanje, kotrjž wuživa tu nušu runje tyč najšćubšćich w ludu šes šwědomnja jeno dla wušćeho pjenježneho wšubita. Wščežo šwawiščo wušćupuje šes haniby nušćach w traju a Wenezach hřeč nješpóžežiwosče. Wo nješpóžežiwosče mladosče wjeđa rěčež čži, kotřž šteja w džele wotšladanja mladosče, wo tym rěči ta wušćota ličba tyč mladych, kotřž maja šo ščotadž wot šudnika. Duč, kiž džěšež móžne pšéš našć lud, nječ běše wščač tón prawy Duč teje wěrnosče; wono šobrachowosče na šwjatkowny Duch, a šehobla pčadž tež dale našča šrófina a molbitna: „Štwoł we mni, Wožo, čžistu wutrobu, a daj mi nowého wšćteho Duča.“

Davit prošy wo to, hdyž bēšče pšches profety Nathana kŕtne hlowo: „Ty by tón muž“ k pólnacu pšchicoš swojeho wulkeho hrěcha a bēšche sŕonił tu htabošč swojeho čžka w tym wojowanju wo slobźnosć. Nam je lōžško czinjene, hacž tam Davitej. Jezus Křystus je nam pšchihotawal tón puć, je nam pšches swoje czerpjenje a wumrječe pšhinješe k žiwjenje. Hdyž jeno chymy ho k njemu dzerjeć, dha buchmy byli j nowa narodženi k czjstosći a k swjatości. A wěmy tola a sŕonimy to tež kōžby sam na řebi, fak ho nam pšeho sožo tón wotkŕynjeny tōž sŕubi, fak my wšeho sožo podležimy w tym spytowanju, totrěž naš mēzjne nadbēhuje. A tola, hdyž dyrbymy tež my wufnacž, faž to Luther wupraji we wukławowanju k 3. artiklej: „Ja wěrju, so ja sam je swojeho rojama abo mezy njemōžu do Zelom Křypta, mejohe Křija, wěrječŕi aniž k njemu pšchiněč“, dha my tola njetrjebamy sawutlěč aniž sadwelowacž w posławadanju na swjatokŕstny dźiw; pšchetōž tōn swjaty Duch tu je, kŕž tež k nam pšchiněž, so by pšches swjōju njejeřtu mōž naš dowječ k tutemu Jezuskej Křyptu, so by nam pōšnacž dał, fak smy my řubjuni, a řašo, fak je tu našče wunōženje a wukřiwobodženje, hdyž řapřimijemy ruku teho, kŕž je pšchicoš, so by slobne czinili, řhtož je řubjene. My wěmy, řhto je tutōn Duch do wulkiho wězow czinil a dořonał tam na tej czjrdžy Křyptu řewych wucźobnikow, kŕž j bojořežu a tola tež pokni nadžije bēchu řromadženi, hdyž tōn swjaty Duch bu na nich wulaty; fak bu pokrylnjena jich wěra, a fak woni w toj tutej wěrj hřobole wonczehnjachu do najczjřkeho wojowanja wšech czahow, totrěž tež dženka řidče řkōzene njeje. A tutōn Duch čže tež hřičeje w naš wulke wězy czinice, w řōždym jenotliwym wot naš, w zřlym řhčejřijanřtwje na semj a wončah na tym řhčřtkim polu miřiwistwa mjes pōhanami. A řhtož jeno dawta tutemu Duchej we řebi řkutowacž, řhtož ho pšchězimo njemu njewōbaro, tōn řhoni tež řidčeje dženka, fak bwdže we nim řtworjena czjřta wutroba. Pōlle tam, hdyž tutōn Duch naš zyle napjelnja a naš wukřiwječi a rořwěrili, bwdže mōžno jene wobnowjenje zřeho žiwjenja, w řtomž bwdžemy, hacž runje řejimy řrejeda nutřak w tutym řachodnym řwēče teho hrěcha, Bōhu řwječeni k řajnemu wobředžerřtwu, pšchetōž: „řotrydž Duch Bōži czjri, czj řu Bōže džecŕi.“

Dha čžyl Bōh dač, so by řōžda wutroba a řōždy dom, řōžda wořada a to zyle czloweřstwo na semj napjelnjene bylo j tutym Dučdom wěrnosće, so by jena wulka řwjatkowna wořada na semj byla. Dha nječ tej my řwječimy prawe řwjatki tež w tutym řčřtkim čřařu. Duch Bōži je řotowy. Njeabj jemu nimo řicž. Nječ tež twojeje wutroby modlitwa řinječi řorje k njebořkam:

„Stwoť we mni, Bōžo, czjřtu wutrobu a daj mi noweho wěřteho Duča.“ Ğamjeř.

W. we Wj.

Boži džen swjatkow.

Jap. sk. 2. staw.

Wřehomōžny Bōžo, kŕž ty w tchle dnjach řahnosć swojeje řwōrbj w jejnej žyfej poknořći pšched naščimi wōczemi rořwimawč a we nej nam wřubdže wobras řjstosće a pšeho čřerřweje mozy naščeje semje pōřajuječ — ja řačuwam pšchi rořpomitanju tejebjeme řwōju řhabošč a njemōž; pšchetōž fak hřto je moja duřha pōfna czjřntych a hřčhčhčhčhčhčh, fak njeřpōfotaje moje řkutowanje, fak njedōřonjane dōpjeljnowanje pšchřtŕuř-

nōščow mojeho powōřanja, — fak řhaba moja wěra, fak řhymna moja lubošč k tebi a řobucźlowjeřam, fak řhableta moja nadžija na wēčne žiwjenje! Čswjatlŕi na to myřku a řehobla řaruju. Ale nē, twōj bōřiti Esyn je dže řwjatocznicřtu, 10 dnjoj po řwōjim donjebeřspēču, řwjatoho Duča jako řtrōřhtarja we wřkej nuř, jato wořberja do wěrnosće a k žiwjenju, tu mōž j wōřbořošč, řotrūž je wōn pšchi řwōjim bželenju řlabiti, je řyřta swojeje řrahnosće na wupniččemj wucźobnikow, jako bēchu runje w jener myřli řromōže w Žerusalemj, wulak. A wřchřim, řořlž wo to řrochjo, ho tutōn swjaty Duch hřičeje dženka dawta, pšchetōž wōřče a wōřchich džecŕi je tuto řlubjenje. Fak řo řehobla wřčelu, so wēm, prošuřli w Žejuhōwym mjenje: Stwoť we mni, Bōžo, czjřtu wutrobu a da j mi noweho wěřteho duřha, so wēžy řo tež bōřije pomozy woprawdže řtrōřhtarj! Ğaj, jeho řwjatj Duch mje, jeno řo j modlitwu wo to dobre řeř wolu k dořremu řjednoču, po runym puću powježe, so wōzāž njeřchepotam, hdyž tež czjēmne mōřčeke njeboža moje njebo žiwjenja wobčahuja, njeřhabam, hdyž řo řpytowanje k hřčkej řlizi, řhobřotu njeřhubu j postupowanju na naštej czjře dohřdyč pōczinow, řo mje to j wobuznořču njenapjelnja, řo dyrby pōbožne a pōczjwe žiwjenje wječř. — to bwdže pomřacž, řo jeno j dořrmi czlowjeřami wobřad wřajšč, jeno. czjře myřle we wutrobje bōřilyč, jeno czjře řlowa na jaly řhjerječ, jeno na wēžnosć hładař. mjes tym řo řy w czahnosći. Wřeh twojeho řwjatoho Duča, mōj njebořiti wōčeje, jemožu nowy czlowječ bymacž, kŕž je po Bōžej prawdōřej pšcheb nim wēcznje řiwj. — Čswjēžer řwjatowr mi tute řwōju řōřnowanja pōřtu mōž řo řo naš řwje pšcheb wořči řtaja, ale pšchi tym njeřmēm řobycž, řo maju mje tele řwiate dnj tež na řakōženje řhčejřčjanřteje zřřtwje dopomnicž, řhchetōž po řorřwym řebowanju, řotrěž řapōřhōřt řēřu po wuleču řwjatoho Duča džerjeře, daču řo řhčēje tōnčamy džen 3000 mužj řhčejř. Na řwjatoho Duča je potajřim našča řřtekej řakōžena.

F.

Prōřtw.

Hřōs: O Bōžo lubozny —

Twōj Duch, o Bōžo, wōbž
Mje pšchego w prawej czjre,
Wřcho dobre do mije pōdž,
Mje dowječ k řiwj wěrje;
Nječ wōn mje rořwēčeči
A wježje k Žejusei,
Pucž k duřchow řōžnosći
Dže řadny drugi njeř.

Čhtož Bōhu hřōřnosć je,
Nječ w mozy Duča řhidju
A pōdy prawdōře
Pōleč we řiwjenju widju;
Niz jeno pōřkařač,
Nē, čjinječ řlowa hřej,
Ło buřōwny je twar,
Niz dyrbi k řubžj tyč.

Duž, Bōžo, řōžny mje,
Hdyž twoje řlowo řhřichu.
A řpōřč, řo w wutrobje
Čōo j nutnořču wřřču;
Twōj Duch nječ řhadnje da
Mi prawe pōřnacž,
Dha řmēju pšches řhřyřta
Łam řtōnu řōžnosće!

F.

Szwajtki.

Hłós: Kak rjenje swéci zernička —.

O šwjaty Ducho, pój nék f nam,
Széj hwétko hnadne wutrobam!
W seńskim, czémnym dole
Wubj ty tón hwétny wodźet nam
Na wustim puću f njebieham!
Do Wozej šwjatej wole
Słchowaj, wotaj hem wšchod wšchudže, kiz we bhubže
Słichče szobža! Njech jim wérne hwétko szhabža!

Wo zlytm hréščnym człowjeźem
Pšodž mér a nowe žiwjenje,
O miše, šwjate duče!
Ač, pomhaj wšchitkim pošutnym
A wérnu pošlín wérjožym,
Wobž ty naš Wože puće!
Póji f nam ty ham, twója hnadba pomha f pada,
Tebi ruče poručžamy czéla, dušče.

Pšchindž, štónžo jašne, f wyšofa,
So twoje pruhi wohreža
Sóbžymne, morwe dušče!
Daj, so nék wšchitke wotučža,
Kiz w hréčha nozy twjerže špa,
Przeb' hačž pšchepošže budže!
Słubžuj, słubžuj tyč, kiz w hréčach, horbyč bmečach
Žorty maju, so ho f wérje nakafaju!

Ač, wutp' wšchu móž czémnoščje
A dušče wodž do wérnoščje,
So pšchindu Wože hudy
Na nješofutnoš' hréščnita,
Kiz f horošču cže šapžima,
Ze w hréčach žywy tudy!
Hnadu, radu wušmėwž hani, Woža rani
Mofu špwiu, junu pa f ma wėžnu czwiu.

O šwjata móž ty njebiešta,
Njech lubošč f tebi sešhabža
W kőždej bušči f nowa!
Wubž, wostan f hnadu pola naš,
Hačž šachof je našč seński cžah
A czéto dže do towa;
Dušča štušča, wustrowjeno, wušwjećžena,
Wohu luba f Wóžej dom do wėžnoš' štuha.

Taf, šwjaty Ducho, pój nék f nam
A šwjatki šhotuj wutrobam
Wšchě žohnowane f hnadu!
Tež dženka šwjate pšomješčta
Ešo w naš nušnje trjebaja,
Ty žohnuješč taf rady.
Póji f nam ty ham, dawaj radu, Wožu hnadu,
So we tebi mér a wješ' te bęchmy młt.

w.

Sašowidžjenje.

abo

czerpjenja wjedu f Wožu.

(3. potracžowanje.)

2.

Na jašnym štóncznym popoždnuju pošlednjeho dezembra
18** bė hajnik Šwajtki šwoju dwóžnu štělu na ranjo wjač, paš
a wáčof na štrjeb poškaj a ho je šwojim dobrym honjerštim

pšom wot doma wotšalik, so by šwój wotrejš pšchěšobžik. Žeho
wobhlenje lešešče w Morawu pšči kromje wjetšeho štěha.
Šyma bėšče štěto wulka a hneš pšotafče a kwicšče pod štopy
jeho muščeje nobi, bėšče paš taf twjerby, so móžšče tež naj-
czěššeho człowješa nješč.

Zaf Šwajtk f wješeje a lošje wutrobu dale krocščeje a je
šwojeje krotče trubki mógne a šylnu mőžčjele f njeju ščeščeje,
czahachu jebnore mőžčalki nimo štónža a natlachu jemu ščlewjet,
kotrž paš so bōryš šako wōtōžje a woblicjo krawoje na njeju
jašo jašnišče a rjeńšče wotry. Paš buščšiščo a huščšiščo wot-
mėnjowalsčtaj šo hwétko a ležen, hačž bė napošledu zylte njebo
f wostym ščlewjerjom šatryte, taf so šo žana štónczna pruha
hačž f bėje seńškej pšachčej pšchėwřezč njemőžščeje. Wōryš padachu
ščlapy a pluwšna dele, taf loške a šahodne taf moščč, a po-
ščičowachu pućowarje škabanšč, so móžšče křpšlššajžuju šneha
wobtebžšowacz.

Tež našč hajnik bė dobry wobtebžšowaf šwōrbny. Žane pšchė-
mėnjenje we šwōrbje njewōstaji wōn njewōbtebžšowane a jeho
wōtre wodčšo pšny tež to najmjeńšče. Šedžbowafče wōn w na-
leču, w leču a w našymje na wostlynu a šwēczata, šta šo to
w šymje f tym, ščtōž powėr, woda a ště w pšchėmėnjenju pšotaf-
owachu. A wšdužje špōna wōn we šwōrbje wulstofošč, mudrošč,
wšchėšomōž a dobroczšnowešč najlubošniščeho Wōžta w njebiešach,
kotrž tež jemi hneš f pšachč ščjele, so bęchu wšchelate wostlynu
czopřu šymišu draštu došfate, kotrž nušnu mjeachu. Wōn wješe-
šče šo na tutn pad šneha hlabajo, kotrž šo f kőždej ščtwōrt-
hodžnu powjetščeje. Najprėńšče padaje šnežinki powapaje wōn
na šwoje ruskaw a widžejše, kaf ho jenotliwe cšekie štōpšiki
f ržanym poržadnym hwēžkam šjednočowachu. Šnuššofowne rōžki
abo kuczšiki mjeaju wėstu mėru, wot 60 abo 120, hačž czasto tež
jenož 30 gradom. A wšchelafošč tudyš hwēžškow bėšče f špobž-
wanju wulka. Tute je kamtyš šchěščžhranitnyš hwēžškow wobšejaje
šnežinki bėchu f wopředta jara wulle, dofelž bė šyma trochu wo-
mječštnyka; jafu paš šo šyma šašo powjetšči, buchu šnežinki
pšchėžo mjeńšče, tola wone šo woprawdže dele šidachu. Wšchėš
to šo bžšom wōšofo šchryjoch štětro jara šačžni a najlėpšče
puče bėšče šo hodžnu pošbžšcho njewidomne ščimike. Hajnik
pšchindže lošto pšchėš hneš, taf doško hačž wōn runje dele pada-
šče. Tola hđžje šo wėtr šedžny a je štěšom hracž šapoczja, šo
jeho nošojaju wjetšče šadžėnki napšchėczšimo štajaju, a f temu bu
czma pšchėžo czornišča, prjedy hačž bė šwój štōb dotonjak. Čžim
wjetšči hneš bu, čžim mjeńšče móžšče krocšče czimicž a čžim
mjenje pšchindže do předta. Šačžwanje wšchitke pućžki a šchěščki
berje šnajšče, bėšče šo tola nēšotry krocž šabubžik a prawešo
pućža šmyšik.

Wječor wōšofo šchěščžš bėšče hajnikowu hewaf njefnath nje-
mėr šapšchajak. Wona bėžšče kőžde wōšamitjenje f burjam abo
f wofnej, so by poškuchafata, hačž pšyčži šchėšonf abo muššiki ša-
šup f štrjchenu njeje. Aš wšchitko wōsta šmėrom, jeno wėtr
hwšbščeje wōšofo wšchōkšš hwšššow šareho hajniščeho doma a
šewawa šhoržoj, wėrowny šonacž, štonašče šrudnje na štěšče.
Pšchėžo hōrje a hōrje hantowafče šnešowne wjedro a pšchėžo
špšchšnišcho honješče hōwřtaju wėtr wulle hromady f wšchōškim
šepjam, a hđžje šo šašyblichu, bė ludžom pšchėšup njemōžny.

Davno hžšom mješče Šwajtkowa wječėt hotowu. Ženiečta
šchryšlėtna bšowčička, žywa a čžonowōczšata tošta šolczka, bė
šo hžšom wjažny raš napraščowafata, hačž nan šforo domoj nje-
pšchindže, a hačž šo hšičšje wječřerječ njebudže. Macž ju na-
hřčži a dofelž bėšče mučžna, potōži ju do kōšta. Zafu bė ju
wōšofčafata, čžajšče šo wōšhalicž. Dwa pošbžny lubošne bžčezafko,
pėlna škafata, šwojej ručžy, šlyny štěšameje a bžčejče:

„Macžeta, moščžik!“

W staroſci wo mandżeſkeho, kotrų dyrbjeje w taſ jarachym wjebrje wonkaſ pſcheghwac, b' wona na ſapoczenie mobilnity ſapomnika. So wrodziwſi ſtytny ruzy a ſapoczja mobilnity, kotrų kſzy wjeozj i ſkhatu ip'ewajche:

„Ach, luby Wożo, proſchu cze:
Daj p'enne dżeczjo bywaczj mie.
A nje dyrbjata na hweczi
Tu ſhodziſz w bohabojoſci,
Dha wmi mie i njejo do njebja,
So bych tam jandel' bybilita!“

Gnydom ip'ewajche ſkhatta hama dale a potrzebaſche jeno tu a tam nutſapomhanja, dofelz b' pot ſpizy. Potom ſandżeſkſtej ho woczzy t czi chemu drėmanju. Szoznitowa ſakweczi hwecziſtu (ſatarnju), ſo by ja ſtotom poſladaba. H'rodz b'weczi pſchitwar domſkeho a t'ehodla njetrzebaſche won ſtupacz. Dwė krawje a ſwinjo b'chju derje wobſtarane.

Pſichęce juntk'ez pſichk'adzje brjewa do ſkachlow, pſichotowa wſchitno nuſte t wjezeri a h'pde ho potom do r'ozta l'ekanki abo h'edz'itka (Soſa).

„Kaf ſie, ſo dyrbj Jan w tajſim mjeczlu wonkaſ bycz! Zo je runje taſ ſty dzeń, taż tamny b'ęche, jaſo ja pſchod 18 l'etami i hanibu a ſzypita i h'rodu Dubowczina wuſnata buch. Za budziſch t'ehy w h'epſzy k'ozj wiazcz dyrbjate, nje budziſche-li mi W'ob w ſchaltacze nimozdżajeho bura h'wojejo jandzela p'okſat, kotrų mi wumozjenje pſchjineje a mie h'obu t' wujej Wroniſchej wia. Każ je mje t'ehy W'ob Knjes dżerzaſ, taſ też budze w'ob wječze junu maju nje winoſeć na hweczo pſchjineječ.“

Wona ho do h'wojacz myſlow podubri a wobraty i wjekeſeje a ſrudneje jańdżenoſeje dżechu pſchod jeje duſchu nimo.

Wſojajmy ju w ſamh'plenju h'edzo a poſladajmy do jańdżenoſeje knjeni h'ajnikoweje.

Selinieſ Maruſſcha b'ęche hač do dwanateho l'eta pod nawjedowanjom lubowanemu ſtarichju w moſnym m'ęſaczju ſtata a dobre woczehjenje doſtata. Zeje nan h'ajſchęche t' lamnym niſchjim ſojojnitam, toſiż i p'ozju runje jeno taſ wjele ſakuzja, taż potrzebam h'ęrnjeje domowiny doſaha. Też w'ob b'ęche wjechety, h'ozj ho l'etne ſliczbowanje taſ wobſamntu, ſo doſhody runje t' wu dawtam doſahachy. Wnohe l'eta b' ho jemu taſje ſliczbowanje radziſko. Sa kubtanje h'wojeje dżowki a ja prawe pomuczenie w domje a w ſchuli b' ho w'ob i z'pkej mozu ſtaraſ, dofelz derje widzejeche, ſo jej druſe poſkadu jawoſtajicę a junu h'obu dacz nje m'ozjeche, a dyrbjeche h'ebi poſdżiſcho i tajſimi darami wuſhotowana h'woj k'yl'eb hama ſakuzicę p'ylacz. Njeb'ęche jemu paſ m'ozno, ſapoczacze kubtanje ſh'ozicę. H'pſchęce njebe Maruſſcha h'woje 11. l'eto doſanjata, dha ſhori nan, a hačj runje ho w'ſcha m'ozna domjaza a l'etakiſta pomoz nadoſowajche, poſozichu jeho ſo paſ l'eta do cziſche h'łobneje ſomokſi w jeni. Doſaha h'oroſeć b' doſhody pomjeſchjita, wulle wopoty pſchetrjebata a dżowta a maczj dyrbjeſkſtej potom tradacz. Szrudza wo ſaſe ſemrečjejo mandżeſkeho a ſtaroſeć wo wſch'edny k'yl'eb a wo ſch'ezimny pſchichod pſchjineje też h'obu a h'izom dawno wot czerjenjom ſopſchjiatu maczeſ na h'oroſo, i kotrehozj wjazj njeſtany. Taſ b' Selinieſ Maruſſcha 12 l'etow ſtara h'izom h'yrota, kotrų ani nana, ani maczerje nje m'ozjeche. Zej ſawoſta jeno wuj wot maczerneho b'ota a jedyn pſchirodny bratr njeboh' nana. Wſchęce p'rydje we wjechel a b'ez ſtaroſeje žywa byſta a ſh'ozowne l'eta meka, dha b' poſhlebne 1/2 l'eta ſrudzba t' nej pſchitupita a ju poſhlymita t' njeſhenju pſchichodnych czezoj.

Pſichi maczerim pohrebeje b'ęchaj w'obaj wujej pſchitomnaj. Wuj Wroniſch j' Worawza, kotrų m'ejche rjanu žiwnoſeć, c'azyche h'yrota t' h'ebi w'aczj a ho ja nju ſtarač. Toſame h'łubi wuj po maczerim b'ota, kotrų b'ęche na knjejm dworje a h'rodzje

w Dubowczinu ſemjanſki ſchoſat. W tutym naſtupanju naſta k'raſne wadjenje, i kotrehozj ſchoſat jaſo dobyčej wuſtupi.

W'ob wja h'woju c'zetu c'zim luſhcho do h'wojejo domu, hač pſchęce to h'wojej wobſtarne h'opolny m'ozjeche p'obpjeru pſchibacz.

Hač do ſch'yrnateho l'eta w žiwjenju h'yroty b'ęche wſchitno jara derje. Wuj ho ſa nju ſtaračje, taż nan ſa h'woje dżeczjo, a wona doſta wſchitno, ſch'otz h'ebi žadajche. Tola ſemſte h'woje je a w'otlanje h'ablate.

Œchoſat ho woſeni. W m'ezozu junju ſta ho w'etowanje w p'renjej z'p'etwi m'ęta, h'ozj b'ęche junu Maruſſcha dżeczaje l'eta pſcheghwa.

Wichudze wo m'etoda rjana ſchoſatta i wjechelom powitana a i luboicju pſchjijata; k'ozdy ſhwaleſche jeanu luboſnoſeć a wobh'adz'niwoſeć. Œchoſat h'rodzeje t' m'etodej mandżeſkej na wopytowanja w z'pkej wolnoſioci a doſta jaſo huſto wopyt i b'itka a i d'aloſa, taſ ſo h'pſchęce žane prawe domjaze a domſke cziſe žiwjenje naſtacz nje m'ozjeche. Pſchęce to naſta n'ekajſi nje p'orjad t' p'ihniſkej dżetawoſci ſchoſarja. W'ob poſozj n'etore tele dżeta na bot a m'ęnjeſche, ſo m'oze je na h'rubſchich naſumnych a p'orjadnoſczu wobſtarawajche. Tola nje m'ozjeche wona wſchitno hama doſonječ, ſch'otz w domje, w ſahrodze a pſchi p'otolanu t' wobſtaranju b'ęche. M'etoda knjeni m'ejcheje w kuſhinje a pſchi h'wojim draſczenju dofelz, h'aj nadoſeć wobſtaracz, c'azyche-li ho prawe wudraſczena pſchi wopylacz poſajacz. Wudraſczenje paſ wona roſnymjeche, l'epje hačj žana druha. Wona pſchjineje wjele a rjaneho wudraſczenja a wſcheltu p'ychu h'obu, ale ſch'otz druſu h'łubjenu nadoſu a potrebu naſtupa, kotrų nje wjeſta abo m'etoda mandżeſka i wjeſchta wot domo h'obu pſchjineje, dha c'ajataſche ſchoſat dżet wote dnja pobarmo na nju. Soma ho bližjeche. Œchoſat dyrbjeche doſho w' exp'ediziji ſawoſtacz, ſo by ſatomdżene dżeta jaſo naſhwatač. Knjeni ſchoſatta powpſchi h'woju dżetawoſeć pſchęce to, ſo pſchęce wjazj luſdzj wototo ho h'ednoczi, toſiż m'ejachu ſch'aty a h'niſke draſczenje wobſtaracz. Wona m'ejcheje hama pſchi tym wjele wobſtaracz a ſawoſtaji n'eto też wobſtaranje w kuſhinje Maruſſch'ozy. Za paſ njebe muža dofelz ſa taſ mnohe dżeta a jeje wumječzenja nje b'ichu ſtajnje po woli a wumh'łeneje knjenje. T'ehodla padze c'ajato twerdeje a nje luboſne h'rowo, kotrež nje h'eni a c'uzk'iznu wutobu m'etodeje towarſch'ſi irani a jej ſrudžu h'otowata. Pſchi najm'eh'chej ſk'abnoſećj wop'olaja ho knjeni woratawa a wuprajj h'woj h'war huſto na to, ſch'otz b'ęche dżet p'rydje hama ja ſuſne pſchitajaka a t' wumječzenju poruczita.

Pſchi wſch'em tym wobſtara Maruſſcha wſchitno h'łobnitmje a b'ez m'ortalanja a h'łabacſche wſchudze na p'orjad a c'iznoſeć, też h'ozj ho ji nje pſchitajajche.

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake i bliſka a ſ daloka.

* Szredju po h'wajtacſy, 14. junija, popoednju w 4 h'odzinač jmeje h'erbſta dučowniſka konferenca h'woje na l'etne poſh'edjenje w „Szersſkim Domje“.

* Czeke naſhonenje hu Żendzelczenjo w poſh'ednim tydženju c'zinicz dyrbječ, ſo ho ſda, każ by to Woža ruſta byta. Najp'rydje b'ęche to jich' poſh'edjenje we wullej bitnje na morju, a n'eto je ho jich' w'ojniſi miniſter lord Ritghener w morju t'epik. To je t'obſamny, kiż je we h'wojim c'zaju 26 000 žonam a dżeczjom W'uroj h'rodu wumrečez' dač.

Zamolwity redaktor: J. G'olč.
C'isoc'el a nakladnik: M. Sm'elč.

Sy-li spěwał,
Pilnje dźelał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoј mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njehz ty spěwał,
Swěrnj dźelał
Wšědny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njehz či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotkřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske lopjeno. ↲

Wudawa ho kóždu hobotu w Esmołerjez katolickichcěstni w Budyšinje a je tam sa schłodětknu pschěpkatu 40 pj. dostać.

Sswjedžen kwjateje Trojizy.

4. Wóhji. 6, 22 — 27.

Araronowe zohnowanje, tož je wón po Bozej pschě-
fajni iraklski lud zohnowak. To zohnowanje, kotřez ho
nam kóždu nježelu hodu domoj dawa — irosymimj tož,
scho wono nam praji? Wono nam pschěbsnamjenja, tož
naš trojenički Bóh pschewodja se swojim požohnowanjom
po wšěch našich puezach.

Stuk trojeničkeho Boha k našemu sboju:

1. wozjenje Boha Wótza;
2. hnada Boha Esyna;
3. skutowanje Boha kwjateho Duchu.

1. „Tón Knjes požohnuj tebe a swarnj tebe.“
Wobjenje Boha Wótza wobsteji w tym, so wón dobre
dawa a sje wotwobraća. Wótz je lubosć. Lubosć pak
dawa, ho sobudźeli, wopruje. Araron dyrbi wožadnu
požohnowac: Tón Knjes požohnuj tebe! Scho pak rěła
zohnowac? Niz jeno sboje pschěz, ale tež dacz. Zohno-
wanje ho naloži w myšli pschěporeć. Hdyž Wóh
Abrahama požohnuje, rěła to tak wjele, so je jeho
bohateho cjinil na cšělnych a duchownych tublach. Nje-
hmy ho tež teho zohnowanja swěkelili? Njedyrbimj
muskac: Za měrju, so je mje Wóh stworil a wšědnje
sastara? K temu je nam pohnosć duchownych a cšělnych
tublow wobrozili, so dyrbimj spěwac: Njehz Bohu
džaknje ho wutroba wšěch ludži.“

Ale niz jeno dobre dze nam Wótz dacz, ale tež
naš wobarnowac, wobarnowac pschěbe wšěm křm cšěla

a dusche. Wón naš wobarnuje, so do sfaženja njepad-
njemy.

2. Hnada Boha Esyna. „Tón Knjes roshwěz
swoje wobliczo nad tobu a budź tebi hnadny.“ Hdyž
nědho swoje wobliczo nad nam roshwězji, ho jeho
wóczo blyhaczi a wón na naš pschěcjetnje hlada, my
mamj dowětrjenje t njemu. Tak je Wóh Wótz we swojim
Esynu, kiz je jeho pobobnosć, pschěcjetnje na naš pohladak
a strowik. W nim je nam sřadźalo słónčko prawdosće.
W tym słónčtu dyrbimj ho lupac, ho wot njeho rosh-
wěciz dacz. Temule słónčnemu swětku njebyrbimj
kebi wot něho saczimj dacz.

A hnadny dze nam Esyn Boži być. Kac kebi to
cšlowjetojo wyhoło waža, hdyž jim tral něfajtu hnadu
wopolaže — to njetřeba rjad być, jeno so je pschěcjetne
hlowo, pišmo. A scho to rěła, hdyž sřezor słótnikej
hnadu wopolaže, so jemu křostanje pschězji? Njeje nam
to Boži Esyn we wjele wyschěch měrje wudźelili? Wón
dze nam wodaće hřěchow, žiwjenje a sbožnosć dacz.
S hnady!

3. Skutowanje kwjateho Duchu. Křystus je se
přěta schoł, dołowanjajski swoj skutk wumozženja, ale wón
je sčlupjerja sawostajiz, kwjateho Duchu. Tón Knjes
pohběh swoje wobliczo na tebe.

Hdyž nědho swoje wobliczo na naš pohěbnje, wón
naš wobtedubuje, so ho jemu s wocłow njeřubimj a ho
njeabubimj. Tak kwjaty Duch na naš hlada. Wón
naš powola, roshwězji, wukhwězji a sđezji, tož wón
žyte sřabězjansko na semi powola, sřromadžji, roshwězji,
wukhwězji a pschě Jesom Křystuske sđezji w prawej

jenatej wjerje. Śwjaty dyrbi nam być, kaž našč
 Śbóžnik wupraj; prawy wučer, wodžet, troščat, ſudnik
 na naščich duščach.

A daj tebi ſwój měr. Wo tym ſteji najſlubſhe
 žedženje duſche, niž jeno wot džeczi Božich, ale tež wot
 ſwětnych ludži, jeno ſo jón čži wo wopacznyh pučžu
 pytaju. Prawy njebjelſki měr duſche, jeniččki balſam
 troščta ja našču wutrobu dawa ſkryſtuſ pſches ſwjateho
 Duča. Wón može ham ſmėrować, hdyž ſwjaty Duch
 ſ nim nuščejnje, kaž něhdy hołb do ſkoachowego kaſčezja
 ſ woliſjowym łopjenom mėca.

Proščamy, ſo by go žohnowanje trojeničkeho Boža
 bohacze na naſ wulafo.

Samjei.

Wėrywuſnacze.

Hiós: Ja z njebies dele přikhadzam —.

Do Boha Wóſza wėrimy,
 Pſches ſkryſta jeho džeczi ſmy;
 Wón ſtwori, ſžerzi, wodži naſ
 A jaſtara wiščech łóždy čaſ.

Do Jeſom ſkryſta wėrimy,
 Wón, Wóh a čłowjeł rožjeny,
 Se ja naſ wumciel na ſčyžu,
 Nam wotamitnył pučž k žiwjenju.

Do Śwjataho' Duča wėrimy
 A jeho Boži tempel ſmy;
 Wón ſ Wóſza, Śsyna wuſhabža,
 Naſch troščat je, naſ wuſhwjeca.

Śwjedžeń ſwjateje Trojicy.

Ś dženſniſhej njebjełu ſwjeczi ſkryſcijanſta zyrkej ſwjedžeń
 dopomnjeća na wiſchitke njewurjeknjomne žohnowanja, ſ kotrymiž
 naſ trojenički Wóh jako Wóčez, Śsyn a Duch wobhnadžuje.
 Nam wiſčał je to, kaž tež tał wiſchelałe druhe, potajnoſčow-
 pokna wučba —, ale dyrbjeli tehdla nad jich wėrnocju dwėlo-
 wacz? — my dže tež njewopſchijamy, kał može ſ mačeho, lėdna
 widomneho hymjeſcha wulki ſčtom naſtač, a ſ čzornjeje ſemineje
 pódby tyhazora barbna pycha kwełkom wuſiwacz, a njebudžemy tola
 nad tym dwėlowacz, ſo je temu tał, — tež niž dwėlowacz, ſo je
 naſcha duſcha ſ čžetom we wobſtajnej wotmėnjazej džekawoczi,
 runjež to njeuobžimny a njewopſchijamy, kał može ſo to ſtač. —
 Zał dženča: Trojicy bojiſkeho bycja njelamóžemy žebi wułowicž,
 ale wėricž to možemy, pſchetož to dže widžimny, ſo ſo Wóh
 w łóžnym wokoliku nad ſwėtom a čłowjekami jako Wóčez w o-
 poſtaluje, kiž je wiščech ſtworjenju ſtworiciel, ſžeržet a wob-
 knjezet a wot waczki w pſchėze hacž k jańželam w njebju wiſcho
 wobarmuje, — to wėmy, ſo wón we ſwjoci njewuprajnje ſmil-
 noſczi a miłoczi wožje, ſo by nědžto ſubjenu był, ale ſo bychu
 wiſchitny k pólnaczju wėrnocje pſchijčili; ſo je tehdla hžjom
 k wóžkam pſches profetow rėžkał, ſo je ſo w czele ſjewił jako
 Śsyn Boži a čłowjełiwo wot čžėnnoſcje hėčcha a pſchitwėry wu-
 mohł a je žobu ſamny wujednał, — hał, nam je wobſwožaga
 wėřtoſč, ſo wón, dolež ſwjoci džeczi ſkaboſč ſnaje, jako ſwjaty
 a ſwjeczazy Duch ſo po nim žabožym čłowiſtim duščam ſobu-
 dželi a jako troščat w jeniſhej nuſi, jako radžicel w dwėlač a
 ſlawoſčach, jako njebjelſta nuž w hodžinach ſpytowanja tym bliſto
 je, kořič jeho pytaju. Haj, trojenički Božo, ty by Wóh, kotryž

žaneho runječa nima, ty by bohaty na hnadže, žohnowanju a
 luboſczi, pſchetož ſ twojeho jeničkeho bycja pſchitwėze wiſchitón
 dobroty a doſonjany dar.

F.

Śwjata ſkryſcijanſka zyrkej.

„Wy ſće tón wuzwoleny narod, to kralowske
 měſniſtwo.“
 1. Pėtra 2, 9.

Narodo, ty wuſiwoleny,
 Śslub ſwój ſ Bohom wobarmuj;
 Temu k ſkryžbje poſhwjeczeny,
 Na ſwój domſhób pohladuj.
 Čštož je hořtach, pytaj jeno,
 D to teho hódno je;
 Temu ſobuž prawe njeno
 Ničto dacž tu njemóže.

Kiž wy hařy powiſcheli
 Na wjeřby ſče w Babelu,
 Wmičje je, ſo wſchėmóželi
 Wyſchje ſkryſtuſ w Žionu!
 Śwėta žakocž naſche ſbože
 Njełamóže ſadžewacz,
 Pſchetož my ſmy džeczi Bože,
 Čšto čhył nam to prawo wjacž?

Hořtach, Wóžu na prawizny,
 Widžecž budža Jeſuša
 W jeho ſwėtkom blyſcheczu wiſchitny,
 Kořič wjerja Śbóžnika.
 Tón něł do wėčnjocze knježi,
 Božu kraňnoſč wužiwa;
 Wiſchitno w jeho ruzny leži,
 Ś kralom wón je bjeſ kónja.

Hořtach drje, a tola ſ nami,
 Hdyž ſo k njemu wofamy,
 Zał ſo njebjny ženje hami,
 Me pſchėzo pſchi nim hmy.
 Wón naſ ipſčiznych woliſchewuje,
 Ś troščtom, mėcom napjelnja,
 Wutroby nam požořnuje,
 Dawa mozy žiwjenja.

Hořtach, jeli pſchewinjemy,
 W paradizju žiwjenje
 Ś trónu ſtoje doſtanjemy,
 Njeſłóncznejje ſbóžnoſcje.
 Manna njebež duſche ſkóžja,
 Kiž jim hnao hotuje;
 Tam ho ſ jańželami wožja
 W jańych honacz wėčnjocze.

Hořtach ſteja napřikani
 Božich ſkubach žiwjenja
 Čži, kiž ſkryſta ſwėtani
 Wėču tu bjeſ pſchėſtačja;
 Nad ſo po nim njewočaču,
 Wjeſ džima na wuſmėdži —
 Tym něł bėku draſtu baču
 Pſchėb trónom w kraňnoſczi.

Sorkach noſcha mnohy palmy,

Wobleczeni bęty ſęci;

Ś horja buzgy woni pſalmu

Stradnje inſchujaja a rad:

Źjeſz budź Woſu w wyſokoſczi,

So je naſz tak wobnhabzi!

A po ſwojei ſchędriwmoſczi

Wuſwolentym pſichliczi!

F.

Sakowidženje.

abo

częſtſzenja wjedu k Woſu.

(4. potcażowanje.)

Knjeni ſchoſarka paſ na porjad jara njeſlabaſche. Njebe doma porjad nawuſnyta; pſchetoz jaina macz ſa nju a jejne kotry dżeſkaſche, wone paſ ho wo ſwoje wudraczenje a pſchu staracu a czitacu pōbła romanu, ſo bychu hebi czaſ pſchirōtſchite. Wſchelte žonſte džeſta wobſtarachu jeno teobla, doleż k to mōbda taſ žabaſche, a niz wužitnoſče bla. Poſlednje lēto pſchetoz ženitnu paſ bęſche Thereſija Domanęz maczeri w lučeni pomhač byrbjaka a bē potajim k najmiejſchemu to nawuſnyta, ſchtož bē k pſchihotowanju dobreje jēbze wuſne. Haj, wona njebeſche jeno to nawuſnyta, ſchtož berje žōdł naſpęchowalſche, ale teſ pſchihot hęſtōchęzōjtych a dobrzych kuſow. Domanęz ſwōbōba lubowalſche dobre kuſy a dobre blida, a mējeſche ſkwalbu, ſo ho na jaſł berje wuſitni. Wuſwolnjenje ſkōbda paſ žabaſche ſhętro częſte pjenęzne wopory.

Tež ſchoſaręz hewate blido a jēbž na nim ho bōrhy pſchēmni a bē ſ hęſtōchęzniami wobſtajane, kotrež ſchoſaręje poſčinnacu berje ſkōbzič a jemu czim lępje ſkōbžacu, mōjeſche-li je ſ man- džeſkeſkei ham jęčę, ſchtož paſ ho jara porōbdo ſta, doleż mējadu ſpochi wopyt. Zōnſkamy ſchoſarja huſto wjaży wobczęzowalſche hač jeſo ſiwjeſeli. Wot jeſo tſjoch ſwaloworo bęſche ſtajnje jena pola nich, drubhy tež dwē, a biſchęſe pſchichodna macz.

Wobnojo wobſtara ſchoſar ſwoje džeſta a pſchirōbze jeno k jēbži do wobuſhlenja ſwojeje manbžeſteje. Wječor paſ budžiſche rad Thereſiju wibzaj, hdy budžiſche moſł ham woſtač a ho ſ njeje wo tym a tamnym roſtęczęcz. Wſchak mējeſche nęchōtęnili ſ njeje poręczęcz a wſchelake wotręczęcz. Ale pſchęzo a pſchęzo jaſo ſaibže pſchirpawna ſtkabnoſč, doleż njeuſchōni pſchirpōſtkarjaco pſchir- ſtuſchicu.

W ſymje ho w bliſkiſhim mēczje wjekeſjenja mjertwacu a mēr lubowazy, trodu plegmatki ſchoſar byrbjeſche na nich džeł brach, doleż mōbda manbžeſta pſchēmnenjena lubowalſche a jej žiwjenje na wſhy pſchęzo ſhętro wobidne woſta, doleż mējeſche pſchēmato pſchēmnenjena. Pſchichodny džeł po tajim wužitnym wjeſelbu pſchir- njeſe potom wſchelake częje. Soſpawnoſč, mučęnoſč, njelubōſč a njelōſch k džeſtu poſajowacu ho hęlnje na wobliczu knjenje ſchoſarki. Zuchowne wobſtabljenje trjebaſche nęſajteſho hębda, kotrež by prjebawidnu njelubōſč jaſnak; tola njeba a pſchęs to ſahnata, jeno do druheje njeklmanōſče pſchewjebžena. Ś wjetſcha byrbjeſche Maruſchta to byčę, na kotrež ho woraſawoſč ſchoſarki wuſhpa a trodu pomiejſchō. Pſchetoz ſmęrtny, cęzi a miſy ſchoſar njeſchōdžeſche ho tutych ſwojich woſhebnoſčow bla berje k njeuſchodownemu wotwōdęj trjebač.

Tola tež ſa njeſo njewoſta domſte njewjebro pſchęzo wōnta. Wōn paſ jo ham ſawinowa pſchęs to, ſo junu pſchi hamotnym hromadzebučju na to ſpromni, taſ by ſa žyty dom wuſne byto, hdy bychu ho wudawci a žyčę nadoſhowanje czaſa binat ſkojče.

„Luba Thereſija, ſa ſym w pęrimt lęczje naſchęho hromadze- byčja dwē ſcže tolerow wjaży wudak, hač moje doſhōdy na žyčę

lęto wučenja a pſchi tym biſchęce njeſtu te pjenjeſy hoſu ličzene, kotrež ſym ſa poſbjiſcho wobſtaranu njewječęzniju nadobu ſa- pſtačięz mēł. Taſ njemōžemy dale hoſpōbaric. Mōj byrbimoj ho hinak ſkojčę.“

Zute ſtowa pſchęjnječchu pęni wichor do manbžeſteſcho žiwje- nja, ſa kotrymž ho poſbjiſcho druhe ſebraču a ſchęhnyču. Pſchęs to powjetſchi jo njepofojnoſč na wobęnāj doſonaj.

Wobwjerť k lęphchemu pſchirōbze do domu, jaſo jimaž Woža mikroſč hęnka wobradzi, kotryž we ſwōjatej ſchęženizy po nanje mjeno Eward doſta.

Tola tuto pſchēmnenje doſho njetrajeſche. Pſchetoz nęto naſtachu runje pſchęs tutōn Woži dar wſchelake roſ- a pſchęfory. Wlan, macz a wōwta pſchi tym hoſu winowacu. Kōždy chęzjſche hęnka po drubich ſaktabach a ſafoſtſach napſkaneho męz a kōždy wojowalſche ſa te ſwoje jaſo ſa najlępiſche. Sa lęto ſlowaſchji ho k hōlčęje holčſta, kotrež mjeno Serja doſta. Wobęj džeſčęj wōczę- ſchętej po częle kaž hribaj, tola jež duſowne woſhebnoſče njebō- ſtachu pſchi ſnatej pſchęforyje prawe nawjebowanje, a pſchęs to naſtachu wſchelake duſowne ſchuwijny a rjepudji.

Stajna ſwaba w domje a njeporjabl, w kotrymž ſchoſarka wſchitko ležo woſtaji a tež najmjenjſchi pęriſčł Maruſchęy k džeſtu ſawoſtaji, kotryž budžiſche loſto buzgy nimo hoſu ſčimicę moſta, ſchōbžęſche džeſčęzōmaj. Wobuſjnoſč, napſchęſimnoſč a ſpęczę- woſč, hebjelubōſč atd. poſajowacu ho hįzom jaſe jaſo ſamow- noſče jeju ſharaktera. Wlaka Serja roſkawoſalſche hįzom 4 lęta ſtara, jaſo by knjeni ſ wyſhōſcho hroda byta a to ſ tajim njeſar- bicęitim a ſtaromudrym waſchņjom, ſo ho wſchįzy hņnēwacu, kiž ju hęnſchacu. Džež budžiſche wo nęchōto proſpęč byrbjaka, tam hebi jo kaſawſchji a hanuwo žabaſche, a to taſ berje wot maczerje kaž wot drubich wobuſderjow doma. Tež Maruſchta mējeſche wot njeje wjele injełč, kotrež tež biſchęze wſchędnje wot wocafanęje ſchoſarki czwiłowana bu a biſchęze njekričęzōmneho hołcęſiſta bla wot njeje ſwarjenje doſta.

Œchoſaręj ho doma wjaży njelubjeſche; joſo wōta ničęz nje- ptačęſcheje a teobla pſtajeſche w forczęmie a w kſamati, hjęž wino a dwōjne pivo pſchędawacu, roſpřōbičenja. Wſchji karancęku a ſhartacy hač do wof nogy hędžo woſta.

Œho berjeſcheje ho ſ kōždim lętom pomjenſchęſcheje a pjenęzne naležnoſče ho pſchęzo bōle a bōle pſchęſchįwicu. Ś temu ſhubiču ho czaſto ſ jehō prywatneje poſfadnizy pjenjeſy na potajne a nje- wudobędnje wawſchņje. Zunu bē ſožo pječętoleſtka papjerta prjecz a tola njebeſche ničto žyſy do domu pſchįſchōf. Maruſchta a ſchoſarka bęſchtej hamej mō jwime pobytę, hjęž ho poſkabnizja namata. Knjeni ſchoſarka wuprajaj najpřōbży poblyd abo tufa- nje pſchęczńwo Maruſchęy a mējeſche, ſo ho na jeje ſwērnoſč najſterje ſwadęczęč njemōžę; ſchtož paſ ſchoſar njepſchida. Doſho trajajeſche ſwada męſ minaj tuteje węzy bla a napoſlebu wō- ſamntny ſchoſar, to chęz jeinu kſchįnju pſchępſtač.

Woſu ſorżeno! Deltač žyſe na dnje w maſym kaſchęſtju lęſeſche ho bančęſtju ſawrjena ſradnjena pječętoleſtka papjera.

„Tu maſch nęto njewinowateho, ſwērneho hoſbika, kotremuž je twōja žona ſtajnje ſchįwdu cęmika, hęnž je jeine lubawitno wopſchįwſchji węnoſč prajſta. Ale wērnoſč njeſmęſch džeſn- ničſi džeſ ręczęcz. Prjecz byrbi tuta ludatka, prjecz w tutej bodžinje, ja ju woſoto heſje wjaży nječęrtaju. Ś wona tute pjenjeſy ſradnjuka, to teſ tamne, kotrež ſu prjebu prjecz pſchįſchęſte. Hdy by po mni ſchō, by dawno hįzom ſ hęže wupofaſana byta. Ale ty hę ho pſchęzo po njej byrbieč.“

Maruſchta, ponizna, lęčżata towarſchca, bē pſchęd křōtkim ſwoje dwōpſte lęto doſonajaka. Wōna ničę wo tym njemjebdęje njemērnowalſche, kotrež ho wſchęje njeje hromadu ſčahawalſche a jeje žyſtemu pſchichodnemu žiwjenju hınajch bęſ pſchirpōſtač hęzjeſche.

Wona bu pšched domfik šub, pšched šchohorja a šchoharku, powotana a stajena a jej wurant pšchepytanja jejneje ščinje powjedženy. Wona wobkrucawajše hwoju njewiność, škoržejše a pšafajše; ale namkana papjerka šwędžejše pšchecžno temu. Gačzunje cžyšnje šchohark mitoić ja prawo pšaficiz dacz a jej wobdaje šlubit, hdyž šo roščakca powna wuinoje, šcho to je s tymi družimi kradnjonymi pjenjelami cžinika; dža to šchoharka njepšchida a to tež tehowa niz, bokelž Maruška stajnje prejeješe, jo je hdy pjenjehy brata.

Na symnym dnju novembra bu s matym brémješčtom, w kotrynž bė džel jejneho wobšedženitwa šwajanz, wuňnata i hrodu Dubowczina, w kotrehož jenny rōzku šo šchohorjowe wobpyhlenje namata. Druhi džel jejnych šmachow šhowa šchoharka, bokelž mēnjaješe, jo ma šo pšched to jich šchodowanje šarunacz.

Štradžu wuŋlupi šchohark šadu s dwora won, hdyž pućz nimo wjedžišče, w kotrynž mējaješe Maruška cžanowč a kotryž do Worawja k wujej Wronišej wjedžišče. Wōn poŋiczi jej wotmiane wobdajece a toleť pjenjes, a najwowaše ju, jo to wša, tež wobkrućzi jej, jo je zyle toleť jeje njewinośće pšchewēdženy.

Wōrtje pšafajo padže wujej wotoło šchije a cžyšče šo jemu džafowacz; tola rēčž jej šapowjedži, jo njemōžaješe ani štwōzka pjanicz.

Wēdma bė někotre hodžiny w šwojej drožy cžanynka, nafa žakofitw hnešowe njewjedro a šarunacz mēczel a wējenzu, pšched cžož budžišče kōnz wšacz dyrbjačo, njewbudžišče-li tamny bur s Worawja pšchijel a ju štrawu k jeje wujej pšchijewjel.

W domje šchohorja pal roščaješe njemj a swada džēn wote dnja. Džēčiczi roščaješče, ale niz t wješelu starščeju; pšchetōž jeju njepoćinzi nacžinichu nanaj wjele starōšče a maczeri šo Serja je škwami naušchecžiwješče a špječowaješe a hnešowaje ju pšched njepokšuwčność. Jeje šchōščeje nuščlowanje pšchijewje jej žodlawu, bolotnu šmjerč. Wona bė derje šowaleny a wobarnowanj hdyšch proch wuščēšča a ja drožny zofor mēta a tošchto wot njeho šjēdla. Wē pal był jēd. Pšomoz njebē mōžna a tak wuruje Serja 10 lēt šlara.

Šyna pōžta nan, 12 lēt šlarcho, na wšchjēchu wučerčuju abo gymnafium do bliščjecho mēsta. W prēnich wješčich pšōdninach družeho lēta pšchidžje wōn, kaž hewak hūto, domoj. Pšo cžahu pal šo šhubi a njepšchidžje wjazy domo a njebu tež w mējca namafany a nadeidženy. Škworna pokkabinža bė wotewrjena a pšched 200 toleť i njeje wuwajatyč.

Dwē lēce pšched tutny šrudny podawtom bė Wōš šarichimaj šaho holeczo wobradžil a šadaje šo, jo budže hnadny Wōž pšched tute džēczjo wobuju na lēpšči pućz pšchijewjel.

Tola rospad jeju šboža bė pšched burjemi. Wot lēta k lētu bė šo bokš pšchijewjorak; a dočžinny nadebčowacy šchohorja džēn wote dnja.

Šchjēce njebē džowēcizka 3 lēta šlara, pšchidžbe na jene dobo powjelčž; šchohark je šo w rēžy, puć hodžiny wot Dubowczina bēžazej, šatepik. Na brzojy pšči jara hšubokim kōščjēčžu nama-fachu jeho cžaplu, dypšocžne knižki a dwōjnu matu šlēbu abo pištolu. Jena roška namata šo šchjēce natyšana, družka pal wu-šlēna. Wšchitzy mēnjachu, jo je šo na nabyt brzojy šupit a i pištolu šachčik — a je potom do rēki padnyčž dyrbjačo. Gačž pal tež jeho wšchudže pštachu, njebu jeho cžēto tola namafane.

W šemjanštelj pokkabinžy brachowaješe wjele pjenjes a šchoharkžy wjadu dočžinny i wješčida wšchitje jeje wobšedženitwo.

Šaž štejeješe a džēšče a šchōž mōžaješe w šorbje na šhwōjēczje dale njefčž, to jej wosta, jako hrod Dubowczin i šlētēlēt džow-ēcizčžu wuwajatyč.

Šbže dyrbjeješe nēik hwoju nobu štajicž a škožicž?

Man, macž a jena šotra bēchu wurjeweli a pokšednejy šofje

bēščēju w šhubojbe žiwje; tež bēchu domo hšim puščeloty mjes šotrami nafaše, kotrež je dželachu.

Škwilu rēčžeješe šo w Dubowczinu a wofolnoćzi wšchudže wo šchohorjowej šwōjbe a jeje powēdžjenjach. Pšo krotim cžahu bė wšcho šabyte a ničtō njefaraješe šo wjazy wo maczer a džēczjo. — — —

(Pšchjēhodnje daf.)

Wajwyschdja kafein.

Šan, jebyn tchž dwanaćožny wuzobnikow šchwytkowych, pšchijewje hwoju šlarobu na jara wšhōke lēta, štoro na što lēt. Napokšlehu njemōžaješe dla wulleje šhobōšče šhōžicž. Duž pšchidžjēchu hōhobajoni mtōdženojo, šadčichy jeho na što a donječichy jeho do štrwabōžiny. Wōn derje wjele wjazy pjanicz njemōžaješe, to jene pal rjelnj: „Džēčakta, lubujče šo mjes šobu.“ W jako šo jeho woprašchachu, cžehōbla jeno pšchōjo t temu jenu napomina, wōn wotmolowi: „Zač cže nafač Šbōžnik mēč. To je jeho najwyschdja kafein, do kotrež je wšchitfo družeh šobu wobšamlnjene!“

Wšchelake s bliska a s daloka.

* 5. junija mējaješe wubjert ja frala Albertowy šond hwoje lēne powēdženje. 3 wudowom šabe šemjetych šerbščich wučerjow mōžaješe jo šaho 120 hrimow roščēlicž. Wšchēčž by byto, šo by ho wošēbe to wobzēščeho štawo pšched šbērtu na to džētafo, jo by šo šond powjelčžil a s tym tež lēta daŋ roška.

* Štrjebu w šwajackah mējaješe popōdnju w 4 hodžinaz škwona šerbška pšedawšta šonferenza hwoje nalētne štwōdžowanje w „Šerškim Domje“ w Wubyschjine. Šknes šarat lic. Wōšaf wotewri štrwabōžinu a šrominaje i džafowenymi škwami na njehob knjeja šararja lic. Rēnčža w Kellizach, kotrehož je tōn šknes pšched krotim wotwōfek. Šēdnaješe šo potom wo šwēdžē-njach. Wot wobšēbētoho šwēdženja ja šwontowne mišionitwo šo wothlaba, ale budža šo wot knješow šararjow šchwjžana a Domalšči mišionitw hodžiny we wošabad tu a tam džēczēčž. Š džwanajom na to, jo Wōže škwono nētko hwoju wutrowno mōž na duščach nafačy wošafow wopofafuje, a woni šebi žōdajja po Wōžim škwōje, šo wuprajja, jo njēšmēto šo wothlabačž wot biblijehō šwēdženja, a pošajidžu šo Raležy ja biblijki šwēdčēn, hšēž wšchēče žadny tajki šwēdčēn był njeje. W tej myšli šo tež na to pošaja, jo by špomožne ja nafačich šerbščich wošafow byto, jim porjadnje nēhžje kōžde 2 njebčeli „Mišioniski wošol“ a „Wōmhaj Wōš“ won šhacz, šchōž powištōfowne pšchitōhōwanje dofa. Žadanje šo wuprajji po nowych pšedawščich knižach wo ščēznjach, a šknes šarat em. Šrwgāt na šo wja, šektajecž k cžičkēju žiwjenjōbēhi nafačich šerbščich šhwēlucherjow. Zač jmy šaho jēd-nali wo duščownych nalēgnōščach nafačich šerbščich wošafow. Wutrowny budž knjejej šararjeje lic. Wōšafaj, kotryž w šnatej žiwnoćzi nafače rošmōfowjenja wōdžaješe.

„Wōmhaj Wōš“ njeje jenož pola knješow duchownych, ale je tež we wšchēch pšchē-dawarjnjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Wubyschjine doščakč. Na šchtwōrcž-lēta pjanicy wōn 40 pj., jenočliwe cžyšča šo ša 4 pj. pšchedawaju.

Sy-li spéwał,
Pilnje džélat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwas,
Swérnje džélas
Wsédny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njebies mana
Njehi či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!
F.

↳ Serbske njeđzelske lopjeno. ↲

Wubawa ho kóđu hebota w Šmolerčej Imbichšćejeni w Budyšinje a je tam sa šchwórtlěmu pšedpřetatu 40 pj. dostać.

1. njeđzela po swjatej Trojiznj.

1. Jana 4, 16 — 21.

Bóh je lubosć, a šćitóz w lubosćej wostanje, tón wostanje w Bóhu, a Bóh we nim.

Bóh je lubosć.

1. To je krašna wucžba!
2. Wóžne napominanje!

1. Šćwotaj Jan wucži naš najprjedy lubosć pósnacž jako Bože byće. Přětož hódž ho něđtó prašaja: Šćto je Bóh, tón prawy wérny Bóh, tořehož my šćěpězi jeno swojeho Boža mnjujemy, kiž je nam swojeho jeničěho narodžěneho Šćyna t wumóžěnu a swojeho swjateho Duchu t šćwreženju dat? dha swjaty Jan w našej epistoli wotimowja: „Bóh je lubosć.“ Anješ Žesuh drje t wostřonjenju njeđuchomnje Bože šćužby praji: „Bóh je Duch, a čji, tořiš ho t njemu modla, dyrča ho we Duchu a we prawdže t njemu modlić.“ Tež swjaty Jan t wostřonjenju hódženja w čěmnošćej ham wucži: „To je to pšćipowěbanje, kotřez wot njeho šćyšćeli šćny a wam pšćipowědamy, so Bóh šćwětło je, a so žana čěmnošć w nim njeje.“ Haj t šćaróženju pšćěziwnych šćej (Hebr. 12, 29) pišane: „Kašć Bóh je póžera žy w oheń.“ Ale hódž je Bóh njeđuchomny jako Duch, šćazimny jako šćwětło, pšćěziwomny jako wóžerazy wóheń přebowanj, dha s tym tola njeje wulamitnje, so je Bóh ham na hebi, ham wot hebe lubosć, a so je lubosć tak prawje Bože byće. Težobla, přjedy hač bē tu žane šćworjenje, přjedy hač t wšćitko běšće, je nam Bože

šćwreženje jako lubosć šćewjene; pšćetóž Boži Šćyn we swojej wušćahoměšćnišćej modlitwje takle t swojemu njebieštemu Bóžej rěči: „Ty šćny nje lubowal, přjedy džiš ho šćwěta šćoženje šća.“ Lubosć je potajim Bože wěčnje byće, Bože šćwreženje a čzinjenje je wot wěčnolće šćem.

A dolež temu tak je, dha swjaty Jan w našej epistoli dale wucži: „Šćtóz w lubosćej wostanje, tón wostanje w Bóhu a Bóh we nim.“ W lubosćej wostacž rěka pak tu najprjedy, w pósnacžu a wěrje Božeje lubosćej wostacž, kaž wšćah swjaty Jan wšćeh šćwěčatom našej epistole tule lubosć jako Božu lubosć t nam wopišuje, hódž praji: „My šćny pósnali a wěriti tu lubosć, tořuz Bóh t nam ma.“ Potajim w Božej lubosćej móžemy jeno s tym wostacž, so tule lubosć Božu t nam pósnawamy a do njeje wěrimy. To je naš pravý swjast s Bohom. Boža lubosć t nam čže wot naš pósnata a wěrjena, šćonjena a wužiwana byće. My dyrčimy ho jeje wutrobnje trošćtowacž a nješćelje; a nam dyrči t njeje nutrna a dowěrna lubosć t Bohu narosć: to je Bože wotpošladanje, na to dže jeho lubosćizwa wola. Kaž došćo Božu lubosć drje někač pósnawamy a wěrimy, ale ho jeje hišćěje s wutrobu njetrošćiwamy a njeřadujemy, ani s njeje twjerde dowěrjenje a wješćelje t Bohu nježerpam, tak došćo je tež tula lubosć jeno nješćopšćna pola naš. Težobla swjaty Jan dale wucži: „Ka tym ho ta lubosć pola naš došćonja, so byčimy my dowěrjenje měli na šćubnym dnju; pšćetóž laž wón je, tak tež my šćny na tutym šćwěče.“ Haj, hódž by tajta lubosć Boža njebyla, šćtóz móž ho Božemu šćudu hinal bližić hač

f bojoščju, je štuffom, f tšchepotanjom a se tzenjom? Ale netto je Wóh hwet tat lubowal, so je wón swojeho jentšcheho narodženeho Šsyna dał, so bydu wšchitžy, kiz do nieho wéria, šhubieni njebšli, ale wěczne žiwjenje měli. Nětko Škrystuš f nam trošchitnje rěči: Šchtóž do Šsyna wěri, tón njeubdže budženy, ale je šo wot šimjercje f žiwjenju pšchězšichcał.

Nětko šwjaty Duch f našim duchom šwědči, „so ani šimjerc, ani žiwjenje, ani jandžel, ani knještwo, ani móž, ani něčyjšche, ani pšichodnje, ani wyšole, ani hšubofe, ani žane drube štworjenje njemóže naš dželicy wot Božeje lubošče, kotraž je w Škrystušu Želufju, našim Knješu“. Těhoda šmemy dowěrjenje mész, kaž netto w špominanju na šudny džen, tat junu na šudnym dnju šamym; pšchetóž hduž jako wěrjazy šchězšitjenjo w Božeje lubošči wostanjenju, dža šmy bójšleho walchujaj, a, kaž je Wóh lubošč, tat tež my šmy lubošč na šwěczje, rosdželeni wot dželicy hweta. Těhoda šo tež šwjaty Zan dale tat štychecž dawa: „Bojošč njeje w lubošči, ale dozonjana lubošč bojošč wón wumjeta; pšchetóž bojošč ma čzwilu. Šchtóž pal šo boji, tón njeje dozonjany w lubošči.“ Talc bojošč, kotraž ma čzwilu a ludži se špominanjom na šimjerc, šud a šatanantwo tyšči a čzwiluje, dolešč w Škrystušu nimaju, šchtóž wěrjazy we nim maju, mjenujžy wodawanje hrěchow, žiwjenje a šbóžnosč. Talc čzwilowaza bojošč šo f wutroby wěrjazyh wumjeta, dolešč šo do nich Boža lubošč pšchě šwjatecho Dušha wulima. Šchtóž šo potajkim hšichče boji a čzwilowazu bojošč we wutrobje nošy, njeje dozonjany w lubošči, dolešč nješteji w Božeje lubošči; hewal by pšchě Božu lubošč w Škrystušu šamohł wšchu čzwilowazu bojošč wumjetač a we šebi jeno dželczajej bojoščji měštno wofajicž. Š tat krašnje je šwjateho Žanowe šlowo wo lubošči!

Šat naš to wuči lubošč pšnacž jako prawe byče našcheho Boža a šat my hješ teje lubošče njemohli žane šjenoczenje f Bohom mész! A šat je nam tale lubošč Boža jako ta móž roščajšujena, kotraž we šwojim wopofašanju šamo dowěrjenje na šudnym dnju špočezuje a čzwilowazu bojošč wumjeta! Š rošpominajmy šajku krašnu wušču dale pšči šebi a pšchibjorajmy a toščzymy w pšnacžu a wužiwanju tuteje lubošče.

II. Tuto napominanje najprjódžy rěka: „Lubujmy jecho, dolešč wón naš prjedy je lubowal.“ Šaj, wón je naš prjedy lubowal. Prjedy hacž bě hwet štworjeny, prjedy hacž bě tu žadyn člowječ, kiz budžišche Boža wo jecho lubošč prošyčž mošli, je Wóh we šwojeje lubošči wofšamtnyč, člowječow štworicž, kiz mohli jecho lubošč wužitwacž. A njeje wón naš prjedy lubowal? Prjedy hacž šo hrěščny pad šta a wotpadnjene člowještwo pod winu Božeho nješpěchěšlwa šychowajche, bě hižom wot wěcznosče w rādže Božeje lubošče hnadnje wofšamtnjene, padnjene člowještwo wumóž. Š njeje Wóh naš prjedy lubowal? Prjedy hacž tu žadyn běčmy, hižom pšchěd lěštoršami je Wóh f našchemu šbožu, f našchej šbóžmoščji šwojeho lubeho Šsyna do šhweta pšškal a ja naš do šimjercje pobał. Š njeje Wóh naš prjedy lubowal? Š to je lubošč pšche wšchu lubošč! A f tej je Wóh naš nješbódnnyč člowječow lubowal, prjedy hacž tu běčmy, prjedy hacž šwoje hrěščne štoženje šadžuchmy a móžachmy šo f roščlamanej wutrobu f njemu wo hnadu wofačž.

Tež pohladajmy na hšób šwojeho žiwjenja! Prjedy hacž šo narodžichmy, je Wóh kaž f mačšetnej lubošču měštno našcheye kolešči wušwolil a nam te dary a možy, kotraž tudy trjebam, darmo wotmėrič. Šaj, njeje Wóh naš prjedy lubowal? A jako hšichče w koležy leščamny, je naš hižom je šwojeje krašnje šchězšitšej hnadu wofšaric. Šaj, njeje Wóh naš prjedy lubowal? —

Šamjeni.

Bóh je lubošč.

Nješč Božu kšicža hšobu,
 Kiz žóli wutroba;
 Wšchal wón, kiz hwety nošy,
 Naš šchězšedje šastara!
 Dreje dawa kwětam mřevacž,
 Šso ššozam wuščelicy;
 Žim da pal f nowa tešewacž,
 Še nohje šahubicž.

Šduž wěchor hšebi hšje
 A mjerjuncž počina:
 Wóh našu šemju šryje,
 Šchat bėty wobleka;
 Šob nješkim štwom rjenje,
 Škaž w šlinje mačšerš,
 Špja čidhe wotpočznjenje
 Wšchě kwěti, trawicžti.

A je šaš pšchitšča meja,
 Šba w měšbnej krašmoščji
 Š nam f šajšam wóščkom dšejaj
 Wšchě trawti, rěčicžti;

A wščo f nich tón hšób hštyčšti,
 Kiz ššiczi f wutroboje;
 Šchto horjo tebe tyšči?
 Wóh wješčamny lubošč je!

F.

Boža miščej wofšanje.

Hóřli šwadnu, hory twočšnu,
 Šduž šo jich čšaš pomnije;
 Šemine wšche krahy wroščnu:
 Boža miščej wofšanje!

Šleš, šat rjenje kwěti tešėja
 Na kuzy a w šahrodže!
 Šo čšaš wšchě wjadnyčž šmėja:
 Boža miščej wofšanje!

Tyč tež, kiz čje lubo maju,
 Šotryčž nošyč w wutroboje,
 Žunu rowy pšchitšamaju:
 Boža miščej wofšanje!

Wšcho, šchtož w šwěczje poššicžaja:
 Šrijanoty, čješč, radoščje
 Wšnu šo a šwoetmruja:
 Boža miščej wofšanje!

F.

Sakowidženje.

abo

čzerščenja wjednu t Bohu.

(5. pokračowanie.)

Wrócźmy ho saho t Selnicz Maruščy do Morawja.

Wona bu wot wujja Bronička lubolcziwje pšchjata. Wón wěrječe jeje wobtučenju njeminožje. Doho njetaječe, bě ho Maruščta do burinwa sfozika a džekajče w domje, sohradne a na polu ta pilnje a spěchnje, laž pilna Martha w bibliji, runasche ho pač w druhim wotpošladanju pobožnjej Marzi, kotraž hufio pač w zyrkwi, pač w čiskej komozy t nohomaj Šbóznika šedžo hšbódemu ewangeliju swoje wucho spožježi.

Wona namala pač po někotrych lešach pobožneho, šprowneho a hwěneho mandšelskeho, hajnta Šazniha, kotruž jeje wošebnožje, jeje pokornožje a hwěnu džekawožje wužo wožaječe, a kotruž j i njej w jennm duchu jeničke džěže — dwě běštej wumrjetje — w pobožnožji a čštinnožji kubtaječe. — —

Šedym wjezjor po 8. hobjźnju počža ho třečanik tw dworje hibač a šchjowalšaje něštre zalj. Mšabala wukřijšca hajntowa šchjowanje pša, po křótim wuhlada bñhšchj latarnjow. Tež wšchelate hšohy rěčachy pšchd burjenj. Š tšhwatom šloczi hajntowa t burjam. Šižom pšchĩbže jej Šaznik napřehćezimo, wopšchija a wošofcha ju tšhwatnje a džekaje:

„Lubowana Maruščta, ja pšchijewdu wopyt dweju hošćejow, wot kotrežy pač njewěm, hač staj žiwaj abo mornaj. Čhješč ty wotšladanje dweju w šněh namatanej wšchješčijantow na ho wšacž, nam šmjerinjenjej do pšchjōdblanjšje stwy donješje. Zeli pač dochješč, dyrbiu jeju do wšy donješje darč. Tola hšjom mwoja lubošč mi praji, jo čhješč. Tudy mafaj moju tšlěbu, wowitń ju na prawe mšěno, ja pač čhju pomadžajm wšebnym pšchifalajč, šćho maju čšinič!“

„Džak budž Bohu, jo hš dom. Za hšm ho wjele wo tebe štarata. Š pomozy hšm šwólitowa a hotowa. Šohu hš njefšożowneho namatč?“

„Šhubže wodobrašćenu žonštu a make holcžo — tola ja wowjedam čji pošbjitišo wšcho wobšchěrnje. Něk dyrbi ho na měčje pomoz podač. Derje je, jo mamy w pōdlańšej stwě dwě křži štejo. Wobštawaj něštre š horzej wobu napjelnjene blesče, jo ho kōža wuwopřejewaju, tola kēdžbu j na to, jo pšchěhorje nješbu, kōžo hšm jeno hšěno čšopte dycž. Zeli namatanej do žiwjenja pšchinješemu, dyrbitaj hšyudom do wuščěneho kōža!“

Dwaj hšlajnj mužej njefšchajta na wošybdach šmjerinjenjeju, na kotrežy bēchu pšafčojše nakallbi, a dwaj družaj džekajtaj pōbla. Pšchĩ tym hšubotom šněh njedē daleššob hšwatnje šchof. Šadħijrjo wofšerjo, bližich hšubōžba hajnta, dyrbjachy hšuto wotpočowacz a ho wotmēnjčež. Wošybdta štajchdu kabōnjne pšchd burjem dēle. Šptom nanofšydu j šhwatnom mušžo wulku hšromadu šněha dō jštwy, do kotrežy dyrbjachy šmjerinjenjeju pšchinješč. Šnajt šwrōčji něštre kawki na šchjundowanje, taf so wobnjefšowanaj rum našta, do kotrežy hšē nabypachy. Na njōn potōžijšy žonu a džěže a šafschy wošewu je hšěhom, jeno nōb a hšube wotšlachu njesašyppanej. Nēšbže hobjitju bēštej taf ležatej, dwa pšchĩbže lešak a špōžna wšcho ja dobre, šćhož bēšče ho hač dōtal štar, pšchifalaja tež hšijčje wjazy hšēha na njeju našypacz. Ša poč hobjitny potašowajče ho šažo žiwjenje w holcžy. Šnyudom pšchifalaja lešak, jo dychu hōžu berje wutřēl, ju do kōža potōžiti a pwanje j wofmjantym lapami rybowali. Wšn šam džekaječe jej něšotry křōž bleschju je šalmatōwom špřitūwom pōb nōb. Pšches do ho pšchēžo wjazy wotpošlawom žiwjenja wūdēč dachy. Na pšchifalajnu lškarja nawari hajntowa hšlyw čšowny šhofej. Dycž a dycž křinych jēj

žžju šhofeja do rta, pšches čož ho mozy jeje žiwjenja pšchēžo bōle wopwyšchju a napošlechu tež ho wšom namata.

„Za hšm tač hšōbna, macš, hšže hš ty? Šdže hšm ja!“ — —

„Šmērom, šmērom, džěže“, wotmolwi lešak, „ty hš pola dohryč ludži a macžerka njeje dalota.“

Džěže došta šchaltu dobreje mjašoweje juščki, kotruž bē hajntowa křōto přebju na čšopte štajita. Š tšhwatom wona tuchamu wušřēba, šapadny potom šažo do hšubotkeho, ale čšičkeho španja. Wōšry počža ho potčjež, a taf bē žyle je šmjernteje wšy wutorčnjena.

Taf tuče njeporadžj pač ho pžžowanjju lškarja, hajnta, hajntowaje a něšotrym hšubōžinom — mušžo bēchu wotšchjĩ — pšchĩ šmjerinjenej žonje. Doho šwalče ho jch pžžowanje žyle pōardmo. Napōšlehu pač widžachy hšibanje, a žiwjenje pšchĩbže do njeje. Šyža nōž šaidže, přebju hačž hobjčje ho prajič, jo woprawdže wōžitwi a žywa wotštanje.

Ššēh by wumolšchēny a wō jštwje hajntowa šatepi. Tež dyrbēčječe pšchēžo taf wjele pšchjōžowacz, jo čšoptota štwy jenaje graby wotšhowa.

Zako bē žona č žiwjenju pšchinješena, bē fa nju najmušičke: špar abo wotpočjnt a pōt. Alš wōbaj wotšchajtaj přejčža.

Šhuba žona wopadowajče wjele ras fa wutrowu, a šty kaščej ju čšatjo jara čšwilowajče. Šatšchšowata hšma, porštanje, křōtĩ dych, haj šadħščjenje a šlyne šaborjenje potašowajče ho jara hšlynje; taf jo bēšče pžžowme šaborjenje woprawdže pšchĩwšpita.

Lškar šapočža tutej šhorozji napřehćezimo džekáč a da šhoraj najpřibžy merty pōštwč, kotruž je hšwojje dūbláčnjeje lešaknje abo šajtyki wša, kotruž wōn štajnje pšchĩ šēbi wošćječe, a w kotrežy ho pšchēs 50 tchā najmušičich lškaršich hšēštom namatadū.

Šnajt wuprajĩ swoje špōžiwanje na tšm, jo lešak wočyščje tutej šhoraj žuju rubacž, šćhož by tola hšwal pšchĩ tutej šhorozji fa dobre šhwatene a j wščička natōžowane.

„Lubj pšchēčelo, čhžk fa tutej žonje pšchĩ jeje hšwalčšej čšlěnej šfabolžji žīu rubacž a jej křej wotewšacz, to hš woprawdžite mōrdatšiwno byče. Wutšpjelnjenje křē by jej wšinišče byče. Njemērna šaborjena křej dyrbi ho pšchēs hšnajšje hšēdĩ šmēšowacz. Za hšm hōmōšpatšijšĩ lešak a njepušchčam j šhorcho žyle ženje křej.“

Wōt hobjitny t hobjĩne pač wopwyšchj hš šaborjenje, a to taf jara, jo wona žyle bšudnje rēčječe.

„Wožēdla — šubowanj nana, čšataj, ja njedčam — njehšej — njehšōč do wošy — hšaj tajtu wštu rybu — Šaržta, wuščēē jo přejč, wona hšwal tōweho nana šerjeje — džěže, wōdžej ho — ja njemōžu, Wšjekłowa če bēz njehšē — čorna šana je wōšlēčšō ššhwatwa a my dyršimy hšmu mřēž — wōmice mi wšerjej přejč, wone mie ja wutrowe pala — Maruščta, pōj šōto t nam — nješatamaj mje — wumōž moje džěže — nēšto, o Wožo — wono paba, Wožo w njehšōchach, pomšaj jemu — mōj hšn je morny — morny, ja dyrbiu t njemu, njehšeržēje mje, ja dyrbiu, dyrbiu.“ — —

Madobo wožbže ho wona me kōžu a wofašowajče do wōžta štwy, do kotrehož přojče hladašče. Šptom wofašowajče j porštom na šemju, hšžēz bē wotnošchēny hšm mošry člak šawoštajč, a wofajče potom j wōtrym šchštom:

„Tudy leži mōj hšn me hšwojej štwi, morny — morny je — a ja hšm w šajtwje — a njemōžu t njemu.“ — Wotom šamajšē wona ruzy a ho t lškariej wotroczajčij džekaje:

„Wuščēčje mje won, ja dam wam džekáč tšyž wotšerjom.“
Pšēni džēi noweho lēta wōšta pšchēžo me wulkim njemērije. Pač šandzēlĩ wōčžzy t njemērnemu drēmanju, pač wotučij je hšlynym šantowanjom, pšalajče a pšchēčječe žakōjtaje a šrudnje.

Lélat wopuſzczéi na nékotre hodžiny hajátowy dom; pſchítúdzé pak potom wróćco, ſo by ſhorocjé woblébźbowat a hajátkei a hajátowej k radze a k pomocy byt.

Naſtoji tych muſzow, kotříž bédú bžen přejdy pomhali, pſchítúdzédžu, ſo bychú ho woprašéti, kať í jeſi žona ſteji. Zaſo jedyn í tychhamač kſtyjéſche, kať ſtudená žona réčži, ménjeſche, ſo duryſa jej lób na hłowu kſoć. Zola haját njetwodny wot teho, ſchoť bédú jemu lélat přichlafať, hačzrunje njebédche we wſchítim jeſo ménjenja a í nim pſchewje. Žiturbanje a lób na hłowu ſwaſche ho tež jemu to najſprawniſche byčž, haj wón méjeſche to ſa jenicke hřeďki, pſchew kotrež mójeſche ho ſhora pſchí žiwjenju ídžerčez.

Maka Sahrodničé Hoižka — pſchetóž wona to bédche — béd žyle čžka a čerſtwa. Wona hrajeſche wó jſtwe í luboſnej džowčičkſtu hajátka a pſchítupi huſto k tožu jara ſhoréje mačzerje. Huſto ho k njej pohlíli a wotoſcha ju na palatěi hubje a ſačžer-wjenjene liza. Huſto réčželche w němej mobiltwje je hwojim njebejſtim Wóžom a proſheſche wo wotkhorjenje lubowaneje mačzerki. Wóh luby knjes poſlaba hnadnje na tuto džéčž, wu-ſtyſcha nutrnu mobiltnu a pomohaje jej.

Ma wječžor doſta ſhora nějaktu drobnu wumpjeru, nós počža jej krawicž a potom wudbyí hſlmý pót. Zaťo béd pót ſhwilu wudbyríť, namaka ho ſpanje a wona počža drémacž a ſpaſche potom wjele hodžinow poſpočži.

„Njeſchida-li ho ničo drugje, je, džat budž Wóhu, hmjertny ſtrach nimo. Najwſychſchí lélat je hwoje najlépſche lélatſtwa, wſchewjaze a pohſlnyžé ſpanje a kraſny pót, pólkať, a pſchew teħame wona wotſori. Pať budžezče dychječž wóh, luby knjes hajátu, čžezče-li waſch kraſny ſkut wopravdže krónowacž, tutu žonu hičheže tájſkto njebželow, haj ſnadž méħzow, w domje wobthowacž. Kaž bym wot jeje hólčiki kſtyſchať, je ta wobaħa žona hžom doħto čžerpjaža byta a jeje pſkza njeħbu najlépſche byte. Křód na patoržizu a to pſchewuſke pſchémactrowanje béd ſa nju pſchewjele. Dženba budže najſterſcho žpřu nóz ſpacž. Něčho budže pſchí njej wotacž dychječž, ſo ho njetwotſyje. Sa čžu ſa nju hičheže jedyn pólweť do woby rosmučžicž, wot kotreħož móžezče jej kóžbu 4. abo 5. hodžinu kžizu dacž. Wſchítlo drugje wy a walaħa knjeni ſnaezče. Sa ģalle juťje wopodnžu jaſo pſchítúdu, kħiba ſo by ho ſhorocž pohóřchita, ſchtož čžyť Wóh wotwodro-čžicž. Wy-li ho to ſtaťo, pólčezelče hnydom po mnje.“

Ša někotre njebžele béd ta žona žyle ſtrowa, jeno ſtaboſčž ſa-woſta we jeje ſlawach, kotraž pak ho bžen wote dnja bóle ſhubi, tať ſo počža na dalečje do Wřěšowza myħlicž a huſto wo tym réčželche. Šaſnižny pak njeuwoſichu do teho. Mafa ģħatka méjeſche Hoižka tať lubo, ſo čžyſche ſtajnje jeno pola njeje byčž, a béd poſta njeměra, hdyž wona druħby ſchtwóřčž hodžiny dlěje w ſchóli woſta. Tež „čžetu“ — tať mjenowaiſche ģħatka Sahrod-niſowa — lubowaiſche wona jara a wopolaſowaiſche jej wultu pſchíwſiſlowoſčž, doleťž jej a Hoižžy pſchewo něčho rjane powjeda-ſche. Sahrodniſowa wſchelate wobſtaraſnja w domje na ho wſa, a to njebéd pſchí wočžehjenju mateje ģħatki hjes wuſtka. Teħo-dla njebežžicž wona hwoj kħlěb pola Šažnikěſ k hřečhom, kať huſto ménjeſche.

W Wřěšowzu njemějeſche tež ģama hwoj kħlěb a dychjeſche wot hnadny pſchewčželſtwa žiwa byčž, haj wona tež njeuwebžicž, hačž budže jej rady daty. Tudy pak bédche hžimom tať wjele wo-polaſimow luboſeje a dobročžiwjeſche doſtaťa, ſo móžeſche ſjawnje wídzecž, ſo njeje wobczěžna.

Hdyž pak béd Sahrodniſowa ģama, pſchewčžezčedu jej wſchelate myħje hłowu a wutrobú. Šrudna Hožž hłowu na ruku a jeje wočž napjelnjeſchjeť ho je hſylami. W taťſch woſtomikſnjenach ſaby wona wſchítlo wotoko hřebje a njemječelche ho nad tym, ſo

wſchédnje jeje ſtrowoſčž pſchibjeracſche. A taħama bu wopravdže bžen wote dnja lépſcha, haj ģamo jena přjedawičha ſhorocž pſkzow ho ſhubi, a jaťo nalečžo we hwojei najjejeſchjei pſchew pſchíhčžé, móžezče Sahrodniſowa w ſahradže, na polach a na ručach ģobu pomčaga, jaťo by předy niħby ſhora njebyta. Hdyž méjeſche tať prawje nuňje a mafa ģħatka wotoko njeje ſtaťaſche ho ſtajnje wo to abo tamne praſheje, ſaby hwoju ſtuſtlownu ſrudžbu.

(Wſchítobdnje dole.)

Njebejſki Wóřez.

Š njeħba wyħſoſeho,
Š raja wéčžnoſče
Woto Najwſychſchého
Ma naſ ſhlabuje.

Próſtly naſche kſtyſchí
Wóh tam bžen a nóz;
Š wóžnym ſchítom wuſchí
Maſch pučž jejo móž.

Š miłočju nam dawá
Wſchédnu potřebu;
Pomáčž njeſtaťa
W nuſy, we ģorju.

Pračze ludžom wſchudže:
W njeħu Wóřez je,
Kž naſ njeſabudže
W hwojei dobročže!

F.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

* Čžéčłi je něto čžoſ a čžezta bédche nam wutroba, hdyž w ſaribžnym tybženu njeħo ho nječwaſche wuħaħnicž, ſo byčamy hny, kotrež k pižowanju ſtotu nuſniħto ģacž hdy předy trzebamy, domoj ſchowati. Zola njeuſpſchčžny nabžju. Wóh je nam ſaħo rjeħſche dny wobradžít. A hdyž tež budža bliſkeje njebžele nam hičheče wſchelate čžéčłoty w hoſpobařim žiwjenju pſchínječž, da-li nam Wóh, dobre žně, wo kotrež čžemy jeħo í nutrne wutrobu proſyčž, potom je tež najczěžšči čžoſ nimo a njelniczomy wot-pohlad naſchých njeſpſchčželow, naſ wuħédnicž, je ģničženy. Tež í tym móžemy ho troičłowacž, ſo tež naſchí njeſpſchčželjo pob hoſpobařitě nuſu a pod drahotu čžerpja. Wſchewo ſaħo hřebi prajmy: W doměrjenju í Wóhu wotrajmy a pſchétrajmy!

* Šserbſte ſarſte měłno w ſtelłgačž je ho wuħiħať. Doleťž je wjeťſchí džěł ſtelłczanſteje woħady němſti, njeje ho ſamolwjenje herbſchých duchownyħ žabaťo. Wy pak tola dobre byťo, hdy by ſaħo ſtelłczanſta ſara herbſteħo ſararja doſtaťa. Duž ģo na-džjmy, ſo ģo tam tež herbſhy duchowny ſamolwjnje. Šserbſki ſarát je duſchowpařitř tať derje ſa Němšow, kať tež ſa Šserbow.

* W ſhromadžjnje „Zowatiſtwa Womogy ſa ſtudowazyč Šserbow“ je ho pſchewo wuprajno, ſo čžyſi tež žyčwiniſte po-ſkřadniž wotawſtowo podpjeracž, kotrež ho ſa to ſtara, ſo móħti tež kħybž herbſhy mébženzjo ſtudowacž a potom jaťo herbſhy duchowny w naſchých woħadach ſtutkowacž.

Sy-li spéwat,
Pitnje džélat,
Strowja čé
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je!

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Cerstwosć da.

Njech ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédny dny;
Džéň pak swjaty,
Duši daty,
Wtopoč ti.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřéw čé!

F.

Šsersbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kážbu hobotu w Esmolerjez knihičičičejni w Budyščinje a je tam sa šchwórtičnu pšchedpata 40 pj. dostać.

2. njedžela po šwjatej Crojizy.

Šaf. 1. 21—26.

W starym ščeznju na dženskišwj njedželu tón knješ pšchedčelnje na wječet přebj, ale najprjedy ho proščeni hočejo samoltwjeja a šjebaja a šchodžja hěbi kami. Wobšoženi šu hočejo, kořiz na proščenje pšchidnu. Šhóžni šu w ščasnošči a wječnosčji, kořiz Bože šlowo šljšča a wobarnujja. Wot teho wotwisknje našče šhože, šaf my š Božemu šlowu šlejimy. Duž wopominamy:

Šdž pšchijnješe nam Bože šlowo kwože polne žohnowanje?

1. Šduž my šljščane šlowo Bože we wutrobje wobarnujemy.
2. Šduž my to šlowo w žiwjenju wopofajjemy.

1. „Njebudžče jeno pošlucharjo“, ale tola najprjedy pošlucharjo. Těhšom bēče tole uapominanje ujenšne, ale w naščim čžoju je wōšebje usnje ša mtožyč a štaruč, hōžej je šaf wjele proščnyč měšnow w Božič domach. Šaf durbimy pošluchac? „Wšmicže to šlowo horje š čžičej myšlu“, t. r. š loštej myšlu, šo mače šebj wotewřjenej wušđi, wjele mjenje wotewřjenu wutrobju a nje, šo to šlowo š jenym wušdom nutš a š družim wou dje. Nē, š nutrym dūšom a še šebžwje wutrobju šyđaj rad š Šejšwōwymaj nošomaj. „Wšmicže to šlowo horje š čžičej myšlu“, t. r. niž š njelōščtom, šduž našče hřčđi šhōša a šlawočež naščeho

žiwjenja wotwřyma. Tole šlowo, dolež je Bože šlowo, je wěrnosč, rěči wěrnosč, wšđitšo š prawym mjenom mjenuje. To šlowo je šduit wutrobnyč myšlow, njelōščišči a njepšchřyma, ale najpotajnišče šafdu naščeho šuštšewneho wotwřyma a šo šaf wopofajemy, šaf našč wěrnj pšchedel, kiž derje š nami myšli. „Wšmicže to šlowo horje š čžičej myšlu“, t. r. niž š hōrbōčeju, šo to šlowo mišchřujejš a čžimij, šaf by jeno ša džēčjo byšo, ša wšchēdneho muža, a šo žony, ale šaf njebj šđžčaneho muža špōložič mōhlo; abo šo šo na wafšnju wředarja a jēho přebōwanju poštorukujej. Njehānšbu šo šhřwštwšōwego ewangeliša, ale poněžni šo poněžje pod njōn. Njēwšmicže šo horje šaf čłōwšte šlowo, ale šaf Bože šlowo; dajče jemu dale šlincječ we wōš, šo by we wōš a pšchē wōš šlowo njēšto; njepōčšičejše dobre pšchēdewščaja a šibanja, šaf wōš wōš wōš wōš.

Wšmicže to šlowo horje, pšchētož w nim leži žohnowanje. Wōno je špšibel, šaf wōš našč wobraš pošafnje a nam praji, šaf durbimy byč šaf hōščje njēšimj, našč po naščič poščinkāš njēšwāli, ale šhēš wobmymšljenja a š žohnowanju našču wutrobju wotwřyma, šo byčmy wotpōložili wšđitšu njēčšičošč, šaf tož we wutrobje najlēpšchōwe šchēščijana šhōččeš namōfa. Šlāđoj šwēdomšlīwje do teho špšibela a njerunaj šo mužej, kiž je šo wobšlāđal, přerēž džē a šafnūž na mēčje, šafki bēšje. Njēwōbroč špšibel na družib, šo by jich šlawočež w nim wōšđal a šwōje š nim šofšwōmal. Šōn špšibel pošafnje nam Božič wobraš, jēho šwjatōčš a prawōičš, šo šaf tož je njepšchēdel hřčđā, ale šaf šwōju lubōčš a šmilnosč, šo šaf tož je pšchēdel hřčđāšna, pošafnje

nam swoju wulku radu lubošće, po kotrejž je ho nad hrěsch-
nym cłowjeſtwom hmiłił, hdyž je swojeho Ssyna ja naſ
t wumožanju dał a chze tych, kiž ho pokutnje t njemu
wróćja, czaſnje a wěćnje wobſobjeć. Haj, tole ſłowo o
móže naſche dnuſche ſbóžne cžinicž. Wono dawa
pomoz t wſchemu dobremu, móž pſchecziwo wſchemu ſtemu,
troſcht we wſchém cžepjenju, wofſchewjenje ja wſchu
ſtarošć, ſwětło na wſchitich naſchich pucach, móž hamo
w ſinjerczi a ſwětło wſcheg row; wono pſchetrabnja naſche
žiwjenje tudy belſach a ſawěćja nam najrjeiſche wjeſele
w njejeſach.

2. Wubžće pak cžinjerjo teho ſłowa a niž
jeno poſłucharjo. Poſłuchadž je dobre a nuſne, ale
ſ tym doſež njeje. Kſcheczijanow je doſež, koſiž jeno
poſłuchaju, koſiž po ſwuczenju do Wožeho doma pſchi-
ſhadžja a myſla, ſo je ſ tym doſež. To ho Wožu
njejpodoba a tebi pomhač njemóže. To njeſty ani do
ſchpihela poſladat. Doſež je kſcheczijanow, kiž ho na
předomanju natwarja, hu we wutrobje ſapſchimnjeni, ale
ho ſ tym ſpokoja, a we ſwědomnju ho tež kſhoſtani cžuja,
ale tón ſačijadž bórhj wotſchadžu. Wože ſłowo pak je
žime a njeha we twojej wutrobje pohrebanne byč, ale
dyrbi žiwjenje ſbudžicž; wono je hymjeitne ſornjeſcho,
kotrejž njeſmjeć ſ natwórnym ſahorjenjom poduſhecž ani
prjeć cžihayč, ale pſahowacž, ſo by ſchadžalo a pſody
pſchimjeſcho. Wono je móž, kiž chze twoje žiwjenje a
wutrobu pſchetworicž, ſo ty je ſtatkom wo tym hweđcziſch.
Wubž cžinje teho ſłowa, hewal ho ham ſjebaſch a
kſcheczijanſkwo pola ſwěta do haubj njejeſch. „Wſchu
nječžiſtoč, a ſlóčž dyrbinu wotpołozicž“, a to žodyn
wuwjaty njeje. K temu pak dawa Wože ſłowo loſcht a
móž a budže doſonjany ſoſon ſwobody, kotryž cžłowjeſta
wuſwobodži wot wſchego hrěcha a hotoweho cžini
t wſchemu dobremu.

Duž budžće dobri poſłucharjo teho ſłowa, kotrejž
wobarnujecže w pěknej wutrobje, a ſprawni cžinjerjo,
koſiž jo w žiwjenju wopofaſuja, potom budžecže ſbóžni
we ſwojim ſtutku.

Hamjen.

Naſch Sbóžnik.

Wu něhdy naſch Knjes na ſjemu
Wot Boha pſhtany,
Wón wumožnik bē w njeſbožu
A pomoz we nuſh.

Ze w krajn ſhodžil wokoło
We thubej niſtočej,
Móž hnlma bžęche wot njeho,
Kiž hwēt wſchón wuſtrowi.

Čhtóž hubjeny bē, poſajta,
A jemu wuſtorž,
A Zeuſh na njoh' pohlada —
Če ſłowčkom ſahoji.

Wón ludži t hebi wofaſche,
Wē kóždom' pſcheczelny,
A cžęto ſ duſchu hojtk je —
To bēdu ſbóžne dny!

K. Kulman.

Křtyſtuſ, naſch winowz.

Naſch winowz pjenk Křtyſtuſ je —
Njech haſoſa hym pſbóna;
Wón je to prawe žiwjenje,
Ml druha móž je ſchbóna.

Ja hžom w hwojatej křčęſenizy
Wuđ do Křtyſtuſa křčęſjeny.
Duž we nim ſawoſtawam.

Wón pſbóži, noſy, cžijčji mje,
Ml dary Wuđa dawa;
Mje ſchewja mezy njebjeſte
A hnlm wěra prawa.

Č tym runam ja ho haſoſu,
Kiž debja mnohe wuſtrobj
Ml t ſbožu, Wožu t cžęcži.

Hdyž na mój hrěch Wbš hurowi
A jeho hndw mje žaba,
Dha winowz hwoj žakſtk dawa ml,
Mje t ličžom teje ſ waba.
Haj, w ſhłbku Křtyſtuſa ſakſtužy
Čsym kęty, berje ſchowanj,
Duž njech ho jeho bžęču.

Čsym w žimej wěre duchownje
Ja ſ Křtyſtom hjednocženy,
Ja wón tež we mni woſtanje,
Čo — takle wobhnažem —
Čsym na nim pſbóna haſoſa,
Kiž Wože ſpobobanje ma
A hwojim brotkam ſluži.

Duž proſču, Woži winowzo,
Čo njebył haſka ſuchja,
Njech twoje mozy žoſtija ho
Ml do mojeho ducha;
Ač, ſaworčej pſchęz htuſčom mje
Wſchę ſwoju hnadu do hebie,
Dha cęſtwe pſody njeſu! F.

Ważnoſć biblije.

Čhineſojo hu nimo měry hęcicziwo a bychu wſcho móžne ja
pjenjeſy cžinili. Woni tež njewěrja, ſo moſt něchtó něchtó
cžinicž, ſchtož jedny pjenjeſy njepſchimje. Wnoſy ſ nič mēnia, ſo
mihonorojo lubi pſtača, hdyž čži do kſcheczijanſtwa pſchęſupuja,
a ſo hebi mužow a žony najimaju, koſiž ho kſchęczič dawaju.
Zeneho wobrowčeneho Čhineču ho tehdla jedny bžęt jeho ſuđob
wopraſcha:

„Kaſ wjele pjenjeſ čži wuſtrajnižy tebi daču, ſo by ho wu-
křęczič dak? 20 toleč?“

„Wjele wjažy“, bēſche wotmołwjenje.

„100 toleč?“

„Wjele wjažy!“ bē ſažo wotmołwjenje.

„1000 toleč?“

„Wjele wjažy“, bē hiſchęze raſ wotmołwjenje.

„Kaſ wjele dha?“

„Wjažy džiſt pſtačžina cžęžtoſęe tuteje horj w ſlęborje a
ſtočę.“

„W mjenje naſchego Buddha! Čhtó prajijčž?“ Čhineſa je
ſpobžiwanejom wawoſa.

„Daj, pŝetoz woni hu mi tule drohu knihu dali“, napriŝečejan, ŝwouju biŝnju poŝewnywoŝi, „fotraz mi wo Woŝy, wo Zefom ŝhrytu, wo wěcznej ŝbōžnoŝej a wo wěcznym žiwjenju powjeda.“

Wōh luby pŝečezelo! ka! woŝoko ŝebi ty ŝwouju biŝnju woziŝi?

Saŝowidženje.

abo

čzerpjenja wjedu k Woŝu.

(6. potražowanje.)

Dubosny nalēni njeđzeŝti wječor trujelje trwōtoju ŝemju. W ŝabrodnej ŝfōdnjy ŝeželje ŝaŝrobnitowa ŝrubna a ŝamyŝlena. Ŝapozčata noŝajza leželje na klinje. Čziŝe pŝiŝiŝti ŝo ŝajntowa a wiđzelje ŝyŝowate wofo.

„Čzeŝobla ŝpochi tutu ŝrubnō, luba mačzi? Wŝčaŝ ŝeže tudy pola tyč ŝwojič? Nimaju waŝ wŝčižy lubo? Njeje mōj muž dobrny pŝečziwo wam? Čyho čžeti waŝ prječ? Čzeŝobla čzeže k lubžom, wo kotryčž njewelje, hačz waŝ lubo ŝmeja? Mačze wuju pola naŝ? Njeje nam Wōh luby ŝnjes ŝemŝe lubka bohačze wobrazil?“

„Ča wuŝla luboŝez a dobročziwoŝez, kotraž mje tudy wŝchudže wobdawo, ŝrubži mje. Wŝče doŝtate dobraty ŝu žehliwe wuŝlo, fotrez na mojej njeđostojnej ŝtowje njeŝnjeŝiwje ŝmudža a pala. Ča, kotraž ŝmje tebi, luba Marča, junu taŝ wjele ŝŝitwby čžiniča, njeŝjym hōdna luŝežička ŝlōba, fotrez doŝtanu. Njebhych-li ŝaŝižku mēa, bhych ŝo dawno na pučz podata.“

„Čtož je ŝaidžene, je dawno ŝabyte; wŝčaŝ bē to Wože mubre woŝenje, ŝo wŝčiŝto pŝiŝiŝže, kaž je pŝiŝiŝto. ŝ ŝwojemu ŝoŝzi dyrjach Dubowozni wopriŝečez. Wŝes tamneho ŝrubneho poroča — Wōh je mōj ŝwēd, ŝo ŝym bjes winy — njebhych do Marawza a k tutej domowinje a k prawej ŝoŝownoŝej pŝiŝiŝka. Witočziw Wōh ŝtaji mje kam na tuto mēŝno mi a wam k ŝoŝzi. Abo njeŝeniče wy, ŝo bē to Woža wola, bhych wōn waŝ tebhdy ŝ ŝaŝižku pramy pučz ŝhubiž a na prawym čžahy wot mojeho žana a naŝeŝe ŝwērneho pŝa namatačz do? Čez to njebēŝe želpa pŝiŝipadnoŝez. ŝo wōn wot wotnyŝtaneho pučza ŝo ŝabubži a runje k tej ŝtronje lēja pŝiŝiŝže, hōžez wy a ŝaŝižka leželje. Haŝle džiwe čžini pŝa poŝaŝaju a wjedžedu jeha na prawe mēŝno. Wŝes pŝa budžičez wōn dale ŝeŝof a ŝ čzeŝka by waŝ nēdōh druhi namatač, taŝ dožgo hačz bhēčze bēŝe pomoz mōžna.“

„Daj, haj, Woža wola je mje wjedka, ŝo dyrjach tudy njeŝaŝižene dobraty doŝtač, dobraty wodawazeje luboŝez; ale njebhdy ty ŝwouju ruku wote muje wotečžahnyta a mje ŝlōjo tamata, bh-li žyku wuŝtočz mojeje teŝdomniŝeje žabawoŝez a ŝlōžez ŝpōnika? Čola ty dyrjich wŝčiŝto wjedžez, ja dyrjbu wētočez mēcz — tutōn ŝtajiŝe točaty čzerit wo wutrobje mje ŝanič. Ča bēh ty, kotraž ŝmje w Dubowozni mojemu njebočžičemnu muzej pjenjelny ŝrubnyka a ŝo bhych winu wot ŝo wotwobroczka a na tebe pŝiŝiŝelja, ŝym tamnu njeŝoŝownoju papjeru do twōjič wēgow ŝŝowawa. Wōh je mje wjerdže ja to domapytat a ŝŝofat; — ty wēŝ nēk wŝčiŝto a njebudželŝ a njebōželŝ mi wodač.“ —

„Ča tola, njeje mōj Šbōžnik bhēčez wjaży wodač? Č kaŝ moŝta ja ŝwaf k čžezju ŝŝeŝečijanta rēkač? Wby woŝtanjeje pola naŝ. Šanidženoŝez je Wōh tōn ŝnjes ŝam k lēpžjemu wotbroczik, wōn ŝam je mi waŝ pŝiŝipōbōžez, a pola mje dyrjebze wotlačz. Čan je do Wreŝowza pŝiŝat a waŝč ŝwaf je ŝ tym ŝtoŝojom, ŝo pola naŝ woŝtanjeje. Wēčera wječor je tež ŝit ŝ Wreŝowza wot ručtarija pŝiŝiŝof, ŝ fotrezōž je wiđezez, ŝo je pŝiŝi wŝčiŝtim waŝ

potričejnym njebožbu Woža miŝa ruŝa waŝ ŝaitowaka pŝeŝeb wjeŝŝim njebožom a ŝo pođ ŝeju mudrym wōdženjom ŝeŝelje. Wŝaŝe poŝlednje w Wreŝowzu ŝawoŝtajene wōbŝeženiŝtwo, wŝaŝe poŝleŝelje, je ŝo patoržizu w noży ŝobu ŝpaltiŝo; pŝetoz tebhdy ŝu ko tam tŝi ŝeže wotpalite. Šbōž Čan domoj pŝiŝiŝže, njech wam tutōn ŝit k čžitanju da.“

Wona powjedaŝe jej nēk wōbŝčerniŝko, ŝiŝto w ličze ŝejeŝe, a čžitaru dyrjba tožamo tež ŝpōničz.

„Patoržizu bē w domje Wjeŝlowaje woŝen wōdyriz. Ča kajte wŝeŝnje? Njebē ŝnate. Pŝiŝi tutym woŝenju bē ŝo Wjeŝlowa ŝobu ŝpalti. Njeŝŝeŝe bē wona we ŝwojeje pŝiŝiwēje tuteje žalby warika, totot je drje ŝo ŝaboriz, draŝtu je pŝojno ŝapopabnyto, a taŝ je wona tōž wlaŝa a woŝen je najŝŝeljoŝo taŝ naŝta. Namaŝana hu potom jara wopalena a ŝ bžela ŝelena na ŝemi lēžo. Wōbda njeje ŝeŝelje ŝpōrowoty fotot na želejnym ŝŝiŝobadžu.“

Wdobne ŝrubne pōdenženje budžičez „čžornu Čanu“ trječičz moŝto. Čato wotučzi, paleŝe ŝo jeje pŝiŝiŝwart wot wŝčiŝkič bolow, a mōžno njebē ŝo budžičez ŝo jeje wōbhlenje pŝomjenjam wudobučez moŝto. Č tola ŝtaji wona dowrējenje na ŝwoju wuŝŝiŝnoŝez, pŝeŝe kotruz čžyŝiŝe woŝen ŝaprajiz abo ŝaŝoŝnowačz; teŝobla woŝtaji wŝčiŝte ŝwoje ŝmāčzi w domje. Šo by ŝo woŝen wot njeje wobroczik, napriŝa na wŝčiŝte durje w tŝeži ŝ krybu ŝŝiŝe a ŝpody nič tŝi ŝtowa: „Žiŝta, Wōŝia, Matŝaŝius.“

Wotom k ŝuŝobej ŝtočziŝkič čžinjeŝe tehorunja. Wō jeje bhupny wotmyŝlenju dyrjebelje to pombač, a jeje wōbhlenje kaž ŝuŝobowe dyrjebelje woŝen pŝeŝepuŝčez. Pŝiŝiŝwart bē wot woŝenja ŝopŝiŝtaty, prjebh hačz bē wona k ŝoŝownanju pŝiŝiŝez moŝka, teŝobla bē ŝhubjeny. Čola jeje wōbhlenje — ŝeŝelje w najjaŝŝiŝkim pŝomjenju, bhych ŝo wot ŝuŝoba wrōcz. Nēk ŝtočzi muŝ, ŝo by pŝomjenjam wutoržnyka, ŝiŝtož prjebh ja wuŝne bžerka njebē. Nječaji njeuŝŝny čžapor wutoržny woŝenju, wŝeŝo druhe ŝo ŝobu ŝpali. Pŝiŝi poŝlednim ŝaŝupje do palazeje tŝeže pabže je ŝoŝapalena beŝta na ŝtowa, poraŝy ju a ŝrani ju tŝetō ŝtoŝiŝne. Njebudžičez-li ju ručtat pŝomjenjam wutoržnyk, budžičez ŝrubny tōž mēca. Čez pola ŝuŝoboweje tŝeže njebē ŝaŝobnowanje wohnja pombač, pŝetoz wona ŝo žyle wotpali. W tyč tŝiŝdy wotpalenyč tŝežach ŝo ŝ wjeŝdža wŝčiŝto ŝobu ŝpali, doŝelz bē jeno maŝo čžlowjelow k pomozny pŝiŝiŝto. Wreŝowčzenjo mēčaju we ŝwojič domach čžinič, doŝelz ŝo ŝapaleniya bojaču, a kotriž woteničz mōžaju, bēču pŝeŝtabi pŝečziwo ŝylnym pŝomjenjam.“

Wbōž bē ŝajntowa ŝwoje powjebanje ŝtočziŝka, bželje ŝaŝrobnitowa ruży pŝyŝnywiŝi a k njeju pohladuju.

„Wože wjeze ŝu bhōwne! Čato bē Wjeŝlowa tebhdy moju ŝaŝižku nabita, nawabi mje tuta žabawoŝez, ŝo bhudom ŝo na pučz do Wreŝowza podach. Njebudžičez ŝo to ŝtato, — čžyŝch w prēnič bndach noweho ŝlōa baŝle ŝo na pučz pōbačz — wiačamoj wōbej tōž. Wjeŝlowa bē, bhych tež tŝy, ŝrēb ŝ Wožej ruży; wēŝeje budžičez hewaŝ mje a ŝaŝižku pŝomjo pōžrjeko. Čy njebudželŝ mje wjaży ŝrubno a wōczj ŝyŝloje wiđezez. Nēk woŝtanu rad pŝiŝi tebe; pŝetoz ja ŝym pŝeŝewēdžena, njebēŝti Wōtž ŝam je mje k tebi wjedē a mje do twōjeho domu ŝtaji. Čeje a twōj dom čžyŝ wōn žoŝnowačz. Wby ŝeje njeđoitaju žonu hoŝje wōŝali, a čžu ŝo prōzowačz, ŝo bhych hōbhny ŝtam twōjeho domu ruży.“

Wutu k tŝy bželjeŝte hromadžz do domu a bželjeŝi pŝiŝiŝeŝeljeŝteje wjeŝelje napriŝečziwo.

3.

Wječ lēt pođiŝiŝto ŝupny do pŝeŝemēnje wuŝteho ruŝowteho kraja, fotrezōž aŝiŝte a europiŝke lēŝownoŝez wot raiŝeŝeho marja

hač i najvišjemu pšćenemu morju došabaju a roščer maju; tónle kraj je sforo dwóžy tak wulki, taž zyta Europa. Pšči tutym pšćemernym roščerje rušowšeho kraja namalamy w tym kamym jara wšćelake krajiny, pšćodne a nješčćodne, hymne a cšpote, krašne a jednoroznje. Zedny puščowat njemóže wołnoščćo teho abo tamneho mésta došč wušćwalšč, hdyž druhi na jenajščćšč sforzi a šo hńewa, šo je we wulkiš nješopobliwych puščćinach puščowat, w kotrychž žane pšćišprawne a woščćewyže powjebeletnje móžno njeje. Wšćitšo leži pak na tym, po kajšim grabom doščoty a šćeriny šo namalamy. Pšči šewjernym morju ležaze krajiny šu i wješčća bahniščćezate runiny, fotešč šo šumy dla i wobščćku nješobža a žaneje lšćenje rjanščće nimaju. Tež wočofo kajšišćeho morja, i wobšćaj botomaj Wolgi a w šewjernym botu čšorneho morja namalamy šo šćerote puščćiny bjes šćtomowneje pšći, fotešč pšćes šwoju jenajščćo wobščtu radoščć nješčći-hotutja. Šćerščćny džel europišće Rušowšće pak je krašnje wušćotowany, derje wobščćekany, na wobču žitmu pšću a šćerote wjele wošćyberšćow. Wobšćošć na došču, fotešč tuta krajina ma, powyščćuje tutu pšćobnoščć, a lšćy, najšćole pak lipowe, šteja w najrješćeje potnoščći pšćed najšćim woščćem, pšćihotutja lubošne wotmšćenjenje a woščćewjenja puščćowarja. Pokodniščće krajiny Rušće dawaja najrješće tješće winowemu pšćešć, a tani roščtu žitrony, pomeranžy, žigi atd.

Wny podamy šo na pušč i ruffim wyščćšćim nadleščćowarjom abo inspektorjom wješčća Š, fotešč ma tšćišćo wješčćiých kubšćow tuteho wobšćeho wješčća pob šćobu. Moščće puščćowanje nastupitny w Pšćotrohščće, w tym kamym Pšćotrohščće, fotešč Pšćer Wulki w lšćće 1703 pšći ržy Nrowe na žakotšnje bahniščćezajtu semju natwarščć do, a hščće tešćdom a pošćošću hščćob pšći hščće nastfa, taž by je semje wurošč. Šćyž Pšćotrohščć w nšććšćšćim wobšćahu (wšćon je nšććže pošć tak Wulki taž Šondon, ma pšćes pošć milijona wošćyberšćow, a 7 hščćšćow treščćošć, pšćedby hačšć jšću wobšćahščć) wobšćahščć: dha dyršćišć šo džimáčć na Pšćotrowym šćutkowanju a na jeho wušćeršćiwošći. Pšćotrohščć je jene i tšćy najrješćiýchć a najwješčćiýchć méšćow Europy a po Šondonje najwješčće pšćešćupšće méšćina. Nrowa, fotešč žinišći móšći šćitnu a morjo Šadoga wješće, dželi šo pšći šćwojim wušćewje do raščćešćeho morja do wozajy wošćotowšo, mjes fotešćymž šćupšć leža, a na tšćy kamych je tuto hšćowne šćěžoršće méšćo natwarjene. Šćowomy džel ršći šććele, 4—500 łobščćow šćeršćofo, šćwoju jašćnu, čšćišt, jašćnowšću wodu pšćes méšćo a 156 rjanych mošćow, wot kotrychž šu nšćotne wot lateho želšća, šćednoščćuje wšćelate džele. Mž jeno rjane šćeršćole hašćy i rjanymy a wyšćokimi šćěžemi, šćaj hšćodami woščćewujaja wščćšćo, ale tež pšćes 70 žyršćowoj pošćććujaja wšćelate, šćšćoščć puščćowarja wješćeli. Wot marmota a jašćišća natwarjena a je žornowšćowymy šćokšćami wušćebjena pšćiščćna Šćaofawo žyršće wušćamjenjuje šo pšćedbe wšćištćimi drušćimy a je pšćes pobšćenišće rošč wušćejowana. Wšć Pšćotrohščće šo w 15 wšćelataščć ršććžach w žyršćowach pšćeduje. Doščć je tam wjele Nšćžšćow, šćanje šo tež w nšćmšće, a nšćmšćo-lušćeršća žyršće žiwjateho Pšćetra šćiščća šćobu i najrješćiščćim šćwarbam. Mješ wšćowomšćkami wušćamjenjuje šo mjebščćowa šćatua Pšćetra Wulšćeho, fotešč pšćed marmorowym mošćom na wulšćim žornowšćowym pobnoščću šćešće. Šćatharina II. da tutšćon wšćowomšć šćajščć, a žornowšć, i foteščošć je pobnošća wušććekana, wažšćešće 3 milijony puntow a šću 30 wjeršćow doščćo (nšćmale 7 wjeršćow wušććujaja geografišću mišću) i žinišćeje pšćišćiwšćelany.

(Pšćiščćobnoje dale.)

Dowšćenje na Šoha.

(Mahlmann.)

Nješćupšćeščć nadščć, wušćotba,
Šunu šćošći šćešćišćošć rjane;
Tšćob Wšćž, šćama došćotba,
Pšćošćny nješćešćešćiščća žane;
Ma twojy wšćon došćowu
Dele šćabada i mišćošću.

Wrošći pšćiščćiščćešće, du;
Tšćwašć na mišćošć žiwjoshć Šoha!
Šćorje wješće i wješćelu
Wšćišćorata čšćěma drošća;
Šćola Wješćiščćny njebšćema,
Duž šo nješćošć njewješćeba!

Ma šćatšćnje fšćwšćujy,
Šćěšći šo i Wšćžny njebšćekemu,
Šćewoje hšćorjo wotantui,
Wšći najšćišćubšću wušćoržć jemu;
Wšćon, tšćon mišćošćimy, čšće
Wšćišćerowja we šćubšće.

Wušćotbišćošć nješćupšćešćej,
Wšćy čšći šććele wošćybnjenje,
Šć rufu, džšćowy čšćiňćaješć,
Nješćo jašćo jašćni rjenje.
Wšćon je šćama došćotba;
Nješćupšćeščć nadščć, wušćotba!

F.

Wšćelake i bliška a i daloka.

* Ma hšćownej herbšćej duchšćownej konferency je šo wobšćamšćo, „Pšćobaj Wšćž“ nšććže šćšćde 2 njebšćeli najšćim herbšćkim wošćakam na bitwiščćošć wšćon šćáč, a je redaktor šćaršć Šćšćć w Šćakežach pšćošćyšć, jemu hačšć do šćapšćošć julija wošćewišć, šćelšćo čšćišćow šćšćda wošćada trejba. Šćale pšćošćowa šo wošćešće ja tšćy šćnejšćow duchšćownych, fotešč šću šćanano šćabžćewani byšći, na konferency pšćišćtomni byšć, tudy wošćpjetuje.

* Šćak šćeji i franšćowšćim wšćišćom a šćak franšćowšćka wšćišćka móž šćpadnje, wo tym čšćitamy šćudne našćonjenje. Pšćes Wšćalzu pšćiščćiščće w tym tšćyšćenju čšćaj je 450 franšćowšćimi wšćišćimi jašćimy. Mješ jašćimy šćedju žple mšćobšći wozajy w šćaršće wot 16 lšć. Šćo wšćuprajenje jeneho tajšćeho mšćobšćeho wošćata, fotešč móžšćešće derje nšćmšći ršććeščć, šćešće wšćon pšćed tšćyšćenjom i Wšćaršća na bitwiščćošć pola Šćerwana i 800 towaršćšćimi pšćiščćošćof. Wot tšćyščć 800 je nšććže hšćiščćešće 60 pšći žiwjenju. Pšći rošćubšć-njenju gramaty w blišćošći šću čšći mšćobšći wšćiščćny šćwoje šćšćelšćy pšćeščć čšćišći. Wšćoni šću wješćeli, šćo šću šćeli pšćed Šćerdownom wušććeli.

* Šćubžo wočofo šćobža a pošććšćujaja wšćelake wšćy šću šćupjenju i tym wušćadžšćom, wo wšćte pšćerzenty ja „Wšćowinišći džat“ abo dšćawje wšćććišćte šćatšći šćatšćaranja franšćenych wotšćobšća. Tšćušći šćubžo šću i wješćšća jebžy a čšćešćda na to wušććiňće je šćupjenju nawabišć. Duž njebžošće šćo naršććešć. Šćšćošć čšće nšćšćto šća „Wšćowinišći džat“ abo ja „Šćešćewjenu šćiščć“ doščć, njeshć to tam šćam wotšćeba.

Zamolwity redaktor: J. Góšć.

Čšćešćer a nakladnik: M. Šćmolef.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za sław sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Cerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłáš
Wšedny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočá ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnośc je;
Žiwa woda,
Klž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njeđzělske lopjeno.

Wubawa šo kóžbu šobotu w Ěsmolerjez knižnicyšćeječni w Budyšchinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedpřatu 40 pj. došćak.

3. njeđzěla po šwjatej Trojicy.

1. Měj. 1, 26. 27. Bóh džědže: Stworěny cšlowjeła inamjo k najšej podomnošči a njeđzělnježa na rybach w morju a na pštach pod njebješkami a na wšichkej femi — —

Šchtóž nam biblija na přewidž papjerkach powjeda, to je nam kaž lube nalěčžo. Těchdy pšči špoczatku wšchěđ wěwžo pšchinješe semja šwójcu kelenošć a pšady. Wšerjata šo poczědu hibać rad njekjom wšerjěđ trawu a kwětkow a pšacići šwój šlób šhijěćeć dachn. A do teho wšchěđo šlupi cšlowjeł, šo by šo nabe wšđem šradowal, šemju wšizwał a Bóhu žiwu był.

Měšćto wšchewjaze, šchtóž nam džěňša Bože šlowo wraji: „Štworěny cšlowjeł — šo by kuježik na femi — šnamjo k najšej podomnošči.“ Lěčžo je do kraja šachajnylo. Štwjełza pod tožu padajo. Nam je wšchěbe š džiwonjanom na tutón cšab, hđžěđ ludy š najšhyniškini mozami šmjerćeje na šo džěja a wóz a wšoděwšć hnje, družby tak želnitwje wšotlo wšwotroba: Njeje to hžjom bóte tak najšny podomnošć? Njeblizki šo pošledni cšab žiwěta? „Njeje, ja šam twój podowžnik a žubownik na femi.“ Tola do teho njeđzěł tebi kšlězi:

Šraduj šo, cšlowište džěčžo, ty šy šnamjo k Božej podomnošči.

Dži won a hłabaj, cšlowište džěčžo! Štup do štwórbu, a rošhlabuj šo mješ tyni žiwyni štworjenjemi! Ty šy najwšchěđi we štwórbje! „Šo by kuježik na rybach“, tak džědže Bóh pšči špoczatku; rybow puć džě delšak

a cšlowjeł je š wudu toji. „Na pštach pod njebješkami“ — jich šchěješa pšchěš powětr wjeđe, ale cšlowjeł je tež došahuje. Njeje won šam nawuknył porno nim pšchěš lošt a wětry šo wšchěnyč a šetacž? Štót je hšlěnišči š wšłeho džěla džžli my. Ale ty, ratarjo, jón do špšchaba hjerješ, šo tebi šluzi a šemju wobdžěla! Tónle cšěži cšab dyrbi pomhać nam pšchěnyč. Wón šam? Ně, wjazy; cšlowjeł kuježi, wraji pišmo, „na žylej femi“. Wšchubždom jeho ruša nutš pšchima a jeho rošom šemju, wšeni, wodu, paru a milinu do šwójceje šluzby wšmje. D, šhto na to prajěži, šo š wšodomnošću hěbi šhlinu wšomoz, štrachnu woboru k šejwjenju kaž k šchitowanju krajo, žony a džězi napschěžimo škam napravimju! Bože džimne mozy we štwórbje wšhłědo šejiriny šo š knješom mješ ludami! Cšlowište džěčžo, ty šy š knješom na femi! Ty nobyč Bože šnamjo na cšole, jako rošom, wšni, pomjatk! Džěžo Wšchěđneho, džakuj tež šo Wótzei, to je twoje najwšchěđe prawo, šo šměš tebo pošnacž š škwalenjom a modljenjom, kšž je cže štworik.

„Štworěny“, tak džědže tón kral majětošćeje we šwójej wšchěhomozu a wšudrošči. A jeho šlowo běšče tak wjeke kaž šturk. Naš Bóh je na njebješkach, wón cšini wšchitlo, šchžžo cže. A my jemu najblize šejimju, my cšlowište džěži. Nam šwójce najšchěđe šukla wšdžěla — ta dobra wšwotroba Štworicełza a Wótza! My šmy šnamjo k jeho podomnošči. Njež wěčno, šo hšchym tež my š jašnym wščžom a š luboščiwjež wšwotroba na femi štkowak! Wšez prašchěnia — štkowacž mamu, dale pšchitěž dyrbi cšlowjełmo! Štworiceł je naš k roškwomanju štworik. Šbžž hěbi myšhlinu, tak štari wěby nje-

wjedro jako topot njebieſkich wojuſkich woſow wobhlado-
waſhu, mjes tym so my bjeſt wotwodźnjemu a jeho
ſchriczku wot jeneho djeła ſemje k druhemu wozdymy, ſo
by powjeleže mera a luboſeje klawo. Hdyž tam luſkaſ
w czornym kraju ludži tyſchi ſe ſwojnimi ſcherjenjemi,
mjes tym ſo my Dože džeći k Wótzowej wutrobje, kiž
ſ nami derje meni, kladjemu. Hdyž tam ſchloſa (nje-
wótni) pod kſchuom czwieria ſkimi a ſe helu a
ſ popjerjom w ranach na žabatyh pruhach ſtónza mreje,
mjes tym ſo my ranu thoryu a w bitwie potrjechenych
wobalamy a hojimy! Tam nječjučeje a nječlowiſte, tu
čjučeje a mile waſchnje! Skót njewuknje, a druge
ſtworjenje ſe ſwojeho pſchinarodzeneho, huſto krewelacžneho,
džiwjeho waſchnja njemóže wupuſtiti. Ty pak, člowječe,
ſo Dožeje luboſeji a kraſnoſeji pſchego bóle bližijich! Ty
maſh ſwobodu, ſo to ſ najmjenſcha ſamóžeſh. Woſebje
jako kſchecžijan hmeſh po tym Szynu teho žiweho
Woha pſchego dale a dale do Wožeho inamjenja a jeho
podoſnoſeje po pſchemenič a daz pſchewtoricž. Kajta
radoježi! Kajte čerjenje, ſo hebi ſajpewamy:

Hdyž dobrotu ja činju ludžom,
Tež hdyž nje člowjeje wóčto njemidži,
A rad a lubje pomham wſchubžom,
Dha, luby Wožo, podobny tym čzi,
Kiž junu hwět ſy ſtworil ſ luboſeju
A hiſečeje ſdžežičih jón ſe ſmilowoču.

Člowječe Wože ſnamjo k jeho podoſnoſeji, wjeſel ſo
nad tym! Njewóluj! Njech je to w minjenych, runje
taſ mjenowaných roſhwětleſnych čzaſach ſo wudawalo a
prajilo: My wſcho lépe wěmy: „wón je ſo ſe ſtoſa roſ-
winal dale a wyſche! Hiſečeje we ſwerinſkich jahrodach
jeho prjedowitow potaſija.“ Wſhke ſhwětkerjom ſu runje
w nowiſchich čzaſach najnjeroſomniče a najſbudniſche
wězy wannakate, kotrež ſu jich wjele žamo wo roſom a
ſbože pſchinjeſke! Ty praj, ſchtož je tamny kral Alfons
prajicž dyrbaſ: „Sa to ſo Wohu wſchěduje a toždu
hodžinu džaſaju: ſo je mje roſomneho člowjeſta a niž
torhaze ſwěro džiſ daz buč; dale, ſo je mje ke kſchecžij-
janſtaw pſchijwedł a mi njedał w poſhanſkeji ſlepoteži
težazy wotkaz.“

A ty, ſromna kſchecžjauta Woža, ty, žóniſta, kiž dženſa
do pobožnych ryuka woſebje kſchěwečih, wotan ſromna!
Dopomni ſo, ſchto pſchi ſtworjenju ſteji: „Woh ſtwori jeſu
mužiteho a žóniſtu! Ty ſtejiſh porojno mužej, kaž je to
ſtworiceł hijom džiſ. Čzaſy ſu ho miny, hdžež
žóniſta ničo njepłaczeſche, mjejeſche jeno džełacž a ſo dřečž
a móžeſche tebe muž kaž neſtaſtu wěž kupicž a pſchědacž.
Wjeſel ſo! Róždy ſpěwaj ſ wótzami:

Do wſcheje wěčnoſeje ſo dyrbi mój duch
na to prózowacž,
So moſh ſo bliže k tebi poſbēbacž.

Samjeń.

Knježe, wotpuſtčž mi, ſo byh předy ſchol,
ſwojeho nana pohrjebacž.

(Luk. 9, 59 — 60.)

Miſionar Waldmeier roſ mčobemu Turcy w Šhrifkeji radže-
ſche, ſo by tola do Europy pučjowal a tam na ſchulach ſwoje
wjeđenje wudoſpoknił. Mčoby Turka pak wotmolwi: „Sa dyrbu

předy ſwojeho nana pohrjebacž.“ Hdyž bu jemu na to hožuſelenje
wupraje, ſo je ſwojeho nana pſche ſmjerež ſhubit, wotmolwi
Turka, ſo je jeho nan hiſečeje pſchi dobreji ſtrowoſeji a ſo je ſe
ſwojim kłowom jeno to prajicž džiſ, ſo ma najpřejeh hiſečeje
wſchē pſchihſkuchnoſeje napſchecžimo ſwojemu nanej dojelničež a
jeho dožiwicž. Tuſón podanł dawa nam horjeſta najpomnjene
kłowo Luk. 9, 59 — 60 prawje ſromnič. Najš Šbóžnik bēſche
mčobjenzej pſchicžuj: „Póž ſa mnui!“ Tón pak bēſche wotmolwič:
„Knježe, wotpuſtčž mi, ſo byh předy ſchol, ſwojeho nana po-
hrjebacž.“ Ale Zeſuſ džeſche k njemu: „Njech mozwi ſwojich mor-
wych hrjebaju, ale ty dži a pſchijpwojedaj to kraleſtaw Wože.“
Wſchelazy njewěrajzy ludžo ſu tole čžitali a ſu prajili: „Heječe
tola, kaſ tojerdu nječjučjimu wutrobu kſchryſtuſ ma; wón hnyje
dowolicež njecha, ani ſwojeje nana k romu pſchewobčež, ſchtož je
tola tožbeho džečjowa ſwjata pſchihſkuchnoſeč.“ A wēčeje je ſo
netotremuſkuli wěrajemu kſchecžijanej džiſno dkaſo, ſo tu kſchryſtuſ
mčobjenzej tole žodanje dojelničež njecha. Tola tuſón mčobjenž
mēnjelſche ſwoje kłowo runje taſ, kaž tamny mčoby Turka. Zeſo
nan bēſche hiſečeje žimy a ſtrowy a tuſón mčobjenž džiſeſche halke
po jeho ſmjereži a kſchryſtuſom hič. Wubſchē-ſi kſchryſtuſ jemu
tole dowolil, dha jeho ženje wjazy woſladak njeby.

Š teho pak jaſo ſ nowa wěđimy, ſo, hdyž ſo nam w Wožim
kłowje neſchto džiſowo ſba, ta wina jeno na tym leži, ſo my tuto
kłowo hiſečeje prawje njeroſhymimy.

Póž ſa mnui!

Hlós: Jezus, moja nadžija —.

Zeſuſ wofa: Sa mnui póž!

Saſhlych jeho hlós, o duſcha;

Wopuſtčž wſcho, wimi ſchizit hwój.

Selěduj ſa nim, kaž ſo hſulcha;

Jeno wón pučž k njeju je,

Šbóžny tón, kiž ſa nim dže.

Duž krocž ſa nim, kſchecžjano,

Kiž čje taſke lubje proſh;

Zeſo pučža njebój hi,

Saſ-ſi ſpřězy, wón čje noſh;

Š čjernjow tebi róže ſtu,

Wotanajotſch přiči Šbóžniku.

Sa nim hlěduj we wěre,

Njedaj hej tu kłonu rubicž;

Š njeje kſchryſta prawobocž teče,

Kaſ moſh we njei ſbóžnoſež ſhubicž?

Ţnada wěre wotanaj

Žunu wrota Salena.

Sa nim krocž we luboſeji,

Wón budž duſche horza žabocž;

Wo ničo njech njerobži,

Šbóžnik budž jej krocž a radocž;

Měr, kiž hwět wáčž njemóže,

Dawa Zeſuſ wutrobje.

Sa nim dži tež we horju,

Njeſtorž, hdyž ſo njebjo wročži;

Wón, twój wobčeł k žiwjenju,

Žunu ſbóžnu wěčnoſež wěčeji

Tam, hdžež palny njejeſte

ſhčóſki ſčjelu na tebie!

Saŭowidženje.

abo

czerpjenja wjedu t' Woju.

(7. potcažowanje.)

Najša hódra abo pučz ſapocznije ſo na czopým dnju juſija, a teobla naſj pučz jara czwiluje. Pučze bječu ſ' džeła ſe a pječe te wjele rjepuchojte moſta, pječe kotrež ječz mejachmu, roſtiſchabečemu ſo hjeſtro hylite. Zato bječmu pječe 186 wjerſtow pučza ja ſobu woſtajili, piſchitbječemu do Nowgoroda, kotrež je wuwokane meſto, wuwokane ſwojich ſtarožitnoſceju a 62 žyrtojuw dla, kotrež maja naje poſtočzene wežne wječeſi abo ſuple. We h'wonej žyrtoiw abo kaſedrali poſtaſuje ſo zuſnym pučzowarjam kaidež Swana abo Jana Wułkeho.

Krajina woſtoſ Nowgoroda je hórtoja (Waſadajſte horiny) hačz do njeje doſchajaju, bohače wobwobžena a jara p'ódna. Naſch wyſchdſi inſpektat mejeſche někotre ſtaſy a ſelowe žórta we woſtoſnoſči Woſchodowa ſobu wobſchdžowacz a dyrbejeſche ſo tam podacz, a ja druhič b'e woſtoſnoſč morja Zimena jara ſajimawa a ſawjekełaza. Piſchi pokobniſchym ſoku tuteho morja pučzowachu woni do „Staraje Ruſſy" a piſchitbječu do krajinow piſchi „Spelowje" hačz t' rečz Polista. Krajiny woſtoſ Nowſtono ſu najrejeſchdſi žyſeho Nowgorodſkeho wječchowſtwa. Kraj je p'ódny, pječe reči a rečzi derje powobženy a pječe ſelene kučiny worjeſcheny. Njane lešy, najkraſniſche dubiny, powyſchajja krajinu wobebnoſčz tutaje woſtoſnoſče a wječe „Saſani" wiđzi wočyzo ſ' radofečzi ſchumajze wobowabu. Njmel wije jo wječubže woſtoſo ſchomow a kečlow a čini, ſo ſu h'čódne hajki čzim luboſniſche.

Wotom podobachu wo naſchi pučzowarjo (to reča, čiz, čoiſž wyſchdſeho inſpektarja pječowobžadu a ſ' fornymž my to duču ſobu pučzujemy) na pučz t' jełorej Seliger a t' žórtam Wołgi. Tudy je jara ho piſchemenajga krajina, a to hačz t' wuſtupje ſchumajete Swanowaje rečzi. Pola teje ſameje ma Waſadajſte horiſchego najbóže naſhe brzoſi abo ičženy a na někotrech wječſchach je kraſny wuſlab. Zola my njemžemy ſo tudy blije ſabžeržecz a jo ho kraſnojeczzi krajiny kumpacz, my dyrbimy dale do Wſaichſowa piſchi jełorej Seliger, hđžež najše wočyzo wječubže wobwočzene h'čki, rjane ſahroby a h'čódne haje wuſlada. Semjanſte luba a hrody leža roſp'robčene koſowokoſo a dawaju ſwědčenje wot teho, ſo jich wobydlejo rjanofž roſhjudžicz wječdž, a krajina doſtawa pječeſ nje naporjad wułkeho doſtaſtwa.

My pučzowachmu potom do Mičewa a piſchi Wołdy hačz do Starizy a piſchitbječemu naporjedku hačz do meſta Twerca, hđžež ſo ſtoro na žyčim ſwěče ſnate wodowodny ſapocznu, kotrež baltiſte morjo ſ' kaſpitiſim wuſajaju. (Pola Wyſchdneho Woſtočta ſu wječelate ſpuſchjadta, pječe kotrež ſo po wotriebnoſči woda paſ do Twerzj, paſ do Wſta ſpuſchječa a wobji.)

Twer leži tež w dobrej krajine a žyta twarba meſta je tajka, kaſtjuſ pola wyſchdſich ruſſoſſchich meſtow teje ſameje wułtočze namakajſch. Wono ma murjowane, ſ Wułkeho džeła paſ jenož drjewjane hježe a něbže 23 000 wobydlerjom. My jo tudy jeno čroti čzoj ſabžeržimy, jo bučymy čzim ručijich do Moſtow (Moſkaw) nutſchabnyčz móhſi. Dwaſi dnjej trjebamy wot Twerca hačz do Moſtow.

W Moſkwe bydi w kraſnje wuſhotomanyh ſwojim hrodže wječdž W. Snewal je tež wjeſny čzaſ ſ' bydſom w Pjetroſrodže. Čožo bydi h'witiu w tym a tamnym hrodže na ſwojich wobſchdženiſchawje a pučzije tež čzaſto we wuſkaju po dohkič čzaſach.

Wyſchdſi inſpektat je muž něbže 50 let ſtary, je hjeſtro tokiſty, ma čzewjene mjeſowoczjo a jara wuſtlu brobu. Čeho wočyzo blada kruče a wotrije woſtoſo jo, a tola je čzaſto ſamrčžene, jalo by wutrobu něchto čžežito, tak ſo prawije njewječdž, hačz je to frudoba

a h'rečhna tyſchnoſč. Wón je hjeſtro mječezajy a rečzi jeno tehdom h'wanije, hđyž lešy, pola a kuſki wiđzi, kotrež ſo derje wuſnamjenjaju.

Wo čzaſu ſhonimy, ſo je temu wobſchěrne ſaſtojniſtwo haſke pječe pječezni l'etami doſtat a ma l'etne nutſchpſchitbženje wječeje byžli wojeſſi general pola Njanzow. Zola njeſu hiſchjeze te dohody ſobu ličzene, kotrež jemu kubto piſchijete, kotrežy wužit tak dohdo čjeſnje, hačz ſwoje ſaſtojniſtwo ma a woliſtara. Zato kubto leži njedaloſo Nowgoroda. Wudawſi, kotrež jemu pječe pučzowanja ſaſtojniſtwa bla naſtaw, doſtanie hiſchjeze wječe tejo ſarunane. Wječdž W., kotrež je wyſſoſi hježorſki ſaſtojnič, je paſ tež jedny ſ' najbohatačich ſemjanow Ruſchowſeje a ma kubta, kotrežy roſchdž je pola někotrech hiſchjeze njemata. Zola je naſch inſpektat wječitſkon wječihot t' temu žiniſi, to by ſo to ſtalo. Ča nělotre l'eta budžeja wječe wuměrjene. Zene ſ' najrejeſchdſich wobſchdženiſtwow piſchi jełorej Zimenu ſu pječe črotim wuměrſi a wječſchi inſpektat čže ſwojemu kujeſeje tehdob roſprawu dačz wo ſwojim ſtutowanju. Wotom tež w biſſoſeji Moſtow jeno kubto wuměrſe, čžež d'la ſebi wjeſli, jo budže wječdž čzaſ we „Wjatej Moſkwy", kotraž ma 30 piſchewmeſtow, woſtačz dyrbeje.

Pječeſ 10 let hižom je w Ruſchowſte a je Ruſchowſta něto jecho domowina. Zola čzaſto ſapopadnje jecho žadobčz po němiſim wotzynom kraju, hđžež beče jemu hwoj ſtatoſ m'eč; jecho wutroba žežbi ja horami a dolami ſtareje domowiny. Saſo be do Ruſchowſteje piſchidſchot, be ſ' wučežerjom pola t' hrabje T., k'ž w ruſchodſtwje pola wječdža W. njedaloſo Nowgoroda bydeleſche. Wón mejeſche 12 l'etneho h'yma a 11 l'etnu d'zowtu hrabje T. wučež. Ča to doſta l'etnje 800 h'čebornych ruſlow, mōžeſche ſebi konja džežecz a h'mědžſiſche je h'wójuw ſwojejo hrabje wobſchadječ, jalo by t' njej h'kučach. Piſchitbječli wopt abo ſwječežede-li jo nětaſi ſwjeđežen to domje, njebu němiſki protečaſ — tak mjenowachu jecho nažob'e — ženje wuſantjeny a wón h'mědžſiſche ſo tež piſchi ſabawje wobželič. Čakom w prawym čzaſu a na prawym meſtne rečzane, piſchihotowa jemu pučz t' temu ſchodžentiu, na kotrež jo poſbžicho ſtajeny. Zato jemu wječdž W. wo tym rečzeſche, ſo ho ruſchowſke wułke kubta a lešy jara huſjenje wječhabaja a tehdoba prawny wužit piſchijetež njemōže, wuprajt protečaſ ſwoje menjenje ſ' tak wobſchěrnyh a wuſtojnym woſchdžnjom, ſo jecho wječdž W. wot teho čzaſa wjažy ſ' wočzow njeh'ubi. ale jemu ſaſtojniſtwa poda, kotrež wón ſ' wjekeſoſču na ſo wla. Hrabja T. jecho wuſchdžzi, hačzrunje mejeſche po čontročež hiſchjeze l'eto pola njeho woſtačz, a čzinjeſte te čzim lubižo, dolečz bečhtaj jecho džečiči pječeſ dw'ełetnu wučeču pola profeſora wječelate w'edowojecz derje naukuſnjeje. Čara wučežny a mudry wječdž W. p'óina hižom po w'renim leče wječelatu wječebnoſčz a wuſtojnojecz ſwojejo nowojo ſaſtojnič a pytny, jo wječſiſche wón tež teſame pobonijeſtawje nakožicz. Wón derje wiđžeſche, ſo dyrbja ſo jecho dohody piſchi nowym hojpoſtaſtwje a wuſlabadanju jecho kubtow a lešow wo džečacz čroz potwyčſche. Čeſobla poſtaji mu žuſeho wučežerja, kotrežy ſaſbženoſčz be jemu ſtoro žyſe njemata, na meſtino, kotrež najlepiſche dohody piſchijete, a kotrež žadny privatny ſaſtojnič wuſchleho ruſſoſſeho niſeja wječeſe njemječſche. Čeho wyſchdſi inſpektat doſjelni paſ tež nanajrejeſcho na njeho ſtajenu doweru a njeje tuſkamu ženje njewužitne wuſtaw. Čačzrunje be tehdom piſcheliſtawjenje w Ruſiſkej hjeſtro huſto a ſo tón a tamny pječeſ pjenjeſy ſaſchapanyčz ba; b'ha wón tola ženje pjenjeſy abo dary brač njeje, kotrež na to b'čeču, ſo by ſo jecho ſtutowanje po tym piſchemenitio. Čeho bohataſtwa paſ ročjeſche wot l'eta t' l'etu.

Čačzrunje tak ruče bohataſtwa nadobu, njeb'e tola ſožoſowny, piſchetož wón ſtejeſche ſam bies džečzi a h'wójuw we ſwěče, a we wutrobie tečeſche bolofnyh k'ak, k'chož ſo jeno tehdom na

wobliczu wosnamienjowosche, hdyž bē se swojimi myškemi a faču-
čzeni ham.

W auguście bē krašne wjedro a pučowanje wyščšeho inspektarja taf
inspektarja bliškeje ho te kónce. Wščedno bliže a bliže pšičitidže
k Moskwoje, k tej w žylny hwečeje wuwoafenej Moskwoje, kotraž
ma taf štawnu historiju a pobačow poknu šaššdenosjeć. W lěće
1148 šafožij w uulwowjetchy Zurij Wšobomnrowicž a Danilo
Wšezandrowicž posbeže ju w lěće 1300 k hřowennu abo wječchow-
skemu městu, kž tež je we nim na hřowitnym posbeženju štawny
Kremli natwaril. Tuta twjerščijna leži hředž města, ma pjecz
wrotow, 2 mostaj, wjele hřodow, kšohřetow, 32 žyrtnjow a naj-
wyščšich wježu žykeho města, „Zwan Wšeliskij“, kotraž mějesche
mjes swojimi 22 šwonami štawnu Hanu Šwanownu, 480 000
puntow czežu. — Město a Kremli buchtaj we wšelafich čžahach
a wot wšelafich knjezerjow, mjes kotrymž Pětr Wulki wošbeje
pomjenowanja šohřuzi, porješčšenej. Wščes wulki wošes, kotryž
w Napoleonoowej pšičitownosći wot 15.—21. septembra lěta 1812
Moskwo wobščohžo, šahubi šo wot 9185 kšěžow taf wjele, šo
jich jeno 2626 štejo wošta, a wot tch bēšče 2100 drjewjaných,
Nješčiča a krašniščiča je Moskwa je swojimi 300 žyrtnjemi (taž
šare pišma praja, je do wožnja 1600 mēla) šohi š procha a
š popjeła nalata a nješčšomne posčočane wjerščiti a tuple
bšyščiče šo pšiči šwēte šřozna š krašnym bšyščščšom a šybolen-
jom. Alexander baješe k dopomnjenju na šanješenje Napoleona-
ščeje mozy a namožneho knješčičiwa pšičnu žyřej twarič a po-
hweščij ju Kšyřstufkej, naščemu Šbōžniku. Wona na pjecz
wječchow abo šuplow a 48 šwonow. W kathebralnej žyřtwi
křowija šo rušowskaj knjezerjo š wulkej hweščšijnu a w žyřtwi
šhwateho Michata šo woni po šmjerčij hřebaju. W Kremtu je
tež wulka a wošebna knihowanja. Město roščje wot lěta k lětu,
pšičitajwa wulki wobščer, pšičetoz wona ma 6 milow we wob-
šahu, a nēbže 400 000 wobščerjow. Wafolnošč Moskwoje je
rijana a šubofna. Do šofawofota ma wobšew abo paž rijaných
kšěžow a lětna bydka rušowšich bohathč šemjanow abo bohathč
pšičepupowow pomjerščujaja jeje wobščer a powyščujaja hwešeleneje
prēnjeho napohlada. Š hornich pšičimawrow tajlich kšěžow wo-
ščerewi šo wōčžto na wušladu do krašneje, ščērozeje, pišbneje
wafolnoščje.

Hdyž wyščšiči inspektar hač k přēnim, k městu štuščaznym
kšěžam pšičitidže, potaji šo město pomatu do wječžorných šmēcfow
a jenož tu a tam bšyščotachy a bšyščočachy šo kšočane wēže
žyřtnjow w pohlebdni pruhach. Škofowofoto wšoh wōščičny,
ale potom šapočaja šo šubdža abo šontej, kotrohž runjeja hewaf
nihbže na šemi njenamatašč. Tuto šwonjenje nješohđij šo lēnje
wopisčej, hač je jo M. Wšoznow we swojim powjedaščtju:
„Proščšičšij hōn“ čžinik, hdyž praji:

„Wščudže bu cšičijina. Ma jeno dobo šakšičza šwōn šam
hřotach na Wšoznowšim wulšim hřodze Kremli; ša nim šakšičza
drubi, ščēži, a te šynki a škincenje šo roščšerjajchu, kož šofa na
wōbže, hdyž je šamješ do njeje cšičijeny; ščepotajaj wot Kremla
šo dale šnoščowachy; nješčču a cšehnišču šo wot jeneje wēže
k drubej a napjelnišču žyř wafolnošč k njewidomnym, šo
k nježu wafazym pšomjenjom šynfow. Wšone posbežujaju buščnu
šameje twjerdeje wutrobny, kotraž tuto šwonjenje šama a njewob-
čšējena wot štarofčow wo wščēdnj šwēš wuščujčij. Wščed
mēšom njeje tuta mēšcherizja šynfow taf ropotina; dafolofč je te-
šame k nješchšim špēnam šhotawaf, w kōššym ščepota rabofč
a šahori w hnutej buščij wutrobne žadanje po wērnej poluče a
mofšiwje. Š prawom rēla Moskwa to šhwate město; wšono
šamo jeno wobšebđij tute krašne wulke byrgle a w njej šnadž
jeno šamej šrošym šakle cšlowješ žyř njewidomnu mōž žyřtwi-
ščejo šwonjenja.“

Tuto šwonjenje šapščijaja wutrobu wyščšičeho inspektarja taf
šylnje, taž hšiččeje nihbđ prijedy. Wōn pšičitaja pohōnceš, šo
dyrbi pomatišho jēč, šo by taf prawje pokne wušiwanje tutyč
krašnyč šynfow mēž mošt. Žeho wofštaji napohlad rijaných
šahrowod šymneho, tehorujaja tež mješčiče a wješčiče hřoby a
twarjenja, hačšunije krašne w wrafolčce pšičeb nim ležachy, dofelč
jeho wōčžto šedma na wščitku tu rijanosč pohlada.

(Wščičšobnje baje.)

Wo modljenju.

W septemburu lěta 1871 ležachy we francuzšim měščje Nancy
wjazy tyšaz ranjenych a thoryč wojafow w lazarecim. Wšojščjž
předarjo a diafonojo, kotřij jim trojčt Wožeho štowa pšičinofčo-
wachu, roščšēlowachy mjes ranjenych tež taf něfotru rijanu knihu,
mjes druhimi, moblicšij knihu ša wojafow ewangelišje wēry“,
kotřij bēču se Stuttgarta w mnohich exemplarach do Nancy
pōšfali. Duž jehny je špomnjenjy předarowč š tutej moblicšej
knihu tež k jenenmu thoremu pšičitaju, kotřij paš k wutrobny
pšičščelniwofčju rještaj: „Ša šo bžakaju; prošdu, bajeje ju rab-
šcho jenenmu druhemu!“ Šafo na to duchowny, je špobžiwanjom
na njeho šladawšči, šo jehno woprašča, hač šha wōn na swojim
thorofožju žanjeje moblicšej knihu triebach njemōže, wotmołwi
ranjeny wojak š jašnymaj wōščomaj: „Wščo jara berje; ale
druhim je to šnaco hšiččeje wēdniške! Ša šym šo wot
hwožeje maczerje moblicž nawufkny!“ F.

Špēwaj a bželak.

Tole pšičištlowo je krašne wopšičišeje naščeho duchowneho a
cšēlneho čžiwjenja abo wučšba, taf many šwoje duchowne a cšēlne,
nješjele a šehiše powoškaje tudy na šemi šjednocščjč. Še šwojej
bušču dyrbimy pšičewo w Wožej škuzbje šteječ, je šwojim cšēlom
paš k škuzbje pšičewafam, a to šaf, šo š tym tež Wožu škuzbu
cšitajim, šta teho njemōže byč žane roščšēlenie duchownych a
cšēlných škuzbow, ale šjednocšenje wšojitč. W tym myli šo wjele
cšlowjefow, hdyž Wožu škuzbu wot cšajneje škuzby bžēta a jej
jako šebi napšičššiwnej poštajaje. Šchōž šwoju rolu bžēta, šōn
tež š tyme cšajnym bžēlom Wožu škuzi; a šchōž dže nješjelu
te mšiči, šmē tež tam prošječ wo cšajne šbože a tječe.

Wščelake š bliska a š daloka.

* Knjes šaraf Šahfora w Minafale hweščšēlče 1. julija
šwoj 25 lētny w ošabny jubilej. Wščelake wopofafama
šubofčej š wošabny wōbšwēdžičny wutrobny pšičiwšlimofč
wošabny, w kotrež jubilar š bohathym žohnowanjom 25 lēt jako
duchowapšatny škutnje. Wōš šubny Knjes špōžč jemu hšiččeje
dohje lěta žohnowaneho škutowanja w Minafalšej wošabje.

* Ššobotu 1. julija hweščšēlče tež šnjes wyščšiči wučēř
Šanczka šwoj 25 lētny w ošabny jubilej. Wščed 25 lētami
wōn pšičes njehob šnjeja šušlšefeho radščēla dr. Wšiba ša-
pofafajny. Šnjes šaraf Nēšbart mějesche w mjenje wošabny rēč
na jubilara, šo šohujjo na to šłow: „Ša a mōj dom čžemny
temu šnjejej škuzič.“ Ššakupjerjo wošabny pšičepodachy rijane
dary a šhwatofčnowč šfōncžij šo š tym šamym ščērliščom, taž
pšičed 25 lētami: „Wč! wofafaj pšiči nap š hnadu.“

* Žyřtwiškaf hweščšowč we Łužij wēlče Łužške wošabny na-
pominaka, ša žyřtwje w naratiškej Pruskej, kotrež buchu pšičes
wōjny domachšpitanje, dary hromadžič. Šo napominanje je
hweščšelazny wušpēč mēto. Še šo 6671 hřiwnow nahromadžiko.

Zamolwity redaktor: J. Gōlč.

Čiščef a nakladnik: M. Šmolcf.

Sy-li spēwat,
Pilnje džélat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Cerstwosć da.

Nječ ty spēwas,
Swérnje džélas
Wšédny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočń ty.

Z njebies mana
Nječ čí kłimana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđzělske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmlerjež katechizacijetni w Budyšinje a je tam ša šćiwotřětmu přšedpřatku 40 pj. došćaj.

4. njeđzela po šwjatej Trojiznj.

Psalm 112. 5—7.

Pšěcho šašo s nowa čitamy w čšořopšahy našich njeřšćejelow, šo woni tam našich woj. low a našy žyćy lud mjenuja barbarow, šo weni powjedaju wo šćóšnych šćutach, kotřez šu dyrčjeli wuwjesej našich wojazy. Wšěcho próžowanje, šo pšćečiwno tajkim njewérnosćam wobarać, je dotal bješ wušpěcha byće. A njedy tež čji, košij tajke powjeseje rošćšćerjeja, derje wjedža, šo šu njewérne, woni tola njeđadža šo jich wošćajiz, dotelž wjedža, šćto s tym dotonjeja niž jeno pola šwojich krajanow, košij njemóža a drje tež nočžedža tute powjeseje na jich wérnosć pruhowacš, ale tež pola tych ludow, kiž hišćeje šwonach wojny šćeja, a šu tola radšěcho na štronje našich njeřšćejelow, džišli na našćej. Ale rumje ta wojna je šašo šjawnje polajafa, šašća polnosć šćimlinošće šo w našich ludu namaka; a to my šćonimy tu nutšćach w kraju, šaž wontach w polu. Wry to wěmy, šaž čji wobudlerjo njeřšćejelšćeho, wot našich wošćow dobyteho kraja njeřšćibadjeja k našich wojačam podarow, šo buhdy w jich nutšćach wot nič šćeji wuwrošćyli jěbž, bđžj šu šćódnj. Wry šćiřćimy, šaž džěćeji š polnym bowěrjenjom šo našich wojačam bližnja, košij š mimi hušo šwoj poklebdni trach šćleba džela. To njeje jeno jenošćimy pad, šo tam wontach jedny š našich wojačow njemóžšće bjeje pšćiřćabowacš nusy čžežo franjeho njeřšćejela, kiž lešćeje bješ pomozaj řřejbža mjes wobemaj pšćerowomaj, a njeđžubjo na čžešći šćach mon lešćeje, šo by teho ranjeneho š jecho nusy wumohl a jecho lešćarjej pšćepodab,

prjědłowacšće, kotřez mějšeje napošćedk tola še šćimjerču šaplaćež, na lešće waiřćnje wot njeřšćejelšćeje šćitki trječeny. Wry wěmy, šaž šćimlinošć w našich ložaretach žaneho rošćžela mjes pšćečelom a njeřšćejelom njećejni, a my widžimy, šaž šo wona w šćajnje lubošćeji próžuje, šaž mošće šo te rany, pšćeš wojnu bite, wuhójicž. Aš, našćy lud njeje lud barbarow, ale lud šćimlinošće. A to je nam jeno lube, derje rošćimene šćowo, kotřez tu pšćalmista praji: „To je dobry rošćowjez, kotřez je šćimly, a rad pošćežuje a wuwjedže šćwoje wěžy taš, šo wón nišom šćimdu njećejni.“

Wšćeje, pšćalmista rošćimy tuto šćowo hišćeje š waiřćnja šćareho šafonja, kotřez šćeji na šćejšćeču teho šaplaćejenja, šaž to nam š teho šćowa šćinczi: Wšo ša wšo, šub ša šub. Tešćodla plaćji jemu ša wšće, šćtož tu praji: Pšćetoz tajki šo nišdy hnuć njebudže.

Wry wěmy, šo šćešćy žada wjazy šćeji, šaž pšćalmista. Tón žada tu šćimlinošć dla wozćatowaneho myta; šćešćejizjaj pak dyrčji šćimlinošć wuwoplaćaj bješ myšćlenja šam na šćeje, jeno dla bližšćeho, a dla řřesom šćryšća. Žedny pšćiřćab, šašća dyrčji tuta šćimlinošć być, je nam daty w tym, šćtož nam tón řřizje wo šćimlym šćamarišćim taš wulšćotnje powjeda, kiž šo njebojšeje blišćeho šćrača, kotřeznj njebu pšćewjete teje próžy, kiž na to njemjěšli, šaž mošće šo jemu šćarunacš wšće te wudawki a tón šćomžšeny čšaj. Šćubok, prawe šćobuželenje wón we šćwojej wćotřeje čšuje, bđžj widži to hušćenšćwo teho, kiž běšće mjes rušćešćnow padnuć, a šaž wón šo po nim gorjeberje, a wón šo ša nješo tež hišćeje dale šćara. Wšot teho dyrčjeli my wutnyć, a dyrčjeli šo dač wješć

wot tego Słobźnika Jezom Khrysta hameho, w kotrymž je šo nanajtrafnjšo Jewita ħmilnošč, hdyž je nam šo fa wopor dał sa to wulle ħubjenstwo ħreščneho cłlowstwa. A takeho ħubjenstwa je tak njewuměrnyje wjele mjes cłlowceni, a hdyž nam to hame napřecherzow stupi, dha njebyrbimy šo prašecy, hač je šamo lawinowo abo nřa. Hdyž by šam bytu, dha wooprawdže cješto njeje, i ħłódnym rjetnyc: Džicje i mčom, wo ħrěwajcye šo a najšecze šo, a jich potom nješmitnje wot swojich durjow potařac; ale prawe, šćeščezjanište wjeleše haffe tam do wutroby šacjehnje, hdyž šo dzeržimy k temu šlowu: Dobrotu cžinicž a wudželeč nješapomizcye, pšchetož tajte wopory šo Bohu derje špodobaju. Štať ħlubofo šazpimy runje w tutym cžahu, w kotrymž ħbužji maju wošebje wojowacž w wyšedny ħleš, ščtož šlyščimy wo ličowanju, kotrež nješajne žanu ħmilnošč, kotrež jeno na to myšli, šo woboħoacžicž na njeprawy mble. Šćeščezjanski duč je nam nužny, kiž šobu cžuje a šobu njeby ħubjenstwo bližšeho.

A niž jenož tu cžělnu nušu. Šsmilnošč durybimy wopotafacž, hdyž pošnajemy tu wšchelaku dučowomu nušu našichy ħobuščylowjetow. Štať je naše najrjejnije prawo, to žmemy šoždy cžah w pokumy dowjerjenju pšćitice je šwojeje prošimu pšeh našeho Wótza w njebeščah, wón nočnył ħladacž na naše ħreči, a niž nam pšćiračunowacž naše pšćetupjenja. A dha my nočnyli rady wodacž tež tym, tořiz šo nad nami pšehereščaha? A tola, tať šmy my cłlowcetojo nješmitni jedny k druhemu, tať bjes luboščje w šudženju, tať malo hotowi k wodawanju. Štať njewuprajnje wjele ħidženja a nješćeščelstwa moħto šo wotitronič, hdy bydymy nješamki šwoju wutrobu ħtaboščji našichy ħobuščyščezanow. Šepje by i nami bylo, hdy bydymy cžerjeni wot luboščje Wožeje wjazy ħmilnoščje wopotafati w našim žimjenju. A wona njebyrbi woflacž bjes rjaneho myta. Škaťe to wjeleše ja-cžucje w našichy wutrobah, hdyž šmy moħli pomħacž šwojemu bližšemu w jeho nuhy, hdyž wěmu, šo šmy cžinili po Wožeji woli. A to rjenšje wjeleše w pohladanju na pšćichod pšehes tu šmjereč; pšchetož my šo dzeržimy k temu, ščtož je Žeřub prať: Šobźni šu cži ħmilni, pšchetož woni ħmilnošč dostanu. Tať čžemy Boha proščycž, šo by wón naš hotowych cžinil w tej lubošč, kotraž ma wutrobnu šmiljenje i tymi bratrami dla Jezom Khrysta. Šamjei.

S pōhanskeje škole.

Wiřionar Štamig, šyn bywšeho bohawučeného, wučerja a dučowoneho Štaniga we Łužizy, powjeda se šwojejo štkowanja w Łřizy šlědowaze:

Šsuroty, kiž šmy w cžahu ħłoda pšćijeli, šu nam w přenich lětach i njepořkuščowšču, i dźiwiošču, i nječžitowšču a lěnojšču tať někotre ħorzo nacžinile. Někotre i nič, hačrunje jěčy dočy dostawachu — ħořiwu na wulle myšče cžinjachu a je jědžiču. Wulla ħoľza šo njeħańbowaľče, šatšeleho pša šašo wuřebacž, šo by wot jeho mjaša jěďa.

Džěci durybjaču rano šěžu mjelcž a potom k řězy ħieč šo myčž a wodu k warzenju pšćinjelcž. Ale tať někotre bėdženje je šořčowato, přieby hač je k temu pšćinjebacžmy, tele „džeta“ hame wot šo cžinicž. Njeľubowane bėšče džeto na polu. Šdyž popořbnju we dwėmaj, hdyž wšćaf w Łřizy šłowžo ħorzo šmal, i njemu wofacžmy, moľacžmy niž poreďto řiřake wobľiča widčecž. Ša motři, kotrež džěčjom pōďba drařty i Wožemu džěčju daricžmy,

jenož štaby džaf žnějachmy. A mčobženz, kiž nět po 7 lětach šo na řiřčenizju pšćijotuje, ras te mni dželcye: „Wuľnjenje nječ ħiřčje dže, pšchetož w šćuli moľečy i najmiejšije řebecž; šte pať je džeto na polu.“ Teħodla šmy tež do přenjeje cžitanť řadu pšćiwofati: wia utiawa munda, t. r. džeto žaňeč cłlowceta njeľkōňzu. Ščitōž moľe w Łřizy cžitacž, w wošebneho muža ħraje a džeto i rukomaj šazpiva. Mořwucženje bėšče wějo jeno jednore ľudwe. Na šćitrowuť tafaď, pořbžičo na papjeru i tintu a pierom, džěci wofnu šwoju řěč i řačzanimi piřmitami piřacž. Wořbžičo tež piřacž mate nařawki nauřnuť. Šebny hōľ w rynku maľdy nařawfow řiwōž pšćemėnjaty bėh žimjenja wopiřa, nad kotrymž šu šo tež nařči nēmajž wučerjo a wuczenjo dźiwali. Wošebitu wožnošč na cžitane řabđeču. Šdyž bėču ras sa potajznom ħromabđečeniya řbōľow a řlowow pšćijeli, do našeje řšule woprawdžita njeľbōřeč cžitanja pšćitōžje. Wořje cžornych hōľow a řoľy we řwobobnych ħođžinach jich řnič cžitacž řiřčelcye. W nabožinje šo biřilke řtamōňny cžitaja a ħanpřčřtaci rořwraja a wuľtija. Š nabožinje pšćituju řwėwanje. W řwėwanje řođžinje šo řčelkšadowe řořby a řpėny, napořled tež dwooľčbōňje, řwėwaj. Wošebje dučowone ľudwe řpėny (pšćiruzaj pšćiwawel k našim řwėwankim) je šwojimi řwėwajomnymy řořkami šu řymane, njeľuřčane pōħanšte řpėny wuřčičecž.

Šo bėču džěci i wopřėďa napsčezjwo nam řtručke a, řaž najwōžy pōħanow, jara řeřadne, temu šo dźiwacž njemōľečje. Še řtrōženjom nař pať najřelni, jato hōľz a řoľza, džěci wot 7 a 5 lět, šo pšćezčjwo 6 řadni pšćebđjelcetej. Tajki řtuboci řebi njebėdžny řčor ořčitanřeho pōħanřwa myřeli. Wřchelazy řčule-řjo pėni řadanja na nōžne řwėwanje jich towařčow w ľudu řponinacž a nař tať doľho řrořachu, hač jich i cžěřtej wutrobu puřčžjčimy.

Šsamo dwaj mčobaj řćeščezjanič, kiž bėčtaj šo ħiřom wopřet řtrōďy i řwėwanjicž pšču wřčřitōj, dšje na řubđiřču wu-řtracž njemōľečđtaj: jene ranje bėčtaj šo i proša mēľo. Žič řenjeje Łatařka, kiž bėšče jimaž miřionar pšćiwōřfať, wotpoľafala-řčtaj, a na piřnu prošiwu, šo řašo wōčěřicž, i tym řčowom wot-ľowľiřčtaj: „Wōž čžemōj řpėny řwėwacž, t. r. na řejač džěľbracž.“ Štare řmyki Malambalidž: lěnojšč, njeřđeržimowšč a njeřpōžki-woľeč i řćeščezju pšćewinijene njeřbu, a teř řpšči našichy mčobych řćeščezjaniow šu nam nařte řyřibet wobročřili. —

Hōľz pšćitōžje wječor po džele te mni a wo řwotaju řćeščezju prořčelcye. Wdšjen poľbžičo teř ħiřčje dwaj wjeřčaj hōľžaj pšćitōžjeřčtaj a potom řtoro pokōřja našeje domjazeje řčule, šo durybčah jim řħtunje wobaracž. Žafo pať poľbra ľeta poľbžičo 9 najřarčich a najřrawiřčich wot nič pšči dupje řlecžachu, bėšče šo nam mjes tym rořařniřo, řčto bėšče jich te řčyřtuřeje pšćiwjebto: Wěčene žimjenje, řbōžnošč pola njeřo přatčnu, tym řwėwarijom řč bėřčow. Wřčetož řmjerečjo šo pšganjo boja, a Wože řłowom bėšče jim woczi ja jich řčěči a jeho řwotatočy wotewiřo.

M-1.

Sso njeřkaraj, o duřcha!

Hłōs: Ach, wostań při nas z ħnadu —

Šso njeřkaraj, o duřcha,
Wěš wobđi žimjenje;
To „bđeňša“ tebi řčulčha,
To „iulje“ Wože je.

Twōj dōit ma Wěš we mozy,
Wōn tebi cžemny je;
A tola njeřby w nozy,
Mařč wėru w wutrobo.

Zy rad, s'choż Wóh czi s'cele,
Wot njeho pschijimachy;
Wóšch: wšahitko f' njebia bele
Nam dawa Wóšceż nasz.

Cze ranje jašne wita,
Tmóž mjecšov cžemny njej,
S'byž Woža lubošče žwita
Czi j' pruhu njebjestel!

F.

Sašowidjenje.

abo

čerpjenja wjedu f' Wožu.

(8. pokračowanje.)

Mučny pschidže inspektar do poštajneho hoščerza w hrjedžnym bžele Moštow, kotryž „Kitaigorod“ rěta. Moškwa wobstei je s'chyrjož dželow: f' Kremla, kotrehož wobšah je pšches hobjinu wulki a h'z je f' 30 toščowow wypošte murju wobdaty, f' Kitaigoroda, f' Wěšogoroda a je Semljanogoroda. Zeho hožupučowarjo bčahu w pšcheměrcze wostali. Wón poba ho sahe f' mērej. Nasajtra bželše f' swojemu knjeje, so by jemu s'ljubenu rošpravu dak. Potom pať pschidžachu nowe pišma, kotrež bčahu podžoť pschichobneje bžekawošče. Něk jačezje do hroda wjeřta G., došta swoje stwy a swojich hšuzobnikow a žmēželjeje hebi tonje žodocž, hbyž čyjšče. Žunu swojele jeho wjeřch pšches wulke pišmo, w kotrymž bu jemu lubto pola Nowogoroda f' wčezčenu wobžesitstwu saptikane. Zo be to žame lubto, wot kotrehož bželše h'žom hač dotal došobno cžahniť.

Hačrunje swoje pschihšahušnosče swěru dopjelni, wosta jemu tola někora bžohžinta, w kotrež mōželše ho w mēžce pschehodžowacž abo rošladowacž. Žara rad wopytowajehe jenzelše sa hrobny, kotrež bčahu pšchi swontomnej muci Kremle je starych bahniščehojstych pschěwowow nafake a kotrež mējachu mjeno Alexandrowiče. Žnatateho augusta po našče licžbje čyjšče ho tež tam podacž a pschidže runje šchěrofu hašu Kitaigoroda. Pšchi wotnje stōtnik wosta žepo, a wobžlabowajehe hebi te rjane w šchlerčahnyč saščezžičah jawrjene trašne pjerščezjenje, wuščne rynczi, rječahy ab.

Na jene dobo wutře hebi woczi, jako by čyž j' jašniščo widžecž. Zeho wōžko s'kozi ho na wulki pjerščehē f' pječatowaniju, do kotrehož bē drohi a wulki imarogd sašahadca a na nim f' wulkej wušchinosčju semjanij wopon wurčanj.

„Šcho je to? Mješhym ja pšehē lētami podobny, haj tōnšamij pjerščehē wobžebziť?“ — a šhwatnje štupi wón do jstwy kšōtnita.

„S čjim mōžu czi h'uzič, nanto?“ prafelše ho jeho štōtnik po Rušowstju. Wpšchichij inspektar bē rušy berje nawunnič, tehodla jemu w tutej rēči wotmolot, na pjerščehēj polafanohčij:

„Nanto, pšehodaj mi tutōn pjerščehēj; je tola žame twoje bžek.“

„Nē, nanto, ja šym jōn nēhžje pšehē dwēmaj lētomaj starej macžezny wutkupit, kotraž jōn tehny sohodzi. Wōna mējelše, so dyrbi sa lēto jašo wutkupjeny byč. Mōkoby Mēmz, kotryž žanyč pjenjes njemējelše a pola njeje šhory leželše, bē jej tōnšamij pšehopodaf. Dotelž nēt, hačrunje štej storo dwē lēče saščlei, h'ijščje wutkupjeny njeje, šym jōn wčera wupoložiti, so byč jōn pšehodaf. Mōželch jōn tunjo doščacž, 100 rublow njeje pšehowjele.“

„Dyrbišč je doščacž, haj h'ijščje wjazy, jeli so mje f' macžezny dowjedželch, wot kotrež h' pjerščehēj doščacž.“

„Zo čžu rad! wona byhli w tamnej přezčnej hašy w mafej hžēžy, kotraž tať štručka mjes dwēmaj hrobomaj štej, so šwanje žhobodu na čžole nošy.“

Wostajny wjščelšeho inspektarja w towařstwjce pscheczelnego, dobročiwčeho a f' h'uzičje swōlniwčeho Rušy a wōčezny ho nēhžje tsi lēta do jady.

W špocžatku septembra počžinaja rušowšy semjenjo swoje h'ydta na kraju wupuščezecž a podawaju ho do mēštom, hžezek maju w šymje wjazy rošpřesčenjōm. Tehdom cžehnjelše retomas kellerjow do Moškwy. W Nēmzach bē we swojim cžahu tute towařstwo kellerjow rad widžane a bēlše hebi došny pschipad tež we wšchelach rušowšich mēšach nadobych. Direktať bē hebi wotmųšit, šhwilu w Moškwy wotacž a bē byhlo w Kitaigorodze namafat.

Kōžby kōčž, hbyž ho hraješče, mējelše wulku h'ytu pschihlabowarjow a došhoby bčahu dobre. Tehodla mōželše tež swojich lubzi berje saščacžiti. Wōn mējelše mjes nimi wjele nadobnyč a šprawnyč lubzi, tola pať tež někōtřch h'ěžow a njedocžnikow, kotřž bčahu je swojim přebawščim powoščanjōm njepošojnti a njemērne wotšto cžahate žiwjenje bōle lubowacžy, hač porjadnu bžekawošče. Šaj, bčahu czi tajzy, kotřž ja mafo hožbinow to pschecziniču, s'chož bčahu ja žyč tydžen saščuziti. Šchyrjo wužyž tutyž kellerjow bčahu w tutym nastupanju pšchesjene. Najhōšeczi mjes nimi pať bē mřoby, nēhžbe 20 lēt stary, hšlym rjany mřobžny, kotryž pšchi swojim kellerstwjce wulku mōž, wušchitnosč a wēstojč wopološowajehe a hebi tež tehodla wulku šhwablu nadoby. Zeho došhoby njelēdu mafe, tola došahacžu lēdom f' picžu a f' hračzu. Po žyčnyh nožach bēželše wōn w torčmah a pšcheczi njidšito f' runje šmyšlenym towařščemij. Pšchi tym h'atowacžije a jelšehe wōn žabawče, njewēřelše ani do Woža ani do Šbōžnika, a bželše do žyrnje jenož tehodla, so by rjany twarbu a hnutšowny wutwar wlošabaf.

Šuito bē jeho direktať tajšeho h'ezčehowno žiwjenja dla n'šwarit a jemu prajit, so hebi na tajše wafnje šwoje a Wožu hnadu saščuziti njebudže, ale so je runy pučž f' cžahnemu a f' wčeznemu šaženju wušwolit.

Tola šwarje, warnowanija a powučženja bčahu pobarmo. Direktať bu wušmēščeny a wot njeho „modlestki bratr“ mjenowanj. Šuito rēželše wōn tať h'róšbne štowa, so ho kōžby cžučžny čžowjel f' šrudžow wot njeho wotwobrocžij; haj hami jeho njebudžij towařščojō mēnjacžu druždy, so dyrbi mjelčezč. Š lētow mřobdože h'ijščje cžasto stare štowo w jich wutrobach sašynca, kotrež šchepajto bželše:

„Njemolče ho, Wōh ho njeba ja žmēčž mēčž!“

Žranž Travnit, tať rēlaše našaj mřobženy, bē ho žyle wot Woža wjeřščehno wotwobrocžit, tať došho hačž bē kelleč. Šačžrunje dšaj wote dnja h'ubichō do h'ezčehno žiwjenja šapabže, šaščje ho tola, jako by wšchěhomōžny šnjes na njeho njekēžbōwak. Štrowoščž, berjehečje, wjehešofčž a rabofčž porjenščahčy dny jeho tudyhčyža.

Na kšahnym, h'šōčžnym popoždny septembra bēlše ho wjele tyžož pschihlabowarjow šhromadžiko, so byču kellečje h'umidčty widželi, kotrež mējachu ho wjščje nič w powēštije na powjaščy wuwjelč.

Na dwēmaj powjašomaj rejnajčej pornjo hebi lubošnej bžowzy direktařja, rjenje wudraščeznej a wupyščeney f' tajtim wuščitom a f' tajkej wēřtošču, jako byču lošhe nobi njelšabšaknu jemu pod hōbu mēre, a ja to pschijwstla j'maj wulka h'ytu pschipadnje h'awa.

Wulki powjaš bē pšches twač, f' temu šhotowanj, s'čehnjentj a a na jenym tohu 45, na druhim 50 štopow wot mēje pschijwajany. Na tōn najpředy direktať h'am postupi a pšchecžje jōn

tam a hem; potom kłony a Franz pšchirndze jemu napscheczivo. Wofszjedz ło setkaczajaj. Franz lehnj po na powjas a direktaj pšches njeho pšchloczaj, potom dšezje kšdzy t drubemu kšnzaj dale. Czšjajina knjejeje, kaž by zyka byta mowta byta. Zola na jene dobo sta ho nastroskšizow šafšick, ja kotymyž pał hnydom juštate wejebele šledowalše. Franz bš njenujzaj kštoto pšchob dotonjenjom puca po špaczu wopacznyj stup šczinik a bš t padej pšchihot. Zola wosta i hšchidwej prawej nohu na powjaju wišajo, a tał wišajo czinjelše f hłowu a f rukomaj wšchelate hšmeščne wryše. Sa hšwili poštanj, wšeczaj ho a dšezje na powjaju dele, kaž by na runym ššpundowanju bžek. Tute powšetrowše hšumšchtu štachu ho wšchitte bjes poroła, a tež pšchi tyč, w kotrychž ho najšbole hšlnočej a möz wopatašowalše, bš Franz i mičhtom. Zeho częło šdajše ho želejne bycz, hšdž wšn wulfe želejne tule kaž loke kšuczajki wyšofo do powšetra mjetałše a je potom hebi na hšribjet abo na ruzg padacz dawajše.

Mšotre hšdžnyj trajajeje tuta hra, a wšchelate wošobu wustupichu f mještšim abo wjetšim pšchpabom. Najwjetšchu hšwalbu doby hebi Franz a f herdej wješečotšuju stupi wšn na powjas, kotryž bš 8 toczšow wot jemje pšchiczjenzem. Wšn pšchuwajša drubi kšotki powjas wošofo prawej nohi wšyje kultow, hšdž bš prjeby nohu berje šawobalik, f powjas do nohi wšeczaj njemšezje; potom pšchuwajša jdn t napinanemu powjaju. Tež wošofo žiwota wujaja hebi powjas a pułiczaj ho potom i hłowu t femi wišajo dele. Mšto podawachu jemu nšotre wšjne tola a te pšchpowačša hebi na powjas wošofo žiwota. Potom wa do kšbzje ruki częžu želeynu częžu a počja ho tam a hem czumpacz. Dža na jene dobo pšchšladowarajo hšnt šakšyčšachu, kotryž mjelše podobnočej na to, hšdž ho nšichtow roštrje abo roštorhnie. Franz torhny i šmej nohu a czujelše ju na napisanym powjas tyknuc, ale wono bš pšchepošdze; — powjas, na kotrymž wišajše, ho roštorhny a wšn padže na tamjenje dele.

Zhaz kšoz trudny šakšick šarža a i nim šmejča ho žadtawe Franzowe šatorowanie, kotremuz pal potom jeho bolešina žalotež sešezšowalše. Pomozje ruki wotowjadču jemu tola a czužu jeho na noh šlajcz, ale šewa bš pšches jene tolo roštazje. Prawa ruka bš wjazay kšocz šlemjena a f prawym bokom hšowu bš tał njehšojowanje na želeynu częžu pabuyt, jo mjelše zyht bok a prawe wšczo jata šranjene. Žalošina mšchcšnja nasta. Hra bu škonczena.

Mjes pšchšladowarajemi bšchtaj dwaj wojetškaj lekarzej, jedyn Nemz, drubi Aulja, kotraž t pomozaj pšchšlupšchajaj. Najprjožny czujšchtaj jeho do jeho wobydenja donjeješ bacš, dotelž pal bšče tehame hšetro šbalene, wa jeho widowa Maruščka Rosdrowa, šhuda pšotafnicža, do šwojeje mafeje hšęfk.

Wšn bu t nej donješenj a pomoz ho jemu poľiczi. Dotcho wojawalčej hšercz a žwjenje wo njeho, a ranowe šahorjenje jeho mözaje pošljija. Direktaj poda wadowaje nšotre rube, kotrež Franz hšičaje došlac mjelše, pšchirndze kšdzy tydžaj juntočej, jo by ho ja nim naprašowaj, a darielše ja Franza nščito pjenješ, jo by widowa Maruščka najumilniše ja njeho wobštarač moška. Zeho wopyt sta ho pšchezo porebšdo a napoľlebu žyle wawošta. Sa nšotre mšhazj wopuľiczaj Moštwu a njepomni wjazay na Franzu.

Wš mjelše powjebalše ho nšotre dny w tyč šwojbach, f kotrychž bšchu hšewštojo pšchi tatum njehšojo pšobla byli, wo njehšoju kšlerja, potom bu šabyth. Zemož lekarzej jeho njewopuľiczajšchtaj, tež tehdom niž, hšdž wjedžšchtaj, jo žanyč pjenez wjazay nima.

Šakła ja poš četa bš Franz šahojenty. Ruka bš berje, noha pał prosta šahojena. Prawe wšczo bš žyle šhubit. Bohu a lekarjomaj mjelše ho bžakowacz, jo njedž tež drube šhubit. —

Zola tež stara Maruščka njebudž šabyta, pšchetož wona wobštara wšchito, šchotž lekarzej wuľakšchtaj, bacš nanajšljepje. Juntočej bš šahorjenje lšewo wšczta tał wulfe, jo ho boješchtaj wo to šame a wšchepjenje Franzu ja wšče bžeržejchtaj. Zola jich przogwanaje f Wošej pomozaj njebš pobarmo.

(Pšchichodnje dale.)

Mještara j ho!

Ššwoje dšelo hšweru haj!
 Wšh na twoje wuſhywanje
 Kšabže hšwoje žohnowanje.
 Woblicaj ho: Delczaj, klšnzjo baj.
 Duž jo mještara j!

K wšchotolšej pohłabaj,
 Hšdž cie w duſchi ſtarocž tyſtci;
 "Möz Wšöz hšwoje dšczjo hšyčaji!"
 Tak ty i dowšenzjom praj.
 Duž jo mještara j!

Na to hšwoju wšru ſtaj,
 Šo pšches ſhryſta prawdočej, ranj
 Wot Woha hšy pšchewšdžany
 Na pučju pšches czajnyj kra j.
 Duž jo mještara j! F.

Wšchelake f bliška a f daloka.

* Ššo ſhojzaj na rošwczowanje na herbškej hłownej konfe-rencyj proſhy redaktor „Pomhaj Wšh“ hiſchczje juntočej najnalež-niſcho knjeľow duchownych wo ſobubdžęto ſa „Pomhaj Wšh“, dofelž mözje ho dalicſhe porjadne wukšhodjenje najſchego kopjena jeno f tym wobkrucicž. hšdž jo jemu tež ſobupomoz poľtęca.

* Na redaktora ju 4 ſtaňanki doščeje ja kopjeno „Pomhaj Wšh“ f roľekšanju na naſchizj herbšcik wojakow na bitwićčęzu. 1. avguſta czymy te ſtaneje kopjena ſnjetam duchownym pšchpšbzacz. Duž proſhytaj, w bliſchajim czaju hiſchczje ſbytkne ſtaňanki redaktorej pšchibšbzacz.

* Čętož ho njehy ja mözno džerzakfo, je ho ſtafo. Nęmſta podmoſika kšbz je hjes ſadženanjaja f tworami wot nęmſtchego brjoſha do Ameriki ſchęćęjeje. Wšona je bokſe kručki pob wodu jęta, wo-ſheje nimo Wębšellſteje.

* Wo naſchizm žytnym wšztaznym kraju je ho w ſaridženym tydženju ſšerła ja potrebejnuch wšjnkſch jatyč męta a tež w Wožicž domach je ho kolekta hromadžija. Šo je wšezje dobry ſkut, kotryž moht ho hižom doſho ſtačj; pšchtož nimalo 2 lęczje czi wboſy jeczj hižom ja naſz częrpja. Špominajmy woſheje na tyč w Šibiricſkiy trabožach. Šerbla by hiſchczje wjetſhaj wuſnoſč męta, hšdž njehy ho w tym ſanum tydženju, hšdž ho njehšelu kolekta w Wožicž domach ſšerła, tež hromadženje barow po domach męto. Wo tym je njedželſka kolekta częrpita.

Zamolwity redaktor: J. Ošič.
 Čiščej a nakladnik: M. Smolec.

Sy-li spéwal,
Pilnje džéla,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mčeny
Lubosć ma;
Bón pak swérny
Přez spar mčny
Cerstwość da.

Nječ ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšédny dny;
Džéł pak swjata,
Duši daty,
Wtopóči ty.

Z nječjes mana
Nječ čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokwéł čé!

F.

↳ Sěrbske njedzelske lopjeno. ↲

Wudawa ho kóždu hobotu w Šsmolerjez knižiciskickejni w Budyschinje a je tam so jstwodčlětnu pschepřtatu 40 wj. dostać.

5. njedzela po kwjatej Trojizy.

Mat. 13, 41—46.

W spěwatčich mamy dwój tšerluškej, kotraž hěbi wo fbačzu napřehčejmo rěčizaj. Tón jedny ho šapocnje: „To lóžko njej, so kšehčejan hym“, a drubi: „To cžežko njej, so kšehčejan hym.“ Wobaj slaj wot jeneho tšerluškerja a wobaj mataj prawo a wobaj šluchataj hromadže, nam pucž šboza polasacž. „To cžežko njej, so kšehčejan hym“, hdyž hěbi na to myšlimy, so je ho Woža hnada w Kšyrjstku šjewika a čže nam blisťo štwicž, haj, to je šchaz na polu a dobra parla. Ale měšo, my dyršimy šchaz, namatačž a wobarnowacž, parlu pytačž a kupicž. Najškej pschirunani ho wošheje k temu hódžitej, dwójaku wěrnosć w tymaj rjanymaj tšerluškomaj nam polasacž:

„To cžežko njej, so kšehčejan hym“ — a tola:
„To lóžko njej, so kšehčejan hym.“

1. Šchaz tu je, — ale jenoz sa teho, kiž jón šbozownje namata.
2. Parla je dostać, — ale jenoz sa teho, kiž ho šmuzi, ju kupicž.

1. Wospjet je nječješte kralestwo podobne šthowanemu šchazaj na polu, kotryž čłowjet namata a šthowa jón a wotědže š wošhelosčju, kotryž wón nad nim mějšče, a pscheda wšchitko, ščtož mějšče, a lupi hěbi tošame polo. Tuto polo je kšehčejaniska zyrtej. Zyrtej je wot teho Knježa š jeho krmju wukupjene, wot jeho šluchobnitow kěto wot lěta wobdželane polo. Tuto polo šnajemy wot

šwojeho džječatštna a mamy k njemu pschistup. Duž dyršeli hěbi myšlicž: „To cžežko njej, so kšehčejan hym.“ To dyršeli hěbi myšlicž, so ho kóždu teho šchaza pschima, so jón wchitazy namataja. Ale nětko pschidnje to drube: „To lóžko njej, so kšehčejan hym.“ Šchaz tu je, ale jeno sa teho, kiž jón šbozownje namata. Wón tat štanje pschod nami nječži, so trjebał jeno nimo hieč a jón šbėhnyčž. Wón we šlubotocžji leži a čže pytany bučž. Haj, hdy by kóždu, kiž w kšehčejanich knižach šapřbanu šteji, tež w knižach žiwjenja šapřbanu byl, potom njeby cžežko bylo, kšehčejan bučž. Zyrtej hiečče nječješte kralestwo njeje, ale móže do njeho wječž. Šchtož na polo dže, šchaz hiečče nima, móže pať jón namatačž. A tola, tat njele pobarmo pschidni! Woni maju bibliju w ruzy, ale tola šchaza namatali nješju, kiž je tam nutšacž. Wona je Woža hnada, to čže nam najše pschirunanje prajicž. To móže něšto lěta dolho pytačž, hacž potom nadobó pschod jeho wóčžtom ho rošřašni. Tak bėšče pola Šamaritštje žónštje, kotraž, niczo nje-myšlo, k šudni pschidnje wodu čžerpacž a kotraž bu tam šnutštomnje pschėmžena wot trahnočje Jezusowje. Tak tón Knjes dženkš hiečče š hnadu rošřwěla. To je nětotry do Wožeho doma pschiščol, hěbi na to njemyšlo, něšto wošebite namatačž, a kaž blyšł je jemu pschi přėdowanju psches džukš šchlo — tēhdom ho pschod nim šchaz blyčžešče. Druheho tón Knjes šašo dowježe do pobožnjeje hwožby abo k šmjertnemu ložu wěrjožeho kšehčejanisa — a šchtož hěbi myšłit njebe, wón wohlada w prawym wucžobnitku Kšyrjstusowym šthowanju šchaz. Wšo w přehowanju šrudoby, na šhorolozju, pschi rowje

lubeho namaka wón slobny schaz wěry a nawitny f Ašafom spěwacž: Sdyž ja jeno tebie mam, dha ja njerobdu wo njebješa a wo semju. Tón Knjes klapa: Wěšć ty wo tajke hnadnej hodžinje? Dyrbi hnano rěćacž: Za widžach schaz a woštajich jón težo a wošta hnydy taž prjedu. Albo dzył ty prajicž: temu mužej wo pschirunanju je schaz do klna padnył; sčto móžu hebi ja to, so ja jón namaka njehjym? Sa tyh, kofiči tał myšļa, pschidžde to druhe pschirunanje.

2. Tón Sběžnik powjeda pschirunanje wo pschewupu, kiž dobre parke pytašce. Zow čže nam wón tež naj-prjedu ty myšł na wutrobu položicž: „To cžežo a nej, so sčhećezan bym.“ Tutu drohu parlu je Ašufstuf s njebješ pschinjepł, ale wona čže pytana byčž; jich wjele šo da šaklepčž wot blyšćezatych parlow hwetnych wješelow a woni njenamaka ja drohu parlu: To lóžko nješ, so sčhećezan bym. Sběžnik praji: Pytaježe a wy namatače. Tón pschewupz pytašce. Pytajmy tež my wobradži, wotroba trošćt a žiwjenje kaž komornik f Marifeje. Tón Sběžnik šo prafča: Sčto pytašć ty? Sachodne parke tuteho hweša? Sčto pomha čłowjekež, šdy by wón runje žyly hwet dobył a pał na swojej dusi sčodobowal? Sčto by ty čžinił, so by ju woprawdže namaka? Tón pschewupz pscheda wišćito, sčtož meješe, tež parke, kotrež bėchu jeho hačž dotal se hwojim blyšćezom swješeliše, a kupa tu dobru parlu. Hačž najwyschidne kubło wo čžejim bėdžeznu namatašć abo Woža hnada je tebi wobradži, ty so hjerješć ša najwyschidnu placšijnu. Někotry pał šo rozšudžicž njemőže, tu placšijnu šaplacžicž, swjast rostorbnyčž, kiž jeho na hwet waja. To bėšće Agrypowe nješbože, šo drje je wot Pawola šapšćimijenu, ale šo njerošbudži. Placšijna je wěša. Daj temu Knjesej hwoju wutrobu — to rěka parlu kupač. Wty hebi žadamy wo wėcznym šbožu. Duž džimy a pytajmy — a my namatamy. Wrošćeže a wam budže date, pytače a wy namatače, klapaježe a wam budže wotewrijene.

Šamjei.

Pschi njedželskim swonjenju.

○ kał to duschu wošćewja,
Sdyž f žyrtoje hwoy šatincja!
Šiđ hynł nam rěči f wutrobu
Kaž poštrawjenje njebješe;
Wšćal hweščji hčōš jich hwojatočny,
Šo dženša džen a Knjesowy.

Šiđ hčōš naš prošy f Zeušej,
Sdyž žadny hčōš psche brěšćny nej,
Kiž f Ašyřta krowi šo wučšicji
A f jeho hčōšom wudabi;
Kiž Šelom Ašyřta mozue;
Šso wo wėrye hačž do šmjerce.

Duž njedž nam hwozow kłincjenje
Majrienišć njedžew budže je;
Njedž mono hofka na žyrwi
Kaž hwołospěw nam šatinczi,
Šo ja naš f troščtej wot Woha
Wu njebžela nam šwjećena!

Bože setkanje we wulkej wótnje.

Najše nēdžuske pacseste džeji.

Luba Hana! Kaž wjele ja wēm, je nješćelu Palmarum twoja konfirmacija. Dofelž tola na tutym twojim čšejnym dnju njemőžu. pschitomy byčž, tež njewēm, sčto mőže šo wo blizščich dnjach stačž, njemőžu šo šmynčž, tebi někotre rynczi pschadž. Šewšće darj tebi daricž njemőžu. Za mođ drje, ale ja njedam swojeje ruzy f rubjenštwom womasacž. Luby mōtto! 1. Měj hwojeje Woha štajnje we wutrobie a psched wočkomaj. Wōn je Wōh, wēt mi a njebaj hebi tule wēru niđy rubicž. Čžōš bėšće, hđžēš ja wjazy wėricž njemōžach. To bėšće, sdyž twoja njelapomnita kōtra wumje. Šakofity čžōš dwelowanja bėšće to ja mje. Sčtož hyn ja wo tym čžahu pschecžepit, ja kam wēm. Ale Wohu budž džal, ja hyn we wōinje hwojeje Woha šōšo namaka. A, luba Hana, wēt mi, won je žiwy Wōh. Njebaj hebi tule wēru wšćej. 2. Wobšowaj hwoje dječčezje smyšlenje. Ty budžēšć bōryš špytowanie f tebi šo pschibizowacž wđžecž. Dži wo ščōdej nalešnojēš, kotryž njerošwimšč, f hwojimaj šarichimaj, twojim najšćichim pschecšclam na hwočeje. Wōštan čžšta a pōžćšwa, to je moje druhe pschecže. 3. Ščhowaj nje a twoju kōtra wo pomjatju. A něto pschjeu tebi šbože a šobnowanje f twojeje konfirmaciji. Sdyž njedyršōš wo wjazy domoj wōrcicž, pomyšł hebi na mje. Ašufstuf našć Knjes a Sběžnik praji: Wudž šwėrye hačž do šmjerce, dha čžu tebi kōnu žiwjenja bėčž. To bėšće mōj konfirmacijšć ščpuch, njedž je tež twōj. Wudž šobnowana wot twojeje kōtra.

Š lista kraynoje wobornita (džćakšerija).

* * *
Mōj luby mōtto! Ščhynacže lēt je šo minylo, šo šy šo f radobčij hwojeju šarichjeu na hwet narodžij. Tčehdom bučž powostamy, pschi twojeje sčhećezny wo sčhećezanšć wėrye jako hwešč pōbla byčž. Kašće šamolwenja tešdom na šo wšćah, mi tešdom doščž wėdomne njebješe. Za bėčž tešdom mtođžēš, 19 lēt šary. Ščžehwšć šo bōryš potašćahu. Mōj pschi wōšřtu a wo Ašryz pschewty čžōš da mi tebie, mojeho mōtta, a psched Wohom wotpožōzene htwenje žyle šabčž. Mōjimaj šarichimaj hantymaj mēčaj šo džatowacž, šo f čžōšami wo pschibwowanju a roščeznju mojeho mōtta htwšćah.

Luby mōtto, sdyž šy něko pod hładanjom hwojeju šarichjeu a pod pschitřycjom wšćehomōžneho Woha wotrošć, šo by wo blizščim čžōhu f šlidu našćeho Knjesa a Sběžnika pschijšupit a do wošćady dorocšćenjy sčhećezjanow šo pschijot. Duž na prėnje tebi pschitowam: „Dži f Wohom. Šobnowanje twojeje na bitwšćejšjeu šlejageho kōtra budž f tobu.“ Sdyž tež njemōžu pschi hwojatočnyš šttut pōbla byčž, budu tola Woha pōšyčž, to by tebi f bofej štejał, a wo duču budu pola tebie.

Luby mōtto! Wty hyn wo ščutnym čžōhu živi! Namojo a hynojō wōžneho kraja šteja psched njepšćezclom, šo bychu fa wōčžinsřtu semju wojowal. W tym čžōhu ty dny dječčatšwa, kotrež bėču hjes šarocšće, šady hebeje woštajicž a štwišć won do žiwjenja. Wulki wot teho čžōha, wo kotrymž našć hčōšor praji: „Šakofity je čžōš, želėne to ščowo, želėny je šttut!“ Šapocžij f Wohom hwdj nowy wotbčel žiwjenja a čžij pschego po tym ščpuchy: „Měj Woha psched wočkomaj a we wutrobie a hładaj šo, šo do žaneho hřčōha njewōlišć ani njecžinišč pschecštwō Wōšej kašni.“ A něto budž Wohu porucženy!

Šakšći podwōhšč.

* * *

19. julija 1915 we Šranzowšej.

F. Kał ras hebi myšlicž na hwojeje knjesa duchowneho, wot wotrehož šy něhdy konfirmowanju. A kał rjenje šo tola hwo tohđža konfirmacijšć ščpuchji. Za dostacž jako wopomniščiti

Sakowidženje.

abo

čzerpjenja wjedu k Bohu.

(9. pokračowanje.)

Źranzej bęchu wot Boha čzerpjenja napozožene, kotrež prjedy nihdy nesnak njebę.

Niwa wučzi spřewadž abo šo modlicę — a čzerpjenja k Bohu je wérne hrowo. Źranz nješęche na swojom bolostnym lęhwje čžaha došę, na to spomnicę, išto je w šandženym žimjenju čžinik a wérne želbyčę sačęže do jeho wutrobje. Wón bęšęche moblenie šabyč, ale dyrčęšęe jo šašo nawuńtę. Najpriędy přęhnińščęchu jeno krotęe šęchńjenja i wutrobje. Štomot přowščęše Marušęchu, šo by jemu rušowšće modlitwy přibóžętitata. Tola wona njebę ščulu męša, težobla njemóžęšę čžitačę; tola bęšęche wona wjele modlitwowo š hrowy nawuńtę a težame w dobrej, čžistej wutrobje wobšřowata. Težame wona Źranzej přibóžęspřewadžę, hdyž na swojom bolostnym lęhwje šęchřowawšę. Čžasto tež nęšęto w jeho dušęi wot teho wotučęi, ištož bę jo junu w ščulšćich lętach do njeje sačęšęčęžato. Š wopřęda tu a tam nęšęto pobrachowawšę; tola hušęšęšę přęchęmęhlenje přęhńęje po čžahu wšęo hromadže. Tak namata wón potom šęchřuču abo š žyka šęchřęčę.

Wón wješęlešę šo taž dęžęo, kiž je š wulkej přęzu napozžębtu to nawuńtęno, ištož bę jemu horje date, jašo tu rjanu ščęrlušęowu šęchřęčę hromadu šwędę bę:

Wotučę je španja, šřęšćinę,
Šaj wotučę žyčę čžłowęštwę,
Čži šwa šmjerčę a węcžna męba;
Męba a ščřařa, šmjerčę a šwažę
Čži Wóš pod twoju ruku škožę;
D wutroba buđž pokřina.
Wóš prawy, prawy je,
A móžny wořtanę.
Šęchřę wón šłubi, to štanje šo
A hroženjo
Ššo štanje, hdyž b'đže šudženjo.

Najpriędy bęchu jeno tručę š hčubiny wutrobje do pomjatta přęhńęšę, jašo jeho njeklicęžnna šandženšę jemu móžnje přęchę wocęi šupi. Čžim hušęšęšęchu paš twę męšę přęhńęšęchu — a wón njemóžęšęche je wotbyčę — čžim móžnišęchu šapřęhńęšęchu hčowna šęchřęčę jeho dušęu a čžim bóle mučęšęchu jeho k pomęhlenju na Boha.

Šęchřęwo špominašęche na rózpoju mčobowšę, na swoju lohštomęšęlwošę a wulku njedžakownošę, kotrež bę přęchęžimo šarščimaj wopozošę. Škal pomęšęi je žębenjom na domowinu, hđęž bę jemu mačęřina lubošę wšęu wolu wořtanę, tež tešdom, hđęž bęšęčę budęšęche tu šamu k jeho přęhńęchřownemu šbožu i čžęřom čžasto šlemęčę dyrčęřa. W Marušęchju bę druhu mačęřę namatač, kotrež š wulkej wopozniwošęju a je šnatej ruškej hořšćiwosčęju ja nješo šo štaraję. Wješ přętanja šamšęneho wužiřa škutkowajętaj tež wobaj ščaręj.

W šapřęci přęhńęšę rušowšćę ščarę i njemu, šo by jemu boženje prajit; přęchęto wón bę k druhemu, dalšo w šęwęřnym męšęje ležazemu regimentej přęchęřabžęny, Źranz poda jemu šřařny ščoty pjerščęřę i rjanym šmaragdom k šarunanju jeho přęžę. (Wšęi žyčę wulkej šamopawšęnošęi njebę šo tola prjedy wot tu-teho pjerščęřęnja dęřik, hačžrunje bę drubdy pjeršęj jara nuřnje trębač.) Tuton pjerščęřęni šošaję přęchęřačę, a męnjęšę, šo dyrčętaj šo ščaręj do dostatędy pjeršę dęřicę. Wón paš jón njemęřa.

Na tym šamym dnju čžyřęčę jón Źranz nęmšęmu ščaręj daričę, ale tuton męnjęšę, šo dyrčęřa šo ščaręju ruřšęmu ščaręj

šęchřę: „Ščřtož je w mařym šwęcny, šon je tež we wulřim šwęcny!“ Tešřom šębi žęnje męšęlš njębęčę, šajřa móž w tęch malo ščowadž teži. Šřřom, hdyž domadž jašo wořat ščřuřadž, je mi wšęelate, ščřtož po męšęlš pobđanęšo njeje, tola jara lohšto čžiniko a ja móžadž 2 rjanej lęčęe pola wořalow přęchęřęčę. Nęřto přęhńęšę ta žakofna šwęcna wóřina. Škajře wjele čęřęšęčę čęřęšę dyrčęřę nęřto přęchęřačę. Ale čžim čęřęšę šu te hđožny — taž dořřo mam tole ščowę we wutrobje, buđže mi čžim lóžšęo a du ja čžim šřowščęnišęo njepřęchęřęčę napřęchęšęmo.

Mčobu bur je Škafřęe šrowemu prjebawšęchmu buřowownemu.

(Přęhńęchřodnje dale.)

Lubošę k bližšchemu.

(Mat. 5, 44—48.)

Hłós: Čřin, Knježe, to mnu tak, kaž ččeeš —.

D lubošę, šřonjo nješęšę,
Škal hřęřęšę čžłowšće dęžęi!
Tu njeje žane wuwadžę,
Wšęřem twoje ščřowžo šwęcęi;
Dęšęčę dawašę prawym, njepřawym,
Ššy mřę dobrým, hřnadaj šřym;
Ščřto šapřęšęja tu lubošę?

Še tale lubošę přęhńęřad mi,
Dša šmęřu ščřařę šbože:
Ša čžuju ščřřinosčę we dušęi,
Šo wřřam dęžęo Wóže,
Kiž pyřa Wóřna podobnosčę
A žada w jeho hřnadže rořčę,
Hdyž ščřřęřita wolu čžini.

Škaž Boha, taš tež bližšęchę
Ša na wutrobje nořčę;
Wón dęč je Wóže pobowšřtwę,
Duž ja nješo tež přowšęu.
Ščřtož šrowjadž bratrow lubo ma,
Tón dopošas š tym pedama,
Šo ma tež lubošę k Bohu.

Włóš bližšęi lęžbu čžłowęř je,
Kiž je we horju nuř;
Šřaw, narob, wřřa njemęř mje
A hačę je šnatu, žuř;
Šaj, je šřnadž šamo njepřęchęřęčę,
Tež š dobrotu tęch pošęřpacę,
Hdyž twřčřnosčę jeho jima.

Kiž šřija mje, čžju žohřowadž
A přęchęčę jim Wóžu hřnadu,
Tež š dobrotu tęch pošęřpacę,
Kiž hřdu na męřę ščřadu;
Ščřtož ščřřodęi mi, mje přęchęřęčęřa,
Ša tešo paš njęch modlitwa
Mř i duřęe šřupa k njęchju.

Taš njepřęchęřęšow lubowadž
Mje ščřřęřita přęhńęřad wučęi;
Mřęch wón, to čžyřę Wóš hřnadnje dadž,
Wšęřę ščřřiwdu wšowadž nuřęi.
Šaj, lubošę, šřowjo nješęšę,
Mřęch twoje přęřę hřęřa mje,
Šo byčę hęř dęřęšo Wóže!

F.

bać, doleż, że tamny hucyjszy pola Franza pobyt a wjazy ja jeho wustronjenje skutkować bżył wón. Franz prajecie jemu, so je ho to stato a scto je tamny mienit.

„Dha njecham ja ho wot Ruszy pschetretjećić bać. Sctoż wón może, to cży ja też!”

Zola pjerićećen duryjelecho po krótkim l skótniej nješenj być, pschetož jako bu nadobo nómfi létat do Pétrovgradu pschepabżemj, wumofia podbjeranie też wot tuteho doła, a Franz njemóżelecho hebi swoju potrjebu hićeće ham sařtużić. Maruščyna sa-řtuźba njedajeće pať na blićińci cżyh ja wobuju dořabacź.

Wón łapocza wřhelate, ale doleżić prjedy wo prawu rjadnym dźele nićo nawuńny njebé, njeméleće żaneho zaneho řchita, a nićo njedźeće jemu prawje wot tutow, teħobla bé sařtuźba maťa.

Sato bé ja pjerićećen dostaty pjenjes pschetretjebany, pschitńdže huřto tradanje a jeno mate kusćićiń mǔżachu ho řokńeće podawacź, a Maruščynych dobrotow njechadneće doleż wuźiwacź.

Ma sem Maruščynje sły ředźeće Franz, wot seřóeranych łapow wobbata, a wuńjeracze je, so by je l pschobawanju pschisřchitowac. Dha blićećstaj ho řpěćenje dwaj muźej. Mařch inspektat a skótnik stupiřchaj nuta. Skótkte postrowjenje, dźat a potas pjerićećenja bé dźeto wotomitińjenja. Franz pǔřna pjerićećen ja swoje wobředźeńtwa, a jako to wuprajit běće, dźeće wyřchaj inspektat:

„Wot koho macze tutón pjerićećen?”

„Ja hyn jón mojemu nanej tradnyř, krótko prjedy, hać ja njebźakowny ř domu czeńnyh a mjes kellerjow běżach!”

„Mój hyno, tať hyn tebie namaťat a mam cze řařo; Wožo, budź wěćenje řwateny! Řój na moju wutrobu, řhubyeny a tola mi drogi řyno!”

Scho ho nětko řta, ěodźi ho lóžo řacźucź hać wopřacź. Nan a hyn teřećstaj hebi na wutrobu a pschafstaj řaź dźećeći, a teź wocźi skótnika pjerićećeće ho se řyřłami řacźucźeweho dźeć-bracźa.

Řak dźiwacze ho Maruščka, hdyž dom pschitńdže a njenadźite pschemenjenje swojeho Franza řhoni. Teź wona řo řabowacze nad wřhelom řabocźenju.

(Přichodownje řkóćenje.)

Wřskomǔř skladnoweć.

Dženř mařch řkóćenju řaknotu,
Zutje mrofi njebjo řkaja;
Dženř cři řrabne wóže řku,
Zutje řo tu řyřly řkaja.

Duź njedź twoje heřto je,
Řiwa-li cři ř poknej mǔřu
Řhelly řboža, řabocze,
So jón ř dźakow wuźiřch řwǔřu.

Wjedź, so mǔře řbožo je
S ředka bliřto w lóždym cżyhu;
D duź njelomǔř řřabnoweće,
Djeřeť jo twjerdeťe ř jeho řrařu!

F.

Je wón řbożowny byl?

Něćtó mi wo 82 lǔtnym mužu rowjedacze, kotryž běće jako konjazy łapoczať a jako penřionrowany lubleřki řarjadnik řkóćeći. Tať derje w tym cżyhu, hdyž mǔřeće wón 40 řřiwnow řtaneće mřbu, řaź teź pođřiřcho, jako dať wot 60 000 řřiwnow kapitalneho řamóženja wuźiwacze, pschego běću pjenjeř mřbi řeho

bnjom, řón jeho nořow, řředźiřeće jeho byća, řbože jeho řřiwjenja. Pjenjeř a řařo pjenjeř, něćtó řepřeće tón muź njepjajeće.

Řkóćenje pschitńdže ř tym muřom l wumřecju; wón je tydžeń dořho w mǔřcu řeťat. Wřšo řarac wřcho mǔřne na nim cżyńeće, ale to bé, řaź cżyř řenitwe derjeo l palenju, řorowowowu řřatu l řěženju pschitńjeć. Wože řřowo njeje w řřiwjenju, wono njeje teź we wumřecju řaneho wřřwa na njeho mǔřo. Ale pjenjeř! pjenjeř!

Wón da hebi řřwǔř řařećřil se řřatami a řřeřowami na řřwoje řřweczeńe pschlećećo řřeće, a jako wjazy wudzeć, řećećeć a řřećećeć njemóžeće, dha řřebacze pschego hićeće we řřwǔřim řařećřiku, we řřwǔřich pjenjeřach, — wón řřebacze w nić, doniř ř řokńednim dychom jeho řřiwjenje njewuřabny.

Luby řřiborjo, je tón 82 lǔtny řamóřitny muź řbożowny byl? Čħżemoj mǔř wobaj, ty a jo, řo na rune wacħnje wobřbořiće řřacť? Wřh naju řřeće tym řřacħnj!

D njepraj: Mam-li pjenjes doleż,
Dha byći mǔř řbože wocź.
Řleć, cżyřne řřba řřinu
Řaź řur a dym we wǔřřitu!

F.

řřokojnoweć.

(1. Tim. 6. 6—8.)

„Macze dha wy tať wjele řamóřa, řo Wóhu pschego dźakowacź”, prajecie junu řohaty řolpodať l řřwǔřim řřuboděj, řřubemu řřaźeći, „řo lóždy wjećor řřewacze: »So Wóhu dźakujmy?» Ja byćh řřeće, řo wacħeju řřow dźeto maťo pjenjeńeho wumowřta pschitńje, a wy macze řřećo řřřobźiću dźećeći, dha drje tola huřto jene trochy krótko se řřwǔřebny řřećom pschitńdže.”

„To macze prawo, řřubodže”, praji řřubdy řřaź, „ale řřwǔř nacze wřčedne dźakowanje naitřpa, dha ma řo to tať: řa to, řřwǔřo mǔřu, dźakujemy řo Wóhu, lubemu řřećeće, doleż nam ř nim dořrotu cřińi; a řa to, řchtoř nimamy, dźakujemy řo teź lubemu Wóhu, doleż jo řřećebamy. — řřubodba, řřwǔř je pschi wřeće řřwǔřeće wjeřećo, njeje řana řřubodba, ale řohatřtwa.” S.

Wřřhelake ř bliřka a ř daloka.

* S wulřim wóřarowanjom řřy cžitati, řo je řo řřeće řarac řřřiřřan w řřwecach řa řararja w Dořna wulřwǔřit a řo řo w řřřiřřim cżyhu je řřebow wotřali. ře to wóřeće nětko wóřarowacź, hdyž řanuch řerwřřich řandibatorow nimamy a řaneho wřřłada njeje, řo řo řerwřři dychowny řa řřwecřanřtu wóřabdu, řřwǔř je ř wřećeće dźeća řerwřřta, namaťa. Wot Wóřpporta, řřwǔř je najbliřka wóřabdu, řo teź řararacź njeba, doleż je Wóřpporta wóřabdu wo řřwǔřalenju řřeće řararja Marćři ř nǔřřim řararjom wóřřabźena.

* řřerřararjo řř řařřwřřiti a řřane řu řokńowe řně. Wřh cħřře — wo to nutřnje řřwǔřny — řřane řřiwowe wjećo po řećećeći řřwǔřny cżyhu řřwǔřeće, řo byću řo řně derje domoj řřowacź wóře. řřane domoj řřowane řně řu řa nař w teź wulře řřwǔřnej wóřnje dořycze nad nařřim njepřećećelemi, pschetož ř tym řo řřwǔř wotřřłab řanica, nař wřřwǔřeće.

* Mařch lubowany řřećor je na wjećećotnym bitwřřeću pola řommes pschewřwac, hdyž mařa nařři řřwǔřeće wóřerjo czeće wóřowanje ř řendźećanama, řřwǔř wřčednje řřwǔře nabbeři cřińja. Wón njeře nać řu řo njemje řřwǔřeće wutrobu.

Zamolwity redaktor: J. Góće.
Čiřećeř a nakladnik: M. řmoleť.

Sy-li spéwal,
Pilnje džítal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za'staw sprócnj
Napój mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Cerstwosć da.

Njeh ty spéwas,
Swérnje džélas
Wšédny dny;
Džek pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njehjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↲

Wudawa šo lóžbu hobotu w Šmolerzjz knižicijšćejni w Wudychinje a je tam ja ščtwórtlétmu pšchedpřatu 40 pj. dostać.

6. njedzela po swjatej Trojiznj.

Češnje kwj. Mateja 5, 44—48.

„Njepščeželow lubowac“, to je žadanje našeho terga. Tón knjes ham tuto žadanje wupraj. Wón, kiž je ta wérnosć, najlépše wě, ščto hebi wot tych swojich žadacž móže. A š hšelesčijanom być, to rěta, čzinić wolu teho knjesa, š nim žitny być, wšćhđnje na to myšćić, jeho šlowa džerjeć. Š thodženjom do Wožeho doma hamo lóžbu njedzela njeje hišćežje došć, pšchego a ščajnje dyrbišć na nježo spominacž a ša nim thodžić, w tej myšći: hjes nježo nješym ničo, š nim wšćhđto doťonjam a budu dženi a bóle doťonjam tež w lubošći. Wopomámy to a čziniťny po tym pšchego a tež něto wewóšřim čzaju.

Wšmi dha hebi š wutrobje, ščto tón knjes nam praji wo lubošći š njepščeželam! Wón nam jow rošćajaja, kajka tuta lubošć je, a ščto waš š nej wabi.

I. Kajka je tuta lubošć š njepščeželam? Tón knjes praji: „Lubošće wašćh njepščeželow, žohnujće tyč, kiž waš pokleja; čziniće dobrotu tym, kiž waš hđžja; prošćeže ja tyč, kiž wam ščtobđa a pšchěšćejaju waš. Pšchego wjaz hebi tón knjes žada. Šdruž praji: Lubošće wašćh njepščeželow“, čže wón, šo napřejđžny wutroba dyrbi napjeljena być wot lubošće š njepščeželam, šo njehmě žadny hñew, žana myšć, šo wječić, wjazy thješć. Niz tak njehmě być, šo nett rěta: „káž ty mi, tak ja tebi, woko ša woko, šub ša šub“,

abo šo čženy wobacž, ale niz šabycž. Nė, lubowacž dyrbim njepščeželow, kaž swojich bratrow, kaž swojeho Bóha lubujem. Nješu dha wobžarowacž, kiž šo tak lóžny pšchěšćejšo pšchěžimo Wóbu a čłowjetam a wot nježo šudženi hđžja, jeli šo šo njepošćyča? Njedyrbim dha jim ruku š měrej dacž, hđžž hebi to žadaju a šwoju njeprawdu nutšwđžja? Šo jich pak we wutrobje lubujem, dyrbi šo tež se šlowami potašć. „Žohnujće tyč, kiž waš pokleja“, rěta teħobđa dale, a tón knjes š tym napomina: rěćeže pšchěženiťwe š wašćhmi pšchěžiwitami a wo nich, hđžž š družimi hromadu pšćhđžćeže. Tak njehmě tola być, šo jich wjazy njestrowiće, hđžž šo š nimi šćakje, šo šo jim wjazy njedžakujće a wjazy hromadže njerećije, haj, šo wo nich šć rěćije. A š žyła njeprawje, šwojeho šobucžlowjela hanić, dha je tež wulka njeprawda, wo šwojim njepščeželu šć šlowa rěćeć; ně, jow placi, jeho šamolwić, derje wo nim rěćeć a wšćhđto š lepšćemu wobrošćić; niz poklimacž a šatamacž, ale žohnowacž. A š šlowu dyrbi šćut pšćhđžć. „Čziniće dobrotu tym, kiž waš hđžja“, pšćhđžaji hišćeže tón knjes a warnuje, njehćhđnje šwoju ruku wot nich, jeli w nušy wašcu pomocž trebaja; njepošćežije jim njeshože a ščtobu a njepraduježe šo, hđžž do hribjenitwa pšćhđžu. Nė, dha pomhajće jim po swojich mozač. A š temu pšćhđžaji hišćeže tón knjes: „prošćeže ja tyč, kiž wam ščtobđa a pšchěšćejaju waš“, a čže š tym wuprojće: to je prawny žejh lubošće š njepščeželam, tež ja nich doťoprošćenje čzinić, Wože žohnowanje ja nich w čzidej komorzy wuprošće. Ze hžjom tak pola naš? Šsmj hžjom tajku lubošć wulki a wopolajali? Nječ

nichtó njepraji, hdyž ja to činju, budža ho mi šmječj a wšćitk, tón hebi wšćitko lubićj da. Ně, ně, niž to njeje najwaziwniše, šćito cšlowješto wot tebe djerža, ale šćitož Wóh wot tebe djerži a taksi pšćed nim stejich. Njěch nichtó tež njepraji: ně, to ja njeamóžu, tajtu lubosćj wopolaćaj. Haj wšćak, ty to njemóžeš; myšle a pomyšlenja cšlowište wutrobny ju šće wot młodobje šće, ale druhij tež pola tebe to donajna, Jezus Křtystus, Boží Esyn. „Ja wšćitko famóžu pšćes teho, kiz mje móžneho čini, to je pšćes Njejom Křtysta“, praji Pawol. Š nim, twojim Šbóžnikom, dyrbišc swajnyj wazj wšćes pšćes wěru, i nim ho pšćezjo s nowa stowaršćicj pšćes modlitwu, pšćes šćyšćenje Božeho šłowa a wužiwanje Božeho wotšalanja. A šćitož čji prjedy njemóžne bē, budžejš nēt famóž, tež swojeho njepršćezela lubowadž a tebie a druhijš i tym wobšćezj. To wšćak je wěro, tež w tym rěka, pšćiwutnyčj a na tym dšćejš. Š dnjom dolho je Wóh šćitw šćitw. 7 lēt je Salomo tempł Jeruzalemski nawtwarił. 40 lēt šć ju Izraelše dšćejš trjebale, prjedy hačj do šćwalobneho kraja pšćiwidžejhu. Prjedy hačj šć ju žně, je tež wjele próžj a dšćela, wjele cšalanja a modlitwom trědne. Prjedy hačj šćitw i mišćitrom budž, dyrbi tež ho jara prđowadž a wutnyčj. A tak njebudže nichtó donajny kšćezjšan, šćiba jo ho tež w tym prđawje. Šćitw pať w tym to swoje čini, pola teho čini Wóh tež to swoje. Sprawnonemu wšćak dawa Wóh radženje. Tak je hžjom tak něotry tu lubosćj k njepršćezelam nawutnyčj a se Šćezjpanjom ho tež ja nič modlił. A dšćto cštwjenjeho šćšćija nēt w wojnje, hdyž tež franjeneho njepršćezela s lubošćju šćabaja, a hdyž nowši wozajz ludjom a wošćejje dšćezjom tam k jedži dadža, tak je to dopjeljenje tuteho knješloweho šłowa: „Lubuječj swojich njepršćezelow.“ Ale činišćj tež ty hžjom po tutym knješlowym hšćowje? Wšćomni, kak tón knješ prjedy našćeho texta hšćezje praji: „dolež ty i twojim pšćezimnitom na pučju hž“, na pučju k rowu, hdyž njemóžešćj wozajz prajicj: „wobaj mi“, na pučju k řubu, hdyž budže kóžby došćaj po tym, kaž je žnyw był, a kóždemu mēřjene i tež mēru, i šćotrejž wón je mēřk. O, dha hōn šć mērom s kóždym, dha lubaj tež twojich njepršćezelow, kaž je čji to Jezus pšćitakal a wopšćak. A Wóh čšpř dadž, jo bychu šć ludj bōřšj šćo w mēře šćnješće a to žalošćne mordowanje kónž mēro a šć potom njepršćezeljo šćo lubowali.

II. Šćto pať naš k tajkej lubošćji wabi? Tón knješ jow praji: „Tehobla dyrbičje wy donajny byč, runje jako tež wašć Wóžć donajny je“, a prjedy hžjom: „tak, šć byšćezje dšćejš byli wašćeho Wóžća w njebešćach, kotryž swojemu šćonžju da šćhadžejž na šćach a na dobrych, a dawa dešćejž na prawych a na njeprawyč.“ Wóh, našć njebešći Wóžć, je wšćak ta lubošćj, a wón lubuje wšćitkšć, tyč dobrych a šćach, prawych a njeprawyč. A k tym pošćednym, šćitw njeby k nim řiřćakal? Kak hšćto řudžimny swojeho Wóžća, šćmy nje-džalowni a njepořšćični. Woprawdže, hdy by čšpř kóždemu po jeho řašćujšće dadž, kak malo dyrbił tak něotry došćak. A tola lubuje a žohnuje wšćitkšć šćo. A hdyž tež tón a druhij šć žyle wot njeho wotwobročji a jeho hidi a hani, wón jeho tola dale lubuje. Tak nēt šćto wšćowobradž žně ja wšćitkšć a dawa dobyčje našćdemu žysemu kraje. A hdyž je swojeho Šćyna wšćitkim cšlowješam šć Šbóžnika wobradžil, nētke tež

dale wšćitkim pšćiwowjeda, wšćezje, wšćitko je hotowe. Tuteho lubošćiwjeho Wóžća dšćejš šćmy wy. Dha dyrbišćy tež tak donajny byč kaž wón, šć tež swojich njepršćezelow lubujema. „Ja wšćak wam praji: lubuječj swojich njepršćezelow“, jow Jezus swojim wšćakšćarjam pšćiwowja. W Izraelšćim ludu rěšćajše hačj doł: „ty dyrbišćj twojeho bližšćeho lubowadž a twojeho njepršćezela hidičj“, a tón bližšćij bšćezje jow tón krajan, tón njepršćezelj wšć kóžby žubnił. A w pšćirunawju řimlineho Samaritšćeho widžim, šćo ho šćidojo tež tak řadžejšću. Wšćejšćim a Lešta dšćejšćaj nimo řubeho, franjenjeho cšlowješja nje-řimilnje dale, dolež bšćezje žubnił. A mješ řobu cšjinjadu po tamnym řiwowje: „Wóto šć wóto, řub šć řub“, a wopolaćaju jeno temu došćowu, kiz tež jim došćowu wopolaćaja. Šim nētke a žysemu řiwowje Jezus pšćiwowja: „Ja, Boží Esyn, kiz ta wšćnosćj je, dawam wam nowu pšćitajnu: lubuječj swojich njepršćezelow“, wobšćladajče jako swojich bližšćich wšćitkšć cšlowješam, a hdyž šćitw wašć tež řudžij a řrani, teho lubuječje tola a wodačje jemu, cšćineče jemu došćowu, řrowšćej sa njeho. Tak wšćezje mje cšćinčj, tak cšćinče tež wy. Njeđyrbi to našć tež k tajkej lubošćji wabič? Tón jed, kiz cšlowješom řebdu a hšćezje nēt řšćaj, a ta řebćiznošćj, to hšćženje a wje-čjenje. Jow pomha jeno ta lubošćj, haj tež ta lubošćj k njepršćezelam. Knješlowi řiřćobnižny řurbja ju, kaž wón řam, wopolaćaj. Woni dyrbja wozajz jamóž, hačj teho řožo lubowadž, kiz jich lubuje a jim došćowu čini. „Wšćetoz hdyž wy lubuječje tyč, tořšćj wašć lubuja, kajće myto wy řmēječje? nječjinja to tež žlonžy? A hdyž wy jo jeno pšćezewo wšćitkim řratram lubowje řadžejšćje, šćito wy wošćebneho cšćinčje? nječjinja tak tež žlonžy?“ Kšćezjšanšćto hebi žaba, wšćitkšć cšlowješam šć Bože dšćejš a ja řratrom wobšćladadž a tež swojich njepršćezelow lubowadž. Šćudne by był, hdy by ta myšl našćich njepršćezelow s knješlow wšćtala, wšć dale hidičj a nam řćitbu načćinčj, hdyž je tuta wónja tež nimo. A hdyž wóni tež na to myšļa, my šćo nječhamy wot nič dadž řawječj, ale to šće i došćym řaplačćejž a s Jezusom a ja nim řamo jich lubowadž. Čšćim bóle ho tajta myšl do wutrobom řašćezjē, čšćim wozajz mēra tu wšćudnom budže, w domach a mješ řiřćobami, we wšćy a w kraju a mješ ludami, a k tajkej wōjnje wozajz njepršćiwidž. „Mēř na řemi“, tutón řiwow jaždelow, „mēř budž i wami“, tutón postrow Jezusom jo potom řrašćne dopjelni a junu našć tón knješ ja swojich řōřnaje a wjedže našć do raja wēžněho mēra.

Duž dha džimny řjednocženi
W prawej řorzej lubošćji,
Wěrbratřajšćj pořšćinjeni
Dale hžij pučj k wēžnosćji,
Hačj šć tam w Božim raji,
Šćžej našć Šbóžnik Jezus je,
Našće dušće namalaju
Wšćitke řašo hromadje.

Šamjen.

Wobrašćj kšćezjšanšćeho dšćalanja a bšćženja s wōřšćikšć řćon.

I. Š raišćezje řrawšćezje.

Tuta řrašina jo řwōđž žyčje řašćezje wōjnje. 24 měřtow,
572 wšćow, 236 wōšćebitých řubow w wot řrašćow žyle jako jara

stażonych a wutupienych. Płches 33 tyżaz twarjenjom wo faniczenych, je 100 tyżaz wo bydlenjom domjaza nadoba wurużena abo faniczena. 1620 mienych ludži bu skónzowanych, płches 10 tyżaz do Ruskeje přerěz wleczeknych, mjes nimi połožja žonow a dšćeži, mjes mužemi wjele wošabjadnych šchěbžiwjom. 6 duchownych bšćeše mjes wotwojčedženymi, mjes nimi 74 lětnu, kiz je w tutym lěće w Sibirijskej wumrzej. Nimo 30 farckich domow a hišćeže wjele wjazy škulow imje ho 28 žyrtnowj poknje wo bonowic.

W tutym srudnym časju hu ho duchowni a wošabni tam tež na swojim měšnje s wjelešja jako hišćeščizjenjo, dšćetajo, pomhajo a cšćepjo, wopokafali. Pšći cšćetazju, kotraž nasto bysto je šćhodu sa wšy, wjele duchownych hnydom wupraj: „Sa wostanu, to na kłězy wošjewi a s tym wošabže wostojč a šepjuru poda. Šćhōž wošta, dyrbjeješe ho wošo s tym wotnamafacž, pod njepršćeščeske inježenje pšćitacž, a ničtō njewjedžišče, fak došgo.

Hušto dyrbjaču přerěz. „Sa hym“, tak jedyn duchowny pšće, kiz je tamny čas dožiwit, „hnydom a hamostejazym, kaž tym w šćpitalni, šćadnosč a waldžedženju woštarak, hnydom a nam k wobštaranju poručene dšćeži našćeho woščehnjetejšeho wustawa do skónigaberga pōštak.“ Romuž wot duchownych bšćeše ham jeho wōs k ruzy abo ho měštno na žyšym wosu polšćize, tōn je nušu cšćetanja je hwojej wošabdu hwoeru hōbu dšćelik, je po pučzu buzzy wot wōla k wošej pučzowak, je šćudychych pošbēhōwacž, šćitnych troščitowacž, hšrobnych we wušōdže dšćerčak, te pod hōtym njebjom narodžene dšćeži wušćeščit, tych na drošy femrētych šćowak a s tym hēbi we wutrobje wošabdu měštno dohbyč, kiz jemu žadyn čas hē ženje wjazy wōacž njemōže.

Wjetešče měštna buču tōnz augusta 1914 bōle a bōle lēhma sa cšćetanzom, tež na mješćichy blaščy ho wušta hšyfa tajščy hjes domiňny šhromadži. Se wšćak wšćo do hromady na pōt milliona tehyb na cšćetanzu byto. 200 hač 300 cšćetanzow w jened luttej wošabže njebšćeše ničjo rēbte. Sena wješ (Mhēinswein) je hamo pokšćeža šćrčž telso, kaž mēješče hama, wobydlerjom pšćijafa. Cšćelne šastaranje tehyb hišćeže mjenje prōzy cšćinješče, njedž tež druhyb hšćeto žabania šćaješče na wopowanisōščy wobydlerjom. Wošabda Doma w skōnigabergu na pšćihlōd 8 njejedž popšochi wšćednje 20—46 cšćetanzow pšćiwōfa, foršiz buču nabšle w nozy mjes přenjeje a šćešćej hōdžinje na hašy šebšćeranych. W jened jeničšćej nozy ho na jened hašy wjazy hač 30 cšćetanzow šebšćera, kotiz ho lečjom dšćešće po šćowje na pleštru ležajuču, mjes nim dwē njemandžšćelje dšćešće, kotrež bšćešćeje na cšćetanzu narodžitej. W druhej nozy ho 26 žonow a dšćeži pšćihjedžidju, kiz bšćešu pod granatowym wošnju cšćeli. Šato tute do wošabneho šala s cšćitnymi šōžemi šćupidju, na hwoje tolena pabnywšći ho Wōhu wōšije dšćatowajuču. Druhyb hšćeto cšćetanzu tež na wošamocženych blaščy pal tež brali, šćhōž byču namafali. Duchowny, kiz bšćeše w žyrtnowej wšy se šćhryjomu nižemi ham wōšlak, hēbi hinal radžiz njewjedžišče, hač ho jako šćupijec pšćebšćeščerija jehšo tyč mužjom sa polžajšćeho šastojnita pomjenowa, jeho s pošlebneje šćelbu, kiz ho hišćeže namafalo, wōbrōni a tak porjad šćini. Na druhič blaščy hu ho pal cšćetanzu šćojniti a dšćatowani wopokafali, hu ho wot gmejnow s wješćelom pšćijeli a s pšćeščeni Wōšeho žōhnowanja přerěz pušćeščili.

Wot wošćidnosče buču i cšćetanzam duchowni s tyč wot njepršćeščelow wošabjadnych šćon pōšćani, ho byču jako „živi pōšći s domiňny“ mjes nimi šćitowali, dowěrjenje k Wōhu a šubōščž k domiňno w nič šćerželi a pōšhlyeli a jim w tyč nješćowčenyč wošćejnosčazach šepjuru šćelje. To je k temu hōbu hšyžito, nēšćotrošōžnik s jeho domiňnu we twōajšu šćeržecž, kiz budžišće ho jemu hewak šhubit. Se šariabowanjom hōpobacšćik

šćulow abo se hōbupomhānjom pšći tutych buču tež mōde hōlyz pšćeb tym šastowane, ho k pšćidnošćedženju pōbacž. „Domogajy pōšōk“, kopjeno k cšćitanju cšćetjenych a jich bučow-nych w zušije pšćešo šašo na domjajej raišćho-pušćej semi šhromadži. A nēščōžnik, kiz bšćeše hwojemu duchownemu na a tam s pučja šćof, je jeho w zušije dšćatowny wiat a ho dowērjenja-pokny k njemu dšćerčak. — Tež tu ho mōž ewangeliija wopokafaj.

(Pšćidhōbnje dale.)

D ņ ě.

Cšćež, šćwalba s cšćejej modlitwu
Cšći, šćnježe Wōžo, hšyšćaha!
To hu te dary k woporu,
Kiz tebi hwoječi bušćha.

Ty hu nāš šćešćerje žōhnowacž
A s nowa rjane žnē nam dak;
Wšći dšćak sa taitu hnadu!

Na našču roli wobšytu
Tōwō dšćešč je s njebia padak;
Tu cšćepu pšći hšyšćajuču,
Se wušywu hšōnzō žōbaf.

Ty šćoščiz hšytwam šćrošćenje
A twōja mōž je šćitacž;
Wšći šćwalbu sa to, šćnježe!

Nam s Wōha derje radži ho,
Šćhōž s nadžiju bu hšyte;
Šće, pšćeb hōbu, o hšćeščžano,
Wšćah šašo šćido šćyte.

Duž Wōžu mītoščž sa to šćwal,
Tež jemu dšćatny wōpor pal
A hallelija šćewaj!

F.

Šhromadne nadawki a pšćihšćudnosče sa wōjnšći cšćaj w našćich wošabdach.

(Ho wošćewjenjad a wušćinjad žyrtniwšće wšćudnosče.)

1. Dšćeržcže na dobre, k šćešćeščizjanšće waiščnje, šćopocjejo pšći dšćerše s jadriwym wōščiznišćim šōdžerženjom we šćowje a šćuiku!
2. Dajcže domjaza nutrnosčž a modlitwu! — Žyrtnije dyrōja tež woš byčny wotwōrjene šćacž. Pšćišćpomnjenje: Duchowni k temu wšćeže tež pšćidhōbne kniši a kniški wobšćaraja.
3. Dajcže hēbi wotroščžazej mšćōdžinje poru = cženeje byčž!

Šćaršćej a macšerje w domach pšćes došćojne šōdžerženje, Wšćerjo w šćulach a potražowanšćim rošćuwčowanju. Duchowni (je hwojimi mandžšćinimi) w žyrtnych, towaršćinnych pšćes šhromadžich, rošćōhnenje a rošćuwčenje wo tym wušćim časju a pšćes pobjercanje šćaršćeju pšći woščōhnenju.

Žōnšće towaršćta, žyrtnowe pšćebšćeješčestwa atb. pšćes wšćow a cšćehnenje.

Wšćitizy, kiz maja pšćihšćudnosčž, na mšćodostnyč prawje šćebžu mēčž, jich šćožujō a dšćeržo k pšćenmu.

Pšćišćpomnjenje: Prawje wošćebžōwōnacž je nowišćha wušćinija hamšćeho šćejmanšćta, po kotrež nimaja

młodzi niżej 18 lat do koryznowo khorobich, niz kuralich, bjes wotpuszczenijsza starichich a fastupieriom niz alkoholistice (wopotaje) piczja wuzniowacz, tez tobaż a tajfe piczja k wuzniowanu niz pschobate doitsche, a hoi niz w sjanowsezi, na puczach a promenadach po 10 cziach wjeczjor bjes samoha potajowacz. Psichi pschestsupieniu pjeniejsze khostanije abo falojsce. W temu kafajanie fotofejkbenja!

- 4. *A je p s ch e b r o c e* (niepschecpiwane) nufnie krcdki k sejtwinenju, zito k fhsiebi, nufu a khsieb!
- 5. *Hdyż* tez potnie kafafacz njeinbde, palenz palicz, bha tola nufa czaa hoda, ho w o p o j a z y d h p i c z o w s b e r z e c z e .
- 6. *Wotwujesce s z o t e*, podajcsje paromne w e z y s j e s z o t a k p s h i p o r c i e n i u k s o t e h o w t h o z j o r s k i e b a n z y , k o t r e z j e s a f a p t a c z e n i e w o w t r a j a t r e b n e . W m e t e z e h o b i a k (b i a k i) s a k u p o w a n i e s i o t y c h w e z o w o p o s t a j a .
- 7. *W u z i j e c z e* femiu pomofchitowonje, tez wupkody a hrybi.
- 8. *Dzeczecze* tych pola wasz dzekazych w o j n i c h j a t y d h p r a w i e a s a b e r z e c z e h o , k o s u m e a h o l z y , p s c h e d n i m i p r a w i e , p o z e k u n i e a d o s t o i n i e — h i j o m w o t e z i n i e t s j e c z e c z e b i a !
Tajzy jechi (swontach kwojich lechow) mdoza w tych wofadach, hbolez hu, te mshji hiez, hdyz pod pschewodobom tam bu a wosbeije wot drubich melno dotanu. Tez mdoze ho buschowapafytschwo na tajtach jatchy ewangelfo-Lutherfesho wu-sfnacza na nich wufonjez (s wopytanjom, radu, troschetom).
- 9. *Dzeczecze a* srojcsje hromadzje w czejtym czaažu jalo jeniczi lud bratrow a krotrow, k czemuż maja wosbeite stowafschjenja a sromadzenja kuziczi.

Faraziam hu ho tez wosbeite prsftowy sa najchich jatchy pschepohstake, w tej myshli, jo bhdchu ho wofchdyje nelschi (woshchy abo towarfshno) swobnini wuprazili, jim wosbeije pomjenowanach jatchy, kiz hu potriebne, te schatami a hufcschijcho s nelschjo pjeniejami potpjerali te lupieniu jedbe a kofczekuli potriebe.

Schitoz moze a chze to, moze hichcsje ho pola farazja famolwicz a wotom pschcs njeho wot „czetwjeneho kchiza“ dalcsje fhoi. Mat. 25, 36. „Sa hym jaty bcz a wy scze te mni pschichkadjeli.“

M...I.

Wschelake s bliska a s daloka.

* 2. wojnice leto ho k fonzje blizi a s czeszje wutrobu fasnupimny do 3. wojniszcho leta. Szaffe konfisorowio ho w pschobowaziu narczje wudalo, kotraz na ho 30. julija se wofsched klfetow czitacz. Wny podawny wutrobu jinnage sftowa tez ludu wajchim czjatarjam: „Wdy wojnifcsje lcske stei jo niwinyje — a hacj dotal je nam ton Anjes pomchal. Pschi wofsched hsbokofhutnych nufach w najchim kraju: a czejtich domapytanach, kiz hu pschijcsje pschcs wjele tyhoz kwozjow, njechamny ju dsafta sabcyz a Woznu njechafschuzemu dobtotu poniznije khowalicz a czejcicz; pschetoz nacch woiznyj krai je hujbcjemnu btiwofschozow wufhowary, najchim smuzchylim wofscham lu pschezo sajo dobcyje srojezene; pschi wofsched wotpschladanacz najchich niepscheczelow, nac wufshobnicz, wotbradzi nam Wozja dobcroznojcsje hacj dotal nacch woiznyje khsleb; tez selchawofcz a pschijstoboznenie njestje nacch wonalcsz wosbeje; samernenje, ton Anjes je wufke nad namit czimni, Zemu ludz czejtje.“

A chyzli my pschepoinacz, jo je kftunofcz wojny dalofe wofschty nacschego luda fafschafka a jich wjele k Wozhu wrdczo wojeda, haj, jo je wufke mrczje teho czaa hoda nam wofschitum starcsje sa wcczjowoz blize hujobda? Zať wofschelake frawdaze siewjenija w lu-dowym žiwjeniu, kotrez je w dalchim bchu wojny nacch nelscho nar-froziho, njechmē nacch w tej wotstojczij myslci, jo je njes wojsftom

wontach a we wofadach domach jich wjele kwojsche Woha namafako, zohowwane sruobdy najhonito a sa inustafowne žiwjenije wccznie dobcyje dostalo. A njefacsuzjeniu my dawanje Wozche Wucha w najchim nemsftim woznyim kraju, hdyz wjele woportu-woje lutofcsje nad hfebicziwofczu dobcywafcsje, hdyz wufke htyh niz je-woz je swontowomnyim daromni, nē, hofke prawije je kwojsche wofchadu kuziczi chyzchu a hdyz tajfe k pomozju hotowe ftaranie ja drubich njewufitanje tym nacszejsho domapytanym tez czemnu pschichob kwsitichich a lufobniodi czimic? Czuz modlny ho dskafowni pschcd Wozje dobrecj, huadnie wofu, kotroz w tej wufke hodzinje nemsfcje historije hacj do wccznojcsje trajaze zohowwane ja nacch wofschitich pschibotowane dsczji.

Wjele niepschecschimny pschcs njedacz, hdyz budze zotofcszenja fkozuzenja njes nami kwojsche wafszy, hdyz my drje wot nacschego wojska wontach pschetracsje sa mujne a hamofschynkline woczafu-jemny, ale tidy domach wobcsznojcsje wofschcdow žiwjenija njecchamny czschce a sezerelstwie, smuzicze a woportniwo na ho wsfacz? hdyz prawe zebzenje po mcrje w njefschcszji nufim morfotantju ho potajanje? a hdyz nacch lud kftubienje pschi spoczatku wojny japo-ninsiofci saho do ftarcho, hdyz chyzfo wafschija pada? Nmsfti ludo, kajfe to famolowjenje, hdyz wozny woczehnjensfti krcdki Wozji hiziom nelscho kwojny woż nad tobn huzbijuje? Kschcszji nufca wofada, kajfo to czejfo wina, hdyz chyzfo ta kwernofcsz, j kotrezj hcy ho k Wozemu dopnfcszenju wobwozila, taf borsly popufcszczje? Ty jenotlny, njelo sejcchniwofcje je Wobj j tobu w twojim žiwjeniu mel a nelscho fefchichofcszje tez tole najfstunifcsje domachupytanje ton frawny pshd pschjnjcszje, jo by ho twoja wutroba wobwtwerdzita?

Njedwczy wojnifci czaj jato nacch pschcst, wot Woha pschstany, krajazy pschd ja nacche inustafowne žiwjenije pschjnjcszje? D jo bychny pontizni wofstali; pontiznym štamny dawta Wobj hnadu. D jo by wofschcsfti duch naschenu ludoj sferczany wofstali, kotrezho je nufia njes nami sbozftica; žadny dom, žana hrowdja njebjchajcsje bycz, hdszj njebychu ho wofshdzifti, wofschduje ho temu. Kuziczi blizicj j dskafowanjom a prwfchenjom. A hdyz pufchowawje jow wjele tshazam da na Wozje sftowo ledshowacz, njechamny Wozemu ftowu a Wozje kuzicije kwmencofcszje dzeczeczje? Njedwoibi to nam koz lawof-tajenitewo njefcszjownych, ja nacch padnjcsch wofczjow bycz, k o-trchczj je wotrdzje fafschcszjpcne a pschezo lcspe froschujcsne biblifce klowo pola Jefomu kshytja dszeczje a k s bsozmju wnutwjeccju pschibotowafco? Wufke htyh blizichu ho, jato nufia pschjndzje, W o- z e m u b i d u ; o s o n e b y ž a d n y e w a n g e l f i i k f e c h e c z j e n i j a s a b y t , p i d e z o j a s o w h w a j t a n y h w i j e c z j e n i u W o z e h o w o t a f a n i j a k w o j e h o e b o z n i c a w e t y t y b u w a c z a w o t n j e c h o b r a c z h u a d u j a h n a d u !

Wny hifcsje na fonzu njeshmy. Sdbzenje naschich niepschecze-low hifcsje popufschczjo njeje a s najwofschichim napftanujom mozju fpynju nacch pobejtifschcszje. Kowc wopory budza ho na bitwo-fschach, nowc wopory htuno tez domach w hospodafstnim žiwjeniu wot nacch žadacz. Wny tajch czahach czejtichcsje nufy wofamny ho w Zefufowym njerije k naschenu njebjckemu Wotzej, won chyzj nam pschepothoccz k dobcvnu fonzje, won nchdyl kwmencofcszje a wozny najchich wofowazych bratrow fpadnycz dacz a nam w do-mijnije k wofchemu parowanju swoblniwych a we woporniwccj ludo-czi khlncy czimic.

D prubij ho fozdu, schtoz chze jemu Wob hwohebie pschcs ton czaa a jcho nufu prajicz a fozdu dom, fozda wofhada wufhotuj ho ho s nowa Wozje czejtje k frowemiu sfobu! Stzejimy-ſi we frowemiu towarfshnje j tym Zefufjom, potom mozemu frowfštati a njebjchajni bycz. Wob chze pomhacz; won budze nam pschepomhfacz; my bu-zdjemny ho jemu hifcszje dskafowacz, jo won nacschego wofschica pomoz a nacch Wob je!“

Sy-li spéwał,
Pilnje dżéat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mérnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje dżétaš
Wšédny dny;
Džéa pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ée! F.

➤ Sserbske njedželske lopjeno. ➤

Wubawa šo kóžu hobotu w Šsmolerzej tnihičijškejsetni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlétnu pschepłatu 40 pj. dostać.

7. njedžela po šwjatej Trojiznj.

Šebr. 13. 8 — 9.

Rošesnaŷ šo!

Šo bychu našy němšti wóznj kraŷ pomjejšičili, šu naški njepščełje šo do wójnj podali. Še wšchémi přédkami šu to tež špytali, a hiščeže nétk wščo na to waža, šo bychu šwój samér dozpili a k temu tež hiščeže druhe ludy pscheczjmo nam do wójnj wjedli. Šcho drje šu napošledtu i Rumunšej špytali!

Pschi wšchittim tym a hiščeže wjele druhim štej šo dvě šeče minyle a šeče je šo šapoczalo. Šchtó móže hižom prajič, šcho nam pschijněše.

Š džaknej wutrobu hladaŷm wróćo na tej dvě přé-njej šeče, šo je šo nam i Wožej pomozu radžilo, tych njepščečelow tak daloko wot naščeho kraja wotštroněč, haj to wójnške šitwšičežo do njepščečelškich krajinow do-njefěč. Šdy by šo njepščečelam radžilo, šchož šczychu, šajši šo pschichod němščeho kraja by? Najšterje bychu šo w nim bórcy druhe ludy w nowych wójnach hromadžé bile. Šo našy němšti wóznj kraŷ ženje njebj šajši pschichod widač, bóle wjele, šo by tónkamj žobnowany a šbožowny był, haj, šo bychu šo te njepščečelške samery žyle rošibile, to je našča nadžjja, našče dowěrjenje ša tón pschichodny čas, šdyž do tego štečeho wójnščeho léta šastupimy. Šečjele wšchal budža te na-damki, šotřez šmějemy w tym pschichodnym časoh dopjel-něč, my tu domach šajž tež čji džđerjo wonšak, ale — a to šu nam našče dotalne šhonjenja we wójnje dopožafate — šbžej wola je, tam šo tež pučž namata.

Teħodla prošymy naščeho Bóha, šo by wón nam šwól-niwu a šhroblu wutrobu dał a šđeržal w tutym štečjim wójnškim šeče!

Šcho je šhrobla, wobtwjeržena wutroba? —

Šchtó dawa ju nam? —

Na židowškich ščhečžijanow, kiž běchu do njejednoty a do špytowanja pschjichšli, šwoju ščhečžijanštu wěru puščečjč a šo šajšo k wěrje šwojich židowškich wóznow wróćeč, je šlowo naščeho teksta pschane we šlubotej ša duške štaroščejweŷ lubožeji. Psches wšchelakich njepšwérnych wučerjow běchu ša šwoje žiwjenje we wěrje do wškich štrachow pschjichšli. Teħodla šo napominaju, šo šo nje-bychu šajž šejna psches wěr tam a šem šhibowadž a šchub-ščej dali, ale šo bychu tweržé šteŷeli pscheczjmo šlubam, šotřez mjes nimi wuššupowachu, šo bychu tu ščhečžijanštu wučžbu tweržé džerželi a niž džjenša šo temu a šutje druhemu miščtrej pschjiamški. Wjele bšle: křuta wutroba, to je křažna wěž! Šawěšče křažna wěž je to wo křutym ščhečžijanju, kiž runje po šwojim pučžu šhobši ani k pra-wizy ani k šewizy šo njewobročjo, kiž njemšleny psches běh čšakow, psches pschéménjenje dobřaz a šlych dnjow, psches čšlowšte ménjenja, psches wójnšte nušy a čšetpenja a štarošče horje k Bóhu hlaba a wot horješak šem šwoje šamery a šwoje šhucžidla džerje, kiž w džđenjach a čšetpenjach na tutej šemi mēr we šwojej wutrobje nošy w tej wěštočej, šo je jeho duška w Bóšy prawy šalkab namata. Teħodla hladaŷmy na šotřez mužow a šajže žony, pschi šotřezž šo wuššowani wěny, bókež šhonimj, šo i nič móž wěry a trošča wušgadža, šu rječoj, na

fortnyhъ s polnym domwřenjom hładamy, dokleż wemy, so w strachnyhъ czachъ twerdze sieja, te fortnyhъ bo je swojim rudženjom wobrocziom, dokleż wemy, so hu wjele pscheczetplwi a so czetwjenja jichъ podoblocie njeju. Krašna woz to je, hdyž wutroba budje wobtwierdzena!

Wšto krašne, hdyž by kóždy němsti muž a kóžda němsta žona, młobbi abo stari tajtu tratu wobtwierdzenu wutroba měli! W našim žiwjenju hmy to wšitizy hįjom šonili, so ho nam nije pschego tak radšio, kaž bečmy to čypli. Dha drje bečmy najpriedy jara hjestrošćini, wurudženi, małowerni, hai drje te bojai; jato pa bečše ho něšto czaša minšo, bečmy špójnati, so bečše to drudhy derje, io je hinal psichiščo, hač bečmy šebi myšlili a to čypli. Ščobla wošak je, io my to wot wezrawiščeho abo dženšniščeho do jutšiščeho pschego šašo šabuwamy. Hdy bučmy tola ščetplwi bučš nazwulki. Wšes hamu nješčetplwošes ho to kšawe tež rume nješćini — krašna woz to je, hdyž je cłowjek kruty, šynly, ščetplwi. Še ščetplwošču čzymy tež nješć, ščtož nam to 3. woinšće lito napoži. Wšes našču nješčetplwošč a nješpotojnošč ho woina tež rucziščo nješćini a mer hmatniščo nješćinidže, s najmjenišča niz tajti mer, kaž jon němsti lud wočatuje a trjeba.

Wšobla ščetplwoščje cłowjekje hušo hiščeje něšto drube pobracuje: to domwřenje. Hdyž raš njeju prawy wupřes měli, čyžchu hnydom wšitko puščješ, a šebi na to njemyšlja, so može ho tola wšitko šašo polepšćiš — tak šu swoje domwřenje puščješli. Ale pschi tym wotlanje: krašna woz to je, hdyž wutroba budje wobtwierdzena, wošebje něk w tym woinšćim czašu, hdyž šmjerčj na woinšćim polu šebi swoje wopowy pyta a šnano tež wot tych twojich šebi jenuho lubeho žabala je. Šello krašnyhъ amerow njeje ho tola hįjom psches šmjerčj šničjito! My bečmy šebi tola wšitko tak rjenje pschemy myšlili a wumyšlili, čebobla je Wš to tak žule hinal čjini?! Tak tón cłowjek šapoczje dwelowaczj a bórj je ty potom s tym šlowom: njemože ty tola žadny dobry Wš byč. Ale so može Wš tola hiščeje lěpšče myšle s nami mēč, hač my šebi myšlimy, hai, io ma wón nam šnano něšto wošebite prajič, hai, io šćončjnie wšitko w jeho ruzj leži a tola něka s jeho ruti wu-čhadžja — k tajte wěre, k tajtemu domwřenju ho wšak jenož tak čježy rošbudjmy. Nam drje je wščobla je, jato by ty Wš něka k temu byč — hdyž čže wón hnady a dobročjwiy Wš byč — io by nam waiše žiwjenje prawje pschibódnje šćjini: ale so ma wón wščobla samerj s nami a naš teobla so hinaschich puščjach wjeřes može a dyrbi, hač my čzymy: do teho wšak čzymy ho jenož tak čježy namatač.

Teobla wjazj domwřenja! Zo je to, ščtož šebi wšitizy pschjemy, hdyž šastupimy do 3. woinšćeho lita. Šello wopowor šebi tute hiščeje wet naš žabac budje, ščto čyži to něk hįjom prajič? Wobu čzymy ho domwřenje ša tón pschibódnj czoš, a wo to čzymy jeho proščjč čjim dleje, čjim nutniščo, so by wón jato tón najwšitichъ wjednit woišćow to wojnu nam k lěpšćemu rošbudjiti a nam čječješobny mer wobraziti, nam a žyčemu šwēteji k žobuwowanju. Pschi tym pa dyrbi pschego wostacj: Krašna woz to je, hdyž wutroba budje wobtwierdzena, wēta, ščetplwa, šćošćina, šćobla — a wo to čzymy Wšha najpriedy proščj.

Š tym pał je hįjom wuprajene: ščto nam trutu wutroba dawo. Špišacel naščeho teksta praji: Wutroba budje wobtwierdzena psches hnadu! Wšha hnada, Wšha lubošej to je bpla, kiž je nam junu Žesuja dala, jeho, teho najščetplwiščeho, teho najšćobliščeho, kiž je hdy na tutym šwēče pschebowal, teho najšćewerniščeho, totřj šwojeho Wšha ženje wopuščjil njeje. Wšes Žesuja dawo Wšh nam šćoblu wutroba! A naš tekst wo nim praji: Žesuj šćrystuj wēzera a dženša, a tónšamy, kiž wón je, budje tež do wēčnosčje, a tón tekst praji to wo Žesuju napšćejimo wšitkim pschopowedarjam cłowšćoje mudrosčje. Čši šu wšitizy šašći a s nimi abo něšto wošibjše je ho to, ščtož šu wuščjiti, na tu wulku hromadu šćaryhъ pschewinjenychъ, wjazj njeplačožnyhъ wuščbow ščobla.

Kak wšćelatore šu dženšnišći džen monišćke wuščby tež mjes šobu, a jenož w tym jenym šu pschesjenje, so ho wšitšite šćšćejizantstwu napšćejizjwa. A hdyž ty, luby čjatarjo, raš pyšach, kaše myšle moja čši jenotliwu cłowšćejo wo tych wošlednichъ gruntach šwēta, kak wšćelatore myšle namatolj. Ščto je ty wērnosč? — Ščaj, kaž wjele wēšćje, hač tute wšćelatore mēnjenja, je to šłowio s naščeho teksta: Žesuj šćrystuj je wēzera a dženša . . .

Wono ho šda, jato by dženša wēra do Žesuja ho bole wulinawla hač hēnat. Tón wošud cłowšćow na woinšćim polu rēčji pschemožnje, so cłowjek njedyrbjał jene wukhowanje pytač, a wón io pyta pola Žesuja, totřj nam wot Wšha daty je. Malo je ho šnano tak něštry božnył priedy wo Žesuja šćaral a ša nim ho praščal: w šćtundže šćacha nastroj šo, wón čže hiščeje šćerčez, ščtož hiščeje može, a to tyšćina wutroba čšela k Žesuju, kiž je jemu wot dnjow džečjatiwa hiščeje šnaty, žule jeho tola hiščeje nije šabyl. Čši njepšćesčio šćšćejizantšće wēry budža nam prajič, waiša nabožina je potajšćim nabožina bojošće. Wšch praja, ščtož čžebja; jeli io pał šu „s prawby“, njemože přez, io je ho tuta šćšćejizantš nabožina wopofašala jato nabožina mozy — wot dnjow japoščćotow hač do dženšniščeho czaša, jato nabožina šćrawnosčje a šćewnosčje, ščetplwoščje a šmužitosčje a domwřenja, luboščeje a šćilnosčje — krušje wutroby. A to wšitko w Žesujšćowej mozy, w mozy teho, totřj prajič je: ščtož mje wibži, wibži teho Wšćta. Kruty je cłowjek, kiž ho tak w Wozej ruzj wē psches Žesuja.

Wo Woji drje moja cłowšćejowo wšćelatore mēnjenja, woni wibža jeho ščedy w šćwērbje kaž w šćawišćach, čjua jeho majšćosčje wo swojim šćwēdomnju — žule namalamy Wšha w Žesuju. Drje wotlanje Wšh nam Wšh, totřjho myšle šu wšjčjše buži našče myšle, ale wón je nam tola Wšh, totřjho puče s cłowšćem hi šu puče hnady. Tutu wšćosč namalamy jenož w Žesuju, hēwat ju podarmo pytam.

W tej wjerej něk jedna ho wo pschibódnje naščeho wóžneho kraja, ale ša teho jenotliwego jedna ho tež wo jeho šćšćejizantšćej wēre, wo tym, hač Žesuj šje je dawat krušje wutroby. Je wón nam to, čebobla šmy tak pomaušć je swojim wuščacjom? je swojim šćšćejizantšćim pschšwēdczenjom?

Luby čjatarjo! Žesuj je šebi to šćužiti, io jemu šćwēru džeřjmy — a s nim budžemy wostacj. Krašna

węz to je, hdyż wutroba budze wotwjerdzjena psches hnadu. Zehodla rofejnaj ho!

Samjei.

Wobnjska modlitwa.

Džeń nětto f kónzej khywata, my chzemy hieć a spacz;
Duż próšymy cze, Knježe, ty chyżet f nam posladacz.
Glej, wonfata w polu steji nan, hyn a mandželstfi
A pscheczeje a snaczi: jich wśdych pob kšchidka wjmi!
Gji wofo! twojof tróna ho f nami bromadža,
Njeh steja w horzej bitwie, njeh w nozy strážuja.
Ač, někotry drje teži kaž Zolub pod njehjom,
Daj jemu wo hnje widžec, so hy jom' je šchitom.
We bitwie wojuj gobu, jom' mozy pozhylujuj,
A krawaja jeho rany, dha t y je sahujuj.
Esu něhđe w zurbje jeczi, hu něhđe we nuhy,
We žiwjenju a mřečžu budž t y jim f pomozy.
Tež w njepšeczejskich ludach je wfacz a hutyčastwo,
Žim sžaduj myšle mēta, t y, Knježe, mōžesj žo.
Chyžet wōžny kraj nam dšeržecz a kraja, kšžora,
Ač, našchim brónjam dobyčz a mēr šač' do kraja.
We wōjstu mōz a mudroscj daj našchim wodžerjam,
So, šchotž mjes gobu radža, by wjekoł f dobyčzam.
Ea wšchitru twoju pomozy, kiz detal šhoničumy,
Gji dšakowmi, o Wožo, my f žykej dūchju hmy.
Njeh ruta njewomala ho našchim wojakow
E hžechom njehmilnošče, budž t y jim je šchitom.
Njeh wučžba kšchecšjjansta jim w myšil wostanje,
A jabužde ho žadyj, dha wobaj šřechdenje.
Wč t y chyžet tež a a m wōdacz wčžo Nesom kšhrysta dla,
Nam twoju hnadu podacz a wjeleč naš do njebja.
Eščin šačo mēr na sem, mēr štoy, njebjefti,
Mēr, kiz wčhu gidu šlemi a wšchitru wješefi.
Njeh našči lubi wōčžca ho bōrhy šačo dom,
Ešy wōbšamfnyet pal hīnact, dha hmy tež špokojom,
Dōžž tam pšči twojim trónje ho f nimi šekfamy,
A w dobyčžefšej kónje ho šbōžni witamy.

J. K.

Sašowidženje.

abo

czępienja wjedru f Bohu.

(10. pokračowanie a słoneczenie.)

4.

Ralēcjo je swojim mitym wōdyčjom, je swojim kšbōnczynym
mejšim woblicjom, je wšchimi swojimi wješchimi špewarjami po-
wētra te šačo pšchichjo a pšchekrašni wōtoliwošč Morawaja a
wōbyhlenje hajnta Sažnita.

W tutym domje bē někotre lēta lubofne cšjže žiwjenje knježko,
a pšči wšchitfej porjadnej dšekawoščej a pšči wšchitšim pišnym
štufowanju njebē ho ničo špomonjaja hōdne štafo.

Wōbej dšēčzi bušchfej kaž hotije wōczemjenje, pšchibjerachfej
na štarobje kaž na mudroščej a wješženju, a Woža hnadu wōpo-
kaja ho šlawenje nad nimanj a šhjomj wōczemjenjerjemi.

Wubowa Sašowidnitowa bē domowinu namafata a hajnt a
jeho mandželsta cšēčšchajaj ju kaž maczer a šadžeržchajaj ho taf
pšchecšiwno njei.

Wo poslebnich hodach bē dšiwona hbičizjwošč f Sažnikcz nanej
a maczeri pšchichka. Listy bučnj pšchinješene, listy bučnu wot-
pōštane. Wot tych pšchinješenyč listow bēču množe pšches

5 hglow šamfajene. Wo tym, šchotž w nich šteješče, njehšoni
šchōarka Sašowidnitowa — kaž ju ludžo šašo mjenowachu —
ničo. Pšchēb bē hīnact hto; pšchēb nej njebēšchaj Sažnikcz
mandželstaj ničo prajtoj.

Wē-It hajntowa hewat škowo jendželšefo domlubowarja:
„My house is my castle!“ (to rka: „Mōj dom je mōj hrōb!“)
— jato taf prawje ja nju pščazje wōpokafata, šdāche ho, so je
ho jeje žyle wāšnje pšchewōčžico; pšchotž wona pšchewōdželšče
hustō hwojeho mandželšefo, hdyž wōn priecz dšēčje abo jēdšiče.
Drubhy wōsta jeno poč dnja, někotry kōčej pal wōžny dnjom na
prječžatac.

W Dubowczinje powjebadžu hēbi ludžo, so je šchōarka
Sašowidnitowa wjele pjenjes herbōwata, dofež bē wona wšchitōn
doth njebōčžefšefo šchōarja šapčacžiz dafa, so by wōpomnjenje
šchōarja šačo f cšēčzi pšchijōžka. Hajnt Sažnik pštāčaje a
šlēdželšče ja tajšni dožnikami a šapčacž jich.

Ludžo wjedžadžu f wētožču, ka wulki pjenjes bē herbōwata
a wot kōbe bē tuto herbōwō doštafa. Šeno Sašowidnitowa nje-
wjedžičke ničo wo wulšim jej pšchipadnjem šbožu.

Efi hōžimj wot Morawja šdālene tešēšje krašne ryczeške
abo jemjanšje šubto, f rjanymj a wōšchēčymj twarjenimj. Wē
tošamo wot wulšefo parla abo šahrody wōbbate a f poftozny
tešēšje kšetro wulki hat. Nēhōže pšchēb lētōm bē wōšhēžet tu-
teho šubta wumječz a jeho šawōštajeni chyžču šubto dla lōžšefo
dšēljenja herbšitna pšchēdacz.

Wohaty šubta, kaž rēšefche hrabja abo wječch, bē tuto šubto
šupit.

Ešobotu pšchēb hwojakami pšchijōžde nowy knjes a šacžēže do
hwojeho noweho wōšhēžchitwa. Wē to wōšhēnje wudracženy
knjes, kotrohōž pšēbl wulki rjad bēšēšče. Š nim bēšče mōdy
knjes šōdu pšchichōk, kotrhōž mēšēšče jeno jene wōčžto a kotrhōž
na jenu nošu kšāšēšče. Tež pšchicžēže f nimanj štafa maczerka,
kōtrāž bē po wulšim wudracžana.

Wšchizju kšžōžbni štejaču we dworje, so byču noweho knjeja
powittali. Nuzšhōd pšči hrožde bē rjenje wudēbjeny.

Tam powita jich jedyj hajnt a wjedžičke jich do hroda,
hdyž bē wšchitla pšchiprawa f wōbyhlenju wōštarauna. Tutōn
hajnt bēšče natež Sažnik, pšchotž wōn bēšče šitnje poručjōšč
ke šupjenju teho hrodu a wšchēho, šchotž f njemu kšchēšēšče
doštaf a šup tež ja noweho knjeja wumjebč.

Prēmi dšēn hwojakow wōfofo 12 hōžim pšchijōžde wōšhēžt
f dwēmaj kōnjomaj do dwora pšchēb hrōb Wōbatopōl a f njeho
wulšakadžu 5 wōšhōbow je šnateje Morawjēšje hajntkšēje kšēžce, so
byču hēbi hrōb wōshlādali. Štara maczerka, kōtrāž ničto družbi
njebē hačž Marušča — a šchōt by w tym nowym knjeju a jeho
towāčichu wšchēšchēho inšpeltarja a jeho šyna njepšōnāl?! —
pšchitōžde wulšupjenym napšēčžiwō a mōwōwāčē jich w žakofstnej
rēčzi f bližšchemu pšchijōupej. Wona pšchewōdžēše jich pšches
wšchēlate šiny a šawōštaj jich potom w jenej, kōtrāž bēšče po
šmōstownym wūhōčē družim žyle njeruna. Na jenej ščēnje
wšchachu 3 wōbwarju: muž, žona a šfi dšēčzi. Wōbwarž žony mēšē-
šče wulku podobnošč f wudowō Sašowidnitowej.

„Mōj Wožo“ — dšēšče tašama nastrožana, „to je žyle
našče štare wōbyhlenje Dubowczina, a tute wōbwarj!? O mōj
Šuardo, hdy by ty hšičēšje žiny byt a wōj, mojej dšēčzi. Šlaj,
moja Sažnka, tajki bēšče twōj nan, tajki twōj šhubjeny brat, a
taika twōja šemrjeta šota, a to šy ty, tajkaš mare dšēčjo bēšče
— hyn wo hnje abo poč w španju, šaf pšchitōdu tute wōbwarj
do tuteho hrobu?“

„Nowy wōšhēžet je tešame šupicž dač a chje wam je daricž,
jeli ho chēžēše tešame wot njeho wōacž; haje, ju mōžēčže tutu
šturu, tutōn žyty hrōb, jeho šameho a jeho namafarjō hyn

došlac? — džejše hajnik f posbđehnem hšohom. We wšćem tym rěčejšede wonošč mužiki derje klinčazaj ert f Marušču. Sahrodnikowej počadžu ho byšny po liščaj tonicž a wona durbjeske ho na hědžidło hšydnjč. Zola na mječje šašo postany a jawoła f mčodobitnej wječefošču:

„To bē Œduarwona rěč; wón je žyw, wón je tudy — mój Wožo, mój Wožo!“ —

„Haj wón ham je wobhědžel tuteho hrobu, a čže waš we hšojim a waškim domje powitacž, jeli ho nabžijecž hme, so seže jemu wobadi, so je waš jemu wopušćizit. Tež hyn čžata nje- sežešćiwje na wotomilnjenje, w kotrymž mošt na wutrobje mačerje poležecž.“

A nětt bu šahowidjenje hšwjećene, kajžc je f čžežta hdy jednorej hšwobje pšćihotowane. Zandželc Woži w njebjčach mječaju wješele nab tymi wobšohženymi hšwjetnymi, kotřiž šohže šahowidjenja po doškim dželenju woplaču. To bē wjele naprašćowanja wot wobaju štronow a jara ho škwaleče Woža wulka hnada, kotraž bē pobenžena wšćihšč hacž nanajšepje wobšita. Pšćhi tutych powjedanjach šabu ho na pšćihotowanu hšćišćinu, pšćetozž radosč jich hšwjećše.

Na hrožje Wožatopš jatčž žohnowanje - polne hšwobjone žiwjenje, wšćaho bēchu čžešćjenja wšćitłe slawy wučžizčite. Wšćihžaj džeržaju hšwetine kubto ša dar a punt, f kotrymž ma ho f žohnowanju a f wobšohženju čšlowještwa wšćowacž.

Hušto bē wopyt f hrobu w hajšćitkej šěžki w Morawaju, hšuto pať w hrožje f teje hameje, a mēr a pšćesjenosč knježitej hšćičže dženska we woběmaj.

Wšćeh króšim čžahom je mčoboj knjes Sahrodnik 18 lětnu lěžćajatu šhachtu Šajnikč na pšćezjo do hrobu pšćihwjedč. Čajžta pať, jeho šotra, je šohžowna a wobšohžaj mandželšta hšudnišeho šajšojnta w bližćim mječje.

Marušča je jenož tpi lěta w džakownej Sahrodnikč hšwobje žiwa byta, a wušćiwa něttow w tamnym lěpšćim hšwěče šohžnosč šćehčebitneho Woža.

Hšćičže na jene prašćenje nješč ho pšćhi lónzu tuteho powje- daščizta wotmolženje da.

Rak je tón ša morweho džeržany šohpať do Rušowšćej pšćihšohč?

W tym wotomilnjenju, w kotrymž knjes Sahrodnik pšćhi rěžy pistolku na ho wušćelčž čžyščje, pšćny jeho pučšowazaj hrabja Z. Wón bē hšwoje wješto abo hšwój woluščž našdala stejjo wostajitč, bē f nješo wušćupitč, so by hēbi nětotre rjane mēštna pšćhi rěžy, kotrež bē našdala pšćupitč, lěpje wobhšabacž. Wón šawoła na Sahrodnita a pšćihšohč f njemu. Wuščitč ho šta, ale šulka džejše f boka praweho wučha nimo. Sahrodnik hšpšna, so je jemu Wóh tón knjes janžšja a wumožnita pšćek, šewi jemu tešobla hšwoju nušu a hšwój šušť. Hrabja Z. wa jeho šobu, so by jeho hšyna a džowotu w němšćej rěčži wuwuščitč. Rak je potom f wječčej Œ. pšćihšohč, je šnate.

Hšyž bē hšwojeho hšyna namalať, pšćeha f wulkim wušćitom hšwoje rušowšćej wobhěženju, hšwěščje hšćičše nětotry čžaj wječčej Œ. Kotremuž taž tež rušowšćemu krajaj a knježestwu woyrawdžity wostlawazaj wušćit šhotowa, čžežoj bla tež na namjet wječčja Œ. rušowšćej čžešćine wušćamjenjenje abo rjad doša.

Wšćes hšwojeho wjedawšćeho knjeja, wobhědžerja Dubowčžina, naprašćowawše ho listnje ho bydle hšwojeje mandželšćej, a šhont, so je wona hšćičše žiwa a hšje bydli. Šajnik Œajnik a jeho šuba mandželšćta čžinjčšćaj wšćihšč, so byščajť šjednocženje došo džělenyšč čžim wuščiščo došojatej.

Šhubyeny hšyn Œduard bē ho w mječje, hšdžc na wušćofej šćulni pšćehyšćawče, f nětotrymi lěkterjimi šćowajščik a bē ho wot nič f hšobuščiznu narěčecž dať. Dolež mječječe mako lóščta

f wušćenju, porěča f direktarjom. Wón wa hēbi pjenjelij f nantoweje pokabnizaj a poba ho f pječčejčšnizajmi lěkterjemi pod zušym njemom „Šřanz Trawinič“ hšobu do zušy. Wón wopšja f lěkterškim towašćtom šćoro wšćitłe wječčje mēšta Europy.

Wón powjedawše posbđiščo hšuto a rad wot hšwojeho pučšowanja w kraju a wušćaju, najrobščo pšćehyšćawče w dušy we hšwajatej Moskwe, hšdžc bēčče hšwojeho njebjšćeho Wóšga a hšwojeho nana šašo namalať. J. B. Maćink.

Wšćelake f bliška a f daloka.

* Do 3. wójnišćeho lěta hšny f čžešćej wutrobju šajšupili f tym šdyčšowazym prašćenjom, kať došo hšwžje hšćičče ta čšlowjelow morjazaj wóšna tračž. A šola pšćhi wšćehč čžešćih domachšćypita- njach, kotrež hš naš trječćie a kotrež hšćičče pšćihšibru, mamy ho Wožu džakowacž ša jeho šćšćitowanje a pomoz, ša te dohčšćešćie pšćatřćowanje, kotrež je našćemu wóšnu špžćizit. Š temu podamy nětotre ličžy. Šřwěbžne wójnišće mozy (Němšća, Wuščřšća, Woť- harska a Turłowšća) hš hacž doťal w Europy nješčćečšćelšće jemje wobšabžitč:

1. wot Belgšćej	29 000 kwadrat - kilometrow,
2. „ Franzowšćej	21 000 „
3. „ Rušowšćej	280 000 „
4. „ Šserbišćej	87 000 „
5. „ Œžornohoty	14 000 „

Do žyka 431 000 kwadrat - kilometrow.

Nješčćečšćel je wobšabžitč:

1. wot Œřahšćej	1 000 kwadrat - kilometrow,
2. „ Galizšćej	2 000 „
Šřomabže 22 000 kwadrat - kilometrow.	

Wóž 1. wójnišćeho lěta stejaju 180 000 kwadrat - kilometrow wot naš wobšabženyšč pornjjo 11 000 wot nješčćečšćelow wob- šabženyšč.

Šatych bēčče lónž 2. wójnišćeho lěta:

w Němšćej	1 683 794
w Wuščřšćej	942 489
w Woťharsčej	38 000
w Turłowšćej	14 000

Šřomabže 2 658 000 šatych.

Wšćeh lětom bēčče šatych do žyka 1 695 400.

Šatych wšako je šo:

Franzowšćow	5947 ofšćizetow,	348 731 wošatow,
Rušow	9019 „	1 202 872 „
Belgšćihč	656 „	41 752 „
Šendžetčanow	947 „	29 956 „
Šserbišćihč	—	23 914 „

Wot našćeho němšćeho wóšćta je ho došćyfo a do našćeho wóžněcho kraja pšćihwješto:

11 036 kanonow še 4748 038 granatami atđ.,
9946 munizjonšćih wošow,
1 556 132 šćělow a karabinarjom,
4460 pišćolow,
3450 mašćihščich šćělow.

Tute ličžy hšame powjedaja wo wušćeháč, kotrež je našće wóšćto f Wožej pomozu mčě.

Zamolwiti redaktor: J. G. G. G.

Čišćer a nakladnik: M. Smoleť.

Sy-li spéwał,
Pilnje džélat,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróncy
Napój móncy
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar méry
Čerstwoć da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje džélat
Wšétny dny;
Džéa pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njehjes mana
Njeh éi khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřé ée!

F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↲

Wubawa ho šóđu hobotu w Šsmolerzjz knižiciskóčerni w Wudysčinje a je tam ša ščtwórtlétnu přehedpřatu 40 pj. dostać.

8. njedzela po swjatej Trojizy.

1. psalm.

Luther wupraji wo swjatej předyřeči k psalmam:
„Wone mođe mała biblija réčać.“ Ščtož je wo
wšóhých psalmach prajene, mohlo ho tež wo tutym
1. psalmje prajiec: To je biblija w małym. Přčtož kaž
biblija njedča ničjo drube byč hacž wóžžerka k wóčnému
žiwjenju, kotraž s jenej ruku warnujo dele požože a praji:
„To je pučž bjesbóžnyč, kiž do jatamanstwa wjedže“, a
s drubej nadominajo horje pože: „To je wulki pučž, kiž
k wóčnému žiwjenju wjedže“, tat je tež naš 1. psalm
tajki pučžpofašowat, kiž čže naš šahowacž přčed pučžom
bjesbóžnyč, kiž do škajenja wjedže, a naš pože na pučž
pobožnyč, kiž k šbóžnočji wjedže. A šady štej praché-
nje: Do kotrych šklóčejš ty:

Š kim džeržičš ty?

1. Š bjesbóžnyčmi? — potom šy jalo pluwj.
2. Š pobožnyčmi? — potom móžoš plóbnj
ščtom byč.

1. Kažy šu bjesbóžni? Nič raba je ša, jich
pučž je hřeš, jich towarštwó kažže. Duž dyrbičš ho
jich hladacž. Psalmista njenuje jich pluwj. Š tym wo-
šnamjenja jich kničjomnošž; woni žaneje wažnosče nimaja,
dotelž bjes móřnosče, bjes podpjeru šo loško tam a šow
mjetaja. Šdžž šo tež jich kničjomnošž dlějši časž
połnje njepřónaje, šdžž šudženje přčidže, časž džélenja,
réta: waženj a loški namafany. Pošlebdni šud přčidže

rosšudženje a s tym džélenje štych a dobrých. To šu
ščutne šlowa, mošebje tež ja mlóbošž. Njepošklóčajče
na radu bjesbóžnyč, s kotřžž šu wam blisť; wóna ničjo
hódna njeje. Njetgódže s nimi wo jich pučžach, kiž šu
šmoutownje pšobobne, ale do škajenja wjedu. Nješygdaje
w jich towarštwje; přčtož woni wušmšćaju, ščtož je
wam šwjate. Ššči tym dyrbimj šebi přčže na pošlebdni
šud myšlicž. Wemu ničšto njewučeknje. Tež my budžemy
dyrbječž šlicžbomanje dacž wot naščeho žiwjenja. Šello
šlowow a štitow budže pščeržimo nam šwédcžicž!
Nět je wšelake potajene a drusy njehšona wo potajnyč
hřečach. W šudjenju budža tež tute hřečji wotřte, to
drje by je něčtožniž rad přčitřý a njemóže. Duž
dyrbja ščječžjenjo štajnje na štraji byč. Šawjedženje je
wulle a šo loždemu bliži. Šdžž pal šo nam bjesbóž-
nošž s jeje šrudnymi ščžštwkami wopřšuje, šo drje my
naštróžimo a prajimo: tat njedčamy činiec, šo šo nam
tež tat ščššlo njeby. Duž čžemy ja tym šteječ, šo
byčymj mješ pobožnyčmi byli, kotryčžž tež naš psalm
wopřšuje.

2. Kažy šu pobožni? Woni maja lubošž k šatonjej
teho Anjea. Tam je Woža wola šapřšana. Šdžž Izraelita
po nim činiejče, šéšče Wožego špšobobanja wšty. Ščtož
ma lubošž k Wožemu šlowu, wo nim réči, šebi na njo
myšči, kaž Dawit, šdžž wón špéna: „Šdžž ja wotučžu,
šym ja hiščeje pola tebe.“ Tate lubošž k Wožemu
šatonjej da pobožnym štrušošž a wššošž; woni nawuknyču
we wščitlič přčšenjach šo prawje rosšudžicž. Psalmista
pščiruna pobožnyč s drjenom, kotřžž je plóžene pšči-
wónnyč réčach, kotřžžž lišže njehwjabnje, ale plóđ pšči-

nješe me swojimi čašbu; se štómom, kotryž dla njeplóbnosče polkeče njetrjechi, ale na kotrymž wódczo se spodobanjom wotpoczuję. Kat pódnóže so tajnim čłowjekam? Woni wobšteja w húbdenju, tón knjes ma nad nimi spodobanje; woni pódnóža nutz k swojeho knjesa wješekefczi. Duž so štutnje prajej! Šestichstich ty do hjesbóžnych? Ale ludžo hanbujá so wobozni byč. To rad mo hebi nještlyša. A tola našča radosč dyrbí byč Bože słowo, kajtez je wono nam šsemjene me hwiatym pišnje. Hduž je Bože słowo našča radosč, budžemy čłowjekoja, kotfž njejšu podarmo živi byli; my budžemy plódné štómu, na kotrychž tón knjes plóby podarmo njeputa. Šotom placži nam sa mřdu to šlubjenje: „Džiče nutz, wy požohnowani teho knjesa.“

Šamjen.

Prěni psalm,

metriřny pschekojeny.

Hřos: Njebudž sparna, moja duša —.

Derje temu, tiž ho wřawa
Rady, puča bjesbóžnych,
Gředži hřidžić nješčeštawa,
Wuřmewzow ho hlada štých;
Ale jašań knjesowu
Pišče hej do wutroby,
Ma jon w myřlach s lubowanjom
Wodno, w nozy, s kóžynu ranjom.

Tajti je kaž drjeno módné,
Wuplódžene piři rečach,
Kotrez w hřwi čaš plóby hřódné
Nješe w duřchach, wutrobach;
Teho liče njelwjadnje,
Ale štajnje čeršiw je;
Ničo njei, šhtož jemu wadži,
Wřcho ho temu derje radži.

Tutym pak ho njeruaju
Njemėriwi, bjesbóžni;
Gži hi jako pluwu w kraju,
Kotrez wėtr rospjeřich.

Duž džě wobstatk nimaju
Wjesbóžni na húbdenju;
Štych tež maju sa hřd irachyč
W kóždej šromadřinje prawych.

Přchetož Wóh pučž prawych jnae,
Tych wón wóžli, ludo ma,
Tak so fromnych šbože traje,
Kž tón knjes jim s hnadži da.
Tola puče hjesbóžnych,
Wuřmewzow a wiřitich štých
Te pišeb Wóžim prutom šřinu,
Hduž ho junu čašnje minu!

F.

Bože šetkanje me wulkej wójnje.

Našče nęhdušče paczeřice džiči.

(Wotracožowanje.)

W štělnje hrjebi, 28. měrca 1915.

Luby Jano! Njebžela Palmarum. Štajnje wošebity džei w bęhu čařow; džei męra a pokoja. Dženka pak hrjebža we

wójnřim hřimocje džei wošebiteje hřiwatnoćnosče. Džei napominanja, prošiwu a džata. A na tutym štutnym dnju w tym wulřim čařu, kaž jón hřwěta hřiworija hřičeje wóhładaka njeje, hřwecřich th, mój luby Jano, hřwjedžić žiwjenja, te kotremuž ja tebi s njeřpřčežesteha kraju i džetaj wutrobu šbože pschjeu.

Žeta twojeho přehjeho džęčęřatřwa su, kaž hebi myřlu, šbožowne a jačne ja tebe a ja twojeju lubeju štarčjeju nimo čařnyte. Dženka šthadža tebi ranje noweho wotbžela žiwjenja, kaž hebi jón rjeřišłi, ale tež štutniči a wařniři pschecž njemóřech. Šarjedža w hrowřwajem wowowanju wóžny, wot štęch njeřpřčeželow nam nanuřworenje, hladojo na kraňne hřawne štuffi naščich hřónjom, najčeje šřwobkoćoje a rycęřěřeho duřa šmužitęho wóřla, njeřpřčijomneho duřa jednoty naščeho luda štupřich ty džęňka pscheb swojeho Wóga, teho wóžjerja wiřitich wóřřtom, s tym wuřnacjom: „Sa hřm štęčęřęřjan, ja hřm twój.“

„Džerž, šhtož ty mařh, so cži ničtő njewořnje twoju trónu.“ Žalo ja pscheb 17 lętami w tych męrowych dnjach kaž ty pscheb knjesowym wotřarjom štejad a je rta mojeho duřchowpařtwja tat jednore hřowa na pučž mojeho žiwjenja dořach, hebi njepomęřřich, tajti šamęřt, kajtu wařnočž wone junu sa mnje itęja. Gřuto ho řdajče, kaž bych je žyle šabęř, ale pschego, hduž na poľebnje džęřče, hduž žiwjenja wřowry k mojei kóžičęřę ščumjadu, hduž řokny wřęe druhe žiwjenja pscheb kóžž ho řokmicž hřowadžu, štajuje ščyruch mojeho žiwjenja šašo mi šesthadža: „Džerž, šhtož ty mařh, so by cži ničtő njewoř twuju trónu.“ A ja hřm hebi ju řđeržak: mjenwřy moju wėru do Wóga, do teho hřwleho, wulřeho Wóga, do teho knjesa wřęče wiřitich knjesow, w kotrehož ruzy wotřud kóždeho jenotřwleho teži, kotryž rořřudži wo pschidodže ludom. Hduž k naddęhu džę, hduž hřimot hřwercęe ščumi, pójnajemy mu jęho, naščeho Wóga a wóžjerja naščeho žiwjenja, a my s noma prošwym: „Džerž, šhtož ty mařh, so by cži ničtő njewoř twuju trónu.“

Duž dha, mój Jano, tebi k twojemu čęřlnemu dnjei mój konfirmadžišłi ščyruch pschwořom: „Džerž, šhtož ty mařh, so by cži ničtő njewoř twuju trónu.“ Wopomni me hřwotim žiwjenju štajnje wřřofu a hřubofu myřł itęcho hřowa. Ty budžęřh, kaž ja, hřonič, so je to žehnowanje. Pomyřł hebi, so w tych dnjach poľbęňjenja naščeho luda tyhžy a šažo tyhžy woporow nęmřteje wčęřęřteje hřwercęe wař, wy młodži, napominaja, hřłni a wėrni byč, junu hřwřłi muřwojo byč, kaž našč wóžny kraj hebi to žada.

Budž džakowny pschęčęřno Wóhu a wařčim bratram! W trutym dowėřenju k njemu hu woni ja wař wowowali a hřwotju wutrobnu krej ja wař a wóžny kraj pschelę. Ščhtož ty herbowak hř wot hřwotich wóžow, dobudž hebi, so by jo wobřębžak. Tak tebe hřičeje juntręčž štrowju.

Wóh budž s tobu, mój luby Jano, na twojim dalřchim pučžu žiwjenja; wón wobradž tebi šrowořč a bale hřwobkoćę sa twój pschřowob.

To je moje pschęče s poknjeje wutroby.

Twój G. W.

Wobrašy křęčęřęřjanškeho džęłanja a będženja f wóřřkich řtrou.

(Wotracožowanje.)

2. Š Póřłteje.

W ruřtej Póřłteje je wot pok milřiona ewangelřřich štęčži džęřł nimalo wot hřwotich Póřłow wuřnatych a wot wóžny nuřwomnych čęřęřnyč. Wot tych 67 duřownych 15 potřečęřę, wřęče teho hu wjele wučęřřich męřtom, s kotrymž bęřę Wóža řkuzřa řwajřana, wupřřđnjenyč. Tež s Póřłteje polakř hřwěrneho křęčęřęřjan-

stwa piski wójnickich czterypieniąch dostawamy. Tak półny przedać powieba: Na kuzę pódła wjeńnego pucza bęšče wulle lęhwo sa cześkajzow. Zako pjeches nič pšchindžech, nēmšte hyni i mojjmaj wuščymaj kliczjadu — a hlaj, cześkajz będu Nēmzy a hamo wěrybratja s wokolny kšofma. Zako my Rušow s kšofma wuhnačny, będu woni nēmstich wosyblerow hodu wleki. Dwoj męšajaj będu tučzi hžom wot dominy šaleni, w lęšach pšchebyč dberjeli. Zuto hubjeństwo! Zenož to najnujnije, a tuto husto hiščeje niž, będu na cześkajz hodu wsač mōhli. Wōglednja teuma, pošlednja wozwa bęče šo jim wata — k temu dwoj męšajaj po puczu, w noży w lęšach abo w tymješčyczach. Šamjereč bęče bohate žně wōšebje mjes starymi a dęžjimi dšerčaka a jako pilny žnječaj hiščeje wšchędnje pšches jich rynki dęžče. Štoro w kōžnym stanu kšori a męjajz ležachu. Kšolera a bęženja będu hrōšni hošęo w lęšęo. Zakoŭne hubjeństwo — a tola lędu hdy wōšęe štorzenie! Kšofni luđo cšje nēmzy wěrybratja! 100, 150 lēt bęče saščęo, šo będu je hwojich domow wučajnyhli, tola njebędu jamōšte jim ludome domjaze woaščnje a wěru wsač. Nēmsta bęče jich rēč, nēmšte woaščnje. Žich najwypšchęe lubto — jich ewangeliŭa wěra! Namojo a mačęerje w nej hwoje dęžęi rosmuščowachu. Domjaze nutrnōšęe buchu tež na cześkajz hweru dšerčane.

Někoti wučęerjo, kž będu hodu wučajnyhli, Wōže kšuzby dšerčjadu. Wōry bęčny šo, tež smuštownje, namačali. Sa popoŭdnje jim ewangeliŭazju Wožu kšuzbu pšchilubich. We dwęmaj tam bęch. Šchromadjenje sta šo, doleč będu jim cšajnikli sebrane, s tym, šo wučeř hwojemu žyrkwinemu kšorej w hromadže stupicę a šchyrchibōhņe spewoč da. Wot wšchęch doŭow nēmto w hromadže šo bęžachu: tšideni, stari, mačęerje i cšęšchymny na ruzy, blęde dęžęi je smanjemom kšorošęe na woblęču. Za wo tym kšowje rēčaj: „Wty ludy žaneho woaštajneho męstna nimamy, ale to pšchichōbne pytam.“ Wo kšofnošęi dominy, kž žana wōjna, žadny wošeń nam nješaj, wo šōžnym pokoju, kotryž wēstōšę męščękajnteho prawa w tamnej dominyje horčack nam podawa — a wočzi pšafacu, jako na wutupjenu šejnšu domjnu spomnič, a šo wješele bęšchęjadu pšči pohladanju do wēčņeje dominy. A potom kšor wotmołwjenje je spewom da: „Šežušom tu hwerņe kšobžicę, wježe na tōnz naš — potom našča nutrnōšę pšchędnę do staręe modlitwy, do bęče kšęrlušč a modlitwa w jentny — „Šaj, wini ty ruzy mojej, a wježj mje hem.“ Š woašamŭnjenju praščęnja: „Dšeržicę nam jušje“ — nasajtra bęče njeđęela — „Wōžu kšuzbu?“ Ša to rad kšubich — šo hamo tohmi, s tym pšchšpomnjenjom: „Zeli šo dale do přędka s wōjštom cšajnyli nješčny.“ Š mojemu wješelu hiščęe njeđęela na blatu woaščamy. Wōšebite pšchęlwatanje bęch hębi hiščęe wumyšlit: našča regimentka kapalka męjšęe kšęrluščęe pšchęwōbčę. Tole wješe! Wty kšęrlušč wo wjerchym hrodbę spewočny a: „Zwač, o moja dušča“ s polnej woješčej huđžbu, a pšchęo wjazy šo jich hem žoknjęšęe: cšęłajz, stari a mēdžj, nimo cšęhjazy wojazy pošafacu, stari krajni wobornizy tež pšchšchędšči spewočny a poščudčahu na njeđęelše sešenje wo „šmilnym Samaritškim“ — pišane hęty, nēmžy wojazy a ružy cšęłajz, kotrych žynwo w njepršchęšškim wōjštu pšchęčjwo nam wojowachu. Šabęte bęče, šchōž naš dšęlešęe, my šo s jena cšujachmy! Šęynojo tehošameho roba, wěrybratja a kotry, s jena w tym kšęju! Kēto męjšęe sešenje wo „šmilnym Samaritškim“ prajčj! „Ježuš, tōn Samaritš, je wam bliŭo, wy lubi wěrybratja, kž seče na puczu do njebęškęho Żerufalema mjes rubjeńštom padnyli.“ Ženie tuteje njebęle nječabudu. Ša tym nowobōhřym pšchęčelam boženje prajaj — šjednočęeni woaščnjemy, šjednočęeni w tym kšęju. (Pšchichōbne škončęnje.)

Šrudny kšęrlušč Jeremiaša 3, 22 — 24.

Hlōs: O ty lubošč pře wšu męru.

Bōdrožniko, štubžich hiščęje?
 Wōščj šo hwerēle žadanje?
 Ježuš praji: Wšchjzjz pšchindžęe,
 Šhu woaš wješčj do wěrnōšęe!
 Š Ježušowych kšowow žōři
 Ššo wšča potaščj žwjenja;
 Kšōžj i njemu žabočę cšęri,
 Žešo hnadu wužjwa.

Wōbowōw we naš Wōže šmajjo
 Š prawdošęi a hwojatočęi,
 Wōhšly našęe ščabe ramjo,
 Kšōščtarjo našč jeničš!
 Potom hwoje šōžo rjane,
 Šo my Wōže dęžęi hny,
 Wōbarmo šo přōšny žane
 Nječbšja, s wješčlom cšujemy.

Wšchjzjz našči njepršchęšęlo,
 Cšęłni a tež buščōwini
 Na naš hudy rodbajejo (Zrudn. kšęrl. Jerem. 3, 46.)
 Ššu nam jara pšchęčjwini.
 Kšęčęe wojawočj šo kšufčha,
 Šo je našęe dohęęe,
 Kšęčęe, pomhaj, i cšęłom duščha
 Wješ tebe wščač ščaba je.

Daj dha hwoju wulku staroščę
 Cšjššny kšobne na Wōba!
 Prōščny: Daj nam šōžo naboščę,
 Wutōrchj ty naš s nješobž!
 Žešo hwojate kšow praji:
 Wōš Kšęš dšeržj kšubjenja;
 Šdžj šty njepršchęčel naš daji,
 Wōš tym hwojim wupomęha.

Ty šy pomhaj luđjom, ludam,
 Zako będu we nuš.
 Daj tež pšachjčj twojim kšowam
 Nam, kž w wšchškim štrajęe hny!
 Šnojęch wšchjzjz našču nušu;
 Pšchindžj k nam s twojęj pomožu,
 Pomhaj hnadu pštamj,
 Kž cje prošj s wutrobu!

Kšęčęe šmil šo, cšjń naš hōbnyč
 Twojęj wullešę dobroty!
 Wōščšew lačnyč, naščęč hōbnyč,
 Daj męř, wēstōšę kšowōbdy!
 Š tebi horje šlabujemy
 Twōju hnadu pštamj,
 Wōššōženi woaščę čžęmy
 Twōji, našč pak wōštan ty!

W.

Šhudy kšalč.

Powjeđaničko wot K. A. Fiedlerja.

W jenej wješčy, wot drōhōw a męštom wotčęanej, dšęlešęe mēdy kšalč, tōn bē pōbožny a špravny, ale kšudy. Žešo žona, runje tat šromna a dobwōčjwa kž wōń, jemu pšči rjemišęle wot ranja hacz do pōštręho wješčōra hweru pomhōšęe, a pšči wšchęm

tym niemiejściotaj taj dobrotaj człowjetaj husto njebżele dołho ničo dnuče k jeđi, bđził bėrny a hel; tola wonaj bėđiŋtaj sođowonaj, dofełz ho lubowacđiŋtaj a mejeđiŋtaj dobre juwėdowonaj. Wėb tón kiejes bėdęce jimał fił nadbęjepotne bđęci mowabđiŋk, kotrež se wśchjeł starobowliwocđi lubkafajŋtaj a k wśchjemu dobremu napominacđiŋk. Sčđiŋk k nimaj pśchidńe, ho nad jeju radobacđiŋje myslu a lubowcđiwym wobśwadom wjebeleđe, a někotrzikłi na jeju hre-bđiŋje rad j bėrnomi ja lubo wo, so by ho na kćhęcđiŋjanstfim roścėřęcđowonaj mfođeju mandbėłseju wofśchewic mođ.

Zumu jedyn rjanj kėđnj wjećor pśchidńe k temule kłazej berje bđracđeny muđ; tón jeju pśchęcłeniwje postrowi, prajizj: „Mjeuwimic ja ŋo; so jał pođbe do wafśhego domu jastupjam. Mam bđemba hiŋcęse hacđ do W. hić a njeinaju pućej; njechacę wy tal dobrj być a mje hodzinu baloto pśchewodźic? Wotom mođk berje ho ŋam dale namafacj; cđu wam to bobacę zapacđic.“ Muecę kłazji kłaz je stoła, woblecę ho jnowo watnowšemu, ale derje wupatana kufnju a krocęłe spėđajnje a wjebele pśchėd jnowim zupjm nješom do pėđba.

Duzj po pućej roścėřęcđowacđiŋ taj ho wobaj wo wśchelacđi wėđad, a tón zulu bė jara pėny a domėwlicj. Zato bėdęce ho słėcńenje zyle kacłimko, tón njeŋatj j dobom jasta, wucęęce pśchęcđakfu j dymbala a jastwilda tal mőznje, so wobohcho kłaza po wśchęcđi stawađ hma wobėdowacđ pućej; w tym wotomifur wu-walcđu ho nėđbę wofmjno abo bđębacđo hyni kłaboj j bliŋicđi kėłow a roścėřęcđowacđu ho j tym zupjm, kiz bėdęce jidj namjedowac, wo wurubienju jeneho bliŋeho młyna, kotrež cđuzcđu w pėdė-waczej nozj wuwjeć. Ma to pśchėdłaji jim namjedowac ŋubęcho kłaza jało noweho towaręca, prajizj, so berje ho wón w tu křwilu hiŋcęce trocdu bojanj być jda, so pal ho to bėrny da. Zón njebożownj muđ pađe na jnowej tołeni a proŋęłe wo hmlė-nje; tola jedyn j niđ nastaji jemu pišlolu na wutrobno a sateji: „Pał bđęci hodu abo wumwėřeł.“ Wotom jastwjeđiŋtaj jeho dwaj a wlecđiŋcđaj jeho hodu. Woboto pokozj dozpićej napšomnjeni młjn; tam ho nutakamacđu, a tón ŋubdy kłaz a hiŋcęce jedyn druhi dymbjeđiŋtaj na strazj stac. Tola zulu tydęle wubęćenitow wuŋpėđicđu. Zu bėdęce jidj mčra pofna; namjedowac rubjećenitow, nađ kłaz a hiŋcęce někotji druhi bucdu jatecji, czi druhi cłęnjcđu.

Mjes tym pućej ho ta woboh čona domacđ staracđ a ho tyđicđ, jało jeiny muđ tal dołho wuwofia, a dofełz ho wón tež najajtra hiŋcęce domoj njeuwóczi, dha bu jejna wśchłnocđ nje-wuprajnje wufka; juwobđo wuńbđęcđu jeho pućacj, ale njeuidwacđu a njeđiŋcđacđu ničo wo tym njebożownym. Za woboh čona bė bještrowcđina a hiŋcęce njeuidwėđicęce, kajtu stracđu puwjećej do-stanje. Pśchėd wjećorom bałe ŋponidju lubojo wo pśchėdowielatym rubjenitwje w pomjenowanym młjnje, a j dobom tež, so je nalcđ kłaz hodu pđbla był, so je j nawėdowarjom jajaty a na hmiereć a žiwjenje w jastnje hėđi. Młiko ho ta woboh wjazj bđęćecđ njeba; wona pśchėpoda hwoje bđęći jenej huwobđiŋje a bđęłe, ŋchđo mđęłe, do mēla, bđęć jeiny muđ jatj bėdęłe; jeiny pėni puć bė k hudiŋej, kotremzj hėđ wėzj pomjedajęce, tal baloto hacđ jón wjeđiŋcę, a proŋęłe jeho wotom na tołenomaj kłecđ, so by jeiny wobohcho njebożownego muža wuwof. Mle hudiŋ, hacđrujnie j j wutrobno wobžarowajęce, niemōđęłe jej pomhacđ; pśchėtož ta wėz mējełe ho formalnje po jalonju wu-wjeć; tola je jidj wón domoli, ho hmiėđiŋcę jeho wuwotowacđ.

Nawėdowarjom bėdę wufup, kotrež něko ŋcęłowajęce; wo-baj mandbėłŋaj zamafajłaj cwyj k njeju a wofacđaj ho k Wobu, jencđemmu wumōđęcej njeiwintj; potom ppołehe tón muđ jnowo wobohu žonu smėrowacđ, a proŋęłe je, ho kucę Woha bđęćecđ, kiz j w tutej žakofnej nuly wėłęce njeuwopuŋcđi; pśchėtož jeli so je wón tež wopaf cłinił, dofełz budđiŋcę hnanu rabico hmiereć

wuŋwolicđ dymbaj, mēto teho so je j tymi rubjećenitami ŋchoł, dha tola wubędowėdowonaj Wėb wē, so je wón jeno hwojeje hwojby bla hmiereći wuńcđ cđuzj a jeno j luboćej k njei hwojby był, w tej nadžiji, so jemu Wėb, kiz jeho njeiwintu hnae, wėłęce j jeho nuly wuwopmha. Wotom ho taj njebożownaj mandbėłŋaj rođobno-wacđaj, poŋhynjenoj w domėrje k jnowemu njeiwjetemu Wėđej, a ta čona ho jašo k hwojim bđęćom wuđej; tola woppta wona hwojeje mandbėłŋeho hiŋcęce wjazj kłecđ, a pśchj kłėđym ferđženju wofhynjowacđiŋtaj ho hromobę we wėrje a hromadnej mobiliwje. Mle wśchłnocđ bė pśchęc mwohe ja hodu pėdėwaczej rubjenitwa nujowana, jatonje kucęćej, a po tutyđ bėdęce tež woboh kłaz křibjenju jastwizj, dofełz bėdęcu jeho j rubjećenitami hodu do-habnyli. Sčđtož pal bė najbėdęce, namjedowac rubjećenitow bėdęce ho je hwojimto towaręcemi kėcđaj, so cđęđba teho kłaza na křibjenju pśhynjeć, njeh ŋhoyđtjnj, ŋchđo cđę; tehpoda bėdęcu woni mjes hodu pśchęcjene, kđto dymbjełe kłėđ pśchęłchwo-wanju bla njeho wuprajicę. Nawjedowac wofkucęłe, so je ho wón hžom pśchj hwozoruch rubjenitwacđ hodu wobbđęłat, a mjeno-wacęce potom te mēla, a j tutam wurajenjom pśchidńęcđu te dnuče pśchęcjene; jato wotom hudiŋ wśchęcđ hromabę pśchęłchwo-čęce, a tón ŋubdy kłaz jnowu njeiwintu wofkucęłe, dha wjeđicđu czi rubjećenizj hwoje wurajenja tal na wėmtołę podobne ŋcđnić, to žadny dwėł wjazj wacđ njeiwofia; haj, woni mōđacđu jemu do wocęow prajicę, hycđ dha ho wón Woha hwojby, so tole pėrje? —

(Pśchđobnje dale.)

Wśchelake j bliska a j daloka.

* Duchowne jastaranje wójniŋŋi jatų w Mėmŋej je ho wot ŋpocatta na dołkadne wafćenje ŋarjadowato. W nėcđiŋcęej wójnje je bđę tež licba jatų tal berje wofakow kaž tež žiwilnj jatų wjełeŋa hacđ hdy wredy. Sa 2½ miliona jatų dymbjacđu ho 150 něřow wot pśchėręnj 10 000 wobyđřerow jato lėhwo a wójniŋŋi jatų ŋafokiz. To płacęłe wjazj millionow drownow. Nadawki cęłe ludo, duchownego a duŋchowpaŋyřęłe jastaranja telko wjełe luda je ho naŋđim wótzym traju na wurjadne wafćenje ŋarjadowato. Sjednocęny je jastarinjam wśchłnocęce bđęta w Prucej pomozny wubjer a duŋchowpaŋyřęłe jastaranja jatų. Wacł j nastymje 1915 hu w 85 lėhwođ Prucej duŋchow-paŋyřęłe jastaranja wofstarane na jendbėłŋicđ jatų wot 31, na franczowŋicđ wot 37, na rucđiŋ wot 73 duŋchowcđ. W jastřicđ lėhwođ jatų hu pod houbuŋitowanjom ewangelŋo-lutherŋełe krajnego konŋitorŋtwa pśęs jastle wójnje ministertwo tež mwoj na wėcę wuftojni jastj duchowno w duŋchowpaŋyřęłtwe na jatų bđęłani. Wot niđ ho wrajadne Wože htuđy w wėcđaj jatų bđęca, pięma ho rođbėla. Wulf jastřicđy wo jastaranja jatų ma tež narodne sjednocęnje ewangelŋicđi mōđęzownych towarę-stwom, kotrež hu w sjednocęnju j ewangelŋicđi kćhęcđiŋjanstfim ŋubentŋ-stfim sjednocęnitwom wubjer „nėmŋa pomoz ja wójniŋŋi jatų“ ŋafokize. Zemu je ho domowiko, w lėhwođ ja jatų, kaž daloko je potrebnocđ, baraki j rumami k pšanjju a cđitanju ŋafokiz, hđęć ho tež pśchėdowacđi bđęca. Tole bđęto je tež hwoj dobrj wliw mēto na polpřicęenje wofhęcłenocęow naŋicđ jatų bratrow we wuftraju, wofębeje w Zendbėłŋej a w Ruŋhofej. W sjedno-cęnju j tutym ŋarjadowanjom je ho tež we Sčđwajazkfej ja Franczowŋku, pśchė křótfim tež w Danfej a Ruŋowŋku wulfotne jastaranje j křuimę ŋhotowato, pśchj cłimz je ho pomozny wubjer a narobnje cđitanje postarak.

Zamolwity redaktor: J. G 612.

Čiścęf a nakładnik: M. Smolef.

Sy-li spēwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatak
Zradny je.

Za staw spróczy
Napoj móczy
Lubość ma;
Bóh pak swérny
Přez spar mэрny
Čerstwość da.

Nječ ty spēwaš,
Swérnje dželaš
Wšedny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Nječ čí khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↳

Wubawa ho łóžu hobotu w Šsmolerzje knižničnychčětni w Budyšinje a je tam sa šćiwotěrlětu pšědypřatu 40 wj. dostać.

9. njedzela po šwjatej Trojicy.

1. list šwj. Petra 4, 8—11.

Li rjane křešćaniske wočinko mjenuje tuto Bože słowo, a hdy by je łóžu wobšedzał, tak rjenje by tu na semi bylo. Dža by łóža wošada hěta Boža wola cłowjełow byla a łóžbu dom maty Boži dom. Dža džeme ho tola wo nje prózomac. Hdyž je wola, pšćidže tež dołonjenje. Sprawnemu dawa Bóh raženje.

Našča wycha nječ tehodla je:

1. modlitwa,
2. lubość k bližšemu, a
3. šćiwerność w powołanju.

1. „Tehodla budže stróbi a wachuje k modlitwam“, praži japošćot. Woprawdže, wón njeby k temu napominal, hdyž njeby modlitwa pšćiwostność křešćijana byla. Tehodla je hižom Žesuf ham napominal: „prošćeje“ a „wachuje a modleje ho“, a je ho ham modlił. Žeho žyłe žiwjenje bě wostajna modlitwa. Tak njeje tón žodyn prawy křešćijan, kiž ho wjazw njemodli. A kaž modlitwa wo prawym, žywym křešćijanškim smyšlěntju šćidže, tak jo tež wóhnyli. Wjy pšćeš tuhamu w šćidženju sa našćim Šćožnitom wostanjenju a roščěnje w tym, kiž ta słowa je, kotryž je Žesuf Křyštuf. A potom pšćinješe nam modlitwa tež žohnowanje. Tón Křes jeho „prošćeje, a wam budže date“, a dale: „hdyž wy teho Wóžta wo něšto prošćeje budžeje w mojim mjenje, budže wón wam to dac.“ Hdy by wjažal

f modljenjom dale ničjo njebyło, hač jo Wóžu wustoržimy, šćotž naš tysći a hěbi žabam, to hižom by něšto krašnje bylo. Žy wěšj tola f našćonjenja, kał derje čzi je, hdyž hy ho cłowjełeje we šćiwotej nuhy a staroščzi wustoržil. To čzi pšćěgo položność pšćinješe, hdyž tež čzi pomhač njemóže. Š modljenjom k Wóžu je pak žyłe hinal. Kaž je nam pšćidžal, ho modleč, tak tež je nam šćibil, ho čže naš wuščyščez a nam dacž, šćotž je nam dobre a wužitne, wo šćiwotěch wězač naš wo šćiwotej mudroščzi a wóžnowštej luboščzi žohnowacž, a w nješčiwotěch wězač nam dacž pšće wšćitko, šćotž prošćimy abo myšćimy. A my móžemy f našćimi modlitwami twaricž našče a tyč našćich čětna a duchowne šćoje, tež to šćoje šćule a žyčtwje, gmejny a traja, a šćěchowacž pšćidženje a roščěnje Božeho kralestwa. Tón Křes ham by šćiwote słowo njedžerkał a by ho jato hač wo- potašal, hdyž njeby tak bylo. Dža byrbjeli nět mēnič, ničjo njeby cłowjełom tak na wutrobje ležalo, kaž modlitwa, a my ho nět wóšćitw žiwěru modlitwy a wopotašamy, so šćim prawy křešćijanjo a wuprošćimy hěbi a drušćim žohnowanje. Wle tak wobužel njeje. Žič wjele ho f žyła wjazw njemodli, ani rano, ani wječot, ani wo doberych, ani wo šćudnych dnjach, ani šćami sa ho, ani sa drušćich. Wbo hdyž ho křešćenje modlitwy, dža tola niž prawje, rěčimy jeno słowa, ale wěra tu njeje, to šćylne dowěrjenje k Wóžu, a prošćimy wo šćiwote křabla a te nješčjete, kaž našče wuščwěčenje, wodacž hřešćow, wob- šćajnoč je we wšćem dobrym bóle na boł šćajamy. Čžěho- dla tak? Japošćot pšće jow: „budžeje stróbi a wachuje k modlitwam.“ Wotajšim „k prawemu modle-

nju" bliska strofoščj a so wachujemy, tedžbu mamy hami na so. Doklež pač na tym pobraduje, njeje tež molbitwa. Kak nekotry je ho dal napelnicj wot pjenje-neje luboščje, hwičnyh žabolew, je polny staroščje wo hwoju žiwnoščj, hwoje džeło, so je kaj bđubny a niemobil so wojoz. O wo kak wjele žohnowanja pščinješe ho šam a druhih tajst člowjeta. Kak žyle šinal mošlo byčj w jeho wutrobje a žylm sadžeržowanju a ho mječj w jeho domje a powolanju, a pošobnowane mošlo byčj jeho džečježewehjenje, jeho džeło w gmejnje a kraju, hdy by strošby byl a wachował k molbitwam. Raščja pyča nječ je ta molbitwa, so byčimy j nječ tež dohly wontač pščeč nješčječjelom a domadž pšči žnjadž.

Runje netko ho horze bitwy bija, o modčeje ho! Runje letša wščitto wot dobručj žnjow wotwikuje, proščeje Woža! Runje netk je wjele franjenyčj a wjele žarowanja, o wotaječje ho! Wožu, so by pomhał, a byščje pščečepšili a wofstali!

2. Raščja pyča nječ pač tež je ta luboščj k bliščjemu. Zapoščoł dale tak wiščje: „wiščede wščitnimi wjeami pač mječje mješ hōbu hplynu luboščj; wiščetož luboščj pščičtrije hřečow hromadu. Hošpobuječe ho rad mješ hōbu hjes mortotanja. Šaluzičje hēbi jedyn druhegmu s tym darom, kotrjž tōždy dostal je.“ Kaj je Žesuj naš lubowal a hiščječe lubuje, tak tež dyrčimy jeho a ho mješ hōbu lubowacj. A tak hušto budžemy runje k tutej bratštej luboščji napominani. „Ka tym džu pošnacj, so nje lubuječe, hdyž ho mješ hōbu lubuječe“, praji tōu Kneže, a jeho wucjohmit Jan prošy wiščezo j noma: „džečjaka, lubuječe ho mješ hōbu.“ To je pač hōbu šnamjo luboščje: „wona pščičtrije hřečow hromadu.“ Niž jako by še ja dobre pošnala a njeprawemu pščiwioliča, ale ho hlada, wo šlaboščjach a hnečnyh wječah bliščjeho pščežo šašo rječez, to drušim uwopowjedacj, so by prawje do ludiž pščičščo, a wofšēje, ščtož je ho w domje mješ mandželškimaj, mješ štarščimi a džečjimi mēlo, wiščubžom powjedacj, a druhego hiščječe hrošimščeho činičez. Wē, prawa luboščj po 8. kafni na to dže, hōše šamolwičj a wščitto k lēpščjemu wobrocjčez. Kak wjele njenje iwady, nješčječelšima, štaršbow by j tym naštao. Kak nekotry ma tak plakacj a žalostičj pod ščōščju druhego. Prawa luboščj pač tež rad hošpobuje. To bē w prēmim čjahu kščeščjjanšima jara trēšne, hdyž bu tōn, kiž bu j kščeščjjanom, hušto wot tyč hwojčj žastorčženy a wot doma hōnjemy. Ale njeje dha to tež netko nēščto rjane, wofšēje to pščečelšima, ho šabawjeczj a hēbi pom-hočj? A njeje dha netk we woinškej nusy šwjata pšči-blušchnoščj, druhegmu šlužobny byčj a j radu, troščtom, pomozu blisfo šupičj? Zašta luboščj šwješeli, šbudži nowu nadžiju, čjimi naš mōžnyč. Nješčimy hižom wjele dožpli, so netk jedyn druhegmu je hwojčim darom šluzi, so wontač wojuju, domadž ho prošnja žona a džečji, štari a štarščej, so budje pomoz ščizena, hdyž je trēšna, tež ja franjenyčj a hūbjemyč, ja wodomu a hycoty? Jeno luboščj k bliščjemu, to pščič člowjeta, to je šnamjo kščeščjjanšima. Kašta hrošinoščj, kajst pohōrščjenje tajst šlupy, gramny, njelubošny člowjēt je špuner wutrobju!

3. Njana pyča pač tež hiščječe ta hwičernoščj w po-molanju. Zapoščoł jow wiščje: „rječje-li ščto, nječ rječji jako Wože šiwow. Ma-li ščtož netajst šlužbu, wječ šluzi po tym šamōženju, kotrjž Wož wudželi.“ Kōždy wščač ma netajst šlužbu, ale to njeje najwadžniščje, kajta je ta

šlužba a kotre šu te dary a wšpēšči; to wščitto je Woža wēž. Wōn wudžela dary na wšchelake wadžnje, a tež te wšpēšči. Ale ščtož je najwadžniščje, je hwičernoščj. Za je twoja wēž, a wotwikuje wot tebe. Za tež pščič člowjeta. To je najrjēnišča šmalba, hdyž ho praji: wōn je hwičerny. Šwērne džečo, hwičerny ščitel, hwičerny wotročjč, hwičerna džowta, hwičerny šaršojnič, hwičerny wuččēt, hwičerny dušowony, kak rjenje to šlinczi. Šwērne-noščj pač w tym wofšēji, hwičeru to hwoje čjinič wē wulšim a mašm, niz jeno člowjekow dla a hdyž naš wudža, ale Woža dla, kiž wiščito wē a widižj a so by wōn jako našč Wōžj wē wščēh wječah šwawelny był. O so by tola hiščječe wjozj tajšje hwičernoščje bylo! Wjozj žohnowanja by potom bylo w domje a šluzbje, tež wjozj wješčelōšje a domerženja, a mjenje šlystow a žalostičenja, mjenje šhebanja! Šlabajmy na naščego Šbōžnika, kak je wōn hwičeru to hwoje čjinič a štut naščego wumōženja dokonjač. „Ja dyrčju džečacj to džeło tohno, kiž nje je poštal, bolež džen je: Wōž pščičdže, hdyž nidož njebudže mōž džečacj“, bē jeho wšnacze. „Šwērnny šlužobnik hwojeho kraja“, tak šteji tež na wopominutu, kotrjž je ho naščemu Wišmarjeti na row štaji. A hdyž čjwi našči tak hwičeru wojuju a we hwojeji wojewštej šluzbje hwoju pščičšluzhnoščj k wobaranju a k šakitanju wōžnego kraja dopjelnja, maju hōbu tajst krašne dohycja a šu čješčeni pščeš jich row wōn. O budžimy tež my hwičerni, tōždy we hwojim džečo, so byčimy tež čješčeni lubi.

Šaj, tute 3 rjane počjinti: molbitwa, luboščj a hwičernoščj nječ hu našča pyča. Hdyž Žesuja mamy, dha šmy tak pščičeni.

Šamječi.

Alje njewopuščj!

Alje njewopuščj! Ja tebe, Kneže, žadam
A k twojim šwjatim wofšolōščam šlabam;
Na twuju wōjnu miloščj jatoža
Šso moja nadžija.

Alje njewopuščj! Šso moje horjo minje,
Hdyž duška wotwopuje w twojim šlinje;
Wōž hřečow, nula, ščičjz mje njetrjašči,
Ššym jeno pšči tebi.

Alje njewopuščj! Wōj džen ho našlinje,
Wōž šlow a mēru, čjēlo šbrožinoščj čjaje;
Wječ potom, hdyž mi wječinoščj šelšhadža.
Alje wjedčezj do nječja!

F.

Wobrašy kščeščjjanškeho džełanja a bēdženja f wōjuskijh štron.

(Ščōłenje.)

3. W Awitrištej.

„Šapučjenje! Zač žakofstnje dnye na žnym drušim mēšnje Gufaw-Wdofšleho wotawčnja (kiž pola ewangelščje w rošprijščanju špomōžnje džeč) šalšabžato njeje, jato pola naš w Šalizištej. W septembrije 1914 ho ruzle wōšta nad Witalownu, naščim a šrijčim Šalizištu wulacu a w nowembrije njepščečel tež wječozny džel naščego kraja nušwoma. Kak je pod žakofstnej wōjnu, kiž je našč kraj tač balofo šapučjita, tež ewangelšta šyretj

pschijęcha jedyn postillon, runje jato itała k ręblej wjedbichu, a pschepoda pschitonnemu budnikiej wulki list; tón jón rucje storje a wumota: „Hnaba! hnaba ja itała!” Duż nafta wyhanje mjes tyni tyszazami, lotreż žaneho lóna wacaj nochajęche.

Alle tón rubjeznik namjedomat wuprosył hebi wot budnika tu dowolność, ł ludej poręczej śmęc, a jato bę ho to jemu pschiswoliko, stupi wón na powijęnje a kroweje ludej, so by njelczaj. Wšcho momjeltn, a rubjeznik wofašęje ł htošom: „Zedyn Wšę je na njebu a tutón Wšę je prawy! — To ja njewěręaj; tehbola ho jęho też njebojach, ale dowolich hebi wšchje hřęđę a sčóbcje. Zola we hwojim hřęđęnym žiwjenju pschidńęch cęajto na węzy, ł kotrychń mójach derje pójnac, so je Wšę, kř žwět wobji; to cęyżń nęto ł wštošęju wjedbęć a myšlach, bdy bych jeneho žple njewinowateho, fromneho cęłowjeła ł hwojemu towarštnu pschidńęć a jęho ł wobjęćženju na wšchęć najchaj sčóbcęaj nujowak, dņa njemohł prawdóčęjny Wšę, jeli žabyn je, na žane wafšnje pschidac, so by tajti njewinowaty cęłowjeł ł nami do runeho htošanja šapadnył; wón dyrbał jęho wumot, kaž je ho to też něto woprawdže stafo; pschidęž tón itała je žyle njewinowaty a pobožny, šrawny muž. Š nim hým ja pruhu cęinič, a Wšę je jęho wumohł. Haj, w o p r a w d ž e ! W š ę j e, j e b y n p r a w y W š ę j e !” A něto wón wo tu hnabu proščęše, so bychu jęho jašo do jaštna wotwjedli, doleł ma hiščęje wažne wujnacza cęinič, a so cęje potom hwoje htošanje rad cęępič, lotreż je dwójaj a trójaj šaškųžil. Zemu bu tuta próštna dopjelnjena; wón a jęho towaršęhoju buču jašo wotwjedjen a do rjećajow šelamta.

Mjes tym bęchu šhubeho itała wofšęewili a pohylili, po cęimž něfati mčobji mužoj pschiswupichu, jęho na ramieni šbęędu a do męta njęędu. Italžona žona bę ho, mjes tym so ho tote wšchitno ita, też wroščęta; wona wšęče hromabu-bęęenje luda a křęjčęše wotanje: „Woni itała njęju! Wón je wofšęhnbęny!” a ł dobom wuhłaba tež hwojeho muža w dalotočęi, tał jęho na ramjenjowaj ł julfanjom do męta njęędu. Š htošom hřęhy wšęhela přafajo, krowčęše wona ja cęašom do hoščęnja. Wšitanje wobęju mandžęšęju njęda ho wopřęcał. Wobj njuchtaj ł hwoječe domoj dowjejenaj; pschidęž to cęęže horjo bęše jęju tał hčobu wafato, so hčę njemóčęštaj. Š tyni pjenjelam, lotreż bę šhuby itała je wšęelachń strowow darjene dostak, ho wón něto jašo šwabta, a Wože žohnowanje bęše ł nim a jęho hmošbu!

Ršęščęjzani wojak.

Wo jęnym wojaku cęju wam powjedac, kř bę w mojim męšlacęju ł tmaręerje. Zęho šopodat bę pobožny mužil, tola přęcaž njemóčęše; proščęče tehbola wojata, so by jęho cęył přęcaž nawučęč.

Zunu ręcęštaj hromadže wo knihach. Wojak wucęęje knižku je jata a hwoalečę ju jako najlępšęju knihu. Wobozńeho šopodarja tote suwđi, wón tehbola džečęje: „Nę — jowle šu najlępšęje knihi! žane knihi tał krašne njęšbu kaž b i b l i j a !”

„Šaj, ja přędarjow šu te knihi šmane, ale niž ja wojatow“. džečę wojak.

„Dņa ho tola myšęe, hačęrunje seže wucęny wyšč! W i b l i j a j e s a w š č ę h l u d ž i, potajtim tež ja wojatow! — Tam dže je puč ł šbóžnoščę potašany, kotryž je Zęšbu; — tehbola dyrbi ho křžby w bibliji wobhonjowac. Wóbi pschęčęlo, hřubicę-li mi, so byščęje bibliju na tajte wafšnje nakožowati, dņa cęju wam ju daricę“, wotmolwi šopodat.

„Sa wščaj ju njewobdu!“ džečę wojak. — Zola bę hebi rucje pschęmyšłik a cęyščę ju męcę.

„Derje, ale jęno ł tym wumęnjemom, so budžeče tež pitnje w njei cętatč a ł 3. stanom žana šapocęęč.“

Wojak to šlubi a tež dđerčęše; pschęž po štoch dnjach mójčęše wón žyč 3. šlaw Zanoweho ręcęnja ł hčowu a powjedacęše nęł wšcho, ščtož bę ho jemu lubito, pschitajiwšę: „Šacž tež je to tola werno, so je Zęšbu tote wšditlo ręcęč?”

„To ho wš, so je werno, haj! šawerno ta je! Wščaj je Zęšbu šam přajit, na cęimž ma ho jęho węnoščę šbójnac; sa tym bladačę žana 7, 17. — A węčęje ho křžby, kotryž šrawny męni, pschęwobjęč, so je biblija Wože hčowu, kř ł Wšhu a šbóžnoščę wobji!“

Wojak wobjędu a džečęje: „Šdyž šu to Zęšbuwe hčowa a niž jęno přędarjow, kaž hým hacž dotal myšłil, dņa mam ho ł nowa narobžicę a dyrčju pobožnje žiwu byč!“

„Šo pak byščęje ho ł nowa narobžil, cęju dobru rabu dacę: Wobjęčę ho ł wš, so je nowa narobžicę, so by wam noweho dęča dał a cęištwa wutrobui!“

To tež špomnjęny wojak cęinjęše, pódla pak tež hebi husto bibliju wocęinjęše, so by ho po namatalęch hčowach šadęřak. Wšči tym pschidńęje junu do Lutafca 15. štawa a jęho wocęi padžęštęje na 18. ščtucęju: „Š a c ř u b o š b e h n e č a ł k h w o j e m u n a n e j h i c ř !” To bę rano šabe. Najš wšchł hnydom ł hwojemu hšopodaręi džečęje, kotryž hiščęje šrawše, a padže jęmu wototo šhije, ł přacęom rjećanjowšę: „Ša c ř u b ł h w o j e m u n a n e j h i c ř !”

„Ša c ř u š o b u h i c ř !”, wotmolwi wotucęny šopodat, a modlečę ho tał nutnje, so wojak cęjęše, tajtu mřz modlitwa ma a ł wot te cęaža šem wojak po Wobji pučacę hčobęčęje a niž wjažy hřęđęnu drčhu.

Druhy ho jęmu hmejčdu, so wón wjažy wo šwęte wšęšęle njerobđi; ale wón wofa twjerdže pschit Zęšbu, kř bę jęho ł hebi pschęwobjęł wšęš hwoje hwojate hčowo. —

A dolęž bę wón tał nutny a potny hwojateje luboščę pschęčęjwo druhy wojatam, dņa ho napořębdu žadny wjažy njewęri, jęho wšęmęšęčę, ale wón wužiwočęje cęšęč a berčęmenjenje wot wšchitřak.

Tak mőzne je Wože hčowo!

J. A. P.

Wšęhelačę ł bliska a ł daloka.

* Wot 12. augusta je něto kofojębđenje wšchitřim tym šafajane, kofřž wožębčito dowolnoščę woječęšęje wšchitřęčę nimaja. Ža pschitajnja hčitro do šopodatšęho žiwjenja nuš pschima. Duž by přęcač byto, so bychu ho dowolnoščę po jenotlivęch šafadach we wšchitřich wotrjęchach dafę, ale ho šda, so ho nębže nilščęjo a druždže jašo křučęšęjo wofšhabudje. Šdyž ho w jęnym wotrjęhu nimale křžbenu domej ł toto wofajil, dyrčjato ho to tež druždže štač. Wobžarowacę je, so ho njęje dozpicę mošęo, so by ho toto ł najmjęšitřa tym žonam wofajito, kotrychń mužoj šu we wšęnje, jo mošęe te mřči a ł wopęęte wšęmřščę modlečęšćy pobžinow jęc; pschidęž wone dyrčja hebi hčwi cęb najdrobnišęjo wotmęricę, so bychu hwoje šopodatšęno wofstaracę mošęe.

* Najš lubowany hčęžor, kotryž nima hčwile špřęzny byč a ma štajnje wójnišę hibanje we wocęjonaj, bęšęje pola wojatow pschit řęžy Somme, hšęč je žakofine wojowanje, je ho něto šašo na naradžęje bitwifčęjo pobat.

* W Drazžžanach ma ho wójništa wufłajęņa, lotraž je widženja hčbna. Wona je ho hacž dotal wot 250 000 lubž wopętafa.

Zamolwity redaktor: J. Góšę.

Čišęř a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spěwał,
Plinje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez špar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš,
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wtopčá ty.

Z njebjes mana
Njeh č khlana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw čel

F.

Šserbske njeđzělske łopjeno.

Wudawa šo łóđu šobotu w Esmolerczej knižnicyšćežetni w Wudysčinje a je tam ša šchwótkitnu psychoplatu 40 pj. dostać.

10. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Rom. 11, 25 — 32.

Pawoł rěči wo wotšubnje, kotryž je psychol na israelŝti lud jeho šakšepjenja dla. Ale wón wíđi jeho wumóženje šo psychibližowacj. Psychetož podarmo jim Bóh njeje šwoje dary dał, podarmo jich njeje powolał.

Bože dary a powołanje njeješu tajke,
fo by jemu jich žel bylo.

1. Wón wuŝwoli w Křyštufu š fšóžnosći;
2. wón šastorči njeměry dla;
3. ale wón ponizje šbože pytožeho šošo hnadnje psychimošnje.

1. Bóh we šwojim wóđenju žaneho měra a šwjatofa nješnje. Wajchot israelŝti ani nje- i, ani njeđrema. Kóž jemu špróžnosće nješčinješe, ani psychi džěłštim próžowanju wón njewuŝtaje. Kóž naša wutroba bješ psychestacija klapa, njeh špiny abo šhodžimy, tak tež wón bješa bješ psychestacija. To je Boži štuł njeh jeho wuŝwolenym ludom. Ša šwoje wošebite šokaranje je šebi jón wuŝwolił bješ wote Israela, bješ džata Israela. Israel je njele bóle nješpóšlušny psych znyš čas štoreho šluba, tež hđž Bóh šwojeho Šsyna pškla, fo by lud psych wěru do njeho šbóžny był. Israel njeha šhodžić wuž wěry, ale wuž mórnogy šatonišćišć štułow. Israel šwoj wotšynjenu kónž dožpil njeje, psychetož Bóh njeha šhodžne šo prawe činjenje, ale psych nim šama woprav- džita prawdošć plačji. Křyštuf, tón šchžowaný a šhorštanjený, je šwojce hnadu je šylna štała ša šhubdyš

hřešnikow. Israela wina je jara wulka, duž je prawy šud Boži teho šastorčenja. Njewěra je hřeš wšćitkiš hřešow, mocž wšćitkiš hřešow. Wšćitke twoje hřeši tebe šatamaca njemóža, njeměra pał tebe šatama. Ale šacžunje je Israel šastorčenja, jeho powołanje tola dale plačji. Pawoł lubuje tehadla šastorčenjaš lud.

2. Israelŝti lud je šastorčený. 10. njeđzělu po šwjatej Trojizy dopomnimy šo šašo na šud, kotryž je šakšepjený lud potřešćil. A tola wíđimy tež psychi tym Bože wóđenje š lešćhemu. Wšćes šastorčenje Israela je šbože ša pohanow šhadžalo. Psychi woblešnjenu Šešatopola šo ruša granata do hórki šary a žórko woteriw, kotřež šacžunym wotajam psychi woblešnjenu dobru čjištu wobu pošćije. Raf hušo je psychčinjenje čłowjekow psychčjimo Božemu šaleštrou š jeho psychšporjenu šhžilo! Šóžby nadžeh na bibliju je nowe žórko jeje wěrnosće š wotšćewjenu Božeho ludu woteriw. Šo šu šnješ Jesuš wot Židow šchžowaný a fo šu něko šidža nješpsychčěšjo a štwěrženi jato džěči šamnyš ššššnikow, kiž wolaču: „Šeho křej psychibž na naš a na našce džěči“, to je š psychčjenu naščeho šboža bylo. Wšćes jich nješpóšluš- nošć šny my ššššnikow dostali. Bóž pał móžemy my tež Božu doštrou šhwalicž, kiž je naš přebý Israela š šbožu wjedta, njehamý šorbžni byč, ale šo doječ. Psychetož w šćěšćjanštwje je wulka njewěra, „Bóh je wšćitkiš pod njeměru šamnyš“. Israel leži šat- rjež w šastwe, kož wšćitny, kiž šo wobrocžili nješju. Bóh je šudnił, njeměra je šastwo, čžert je šastnił, ščanje šu rječčas. Wulke je šubjenšwo łóžčeho šastwa: wóšmješo- wanje šwobodu, šlób, šyma, šaniba, rječčaly, ale žane

jaſtwa njeje bóle cżniwoważe hačż njeſbożowna wutroba. Woſajny ſo temu ſnjejſej wo wuſwobodźenje, kaź iſraelſke dźečzi w Egipťowſkej.

3. „So by ſo nade wſchěmi ſmilił.“ To je wot-tytnjemj tónž iſraelſkeho jaſtwa. Hdyž je polnoſež pohanom nutš jahta, potom budže teź ſrael ſrawy ł wumóženju. My ſmy a woſtanjemy lubowani Wětza dla. Polnoſež pohanom nutš póuđže. Wožež ruzy wopſchijēja léto a dale pohanſti ſwět. Wěſo je jich wjele kſheſčizjanow, jenož po mjenje kſheſčizjenjo a kſheſčizjanſtwa hanību cżinja. Ale cžaſk piſchuidže, hdyž budža wſchitke kraleſtwa, ludy a jaſykti ſkryſťubowe mjeno ſnacž. Potom budže ſo Wóh nad ſraelom ſmilič. W lubožezi je ſa nim ſhodžit teź w ſlawje jeho ſaſťorczenja. ſrael dyrbi ſa naſ ſchpihel byč. Eſu wſchityy mjes nami, kiž ſo kſheſčizjenjo mjenuja, wumóženi j jaſtwa, hdyž ſtejadu pod knjeſtwwom cżemnoſeje? My móžemy to haſi wo hebi wjeđeč. Eſtótž beſčeje jaty a je wuſwobodźeny, tón ho ſwojeſeli. Móžeſch ty ſo teź ſradowacž? Jeſuſ je mje wuſwobodžit, nětko ſym ja prawje ſwobodny! Eſtótž je ſwobodny, ſo hlada, ſo jaſo do rječjaſow njeprſchuidže. Daſch ſo ty wobarnowacž piſches ſwjoateho Duchy we wěrie, w puſchnoſeži, w ſwojeczenju, ſo do žaneho hrěcha njeſwolniſch ani nječiniſch piſchecziwo Wožim kaſnjom? Ežim bóle my ja tym ſtejimy, w ſlawje hnadže wobſtač a druhim do ſlawy hnadu pomhač, cżim wjaży my pomhamy, ſo ſrael jaſo ł hnadže piſchuidže a wſchitkón ſwět ſbóžny budže.

Samjeti.

Bože ſetkanje we wulkej wójuje.

(Wotracožowanje.)

R., 28. novembra 1914.

Es mjeretna powjeseč.

Luba žona! Waſch luby muž je wěčera kjebež 8 a 9 hodžin na patrulliji pola wſy N. padnył. Wón bu do cžoka ſtěny a ſtowa njeprajiwich wudycha. Žeſo row je luby w parku pod wyſotimi ſchmrečami, pod kotrychž ſchumjenjom budže wón wěčnje ſpanje ſpacž, hačż jeho tón ſnjes nje wobubdži ł wěčnemu a ſbóžnemu žiwjenju. Žednory ſchžj žu towaſchjojo na row ſtaſili j tym napišom: „ſow wotpočuzjetaj w Woſy B. a D.“

Waſch luby muž bečđe jedyn naſchich najlěpſchich a naſkryobliſchich nawjedowarjow patrullijow, kiž by ſo ł nim ſtajuje dobro- wólneje ſamolwik. Ja jemu haſm poručžnowež ł jeho pohlednej patrulliji dač a ſym huſto ſwoju radoſež nad jeho ſtrobtoſežu a ſtajnej ſwolnawožežu meč. Wón bu poſtačeny ł doſtačju železneho ſchžja. Nětko ſteji tón ſchžj, kotryž ł njebežam poſajuje, na jeho rowje!

My ſpominaemy na Waſ a Waſche dźečzi we wutrobnym a ſprawnym dželbracožu. My móžemy Waſ jenož na tón ſchžj na rowje, kiž ł njebežam poſajuje, daponnič. Njech ſo tam Waſcha bololež polóži piſches tu myſł, ſo je Waſch muž ja wulka a ſwjatu wěž ſo woprowacž a ſo dyrbi j teho wopora luboleže žohnowanje ja Waſchej dźečzi, ja naſch wótžny kraj ſwoč. To je wſchitko wuſhywanje na žně. Wóh tón ſnjes cžył Waſ troſchťowacž.

To piſheje Wam j žykeje wutrobny we wutrobnym ſobuzelenju

j S., major a komandeur bataillon.

Na mandželſtu

padnjaneho Šamburgſkeho krajneho wodornika.

* * *

Ežehobla pada jich taſ wjele dobrých, taſ wjele najlěpſchich mřobnych cżowjelom? Trjeba jich Wóh tam? Dyrbja runje woni a jich wutroba krej wopor byč ſa wótžny kraj? Potajniſtwa wopora je hřuboko. Ja ſym wo njeſmjertnoſeži žyle piſchewěd- cžen. — Esmjerčez je piſchenarodźenje do kraleſtwa Duchy. Wóh tychšamych wola, kotrychž wón trjeba. A taſ ſmeje Waſch ſym hwoje pólhelſtwa na druhe waſchnje, hačż je to Waſche nanowe piſheče byto.

J. E.

Jeſukowe hylſy.

(Luk. 19, 41.)

Hłós: Čiň, Knježe, zo mnu tak, kaž chceš—.

So Ebdžnik na Jeruſalem
Ze horze hylſy pfaťat,
Wje hnuj a moju twjerdoſež ſleň,
Wóh doho doſež je cžakať;
Njech ſkryta hylſy cžerja mje
Dženš hiſchže ł prawje poluce,
So na ſwój hrěch teź pfaťam.

Wiſed Bohom ſteju w njehnadže,
Wje jeho hněw cže kſtoacž;
Tež ſa mnje Jeſuſ pfaťat je,
Hdye wjetſchi twiſch moht doſtač?
Wóh hrěch je hylſach Ebdžnika
Wi Woža hnada wotmywa,
D nej to ſbóžna radoſež?

Wch, w tymle cžahnyu piſcheyhtu
Wam huſto hylſy ronič,
Eso beđžič j horjom, njechodu
A wſcheltu tyſchnoſež ſhonič;
Wi troſchť pať cžeže do duſhe,
So tež mój Ebdžnik pfaťat je
A bečđe w ſchžju, nuſy.

Wón widži moje hylſy wěč,
Kiž w nozy horja pfaťam;
Eſtótž cžičeži mje, mój Jeſuſ wě,
Duž pomoz j njeba cžakam;
Tón, kiž tež nědy pfaťaiſhe
A ſnaje hylſow bololeže,
Eso w prawym cžahu ſmilił.

Eſtótž tudy hylſy wuſhywa,
Tón junu róže žneje
Tam, hdyž ſo wjaży njeplaka
A Wóh nam hylſy trjeje;
Duž, duſcha, cžakať j cžerpnoležu,
Ty póuđželč j horja ł wjeſelu
Piſches Ebdžnikowe hylſy.

Wěj horzy djať, o Ebdžniko,
Ea twoje hylſowanje,
Piſches kotrež junu kraſni ſo
Wi j nozy rjeiſhe ranje;
Tam potom ſbóžny ſajpěwam,
Eži do wěčžnoſeže ſkwalbu dam
Ea twoje horze hylſy!

F.

Smilna wutroba namaka šmilenje.

Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny.

Podaj Jan Mili.

Pr e n i s t a w.

28 holi.

Wopozbneje běšče, a hědnjo steješe hiščeje hětro wyšofo na njebju. Wo holi knježičke tuzny powěr a hwojata čyřčina; žadny lišćel šo ani njechibny. Wjeležo hědžeje tež ptacžina na hatožkach a w křečiny, jeno drubdy buchajše dypał abo knofotofače špěčhna wjewjerčnja.

Tajku čyřčinu pšchetorže wjehefe hwiřdanie jednaće abo dwanaćelěmeho mateho pachofa, kiz jo ščyžezny pšes holi džeče. Hěžež nimo pščinbže. Hladachu ptacžina je hwojizy hšowanow a načahowachu ščiny, ale dolež jo pachof wo nie njeřarajše, ale čyřče hwoju drubjo dale džeče, wofatych šmėrom hěžo, tynnychu hwojezju šašo pod hšibibeleščo a drėmachu dale. Wjewjerčki hmyndych šo ruzhle hačž na wjeřčifki ščimowu, hdyž šo jim hólčez blizkeje, tola njetrejbachu šo boječ. pšchetoz porėdfo to wo bėrko f nim wobroczj. Špěčhnje potročowajše dale pšes seleny moč a pšjany wjožb a pofhiti šo jeno, hdyž prawje rjany čuřewjenu truflozju mjes selenym lišćom pšji ščyžezny phtny. Tu hėbi wuščezjny a derje jemu hšobdžeče. Wo druche šo njeřarajše, tež niz wo rjane mjetele, kiz tam a hėm na hšowcžnych blezčach po pšjanych kmetach šitowachu.

Běšče to pėtny hólčez, na hwoju starobu šterje wulki hačž mały, wěječne rjane, pšchězjelne, lubodne woblićo, doke brune wofny, a jecho čzėmne wóćfo hšwězječe šo kaž kryřtal. Žeho drařta běše dolež jednora: kofčla, jata a rabjane hšowony, to běše zhta jecho pšča. Wón njebė žyle hali; hylny, hřnjowulki pšyř jecho pšchewobdžeče. Mjany drje tón njebėšče: čzorne trundlate wobony wjážaju jemu wofotfo hšowu a žykeho žimota; ale mubry a hšewny běše, pšchetoz hdyž šo w holi njeřto pšny, bha nastajaje wuřchi, pořkuchajše a hladajše na hwojeho knjela, jato budžije prajeć čyřki: „Kedžijka a hladaj šo!“ — ale hdyž potom phtny, jo jimał ničo štrajčneho njeřtořny, wjiječe f wopuřchu a džeče pódla hwojeho knjela špěčhaje dale.

Tak běšče jo jimał wulki kradu pučža miny, jato f dalota njeřto wulke šallurca, ščtož šo po hšwiti f hronami wopšjetowajše. Pšyř načahowajše wuřchi, hólčez pofařta a pořkuchajše. Kšwitu bėšče šmėrom, potom pař křiczeječe šašo kaž dalote, čzeke hřmanje f wječzorneje štronj šėba. Pšyř mórčezječe.

„Štupny hšabla!“ rjeřny hólčez, „ščto budže? dalote hřmanje; duž šo njeboj, Bławto! ruzke pobėž! nan na naju wěćze hřom čzata.“

Hólčez džeče dale, a pšyř pořkuchny hšewowajše. Duž a duž pař tola šašo pofařta a pořkuchajše, tamny hřmot šo jemu na žane wajšnje njeřpobobajše, jecho mčody knjes pař teho dale kėžbu njemėječe.

Š šėba pšičyžahny njeřto njeřaje hylne wonjenje, a pachof je f wulkej radoćju do šo hřėbajše. „Šei, Bławto!“ džeče wón, ja čziju hřjom wuhelž; njeřto bėřny f nanej pščinbžemoj. Špěčhnje, Bławto, špěčhnje!“

Muřle řtupajšaj dale a ja njeřtre minuty pščinbžejščaj na hšwėřlinu, hdyž bėřčaj dwaj wuhelžaj natwarjenuj, f lotreuzž šo kurejše. Šwėla steječe wulki, hylny, ščėrowo ramjenitty muž, pšchėb lotryuzž moħ hnadno šo njeřtury nabowez, njebyřti wjedbař, jo je to wuhleř. Žeho drařta a woblićo bėřčaj čzornej wot wuhla a kura a w ruzny džeřezje hylny hšowor. Pšyř řaščyřowta f radoćju a hólčez řawota wjehefe: „Pšomhoj Wėh, nanto! ja tu buch! a wjele dobreho wot maczerje, a wona wřchitfo derje wobřtara!“

Wuhleř, hdyž hěb hwojeho hřna hřyřčejše a řaščyřowanje pša, puřčži hwoj hšowor a wotmolwi f tořtym hšofom: „Derje, derje, moj hřno, jo tu řašo hř! Ty moželš mi hřudom wječez pšchypotowacz; ja runje wot wuhelža woteřč njemėžu. Šadžėřaj wohėř a pšchibřej pšchypoblińchu polřtuku tam w tym hornju; ta namaj f wječeri dořahnje. Młamař mi dale ničo wot maczerje prajeć?“

„Šaj, nanto“, wotmolwi hólčez. „Wėčera bėšče řle domach. Wjožazy bėchu do wny pščinbřki a hjerječu, hdyž njeřto bėšče. Tež f nam bėchu wo namakali a čyřchjo mēž pjenjeř, jėřč a pieč. Macž budžije jim tež dacz dyrbjofa, hacžrunje bėšče jim tynu wėmėřoz prařika, šo hu padubiti a rubjeřnizy a žani řprawni wjožazy; ale w tym wofomiu pščinbže jedny wjeřski wřchř a tón do tych hšėžow tola tař f teřakom wjeřejše, šo wřchizy f burjam čzėřachu, a tořij burje njenomafachu, čzi f wofnom wuřčezju.“

„Ščřofa, řčřofa, šo njeřřym domach bėř!“ wotmolwi nan. „Ale kař dya šu do mačjeje wjeřki pščinbřki, kiz tola tař f bořa řeži! a řařzy dya šu blyř? Mjeje čzi močž to prařika?“

„D haj, bayerjy šu blyř“, wotmolwi řan. „Šrubny, njeřhmanj lub, prařejše macž! Ale tón wřchř je jich derje pšchitřyř; jecho teřak je jeno pšchego tař wofłotomaf na jich řchėrowyč hřybjetach, a ja hobjinu hu wřchizy je wny blyř.“

„Tař, nđ to je derje! — Ale njeř řtaj naju polřtuku f wohnju; ja hobjinu mam hřwřatof. Duž bayerjy šu blyř; nđ čřafajče, čřafajče, ja drje teho abo tamneho hšyčze nadeřdu, ale to dožemje njebudže — nđ, nđ!“

Řan f Bławtom woteřbže, a wuhleř ničo dale njeprařejše, ale řbėřny hwoj hšowor kaž lořki řjjeřč, a jecho wozci šo dźimje hšwězječej, — woprawdže, bayerjy mžakaju wo řobju prajeć, jo teħny domach njebėšče.

Š macje hěřki, kotruž bėřčaj hėbi f dornow a hšoworow natwarikoj, wřa řan hornj f polřtuku a pščinbřaj jón f wohnju. Ša poř hobjinu bėšče nan hšowom, pofož hwoj hšowor do hofa, džeče f blifje hřebječy, wuzjėřzi hėbi ruzy a woblićo a tař hřbny šo na řawtu do hěřki. Šam pšchinjeře řan pšchihřetu polřtuku, kotruž nan do drjewjanje řčřliczi wuřibny, a kotruž jimał derje hšobdžeče; řyřt pař dořta Bławf. Wo wječeri dyrhječe řan hšyčze wřchlefe dopowjedacz, tola pař wjele wjazy njemješječe.

Mjes tym šo hšėnjo hšowajše a wječzorny wėř řchėřajše f lišćom na hatořach. — řan pořkuchajše nutrnje na njeřto a potom rjeřny: „Młano, njeřkřyřički ničo?“

„Mė, ja ničo njeřkřyřču“, džeče nan, „hačž wėřřit w hatořach.“

„Mė, to ja njemėnju“, džeče řan; „pohladaj jeno na Bławta, tón tež hřyřči.“

Pšyř bė hwoj čzėřaj wulřak a čzuchajše njeř f nořom do powėtra, mjeječe prawu řřnjaju nohu pořbėřnjemu a pořkuchajše do teho bořa, f tořehož wėř buječe.

„Mė, řčřto dya mataj?“ woprawřa šo wuhleř, „ja tola ničo njeřkřyřču, hačž řchėřtanje liřča na řčřtomach a řpėw drėřny, kiz tamle hwoj wječzorny hřėřludž řanofju.“

„Njeřkřyřičje dya te dalote hřmanje?“ prařejše šo řan. „Bławf a ja hřyřčahmoj je duzy řem hřjom, ale dolež potom pšchjeřta, dya njeřřym ničo wo nim řpomnik. Młajpřejby řebi myřřach, jo je njewjedro, ale to drje hřmo šo tola myřf.“

„Ja ničo njeřkřyřču“, džeče řašo wuhleř, po tym šo bėšče řwitiu pořkufacz: „Mwoje hřčinjenje je wóřřicje hačž moje! — Tola njeřto — bėšče mi řtowo řaž — haj, haj — wėřč ty řčřto, řano, na Dřwřawje najřleřřano drjewo puřčezjeja!“

„Mė, nana, nė, to byčž njemėže, řuřpčezjiti hólčez, „pšchetož Dřwřawna řeži tam, a tamne wulke hřmėenje pščinbže runje

Sy-li spéwał,
Pilnje džéłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoju mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Praz spar mérnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwał,
Swérnje džéłal,
Wšédny dny;
Džéł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočú ty.

Z njebes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! . F.

Šserbske njedžélske łopjeno.

Wudawa šo łóžbu šobotu w Šsmolerjez knihičičičejni w Wudpščinje a je tam ša ščwóttéttmu pšchepštatú 40 pj. dołtač.

11. njedžela po šwjatej Třojizy.

Lut. 15, 11—32.

To pščirunanje wo šhubjenym šyru. — Šmy šo šwucžili, tute Žesuhowe pščirunanje tat mjenowach, wšchat šo tež tamnymaj wo šhubjeny wozny a wo šhubjenym křošču pola Łulafša hnydom pščitamkaje. Žesuh rěči w tudyh pščirunanjach pščežimo hordolježi a šwjerdnjenej wutrobje farifejšič a pišmawucženych a štaji tejškamej napščežimo w tym pščitakdže teho nana Wozu šmilnoč. Woni bėču šo pohóřičili, šo won šo po tudyh hřešnikach a žlonitach horje bjerje — Žesuh pak jim wo naščim pščirunanju potašuje, tomu čže Wóh šmilnočej wopotašac: njeme šterje potužnym hřešnikam kaž tamnemu šhubjenemu šynei, kiž bu šožo namakany, hačž tym, kiž šu kaž tón štarčič šyn, šotryž je piščego wo tudy pščitajnych šwojeho nana čžinił, ale šotryž je tola potny hidy a šawiježe a do pščeželniwosje a luboježe a šmilnočeže šwojeho nana šo namatač njemóže.

A runje kaž tutón bėču čži farifejšy a pišmawucženi, kiž to tež njemóžachu dopušnac, šo šo Žesuh tym žlonitam a hřešnikam bližeše, hdyž woni tola wjele šwérnišcho po Wóšajšowych šatonjach a pščitajnych čžinjach. Čat bėču woni šebi to wobličežili, a to šo tat žyle temu njehodješe, ščtož Žesuh čžinjaješe a rěčežeše.

Me šłai: pšchod Wóhom nije žane pošładanie na parščonu, Wóh šłaba na wutrobju.

To je ta šłowna wěž, kašte myšle Wóh wo tym čłowjetu ma, niž, ščto tón čłowjet šam wo šebi džerži.

To wšchat bėše jene šłupe žabanje, jako tón mlóšči šyn šwojeho nana proščeše, šo by jemu to dał, ščtož wot teho šłaba na njeho pščindže. Wěšeje njerad je nan temu šynei tutón džéł dał, ale won jemu tola wšplacješe. Šo by čžinič mošt š tym, ščtož něł we šwojej ruzy mješeje, ščtož by šo jemu čžylo, wopuščježi mlóšči šyn nanowy dom a čžehniše do šwěta won. Šišeče pščežara mlódy, šo by naščonity a tež rošomty dočej byl, wón šwoje šłubo šóřny pščežčini. Čato bėše šo dopušił, bėše hižom pšchepšdže, wulka drohota hišeče šbyti jeho šamóženja póžry. Włapóšłedku: ničo t ježži, šłudy kaž proščeř — tat prawje

šhubjeny šyn!

Kač husto drje je šo tuta abo jena podobna šławišna hižom na šwěče wopšjetowala? — Drje hižom njewuměrjomnje husto! a ščto je była — ač, bohuzel drje š wješča — tónž teje šławišny? — Šadwělowanje a šamomordakšwo.

Šinal bėše to pola šhubjeneho šyru na pščirunanju. Něščto prawe nawuškł wón njebėše, ščto dyrbješe něł čžinič? Čež wón je štejal pšchod šadwělowanjom, bėše šo šnawo hišeče raš na pščeželow wobročič, kiž bėču jemu to šamóženje pščežinič pomalji, ale podarmo wón wo jich durje šłapa, tat dałoko dele bėše tutón přejdy tat bohaty mlóščenj pščiščol, šo bėše šłonežnje šo wot jeneho mješččžana teho šamežo kraja ša najnižeče džela pščitwał. Tute džela pak jeho njefježiwicu, wón šłubo mješeče. Šišeče wješeče pak šu drje čžiwile jeho dušče byle, šo je šebi šamemu šwoju šłóšomnyšłonež přjóđo

mjetacę dyrbjał; tał, hwoju hłowu w rukomaj dżeržo, hębži tam pšči puću. Wón ho dopomni ſańdženych cęzbow, na hwoje ſta na nanowym domje, na hwojeho nana, kiž będže tola tał mjelę dobroćimich dżiłi wchizy cęi cęlowjezo, kotrychž będže we hwoće mjes tym ſeinal, hrošha wo buwęnje jęho, hdyž hębi na to myšłi, ho cęzył f hwojemu nanej ho ſašo wróćeći, dolež je jęho tał horđe wopušćeći, pšćęćimwo njemta tał nędžatowny był. Aje wón tola ſpóinaje, jo je to ta jenićka mójnota, hwoje žiwjenje ſdžeržeć, hdyž ho f hwojemu nanej wróćeći a jęho wo wodacęe pšoży. Pańha cęje jęho drje wróćećo dżeržeć, ale wón to pšćewinje, wón praji hębi: ja cęžu doſtańcę a f hwojemu nanej hęć — a wón dje, a wutroba jemu móznje bije, jačo do dwora nanoweho tušba ſaſtupi. Kał bohaty będže wón wućahnył, něčo njęje wjozy hwoje, hdyž ho wróćeći. Wulle, njewumęćimwoje wulle hę te pšćewęńjenja byłe w žiwjenju mtođženja, wajeće pak będže hišćeje to rošhudenje: wróćećo f mojemu nanej! Hłaj, to domęńenje na nanowu luboćę je jęho ſdžeržo! na luboćę nana, kotrohž woćeći ſtej wšćał hładaje na tu drohu, jo kotrež będže hyn wón wšćał, tał někotru modlitnu będže tola nan fa hwojeho hšubje-neho hyna f Wóžu horje došćał!

Kełto hřečow ho tola dženšiški djeń hišćeje cęini dla mopacnjeje hańbitoćeje, a kełto dobreho ho wołtaji, dolež ho na cęlowjezo hłada, ſačo drje cęi f temu praja, haćž ho hnano jenemu hmeja atd. Ale prašęje ho rad-šęho, ſačo Wóh praji a ſačo Wóh cęje! Hdyž je cęlowjeł ſpóinał, tał njewužitnje je hwoje žiwjenje wjeđi, ſo je hnano w hřečah hwoje dary a mozy pšćerjebał, a hdyž te hřeči jemu cęžęzy na hwođomaju teja a wón žadyn mę wjozy njenamala — tał ſeialny wot hwojeho Woha — hdyž potajfim tał zyle nęčo wjozy f tej cęlowiſęej hamoprawdoćęzi njęje — dha cęlowjeće jeno to jęne pomha: to domęńenje na tu luboćę teho Wóžta, to rošhudenje: wróćećo f temu Wóžte, kiž je ho w křętyku Željuku cęlowjełam hsewł a kotryž wot jenotliweho cęlowjełta žane ſaplaćenje njędoćajta: hmy wjele hřečow cęiniłi, wšćał Wóh ma wjozy hnadu, wón pomha móznje w ſrudžbje, hdyž njewęćež žanej raby.

Nęćęiſęiha wóina f wošnjomym pišmitami do cęlowi-ſęeje wutroby ſapiha: ſačo twarišć ham na hębie? Hóže wotkanęšć je hwojeje mozu: jęno Wóža hnadu pomha tebi dale a pšćepomha tebi. Djeńš nabędžęšć wjele dwęlowożyč wutrowow: móže tu jedyn Wóh być, hdyž ta wóina hižom tał dołho traje? Tał ho prašęja a prašęja a hębi žiwjenje f tym wobęćęja. So pat Wóh něšto węćęne f cęlowjełam cęje, to je hnano pšćewulle, ſo by ho doſpownje ſpóinało — tola pšćęš Žełom křętyka je nam to węšta węž! Jęno njębudž tał křętowidžęzy, jačo by Wóh tu jęno f temu był, nam to ſeiniſće žiwjenje prawje rjane cęimęć — ſačo by cęi pšćęš to dale pom-šane bylo, hdyž tola tał bórhy ho minje — derje temu, kotryž hwojeje woćeći ſdžęnje f Wóžu, wot kotrohž ſtónę-nje wšća pomoz pšćimńdže, kiž wodže, ſo bychu cęlowjełtojo hšubjeni byłi, ale žiwjenje, węćęne žiwjenje męli. Tešodla wjozy domęńenja f Wóžu, kotryž móže našć němšći lud wo cęęłkič pućach f nowęj křępnoćeći wjeć! — pšćęš potu tu wróćećo f Wóžte! a f nowym węšnym dušom budžemy cęęje wójuj njęć, wontkač na wójnšćim polu, taž domach w kraju! Wóh hłada na wutroby!

Man ho wutrobinje ſwešeli, jačo hšubjeneho hyna ſašo

namala; na hšwedženju, kotryž ho wuhoťuje, jačo będže hšubjeny hyn ho domoj wróćeći, hębži tónhmy póbla hwojeho nana. Ale do wješelow nana padnje jęne hórke hšonjenje, cęmne mroćęle ho ſtaja pšćęđ hładzo, kotrež będže ja nana runje ſkhađalo: ſtařęđi hyn pšćimńdže f pola domoj a hšęđi, ſo ho tam hšwedžeń hwojeći. A jačo będže hšonił, ſo ho cęimž ho jedna, praji hębi, ſo pšćęš taču dobroćimwoćęzi nana ho něšto wot hwojeje heršćtwa hšubi, a tešodla ho wobara, Wóh nuts hić a hšwedžeń bobu hwojećeći, wón pohóręđi ho wjele bóle na nana, ſo ho po tym njęzabęńom hynu tał horje hjerje.

Hłaj, njęje to tał prawje jedyn pšćiklad ſariſęećeho ſmyšljenja? kotryž cęje ho wot wóžta luboćęje w hęrođoćeći a hamoprawdoćęzi a ſariſęeći dęćećęž — jedyn pšćiklad fa to, kaž ho Wóžu njęspodoboa?

Jačo we hwojim cęžu cęitamny, ſo będže amerikański prašęnto Wiłſon wošębite mlobleſće Wóže hšubžy ja męr porućił, ho nam to njęmođędže prawje ſpodobacz, dolež tuđn muž njęje to hwoje ja męr cęinił, haćžumje będže to we hwojeje ruzny męř; njęje ſatařał, ſo bychu ho dale granaty fa nałkič njępšćęćęlow pšćędawale; wón je f męniſęcha na hwojim męřnje wošća a je tał bobu ſamotwýja fa do dalſęe křępničęćeje, kotrež něł pšćęš to, ſo je ho Numunſta nałkim njępšćęćęlam pšćiamka, ho hišćeje powiećęćęđ dyrbi.

Toła hdyž my na druhič něšto namakamy, wodžęmy ſabęć, hami tež na ho ſpominač, ſo njębędym hami něšto ſariſęećeho na hębi męli, wjele bóle, ſo by Wóže ſpodobanje a Wóže žohnowanie nad nami wotpocęowacz móho, ſo bychym f křętym domęńenjom na Wóžu pomoz a hnadu to dremjo wójuj njęšći, ho nadžijo dobreho pšćimńdha nałęęje němęęje domińny, ale pšći tym tež ho jačo herhjo cęłti węćęńęje domińny pola Wóža, kotryž Wóh f hnadu w křętyku wotewri tym, kotřiž we węrie jęho pytaju.

Šačž drje hu cęi ſariſęećęzy a pišmawučenji, kotřiž tehyđ Želubęj napšćęćimwo ſtejaču a kotryž wón to pšćimńtanje powędabačę, ho pomućęćę dafi? — Wjele wot nič węćęje nił! pšćętož jęneho hamoprawneho wo tym pšćęhwođęćęž, ſo tež jęno Wóža hnadu mušna je, je pšćęgo něšto cęęęte byto, tehyđ runje tał, kaž dženšiški djeń; a hdyž tež ho raš pšćęđ taſte prašęnje ſtaja, kaž na pšćiklad hšubjeny hyn, wošębie pšćęđ wušpowažne nabožinſće prašęnje, buđža nałęęreje priedy hami hębi pomhač ſpotač, priedy hać ſpóinaja, ſo móže jęno Wóža luboćę hama ſiđ ſdžeržeć. Tał někotrohje je tamny rezęp hižom wot njęſtrowęje hamoprawdoćęje a hębieć-woćeje wuhoťił, na kotryž pšćęš ſteješę: Ty, cęlowjeł, ſačo potom? . . . ſačo potom . . . atd. — a zyle będy je tał někotry hižom pšćęđ tym prašęńjom ſtejał, kotrež ho jęmu kaž hmyň lóđ na wutrobu hęłaječę: ſačo potom w hmyrećęž! Derje temu, kiž je nawuńnył pšćięć f tym ſpęwarjom:

„Šo, luboćęž bóšta, modlu f tebi, kiž w Šęnu hu ho hsewłta“, a kiž je hębi to wušnacęje pšćihwojeći:

„Luboćęž, ja ho poddam cęi, cęžu tu wóćę wšćac wóšćatnje!“

Šamjeń.

Smilna wutroba namaka šmilenje.

Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny.

Poda Jan Mili.

(Potracowanje.)

D r u b i s t a w.

Budźte šmilni, jato tež wasz Wóćezj šmilny je.

Na ranjšim njebu potałowachu ho přenje serja. Wuhlet postlanywshi japschimny ruku hwojeho šyna, so by jeho wubudźił.

„Ho, nana“, rjewny Jan trochu špaz, „je hšjom tať daloto?“

„Šeo we! Zano, duž ruče slawaj!“

Š wobemaj nobomaj postočaj Jan, trejšejše bebi wočji a pšchimny ja hwoju drafu. Na to bžejše f hrejebičj, mjješče ho a potom pšchidže f nanej a bžejše: „Něť šym hotowy!“

To wšho trajeje něbže pjecz minutow. Nan jantny hětu a něť bžejštaj pšes holi, stowny, čerjtny powěr hřebajo. Wlawt pak bžejše wjekele ščejowtajo tam a šem.

Bžejše to krašne ranje! Noha wošchwějše kopješča a stwječča, powěr bžejše tať hšbóny a šwif, jeho wudychowaješe hšbóle wonjenja, ptačči, kšž beču wčjera w pokodniščeje horzocže ja šifjom ho šhorwate a mjješčate, šetowachu něť špewajo a wšhtajjo na hatošlach, a se wšchžj strowow kšncžachu jich špěšne, šube hšeruščji.

Bžejše to wjekele, tajke pšes holi pučowanje, a Jan šačju waješe to f pjele wutroba. Jeho wótre wudjo hšjchješe kšžby šunt, jeho jafne wočžo widžejše kšžbe šefne stworjeńčežo pšči pučju. Wbón widžejše a hšjchješe wšhtajto, a drubny wón šafja, so by nana na rjany hšbž drowny abo na šifolenje hšubótja pšči rěčžy kšžbóneho ščimik, abo wón potałowaješe jemu pak wjewjetčžtu, pak šornu, pak šifšju abo drubneho šefneho woodydlerja..

Zafu bžejštaj tať dobnu hšbžinu pučowatoj, dha hšjchješchtaj, so Wlawt njedaloto hšjnje ščejowta.

Jan potafata a bžejše: „Ščto tež to tola ma, so tať hwarje?“

Nan wotmolowi: „Se najštetičjo něštajeho jžja namatať. Wšhako wšch, tať tebdy šafhšžja. Škšnjejo do njeho, šrani bebi hubu a čšři potom haru kaž njembry. Njchž ščejowta, tón hšupny šhabla! Šduž pomatu pšubžjemoj, dha naju wěčže doščejnje.“

„Čhu jecho f najmjješchemu šafwšbacž“, bžejše Jan a šahwšda tšri raly na paš, tať so daloto po holi kšncžejše. Na měčže pščesta šylnje ščejowtanj. Wonať pak bžejštaj dale po mjštej šefnej ščejžžy. Šo matej šwifit pšchijna Wlawt, škwlešče wotofa hwojeho šnješa a šfobajše f hubu jeho draftu.

„Džjwny šhabla, wšhtaj nje na potaj!“ bžejše Jan a štorfajše pša wot ho. „Njemyšł bebi, so je to pšnje, tať po šefju wotofa šetacž! Dži mi, dži!“

Pšyť pak njenbžejše, ale hšabajše tať nutrnje na Zana, škwlešče šašo, šfobajše jeho šfowony, pohladowaješe do šofa, f šotrejšž be pšchijšof a ščejowtaješe wšpjet.

„Ale ščto jeno majš, Wlawto?“ bžejše něť wuhlet a potafata. „Njčšjń dha tať hšupje! Wj tola hewat tať njerofomny njčšj. Šew šnadž šajeczža w jeho šefnje došafnyť a šabajj? Wój, pój a njebudž hšupy!“

Wbón bžejše f Šanom dale, ale pšyť wošta štejo, powjješny wopušč, nakšłit šfowu a škwlešče tať šafostnje, so wonaj šašo šafstajšhtaj a dšjwajo ja nim ho wošladowajšhtaj.

„Tón pšyť dře tola něčžto ma!“ bžejše něť wuhlet. „Šladaj jeno, kať tón hšupny šhabla na naju pohladuje, kaž by naju potřwčž čhnyť, a něšto wróćo bžj! Wlawto — hšže dha čhžejše.“

Wlawt ho wošladny, ščejowtaješe, bžejše šašo truch, wróćj

ho, bžejše šašo, ho pšči tym wošladowajo, škwlešče, njergotajše f wopušču, pšchibžja jašo w šfotu, šfobajše Zana ja šfowony, ščejowtaješe a bžejše wšpjet na šof do šefa.

„Nana“, bžejše něť Jan, „tón čhje šawěrnje, so durbimoj ja nim, a mam ja to, so je něčžto wažne namatať, hewat wěčže ho taťke njebj šabžeržat. Čhžjemoj jemu wolu čjiničj, wšhato wjele njefomžimoj.“

„Ně, mojedla!“ bžejše nan, „dha pój!“

Šduž Wlawt widžejše, so ja nim džetaj, postočj kaž njembry, ščejowtaješe wjekele, čšerjejše dale, dužy ho so namaj wošladuju. Šfónčjnje šfocj do hšjthčž šefow a ščejowtaješe, ščtož měčejše.

„Tam je, nana“, bžejše Jan. „Něšto bšry šhoniomj.“

Wonať dobywajšhtaj ho pšes hščšjńki a pšchidžejšhtaj na maťu šefnu šufu. Kaž pšchjowanaj wšhtajšhtaj tudy štejo. Šod štarym dšbom šrjčž šufšj ščejče čšowjef, jeho šlebe wobličžo bžejše f štrwju wopangane, wočži měčejše šanfželenj, jeho pšchjna wošjetfa drafta bžejše majana a rostorčhana. Wbón ho njehšfobajše, a po šdaju bžejše morowy. Wlawt štejčejše pšči nim a šefniwje šhtajče jemu ruzž.

„Wój Wožo, ščto dha to je!“ wuprajj wuhlet po šhwili.

„Čšowjef, wošjefšj wšchj!“ šawofa Jan. „Tón wšofj muž je wěčje čšžkan. Nanko, temu durbimoj pomhacž. Wbón je šnadž jeno ranjemj!“

„Njčpřajčejte ty, so šu to Wajerojo byli, kšž čhžyču wčjera nošđu hšžju wuzubžj.“ bžejše wuhlet.

„Šoj, nana! ale ščto ma to f tutym čšlowjetom čjiničž?“ wotmolowi Jan.

„Njewšdžjč dha?“ wotmolowi wuhlet. „Njčwšwščj jecho šabat šafnje došč, so je to Wajer!“

„Š nanko, a jeli teš Wajer, wón je tola tež najš bliššj, a wšchjžy dře tola teš jenaf hšofni njejšu. Šaj, nanko, šnadno je to šónšamy wšjchť, kšž wčjera mačšerj pomhajše!“

„Šwupocj!“ wotmolowi wuhlet, „čšehobla durbjšof to runje šónšamy bžčž? Ale wščo jene — jedyň je nam dobrotu wopofafak a to čhžjemoj na tutym wotruncž. Šowle, wšmi moju šleču a šit jemu něšore šafpi do huby a namafaj jemu čšfo a španje, dha najštetičjo šašo f bebi pšchidžje. Ša čhžy mjšš tym něšore ščtomikf pobrubacž a nošyđka wudžefacž, so mšžjemoj jeho domoj donjefčž, pščetož tu wšhtacž njemžje!“

Jan šafny ho f wošofemu ranjenemu a čjiničejše, ščtož wjedžejše, so by jeho šowžjł. Šfónčjnje ho to jemu radžj, wšjchť wotemrj wočji, šabšřbota něšore njerofymšlwe šfowa, ale potom šapadny do přjedawšjčejš womorj.

„Šo njčo njčšfobžj“, pomyšł bebi Jan. „Šjwje je, a hšžž jecho w naju hšžžy a we šofju šmėjemoj, dha šubže jemu šfowo šefje.“

Nošyđka beču hotowe, wonaj potřwčžšhtaj jeho bohšadnšwje na nje a njčejšhtaj jeho. Šanej dře, bžejše to ščetro čšžko, tola pak njepřjny ani šfowčžka.

Pšchjofšdnju pšchidžejšhtaj f wuhšezamaj, donjčejšhtaj ranjenego do hšty a potřwčžšhtaj jeho tať mjšžy, hacž wjedžejšhtaj a wščejšhtaj. Nan šmy jemu ranj f wodu a šalenžom, wobalk je a šafajče jemu něšoto čšeršewje wšdy do huby.

Šafle něť wočžjni ranjemj wočji a bžejše: „Wobu! šubi šudžo, pjč! pjč!“

Šyđle bžejše Jan po wodu, pšchjnješe a bžeržejše ranjenemu šafnu f hšwjje; wón pjješče a bžejše widžčž, šaf derje jemu to čjiničejše. Ši šwčž bžejše ho např, potom padže šašo našab a šbřotowajče: „Wšaf Wšam! dobri šudžo, dšaf, so pomhacž ranjenemu mužje!“ A mjšš tym šbřeržejše šašo šfowa, kaž f drašejše rěčje. Šehobla woprašča ho jeho wuhlet, „hacž dha wón Wajer njeje?“

„Mę, dżęche tón ranjeny, „hym pał do franzowſkeje ſkuzdy ſkupić a bęch wot kŕężora ł baperſkim jędnym pſchęgadzjeny; wczęra buch ranjeny, moł tón ſo ſpřęchca a něk njewóm, kał hym do hole a ſ konja pſchęchęch. Macze mojejſo konja?“

„Mę, Waſchęcho konja njęjmy wıdżęł“, dżęche wuhlet, „ale budżęce ſmęrom, teho najſleſchjo namaſam. Nętko chęmy naj- prjodży ja Waſchęm ranami hładac. Macze hęchęce druge ran, hacę te we hłowje?“

„Njewęterju“, wotmolwi Ruſa. „Njeczujy niczo. Zeno picz, picz!“

W Jan pſchinjeje poſny hornz wodu a da jemu. Wbón pjie- ſęje a njewoſlaji ani kapty. „D dżal, wulki dżal“, dżęche wón, „něk je mi wjele łępie! Zeno hłowu mje boli a hym jara ſpřozny.“

„Dha ſpicze“, dżęche wuhlet, „ſmęjemy na Waſ kędżu, duż mōżęce ſmęrom ſpacz. Chęceje ģnadno prędy nęchto jęćz?“

„Mę, ſo dżalujy“, wotmolwi wón a poſozi hłowu twęcđęje do hłowata. Sa dwę minuce bę wuhnył.

„Nętko, Zano, moł ty ſa tym konjom pohładac, hacę by teho ģnadno namaſał“, dżęche wuhlet ł ſwojemu hłęjei. „Sduż Wlawta ģobu woiwjęch, jęcho dręje loſto namaſaję.“

Zan bęchę hmydom ſwólunuy a woiſkali ģo ſ Wlawtkym. Sa dobru ģobżinu tu ſaſo bęchę a wjedżęche konja ſa wuhdu. Tón mudry pſył bęchę jęcho wuhłędżił. Wbón pſchiwaję ſ rjaneho konja do hłōbka bliſto hęty a ſaſlara jęcho ſ wodu a tramu.

Wobřędż popoſtbnja pſchınđęje macz. Wona njębęchę cężęki koeb na hřębjęce a u nim wſchelatı zyrobu na zhyt tydżęł ſa nana, dokełz bęchę węjſa, hđęz ģemal byhłęchę, tał daloto, ſo by wſchędne pſchınoſchowanje wobęcđęne byto. Sduż bliżę dōđıdżę a teho konja wıdżęche, dżıwajęche ģo jara, hęchęce bōle pał, jaſo młodeho wſchęta pytny, kęz u hęcęje ſpałęje.

„Nęſom Nřęwęćęel!“ ſawoka, hduż bliżę pohladny — „mużo, to je tón ģamhny wſchęł, kęz je ję we wczęra ſ ruſow tych hřębych wojawow wumohł! Haj, ja ſo njemolu, ſpřınawam jęcho na dſujnje na prawym lızu! Ģj, mużo, to je ſprawny, mędoby kņęſe! Zan dręje je cęi powędad, tał je tych paduchow młōchři?“

„Haj, haj, ja wēm“, dżęche wuhlet ģo dżıwaję. „Ale to je tola dżıwnje, ſo ģo to tałte trędęi. Mō, ja budżęł tał też moju pſchıſpřęchnołę jaſo hęchęchęjjan dopwelnęł, ale nętko, hduż to wēm, jemu węćęje na nicżim pobrachowacę njęmję.“ —

W nanajubojęćıwıchjo ſu ģo po nim ģorje brał a jemu po- ſkuzıll, hđęz a taż ſu wjedżęll. Wobębeje Zan njępſchınđęje wot njęho, ale dopwelnę ručęje a wjekele kōdze, też te najmlękſęje jęcho pożadanie a cęınjęchę wſcho, ſchōz mōżęchę jemu na wočjomaj ſpřınacę. Sa to męjęchę jęcho tón młoby wſchęł wıtrobnęje lubo a njemōđęchę dokełz ģewoww namaſacę, ſo by ſwoju dżalownołę woprajıt.

Wſchęł tał dobtym a kędżınym wotſlabdanju polęřęchowajęche ģo ſ načđım ranjenym jara beręje a ſa dwę njedżęll mōżęchę ſwoje ģhorowōzo wopıwchęćęje a ſa hę njędżęle na konja ģo ģudnyč.

Nętk wozchęchęe dlęje přıbnny woaſacę, ale ſaſo ł ſwojemu regimentęje ģo wroćęćę; ģam bęjeje a ſwojeho konja pſchinjeje do dobreho porjaba, a junu rano wuprajıt, ſo je cęaſ u boģemje prajęćę. Se ģpřıſami we wočjomaj wuprajı ſwoj dżal ſa wſchę luboćę, kęz będu jemu wopoaſalı a proſchęchę ſprawnęho wuhlerca, ſo by mōchęł ſ pjenęjamaı jaſo małę wopoaſımo jęcho dżalownołęje woač chęy. Ale wuhlet ju njęja. Nętk tón wſchęł njewębđęchę, ſchō by cęını. Nřıwılu nję roſpomił, po- tom wotpnny ſwoju jaſu, a wućęęje bukał ſ wſchętkom, lotnyż na ſtkotny ręczęſtu ſa ſchıju noſchęchę. Tułón poſłęł Zanęje a dżęchę: „Wđımi tole ſa dopomnęnjęku, ſo njęlabudżęch Trowęcho dżalownęcho pſchęćęla. Wroja macz je mi jón barıta, hduż bęch

mały hłęcęz, něk darju jón Tębi. Sapowjędżıć ģo nję- ſmjęchę.“

Zan wıa duſa ſ wuhłkom na ręczęſtu a wuprajı ſwoj dżal. Nętk dırbychę ģo roſpřınowacę. Zan pſkafajęje jęre hřpřı, dokełz męjęchę teho wſchęta woębeje lubo, też tułón pytałęje pobormo ſwoje wıtrobne ģnuce potajęćę. Woaſlacę njemōđęchę, duż ģpnyy ģo na konja, pſchıwoka hęchęćę ģuntřęć u boģemje a wulki dżal a — wotjęchca. Wbřy bęchę u hōll a wonı jęcho bale nję- wıdżęchę.

Węta ģo minęchę, — nan a macz bęchętaj teho młodeho wſchęta ģnadno dawno ſabytoł abo ſpomıſchajı jęno porđıdo na njęcho. Zan jęcho njęſapomı, duſał ſ wuhłkom wıſchaję jemu ſa ſchıju a dępomiſajęchę jęcho wſchędņnje na jęcho pſchęćęla. Wbón męjęchę jęcho u dobtym wopomnjenju, hacętuſje njewębđęchę, hđę je abo hacę je hęchęćę žıwy.

(Wſchęchodņje dale.)

Wjeczor.

Nętk ģona kņęje cęmęnıte,
Wſchęo ſanla woćko ſaſparne.
Njęch ģmękłı ſzņne dżęja,
Na njęju hwębđy tęja.
Wbōł na naſ kędżıje
Tęz u nōznej cęmowōćęje.

Nętk ģtōnzo ſwoj ſkutt doſtonja
W żoňnowania wjele da.
D dajmy ruku temu,
Kęz ſwoj bęh ruına jęmu:
Nęr tebe wobđęwaj,
Ģđı ģkōkłı poſoj baj!

Tu ſmjertnym ģtōnzo na ģwoćęje
Eſo pſchęzo joņnje njęmjęje.
Kał nōz po dnju ģo wroćęł,
Tał ģorjo radoſć młōchřı.
Nam praj pał hwębđına:
Wbōł noży pōłęćęla!

F.

Wſchęlake ſ bliſka a ſ daloka.

* Sduż ģo nadżıchęmy, ſo ģo ģaſtına wojna ke kņęje bliżı, je tałe nadżıja ſaſo ſıncęna, hduż je Rumunſta też do wōjny pſchęćıwo nam ſaſpıwta. Sřędżęze je, ſo je Rumunſta hęchęćę hōręje hacę Stałta ſwoje ģtowo łamaka, a hduż dırbytao ģo jaſo wēmne wopoaſajęćę, ſo je rumunſki ſeal hęchęćę njędżęlu dopoſtbnja načđım ſaſpıwjęcım wobřęćęk, ſo do wōjny njęwōll, a potom popoſtbnju ģo też ſa wōjnu wuprajıt, to k jęcho cęřęćę ſkuzıć njęmōđę. Wobłęchęnje wōjny je nętko węſte, ale my ģmy pſchę- ģwębđęćęni, ſo budza načđı wojazy tule nouu cężęje u luboćęł ł ſwojemu wōtżnemu krajeı na ģo wſacę. — Dżalowny wotkřęđ budżę węćęje wſchędżom namaſacę, ſo je hęřor w tym cęřętkım cęaſu pōłneho maręhalla ſ Ģındenburga ſa wobđęrja zhycho generalneho ſtaba ponjęnował. N njemu ma načđ lub a wōllfo połne dowętręnje.

* Wot ſapocęajta oktobra ģo mjaģna ģharta ſa zhyte hęřorıwıo ſawjedżę, lotraż mōże ģo wſchędņje wuſćę. Tęz je wot teho cęaſa jaſo domjaze reſanje dowolene.

Zamolwıy redaktor: J. Ģolę.
Ćıſćęł a nakładnik: M. Smoleł.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prez spar měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłat
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kiž Bóh pada,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske lopjeno. ↵

Wubawa ho kóđu hobotu w Čsmolerzjz knihičisćejetni w Budyšinje a je tam sa šchwótklěm pschepřatu 40 pj. dostać.

12. njeđzela po swjatej Črojzj.

Čal. 3, 5—10.

Čakub potasuje naš na wo špacjz hnadny staw, kotryž na hebi mamy, a nam wukozja, kał wjele woł wožneho nalozjenja tehole stawčěta ja naš a sa našich wotwišuje, kał nufne je, so jón do Wožje křizby stajamy.

Wěj kěđžu bwojeho jasyta!

1. Wón je mały staw a ho wulkich wězow křwali.
2. Gusto njepolojna sta wěz polna hnjertneho jěda.
3. Lohšo swět polny njeprawdosće.

1. Dotonjanosć ma Čakub pschěd wožjomaj. Wona ho tež wopotasuje we wobnřezanju našeho čěła. Wěšće Čakub hřjom tajtsho dotonjaneho mužja woshładał? Wěšće. Česub mějšede polne wobnřezjenje hwojeho jasyta. Kał nufne je. K temu dmoje pschirunanje. Zohy kón ho wot jeneho měšna wozđi a wobnřezj; pschěd wotežjki ho čělowišta wola žytemu stocžecřu bobu džěli, so dyrbi pohřtudadž. Hłaj, šchtož hu wotežki sa tonja, dyrbi jasyt sa čělowišta byč. Kón mały stawčjz ma wulki a wožny nabawł, žyheho čělowišta w porjebě džeržecj.

Druhi wobraz! Nawobžowat na wozđe ma wulki nabawł, žyłu kóđu na kšód stozicj, w kotrymž wostanje pschi wšchěch wšchorach. Čak ma mały jasyt nabawł, žytemu čělowjetej j jeho myšlemi a wabjenjami wěšty kšód dacz, kotryž džerži pschi wšchěch potiwadž spytowanja a nadžěpowanja.

Je nětko jasyt wola naš wotežka sa stłudjenje hřěšnych myšlow? Wotasuje naš puč t njebjeham jako

prawy nawobžowat kóđe našeho žiwjenja? Četjimy a wopotasujemy j nim wotwřknjew kónž dotonjanosć? Wotežj je mały staw, wulke wězj pak dotonja na kóđu wab, njeh je na dobry abo na šy boč — měj kěđžu bwojeho jasyta!

2. A nětko jaspochł hřchěze hřubje do žiwjenja potasuje. Wěj kěđžu bwojeho jasyta! Wón je husto njepolojna sta wěz polna hnjertneho jěda. Wola šchřizka wob huchim lišćom walcjł šapali — ale bórny žyly kšj we wohnju hěji. Čo hmy je šrudobu w lětach huchoty nahřoněč dyrhěli. Kaž čětwjere morjo štejachu daloke kšj w plomjenjach. Čak brajta jasyt j małym njeprawym hłowčjom, hłowčjo bywa rěčj; wot jeneje wošoby dje do huchobneho doma, j domu do domu, j jeneje hašy do družjeje — hač stłoncžnje taž morjo plomjenjow jasyt hřčja, plomjenja lětaja a hřšenje, pschřkšobjenje, šawišć ho wala. A taž ho kšowny wohen šłudžicj njěda — tał tež tudy: ty dyrhěch ho walcj dacz, šchtož ho paly, hač je wšchitto špalene. Jaspochłt ma prawo, hđjz praji: „Jasyt je wohen!“ Čak je jasyt mješ našimi štanami potaseny, so našchřěđži žyly čělo a rospali tošo narodžjenja, to je naše žyly žiwjenje, hđjz je wón wot hele šahorjenz. Woshładał hebi hřěna polneho rěčnikta — njeh wón hřjom swoštownnje wot hele šapaleny woheň? Šđje woshława čělowjzet jako šrana štwórcy? Žeho tał jara wuhřwalene křejšiwto na hěmi? Čawa dje šłudžicj čělowjzet do kšěti, hadej wuklamadž jědowjtu šub — ale jasyt? Šđjz je pschěčženy: njepolojna sta wěz polna hnjertneho jěda. Hřjemjł hebi na huchoba t prawjzj a t lěwizj, ale škam na ho: Wěj kěđžu bwojeho jasyta!

3. Pišćezgo hłubje japoschtol žalofez hrěchow jasyta wotruyma. Měj kedźbu swojego jasyta! Wón je swět njeprawdošće a njeprawnošće. Dwojaku wón čini hłuzbu: „Pišćes njón křwalimy Woša Wóžta a pšćes njón pokřwalimy ludži.“ Mly mamy wobratu, hdźez widźimy ludži f rostoczenym jasytkom; kaž jedyn džel jasyta f prawizy a drugi f lěwizy dje, tak je čłowjka rěč dwójna. Tak je tež w křesćijanstwje: Křwalicje a postłiwacj! Dženka spěwastje, jutšje křarty! Runje by ho modlił, bórny po tym spłne pokřwanje f twojeho rta křinzi. W zyrkwi pšćebewjacze f pokřpšowanju a domach tónhymu mjeczor spwarzenje a wurěčowanje. Tak je čłowjek grat hejchletstwa, njeprawnošće! „Tak ho stac njebyrbi, moji lubi bratija!“

Měj kedźbu swojego jasyta! Dofez jón hami wobkřinječ nje móžemy, dyrbi to Křies Jesuš činice. Kaž wot hele, móže tež wot swjateho Duha jahorjeny byč. Kaž móže mjelcěz, hdźy čje Wóh křwaleny byč, a pokřec, hdźy to njeha, móže tež namopal byč: mjelcěz, hdźy hñew a šty lošcht wabita; Woša křwalic, hdźy to šćeho njepišćezela mjerš. To wšćitko hami wot ho njejamóžemy, ale pišćes Křesťuša; niž f naš won, ale pišćes Duha dokonjanofće.

Nasće hłuzenje jasyta budź křwalba Woža:

Hdyž bych ja f tawšynt jasytkami
Tu tež tak wjele ertow měl,
Dha wo wjetu ja f křerluchami
Tak wutrobnie tež spěwacž čyzył
Te wulke křasne wězy wšće,
Křiz Wóh tu na mni činil je.
Samjeni.

Bože setkanje we wulkej wójnje.

С а м ј е р т н а п о в ј е с љ .

(Wotracžowanje.)

Lubi pšćezeljo! Wly budźeče ho bñiwac, jo Wam zusy tudy pišće, ale ja dopjelnam swoju pokřebnju pišćišćuščinoč napřecžiwu mojemu padnjenemu pšćeczelej. Wašč hyn je pšći mojim botu, jako w šćelkej hejebi ležachmoj, wot granaty morzem. Prjeby běchmoj hišćeže wo domijnje powjebatjo a hebi pomyhšćikoj, tak rjenje by byto, hdźy moštoj sašo bromadže domoj jěč. Pišćetoz ja hyn f Hejfenstje, šćtož šće wěleče hižom hlycheli. Ale Wóh je jo hnat woblamant a jeho f hebi wša. To drje je ja njeho najšćepše byto, pišćetoz šćtož čini Wóh, wšćo dobre je. Duž trošćitujće ho! Pišćetoz Wašč hyn je modlo f tuteho swěta čyž. Wón je hišćeže 10 mjehščinow žimy byč a mi hišćeže prajit, jo dyrby domoj pišćaz. Potom je čyšće wušnył, a my ho nadžijamy, jo budže Wóh jemu hnady šćubnik a jo Wly jeho w njebejadž sašo wobladacze. Sa hyn referwista a da-li Wóh, jo ho strowy wot šćiwicžca wrěčju, Wašč junu wopytan. Duž budže wutrobnie strowjeni a trošćitujće ho; pišćetoz Wóh je jo tak čyž a jeho wola ho stat tóždy čyž, w njebejadž a na femi. Džeržće ho Woša, potom tež w tym pruhowanju wobšćejicze. Pišćetoz Wošim bđččjom dyrbi wšćitko f šćpščemu hłuzicž.

С в у т р о б н њ њ м п о с т р о в њ њ њ њ њ м

М . Л .

Hejfeniški referwista na staršćejmu swojeho padnjenego pšćezčela.

* * *

Na Wašće prašćenje dyrby Wam f wulkej bolocžju šćžćicž, jo je Wašč mandželšći 16. nowembra 1914 padnył. Sa hram bučy tehoom w čšćškim wojowanju stranjeny a buž njeječe hacž botal wot kompanije powjeleč dostali. Nadrobnišće Wam hjewič nje-móžu. Mli je wulka bolocž, jo dyrby jeho parowacž. Ale tak wjele wjazy šće Wly šćubili! Sa f zyfej wutrobni f Wami čuju. A nětko tón dothi čyž čšćatnja bjes powjeleč! Šćto šće Wly pišćetrazč dyrbyje! Šladajće we Waščej wulkej bolocžji na teho Šćbžnik! Wón je ja naš wumrjet a wja na ho našće bolocže. Wón naš lubuje f lubocže, f kotrejž naš žadny čłowjek lubowacž njemóže. Džeržće ho teho Křiesja Nefusa! Pišći jeho wutrobje je mžž hojenja ja tóžbu bolocž. Budžće Wly tutemu wulkemu, křasnemu Křiesjej, křiz je stajnje pola naš, porucženi.

Hejzman na mandželšću padnjenego bđččacžerja w postłoplač.

(Pišćichodnje date.)

По жнѧѧ.

Nětk hona, pola přěbne hu
A brěžnje pielnjene;
Duž křwalim Woša f wutrobni
Sa daty šćezebriwe.

Wón swoju ruku wotewri
A wšćedny křěb nam da;
Tež strowjenja wšće našyčji,
Šim žiwnošč pobawa.

Nětk šhromadžena pod šćčju
Je Woža wobrata;
Daj Wóh, so f bđčalnej wutrobni
Šu našč ext wužiwta.

Wč, junu pišćinbže Křies tuch žnjow
We hmyjertnej hodžinje
A rjeknje: Nětk mi pišćinjež jow,
Šćtož mój hyn njebečje!

Duž prošč, so Wožji wušnył tu
Wly šćhodžat, wotik a kěčel
A ty ja brěžně njebeštu
Wly pišćečične hynopy nětk!

F.

Рјековка.

Wly křotkowidne čłowšće bđčžit tak rady na to hładamy, šćtož nam f wěšćym btyčččjom napřecžiwu šćupa. Mly woobžiwamy, a to f potnym prawom, rjeta, kotryž, njebđžiwawšći hmyjereče, ja swoju wóčičžnu njepišćezeljej napřecžiwu bje. Mly křwalimy, kaž ho křewšca, dobroččela, kotryž f poknošće čšćanuyč hrědlow, jemu wot Woša šćowžčenyč, f šćpščemu swojich houbččionjelow dobroččelste wotšćalnja čini. Ale je křuda bđččacželja žona mjenje woobžiwacž, kotraž na wopřiza ja muža a njewuštawa, wjetle šćubnikčji hmyjich bđčžiti pččezgo sašo šćowporebđčezč, tak wjele hacž samože, so bychu wšćitke po móžnoščji pišćitajnje hšobžije? Kotraž muža hama njeha a tež šćowkownje jeho čšćelč bđčžecž pyla a nješćowžinje f bđččom swojiju rufow šćubžije, šćtož jeane křade mozy jeno šćamžca, a pšći wšćčem houbččinje hšobčaršćow tola hišćeže tak někal w rjebje šćžerčca pyla, a to wšćitko lěta doščo! Njeje wona tež rjetowta a matračta pišćipóda?

F.

Smilna wutroba namaka smilenje.

Powjedańčko ze stareje francowskeje wójny.

Poda Jan Mili.
(Poftracojowanie.)

(X f e c k i f t a w.)

Skóza dobrota swoje město namala.

Wulke francowske wójsko běšce na wrocławpuczu i Ruhowsteje. Ale to njebě wjazy to bryšćcžate wójsko, kiz běšce přšeb něto- trymi mězazami wučahnyto. To běšce hromada luda, bje-wšćeho porjada, mohť-rjez bjele-wšćejce brónje a zyrbow. Na poł smjeršnjene, i hřodom cziwilowane, wot Ruhow přšecelěhane, czehnisće wono njelcžo přšes daloke ruhowste runiny. Zyrbowy pobležacu ruhowškim brónjam, tyžbowy smjeršnjacy w štrajšćej smyje.

Běšce tež mjelšća cziřobta, kiz wotbželena wot wjetšćejce hřuty hwoju dróhu czehnisće, dróhu, kiz běšce, kaž daloko wócžo widěšće, i morwyni konjemi, roškamanymi šćelbami, swrčezeny mi wosami a wopušćezeny mi fanonami tož wobhřta. Škutnje potra- cžomachu czi mušojno. Zjadny hrowcžo njepraj, jeno dya a dyš wofšěny jedyň hwoju šprownu hřowu, so by sa někašim bytkom so wobladnył. Ale tam njebě daloko a šćěroto žana kšěža, jeno bēte, hrdne hřehome wodžecce krysće semju. Šsmjertna czišćina knješće, štrajšćina smjerzć wchitšim hrožće.

Tola woni štrajšću dale, přšćozo dale, kōžby na swój šrudny wofšud myšło a njebžiwajo na wobidžěnja towaršćojno. Tón abo tamón, wotpjaty kaž kōžby, hřyžde drje so na jedyň i roškamanych wofšow, kiz tu a tam přšči puczu lěšaju, so by kusł wotpocznył, jeno matu hřiwilku, so by ta nowe mozy dobył na daloki, daloki pucž, kiz jěho wot wotčizny hřelěšće.

Towaršćojno bžěču nimo. Woni wjedžaju, so tón, kiz tam hēždy, wjazy njestanje, jeli so hřydom njelšěnje a hōbu njelžde; ale žadny njewoćšim hřub, so by jemu přšćiwozat: „Štań a pōj!“ W přjedy hacž bē poškledni muž cziřobdy nimo, hēžšće wón twerdy a proit.

Wobžarowalšće jěho něčto? Ně, to niž. W břišćej hřiwizy mōžšće so drušćemu tak šćacž. W jemu bēšće derje, přšćetož nēk njetrjebalšće dleće štrajšćny hřōb žiwicž, njetrjebalšće rěšaty wētr šnjelcž, tež niž šabwelowanje jebateje nabžje. Žeho wofšud mōžšće jemu nělotryžni šawidžecž, czeħobla dyrbjač jěho wob- žarowalšćo?

Tak krosćšće ta maka cziřobta dale, cziřšće a mjelcžo po přšćcžatym hřelšy. Ššōnžno břišćšće so i wječoru, rěšaty powētr bēšće najšōrčšy, přšćozo hřicžšćo pošta jedyň abo druhi a nje- přšćiwōžce wjazy. Šćhōž břišćšće šćelbu mjelšće, cziřny ju wot hēbie, dolešž bēšće přšćēšćaby, tušćamu njelcž. Ššerjebža w cziřō- bže padžšćo nětošy mušojno i semi, šahōžšćo na šprowny wot dalokěho pucža. Wēdy so czi drusy tal wjele na bok winyšću, so na nič njelšćiwicu; — so by jim něčto i pomozny přšćiwōč, na to hēj žadny njepomnyšći. —

Ššōnžno bēšće ho šćiwowato, jašne hřwōdy šćejacu na njebju. Wozjazy šajšćacu. „Njēpřšćcžny wšću nabžju, towaršćojno!“ Jawoka jedyň mōdy wōjač, tōn jenicž, kiz hwoju šćelbu hřišćšće mjelšće. „Napinašće hwoje pošklednje mozy a pomhaješće mi wōhēń šabžćacž. Tudy šća roškame pōšwerowe wofy a drušće drjewo, — wubajcž! Dha šćejemy došć i wōhņej do ranja.“

Ničto ani njelšćiny, kōžby hřabalšće přšćeb so i semi, šćajšće ho, kaž bychu ničzo njelšćiwčeli.

„Dha so tola šćajcž!“ wōlašće wōn šašo. „Njēpřšćcžny hřwōbto, hēwat šćny wšćitny šćubjeni. Žena nōž pod hōšym njebjom hēw wōšnja by naš morica! Njēwēžecze to? Pōmhajcžće mi, towaršćojno!“

Tōn mōdy muž wučšće hēterku i paša a bžšće i pōšwero- memu wōšej, kiz pječž krocjel wot pucža na hřelšy lēšćšće, a rubacž, hacž tal kručy lēšću. Duž pōžaju tež czi drusy přšći- macž. „Ach, wōhēń! wōhēń!“ wōčužko nělotšy. „Špēšćšnje, bratřja, pomhaješće, hēwat wšćitny smjeršnjem!“

Hřišćšće nělotšy ho šćwabacu a pomhacu. Šćhōž mjelšće hēterku, pomhaješće rubacž, czi drusy wuškřowachu hřelšy i wōhņiwčšću a twarjaju hřehome murje šćowowoko. — Najnušnišće bēšće so šćato a po šćwiti palešće ho jašny, hřejazy wōhēń. Tudy nō- poškled wubudži tež tyč najpošklednišćšy i jich prošćeho wōczato- wanja. Š bžiwim jušćanjom šćožšću i hōrzazemu pšćomjenju a postajacu hwoje proste a mōdre šćawy do njeho. Tajša dobrota ho jim dawno wjazy došćata njebē, a i jich cziřšćami mozami roštacu tež jich duchowone; wšćitny pomhachu drjewo nošćyč, wšćitny so wješćelachu, so bē i najmjelšćemu na jenu nōžku žiwjenje šašo wuškřowane.

Tola doško tajše wješće njetrjajšće. Ššōb, tōn najšōrčšy njepřšćcžel, cziwilowalšće jich žakofšnje. „Ach, jeno šćiwicž hřelšā!“ šćyčowalšće jedyň i nič — „šćit by mēk jenicž bōrč hřelšā!“

Wēdy bēšće to wuprajit, dha přšćiwōžajšće ho tōn mōdy wōjač a njelšćšće něčto czežšće na hřibjēšće, šćhōž i wōhņej cziřny.

„Woj, towaršćojno!“ bžšće wōn — „došć njeje, so mamy cšopšćotu; i žiwjenju hřiwšća tež jēdž! Tudy macž njajšo; je drje jeno konjaze a šćierke kaž kula tobu, ale přšči wōhņju wono rošćaje, a dolešž ničšeho šćpšćeho nimamy, budžemy i nim šćo- zjom. Wšćiwajcž!“

W kat woni přšćiwacu, czi wōšy na poš šahōžšćeni mušojno! Š bžiwim jušćanjom hřeriku te wotrubeane kručy, přšćektoču je i tešćatom a bžeržaju je tak do pšćomjenja a šćōzercaju potom te na poš pječšene njajšo, šćnyšću ho na semju, jedyň blišćo přšči drušćim, kaž wozwy, a tak blišćo i wōhņej, kaž bē někaš mōžno, so bychu šćali.

„Derje, dha šćicž!“ šćowka tōn mōdy wōjač. Za čšju přē- nju hōžšćinu šćraž na šć wōšacž a wōhņej přšćiwōžowacž, so nje- hřajšnje. Šćotom paš wubudžu drušćeho, přšćetož to hēbi žabacž njemōžšće, so zřku nōž šćam šćražuju.“

„Nē, nē!“ bžacu nělotšy, „ja wōšnu druhu šćraž!“ — a ja šćecž! — a ja šćiwōšćtu — pšću — šćšću!“

„Došć!“ bžšće tōn mōdy wōjač. „Ša hōžšćinu wubudžu tebie, towaršćo, a ty wubudžišćšć tamneho. Mēčćuj hēbi kōžby hwojeho napšćenišća. W břišćšćej nozy, jeli ju dočšćamy, wot- pocžujemy mi a drusy njedž šćražuju, přšćetož porjad ma byč.“

„Wēčšće, wēčšće!“ přšćiwōžowacu wšćitny — „dobru šćraž, a dobru nōž!“

Pječž minutow poškřšćo wšćitny šćpachu. Ženo tōn mōdy wōjač šćražšće, cziřny hřowabu šćčšćepow na wōhņiwčšćo, hřyžde ho potom tak, so bēšće i šćhribetom i šćehowej šćšćenje wotrō- cženy, i wōšćebšćom paš i wōhņej, hwoju šćelbu na ruzy bžeržo. Wulka cziřšćina bēšće wōšćo njeho. Ženo wōhēń prašćowalšće a czežšće byčanje šćamnyč a smjerzć-šćrownyč přšćcžšćow bēšće drušćy hřišćšćecž. Šćudnje hřabalšće tōn mōdy wōjač do pšćomje- njow a czežšće cšćmowe wōšćowalšć přšćšćpōžowacu jěho bušću. Čšči njelšćōwoni, kōřiz tudy šćja a to kōřšćim šćranju czežu hwojeho hōrja njelšćajšća, njelšćajšća woni šćōry wēčšnje šćranje? Ša tu nōž drje šć smjerzći wutoršćijeni; ale jušćje rano šćapōčšnje ho šašo došći bžēń, bžēń jēreje šćny, hřowu a wōbčšćžneho pucžo- wanja. Wjēle tyčšć, kiz tu bženja šćja, jušćje wjazy njebudža? Ššnadno jich jeno pōšojza wōšćanje. Šćyž i Mōšćow wučšćšćiwicu, bēšće pōkš (regiment) došćowny — wšćo kručy wozjazy, šćhōbšć mušojno, kaž so šćmani šćachy, wšćē wōhņej přšćcžiwōšćje šćnjelcž a přšćewinyč. Ale nēko, po nělotryč kōřšćšć tybžšćajšć, tak

Sy-li spěwał,
Pílnje džěłat,
Strowja ćeł
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swětný
Prez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrne džěłat
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wolpoćni ty.

Z njebjes mana
Njech ć khhmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njeđzělske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerzjz křihćišćišćejćni w Wudyjćinje a je tam ša šćhwórtćětnu pšćehpćatu 40 pj. došćać.

13. njeđzela po šwjatej Črojizj.

Čet. 16, 9c — 10a.

„Twoje žně a frałgų płowom domłhowanje je šrudny křěrluřš nadpabnył, šo je radoweć a wješele na polu pšćeřtalo!“ tuto šłowom móžeće pšćeh dwěmaj lětomaj hižom teřt žnjoweho šwjedženja być. Šrudny křěrluřš bė nadpabnył tehbđ našće žně a frałgų płowom domłhowanje: wójniřta truba jón łanostowajeće a pšćewodžeće, a radoweć a wješele na polu bė pšćeřtalo! — Tuto šłowom móžeće pšćeh lětom hižom teřt žnjoweho šwjedženja być; pšćetoz tamny šrudny křěrluřš kłincjeće hićeće dale, a toł šašo pšćeh našće žně a frałgų płowom domłhowanje, pšćewodžany wot wójniřke truby! — „Twoje žně a frałgų płowom domłhowanje je šrudny křěrluřš nadpabnył, šo radoweć a wješele na polu pšćeřtalo je!“ tuto šłowom je džęńša našć teřt na žnjowym džaknym šwjedženju; pšćetoz tamny šrudny křěrluřš hićeće pšćeho dolkłncal njeje, wón hićeće pšćeho dale kłinczi a wješele a radoweć na polu pšćeho hićeće njeje! Šoj, na tym niž dořeć! Rłunje na naćhiđ žnjach řatrubi ta wójniřta truba ř nowej mozu, a tón šrudny křěrluřš kłinczi řylniřcho a řylniřcho pšćeh našće žně a domłhowanje! Šaj, řćhto wė, hać wón runje džęńša řo ř nowej mozu řašo njeřabėđnje pšćes to, šo hićeće jedny njeřšćećel pšćećitoz nam řo pořbėđnje, mjenunizř t temu džęwatemu a džęwatemu tón jednaty: Šeridřiřta! Šrudny křěrluřš je našće žně a domłhowanje nadpabnył a kłinczi wofjebie džęńša na žnjowym džaknym šwjedženju bolofniře pšćeh našće wutrobja a domy, řhđž řašo młodži

a řtari do pola ćařnu, tam, hđžeć młodži a řtari řo hižom w řozrym wojowanju bėđza, tam, hđžeć teđ žně a domłhowanje, tam, hđžeć řmjerz; žněje ćłowisće žiwjenja, tam, hđžeć ta krawanna žula řemja domłhowa, řćhtoz wot řemje wřate bu, tam, hđžeć řo domłhowa do njejběłřćih bróžnjow, řćhtoz ř nić přjedy wuřymane bu.

„Twoje žně a frałgų płowom domłhowanje je šrudny křěrluřš nadpabnył, šo je radoweć a wješele na polu pšćeřtalo“, to je a to dyrbi teřt našćeje domłhowanti džęńša być! Pšćetoz my wėmy a my dyrbimy wjeđeć, wulzy řaž mali, šo tón ćařa řa řhuty řaž džęńša hićeće ženje njebė, šo ta wójna řa krawanna řaž džęńša hićeće ženje njebė, šo tón njeřšćećel řa řylny řaž džęńša hićeće ženje njebė, šo tón řřađ řa wulki řaž džęńša hićeće ženje njebė! To wjeđšo, to řaćunwajo, dyrbimy řwjecjeć řwoju domłhowantu! A my dyrbimy řwjecjeć řwoju domłhowantu džęńša, wjeđšo a řaćunwajo wuřizřy, wulzy řaž mali, řtari řaž młodži, šo džęńša našća řylnoćeć dyrbi hićeće wjeřćha być řaž botal, šo džęńša teđ hićeće našća wėra řylniřcho być dyrbi řaž botal, šo džęńša našća luboćeć hićeće młiřćha być dyrbi řaž botal, šo džęńša našća woporniwocjeć hićeće darniwisća być dyrbi řaž botal, džęńša, řhđž našće žně a frałgų płowom domłhowanje je nadpabnył tón řa šrudny křěrluřš, džęńša, řhđž radoweć a wješele je na polu pšćeřtalo.

A tola? Řyřćeny našć žnjowy džakny šwjedžeć ř wėnzami!*) Šaj, runje tute wėnzj, wone přėbuja

*) W řwojim domje wřařja wėnzj, winowate wot džęła a luboćeje bomjajeje wořaby.

wšchem, wone prëduja pschëde wšchem tym, kotřiz ani f wušdomaj cžëla, ani f wušdomaj wutrobny nješčyščha tón frudny škërlušč, kotřiz je našče žně a domškowanje nadpadny, pschës woczj do wutrobny nutš, so je tutón frudny škërlušč našče žně a domškowanje nadpadny. Haj, tute wënzj: žnjowje wënzj!

Našče žnjowje wënzj šmjertne wënzj!
Pšchetoz frudny škërlušč je nadpadnyž
našče žně a domškowanje!

1. Tola pak a tola: wopruijmy džať!
2. Tola pak a tola: pschihotujmy nowu rolu, wušhwajmy nowe šymjo!

Knježe, ty pak pomhaj! Knježe, ty baj, so by šo wšchitfo derje radžito. Šamjen.

Našče žnjowje wënzj šmjertne wënzj! Pšchetoz frudny škërlušč je nadpadnyž našče žně a domškowanje!

Za šmjercz je tohu wšala a je prjecz žnjala. Šchtož semja bë, to f semi bu, šchtož f nješčja bë, šašo w nješčju je! Duž šmjertne wënzj našče žnjowje wënzj! — A to tehodla, dotëlj něšto šwët žnjeje, šchtož je wušhwat, dotëljž něšto šwët, šni jeno našči nješčšchëzjeljo, ně, dotëljž něšto našč lud šobu žnjeje, šchtož je šobu wušhwat! Šak praji tola to bibliske šlowo?! „Šchtož na šwote cžëto žnjeje, tón budže wot cžëta štaženje žnječ.“ Něktle žnjeje šwët a f nim tež našč lud wot cžëta štaženje. Tež našč lud! To špónawajmy a to wušnawajmy my je šwojim ludom dženša, bduž šwõt žnjowy šwješčën šwješčimj pod tajštimi wënzjami! Wšimimj tohu, kotraž „poluta“ šo mjenuje, a šwëžimj, rubajimj, porubajimj nješmitilnje wšcho, šchtož mješ nami a w našč roščiznje nješčitšëto a nježrada, tajš n. pšch. šëbičëžimj a šamoprawdowëč, malowëra a pschiwëra, šwëščidnojšč a šwotowšč, šwepotownojšč a nješnješwotowšč, Woha-šapomnjenje a Woha-šaprewanje! Wšchitón tutón njerjad, kotřiz bë pschi tajštim wušhwajmju narostit, tón porubajimj a džežimj tat hiščëje jene žně! Tola tute žně špalmy f wšonjom roščacja! Pšchetoz tehodla šu našče žnjowje wënzj šmjertne wënzj! Tehodla je frudny škërlušč nadpadnyž našče žně a domškowanje! Duž nješwješčimj hišak tutón šwješčën, hacž so prajëč mošëm, šhladujfo f tutym wënzjam: „Šchtož wy, wy drohy ludi padnjeni, šobu fa našč lud wotpocžizili šëze, to my nëč žyle porubachmy, žyle, pschihotujmy naš, našče wutrobny, našč lud fa nowu wuššimj, kotřiz wušhwacž čžemj w dušču, so byčimj wot duščja žnjeli druhe žně: to wëcznje žnjewje!“ Tat prajimj! Tat šlubimj! Tat čžimj! Pšchetoz: „Njemolež šo, Wöh šo njëda fa šmëč wëč! Pšchetoz šchtož čłowëč šyje, to budže wón žnječ!“ — Tehodla šu našče žnjowje wënzj šmjertne wënzj! Tehodla je frudny škërlušč našče žně a štalšč pšëdow domškowanje nadpadnyž!

1. Tola pak a tola: wopruijmy džať!

Wopruijmy džať jim, tym padnjemj! Pšchetoz šo woni wot wójnišëje šmjerczë porubani budu, so je tež našča wina! Wopruijmy džať jim, tym padnjemj a f nimi naščim wojowarjam wšchem! Pšchetoz šo woni tam šo bëžžacu, šo woni tam šo bëžža, šwërnj hacž do šmjerczë, to bë nam f dobyčju, tat šo našče žně tu

f wójnikim wšonjom štažene njebuchu! Wopruijmy džať jim, pšchetoz woni to došonjadu, šo my tu, njëč tež we wójnje, šo my tu tola f 3. rajej we wójnje domškowanju šwješčimj, šo Wöhu džaťu ša šobäčë žonowane a šwadnje šchitanë žně! Duž wopruijmy džať jim, naščim padnjemj a naščim wojowarjam, kotřiz šëja na wójnišëj štrazi, a wopruijmy džať Wöhu! Wón, našč Wöh, da naščim wójštam möz a šwlotëčë, nam našče žně tat štrazowocž, šo něšto domškowanju šwješčimj! Wopruijmy džať Wöhu! Wón, našč Wöh, nam našče šona tat šchëžëdriwje je šonowat te špi šëta, šo je došahato, šëžiwicž lud, wójšto a jatšč, kotřiz je Wöh tón Knješ do naščëju rutow da! Wopruijmy džať Wöhu! Wón, našč Wöh, widjëšëje štrawicž te žně, kotřiz tež my šëbi na šwote cžëto wušhwatit bëčimj, a tola wón nochžyščë, šo byčju štažene byle te žně naščim šonow, ně, wón čžyščë, šo byčju štažene byle te tamne žně, tón njerjad nješbjišči wšchón w naščim ludu a našč lud šdžëžany byš fa te wëcznje žně! Duž pöšta wón wójnu, šo by wona porubala wšcho nješbjišë a rolu pschihotowata fa nowe žně, kotřiz džežbja wušhwowane byčë fa wëcznojšč. Duž tehodla wopruijmy džať, wopruijmy džať šwotowëmu Wöhu!

Wšo, moji ludi! Šabžeržuje wšb tón deščëčit, kotřiz tu a tam šornjatit wotwša abo ječmjënja wuroščë da, šo byčëčë wy džať woprowali, žnjowj džať woprowali wuščëmu Wöhu! Njz tat! Knjeje nanowpat budž! Nnjeje tón deščëčit, kotřiz nam šašëčë fa to pošëdnie domškowanje tutych rjaných bohatyč žnjow, tón naščëmu ludej a wam k temu šwëžicž čžyščë, šo by šo ty, šo by šo našč lud něšto džaťowat, džaťowat šwotowëmu Wöhu. Pšchetoz džaťowanje njëbe to, f čžimž našč lud f wuššëho džëla šjerjëšë te žně, te wšobu, tón wšchëdny špëč, kotřiz Wöh tón Knješ jemu dawawšë, hacžimj nješpšëčëžimj jón wuššëgnjli bëčimj a jón wuššëžëčëž čžyšču, džaťowanje njëbe to, abe morkotanje, morkotanje na cžëb, na wójnu, pschëžimj Wöhu! Tehodla, šo byčimj špónalji, šo, šchtož mamj, wot Woha mamj, a šo, šchtož šimj, wot Woha šimj, tehodla, šo to špónalji byčimj a šo Wöhu džaťowati, tehodla pöšta Wöh tón deščëčit na tutych wójniščich žnjach. Tón deščëčit nješchitëdže tat tež pschipadnje runje do naščich žnjow! Nj, Wöh pöšta jón, šo byčimj Woha ženje nješabnyli, nješapomnili nëtkle, ale na njëho šladali a na njëho dobroty cžakali. — Duž tola a tola: wopruijmy džať!

2. A duž tola a tola pschihotujmy nowu rolu a wušhwajmy nowe šymjo!

Šduž wušhwacž čžemj, džežimj mëč rolu, dobru rolu, čžimj rolu, pišdnu rolu. A šlaj, tuta rola šg ty, je našč lud, je našč wötäny kraj, haj, je žyle šwët! A šlaj, tuta rolu pschihotuje šëbi Wöh tón Knješ wëtkle we wójnje pschës to wšcho, šchtož šëbi runje hižom našpomnëčimj! Wón šëbi ju pschihotuje! Šotowa wona hiščëčë njeje, pšchetoz wójna hiščëčë pschëžë, pschëžë je! Šotowa ta rola hiščëčë njeje! Wona džežbja pschëžë hiščëčë šo pschihotowacž! Šlaj, tehodla nadpadny našče žně a našče domškowanje frudny škërlušč nëtkle k tšëčëmu rajej, a to tón ras, tón najšrudniščij, najštytmiščij. Duž tola, tola pschihotujmy my nëč rolu, nowu rolu, šwotowëmu rolu a wušhwajmy nowe šymjo!

Šak to čžimëč? Za šniša, kotraž je nam tón tešt fa tutón šwješčën data, ma tež ša to dobru radu, tu

jeniczkę prawu radu, a tuta płaczi wulkemu faj makemu, bohatemu faj kłademu, kózdemu! Duż potajim: Szibuj swojjej kolemi a modł ho a wołaj w potornej, potutnej modlitwie: „Swot we mni, Wożo, czjitu wutrobu a daj mi noweho wśeho ducha!” — „Knięze, wucz mje czinicz po twojej woli; pschetoz ty sy mój Wóh, twój dobry duch wjedź mje po prawym puczju!” — „O Knięze! pomhaj nękl! O Knięze, daj, so by ho wschito derje radżić!” — Tak so modło skutuj, dżelaj, wojuj! Tam, hđżej je ta rola wutroby pschego hđchde nječjita, tam pomhaj ju czjiczeć i modlekstim duchom, hđwđ najprjedy pola hejje ju tak wuczjicził sy! — Tam, hđżej je, dżelo na polu abo domach njebofonjane, dotelž bu te mozy pscheblabe, pschjare, psche mlode, tam pschjinaj ho bu i schelczjjanstjej mozu! — Tam, hđżej ity njeprschecel wuhywa njerjad na rolu wutrobom, na rolu swojbow, na rolu „luda, tam ja-krocž a sadžewaj temu wóz swojeje wery a lubosce, wóz swojeje lubosce k Wožu, k houbuzlowjekam a wotznemu trajej!

To czjiti nękle, hđwđ woźna najmóznischo howri, nękle, hđwđ wo to dže, hacž wořamany abo budženy sa-hubjemi, nękle, hđwđ so rošbudži, hacž wořanjeny lud a kraj, swojba a dom, czlowek, žywy! Haj, moji ludi, na tym nękle je, a w tym njemol my ho a njeđaimy ho molicz! A duž njeđaimy ho tež nękle w tym molicz, schtož je kóždeho swojata pschjiblichnošč, hđwđ nękle wotznuy kraj, najš drohi wotznuy kraj i tebi pschjitiupi a hebi wot teje wuprobny, schtož ty wyšče mašč, schtož ty parowacz móžejš, hđwđ wón k tebi nękle je swojjej wojni-stej poźjontu pschjigabž! Tu dawaj, schtož móžejš! To tež reka: hynjo wuhywacz, dobre hynjo wuhywacz, kotrež dobrny plodow wunješe, kotrež so bu tež te plody wunješe, po toczymiz ho tak žehymy! To dobyče a tón mēr!

Wšes lud džeja pschi tutej pjatej wojni-stej poźjontuy wšchalec naschitaraze swoja a powječe. Tute žu tak wo-hidne a pscheradne, so werno so bycz ša, so řu mjes nam njepchecelšy pošli, kotřž tajti njerjad wuhywaju. S itymy faj i tymi, kotřž, wot nich samježeni, do jich trubny trubja, won i wotzneho kraja, won i tuteho swojateho wojowanjo, won do pobiczja! — A schtož w ludu je a praji: „Njepožejuče! woźna psches to jeno dale dže!” beda temu, beda, wón je pscherabnik a lępe by bylo, so jeho nascha droha, i řewju nařycjena wotzna jemja pšto-mila njeby! — A schtož i wojałow a i wojšta tak pišče abo tak praji, jo poźjowacz njepšimny, beda, beda temu, tradžy beda, wón je pscherabnik a niz hódny, so nořy drařtu rjekowstju, mjecz ryčejšiti! — Tu, moji ludi, tu rolu pschjigotuječ, dobru rolu. Won, won i wutrobny, won i kraja, won i domu, won je swojby wšcho potajni-stwo a heščerstwo, wšcha nařabnošč a řkupoč, wšcha wojošč a heščiznošč, wšcho řaprėwanje, wšcho řowanje! To wšcho won! A nuts, do nař nuts wera, uwa wera, lubošej, nađžija, řwera, řwera a řašo řwera, řwera hacž do pořlednjeho krajšča, řwera hacž do řmjerče! To budže nowe hynjo, to budže dobre hynjo! A Wožu, Wožu budže so tutón wuhyw řpodobacz a won budže jón žohnowacz a wjele, wjele ploda dacž!

Moji ludi, so by Wóh tón Knięz to moři, so by Wóh tón Knięz moři žohnowacz a wjele ploda dacž, hejče, teřobla je twoje žně a řařdny plodow domřhowanje řwubny řherřuř nadpadny, tak so je radošej a wjele na polu pschjitalo! Hejče, teřobla tute wěny žnjowe wěny!

Teřobla nasče žnjowe wěny řmjerne wěny! Duž pař tola a tola woprujmy dżak! Duž tola pař a tola pschj-hotujimy nowu rolu a wuhywajimy nowe hynjo! Tón pišd, tón budže nam wot Woža daty: to dobyče, to dobyče! Tón mēr, tón mēr! Ĥamjeň.

W. w N.

Wótczjnska modlitwa.

Knięze, budž i nami!
 Nawod, rěč a wěru
 Šdžerž nam i wotněnej řwěry,
 ř o h u j řerbiřti lud!

Knięze, budž i nami!
 Wřchjudže řtradi řwoža,
 Twoja ruka Woža
 Šch i t u j řerbiřti lud!

Knięze, budž i nami!
 Štóbč řo na nař hori,
 Ty pař, řiž nař řiwori,
 Š d ž e r ž řwój řerbiřti lud!

F.

Šmilna wutroba namaka řmilenje.

Powjedaničo ze stareje francowskeje wojny.

Poda Jan Mili.

(Štónženje.)

Hđwđ ranje řwitašče, wofachu alarm. Šchtož bē hđchde pschi řwjenju, řo polbeče. Šchelcjo abo ředimo pař wořladu ležo, woni beču wšchemu řorju cšehniř. „Derje jim!” džachu nęlotji řami pschi hebi, a potom džechu dale, pomaku a řwubnje k wječor-nej wořborstworije. Raž wčera, tak beču tež dženša proře cžeka, wopuščjenny a wořamany wořniřti grat jeničše, ale njemolne pučjni.

Do předa — domoj — řo pomaku cžumpachu, do předa wčjitzuy řhabachu. Nařad řo žone wóčto njewořlabny. Tu — řalkinca i dalosa řura-wořanje. Raž wot njemjedra trječena, pořasta mała cžjřobta.

„Dale, dale!” wofače řan. „To řu řořařo, řnano nař njewořlab, hđwđ řpěčnje dale řhwatam!”

Dale řhwatače mała cžjřobta, tak wjele hacž řbade mozy to domořču. Ale to bē podarmo; řchto žo jich řhwatanje pornio řpěčnuwožji řonjom řořařow. řura-wořanje řlinczejde pschego blize, bōřny beču jich řořařo wořbitupi, a řtrajenje řlinczejde jim do wšchom: „Šteječe, řo pobbajče, řeči řeje!”

Haj, ječji beču. Wčh pořlednja bēbi bu jim wotewřata, řwuj jim je řchřymami řwjananej. Řonž řchřyřa wja řořad do ruzow a nękl džechje w řoku nařad. Šchtož w řoku řobu njemóžejše, bu řobu wlečeny. řan pschjimmy řo ředta swojejo cšwilecja a dječejše řo wjeržje, hđwđ wožny dořtupacz njemóžejše.

Ša pař hōđžiny pschjindžechu do makeho měřacřta. Wřchb jenej wjetřej řhežu wořjredž męřta řařtachu. Wčh nawjedowař řkoczi i řonja a džechje nuts; po řetorych minutach pař řašo wuřtupi.

„Šatřičiči!” wón i řtótta wofače.

Řeči řo do řwnta řewřachu. Wjeř tym so wořazy řwioje řteřby natřowaczny, wopřinaczu druhy řatny jaki a wotřwřachu jim wutroba. Hđwđ na řana rjad pschjindže, pořasta řo biřat i wšchom na řkorym rječjařtu, — a řižom wuřpěřtrejdu řo ruzi, řo bčhu jemu jeho pčhu wřati; duž pschjijcha řable wořeřiti

injes, kiž mejejsche wotfnamjenja generala. Wón pojasta a ho prašedejše: „Ščto ludw činiće?“

Nawjedowar sojawo pomjealče jemu, ščto bješe ho stalo. Żelniwje posladny general na jatych a wožebyje na Żana, pšči kotrynž steješe. Duž pšchedrje ho taž bješt pščeš jeho myšt a jeho šubra wotetwi ho k wurajej spobitwanja. Zola nejprajejsche ničo hač: „Sejtmano, jawrěj tyč jatych, tehole pač čžu šobu wjac, trjebam šahrobniškeho wotročła, tón hłabla ho mi lubi. Żwano, dowjedž jeho na mój hrb.“

Żedny wulgy brodaty starj Ruža stupi na to k Żanej a džešče k njemu w tym, so jeho fa škorat pšchimny: „Ty šy wumóšeny, kapitá žiwju jašu a pój ja mu.“

„Wumóšeny? o mój Wožo!“ jawoča Żan, a jeho blěde woblicho ho k wješelom točłsku šaczetwjent. „Ze mje tón general ...“

„Haj, ščto dha hewat“, wotmolwi Żwan, „a něč pšchimú ho mojego heda.“ Wóryš bještaj k bliskoleže sojawo a teč k męta. Něč džejsche Ruža k Żanej: „Widžu, so šy špročnu, hrdi ho šabj na tonja, mamoj hiščeje ščětry trach puča.“

Żan šłěje na tonja a duž lečeščaj w špěčnym kotžu dale. Ša šchwórcž hodžiny pšchidžejčaj k wullemu rjanemu hrodej. Na knježim dworje šłoci Żwan k tonja, ščěny teč jateho dele a dowjedže jeho do knježo hrodu. Tu bješe jemu deje, pšchetož jěšč a pičž mejejsche tam došč, w čłopkej štwicžaj mójšeje hěbžeč; ničo jemu nejepobrachowalče. Žemu bješe taž wo šnje, a wón njewjedžije hewi pšchizny tojšeho pšcheměnjenja wujah-nič. Ach, tač deje jemu dawno byto njebe!

Wóryš pač dješeje wujahenje došč. Ščuzjownik šastupi do jštyw, so by jeho k generale dowjedč. Še šaczučom wutrobneje dżalownoleže šastupi Żan do knježoweje štwy. Wubojčšiwje rěčejše tón k njemu tačle: „Ale je dha móžno, so mje wjazj njelanječ?“

Żan poškrutaječe nutnje, dżiwawaše ho žam pšči hewi, pošlabny jašo wótrčšo na generala a duž wurprašny: „Wój Wožo! Wšy to šče, knježo? O mój Wožo! tón ranjemj wuščt, kotrehož tešby w šłěku nalotachmy?“

„Haj, Żano, tón šym, kotrehož namata a hladaje, kotremuž šamu lubošč a dobrotu wopofajowalče, — haj, mój šyno, tón šym“, wotmolwi general. „Wohu budž dżal, so w prawim čohju do męta pšchidžedč a tebe špóšnac a wuščłowym dutočž, kiž či tešby dach, hduž hewi w božemje prajachmy. Wšes njeho — pšchizaj šmęžaj — „njebudžič tebe špóšnac, pšchetož tešby bješe ty hólčez, něčto šy muž!“

„A Wšy bješeče tešby šanzowiski wuščt a něčto šče rušowiski general?“ džešče Żan.

„To je bóryš wujahnjene“, wotmolwi wuščt. „Wóryš po wóinje wopuščejšč žanzowalče wójšta, wótrčšič ho do šwojeho wóšnego kraja a šym něčto general, so byč mošč tebe wot šmęrcze wumóž. Škač mje to šnješči, so móžu či šapčacič, ščtož šy žunu temu wobohemu, ranjenemu wuščtej dobrohe wopofaj!“

Żon wosta nětotre tyženje w hrožde šwojeho dobroččela, kiž jeho prjebw to ho njepuščiči, hač njebe ho po štracholečaj a próžj wótrčopuča k Wostnow došč pošliti. Potom wuščiči jeho domoj a wobbari jeho nanajšobajščo je wščěm, ščtož trjebaše: — š pjenjelani, š drastu, wopišimami, š jenzm šłowom, se wščěm. Żwan wješeje jeho na šanjach hač k póškim njelam. Špěčšimje lečšiču tonje po baločiš ruzinach.

To doščowom a frynow jawelani, hědžeje Żan na šanjach a njetrjebače Żwana k špěčej napomináč. Žón šapraštwalče k ščudom, so tonje a šanje lečšiču taž myščiča. Wo nětotrych dnjach bještaj njelij najęstoj, hěžž mejejsche Żwan w božemje prajič.

„Tyžas króž wjele dobrohe twojemu dobremu knješej“, džešče Żan je šyšłojtm wóščom. „Wraj jemu, so nišby njepapomnuj wščo dobre, kiž je mi wopofalac; so budža domach štanje tš wutrobny w luboščji fa njeho bičž a wo jeho šoože Woža prošęč.“

„Žane šłowčžo nočju šabyč, lubščinjo mojeje dušče“, wotmolwi Żwan a tčóžejše wopšjet jeho ruku. „Teč my budžemy na tebe špomináč a fa tebe ho modbič.“

Żwan ho wórcži do Rušowłeje k šwojemu dobremu knješej, Żan pač šwotalče domoj k šwojim lubym. Wobeju, nana a macęž, nabeščiš štrawcu. Š najwščěnjaj radobčju jeho witaščaj, hduž imaj wjele pobeščanja pomjealče.

Żan njebe pšchemjele šlubit: Wščědnje wuščže wutrobna próšwa ščoj wutrobno f ščęžki wušelera pščed Wóži tón, hęza mobilitwa fa dobrohe generala, kiž dżalownoleže njelanuwšči, jenicžkeho šyna tuteho doma wješe šmęrczej wutorče. A tač dopielni ho, ščtož Širach praj: „Ščóža dobrota šwoje męstno namaka!“

— Š ó n ž . —

Wšchelake k blizka a f daloka.

* Š Driježďan. Wšččež roč budž wščěm pšchedjelam Driježďanskich Berberšich Kemščenjow wosšewjone, ho do dženja, njedělu 17. šeptembra, w lubej ščijšnej žyrwani šašo hęrbšta Woža hęušba wotmeje. Ššwajatu šponješč šmęje k šaradž Domawčta f Wubelstę, přėdowarje pač k šaradž Něšbarsk f Porčichj. Šremščenje ho, taž hewat, dopoldnja 1/2 šhodžin šapozčnje. Wšo bohate dželbracze lubych Driježďanskich Ššerbow fa Wožim blodom, taž teč pšči kemščenjju ho wutrobnje prošy.

* Š. wójšta poščonka je ho něčto wupřawa. Šaprijanje na njw móže ho štač hač do Š. oktobra pšchipočdnju w 1 hodž. Tale Š. wójšta poščonka ma šwoju wóšebitnu majšnostč. Wščiči njepřččejše djeřba wuščęč, so my domach wuščęč, so my šabj naščeho wójšta štejmj. My djeřbim wuščęwędčiči, hduž maja našči wjazj tajte čęžłoty a nabeščiš njęšč, so mamy štratu wolu, pščętracč a naščim wójštom pobjery špoščič, na kotruz mōža šwoje dalšče dobyčje twaricž. Šyle wopacšny by tón napošlad byč, hdy by něčto prajič čęžł: ščto pomhaja pščego nome poščonki, hduž tola wójna k žanemu šłnzej njebóšče. Njunje rjany wunofčł teje poščonki móže nošč k m ě r e j domješč, hač hdy prjebw. Žato ho wušt wušpęč přnjeje poščonki šewi, ho f prawom wo dobyčju rěčejše, kiž ho hōdnje dobyčžana na bitwščęju pšchijamłaje. Wadžijamj ho, so budže nowa poščonka nowe dobyče naščeho luda domach. Šk temu djeřbi ščžby po šwojich mozach pomhach. To je jeho šwajata pšchizšwšćošč. A hduž ma našč hęrbšči lud wot šastaršta tu dobru šwalu, so je wótrčšinjy šmyšlęny. Wopofačšny něčto šwoju wótrčšinstu lubošč a njęč ščžby šwoje nalutowanja fa poščonku šapřicáč da. Ščtož ma nalutowawšče šribi, njęč f nini na šwoju nalutowanju dje, kotraž wšchitno dalšče wobštara. Teč na póštach móže ho fa poščonku šapřowáč w tčch wjach, hěžž žana nalutowanjenja njeye. Wudwšta nalutowanija wudana teč poščęłne papjeru po 2, 3 a 10 hřinowach. Tam móže šchidžiči, hduž do Wudwšćina pšchidžče a na nalutowaniju dje, ho teč wobdžęłič. Šk temu žanęch štrach fa pjenjej njeye. Ša jich wšłofčž žyř štat rušje, a šabanjenje f 5 procentami je ščęšče hač hđže drubdže.

Sy-li spěwat,
Pilnje džětať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swatok
Zradny je.

Za staw spróny
Napoř mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwoš da.

Njech ty spěwas,
Swěrnie džětaš
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty,
Duři daty,
Wotpočń ty.

Z njesjes mana
Njech čí khmana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

Sserbske njedźelske lopjeno.

Wudawa ho teždu hobotu w Smolerjez knihicizickejni w Wudyřinje a je tam ja šchwótkětnu psychopatu 40 pj. dostacě.

14. njedźela po swjatej Trojizy.

Mat. 1, 5—8.

Našch cžař je křuty a ho řda, kaž bychmy hiřceže křutniřim cžařam napisćežiwu křmatali. Š temu durbimy wobróńjeni być. Jatuš mjenuje wobróńjenje, kotřehož je nam trjeba: mudrošć. Šćhto řeta mudrošć? Něřkito druhe řiwět, něřkito druhe řiwjate piřmo mudrošć mjenuje.

Mudrošć je nam řkšesćizjanam trjeba.

1. W čim wobřeti?
2. Šćhto ju dawata?
3. Šćhto ju dořtanje?

1. Ššědjenje našeho cžařa ja tym dje, řebi pravje wjele wědomořće nadobych. Wutnyć je řebi našeho cžařa. Do přěbta njeřkřidělař, hdyž řebi njeřby dobreje wědomořće nadobyl. Duž je tole přozowanje dobre a pšhipořnacza hódne; pšćetoz ř tym řo na řřobjeńt pořbějnejř, řo mžeř řebi wotmołowjenje dawacě na prařenje, kotřez nam žiwjenje řtaja.

Alle řu hódžiny, w kotřyřž nař wřřa cžłowřta mudrošć wopuřeča, hdyž naše wjeđenje na prařenje wutroby wotmołowjenje njeđawa, hdyž je naša wutroba njeměrna a řtustniwa. Wly řo přořni čzujemy; nařpěřče nam pobračuje. W tajřch hódžinach mže nam druha mudrošć řama poměca, mudrošć, kotřuz nam řiwjate piřmo mjenuje.

Mudrošć je, řebje řameho pořnacza a řiwje braři řačzawać. To nawuřnejř rořpominacž wobjenja

Bože, řrořymiež jeho puče, kotřez řu nam huřto nje-řrořymliwe. Mudrošć je, řnac Šbójnika, řiž je wřčijřok, nař řeřřnitow řbžnyř čzimeč, řo jeho řrej na Wolgatba řa nař pšćelata nař wucziřeři. Mudrošć je řřobjenje po wuřtim pučz, pšćes wuřte wrota na pohłabanju na wot-řtynjenu řonž. Mudrošć je prawe žiwjenje, řařež řo řiwjate piřmo mjenuje a wobřiwje.

2. Něřkito řebi mudrošć bračř njemže. Wona řo nam dawata. Bóh ju wobradza jato dar řiwjeje hnady. Bóla Bóha je wřřo hnada. Pšćes tole pořnacze byna řkšesćizjan mjěniři a ponizniři. Łon řo potom wjazy njeřordži na řiwju dořtořnošć, ale dořořmi to řiwow: ř hnady řym ja, řćtož ja řym.

Ř Bóhu pať mžeř ř prawe dořerjenje mječ. Wón je řimilny a dobročiwý. Jeho řiwěnošć je wuřta a bjes řonza. Řičož druhe řačž naše nařpěřče ma wón we wocžomaj, řež tam, hdyž řo nam to njeřda.

Wot Bóha wřřitřto? To wěrić, byna cžłowjeřeř cžeřto (řřt. 7). To cžłowjeř rad dze řež něřkito póbła cžimeč. Wón dze řež něřkito póbła być. W tola pšři tym wořtanje: wřđitřto je wot Bóha. To nař naše nařřonjenje wřđěbje wuczi.

3. Tole pořnacze, tute mudrošć mže řeždu dostacě. Tute mudrošć njeje dar, kotřyř dze Bóh jenoz wurjadnje wuřćeři. Bóh dze ju řeždemu řřeđerje dacz. Šbž- nošć je řa wřđiřki cžłowjeřow pořtanja, duž řež mudrošć řebi ju dořubje.

Jeno jene je wot Bóha wuměńjenje řtanjene. Wěrić a niž dwelawacž (řřt. 6). Dobre džeřo pšřiděbje ř řiw- jemu nanej a mačeri ře řiwjimi pšřřtwami ani njeđwě-

lujo, jo jemu staršej pravo dataj. Naschim džetcom dyrbinu go runacz, honyž t Bohu psichindžemy.

Alle kat hujto pobrachuje prava wera! Kat hujto psichindu potom wobmyšljenja, hač Boh na nasche lepiče džiwa. Kat wjele małowěry w křesćeljanstwie!

Duž prošymy: Boh čyž hnadu spowězjeć, jo hychmy pschezo bóle rofiki a pschiberali w mudrosći, kotraž wot horčach pschindže.

Samjei.

Witauje naschmy.

Dy i njebež žohnowana,
Ma wjeřlach bohata,
Dy i pšodom wobczěžana,
K nam witaj, našyma!

Dy žahle křoncjo smilich,
Přód swajich i njenahca,
A i barnej ruku žiwich,
Schtož twój dar potreba.

Dy w swojich pruhach mika
Ma kufach, jahrobach.
Schy w swojich křetach žywa
Wo horach, po dočach.

Ma barbach hichče kražna
A i křychčejcom debjena,
Kaž wylčna družka kražna:
Nam witaj, našyma!

H. Z.

Boh wukřyscha modlitwu wěrjajeho.

W jenej malej wěy běše něhdy pschod wjažornymi lětami jedyň kras žyw. Wón bě sprawna a bohobojajna dušča a žiwješe hebe a swoje džěči tak wot swojeju rufow džěca. Pschezo mžěšče je i drahu wostaracz a ženje njetrjebachu hčóne lehnycz hč. Zato pał Boh luby knjes i drohotu žyly kraj domapytšče, pschindže tež wón do wulkeje nuly; pschetož hčě bu drobi, a tak mnohy, kotřiž přeby židžane žiwjenje wjedžechu, do nuly padžechu a na drahu wjazaj tat wjele wozič njemóžachu, a tehodla džěto jara pomazu džěče.

Tat běše tuta swěrna dušča čašto tji, hoi swano schtyri dny kras džěca a jeho džěčakta, kotrych měješe schtyri, chychu tola jěč. W tutym čejšim čašu pschychž wón sforo swoju nadžiju. Njžom dotho bčěm jenož polwku a huchy hčěb i jěži měli. Haj, nula pschego pschiběrače a tak dyrbeješe wón napohlebi swoju domjazu nadobu pschěbač, jo njebychu trjebali hčodu wumrjecz. Se staročju a čježič wutrobu lehašče ho wón wječor, a i njej wón rano šašo starafše.

Ma jenyum daju pschisťuri i njemu jeho najmčóšče džěčo, jeho šilěta Marušča, a pschija jeho ruku a prajěše: „Křěb! luby nana! křěb!”

Schylu stupachu nanej do wočow; tola ničt njemóžěče je tetčez, hač tón, wo kotrych rěla: „Wotaj ho te mni w čašu nuly, ja čhu cje wumóz a ty dyrblíš mje křwalč.” (Wf. 50, 15.) Wotny frubnolčje wotpořaja ju wón je hčowam: „Tute ranje njemóžu wam pomhač, tola i wobjebu mžěče ho wčje do wole najčez.”

„Tola i wotak, luby nana, křěb dostanjč?” džachu džěči.

K njeju potaja nět nan a džěče do swojeje tomorki, padže na swoje toleni a džěče tat i swojemu Bohu: „Ach, luby a šilny Boho a Wótčej! moje džěči hu wšak tež woje džěči. Dyrbjač ja nět tu frubnu widčez, jo bydu hčodu wumrjete? Wšto ty ježiwjech, a tat mžěch tež mi a mojim džěčom křěb dacz!”

Zato bě ho wón tat i Bohu wotak, měješe wón nadžiju, jo Wóž jeho wukřyschi, a tat ho tež sta.

Njžom ja pot hodžimy pschindže jeho starča džowka Leika i njemu, prajizy, jo čže jena žona i nim porčezčez.

Zato tón krawz bo jstwu stupi, wuhšada wón jenu burowtu, kotraž ho jeho prajěče, hač hebi swěri, jenu kufaju sa nju a ja jeje džowka sešič.

„Lube rad!” džěče krawz a nucžěše ju i požbydnjenju.

„So pał byščeje wy wjeřšolčo džěčak móhli, hyn wam nčěšto hčodu pschinjěka”, džěče burowta bale a wja hčóž forč a badži žyly pokrotu hčěba, hadči křupow, pot křilka hčochu a křanu butry na hčodu a nčěšto počeža.

Kajta wjeřšolč a radolč knjeješe tudy! Njž hčowa nje-mžěšče nan prajicz a wotmolowicz je hylfami.

Burowka ho nět prajěče: „Schto ma to na hebi?”

Nět powjebaje jej krawz a rostkaje jej wchjo hač nanaj-drobničho.

Schylu radočeje wšakšče burowka, jako wona wo nuly křychěšče, a wjeřšolč ho we swojim Bohy, jo je tat jenej křudej swóhje pomhača. „Wot nčta njebyrbicze wy je swojei swóhju žanu nulu ččewicz. Tat rucze hač wam nčěšto p-brachuje, pschindžče te mni a wy dostanjče. Schtož potrebačče. Dha budžče tu w wožim mjenje a špuchčezče ho na moje hčowa.”

Wschizy badžechu na swoje kolena a džatowachu ho Bohu, kotryž nam wščem i noma pschimořa:

„Honyž je nula najwjeřšča, je moja pomoz najšilšča!” Abo: „Wschiztu swoju starolč čhřěče na njeho, pschetož wón ho sa wot šara.”

Bože setkanje we wulkej wótnje.

Š m j e r t n a p o w j e č č j .
(Wotčazowanje.)

Ma Wačče prajenje dyrbu Wam i swojei wulkej bololčji džělic, jo je Wačš mandželstwi 16. novembra 1914 we wojowanju pola Wjchhoote padnył. Za buč tehdom šam čježto tranjenu a duž je wosjwjenje kompanije wotako. Wobužel Wam nadrob-nižo pišacz njemóžu. . . . Mi šamemu je bololč, jeho parowacz. Alle kat wjele wjazaj šče Wby šhubita! Za i žyčej wutrobu i Wam čaju. A nčto tón dothi čaš čšawanja hjes powječe. Schto čje to pschětracz dyrbeli! Šladajče ho swojei wulkej bololčji na teho Šbóžnika! Wón je ja naš wumrjecz a „wja na ho swoje bololčez”. Wón naš i lubolčju lubije, kaž naš šabyn čłowjet lubowacz njemóže. Džetčje ho teho knješa Šeluba. Wchij jeho wutrobje je mž, položenje sa křžbu bololč, mž a notčjenje tež najwjeřšče frubob. Wudžče temu wulkemu, kraž-nemu knjeji, kř je nam štajnje hčitlo, poručenja.

Šejtman na mandželstwu padnjeneho džěčakčerja w pobšpłach.

* * *

9. septembra 1914.

Wšybolčezčejena knjeni!

7. septembra, jako my wot ranja schtyřoj wo wojowanju pola Pierre Morraias, 15 kilometrow wot Chalona, ležachmy, je Wačš wyšolčezčejeny knjes mandželstwi popořdnju we 2 hčóžinach w naj-

prędowym rynn ruku pšči ruzj so mnu wojnu pódla nje ryczeńku smierc j a swojeho kraja, a swoj wótznny kraj, a swoju smójbu a swoj dom paubnyk. Wdělce by wón, hdy by žnyj wo-
stał, železny kšyž dostal, ale něto ja hinał niemóžu, hačž Wam
prajic: Wobrocžecje ho na kšyž skryvstuhowy, kotryž sa naž cze-
pješče, doby a wumrije na kšyž. — Šćórto kšutne myšle kšyžž
! nam rěči, wón rěči wo czerjenju, ale wón ho tež brychčej
w dobyczerke kšwětinje. Wj wšchizny jako kšchělčijeno wěmy
je žesjž skryvstuh wot mornych šbudženy a so budžemy tež
my w nowym žiwjenju tchóžecj.

Tak pšče wniak wulkeho generala Noona, kotryž je pošdžiščo
tež na swoju ranu wumječel, na widowu swojeho hejtmana, teho
wumwězja Šfannšchmidta, j lagazeta.

(Pšchichódnje dale.)

Boža rada a dželjenje.

To Boža rada postaji,
So lubych žiwjaski na jemi
Šsmiercž dželji;
A tola ničžo hótče njei,
Šačž hdyž žnyj smiercžecje božnje hjej
Njež mēti.

A žaba Wóh saž wot tebe,
Šćtož jeho mikožč daka je:
Žnyj twojczy —
Čež sa kšótki jeno šbaleny
Tu na šwěcže ty w šyřach šy
Wot šwojich.

Dla nič drje tšchne šbychnjeička
Now žórlieč želna wutroba
Mētk imjeje;
Ššo špokož pač, tež mój čjaž dže,
Šdžsž šyřny čši, kšž wonejšče,
Wóh trjeje!

F.

Miřak

abo

Šćtož cžłowjeł hje, to budže wón tež žnječž.

Powjedanučžko ja mžodych a starych
wot

R. Sulmana.

Pr ě n i t a w.

Štož pruta šonuje, hidži swojeho syna, štož jeho
pak lubuje, tón jeho z časom šwika.

Pris. Sal. 13, 24.

Šle je, hdyž šu starčiji tak njerobni a swoje dželčji njerow-
čehnjeja w bohobojščej a napominanju temu šnješej; ale tež šle
je runje tak, hdyž nan a mačž jenajšeje myšle nješlaj pšči wo-
čehnenju swojich dželčji, hdyž mačž to šwial, na čož nan bórčži,
abo hdyž nan thósta, hdyž mačž jamowězja a polčka. Tajle wo-
čehnenje žanyč dobyčž pšobow njenješe.

Miřak bē jenički šyn swojenu starčewja a tehodla wot wo-
beju jara lubowany. Wón bē herba nanowemuž lubow a jeho
mjena, wón bē pšchichódnja šepera mačžerje, a tehodla wobeju
wutroba radošč. Žečo nan bē rošomny muž, čžyšče a šlad-
ašče tehodla na to, jo by jeho jenički šyn něščto prawe a bučane
nawuškž, dželčewje jeho k ščuši, a proščewje wučžerja, so by

na njeho kruty byč; tež šemšče nješmēdžewje žanu nježelu štom-
džič, jato dželčacž lēt štary bē. Wón šam pač w domje šladajšče
na pšchichóščč a poščuwšočč, a loho ho nješta, jo nan nje-
thoštan wostaj, hdyž bē Miřakl khač abo njepoščuwšny byč, abo
hdyž jeho wučžel na šenjošč štoržewje.

„Ty tola haru čžiničž“, bórčewje mačž, hdyž nan Miřakla
čžow dla j prutom naščimta, „ty tola haru čžiničž kaž ščupny;
wón je hšchčewje njerowomny, čžataj hačž naroščew.“

„Njebudž dželčewna, mačži, a njemyšl tak wopaki“, dželčew na.

„Kož jo čšlowjeł w mšobojšč pšchuwčž, tajk wostanje. Pšchž
jeho něk k dobremu nawjedomadž nočžewčž, tak došho hačž je
mačž, potom hdyž wotročewje, dha čže njebudže poščuwčžacž, a ty
njebudžewčž mōž nab nim dobyčž ani je ščowami ani j prutom.
Wšž mamoj teho jeniččewšo, a durbjajšl tón hšchčewje njeroradžny
byčž a naroščž kaž čžernjowu kēč, to by mi tola hórje čžintko,
hačž hdy byčž žaneho dželčewja njemēč.“

Ale mačžerje šo tajšle rěče nješpodobadžu, a wona mēnjewšče,
so jeje šynk tak lóby njeje, a jo šo Miřakšewj wšchšle nješočžinič
pšchewibžewčž durbja, dolež je wón jenički, a jara lubojne dželčew,
a mōže šo tak šewje pšchimtojewčž.

A to tež bē wěno. Miřakl, tak mačž a ščabny hačž tež bē,
dha tola swoju mačž wobšnješewšče, jo wona čžiničewje a čžiničž
durbjewšče, ščtož wón čžyščewje a šo jemu lubjewšče. Šdyž tež bē
mačž drubšy na njeho ška a jemu j nanom šrožewšče, dha pšch-
bēža wón k njei, majšewšče ju šočžew a dobrešew šo j njei, tak jo
wona jehw nješlalk šaby, a we šwojim ščupnym wješewl k njemu
dželčew: „Ty mój luby šočšiwito! — ale šo jeno nan nješoni, jo
šy to čžiničž.“

Ššwarjewšew nan, jo je Miřakl nješpoščuwšny a čžiničž nje-
dže, ščtož ma šalane, dha jeho mačž bórly šastupi, pšchewčžimo
nanej poštanu jo kušajajo: „Tón woboi hólž, wón mōže čžiničž
kaž čže, dha čši njeje ničžo prawje.“ A runje kaž by wona j žyřek
wozu wščo dobre wuturpšč čžyřka, ščtož wón na nim twarjewšče,
štoržewšče a šwarjewšew wona, hdyž šamaj bēšchaj, na nanowu
šurowoščč, a wostajewšew a čžiničewšew jemu čžim wjazy wole. Wščeb
mačžerju wón tehodla w ničim žaneho štracha njemewšewšče, a čži-
njewšew, ščtož čžyščew; wona jemu ničžo nješrawjewšew, ale jeno na-
pominašewšče: „Šladaj šo, šo nan nješoni! ty hžim wšchč.“ Šdyž
wona hšchewšewšew, šo něščto na jeje Miřakla šwari, a čže jehw
pola nana wobštoržewčž, dolež je j šamjenjemi do wšowno mjetak,
abo mšode ščtomni pšchikamowak, dha wona hnydom lubžom j tym
hubu šatyřa, jo jim štradžu jich ščobow šapčaci, a jim kašajšew, jo
mōža šewi na jich polu brēmjo trawu abo rěpy abo něščto teho-
runja wjačž, jeno šo byčju mjelčželi. Šdyž pač tola nanej k wu-
šchomaj pšchimbžew a wón Miřakla tehodla thoštašew, kaž rošom-
nemu nanej pšchijšew, dha ta njerowomna mačž harowajšew, woka-
šewšew a žakojčewšew, jo bē w žyřym šuňobštwje hšchewčžew: „Šsy ty
tola nan, takle j twojim dželčewom šaržadewčž; hdyž by jeno ščtrčžku
luboščew k šwojemu dželčewu mēč, dha by jemu tola něščto
pšchewidžil, ale ty ničžo wjazy njemōžewčž, hačž to njebožatko
čžiwlowacž; tajki njetrošnit, kaž ty šy napšchewčžimo šwojemu dželčewu,
po žyřym šwěcže wjazy njeje; šabj jehw radčew, na nješo tola
ničžo dobrehw njewčžak!“ — A Miřakl, tón wujewšew a žakojčew-
šew, jato byčju jehw drēli, a to čžim hórje, čžim bōle mačž na
nana šwarjewšewšew a šo j nim kušobšew, to bē jemu tajka prawna
pomaska. Druhdy njebē teho hōdne, ščtož jehw nan šewšwita,
wón jo šebom čžujewšew; ale wón tola žakojčewšew, jato byčju
jehw kšči, hdyž bē mačž pōdla; njebē-li pač tu wona, dha tež wón
njerowšewšew, ale wjele šterje nana proščewšewšew a lubjewšew, šo wjazy
čžiničž nočžew, a to jemu tak wjele pomšašewšew, jo nan šterje
ščwiltáčž pšchewta. —

Šačž tež budže j teho Miřakla něščto bučwa? — Š čžewšew;

pschetoj hódje ho dżęczi tat woczęnhjeja, tam ho rabdżić njemódzeja. Macz a nan dyrbitaj pschęsiene być. Njclubi ho maczeri nęńęty, schtōz nan pschęćiwō dżęczi ma, abo njęba ho nanęj maczęnty poczint pschi dżęczi prawn, dha ho pschę dżęczi tęhōbia wurę-
 cżowacz njedyrbıtaj, ale njęch hębi njęs hōbu famaj prajıtaj, schtōz ho janemu njęba, a taj ho njęch sjebnataj, schtō a tal chętaj czinici, pschetoj dżęczi ho bōrny dohlabaja a wobłężńuja, hdyż staj nan a macz jich dla we swadze a pschęlorje, wone maczeri na woczomaj wōbō, hdyż myńsi, to jim nan schtōwdu czini, wone wobłężńuja, schtō jim pola nana pomha, a tal mōzjeja maczeť sludacz, wone tōn kucził bōrny wuńhabaja, w kotrymž ho myńsa shtowacz. Njęch njęje macz tęhōbia tal hęba, so by na męńsze pschjłocziķa, dżęcziķu pomhacz, jeli so nan s prutom schtōwita, a wone wōła, ale njęch je radzcho po dostatym shtōstaniu napo-
 mina a pomuczńuje, to by ho pschjłobdnje dhalito, nana roshnęwacz a sradżić; a njęch nan njęje njęchmily we swojeje furcowoćzi, tola pať też njęch lohpy njęwōba, hdyż sū dżęczi winowate, a njęch na jęnym shtwiktńenju doćę njęje, hdyż prońcha; pschetoj dżęczi sptujaja, schtō jim pomha a tal bęchjo ho putow sminyke. Dżęczi nashcwōfacz a nabicz, to lōdży dotonaja, kiz je spulnińchi hacz wone; ale to ani jemu ani dżęcżom njępomha a je njępolępschjue. Schtōrafa dyrōi tajka być, so je dżęcżom wuńżina a so nan a macz jich luboćs pschę nję njęwōtubudętaj, wone dyrōja pōjnacz, so sū tajke shtōstanie shtjłżjżę.

Me, bohuzel! s Michakom tal njębē. Schtōz nan nad nim twarjęche, to macz saho łazjęche; schtōz nan hadżjęche a sčżępię-
 sčhe, to macz saho wutōrowowalche a łamafche, męńto so dyrbajka płęcz a woblitwacz. Żadyn dżiw też tęhōbia, to ho Michak njępo-
 rabżi. Wōn starłcheju pschęloru ł s wojemu wuńżitęj nakożowalche a czinjęche, schtōz jęho ka wōła żadafche, pschetoj wōn wjedżjęche, macz budje hįżom pschjłrywacz, to nan njęńōni, a shtōni-li, dha budje tal ręcżęcz a wjercżęcz, so ty njęwinowaty a bjęs sčtrańy wostanijęch. Njębē tęhōbia to wępy nidrō bōrńchi hacz Michak njęs dżęczi. Wucżęť męjęche s woju wjęchēbnu nulu s nim; pschetoj żadyn hōłcżęz tal wōrafakę a lōhy njębē, a żadyn ho tal na ludanę njęwujęjęche, křiba Michak. Wucżęť bē tęhōbia wjękřęti, jako Michak sčtymacz lęť itary sčulni wopuńchęzi.

(Pschjłobdnje dale.)

Křihęsczjjanowj křhřj.

(Filip Spitta.)

Njad krańny, pycha křęclęzana,
 To křhřj je sńjęsowj.
 Schtōz jęho wańżość spōńnawa,
 :: Żōn nońy sradōwny, ::

Wōn ponjżnje ho pschjęcęz ma
 Sa wufnam wuńłotny,
 Sso njęnońy pať wō wōnta,
 :: Mē! sntęsta wutōrbj, ::

W hdyż też boli, czjńchęzi cze,
 Njęj, wera nęchhabaja;
 Za wę, so Wōń jōn pōńkřęť je
 :: W tajki samę ma, ::

Też nońy wōn ho kōtōti czań
 Zu jako sawdaje
 Na cżęntny sčhat ja tamny kwań
 :: Wę węcżnjej wōńczjńje, ::

Dwoj pućję.

Zumu prośęjęche duchōwny s woju wōhabu s hnujżymj shtōwami pschi nęłajęj shtadnoćj; wo mife dary to kollektōwnych sčłęćkōw. Wschjży dawacz, jęnoż nęłaję sřupa żōńka, kiz ł temu męjęche, dżęcze nimo a njęba nićho. — Żato domoj pschjłōbje, bē jęjna mōńchęť pręcż, hacz sřubjēna abo kradnjēna, bē njęwęńte. Wōna ho shtōro sřōżi a dżęcze, łaż je potom pōńnafa, kama pschi hębi: „Wōń prędyj po tamnym pućju do mojeje wutōrbj njęmōżjęche, dha je nętko cżęť puć ł łalej nanafak.“

Wschęlake s bliska a s daloka.

* Wopomnjęcja napominaje shtōwa je jednorj męńchęzan do „Wōjerōwńich nowin“ sapōńkřęť, łotręz s wojim sčtarajam podamy: „Wōphtanje Wōjje s křubj pchęb 2 lętomaj a nętko. Żato ho pschę dwęmaj lętomaj wuńta wōjna łapōczja, bęńche na dōbo wobdżęlenę na Wōję s křubjje w nashchj krańnych sřętwjadř tal žny, łaż jęnje prędy, a nękorj człowęk czujęche ho łat-rjęz w tym czańu do Wōjeho doma cżęnjęny, kiz by prędy bęńch njęmęjo nimo sħōf. Sčtō bęńche nastōr ł temu pschęmęńjenu? Na to prańchję njęch hębi łōdży kam wōtmōwō. Na łōdży pad je wōjna wjęle człowęjom wubudjżija. Sħwōlile je to tal wōńtako, a też wōjnile wōbleńte hodżiny bęńch derje wōphtane. Křęť sstęj nętko ł kęmřjch-łhōdżęnom? Ach, bohuzel, je sřoro łat, łaż pschęb wōjnu. Człowęjęć pobracńjue wōbitajnoćj. Haj, też wōjna bywa sħwęczenie, wōkřębie pola wubudlerjow sntęskach we wōńczym kraju, łotřj sū wōprawdōńżym sčjęńwōtam hacz dotal wuńłowanj wōstali. Tęhōbia też to sħwabne kęmřjch-łhōdżęnje. Wuręcz, so sħwile njęje, kama sħwabnje; pschetoj pschi spōczatku wōjny bęńche wjazy dżęta hacz nętko. Sdżęz je wōła, tam je też sħwita. Szwętna historija je na dōjcz wuńczjka, to tōn łub kām wōbłęstj, kiz pōgężńowacz a wera haj, a ł temu sħwōka, so ho Wōje shtōwo sħwjchj a rońymj. Pschetoj prawdōbōżj powuńchj łub, ale bręch je łubj sħwęnje. Żate wōjna je prushowanje ja nońy łub. W łoot sħwęńjēna łōdżębo pōddana budje wōtmwřacz, łotrj budje w pschjłōbje tōn wu-
 sħwōlęny łub a jako dōbucżęť j tęho łubowęho wojowanja wuńbje. Duż czjń łōdży s woju pschjłękřęńnoćj jako człowęk a křęclęczjan.“

* W W o y s u j u pola Scharjēlja je kńęs wōn emer. Wicżas wumrjęł, napōbledtu łarw w Wōkřęczach. Wōn ho narodżi 19. meje 1859 w Wřchwarđje. Szwōje sħwibje dotonajchj bu 1887 ja satoraja w Sħwēkřtu wuńłōwłeny, hdyż je 5 lęť je żōhno-
 wanjom sħwōłowak. 1892 bu wōn nashčēnē njębōh sħwēja satoraja Domakřki. W łubōwjezi je s wojęj wōhabu hōwajany bęńche wōn łot wōja żōhnowanyj duchōwopastřęť we s wojęj Wōkřęczanskiej wōřabđje, łotrjż je ho ł cżęńtej wutōrbu łot wōjowęho sħwēńęho buřchōwopastřjaja dżęłka, hdyż dyrbęjęche pschęb dwęmaj lętomaj sħwōrowowalčę dla sħwōj pastřjyřki křj pōrođjč. Wōńłędnje lęta je w Włohęu pola Scharjēlja žnyw bęł, hacz jęho tōn kńęs ł węcż-
 nemu wōstpōczjńkej njęwōtwōwa. Wōń sħwōłacz sħwēńemu dżęłaczęjęj w Wōżim łralestwję jęho sħwēńoćj w łamnej sħōżńej węcżnoćj!

„Bombaj Wōń“ njęje jęnoż pola kńęsow duchōwnych, ale je też we w sħwēch pschę-
 dawarńjad „Skerb. Nowin“ na wřch a w Budyřchinje dostacz. Na sčtwōręc-
 lęta płaczj wōn 40 pj., jęnotkliwe cżjńka
 ho fa 4 pj. přęhdawaju.

Zamolwity redaktor: J. Gōłę.
 Cżęśc a nakładnik: M. Smoleť.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěła,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swěrnje džěłaš
Wšědnj dny;
Džěn pak swjatosk,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Nječ čí křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzělske lopjeno. ↲

Wudawa ho kóždu hobotu w Šsmolerjez Imhichšichšejnri w Budyščinje a je tam ja šchwěrtlětnu psychopatu 40 pj. dostać.

15. njedzela po swjatej Trojicy.

Mat. 19, 16 — 24.

„Šhto dyrbyu dobre činić, so bych wěćnje žiwjenje měł?“ to je džěnja hišćeje najwážnišće praščenje. Wotmolwjenje je: Pokuta a wěra. Najwážny hebi myšlja, so maja wobej. Ale šhibuje ho našda wutroba woprabwěje vschězo w pójnaczu hwojich hřěchow? Je hebi přichězo wědomno, šhto, „wěrić“ rěka? Duž tež džěnja praščenje młobžena: „šhto ja hišćeje potrebam?“ Wotmolwjenje ja wschitkič je tohame:

Jene je nušne!

1. Šhto je to jene?

2. Rač dozwičeny to jene?

1. „Dobry wuczerjo, šhto dyrbyu dobre činić, so bych wěćnje žiwjenje měł?“ tak prašča ho bohaty, woběbny młobženz. Talc narěč ho Jezusej nješpoboda, přichetoz wón čuje, so jemu njeplačzi jako jeničkonarodžennemu Šapnej Božemu, bjes hřěcha, ale jenož jako widožnōnemu mišćtrej; ale „dobry“ je jenož jedyn, a so wón tole mjeno šafkuzi, młobženz hatle wójnaje, hduž budže jeho wuczěbnit. Ale młobženz tola špobobanje přiched Jezusowymoj wozjomaj namaka, dofelz ja wschitšim šteji, hač šchtoz jemu bohactwo, powołanje, šprawnosć poschicjeja. Š woprěda móže tón knjes wěšo na praščenje: „Šhto dyrbyu činić?“ jenož jene wotmolwjenje dač, kiž na „činić“ wotmolowi: „Džerž kaspnje!“ Ale jako tón jemu wotmolowi: „To wschitko bym ja džeržat

wot hwojeje młodorčje, šhto ja hišćeje potrebam?“ je ja Jezusa wotomil přichitšol, na to jene, šchtož je nušne, pokasac, přichetoz wón sejnaje wutrobu, kotraž čuje: „Wsches džerženje přimila jatonia ja hišćeje prawny njebudu.“

„A to jene je našč Šbóžnik šam. Wón móže žebjenje młobženzowjeje wutrobu štajič, hduž jeho t Wóžtej w njebjebach wjeđe, kiž vschěz hwojejo jeničkonarodženeho Šapna wschitko po šbožu žebžajeje wutroby hebi wrobyčz da, so bychu s jeho hnadnje ruti dostali, šchtož je šwojim njebošpōtnym činjenjom ženje njebožpěja. Duž: „Chšejš-li byčz dotonjany, dži a přichedi, šchtož samóšch, a tošdaj tohame šhubym ludžom, dha budžejš ty mčez šchaz w njebjebach; a přichidž a pój ja mnui!“ To je jenički pučz šbóžny byčz: ja Jezusom hieč.

Kóžda šprawna wutroba, kiž so šbóžnosćzi žada, to praščenje w hebi nježe: „Šcho mam činić, so šbóžny budu?“ A jej ho tohame wotmolwjenje doštanje. Najprjedy: Džerž kaspnje! Džeržimj my je? Šnawo w najlěpšim pužže móžejš tež ty pračje: „Za njebjem moril, ja njebjem manděštwo lamač.“ A hduž móžejš tež to wschitko pračje, we toweje wutrobje je tola hřěš, kiž woła: Wl je hišćeje nšchto trjeba. Šcho hišćeje potrebahč? Šhubzi praja: „Jeno so bych pjenjelij a šubšo měš, ažyl pōbožny a hōdny byčz.“ Młobženz meješče to wschitko. A tola jemu něčito pobrachowajče: mēr s Wōhom. Tón jemu ani bohactwo, ani dobre pōčinkil, ani našladnosćz štejičz njemōžacu. A tat budže přichězo, kaž došho na jemi wutroby škapaja. To žebjenje móže jenož jedyn štajič, kiž t šwojim wuczōbnikam

praji: Mèr wam wostaju, swój mèr wam dawam. Zene je nujne, so w naschey khudobje k pravemu zòrù bohatstwa dzemy a i njeho czerpamy, schtòz je nam trjeba.

2. Kac dozprjemj to jene? Pšches štuff wopora. Zesufš je mlobdzenjej prajil (sht. 21): Czehodla hebi wón runje to žada? Wón mješjehe mjele kulbow — t. r. jeho wutroba wofšache na tyč kulbach. W tym bėšche je hwėtom šwajčany, duž dyrbješche wopor pščinješ. Hwem by šo jemu pšchego sašo po hwėcze štuffalo, po spodobnoščach, kiz jemu bohatstwo šticešjehe. S dobom dyrbješche pruha je mlobdzena byč, hdyž bėšche jemu njebješte kralestwo wopravodže hlowna wėz. Wón w njej njewobsta. Žadanje: khudy byč ja tón hwėt, so by bohaty byl ja tamny, bėšche jemu pšchemyšofe.

To njetrjebaja pšchego pjenješy a kulbo byč, komuž šo wotrefkjemj, so bychnj Zesufšowi wužobnizy byl. Gušto wofšak je mamon. Ale hdyž pjenješy njebšu, je šnano czeščezelatomnošč, žadoščeznošč, hebitžnošč, schtòz naž wot Woba prječ czehnje — šlawošč ma kòžy, na kotrejž jeho wutroba wšy, a hdyž dyrbí šo ham šapreč, je šrudny. Zehodla je taš mjele pokojčezneho ficeščizjanstwa mjes nami: wutroba je dželena. Wėru a jeje wotšcht drje hebi wutroba žada. Ale hdyž šo wopor žada, khroblošč wėry njedobaha. Kac wola naž šej? „Zene je nujne.“ Wjšyhe wšchego dyrbí nam tón Šbòžnik šteječ, potom mamj to jene, schtòz je nujne k naschey šbòžnoščy.

Šamjeń.

Štyšk po domišnje.

Wo šmjerckij swojeho mandželšeho šara maczeška we swojej khėžy hama bydešche. Zejny šan bėšche pšchod mjele štami do Americki wuščahnył a tam do wulkego šamòženja pšchichot; we Šilabelšij mješjehe rjane wulšone bydo. Wona pať swój kufł pola wobdželake, šwoju krawicžu šastarowawše a bėšche pšči tym je wšchėm špowořeno a šbowořna. Tola něto bėšche pšchone šynowne najwjetše žadanje, šwoju macž pšči mješ, so by po pròžypoknym žiwjenju wotpočnyšč mohła a šo jej pšči nim derje shtò. A šoro bėšche na tym, šo šo jemu tuto žadanje dopjelni. Macž šo na jeho pšřitnu na dalok puč pšches šchėrofe morjo poda. Wšejbu bė bohaty šyn do pšedla šaptacžik a duž dha šo we wotrečanjym cšahu šara macž do šlewjora pšchwječe, hdyž ju šyn i wšejelom witašche, so by ju wot tam k hebi domoj do Šilabelšije pšchemoščik. Dwe wulkej štwe w šynowym rjanym hrodže bėšchey šo ja macž pšchihotowawe, ja ša wšcho bė w bohatej mērije štarane. To bėšche ja šyna tež wutrobne wješe, šo mōžješche šwoju šubowanu macž we šwojim wjanym woju po mješje wošoto a njedželu do žyčewje wošyšč dawacž. Wšcho, shtòz mōžješche šwojej macžeri na wocžomaj wotšladacž, cšijnješche a šo jara wješešche, šo mōžješche šan pšči hebi prajleč: to šbože, kiz moja macž něto wužywa, jej ja jeničyž šam pšchihotuju. Tola — wón bė šo myšl. Wšerjy po tym wón k šwojemu šararjej pšchidžje, wšchón šrudny, šo hebi tón myšlešche, šyn pšchidžje macžerinu šmjerckij wošewicž. „Moja macž“, tať wón poča, „čže šašo wote mije prječ. Wona čže domoj.“ Duchownemu šo to tež trochu džiwne šeba; duž šo šyna wopradža, hač je šo šnano něšchtò štao, shtòz je wobštarnu macž šubžito. „O šnješ“, šyn wšchón wšchny wotmolwi, „ničo tajte, a tola je šamjč, kotreščo dla čže mje moja macž sašo wopuščječ, mjele bolofniščy ja mnje, hačž hdy by šo něšchtò štao byto, shtòz šo jej šubito njeb.“

„A shtò dha je prajka“, šo duchowny dale dračješche, „šo čže šašo wot Wšaj prječ a domoj?“

„Ač“, šyn i šchošom šaptaknyščy wotmolwi, „mje je šoro hačba, to pšchod Wami wopracijč. Zene hebi nejšym myšlil, šo budu hdy je ria šwojeje pobòžnje macžerje něšchtò tajte štyšchecž dyrbječ. Šteječe a njestrobže šo: hdyž bėšche mi moja macž i hnutny škowami wobkruščta, šo tu na ničo štorječ nima, šo šo jej mjele bóle šama šubojč wopofašuje, dha potom rjefny: ja čžu dom k swojej — krawicžu.“

Dokho šyn, hdyž bėšche tole wuřečak, šichčeje pšchod šwojim šararjom pšakaje, a temu bėšche czeščo, šyna šmėrowač. A tola njemōže šo ničoš tamnej macžerje džiwacž. Šej šo po domišnje štylšaje. Wšcha mješččanšta krahnjecž šo jej njelubješche. To bė jej něšchtò žufe. Duž čžyšche domoj. Niz jejna krawicža šama ju czehnješche, nē, jejan dom, jeine polo, jeine dotalne žiwjenje, na kotrež bė wot džėčžakšwa šem šwucžena, jeina wješ, jeine pšcheczeštwto domacž — to wšcho ju domoj czehnješche.

Zejny šyn poča tuto jeine štylanje po domišnje wšhmicž a da macžeri sašo domoj cšahawč. Wšejka je šo na dompuč podata, tam šbowořnje pšchichota a štončnje tež šbòžna šwój jeiški puč wobšamka, šo by do njebješčeje domišny šajšcha.

Džiwnje pať tola je, šo njemōže nam ničo naščn domišnu šarunacž. A bėchny-š poť šwėta mēli — domšna by nam tola šichčeje wjažy winojta byta, tež w tym padže, hdy by nam wona jeno jednore žiwjenje poščewoła.

Serbow domišna.

Wšh žohnuj čže, ty Šerbow rješicki krajo,
Šdžej přenuj krowel štupicž do šwėta.
Ššchew twój dyč mje, ty šbòžnyč šonow rajo,
Nječ twoje šmiewł dny mi wosšwėta.

Wšh žohnuj čže, ty droha domowina,
Šdžej šaba macž je šolebata mje.
Čžaj mlobdofče tu i ržojteho šina
Šsu přečšy njekše šchidka jandželše.

Wšh žohnuj čže, ty šerblicki wòžow šydko,
Šdžej šchichach přenje šnli macžerine.
O krahnje je, mječ w twojim šhėbdu bydo,
Niz i Wšej mikoščju je bešene.

Wšh žohnuj čže, ty polo narodnoščje,
Šdžej šerbli duch mi hrėje wutrobni.
Mi rabošč teže, hdyž twoja škawa roječ;
Duž Wšejščny žohnuj Šerbow domišnu! F.

Bože šetkanje we wulkej wòjnje.

(Wotražowanje.)

W šahli wotofčow.

Runje w lazareče mašč šhwile a šfadnošč. Wožu dobrotu a wobarnowanje wopomnič, kotrež šy wšchėdne na šitwajščju naššomil.

Lužicki pšchekupž pišče tať i lazareta.

* * *

Ša mječaj w špocžatku mojšho tudy-byčja šranjenešo Šafu, kiz mi wobkrušč, šo jeho wrotnešo čini, hdyž dyrbí rano a wječor pšči nutroščki pòdla byč. Mi bėšche jemo žel, wón šo tež do wosrečžowanja njeba, wón mi moje škawa krotš wotrefny prajo: šo je jenož w hrimōčže šanonow šo modlil, potom hebi wón na tajte něšchtò wjažy njemyšlil. — To tydjenje krajčje, přebje hač mōžach pola mojjch khorych nutrošč džerčecž, a jaťo

môžachmy to sfónčnje čjinič, so mječadu fchori woprampdže žohnowanje wot tebo, bčšče tón Saška najhorliwišči póbła, hujto nje hižom popoždnuj prosječšje, jo byč jemu tón abo družij fčerlufšj fřewacž dafa. Wone bčchu přčezjo najšče mőzne fčerlufšje wěry.

Liřt diaconijšj f wulfcho jafřeho lazareta.

* * *

Ša řežu tudy w tyřus-lazareče a Wobu řo dobřafowacž nje-mőžu, řo je nje tudy póbřak a mi hačjo do teje hobjimj taf hnadnje wřčepomřat. Ša bčšj w řkuli mojejo Wobu a řym wjele wufnyč dyřbat, ale tež wufnyč řmčř. Šařtu wurjadnu lubořč řym tudy w, we řkubje teje natyřkaze řchoriwe wiđžak. Čřčtož řu diaconijšj a dobrowólui pomoznižy řwójim čřęřko čřęřpřažym bratřam čřiniř, řo je řkowami wurpajičj njeba, to je rycčřřitwo, čřčšje rycčřřitwo lubořče a wulfcho duřšje. — Ša řo mojemu Wobu dřakuju, řo řmčřbřach to wřčřitko nařhoničř. Šak wjele bčbe byč dyřbat ja řwójijch towařřčow řteječč a jich duchowne řbože na wutrobje nořčęř; to nje nětko wřčřitko wob-fřoržuje. Tež řym tudy w lazareče taf prawje mőž dobro-prořřenja nařhoničř řmčř, řo buču moblaze ruzy w domiřnje ja nje pořčęřnjene. D, řo by nařč lud wofańje ř Wobu řařo na-wufnyč, potom by řęřčři čřař ja nař řřahđžak. Moja řchoriwe je bčřij řřęřnjena. Ša řo wjeřetu, řo řařo na řitwičřęřjo pčřřidbu.

Dobry towařřč.

(Přčřčřobnje dale.)

Michał

abo

Čřčtož čřłowjeř hřje, to budže wón tež řnjecž.

Řwjedadžto řa mřodyč a řtaryč wot

R. Rulfmana.

(Přčřčřowanje.)

Druhi řtaw.

Moje ažččč, hdyž tebe zli towařřo wabja, dha njeřpofuchaj jich. Přřř. Sal. 1, 10.

Nětk nařtadžu řa Mičřafa te prawe jemu řřodobne řęta, a bč-li wón přjedy řčřibaty, řořy ja worakaly, dha to nětk čřim bčle bčřšje. Řřdom bč wón ř řwjedęřj pobyč, dha řřodobřęše do forčřmy taf hujto hačž dęřhęřč; a njeřčřřitbže-li řam, dha póbřachu jęho towařřčojno po njeřo; abo wón pčřřitbže tón a tannj wot nič ř njemu, řęčřęřęše a wabiřęše, a mačž pomřabiřę: „Ač, nano, ty řy tola te, ja njemčm, tajř; mřody lud je rad wjeřętu, dha wuřčaf dař jemu hřič; wón čřj tola řčřby wječřor domach řęđęčř njemőže. Mičřale, dži! Nan nima ničřo napřčę-čřřivo řem, ale njebudž dořho, ja budu čę dočřalacž. A Mičřaf dęřęřę ř trubtu do forčřmy, hačřunje řřubřč bč, řo ř řuřđeji abo ř wujęj pőřbže, a njemčřęřę-li pjenęř, dha jeno řřębařęše mačęř řčęřptnyč, a wón dořta. „Ty dyřbřčř řo wiđęčř dacž“, dęřęřę mačž ř njemu, „řowle, Mičřale!“ Dořho njętřajęři a wón w řhartač buřčřřčřo a řřęčřniřčřo čřřitaję dyřji w řitřiji a řřewarřřčř; pčřęřęra a napřařę řow. Wacž přačřęřę a jebařę nana, nořčęřę řę forčřmarje žo a řen, Mičřaf pal přjęřę a hřajęřę. Čřydomnacže řę řtary mőžeřę wón w forčřnje ja wječřor wjažy hačž řanu palęřa, a hřjčęřę něřtore řaracņři přwa wupřč, a ničřto njewiđęřę, řo bč wot tebo přany. řřęđęř bč něřaję řčřabřřtowo, abo hara, abo puři mješ hřčřam, řam bč Mičřaf póbła. Pčřřitbže potom ta wčž ř pčřęřptanjau pčřęb

řud, dha řo ničřto taf wulfčaz a řadyn řo taf ř winy řęřahnyčř njewiđęřę a řjemőžeřę, řřiba Mičřaf.

Nan řenje wřęnořč wot tajřch njęřřtawo njęřřoni, pčřętož něřtři řębi wuřřtadžu: řčto je mi wo to? druřy njęřpřajędu ničřo, dořęřč mořř řo Mičřaf nad nimi wječřęč; najwjaž jich pal mačęřje dha mjelčęřęše, řo njeřbyču jeine pořřtawje řřęřčřę, a forčřmař bč halle prawje čřřęřę: jemu wopřřowno řjenjęř derje tjaču. Na řwčęne řmřęřeni ludřo pčřřřřobluja řmęřo, řak jich břjčřęči do njęřřořa řęđę; řana pomozna rufa řo njewupřčęřřęre a řadyn řmřimj erř ř řařřaču njewořa, hdyž řami řřwő wuřřřř póbła wiđřa, ale dabřa jemu hřč, a pořřajuja jemu řumřijři pučř ř hujęřřtaw.

řřdyž bčchu Mičřatowe řjenjęř w forčřmjje wřčęř a čřřjčęř hřačř pčřęřřačř, dęřęřę forčřmař: „Ač, to by tola tež řrařnje byřo, něřķe pčřęřřačř! řak wjele řřębařęč! řowle, a něř břęřęřčř dbywacž; ty mi hřčom řařo dořčř, hdyž řmčřęřč. Duž brajędu a přjęču ř nowa, taf řo bč hujto dwanačęř wotřřka, a druřdy tež w nožy dwėnoř řadyn řčňž njębč.

Řak Mičřaf taf pořřbže domach nuiř pčřřřitbže, wo to řo řtaračř njęřřębařęč; pčřętož mačž řębřo domach na njęřo čřařařę, a jeři bč do řořo, dha řřębařęč ř jeje wofnu pčřřřřitwřęč a na wočřřnjaf rufu pořřčřč, a wona mjelčęř řaže a jemu wočřřini. Nař pal tola ř njemu přajęřę: „Přřřřaj, Mičřale, to řo mi tola njelubi, hdyž řo taf pořřbže domoj wřęčęřęč. Ša dyřřju čřj řřobřo wočřřnjęčř; bynře byč řřawafa řaf mjelčęř hačž čřyu, dha tola nan druřdy přtunje, řo čę nuiřpřęřęřam, a wón řo nje potom přařřa, hđže řy byč. A hdyž řanu prawu wurečř njewčm, je bčřčřęnje a řwaba řowowa, a wón čřj pčřęřo dale a bčle gram. Wřęřč ty řčto, přaj mi řařřo, hdyž dęřęřč dłęje wofřačř, ja čřyu čřj řlucž řobu dacž; ale řo jeno nan njęřřoni.“ — Ač hřajęčę, nujře by byřo, řo by jeno dafa řa Mičřafa řameřo řlucž wu-bđęřęč, pčřętož Mičřaf řanu nőž přjedy dwanačęřčř domoj nję-pčřřřitbže, a druřdy halle, jařo wajčřtař pořřębni řčřčř wofřto dęřęřę.

Michał pak řčřby čřař taf dořho w forčřmjje njewořřtawajęče, ale wón tež po domach wofřto řažęřę a hujto tež do druřdy řřow. Wřo řm mačž jara derje wjeđęřęřę, ale wona jemu, řaž mčřnjęřę, tajře wjeřęle popřřa, hačřunje řo ři tež řačęř, řo ř tajřeho nőžneho řęřęnja ničřo dořbore nařřačř njemőže. Nje-přajęřę jemu pal ničřo. — řačřunje řo ři njęřřowbabiřę, řo bč Wřowřnitęř Marja řa Mičřafa jara řřaba, dha jemu tola řenje njewobarařęče ř njeř řřobřjčř, dořř řo to njęřřořę řta. řařo Marja něř řo Mičřalęř wufna přačřo, řo řwójju hanibu wjažy potajjčř njemőže; ľubjęřę a řalubjęřę wón ři, řo ju niřby wofřtajčř njębudže, ale řo ju čřę řębi bracž. A tute mřęřle mčřęřę wón woprampdže. Ač jařo wón to řwójęj mačęři řřewi a ř njeř teje wčřy dia řęčřęřę, njęřařęta řa břęřšbřna řřnřta ničřo w řm řřęřęčęř a dęřęřę: „Wacž řębi řu tola njemőžeřč. Čřřto budjęčř ř tajřę řapocžęč, řjž ničřo nima? A řęřřtwe řy hřjčęřę jara řędy; a čřęřęř-li řo pođřřjřčřo řęničř a řębi druřu bracž, dha njemőžeřč něřto přajjčř, řo řy řu dčřřęřčř, řęmař potom wo tebe jana duřčřna řolza njerodřř: potajřim je najřęřę, řo řapřęřęč.“

Tež nanęj pčřřřitbže tale nowinta ř wuřřřomaj. řařořęřo na řwójęřo njęřpřadřęřęřo řřyna, řo je tajřu řanibu nad nim do-čřařak, dęřęřę wón: „Ša derje derje wčm, řčto ma wřčřu winu!“ Ač mačž řo řamolwjeřę a řameřo Mičřafa ř winy čřęřnjęřę, wřčřřřřu řčřčř na Wřowřnitęř Wřawu řřorřaję: řane řřęřčř řčřčř ř njeř Mičřaf řęčřař njeř, wona je njęřařřřita walana, a něřto čřę wřobřęřo Mičřafa do teho řęřahnyčř, dořęřč řębi mřęřř, tón je řowaty, tón mőže najwjažy přačřęčř.

Wřa-li čę čřęř jeno řa řęřny wřřřř, dha řmęřę bčřij řřřu řřowu. řřadařč řo přřnjęřo paba, dha řo tež druřęřo řřnjęřčř.

Glada ho cłlowjeł hrześcjanja, kajki kraźny smutkowy mór jeho woskchewja, kał czińche wón món na Wojeji semi bydlisć, kotruż je tón knjes tał rjany stworil, tał dowěrtaće mōže wón swojeje woczi ł njebiegajom pośbėhnyć a rjetanyć: „Ty mōj luby Wbteże! A kał hėdoby wón w nozy ipi! Zambdziej Wozi łehaju wo tosto njecho a krtja jeho. Zajtule ťoboznowość pał Michal a jeho macz nje- jnajełdaj: je wo nimaj bydlisće hamy njeměr, a wojejsz jeju wob- dawafasce; jimał njebė na semi ničo rjane hać swėtne ťwjebełenja, ja kotrymiz Michal najbōbe kojejsce. Wbōn kojejsce hrėdi na hrėdi, so by ł nimi hwoju banidu wodźenaf. Ale Woźimaj woczomaj je wjaho wostryte, dofełz wón hlada do najpotajnišchego twojeje wutrobny, a ty njemōžesz pšched nim hwojich hrėdow hłėd jacziłfowac, taż je drje mōžno pšched cłlowiřimaj woczomaj.

Т е ц ь и т а м.

Ty njedyrbis wopańje swėdėc priedo swojemu bliźsemu. Wosma kaseń.

Polu Womgnisec bė wjele srubow a kaća, najwjaży pał pola Marje, jato hřychelc, to dže Michal swoje czeło a krej saprėc. Wbōn kam wjaży ł nim njepršichabajesce. Marja ho hřuchczelc na Michalowa swėtność a hłubjenja; ale podarmo; wona sapr- eafce ho na jeho lubość ł njeje; ale ničo. Michalowa macz wjaho ł hanibje řejni. — Mō, wupřelc hėbi Marja, wón tola tał hjesbōžny njebudže, so by pšched wjychnořcu přė. Ale też tuta jeina načizja bu sahanibjena. Wbōn też pšched wjychnořcu přejelc a dželc: „Za njeħym ničo ł njeje czińisć mėt.“ Wbōn hnanu by wėrnořcu prajit, pšchedz wón bė Marji dobru; ale jeho macz jemu žaneho mēra njewostaji. Hřichcse tōħhamy džeń, hđžež pšched wjychnořcu dželc, dyrjelcse wón ji do ruzi hłubic, to dže a budže saprėc. Marja pał pšchi tym wofka, to žadny druhi nan jeje dželcse njeje a bycz njemōže, a chpřche, so by Michal pšichabaf. Wjychnořcu do wosoli.

Zako jeho nan tole hřoni, dželcse wón: „Michale, hřom na tej jenej řbōzi je dořc, njepršichabuj hėbi ničo wjaży, a nje- wobedželcni swoje hswėdomnje je žanej druhej! Michale, rėcz wėrnořcu!“

Knjes duchowny, řiz Michala na pšichahu pšichotowac dyrjelcse, rėczelcse jemu tał do hswėdomnja, so ho Michal řrōzi. Domoj pšichabajesce prajelc: „Mė, ł njemōžu pšichabac, a też njepršichabam!“

„Wohu budž džał, mōj hřmo!“ dželcse nan ł njemu, „so hř tajkeje wupřel! Wostaf pšchi twojim prjėdhwofacu, a njedaj ho božedla niřomu narėczec. Pomyřel, so dyrbi czi twoja wėczna řbōžnořcu hłubcha bycz hać hswėtna czełc. Szu-ři tōn hrėdy wob- řelcšot, hba cziń, każ hř Marji lubit! Za džu womaj wobacž, ale njepršichabaj njeprawje! Strafchna wėz je, pšchedřimo hswėdom- nju rėczec a Woha ł hswėdjet žadac, a tał wėcznu řbōžnořcu nje- hřmjertnje buřce přejc czińisć.“

Macz pał rėczelcse ayle hinał a sawjercza jeho hřomu. „Schtu dha ma na hėbi“, dželcse wona, „hbyž njeprawu pšichabu czińisć? Šhal hř hřom pšched wjychnořcu, a hać hřichcse raš řelc abo njeřelc, je wjaho jene; haj hdy by hnadna wėz hřta, dha ja njedafca prajic; ale pšchi tutej wėzy, hdyž luby wėrnořcu rėczij, dha czi to czaħ žiwjanja řchlobži! Hřom dořc lubzi je woczaznu pšichahu czińito, a jita njico njeje; dha tebi też ničo njebudže. Š temu je też Wbħ hnadny. Wbōn wjše hrėdi wobana. Čjeħo- bla njeby tebi wobacž dħyř? Ty hř mēody a mōželc hřichcse wjele pokuty czińisć.“

Tał bu Michalowa žyfa mħil pšchewobrocjena. A řchtož macz dořonajta njebė, dořonajchu řte rėczje, řiz wjše dobre po- czińiti řtaža. Michal hřychelcse powjedac wo pšichahu, jato by ničo na hėbi njemėta; a řch cłlowjeł wo wħy prajelcse jako ničo ł teho: „Aħ, to dyrbi hėbi jedyn pomhać wjedžec, so pšichaha

ničo njeřchlobži! Ty jeno trjebasch hinał mħylic, hać pšchi pšichahu řerčiz. Šeršchěz řrība halle wė powjedac, tał ho hnadit pola pšichahi řhebac mōže, ty by ho dħiwal!“

Michal bu pšched tajle njehchelcjanisťe a hjesbōžne rėczje wchitřon sawjerczom. Wbōn cziń radicho na nje pořchahafce, cziń wupřelcse a rėbniřcse ho jemu bycz řdachu, dofełz chpřche hėbi pšched nje pomhać. Tał ho wón pšchego bōle řabubžijcse a řwjerdnisťe hać na tōn džeń, hđžež pšched hnd řwupřc mējelcse. A wón tam řtupi, a řelcchje pšched hnditom a pšched tym nje- wobomny, ale wjchewobedomny a wřchubomny Wobom, a pořbež ł njemu swoje hrėřchne porřtu a pšichahajcse je řelch- nyh řahřom! —

(Přichodnje dale.)

Wřchelake ř bliska a ř daloka.

* Hdyž je pšichřichnořcu řbōbeho wobbana, kotruž to samōže, ho řa **5. woinřtu pořczonu řapřicaz**, so by ř tym domach ł pšchewinjenju nařchdi njehchcelow pomhał, hřichcse juntrōcz lubch řerčizom na tutu jich pšichřichnořcu dopominany. Ženo mafo dnjom je hřichcse, so mōželc hwoju pšichřichnořcu dopiel- nić; pšchobž řchtwōřit **5. oktobra pšichwoidnju w 1 hodž**, ho řapřanje řkōnci. Wř pobamy ł wopomnjezu nēfote napominaze řłowa řkawnch muži:

1. Wunoiřit **5. woinřteje pořczoni** je najdowėřitwřcha mēra řa wėru nēmřelcse ľuda do swojeho wulkeho pšichobu.

W Barlinje, 23. septembra 1916.

Erzberger, řhęřřitwowy řejmř řapřřkaz.

2. Wbōžny řraj, wubudže jemu nowu brōń, řotrečej potřeba, řowacž pomhać. Wotmolwenje řřa: Tu hřny wř, řōžy ře řwojeje wozu.

Schtōž mōže hamor hřbacž a nočyř- nuiř bič, řchb chyř wobřacž.

W Barlinje, 23. septembra 1916.

Wermut, wřřchřji mēchczanofca.

3. Šnaječje woprawdžite wotpohľady řendželřeje a jeje řjed- noczench? Šchubjenje a řaniczenje nēmřelcse řhęřřitwa je řim wotřhřitny řōž wōjny. Pomhaj řōždy tute njelcizomne wot- pohľady řanicžej!

Duž řapřic ho řōždy na woinřtu pořczonu.

W Barlinje, 24. septembra 1916.

Dr. Kaempř, pšchobřda řhęřřitwoweħo řejma.

4. Rublo a řreje wōtźnemu řraj! Wofnacž na řitwřřczcu řēža řelc najřbōdnisťcse řwř řa wobarnowanje nařchjeje wōtźneje řemje; njeh řady řitwřřczca řēzi řewa mamona.

W Kōlnje, 23. septembra 1916.

Dr. Wachen.

5. Šchtož je brōń řa nařchego wōjomarja, řu pjenjeř řa nařch řhęřřitwu. Šchtōž ma a njeda, pšchēřelcři řo na wōtźnyh řraju.

W Barlinje.

Profesřor Dr. Šchäfer.

6. Škamō mamonone pjenjeř mōža řobne bycz, hdyž budža brōń, řotreč řchēdža řaž njecž ł temu řhřicž, wōžny řraj wobarnowacž.

Řans řhoma w Wadenřej.

Zamolwity redaktor: J. Gōłė.

Čiřecř a naktadnik: M. Smoleř.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swiatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnie dželaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wolpoći ty.

Z njebies mana
Njech či khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

↳ Sserbske njeđzelske łopjeno. ↳

Wudawa šo łóžbu hobotu w Esnolerjeh łubjełšćejceńi w Wudylchjnie a je tam sa łchtwórtlětnu pšehpřtatu 40 wj. dołtač.

16. njeđzela po swjatej Crojizny.

1. Krat. 17, 17—24.

Do žarowazeho doma šny domjeđzeni, do doma wudowy, hđžež běšce profeta Eliáš wučelž pytał we hłóbnj nuly. Macz a hyn běščaj hamaj blifto, hłobu wumrječ, jako Eliáš pšichidže a Knjeslome žohnowanje šobu pšichnješe. Ale ua dobo šo šwože do hłubokeje šrudoby wobroćiti. Bóh dom a wudowu i čježkej šrudoby domapytta. Žejny jenički hyn wumrje. Ale tón Knjes i tymle swojim domapytanjom ničo nima, hřiba myšle miera. Džečo morwe njewojtanje. Eliáš w mozy wěry teho Knjesja prošy a tón Knjes pšehes djnu čini, šo šo duška džěleca wroćeji. Křašny piód Božeho domapytanja wohladam, wo wěrjazym wuřnaczu wudowu: „Nět ja wójnam, šo šy ty Boži muž a Knjeslome hłowo we twojim rče je wěrnoćeč.“

Bóh šwój lub domapytta

1. drje pšehes čježi šrudoby;
2. ale t pravemu wjeřetu.

1. Jato Eliáš do teho domu pšichidže, hđžež běšce tež wulta nula, jej wón trojčitowozeh hłubjenje pšichnješe, šo je tón Knjes hjewil, šo wulta njebudže šjedžena a woltij w łaranje njebudže wotebjerač, doniž běšćejit njepšichidže. Těšdom běšce radožeji w domje. Š dzijowanjom běšce wudowa na Knjeslome wobđenje ledžbowała. Křiže beču to rjane hđžintki we wudowinje štwicžny, jato nutřna pošlučakta t nohomaj profety šydaše. Tak džěleče

šwojonnje dožki čjaš a čłowjet moht hebi popšćeč, šo by to tał měrnie dale šchlo. A tola čzijčina wobroćeji šo do widořa. Tak je huřto w čłowřtim žiwjenju, hđžž tón Knjes pšichidže je swojim widořom domapytanja, taž w Žarpacze. Ženički hyn šřhori a wumrje. Křyž-łamajo šteji macz pšehi ložu a praji: „Eže hoda nješmój tehdom hromadže wumrjelejo? Šchto mje nět trošćuje w mojej šamotnošćeji? Wdoša wudowa se šwojeji šrudoby šama njesteji. Wotoło njeje šteji mroćakta šwědkow, kiž i jenym rtom praji: Bóh šwój lub domapytta se šrudob. Ty špominaič na čjašy staročeže, hđžež šo wšchitke twoje wotpořhlobanja njeđopjelnicu a nula t tebi šaidže. Ty špominaič, luba wudowa, na hđžžim, hđžež tebi tón Knjes twojeho lubeho mandželskeho wja a čzijódu džěleci tebi wostaji, hđžež na jemi ležeče w šrudobje a staročežach. Ty, macz, špominaič na nješparne nozy, tořez hyn pšehewuala pšehi ložu šwojeho šřoreho džěleca a šo nadžiječe, šo Bóh twoje modlitwy wuřkšyšči a šo tebi džěčo šđerzi, a tola běšče wšchitko podarmo, tón lubuřet wumrje. A t temu pšichidu šmitowne tyřšnošće. To šu čježe hđžžim, hđžž w šrudobje šwědomnje šwój hłóš pošbėnje a praji: „Ty hebi to hinal šakšuzit njeřy!“ hđžž nje-móžeč miera namatač. Nraž se šrudob domapytta, to je Knjeslomy puč a wotpořlad. Hđžž je rořtina wěry šřhadžata, pošćełe wón domapytanje, šo by šo lepe šatorjenika a i šřchijom čže tebe pojnamenje šu šwojeho wučjohmita. Wšón čže dobry štuł dořonječ, ale bjes šrudoby žadny křehelčijian dořonjany njebudže. Šesama šłóda jěžž žođł štaš. Ale šchula čjetwenja dyřbi nam šchula sa njebeša byč, šo pošnamam, šchto t pravemu

mérey křizji. S cžemnojeje srudobu naš tón knjes pšches hwoje domapytanje k pravemu wješelu wjedže.

2. Tón knjes naš pšches srudobu domapyta, ale my ho nješmemy w srudobje podnoričej, kaž by Bóh na šle myšlil. S tajimi myškemi ho nad Bohom pšchetrěščinju. „Bóh šwěrnny woštanje“, tež hdyž wón frani. Czim cžějšča je srudoba, czim dowěrnnyšo dyrbi jeho džěčo wulnacž: „Dha wčakaj ja woštanu štajnje pšči tebi!“ Wón wudowu w jejnej cžěškej srudobje nje woštaji. Pšofeta k njej njepraji: „Njepřekataj, kšlyš twojeho hyna žiweho cžinicě nje moža, mornny je mornny, šhubjenu je šhubjenu.“ Wón teho hyna woštaje, džěšče na šubju a položi jeho do jeho loža. Wón wola ho k temu knjeje, so by duška jašo do teho džěžeja pšchisčla. Tón knjes wušlyšča modlitru a Ešiaš da hyna jeho maczeri. Ženo maku šhwiltu cžyšče jeho tón knjes maczeri wlačž. Hdyž jeho něto jašo dosta, běšče jeje wješele dwójzj tak wulst. My jašnje pšnawamny: Bóh k wješelu domapyta. Srudoba běšče mroczakfa, křž mmo cžemnišče. Ešlancžto něto cžim rjejšio hčějšče: S pšchikadom ja žiwjenje: Hdyž hčějšče ženje šhory byt nješby, nje wadžišč hěbi wulke kulbo najšeho cžlowiškého žiwjenja, kulbo štrowojšče, a džimajšč ho, so hěbi cžlowjšeho na narodnyšch dnjach štrowojšč jako přeni a najlěpšči dar pščeja. Šwojeje štrowojšče pak ho cži dwójzj wješeluju, kotrymž je tón knjes s cžěščeje šhorojšče wupomňal. Tak naš tón knjes horje wjedže pšches srudobu, kaž nam to šwědčenje widowy wopostaže. Žejwa wutroba je prawe wješele namašala, wješele w Boly. Žej je wěše: Žeho knieja šlowo je wěrnnojšč. My mamy wšchitny šwoj křžij nobyčej, nětotremu je jara cžěšt — hdyž hěbi pak tu wějštošč wěry šđeržčinju, so tón knjes nam wšchón křžij pščejele, so hdyčim ho wopofasali we wohenju a woptawali ššobšošč njebejškeho troičita, hdyž wšchón šemšič troičit špadnje, potom džemy pšče wšchu srudobu k wěčnemu wješelu.

Šamjeiti.

Bože šeknanje we wulkej wójnje.

W šchulni bolosčejow.

(Pšotrəcəwanjenje.)

W šalu ja cžěšo-šhoryč mějach wóznju štražu. Šredny tych šhoryč běšče bruhj kročj pola naš. Do hód bu pšchijnešeny je šmječnjemymaj nohomaj, ja nětotre njebeše mōžěšče šašo wroczj k francze. Něto pšchijnešču jašo je šranjenjom šeweje rufi pšches granatu. Šranjenje cžěše njebešče, tola šastupi ja nětotre bny šprostnjenje cžěka pšches ranu. Ja lubešo šhorešo hušto wopštach a jeho na Želuba pofalač. Wobužel pščowowanja ščarjow, jemu žiwjenje šđeržčej, wušpěča nje mějachu. Mno w 3 hodž. wofašče nje. „Zowatščo, cžyšč ho so mnu modlicž?“ S radocžju to cžinicž. Po modlitnje wón praji: „Ja hym pšchjeb hušo špřěščiš, hym tež Bože šlowo šalomšič; mōže tón knjes Željub to wšchitno wodačž?“ Ja jemu prajach, frej Žesom Šhryšta naš wučšičšči wot wšchitšč hřčchow. „Potom je derje“, praji wón a ja šhwilu dale: „Hdyž běč ja we wulšim štrawče, hdyž granaty w mojej bšištošči rozšlětowachu abo hdyž k nabběšej džěšče, hym ho pščešo modlit, ale potom buč jašo šlowi. W nowolětnej nozj, jako ho tak hamotny cžujach (pšči mojej přeničej šhorošči), pšchidžje ty a prajelše mi, to mi Željub šubje. Žo je mje štaboko hnuo. Něto ja wěm, to je mi Željub wšchitno wodač.“ Ščachel jeho šatorny, potom dale rěčěšče: „D ja dyrbi pšatačž, hdyž hěbi na to myšlu. Wčžera wječor doštach wotnas mojeju

štrawčejju a mojeho makošo bratra. Moja macž — ta ja mnje pšcha, mój nan njeha ničjo wo tym wjedžěč. Wěrišč ty, so mōže Željub tež jeho wumōžž?“ Ja jemu prajach, so Željub tež šchacharjei na křžiju hnadu špōžčji. Šmērom mój šhory na šwojim šabšwōzju lěželše, na dobo wón praji: „Žo je tak rjane, tak rjane!“ Na moje pšchjenje, na cžo hěbi myšli, wotmolwi wón: „Žo je tak rjenje, hdyž hěbi na Želuba myšlu.“ Šašo pšchidžje šachel. Hdyž běšče ho šmērowač, pšchach jašo, so by šhwilu wopšal. „Potom pšchj ty tak došo ja mnje“, praji wón.

Na bruhj džej, jako jeho woptach, běšče jara pšcheměrijeny. Duhje běščej mōdře. Wón praji: „Ja hěbi myšlu, ta granata, křž mje šrani, běšče šajdōžčejna (ta rana běšče žyle maku). Ja hěbi myšlu, so hdyž Bóh hčějšče juntrōž nje pšchēcšelam wōčži wotewričž, so hwoje njeprawe pšnoja. Ja na nič šty nješhym. Pšchetož we Wōččejnašom rěča: Wōdoj nam našču winu, jako my wōdawamny naščim winšam.“ Wón šapšcheta, potom wōčži šašo wōčžini a praji s pščju jene šlowo po druhim: „Ja — ja ho teho nječaju — so hym ho — jako wōččičšči došrowōšniš — šamolwič. — Wōčžny kraj — tón my wōšchōwamy — tón nje pšchēcšelo tola nječhdnu — tón woni nječhdnu!“ hčějšče juntrōž s wšawotaj praji. Potom powjebalše wo šwojej nadšiji na pōšpšchjenje. Ja jemu prajach, so je tón knjes Željub to mōžž tež šinal wobšamfacy, a pšachach ho jeho, hačž je wōdabca šwojich hřčchow tež žyle wěštu. Še špōžžwanjom wotmolwi wón: „Ty šy tola wčžera wječor prajit: Ža frej Žesom Šhryšta wučšičšči naš wot wšchitšč hřčchow. Žo ja žyle wčžera wěry. Žež moje hřčči je mi tón knjes Željub wodač.“

Wčějšče wjazj hōžbinow jeho cžerowjenje štrawčejše, potom mōželše šatčž k šwojeho knieja wješetošči.

(S pōška wěry.)

(Pšchidžobnje dale.)

Našch cžěški cžaj.

Nušy cžaj
 Cžičšči naš;
 Bóh tón knjes
 Šmēw s pšutom šchwifa,
 Šo by žyčej šchřčč,
 Šlawy s njeje šwěč.
 Knježe Bōžo, šchto nam kaže ho? —
 Šle mni wofaj wo tajčej nušy
 Ač, duž nječiji ho nam žulj!
 Šštomjo hñěna haš,
 Pšchěščan šchwifacy naš.
 Daj nam šašo mēr,
 Wōžim wotčěžč!
 Twōjoj! Šajna dla
 Wōččel s nušy wumōžjenje
 Načičšč pščřowom wšchitšchjenje,
 Dha cže ja to šhwaltim
 Š žyčej wutrobu.

F.

Twój mēr.

Šaj-li ty špřozny a wōččějem,
 Hdyž namaša duška šwoj šhwatol a mēr?
 Ženo pšči Žesuhu!
 Žo, wutroba, wobštanjnje wopomni a wěč!
 Dha cže ja to šhwaltim
 Naššbōžnišči mēr.

F.

Michał

abo

Schtōż cšlowjeł hŷje, to budze wón teŷ žujecj.

Powjedacščo ja młodych a starých
wot

A. Kulmana.

(Pstracžowanje.)

Schtōw ōrtu staw.

Fašny swědk bjez štrafy njewostanje: a štōž
krohle lžē rēči, njebudze ceknyč.

Přisl. Sal. 19, 5.

Wšchtizy, kiz pschi tej pschišosy pschitomni bēchu, mōžachu lohzy pōlnacj, jo je wopacžna; pschetož Michał wosni burtotašče, a mōžejše lēdom pšowcžta jeho pschišahi wuprajicj; bē bēhu kaž kalfowana sčžena. Duzy dom mōžejše lēdom hwojei nohy ja hōbu cžahacj. Pšchēž jeho wocžomaj šo wšcho cšornjeiše, a na jeho wutrobje ležejše kaž cšejši kamjei. Hduž w kēčžku ptacj slečža, abo šo nēštō jašchōtowa, stōžji šo wōn, šo šchepotašče. A jato bē domoj pschišoh, hšubnu šo a njercžejše žaneho pšowcžta, ale dŷh a dŷh hšuboko šduchny.

„Schtō dŷa cži tola je, Michał, šo w tajšch hšubotich myšlach hebžič“, džešče macj k njemu.

„Ač, ja njewim, kał mi je, ja njemōžu prajicj, kał cšejšo mi je; mi šo šda, jo je šo wulke njebōže stako.“

„Ač, dži mi, to šu nanowe slahy“, wotmolwi macj, „baj wšchaj bai, njebōže šo stako! Sowle, jēs, a lehu šo potom a pschēpij hwoju staročji!“

„Čejebōla dŷa njebēh“, džešče macj po makej hšwili, „cžemu dŷa ty njejēš, mōj Michał?“ jato widžejše, jo šo wōn k žanej jēdži nima.

„Wš hō njehča“, wotmolwi Michał, stanu a džešče do koža, ale žane španje njehčašče do wocžow pschitēč. Hduž w drēmnanju bē, slečža šašo nastrožany je španja, a pōt lejše šo wot njeho; pschetož jeho ške hšewōmnje jemu žaneho mēra njewoštajejše. Šašo wōn pał tola wuškny, widžejše wōn wo hnje cšornu štwu- f cšornny rubow wōdžete blido, Wožu martu na nim stjejo, a pōbla šašwēčenej hšwēčžy, a šhijčejše, kał jeho rēčžnil napominašče, wērnošć rēčžejč, a kał wōn jemu tu pschišahu prjōd prajejše. Wōn widžejše dale, kał wōn hwoju pramižu k pschišahanju posbēhny, kał bēchu jemu na njeje te šti poswty wotšnitē a wotpadnyte. Nastrožany wotcēji wōn w štylnym potu ležo. Na jene dōbo pał wušknyča hwoju macj žafočžejč a ptačak. Wōna pschiščja k jeho komozy wotajo: „Michale — Michale — tōn nan! tōn nan!“ Michał stōčji f toja a džešejše k nanej, kiz šo ležo je šmirerčju bēdžejše. Woža rucžta bē jeho šajata. —

Nanowa naša šmirerč džešej jemu tał blifto, jo wōn došhi cšaj jato šubudy wotofo hšobejše. Macj mōžejše jemu waričž jēž šajuz čužyše, wōn wostaji wšcho stjejo; ničo jemu njebō- džešče. Wōn tež f mifim ničo njercžejše, a njenbžičej tež do kōrčžny. Ša wšchitō šwonotowne bē wōn žyle mowny. Ake nutš- kač wō nim bē žiwjenje, kotrēž jeho palešče, cšerit, kotrēž jeho točejše a hŷejebješe. Šewōdnjanje, kotrēž bēhče jo wožiwito, jeho wobčžžowaječe a cšwilowaječe. Niz jeno jeho njeprawa pschišaha, ale tež nanowa šmirerč jemu jato je hšebōžny štuf na hšewōdnju ležejše; a hduž wōn wot Marje nēštō jašchōča abo ju njenōžžujzy šowuškaba, dŷa bē jemu, jato by jeho nēštō f wōtrny nožom do wutrobny kōč. —

Wužo maja hwoje wachnje, hšubžicj, a hšubža jebny tał a drubi hinal, a maja ša to, jo šu prawe mēstacžfo wunamtałi. Tak tež bē tudy; ničtō w žylei wšy štoro njebē, kiz hwoju hubu teje wēgy dla njetorbašče, a Michał hacj nanajawšo tomašče, šo wobčžžujjo, jo tajš njeprawy pschišahač hjes šapcažnja wostanje! Hduž jeho hšwēt njehčtrajuje, dŷa dŷrbjal Wōh jeho hŷēhji nad nim domajpacč! Ake tōn tež, praja tučji kōtžy widžžy, wjazy po prawbje njecžini, a šo šē dže pobōžnemu a dobrenu a dŷrbi nahe se šwēta, kaž Michałowny nan, kiz bē tola dohny a pētny cšlowječ; a tōn hšebōžny wostawa žiwny. Šwēt čže Wože wercženje widžejč, po jeho škei woli dŷrbi Wōh na mēčje wōheh f njebēh na štyh pōštacž, dŷrbi jich moricž, jich pšody na polacž šašyč, jim wšcho jamōženje rubicž a jich do hšubody a njebōža šastorčžicž, tał šo hduču cšjle hšuwizy mōhli na tajšch f porštom pōšajowacž a prajicj: hlačje, tole šu cži hšebōžni, tał jich Wōh htoja! — Tajtu šnutšowno helu mēčj, f tej cšwili šo dŷrbječ wotofo woškycž, tał šo žafolne kužanje šarcho hšewōdnja šnječč, šchtōž tola wjele štoro kōčž bōčejše je, hacž wšcho cšjle njebōže hromadje, kotrēž woni temu cšlowječj popšejče, — to woni we hwojei hšwōpōčji ja žanu Wožu šchtraju nimaja, dolečj tudy wot Wožeho hšostanja ničo njewidža. Tak mēnjachu štoro wšchtizy, šo je tōn pobōžny a prawy nan dla hwojejo hšebōžneho šyna tał nahe wumwercj dŷrbjak. Na macj ničtō njemjēhšejše, tu ničtō njehšubžejše a njelamajše, ta wōsta pschē šwētom prawa, a Michał, po myšli tamnych luhž, njebē hšostany, hacž- runje w hšwi nojšōrčju bolocž, mjenujzy žafolne cšičženje wotucženeho škefo hšewōdnja cšerpicž mēejše. A šo njebudze šo macžeri po jejnej štōčji bōhč, šchō čuštj to mēnēč? Ake hdu a kał, to dŷrbi šo Wožej prawbōčji a wubrošci porucžicj.

Wot teho dnja, hšdžč Michał pschē hšubom bē wotpschišahač, šo wōn nan tebo džešče njeye, šhorowaječe Marja. Teje cšer- wenej ličžy wōbšōmnyščeje, jēne wjebše wachnje ju žyle wopuščejči, wona bē k wšdemu dŷežnu njehčžyčjwa, njebdžejše mohč rjez ničo, ptačakje pał wobštajnje, rubejše šo a šduchowaječe po žpčhny nožad na hšowimaj kolonaj. Lēkaf šo wo rabu prachžany a dŷrbejše pomhacž, ale wōn bōrny pōlna, šo tudy žana pomoz wjazy njeye. Wōna hlabajzy hšabujšeče a šhnyjēječe, šruboha a šacze žerječteje na jeje žiwjenju, hacž wōna šo na šmirerče kožo lehny. Dwoj dnjej do šmirerče napšha wona ličžič a pschišōpžta jōn Michałej. Šltowe štowa pał bēchu:

„Ša mēka cži wjele pišacž, ale nimam žaneje mozg f temu.

To jenicžče cže jeno prochu: bječ šo po twojim a mojim bēčžicju horeje, hduž w wjazy njebudu. Nlēj šo derje! Wōh wōdaj tebi a mi!“

Ša dwa dnjej po napšhanju teho lista wumrje wona, a jato ju f rowu njehčebu, bē jemu, jato by šo njema wotamtača a jeho pōžerčž čužyča. Jecho hŷēh ročejšeje šhēhje nan a narōšče kaž wulka hora; ta lēhaje šo na njeho a wōbšehny jeho wutrobny, tał šo šu štylny pōt pōčelje. Štrachōč a rubodny dla njewje- bžičje, hšdže hēbi mēsto štwaricž, Macj čužyče jeho po jeje wadšnju trošchomacž a džešče: „Čži njeye trjeba, šo šo rubžič; nēč šo tola hinal njestanje; budž wjebete, jo je mowta! Šej je berje a ša jejne dōčž bēdže šo Wōh luby štwjēs šarcho. Wōlōž hwoju žpču staročj na štronu a njemyšl wjazy na to! Šabudž wšchu rubodny a dži do kōrčžny! Šerčhčž Štrida je hšjōm dwojzy po tebe pōžtaka. Wjebajčž tam dōnčž poplabacž? Dži tam; kał šo tam hwoju šrubodu wostajič. Šam budžejč hšičejče wjazy towašchōw namatač. Wš hō šda, šo budže w kōrčžnje dŷenka praje dŷuhčje. Michał štwy, šhōtowa šo a džešče do kōrčžny A hlač, palenz a towaštko jeho rošpōrčji. — Šo šo jemu špōbōbačče a wōn hšobejše nēč wšchēbnje do kōrčžny. —

P i n t y s t a w.

Njebudz mjez wopitkami a wobzrancami; přetož wopitcy a wobzrancow wokholdza, a zaspacak dyrbi w rostlorhanej drasce khodzic.
Přist. Sal. 23, 20, 21.

Wunofčezny bčchu rjana wjeb: burjo, šarubodnyj a křezčarjo hebzachu wšičity, kaž ho tak rjeknje, w cšopnym pjerju; ničto njebe žnydu, a kóžby mějeleže khlěba dolež jěč; pšchetoz woni bžekachu swoje role. Městowu mjes nimi by ho hišćeže lěpje mčez mohł, hdy budžijče tak hufo do forczmy nješkobžik, a tam hwój cžah a swoje pjenjely pšči palenzu a křarčak njewostajak. Škorczmač nišofo bóm njehonjeleže, hdyž tež bě bžekabč dawno wotbito. Žeho cžapnik wječor njenafčatowaje abo tež žple lajta, hžžez forczmač potom, jón nacžabujow a štorčajo, na bžekči a cželebž hwarjeleže, wo pak hu jón šlepšali. — Mjes tutnymi wšćednymi přisbůnikami bě tež Michal wohladabč. Žeho wšćedne bžeto bě, do forczmy hžobžic a swoje palaze hžewodnnje s palenzom šalečž; dolež tola lufl mčra a wofojay pšedw nim mčejelče, tak dožjo hačž bě pjany. Šo jeho hořpobafstwu pšči tym žule šalež dypřelče, wón njewopomni, a hdy by tež na to pomyšlil, dha wšćak tola njeby wo to rožžik; pšchetoz jemu njebě ničto wjazy lubo. Macž drje hořpobafstwu domach wježelče, tak berje hačž jamóž, ale ničto, tola do přebta nježbželče, wjele wjazy na wšćež štronach šlazaže. Cželež ho k lěnojčiji pšćiwučež, a po cžajow tež k nješwěrnójčiji, dolež njebě hořpobariowe wofo pšbta. Mětk halle ho macž dohlada, ale, wobružel! jara wosbže ho dohlada, jo i jeje Michalca ničto njebudž, hačž napošleđu prošečer, a jo wot jich žykeje rjaneje žimowelče, kotražž bě jena wot najšlešćich we Wunofčezach, ničto wjazy wosbče wostacž njebudž, hačž jeno jejne mjeno, jeli šo ho Michal njepošleđujaje, a ho swojeho wopitkama a njerobowelčej njewostaji. W tutej wójčiji cžahjele žeho nětk wot teho wročelč, na cžožž bě jeho přejdy nabypjeraka, ale jej šo njeporabž; jón w wjazy njepošleđujaje. Žak ho jej seibže, kaž žo jej njebow njan wšćežik. Wona jeho napominalče, wona jebě se žyflami prošečelče, šo by ho wopitkama wostajik, ša swoju žimowelč ho šlarak a hořpobarič, dolež henač wot swojich rjanych polow a swojeho špota ničto wobšhorowacž njebudž. Ale to bě kaž žymna woda, to šo jeho njejinajče, a wón bě a wofla kaž přejdy. Šo tym wóna jeho hwarjeleče a jemu hrozjeleče; ale s tym jemu pšćiwelče, kaž s kuzelju do wožnja: wón ho rožhor a dawajče swojeje maczeri wšćelake brojne wubma, wustorka ju se žlwy a wot tam wón na njelaje.

Macž ruzy kamače a žakojčelče, ale wono bě wosbžel! Žeje žym bě jelišpabžak a njelčelče swoje pšedy i jeje njelčobž; wona njemolčelče wón swojim žynom wjazy wobžyč ani se žinomani, ani s pušami; wona wosbželče, šo je wšćo podarmo; pšči tym tež pšna, šo je žama a jeničžy wona žama hžba, hž je hēbi swojeho přejdy lubeho žyna tafle namjewodowata, jebž šarčžowajow, a jehž hželče šawadžujow. Wona hēbi nětk do horčičje přataječe hežjo we swojim kuzelju, a wón, jebž žubjenny žym, šo jej hmeleče, a cžerjeleče hwoje njefalanistwo dale, ho njefstarajo wo swoje hořpobafstwu. Žak šo šta, šo wón swoje dawki njemolčelče šapčacž, a šu jemu jene šlacož wo druhim i hrožže wlate a pšchēdate, kotrež pšči tym hujenym wotšlobaniju tež jara bučjne njebž, a tehobla hu cžim tunižo pšchēdate. Dolež wón žam tež pjenjely i picju a i hrazcu tjebalče, a dolež i hroznje ani i kuzje ničto wjazy hrazč njemelčelče, dha požžowajelče na pola a žuki. Šotajim hžabaje wot nětk daš i nim wšćednje žobu ša šlōdom, jebžijče i nim se šćelke, a požžje wjazy hačž wón žam. Š nim hlabajžy dele bželče. —

Wšće našymu a jemu nježdelu pšchēd wječorom. Michal bželče do žubobneje wšy na piwo, a i nim žobu Šerčelčez žrība,

Šrawezž herž a druhy, a bē ho jich tam wjele najšćko. Woni tam pijachu, mčajachu swoje nabofne rēče a žorty. Wōže njewjedro pał pšćelčelče, a bšlykafče a hrimajče šo tak, šo něfotnym wot nič se štrachom šuby šćerčezčaju. Žón a tamny picž pšćelča a hrowelčta wjazy njepřitny; druhj swojeje ruzy šlytupšćij špoby šlōba bžerčazču, a žadyn žort žanemu wjazy na šajst njepřšćiridže. Na jene dōbo pał wostacžu wšičity prožžik a bčchu kaž te wōšelene šćžene šaby nič, pšchetoz tak ho šabžyfla, šo ho šwōdže, jabo by žyke twarjenje we wožnju šlako. Wšřly na to šo šajřima, šo ho žyta šlwa hujelče; wofna šćerčezčazču a wšćitny na kawočach ho hēbož hlabočaju. Žako pač šo tajkim šajřimaniju wostacž wšćo šmērom wofna, šawofka Michal nutšach ša šlōdom: „Wšćitřje, ni hišćelče wot šany na te štrōžel!“

Ale pič wón wot teho palenzu ničto njeje: pšchetoz jato jemu jón forczmač pšćinješe, našta wostacž wofanje: „We Wunofčezach ho pali! Wōže njewjedro je tam dypřiko!“ — Michal tole hšlychawšćij bě na mčelče štrōžby, poštany a bželče šlōfu domoj. Na wupšćekanje swojeje dracny a na španje we swojim domje wón dženša huyčž njetrjebalče; pšchetoz tón šleječe we wožnju, a přejdy hačž wón dom pšćinibž, bē jehō domle, brōžčel, hrožže a wšćitko, šćyžož w nič bē, na popjel špalene. Michal šo i tym rožpobantym a dymjazym twarjenjom pšćiwelčiji, pšćes šyromabženny šud ho cžičelčelče a hlabočelče; wón bželče na druhu štronu ho rožšlādaju, jato by něšto pučak, a dolež njenamata, ša cžimžž bē hlabak, bželče wón k ludu: „Ale moja macž tu njeje!“ — „Tmowju macž je Wōže njewjedro šarajško! Wōni šu ju i twojeje šotije donjež!“ —

Ale šta šo šašo hrimaty hēbž k njemu, kaž pšchēd majej křowitki i wročelčelče, ale nětk niž i wročelčelow, ale s jehō wutroboj. Žón bželče k njemu: „Šo je tmōž škut, Michal, to šy ty cžimž — macž žy morit — nana žy šlōžnowak — a tmowju lubu Marju šy do rowa pšćinibž!“ — to wšćitko šy i twojeje njeprawwe pšćihajnu doženaj!“ — A wón šebra šo a bželčelče přelčž kaž wrotny. Žeho wšćeželčstwo natwori njemu šašo, wón pał wostajnje pšćelče, a wplataje swoje palaze hžewodnnje i palenzom šalečž a wuhajnyč. — (Pšćičōdnje dale.)

Wšćelake s bliška a s daloka.

* Na Michalca je šo na derje šašžuzny wotpocžinik podak našč hērbli krajan a wo našč hērbli kuzny wšćelčuzny wōčelčny šnyes študijowu radčelč. šonfektor, profesor Dr. Arnošćit Wnuka, žyčel atk, kotryž wón lēta 1887 jato gymnasijalnu wučelč we Žreibeřu škutkowalče. Pšćij šapozčatku přisbōdnomo jemu šnyes rektor džal šchule wurpaji a jemu wot jehō majelčelče kraja šwožžem rjad pšchēdowa. Nadžijimow šo wón nětk k swojemu wotpocžinikow do swojeje Wnjžy pšćelčybl. Narodžit je ho wón we Wšćim Wōžyflu pola Wšćowiz. W lēčje 1879 hējelče wučelč na gymnasiju w Žitawje, wot 1880 hačž 1883 na gymnasiju w Wuhyčelčuju, wot 1883 hačž 1887 na gymnasiju w Štanjenčach a wot 1887 na gymnasiju we Žreibeřu.

* Na měštno njebow šarorija Wlencž na Ketlicach je žyčwiniše pšćelčelčelčstwow na Ketlicach hujelja šararja Wrožafa te Wuhyčelčinku wušmōwliro. Žak je šo tola našče pšćelče dopjelniro, šo žo Ketlicanjelč šarile měštno je hērbškim duchowonym wobšabžji.

* Wōžebženje hērbšelčew duchownje šonfenzery šmēje šo šćwōrtt 12. oktobra popořknu 3/4 hōžšju w „Šeršškim Domje“. Pšćelčewšćibžstwow pšćelčewšćij wšćitkiš knješow duchownych, šo hčyhu šo po mōžnōšći wšćitžy šelčij, radu štkabowacž wo naležnōšćach našćij hērbškiš wōšabow.

Sy-li spěwał,
Piłnje džětat,
Strowja će
Swójbyj statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mócy
Lubość ma;
Bóh pak swérny
Prez spar mérny
Cerstwość da.

Njeh ty spěwał,
Swérnje džětat
Wšědny dny;
Džěj pak swjatok,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njebyes mana
Njeh či khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokfěw će!

F.

↳ Sserbske njeđzelske lopjeno. ◁

Wubawa hó kóđu hobotu w Esmolerjez knižničičkejni w Wudychinje a je tam sa ščtwórbělnu pšchedykatu 40 pj. dostać.

17. njeđzela po swjatej Trojizy.

Mat. 11. 28 — 30.

Wšes snamjenjemi našeho Ebožnika, s kamjenjo wudželanymi, je drje najnacjšnje Thorwaldsenowe hlavne marmorowe snamjo, kotremuz re'aju „žohnowazy Khrystus“. Sěnano móhli s wjetšdim prawom hjičćej praicě „pšče-proščowazy Khrystus“. Pšchetóž niž tež wšičkej požohnowalej, je na tej ruzy pohladac, ale bóte tak wšičkej pšchedyčatelej, a znte snamjo šda hó nam něme a tola tof ščěznjime přědowanje być: „Bójeće hem te mni wšičitzy, kiž wy špróznj a wobčeženi seže, ja džaj waš wokfěwicě. Wšmicće na hó mój picháč a wutáčće wote mnje; dofelž ja čězičaje wušle gum a s wutrobu potornu; dha budžeće wotpocžink namatacě sa wašče dušče. Pšchetóž mój pšchaj je łagodny a moje brěmjo je ľožte.

To hu głowa, pšches fotrež drje žane drube nježju, ščtož našupa wutrobuhnužaju dobročejiwocě a lubošnosć. Škajta pak majetocě a krahnojč w głowach, kiž wrědy šteja: „Wšičite wězy hu mi podate wot mojego Wóžja. A ništo njěnaie Šajna, kšiba Wóž, a ništo njěnaie Wóžja, kšiba Šajn, a komuz hó Šajn džě šjewicě!“ Tónšam, kiž je hač do njebež pobjěhjenju, haj wušče wšičite nježjo, wuščeji hó bele a kšila hó k najhubsčaim kšudeje temje, jim wotamknušči hwoju s bójštej lubošću hó pšchelowazu wutrobu. Nunje na to wašchje je hó nošć Ebožnik šejmli. Jeho majetocě hama, po fotrež hó s Wóžjom jene wě, hdyž wšičitko, ščtož Bóh

njeje, głuboko pod jeho nohomaj leži, nam pomhala njeby; my dyrčeli hó pšched nim boječ a strachowacě. Ale tež jeho lubošć hama, runež by nam derje činila, nam njeby pomhala; kiž džě našć Ebožnik być, dymbi wjazy być hač jedyn naščeho runja. Nět pak je wón muž wrawy, kiž sa naš wujuje, kaž we wščem nam přjódštajenym bėdženju, tak šawěće tež w horzym bėdženju naščeho čězčeho čaja, a jeho głowa hu nam głowa žiweho woloja, wulkeje mozy, wěćneho žiwjenja. „Bójeće“, wón praji. Niž: Wostaněće we hwojij hubjenstroje. Ništo njetrjeba wostacě we hwojiej nush a winje. „Bójeće hem.“ Niž: Džice přecě. To budže hłób praweho hubnita jann, so by ščěžihny wuch, tofšiz miščěziwuy hłób Ebožnika w tym čaju jazwinaju. „Bójeće hem te mni.“ Niž: Džice k temu a k tamnemu pomoznikaj. Ach, njebėhaje tam a hem, tu je wašč prawy pomoznik. „Bójeće hem te mni wšičitzy.“ Duž žadyn wulaměnjenu wjeje, ani jedyn, a hdy by ty tak hubjenu byš, so žadyn wjazy tebe kėđu njeměš, so by hama twoja wutroba tebe šaramata, k njemu šmėč hjičće pšchicě, a wón tež tebe njebudže wón wustorčicě. Njeh je žalocě wulta, wjetšcha, džyli wón ham, žana njebudže!

Ale kat to, so potom wěta: „Kiž wy špróznj a wobčeženi seže?“ Njellinczi to štoro, kaž by sa družicě ničo njeměš? Kaž by tat jendych pšchaj a družich šaltorcěš? Nježju hrowi, hplni, štrošćtni, mudri, ščowoni jeho hnadu runje tak potrebni kaž lamu? Wotmolwjenje budže: Wón wo nič njerođi, dofelž woni wo njeho njerođa. Kaž je tež ja nimi šđol a jich pytal i paftyšćkej šwěrnocěju, — podarmo, kaž je hó s jich twjerdej wušlu

będził, hacz by ło jemu poradziko, ju smjehećiez, — podarmo, tak były wobladamy w jeho woćsomaj a głowa hórteje sforzby a swiatego hńewa słychimy i jeho rta, hdyż na nich spomina, — podarmo! Schtōż ło k njemu dżerzi a cziłchzi, ku czi sprōzi i woćbezjezi. Tych wōn podarmo njewoła. Czi na jeho hubomaj wišaju a t jeho tolenomaj leza. Nad tymi mōže wōn ło smiliczi, tak cze ło rat rad smiliczi nade wišćemi. Też nad tymi, tosiż sprōzi i woćbezjezi njewiž; ale woni durbja ło prjedy sprōzi a woćbezjezi scziżiez. Najprjedy durbisć dele wot swojeje wyšoćkoće, potom halle mōžešć bliže k njemu pschiczi. Najprjedy durbja ło czi roslamacz t je samž-neho dowěrjenja, a samžnjeje prawdošće, potom halle budžeszć ło wumōžnikowenje rufi pschimneczi, kotraž ło czi posticzuje. Schtōžtuli je czi, kščeczižano, tutu kstuzbu wopofalako we twojim žiwjenju, to njech cze pschēs mēru njewiždi. Iwo słuscha japoščytlowe słowo: „Woja srudoba nacziwi k swojnosjei zelenje, w kotrym nikomu žel nijeje.“ Wepje je jatwećie, woćbezjeńosće tuteho žiwjenja stonicz a woptawacz a swoje hřešdne ižoženje i tuchnej bolosoczju pōjnacz a we wščej tajkej swojei nuzi k swojemu Sčōžniklej pschiczi, hacz bjes njeho a daloko wot njeho lute dobre dny mēcz. A kōhcz je srudoba naićki chutnych dnjow k njemu cžeriko, temu hižom nēto i wušywa bysłow se-šhadžera žnē wješełosće.

Wōn bje słubi: „Ja cžu waž woffčewicž“, a sožo: „Dha budžecze wotpoczink namafacz sa wafše dufče.“ A schtož wōn słubi, to wōn wēćeje dżerzi. Jene njēsłubi, so cže woćbezjeńosće wot naš wšacz, ani to druhe, so cže wotpoczink dacz ja našče cžela. Schtōž k njemu pschiczi je i nadžiji, so smjeje hebi pschēs njeho lōže na tym swēćejo po žadanju a po mušli swojeho cžela a swojeje trne, tōn ło sam siebje. Nawopal wōn woła pod swoj pschaj a wo nowym brēmjenju rēzi. Njepokazuje to hižom na to, so budže poščidžo swojim prajiczi: „Cže-łi schto ja muu pschiczi, to sam ło šabrē, a wimi swoj schiz na ło, a pōj ja muu.“ Hiščecze pak wo schizju njerēdzi. Woni jeno hiščecze sro-umicz njemohli. Wōn i nimi cžini jako mudry wuczeť. Tōn po nēczim swoje džeczi wot lohkeho wjeđže k cžektemu. Tak tež wōn nēk hiščecze wot woštreho schizja ničo njespomni, ale: „Mōj pschaj je lahodny a moje brēmjo je lōžte.“ Spōžiwnje pak bje, jo, tosiž do jeho šule šastupa, pod jeho pschaj ło použijwa a jeho brēmjo na ło woimnu, runje na to woićhnie wofšćerjenje namafaju psche wšcho, schtož ku prožyli, a wotpoczink i swoju dufču, so i radoczu sprowaju:

Kat sbōžny bym, hdyž wotpocziju,
Mōj Žeju, w twojej luboščzi;
Do twojej rutow wofšćwatuju,
Hdyž padnu w swojim hubjenstwi;
Wšcha tyščna srudnolēz mi ło šlubi,
Hdyž lubošč wješełolēz mi lubi,
Kiž i tebe do naš pschicžubja;
Tu hižom njebjo mam na swēczzi,
Schtō wjehełicž ło nočžyt, dječzi,
Hdyž wotpoczint we tebi ma?

Haj, Želuhomy lahodny pschaj cžini, so je czi wšcho druge cžezti pschaj, w kotrym ta dufcha bjes trošćia tu šhodni, a ty ło swojemu Wōnu džakuficzi, so ło i tajkim noščyć njerjebašč. Želuhowe lōžte brēmjo cžini, so wo

žanym drugim brēmjenju ničo wjazy njewēšč a teho šćwaliczi, kiž je cze wobhōnadžil, wobšōžil, wušwobodžil.
Samjeť.

Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho.

Hdyž cziščezti cžezte horjo cze
W tymle cžanym hubjenstwi,
Hdyž dufcha jeno šćōžbō hščezdi,
A wdiž, tak ło hšaby wšči —
Dha wopomni, luby kščeczižano:
Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho.

Ty rjēnjesth hnođz: cžoh cžezti je;
Mē, wōn je wōšt milolēte.
Kščiz lōždy, kiž Bōh sczele tebi,
Tež jeho wulla hšada bebi.
Duž stročim budz i wopomni to:
Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho.

Knies Žeju špalče we lōždi,
Wōn w prawy cžah pak wotczi.
Tež naž wōn njelabowa ženje,
Hdyž štrach a wulla na naš cžehje.
Njeh wšchor hōwri, njebol ło:
Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho.

Majh bēdžic ło tu i tuchnosczju,
E wščellej wufu, je smjercziž,
Dha i dower a w scžepłiwosczzi,
Tmō na Wōha we wyšoćkoćzi.
Wimi, schtož wōn dr, ło troščitju:
Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho.

Tach, kotrych Bōh Knies lubo ma,
Wōn hšito i horjom wofšćwita;
Schtōž pak w dufci wēru nožy,
Žnje rōže, hdyž nemo cžeruje wožy.
Duž njeh swoj schiz, mōj kščeczižano:
Schtōž sczele Bōh, je dobre wšcho!

F.

Michal

abo

Schtōž cžlowjeť hje, to budže wōn tež žiweť.

Powjedabacž so mēbōdž a starč
wot

K. Kulmana.

(Wotraczomanje.)

Schēst i st a w.

Njeh wōjna, mōr a drohi čas, wšak niđy nijeje
pola nas. Spēwaiske 385, 6.

Wē pak lēto 1812 nastalo. Tuto lēto, kaž tež te šanžene a pschicžodne bēču wōjnke lēta, lēta wulkeho krepschetełca, njemēra a štracha, a schtož je te pschētač, njebudže hej tajše cžaby žabacz. Naićki herbižy brotija woloto Wubijščina wjeđža wēćezje se šhōnje-ja wjele wot niwy a hubjenstwa i tamnych lētow powjedacz, wot hšoda, nahoty, cželanja a smjercneho štracha. Wē w tutym lēče, hdyž Napoleon, francuzski mōžny kšez, na Ružbow cžehnjelēce, a jemu k pomozy durbjadu wščitju kralojo a wječchō, kiž i nim šjednoczeni bēču, swoje wōjšta hōbu na rušowšćeho kšezora

póklač; potajim tež vjcle Šerbow do Rušowſkeje pſchidnje. Bječ ſtow tamjntow wojaſow wjeđžiſke Napoleon ſ dwanaćimi ſtami wulkiſch ſtatow do Rušowſkeje. Tež naſch Miſhał bu do wojaſow wubranu a čehnjekſe hoju do Rušowſkeje, a to rabu; pſchetoz wón hebi muſjelke, hwoje te hweđomnje do Rušowſkeje donjeſe, abo hiſčke lepie, ho tam dač ſatſelice, abo ſarubach, abo ſatkeč; dolež jemu možno njebe, hwoje hweđomnje pſtojič.

Kož je ſnate, dha žadyn, kiž je do Rušowſkeje na tule wójnu čahnył, hebi ničo nadobnył njeje, hiba ſo wſches tu žaſtoſnu nuſu, kotraž je tam tyč wojaſow wodeſčka, hiž ho k Woju wočaz ſaſo namuſnyli a jeho wo pomoz prohweč, bu ho k Woju wočaz ſaſo wubnyli beču a ho wſkweje mobilnoy a proſtuy woſtajiili. Wot tyč wjcle tamjntow, kotrež Napoleon do Rušowſkeje do-wjeđe, hu jeno něotre ſta ſaſo domoy pſchiſke. Čehoz wot zyteho franzoziſkeho wójſka ſotaſojo njeſtanzowacu, to ſ hřodom wuruje; a ſchtož ſ hřodom njewuruje, to ſmjetny; a ſchtož njeſmjetny, to ho ſatepi; a ſchtož ho njeſatepi, to haſte ho dom na puč da, wot kotrychž hiſčke wſchizy do mózneho kraja doſchti njeju. Někotra ſakraſnjena mač je pſche hwojeho hyna wjele ſtow hylow wuronika, kiž je tehdom do Rušowſkeje čahnył a tam woſtał; wona njeje ničo wjaz wot njeſo hiſčaka, a njeje hronika, kaſaje ſmjerce je wuruje; a hđe a kaſti wur je doſtał. Ničo niemóže te wočelate a wulle čwile wurje ani woſpache, kotrež tebdy na franzoziſke wójſko w Rušowſkeje pſchiſke beču. Kždy, kiž je tehdom i Rušowſkeje ſtrowy dom pſchiſkoj, móže i wernoičju praječ, ſo je jeho jeničyž Woža hnada hama bježaka.

Naſch Miſhał, kotryž rad wuruječ čyſche, a hwoju ſmjerce pſtaſche; pſchetoz wón na žane waſnjne hwojeſo žimjenja nje-hladache: tón moſta pſchi žiwjenju, hačrunje be pſchezo w bitwoje ſtowo najpreni. Wón bu nimale pſchi ſopocženju wójny ſ něto-typmi druſimi wojaſami wot ſotaſow popabnjeny, a čti podachu tyč jatyč rušowſkim buram, kiž jich do hřóđe ſawjercaju, hđež bječ wote dnja i nowa druſi ječi k nim pſchidnječu. Tak be wjele dnjow, haj wjele njeđelow poſwochi; pſchozo buchu nowi ječi pſchiwjeđeni. Wduž be jich nělaja ličba hromadže, buchu woni daſe hnačji, hđeč ſoſo hoſpody w nječjiſtych hřóđach a leđom něšto i ležiwjenju hwojeho čžeta doſtaču. Kotrež wot nič něšto mjeſelche, temu bu wſate, haj tež hama jich draſta, a tak buchu woni wječi wote woſy wjeđeni hřódni a naſy. Wjele wot nič padže ſawutlemyč na puču a wja hujeny kónz, a kžbe ranje ležachu morwi mjeſ žiwymi w tyč ſtočazyč hoſpodač. Maty ſohł wot nič pſchidnje do Sibirijiſkeje. —

Šibirijiſka je wulki kraj w potóžnej Aſiji, je w rušowſkeho čehžorowu, wo ſchtwórcžinu wjeſkič hač žyła europiſka ſemja; ma paſ pſches mēru mačo wobublerjow, niž wjazy hač leđy dwē milliony, mjeſ tym ſo ma Europiſka, kiž je wo ſchtwórcžinu mjeſiſka hač Šibirijiſka, jich pſches 248 millionow. To paſ ſ teho pſchidnje, dolež je Šibirijiſka jara ſpynu a njeptóbnu kraj, hđeč ho žane role njebžečaja, hđeč žane žne njeju. Tamneho kraja wobublerjo žywa ho wot džiwny a radow. Tutón kraj je prama hela ſa leđeſcho wukrajneho člowjete, wohebie ja heſiſeſeſe bura, kiž rad na polu wora a hjeje, w břóžni młóci, a domady hwojeho ſtota hlabo.

Wy móžete hebi tehobla loſho muſiſe, kaſ čžeſto naſchemu Miſhałej w tamnym kraju be. Wón tam njejeječe žaneho pſchekela, ſ kotryž by moſt poréžezč a jemu hwoju nuſu muſtoječ; tam njebe žana foržma, w kotrež by moſt huj čaſ pſchekčinič, tam njebe ničo, kiž by role bječ a komaž wón moſt pomozny byč. Tam be wón won wuſtorčženy wot Woža a člowjelow mjeſ džiwy ſwérinu, ſ kotrež ho wón bežječe a

lotruž koječe, ſo by ho načel a ſ kožemi tejeſameje ho wođe- wal; tam wón bydeleče a rjeſaje hebi forjenje je ſenje, ſo by je žwač; tam wón pſtaſche ja wſchelatej ſetinu, ſo by i njeje hwoj hřódo pſtojič. Tam be wón tón wot wſchitke ſchekčžjanow wo-puſčezeny, wot jich ženuſeje wuſtamnjeny wobohi člowječ; njebe žana člowſta wita jemu k pomozy wuſchekčžena, ale čjim ſkerje be jich wjele k jeho njeſožu poſbeđnjenyč: pſchetoz woſto tam-neho kraja teja wojeſke ſtraže, kiž žanemu jatemu won njebadža. W tutym ſtawu jatiwe něk tón Miſhał beče, kiž be Woža hanił, kiž be hwoje hřečſne potſty k njemu poſbeđnył a ho je ſekharim jajntow wopaki k njemu pſchiſahał, kiž be ho Woju wotrieč a jeho hampajenje ſačhijnył.

Ale Wóh tón Knjez, kiž hwoju hnadu wſchitkim podawa, a wſchitkim k temu ſožu dopomhač čže, ſo bychu jeho njewurje- njenu luboži ſhonili a pohnawali, ma wſchelate puče, na kotrychž ſabrubžemyč, hřečſnyč člowjelow wta a jich k hebi wabi a čehnje, ſo njebchu wčežnje ſhubeni byli. Wduž ho člowječ wot Wožič dobrotow čahnyč a wabič njeda, ſo by potóžny byč a pſchi nim woſtał; dha počjele Wóh rad jemu ſchizy, nuſu, hujen- ſtowo, ſo bychu tojny wučežerjo jeho pomužili a kſotali, tak ſo by ho wón dohladał na hwoje njebože, ho wotročijł wot hwojeho hřečſneho puča, Woža wtač a pſchi nim woſtał. — Miſhał be to ſabubžene bječe, kotrehož ho Wože dobroty njejimacu, kiž i mozu wot hwoje mtođoſeje hem do njeboža čehjeje; wón be tón ſhubjenu huj; kiž močyče wo hwojim Wóžu a wo jeho domje ničo wjeđič, hačrunje be wulle dobroty wot njeſo do- ſtał. Čehoz paſ Woža dobrota nad nim njebožnja, to doſonja něk Wóži prut. Derje paſ temu člowječ, kiž ho pſches Wože dobroty wabič da a jeho pruta nječaka! —

Š e d m y ſ t a w.

Tak wěrnje hač ja živy ſym, praji tón Knjez; ja nimam ſpodobanje na ſmjerči teho bjez- bóžneho, ale zo by ſo hjebožny wobročił wot ſwojeho puča, a by živy byl.

Ezechiel 33, 11.

Naſhmu w leče 1812 be ſ wójnu w Rušowſkej kónz. Napoleon be ſbitu a čžetače ſ hujenym ſohłom hwojeho wójſka i Rušowſkeje. Wědom pječ bjebač tyž wojaſow pſchidnje i nim ſ Rušowſkeje. Rušowo hami paſ njebeču Napoleona a jeho mózne wójſko ſbiti, ale Wóh be jo je hmu a hřečom ſbič. Na druhe leto w naležju ſpalichu Rušowo dwē ſeži tyžaz ſmjerjenyč čžetow. Kaſ wjele jich paſ wječi w hujnje roſtorhali a ſežrali beču, njem ničo, tež niž, kaſ wjele je ho jich w rušowſkič rečach a ježorach ſatepi. Ničo njebe wot zyteho franzoziſkeho wójſka w Rušowſkej ſohłuy, hiba čti ječi tam a w Šibirijiſke, mjeſ kotrymž be tež Miſhał, kotrehož Wóži prut k jeho ſožu wotrieč ſchwitache.

Miſhał be čhył hwoje hweđomnje do Rušowſkeje donječ a tam woſtajič, ale to ho jemu porabžilo njebe; wón jo njemóže- ſeče na žane waſnjne wotbuč. Wchubže, hđeč wón be, be tež jeho hweđomnje; to jeho pſchewožeſeče do najpotajniſeje a naj- doliſkeho kuta ſenje, tak ſo jemu njemóžeječe čžetnyč. Šsamo w nozy čwilowoſeje jeho dopomjenje ſačženeho žiwjenja: wón wiđječe wo hnje hwojeho nana mřeč; wón bežječe k woſnjej, jaſo ho jeho dom paleče, a pſtaſe hwoju mač; wón wiđječe hwoju Marju w kaſčju ležo; haj najbřóbniječe be, ſo ho wón pſchezo jaſo wo hnje njewprawe pſchiſahače. Tak doſho hač be pola wojaſow a w Rušowſkej mjeſ jatyti, dha ho taſ někał ſ jeho hweđomnjom čžiwječe, ſo jeho na hwiu wopuſčžy, hđuž mjeſeje mjeſ towačimem roſpřičenje; ale hđuž be to tym do Šibirijiſkeje pſchiſkoj a hamutk w teſ puſčžnje woſtanjey, dha wono jeho i njewurječjeney nawaſnoju nadpadowaječe a čwilo-

wajšce, haj jehó skóbcj roščejšce pšchod jehó wočjomaj. Tak pšchidže wón tam k prawemu bósnacu kwojich hrěchow. Dokho bë trato, prjehó hacj wón kwoje hrědj sjannje widžejšce a žiwje wójnamajšce. Wón bëšce drje pšchego chyj kwoje cježe kweđomaj-
nje wotbjež, niz pať kam bëbi wujnacj, so je wulki hrěčšnit, a so kweđomaj jehó tuch cješčij hrěchow dla pať. Tak bórny pať, jako bë wón bëbi wujnac, so je pšchemenje wulki hrěčšnit, pšcheta-
nje kweđomaj jehó kšpacj, ale na město škebo kweđomaj nab-
padže jehó bojojčj pšchod kšpacm, kotraž jehó niz mjenje cšwilo-
wajšce. Wón wjedžijše nět, na cšimž je, wón póšna, so je hubjenny, hrěčšny, šchrašny-hódny cšlowjet, a tajše póšnacje bë ja
njeho jara wujšitne. Ach, tak žarowajšce wón kwojich hrěchow
dla, tak želešce wón, so bë šo k nim sawjelčj dať, tak rad chyjšce
wón, so bychu šo wone nihdy njelate. Tak šchobty kaž wón
prjedy byl bë, tak bojalny bë wón nět. Wón njelwajž wón
k Bohu pšchitčj, kotrehož bë wón rošhńewat; hacjrunje šo
Božu hnadu žadajšce, dha wščaj šo boješce, wščanu pytačj. —

Wěčno je, so je Bože škwó kaž škoto, kšj njelohajnje. Čšitje
škówo Bože džěčgajej wutrobje prajene, njelajšce. Nječj tež
budže wono poščijšcho w tajše wutrobje wot šwětnyč wješelow
woblehajene, a je šwětnym ropotom pšchitryte, dha wščaj tola
wostanje. Wšchetož wono je Boža móž a njemóže šhubjene byčj.
Tehobla ty šwěrna wučeršica wutroba, njelajraš šo, kajše pšody
twoja wučžba a šbu je pšchijelčj budže; poručj to Bohu, cšit
ty šwěru, šchtož šo tebi šalčj; powjedaj twojim džěčšom bšjstu
wučžbu a kšabž jim Bože škówo do wutroby! Wšh budže jemu
pať roščj a šrawičj dačj, so pšody we kwojim cšaku pšchijšce;
poščje abo šahje, abo hacj je ty wobšobajš abo niz, to njeh njeye
twoja šlawočj. Žato Mščaj hšjčje we Wšnowšchegach bydlešce,
njebé tam nětčj, kšj by šebi wót njeho nětčjto duščne nabžat,
ale kšždy wěščejšce a powšča jemu še ja jehó škufki, a jako
wón k Šušnowšce dom njepšchidže, prajachy woni: tón je tam
kwoju mšbu dostaj, a je šo jemu na tym prawje šlawo. —
Bože myšle njeljš čšlowiše myšle, a jehó pučje njeljš pučje
čšlowištich džěčji: wón chyjšce tuto šhubjene džěčjo šašo
pšchijelčj.

Mščaj bë jara hubjenny cšlowjet, potrebašce pomozy a nje-
wjedžijšce, hđže ju pytačj; pola čšlowjetow ju doľacj njemóžejšce
a Woha šo boješce. Wón špominajšce na kwoje šawžjene lěta,
ale ty njebé ničjo, šchtož by jehó wšjelčj mošho; wón myšlešce
na nanowý dom, ale njenamata w nim žaneho měra; wón štupi
do kwojich džěčgajch lětow, wopomni je, a namata, so šu wone
najrjeničšce lěta ja njeho byke, wone šo jemu lubjachu, a wón bë
nět w duchu s družimí džěčšimí w šchuli a pola wučerija, wón
pytašce a hłabalšce ja tym, šchto je šo wučžito, najwójazy pať
hšebjšce wón ja wučžbamí a powjelčimí, kšj wo hšchmifach
rěčža, a w tym pytanju namata wón woščewjenje. Wón wo-
pomni, so je wón s tym šhubjenym šynom jenať, wón šhychejšce,
kať tón šhubjenny prajejšce: ja čžu šo wóbcjčjž a čžu dom
k šwojemu nanaj hěčj. Wšchj tuch škowach bë jemu tak žel wo-
toło wutroby, so wón horže hšlyh pšalšce, a pšchj šebi džejšce:
„Ach, hdy byh ja tež tak prajičj mošh, hdy byh ja tež prajičj
šmět: mój Wótcze, ja čžu šašo k tebi šo wóbcjčjž.“ Tak
myšlešce wón s šórkim šhlyami na kwojeho Woha a šudžowajšce
k njemu we kwojej wutrobje. A hłaj, Wšh jemu tu wulku hnadu
wopokala, so wón potroščtowany wot kwojich želnowyh hšlow
šlawe, wšstu wješebelčj we kwojej wutrobje čšujšce, a dowěrjenje
k Bohu šawščija, so šo k njemu wóbcjž šmět. To tež nět wón
wšchědnje čšujšce, a špójna, so tajše wotanje k Bohu podarmo
njeye: wón potučešce šo a rošta šo kwojich hrěchow dla, tak so
kšždy džej wješebelčj a troščmijčj bëšce, pšchetož po žiwny
pšnacju kwojich škóbcjom a po wutrobnyh roščacju tuchšmnyh

bě je špominjenjom na nabožne wučžby, kotraž bë we kwojej mato-
ščji wot kwojeho šwěrneho wučerija dostaj, po tym a s tym,
praju, bë tež krata wěra a ta mta nabžija do jehó wutroby pšch-
šchta, so je tež ja njeho pšchěš wumóženje Wóžeho Ššyna hnada
pola Woha a so šo tež jemu móž a šhlynoščj doľacj budže, jako
nowe štworjenje w nowym žiwjenju pšchod Bohom šhobčjčj. Žata
wětoščj wóžiwjšešce nět najčhego šrudneho Mščaka. — A tak
šawžjedu jemu te pošlebdnje njebžele a měžazy, kšj wón w Ššibi-
riškej wólcacj měješce, wješeke doľčj, haj Ššibirijka šawšce šo
jemu nět wjele rjeničšca; doľčj bë wón tuchj kwojeho Woha
šašo namatať, kotrehož bë we wóžnym kraju šhubit.

(Wšchidhobjnje dale.)

Wjedžela.

Ty wotpočjinko w wštych honach,
Wot palmow méra wobdaty,
Ty čšerštwě žórtu w huchjich štronach,
Dnojo kwojatoczny, šo byk wšitany!

So kwojecju s tobu Bože njeno,
To mojej lačnej dušchj daj;
Nječj Ššbšnikěj ja šhšu jeno
A jemu šebžu k nehomaj.

Džejš šlawočj, horjo njelamóže
Mš dušchu jimačj s tuchštom;
Šo prawje šhychju škówo Bože,
Ššej modlo kwojecju wutrobu.

Šštyh, dušcha, hšžom kšncža šwony
Tak jahnje j wěje žyřčimškej;
Duš nět šo najtaj je te štron,
Kšž wjedbu k žyřčwi, k wólcarijej!

F.

Wšchelake s bliska a s daloka.

* Roma wójniška požožonka je wunjeřka 10 milliardo-
w 590 millionow hriwnow. To je wunowšch, kotraž rjane šwědcze-
nje wotpočjžj wo dowěrjenju najčhego luda k kwojemu wšjstu a
wóžiwobštwu a so je hotoowy, wšchitke wopory wšchijelčj ja šwój
wóžny kraj, so by šo žakofina wójna k dobyčejšemú kónzej
pšchewjedba. To daj Wšh!

* Šhžžorštwowý a šawřk šejm šlaw něšto šhromadženaj. Šhžžor-
štwowý šejm je šo s wěščchego džěla pšchěšene wuprajit je
šahadami wšchijelčj, kaž tež s nawjedowanjom najčhego wójniška a
wšchitkimí napravami na šitwšchžju, tak berje na kraju, kaž tež
na morju. Šawřk šejm je šo wo napravawjenju šejžiwjenja we
wójnje wuprajit a šebi wot wšchijelčj žadaj, so by w Šarlinje
kwoje žadana wuprajita, hđžčj šu šo njedofatki w tuchy nap-
rawawjenaj šejžiwjenja wólcatať.

* Škral Otto Bayerški, kotraž je wot kwojeho duchowneho
šahorjenja na hrodže Šürstewied pola Wšchowa žiwje, je na
čšejke krawawjenje žóřka šhokřk. Šeho šhorščj je tak čšejša, so
dyrbj šo kšždy wotomit s jehó šhijercju šitčjčj. Škral bëšce
w haprjej 70 lét šlaw. Ššmijercj budže jemu wumóženje, kotraž
je tak došhe šitčjžšakki w čšmawočj ducha šrudne žiwjenje wjedč.
— Škral Otto Bayerški je hrijedu 11. oktobra wječžor wumrijč.

Sy-li spěwat,
Pilinje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwās,
Swěrnje džěłās
Wšědny dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech ći khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Klěž Bóh pada,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđzělske lopjeno.

Wubawa šo kóždu hobotu w Šsmolerceje knižnicyšćećeni w Budyščinje a je tam ša šchwórtětnu přešćepatu 40 wj. dołtač.

18. njeđzela po kwjatej Črojižy.

1. Džěhal. 4, 9—12.

W Thežaloniku bě přešes Pawołowe mižionje džěło težejaža kšćešćijansta wozhada naštało. Šwjatny japoschtol we šwojizimaj listomaj š wulim přešćepnacjom wo jejnym kšćešćijanstim žiwjenju přeše, na pša.: Šhto je našča nadžija abo rabošć abo tróna, š tořezj šo bychmy šmwoliti? Njejeće tež wy to přešed woblicjom našeho knješa Jezom Křysta na jeho přešichod? (1. Džěh. 2, 19.) Takle tež jow jim šwědženje dawa, šo wot trónostaje lubošće njepotřebaju, šo by jim pišal, dořezj namj wot Boha šu namučeni, šo bychu šo mješ šobu lubowali.

A džehnišči džěł je stare město ložo we wšćěch reže; přešetož wone nět reka „Soloniki“, hđžez je šo je wšćelatič nam nješćěšćelstich ludow a narodow hromadu sestajane piškane wojšto šahnědžijo. Šhtož tam a wšćudže našćich nješćěšćelow, kř šu hewot jedny na družeho tak njepodobni šož jeno možno, hromadu džerzi, njeje lubošć mješ šobu, ale hđženje přešćěšćiwu nam a našćim šwjatkarjam.

Njech hđža, hđžy šo teho wostajez njemoža. Nam pak bđž bratrowška lubošć dobre šćawitwo přešćěšćiwu jedej jich hđženja! Hđž je prawa lubošć šwjast dokonjenja, šořezj durbimyo šo woblez, šatónja dořewljenje, w šořezj šo wšćitile šajnje šož lubošćimjenje, plód teho bđžiteje lubošće, š šořezj šimy přešed lubowani, najšćepše, šořezj je wyšćo šćeruška šwojateho Pawoła wošwěšćenjy, dha to wšćitilo hwalje prawje plačji wo bratrowškej lubošći. Nješćěšćelow lubošć, ach, ša je

tu čěža! Ale lohta a nutna a šćódka je bratrowška lubošć. A móže nam wojele naručacj w tym našćim šrudnym čěžu. Myš móžemy tyč, šořezj wončah šu, porowacj, šmy-li šnutšćah jeneje myšle a jeneje wotroby. Twjerdy bród, hčezruuje je šowowotolo wobšćahny, bđžže tola w Božim mjenje a š Božej pomozu wobšćacj móž, šož dořko šu čši, šořezj moju šon šaktač, jeneje myšle; našata přešćekora mješ nimi pak mohta šowčacj bčez šeho šóna. To běšče něšćto wulke, šo wšći wudyrjenju wošny šakš bđž přešćěšćenjořez, haj wotroboweje bratrowšćeje lubošće džješće a šćumješće přešes našć žyln wóžny šraj, wo šořezj móžesće šo wraćez, šo tež lubošć wot šo damy, a šo šořdu wě, šćitě šmy, šo my jedny narod mamy a ša jenoš šejimy. To běšče, šož bychmy wot Boha šameho, do wótreje šćule wšćez, namučeni byli, šo mješ šobu lubowacj. Šćez je wšćto ša wšćitalo? Šćez šmy dale wuznyli a přešćiberali, abo šmadž wotešćerali? Šćez je tež nět hđšćeje našča šćwalba, šo my njepotřebamy, šo by šu nam wot bratrowšćeje lubošće wšćak? Š najmjenišča bđžže nam wulky trjeba teho nawominanja, šo bychmy dale a bóle polnišće wo nej byli. Tello žarownych, kř woplatnja šwojeho našćubšćeho! Šač dha džyli jich šćowšćowacj bđž bratrowšćeje lubošće? Tello pomozu šćowšćowacj! Šač dha jich šćeracj a šćowšćeracj bđž njeje? Tello šćowšćowacj a šćowšćowacj! Šač dha wotrobu šim šćimicj a jich šćowšćowacj! Šač dha wšćerjenj-em bđž njeje? Nam je přešćitajane: Ty durbich Boha šwojeho knješa lubowacj. Hđž něšto rješnje: Ša lubuju Boha, a hđži šwojeho bratra, šon je šćat. Nam šo šćušča wotmołwenje dacz wěry a nadžije dha, šořezj

je we naš. S nieczim ho njechodži lěpje tole wotmožnjenje dacz, hacz s bratrowskej ludosceju, kiz nješteji w rjanach słowach, ale w žiwych słutkach; se wšedem druhim rubach bōle abo mjenje do lošta. Dženjujida njebžela se swojim sčeznjom (Lut. 14, 1—11) kaž se swojcej epistolu (Ef. 4, 1—6) k poniznosceji napomina a naš wobarnowacz wsta, so njebuchym prošednjeje czeleje łafomni žami ho posbēgowali wyshe druchich, a duž nam bratrowska ludoscež přebnje, kotraž je kaž něžna rōjčiska, a jeje krašne wonjenje je poniznoscež, cžiča myšli, cžetotiwoscež atd.

Ale „teje czeleje hladajeje, so byščeže s potojom byli a to swoje cžinili a se swojimaj rukomaj dželali ... so byščeže cžestnje wobkhabželi s tami, kiz wonlach su, a na nieczim nju njemeli“. So byščeže s potojom byli po myšli dweju našich křetelichow:

Ja s potojom bym s Wozej wolu;
 Hdžj drugi lěpje ma hacz ja,
 Dha do wšeho ja lubje swolu,
 To mi nej žona hanba;
 Mōj sworiceł mje šakara
 A kšlěb mi wšednje podawa.

a:

Ja s potojom bym s Wozej hnadu,
 We šamjerceji a we žiwjenju;
 Sčtož Wōh mi dawa s dobrej radu
 To mam ja šamu dobrotu.
 Ja na tym došč mam, sčtož wōn da,
 Sčtož wōn čže, mi ho sprobaba.

S potojom tež w tej słubšej myšli, kaž plamista rjeknje: Moja duška je cžiča k Wōhu, kotruž mi pomha, kaž profeta praji: W mjeleženju a w nadžiji budže wšaha bylmoč, kaž japosčtot wšiche: Dolež žmy prawi cžinjeni wšeh wēru, dha mamy potoj s Wōhom wšeh nosčeho Knješa Jesom Křrista, — to je jašo něšto ja naš a ja naše dny. Lubta wēž njeje, ho k temu wšchedobycž; pšchetož naše křične cželo je swojimi žadočžemi temu napščežiwu šteji. Dwožy cžesto nam padnje we wicorje a njewjedrje wšichnosceje. Ale krašna wēž je, hdžj by s potojom w Wōhu. S morkotanjom, se šwarzenjom, se žalosčenzjom ničjo njepolepšujuješ. Šay-li pał s potojom w Wōhu, dha njeh wētry štoržaju a žolmy brosnje ruja, — ty štejš tola twjerdže, štorzenjem a natwarjenjem na šalozku, kiz ho njehnje ani nješhabnje, a Wōži mēr cže wobarnuje k wēcznemu, šwōznemu žiwjenju.

Hdžj pał dale rētašče: ... „a to swoje cžinili a se swojimaj rukomaj dželali“, dha bym s tym wofasani na swoje wšedne dželo a na pšchilkušnosceje swojeho šewšeho pomozanja, hdžej ma kōždu džen swoju wobčežnoscež a netto wjazw wobčežnosceje hacz hdžj předy ja cžlowšte pomnječeje. Wšahite mozy dyrba so napinacz, so byčym pšchētrali hacz k dobremu kōžej po cžele a po duški wonlach na wojowničeju w horzjom bēžženju, ale tež w kraju, hdžej ma wšči wšchēš cžetotach wšcho nujne dale ho wobštaracz. Wšchēdne dželo njeje polo, na kotrež šmel Wōži cžlowjel s malo waženjom pohlabacz: Sčto to mje štara? Nawopat, wōn wē, so ma ho jow najpředy wopofasacz jako šwērnj wotročžl Wōži, a tehadta prošy: Daj šwērnj cžinicz mi, sčtož ho mi cžinicz šluka, sčtož mojih hamta je a žada twōja duška; daj, hdžj tōn cžab tu je, so štoro cžuju wšcho, a hdžj jo šeziml bym, so by ho rabžilo. Wōn tał prošy

a po tajšej swojcej proštwje cžini, niz jeno, so by cžestnje wobštar wšchēd ludžimi a wot ludži dobreje wole wotwōrnj njebył, ale najbōle, so by po woli swojeho Wōha ho džeržak, swoje dary a mozy naložom k Wozej cžestji a junu šakšyšak hēš šmilneho šubnika: O ty dobry a šwērnj wotročko, ty by nad malym šwērnj był; ja čžu cže na wjele wofajicz; dži nuz k swojeho Knješa wšefelozci.

Duž wšimimy šebi s našeho teksta trojatu dobnu radu k wutrobje: Wšchjberacz w bratrowskeji ludosceji, s potojom byč a šwērn to swoje cžinicz na tym mēšnje, hdžej se kōždeho Wōh tōn Knješ štajił. Šamjeł.

Trosčt w horju.

Hdžj wšichnosce
 A štradi cže
 Tu cžakaju, cži broža,
 Dha njeboj ho!
 Wōn wōdži to,
 Cže křaje hnaba Wōja.

Njech wrotota
 Cže wōbdawa.
 Wšahč jeho křōžno šwēžji.
 Šlej w horju
 Tež šwōwaju
 Tu wšalmy Wōje džēžji.

Duž tōn pučž dži,
 Kiz wušmoł
 Wōh tebi k drowowanju;
 Wōn wješe cže
 Tež wšeh cžemje,
 Ty s nozy pōdžēšč k ranju.

Kšičj na ho wšini,
 Kiz wōhta cži
 Wōb se swojeho křōna;
 Wōn pomha njelč,
 Čže wšeh kšičj wješč
 Cže tam, hdžej šwa křōna.

Tež štorozje,
 Kiz cžičeja cže.
 Čišt wšeh na teho Knješa!
 Šlej, wšeh njebo
 Tu štaja ho
 Wšiche cžōšnje nuz njela.

A šlubišč ty
 Wšeh pučžizaj
 Šaž wōwja wopuščezena,
 Twōj pošitē cže
 Tam wšacž dže,
 Wōn šnaje šwōritš mjena.

Duž k njemu dži,
 Wōn šakoj
 Čži hēdča šwōwne ranj,
 A junu cže
 Dom pomježe.
 Hdžj bēž je došonjam!

Michał

o
Sztosć cziłowiel hysje, to budże wón teź žnjecź.

Pomjedabacźco sa młodych a starych
wot

R. Sulmana.

(Poznaczowanie a stončenje.)

W o s t a w.

A wobrošili-li so k temu Knjezeji, twojemu Bohu, dha budže tebe tón Knjez, twój Bóh, z twojeho jastwa wuwješć, a so nad tobu smilić. Hdy by do kónca swěta zahnaty był, dha budže tola tebe tón Knjez, twój Bóh, wotsal zchromadzić, a tebe do toho kraja přiwješć, kotryž twoji wótcjo wobsedźili su; a budžež jón wobsydnýc.

5. Mójzasa 30, 2-5.

W našim wóztym kraju hownješće hišće wojna a hnjertne strach wofdawachu naš. Napoleon je hwojimi wojakami wobczahowawšće naš kraj a sapulcěšće jón, wón biješće wótre bitny pola Budychina, Worzyna a Ramjenje, pola Driejšan a Wipfla. Pola Wipfla bu Napoleon stany w hitnje, kiz tsi dny troješće, a bu ta Napoleonowe drube hynle wóšfo sabubjene; našće wóšfa po czechnjechu dobywacizy i nim do Francuznje. Na 30. dnju mjeza 1813 bě Napoleon w Parisu we wšpofei radže prajit, „a hdy by teź njepšćecel pola Parisa stejat, dha niž twocel kraj njewostebam“. A na 30. dnju mjeza 1814 stejachu našće wóšfa pola Parisa, a Napoleon přibješe kizny francuzski kraj wotebac a wopušćic. Tak mješeje wojna tónž a našć kraj dosta mēr.

Wuhowisi kšezor, kiz nam pomhak bě nad Napoleonom dobywac, puščěšće nět jatyh wojakow domoj. Tež našćemu Michałej bu prajene: „Nětk móžešć jašo domoj hić, nicžo cje wjazy nje-džerzi; daj Wóh šbože na puć!“ — Ale hdyž wón na te šćhny šta nił pućja spomni, wot Šibitrijšće hač domoj, a so nima troščka pjenješ, k temu rostorganu draftu a dobžeržane cziřje, a so nima žaneho pšćečela na puću, a tež pućja njehaje, bu jemu wošfo wutrobny štyřno, a saplakau, a pšćafaje hišće czeas, a to hwoje pošlednje jere hynly w Šibitrijšće. Padnyšči k zemi dele na hwojeje koleni proščefše nutrnje Woža, jo cžyž jo tola nad nim hmitlic a jeho domoj pšćewodžec. D kał derje jemu to cžinjěšće, jo móžešće hwoju wutrobu pšćed Wošom wušpupac, jemu hwoju nižu wustrožic a jeho wo pomoz proščuž. Wón stany wot hwojeje modlitny potročiwowam a na dompuć wješele hotowy, a wjedžěšće, jo je Wóh jemu hnadny a jo budže jeho domoj pšćiwjěc. —

Tak džěšće wón nět, šo kšydu nomy džet Bohu porucizuju, domoj, a pšćinidže, nimale ja poł lěta, jako po wšćelaciz pućach, přěti a póbliu po krajač wošfo cžahač bě, napošeł do hwojeje wóztžneho kraja. Kał poslatowalše jeho wutroba, jako wón sašo hwoju macžetnu rěč hšćihěšće; kał šradowalše šo wón, jako hwoju wješ našata wušlaba; kał šynawalše wón, šo by do wšy dšćočk; kał šćafše ho jemu wšćitwo lubšne a rjane; nišdže rjěnišće žita njestějachu hač tudy, nišdže njeběchu seleišće kuli, a nišdže ptačzi tał rjenje njepěwachu jako tudy; tudy bě tón wóztžny kraj. Wón džěšće tónhamy puć, kotryž pšćed šćečizimi lětami šćoł bě, jako wón hwojeje pšćihajni domoj džěšće! Na to wón pomušli a pšćafaje; jeho wješele ja jara pomješćene, a to šćóble šradowanje jeho wutrobny i hšćofscju nam čehanišć! Dopomnjenje na to, a wšćo, šćtož jeho njepřawa pšćihaha bě ja šobu cžahynka, jeho wuzyšćnje rubžěšće, a šćupi tał prawje šćubny do wšy. —

Wšći žyřkwi pod lipu bě kamjeřtna kawa. Tam šo jara šćubny, macžny a hšćodny šćubny a hladalše je hšćofšćemaj woščomaj na šćerch a pućalše i nimaj hwojejo njeboščěšćeho nana row. Wón widžěšće jón a póbta tež hwojeje macžerje row. Žako pał dale hladalše a row hwojeje lubjeje Marje wušlaba, pšćafaje i hšćofom kaž džěcjo. Hdyž bě šo tam doščj napšćak a hwoj hšćy wšćečizno nej wobžarowak. pomušli šćei: hač tež je tola naju džěcjo žiw. Wón poštanu a džěšće na šćerchom, wošćau šo na jeje row, hšćubješće šo tam, šo cžje po jeje pošćednjeje pšćiwje cžinije, šo ja to džěcjo starac, tožame nět pšćed hšćetom ša hwoje pšćnac a jemu prawy nam być. Potom džěšće šo na nanowy row šćafnyč, pšćašatowa šo jemu w rowje ja jeho prawu lubošč a jeho dobre wuščy a lubješće, šo cžje wot nět po nič žny być. Potom wobrozi šo k macžetnemu rowu a džěšće: „D moja macže, kał derje je mi, šo šu mojejo lubeho nana a mojeje lubjeje Marje pšćiwny hynlicšte byte džyš tawoj! Ty wšćak šo mnu šć mēnita nejšy, ale twoje mēnjenje bě tola mi rumny puć k šćemu; Woža wulka hnadna pał je na mnje šćabowak, a šo mi njeye na wěčnje hšćubic daša. Wobu budž wulka džo!“ —

A wón džěšće i šćerchowa, pošćodny šo jašo na tu kawa, njewjebžo, hšće nět najpředy hić dychak. Šćabóččo pał hwoje pošćlednje pšći na šćemju šćešćelše; hwojaty wječor šo hšćonješće a šćafanje šo pšćehbičelše. Duž šćahny hwoj kšobit i hšćowy, šćynšćiwšči tužy pohlaba a šćyčchowalše we hwojeje wutrobie.

W tpm cžasu honjachu šćuwarjo domoj, šćawawchu pšći nim, šćebi tešo žiwšho brobateho mužja w rostorganej drajšće wobhladujo. Wjēs nima bě tež hoščka, ta pšćihěžo najšćije k njemu a džěcěšće křušći cžoencho hšćěba w ružy, wot šćerchoz i k wšćlemi křušće. Žako Michał tele lubošne džěcjo widžěšće, a jo wone tał mīle na njeho hšćaba, džěšće wón k njemu: „Moje džěcjo, njehy mi ty šćušt hšćěba dake; ja šćm jara hšćodny?“ — „Šow macže tón žyř křušć“, wotmołwi ta hoščka, da jemu jón, a hšće šo njedalošo wot njeho, pšćihladuju, kał derje jemu hšćobži.

Čžim džěje pał wón na to džěcjo hladalše, čžim cšowšćeho bě jemu wošfo wutroby. „Wóž Wožo“, pomušli wón, „dubřjato móžno być, šo je to jeje džěcjo? Šaj, to je a žane drube; to šćej wóščžy, kaž jeje wóščžy běščćej; to je cžšo a noš, kaž moja Marja mješće.“

„Moje džěcjo“, džěšće wón k temu šćamemu, „kał dha tebi rěšaja?“

„Šo šćm Marja.“

„Šćto dha je twój nan?“

„Wóž nan? Ša njepšćm žaneho nana mēta, ale macžetku.“

„Kał dha twojeje macžer rěšaja?“

„Wužo šo ja jenož Wobwoničez Marju njenowali“, džěšće to džěcjo, „wona pał je hižom dawno w njehšćehač. Dješčje, tamle je jeje row; jowle móžešće jón widžec; tašć kšćiwny šćyž na nim šćej. Tam wona hšćom wóšom lēt leži. Nětk šćm ja pola mojeje kšćoty.“

Zele powjebanje Michałej žydu wutrobu woščama; wón pošćau, sapšćhja tu hoščku ša ruku a džěšće pšćočo: „Šaj, moje džěcjo, ty njepšć hač dotal žaneho nana mēta, ale tón luby Wóh cži nēt jenož šćeše, pšć jo mnu.“ A wón wón to džěcjo a džěšće i nim do wšy a runje na faru. Tón šćary hšćes duchowny bě hišćešće žny. —

„Šnajecze mje hišćešće, kšježe? — Ša šćm Dubřez Michał, pšćed wóšćitimi lětami běč tudy pola Waš dla mojeje pšćihabti. Wšć, ja šćm žakšćitnje čšćepit wot tešćowameho cžasa. Moja njepřawa pšćihaha a moja njehoha Marja njepřet je wožy a

Sy-li spěwał,
Pilmje džěła,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prěz spar měrnj
Čerstwoć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džě pak swjatosk,
Duši daj,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh śi khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiz Bóh pada,
Wokřew će! F.

Šserbske njeđzělske lopjeno.

Wubawa šo łóđu hóbnu w Šserbskej křesćanskej katechizaciji, a je tam is chwěrtičetnu pichedpřatu 40 pj. dojtač.

19. njeđzela po swjatej Trojiznj.

Jana 9. 1-5.

Křesćanstw mjenuje šo swětko swěta. To praji wón tež w tej myšli, šo dže wón roszajbnje, šcho hrěch skutkuje. Duž nam wukóži hudaćeško našeho žiwjenja n. pich. tudy reho wot naroda šlepeho. Tak mamy rjany wobraš wot wulkeho wumjelza Nafaela s napřikom „Wšekrašnje Křesćanstwo“. Hortač je Křesćanstw widjeć w njebjetkim swětku a delać wot čerwa čiwilowany bóž w hubjenstwje swěta. Wšekrašnje Křesćanstw dže do našeho žiwjenja hubjenstwa je šwojim swětkom nowu jahaćej dać a nam pójnać dać:

Ważnosć čerpenja w žiwjenju křesćijanina.

1. Šo čerpenje jeno s hrěcha wukhadźa, myšli njerosom wucžobnitow.
2. Šbóžnik šnaje hišće druhe wšičezny, io Boža ruka io šeje.
3. Duž njeboj šo w šrudobje, Křesćanstw čje k swětku domjedje.

1. Jeho wucžobniž šo praščeja: „Mšicřnje, šcho je šhrěšćik, tón abo jeho šaršćej. Šo je šo šlepy naróđiz?“ Šo je šlepočej ščěhnot hrěcha, nad tym woni njedmělnja, jeno to je jim njewěte, šcho je šhrěšćik. To čitajš w 90. a 50. pilmje.

Ale kaž židowšći lud, tak myšla tež mnošy našeho česa, šo čerpenje jeno s hrěcha wukhadźa. To pať je

nješćezcijonšća myšl. Gušto je to wjekele šleho šwědomnja nad hubjenstwom hóbucizowjeła, kotřej dže w towaršču čerpenja tež towaršču hrěcha wukhadaj. To wukhadaj njebošćekneho šudjenja. Čłowek rad w toždym čerpenjom wot Boha šnawje škofaneho pójnawa. To je šary šris-šći w naš, kiz hordostnje šo pošběhuja na wobčezneho dele hlada. Na druhim šotu šteji njewěrčaja šrona, kotřej do žaneho Boha njewěri. Wona s žyla hrěch wjeje a njeinaje žaneho šwižowanja mies hrěchom a čerpenjom, njewšćipójnawa tež žaneho wotpohlada čerpenja. Duž tež žaneho trošćka w čerpenju njenanata.

Tole štejniščejo je hišćeje wjele nižšće hać žať mjanowane židowšće štejniščejo.

2. Do tarteje čerpenjeje wšičnjeje Ješus swětko, hduž wón žyly šamyl čerpenja šewi. To roszajbnja jeho wotmolowjenje na praščenje wucžobnitow: „Wni tón njeje šhrěšćik, ani jeho šaršćej, ale šo hduž šćitki Bože šjewje ne byle nad nim.“ Š toho wotmolowjenja našomim, šo Ješus hišćeje druhe wšičezny mimo hrěcha ša čerpenje nje šnaje, šo hduž šćitki Bože šjewje ne byle nad nim. Kať pať móža šo šjewje? Wšes šlepočej šamu na š. b. Wón durbješke pójnać, šo šu woczi a druhe šary Boži hnadny dar. To šo šamo wot šo njerosim, šo móž-šć rečej, widjeć a šćiwjeć, ale wšičto je Boža dobrota. Bože šćitki šo dale šjewja wšes wušoje-nje šlepeho. Žadny čłowek nadžije njeměješke, šo šudže tón hduž widjeć móž, došćž žadny čłowek móž njeměješke, jeho wušojeje. Wón pať bu wušojem. To běške Boža wužehomoz. Ale to běške šjewjenje Božich šćutkow, šo Ješus jeho wušoji. W tym šo wón jako Měšćak wo-

počaju, kotrehož je Bóh póhkal, čłowjekow wumóz. Jezus bŕybi džekáč, dokelž je džén. S kóžnym dnjom ho jańšnikse hwětko wo Božej woli ł čłowjekam sjewi. Niž, so wón kšepšo wušoj, jeho na prěnim mějce jako hwětko hwěta sjewi, ale so wón hwětko roššerja wo semistim hubjenstwie a w nim Božu lubošćinju rufu nam pófnamacž dawá.

3. Tež my smy wobčeženi se srudobu. Kał mamy ju nješč? Wona móže kšopanje našich brěchow buč, móže pał tež ł temu kšujič, so buchu Bože stufki nad nami sjewjene byle. Duž mamy wulku přichibujacošč, so bučymy ho pruhowali, ł čzim smy to šafžujili. Ale hordofstuje to čjiníč nješmēm, ale poniznje w mšli: Božo, budž mi hřeđnikite hnadny! Wšidi tym rał možemu ho tež trochtapoknoho sjewjenja Škryštušoweho swjebelič. Bóh čže ho nad nami sjewič jako dobr: čžiwu, wšchewomóznu, wumóžozu Wótž.

Tač přehes hwětko, kotrež je w Jezusu do hwěta přichičho, wšho čžerpjenje nowu wojnošč dostawa. Wono ho wušwobodža wón njelubošćiweho budžazeho šatamanja hwěta. Wono naš nušuje te škutnemu šamopruhowanju. Wono póšbēuje we wěre čžerpjozeho ł kšujobnikite Božemu; wón so Bože dla nješe, so by ho Bóh nad im sjewi. Tajte hwětko ł wušpokoščje pomha čžerpjenje nješč a je naš čžolny trocht a kij w čžerpjenju, nadžija, so budžemy přehes Jezusa škončuznje přehes nóz dowjedžeri ł wěčnemu hwětku. Šamjeū.

Reformaziški šwjedžēn.

Njebož ho, ty mólicze štadko; přcherož walecho Wótž šwobobanje je, wam to traleštwu doč. Luf. 12, 32.

W hěhu 1500 lēt bu Jezusowa nabožina s tał mnohimi čłowškim přichistawkami a džwadimi napjeljena, so ho jeje přenjatne trošmjenje a wopřichječe přehšo bóle wšuhubowajše. Niž wšho, šchwož w bibliji štejšče, bēšče ludej čžitáč došofene, ł najmjēšča bu jeje wužwanje w mačšej rěči šafajane; tež njemōsta wona wjožy to j e n i c ě k e žōrto bójšeho šewjenja, ale jej buču tež čłowšte tradizije obo přichidamki ł bōtu štajene. — Žebny móžny biskop w Romje bēšče hebi mjeno Škryštušoweho šastupjerja na semi přichibwojē a čžyščje, so džybiachu ho wšchod nim a jeho wufajani šhōžor a šraloje se šwójimi ľudami w došchuchnošči potowjeć a ł najnižšchim ponizwanjam pošwolēc, w Božej wječeri ho jeno kšēle podawajše, šchōž pjenjēy poššičšče a derje pšacžene mišē čžitáč dawajše, došta wodačje brěchow, Boža mačšē Marija, jandželjo a ša šwijatych džerjani čłowjekoj džyrbjachu ho ł modljenjom čžejščē. Šučžowanja na wohebye šwajate mēsta, šamo do Šerulalema buču ł dozpicžu šbōžnoščje přichitalane, žiwjenje w šamocže a w šlōštrach ho jako wohebite hēdli ł Božej šwobobnošči poručšče, ša dušče šemjetych ho Bože mišē džeržachu, so buču ho wučšichšo ł čžičžo wumōšē, duchownym bu manželstwu šafajane, šydom šatramentow ho wēriachu a poškad dobrých šfukow šemjetych šwajatych, kotryž pod bamžom štejšče, ł kotrehož móžšče túto wo šwobobanju a ša wjenjēy ł duchownymi ľudkami mjenje wobbarjenom něčto wudželēc, a ł tym wšchēm w mēšchitnuw móž data, přchēd kotrež hwēt rčšče. Duž přichibi 31. oktobra 1517 w B e r c ě i n L u t h e r na hrodowštu žurke wo Wittenbergu 95 šadow, w kotrychž wón wohebye Žana Teželowemu wšowanju ł wotpuškom, ho w Šaffkej přchēzo dale roššeržajemu, napřchēžo štupi. Tež w Wudychinje předomajše Težel tēbdu přchēd hēřško-katholškej žyrtwju, hōžē

nēk ł dopomnječu na to šamjeatny šchžj šteji. Kaž wulki wohebi šahori Lutheromu wušup hšydom wšchēy wutrobny. To hačž do- tał pobuščene přemjelčeho duchowneje šwobobny žedžiwolēc po čžitym Božim štwoje powšchitownje witašče.

Šhudu mnich Luther a jeho boššitny přchēčel Melančthon, tuwōn mišofčimy Melančthon, bušchaj ł reformatoromaj žyrtwoje. — Šod šchitom nadobnych šomnych šafšich wječchow da nam Luther čžitny ewangelij Škryštušowu jašo. Přchēčoj bibliju do němšče mačšejneje rěče, šwiba naboženite kniži ša wučžerjow a wučžomžow (wulki a mały šatedišmus), da nastorł ł šbēhjenju šlōšchtraw, pošafowajše na teho jeničžeho šastupjerja žyrtwoje, kotrehož maŕu šchčžejčjenje mēca: na Škryštuška, wotštroni wotpušł, šakōži šchule, šrjadowa Božu kšubju, so móžachu čłowjekoj w njej Boga w duču a woprawdže čžejščē, — a tał njemōžšče ho wohebye Luther, tōmle muš Božj, kšž ho na prawdōšč žwojeje wēny ščžowajše, ani ł wjenjajami, ani ł mozu, abo ł leiču wot šwojeho šnatšowneho přchēwēdžerja přchijnjēč. Přchēš to pał bu wón žōhnowanje čłowšestwa, kotremuž ho kōžny přchēčel wēneho šchčžžamitwa bišchēje džēnha wutrobne džakuje ša tu njelōnčnu wēžu, kotruž wón na ho wša. Tež ja ho jenu: džakuju, kšž mam šwoje žyčē bobatitwo we šwójim Woju a Šbōžinju, so mōžu: něšto šam w šubym Božim štwoje čžitáč, w šatedišmje wufatčē. Šchto mam wēričē a čžiníč, ho šym wot bošofčje wšchitwēy wušwobodženy, a šo mam bjes čłowšleho hēdnitwa přichibad ł šwojemu Wótžej. A tehodla ja džēnša, ł džimanjom na tute mnohe dobroty, ł Božej šwalbje a ł wēčž- nemu džajel šōem: Šhōžž wōni wšomu nam wšchē čžajne ľubša tam, dha š teho nimaju wšchāł ničžo ł šēřšchemu, nam džyr b i n j e b j o w o t a c ž ! K. A. F.

Na reformaziški šwjedžēn.

Hlās: Jed'n twerdy hród —

D Šetu, šwojoh' štada šy
Ty jēščša wēna štwowa;
Mj do tebe ho štwowam
Kaž hōš ho w šale štwowa.
Šam ty tež šfala šy;
Duž bjes štrachōščje šmy,
Šačž hwēt tež roššabnje
A na kručy wšchōn džē,
Šdžerž přchē hebi naš, Škryščē!

Nječ tmoje mólicze šadlěšho
Še tebi poručene;
Nječ mjes šobu a š tobu ho
Pšchēš' namta šhednočene.
Šdžerž ščowo, šchčženju,
Tež wječčē Škryšowu
Pšchēš' čžitē, Šnježe, šam;
Šaj, ł šbōžnom' trošchēj nam
Šačž do šōža jej ššowaj.

Šam pomhaj, so ho wšchitajnje
Čži ł ščuhže namafam,
A šo my hwětko šbōžnoščje
Ššej hwēru hwēčičž damy
Tu ł wēreje pošučje
A ł prawej domēre,
Tač hřečy puščžimny,
Ššo tebi šwječimny
Kaž šaleži ho twojim.

Nječ my sa tvoje křowje wšćah
 Nad wšćahčo woprujemy;
 Čžnā throběhčy, wjehelečy naš tak,
 So wšćohā křčžj pščenjechemy.
 Daj nam tež wobstajnošč,
 So wjehe'le amī slōščj
 Naš dšćelšč njemōžja,
 Hačž my dšćeh dobyčeja
 Tam křwječjamy ras j tobu.

Čso křmīl nāw wōjīm křčejščanstwom
 A pšćhīpōt šadko křwoje;
 Būdž ty kām jemu j bēdžerjom,
 So sawoštjanje tvoje.
 Ač, pošōrščena ja šal
 A njepščezčelow šmal.
 Tež wobročž bjezōžnošč.
 A roslēn hordeho;
 Čžnā, křwježe, kōnž wšćej nušč.

O Jezu, tebje proščymy
 W twojīm lubym mjenje:
 Naš wušćhšč, wšćehohmīlny ty,
 Nječnā haj na poščwōnjenje.
 Čšy-li ty Jezuš mōj,
 Dba křm tež, Jezu, twōj.
 Ač, šdžerž, ičtož křlubščj nam,
 A spōšč, jo tu a tam
 Čžj čelšč a křwalbu damy!

Jan Mentzer.

Sšerbaž

abo

Čštož křwpašč, to mjelšč.

Wojedanoščo ja Ššerbow

wot

Dra. Šwta.

1. štam.

„Šednaj ho j hōřtim tym dyrhjenjom,
 • křž našč nētko dšćel!“

W Ššerbach leži wješč Wjerbicžka, hđžej pōbla nētořch
 burow a křžkōnrow lučj křžtarjo bndla a žanych krašnych dnjow
 njewužimaju. Tola špotojnošč jim žič žimjenje polōža: jich
 bēny (nalki) jim tak derje křōdža, kaž bobáčkej pječjenje, a jim
 ho po špōžnīwym dšćle na křomīdšćej wjele lēpje wopočujuje
 dšćlī njemēmnu prōdnīkej w moščowšom ložu. Žim šu njelna-
 jomne potrebju, kotrež w bohatach wbač a w horbych mēřta-
 čnješa a lubžom žimjenje njepodobne čžnja. Žič přenja myšl
 rano je wutrobne šdžwjenje j Wōhu, a jich poščlednja myšl
 wječor je nutna modlitwa k temu, křž jim křlēš wobradža a jich
 pšćeh štrachotu a njepōžom šakšowje. Woni j dšćatom křwōj
 wšćēdny křlēš k řebī bjeru.

Pšćeh wjele křamī bēšče we Wjerbicžkach křžtak s mjenom
 Mičak, kotremuž jeho štajenje šprawnoščje dla Mičak Prawda
 rečachu. Tōn mužl mējšče dweju křnow, Žana a Šurja,
 dwōdnīkow, kotrejuž bēšče křwēru do šchule křak a tež doma
 k wšćemu dobremu napomīnał a dšeržak, jo bšćstaj nawuřnykōj,
 Wōhu a dobrim čłowjekam špōdobne žimjenje wješč. Wōh tōn
 křwjež pak dawoščje jīmaj ipřechne a wjeheke tščeje na čšće a na
 duču, tak jo jeju ludžo ja šarsčejū dšeržachu, hačž woprawdže
 bēščtaj.

„Mojej křnaj“, Mičak jene popořbnje k nimaj rjekny, „jutry
 křmy křwječlī a tōn dšćel je nimo, hđžej štaj šchalu wušćohžlkoj
 a šwōj křčejščnī křm ponowītoj. Ža křm ho dotal křwēru ja
 waju starał a waju s Wōšej pomozaj šejnīk, runjež mējšachmy
 drubhy jeno make kuffi Wōzej wobradu. Ale nētko je ho čjaš
 pšćhībšlīk, hđžej dyrbitaj šamaj šladac, tak bšćstaj pšćes křwēč
 pšćejščkōj. W naščej wšy je mato šakřžōby, a tēhobla njebu-
 džemy mōž hromadžje wostacž. Špwtajtaj, křwoje šdže mjes žuřmī
 ludžmī: čžehītaj ja Dyržždžany. Tež tam budžetaj w Wōšej
 ruzy! Mičtoš njewē. hđže jecho šdže pyta. Mī je, kaž by rjekl,
 jo budžetaj ho mī w rowje bīščrže dšćawošč, jo křm waju do
 žuřch ludžj pōkřak. Špwtajtaj w Wōžīm njmje!“

Mačž, s mjenom Marja, bēšče pšćhōpšćuchowata, šćho nan
 k křnomaj rēčžejše, a křwēke křyšy ho jej s wōčow roņjadu.
 „Mojej křnaj!“ džejše, „mojej křnaj! wōj wote mnje pōdōž-
 taj? To mī pšćes wutrobu dže kaž mjecž! Mojej křnaj, mojej
 křnaj, tak mōdaj! Čštož budže mjes žuřmī ludžmī s wamaj
 derje mēničž, ičtoš ho ja waju a mo waju starač? O křudoba,
 křž našč nulujelšč, ho rosenič!“ . . . . Wōmy nawal křšow
 pōduhy jeje křōš, tak so njemōžejše date rēčžej: jejne ščžwjanje
 pak tōnža bradž nočžwšče.

Žato mačž takle w křšach pšwawšče, taj hōžaj a nan tež
 njehnučj njewoštachu, ale wšćhītm bu šrubno wořto wutrobu, so
 durbja jebn drubhego wowluščejčja a jo njewjedža, hdy abo tak
 ho šažo woshladaju. Tola nan ho napřēnī šmuži a džejše:
 „Mačžerī dajtaj ho wupřakacž, mojej křnaj; to je najlēpšča po-
 moz pšćečšīwo želbyčeju; wōj pak budžtaj šmēnāj a křrobkeho
 dowērjenja, jo Wōh, křž ptačlī pod njehom šejwja, na waju tež
 w dalokōščj njelapomnī, a jo budžetaj wšćudže pšćeh jecho
 wōčwōmaj a pod jecho šakřtanjom křōbžlč.“

Šan Šurjej šmny, a wotēndžejčtaj wobaj won do křtow, křž
 njedaloto křžkř šejachu. Družo Šan rjekny: „Šurto, tak je naju
 mačžetka tola šrubna! Šak mī jeje žel čžnī! Derje, so je jej
 nanť wojemī, ičto dyrwīmoj — abo nē — ičto čžemoj. Nje-
 porēdko křmōj ho wōsrēčowatoj, jo čžemoj w žuřbe křlēš pytačž
 jako křžžobnītaj; ale kōždy čjaš mī wutroba špawowajče, hdyž
 myšlach, tak budže mačžetka šrubna, šhōnīwīčj, na čžo džemoj.
 Nētko wē, ičto jo štanje, a po štrēčch křšlach namaj křwoje
 žōhnowanje na pučž wēščje njelapowje! . . . Pōdōžemoj — pōdō-
 džemoj, brastīto! bōčy — bōčy! Žel drje mī je, nanka a
 mačžetku wopuščejčlč; abo křōš w mni mī powjeba:
 „Džl! džl!“

Takle rēčžo bēšče Šan je křwojīm watrom na hōte mēřno
 w křřach pšćhīpōt, a jašne křōčētko ho nad nimaj na Wōžīm
 mōdřym njebju bšćhčejšejše. „Ač, tak wulkī šy, Wōžo, a
 krašny!“ džejše Šan šmnyšwōj ruzy. „Wōhladaj na naju je
 křwojeje wōšhōjeje křwātīnyž a wušćhīč naju šdžwōnanje we
 křwojej njelōnčnej šmōrbē! Budž namaj wōtž a pšćewōdžet
 na wšćōn pšćhīčōd!“

Do tutych křtowom šmny křšōdneje žyrkwoje šakřnčžach.

„Ty šy čžwōtwa duřcha, Žanto!“ prajelče Šurj. „Ža myšlu
 kaž ty, a prošču Wōha wo pomōž kaž ty; ale tajše křnuče
 wutrobu mī njeye date, amī tajše křwōta! Našč wučežet wšćak ho
 drubhy nad twojīm rēčžem dožžwōwōž njemōžejše. — Ale wōčž-
 moi ho, pošladacž, ičto mačžetka čžnī, naju wōšča mačžetka!“

Mačž bēšče ho špotojita, runjež bīščrže želītwje na křwojeju
 křnow šladōšče.

Wšćhītko to pōda ho šōbotu, a tōnšamšny wječor bīščrže
 Šan a Šurj křwojej brēnēlčejžy wšćahčtaj, hotujō ho na pučž
 ja Dyržždžam.

Njedžela dopořdnja pak wšćhīty, šarčejaj a křnaj, te mjščj
 džčhu, jo bšchū tam, kaž ho šdajče, na dšćejčj čjaš po šlēdn

króć hromadze Bóhu posłuzi. Duchowny pędowosche wo tej myśli: „Wóh śwójacj dźiwije wóh!”, a wchytaj buchaj pchjes jeho bkwowa jara natwarjeni. Na dompućzu pak Zan dźełaje: „Budź tu boženje, ty luba zyrtej, hódžeł kśmój bchój kchczenaj a hódžeł kśmój kchczekśi ślub ponowiko! Wróćimój-śi bo po czoju domoj, dha naju jašo horje wśmi do śwójaju rutow.” Zurij pchitajaj: „Hamjeń!”

Wón bźeł rano sahe bchajaj nachej pachofaj na pucź hotowaj. Macź hźjom zyrte nóg njebó wjele śpaka, doleż pchego śrubna a starośćima na jeju wotkód myśleche. Někto rano pak sašo w njewurjetnjemch kśludaj pńawosche, jato Zan prajejche: „Nó dha budźtaj tu boženje, lubaj starichej! Wutrobny dzał a wchytaj dobrotu. Njezarajtaj ho; Wóh naju powjebde!”

Macź wobezu f hebi łczeje, a męsto bkwoww jeje kśludaj rēczechu.

Nan hźmow kśetrj kśudaj pchewobdźi a napobledu rjeńaj: „Dha dźitaj boženje, lubaj hźnaj; Wóh waju pchewobdź dele hacź ja. Pomychłtaj na waju starichu, kź mamaj swoje zohnowanje na pucź dawamoj. Njebudźtaj kśudaj, ale smuczaj ho f tej myśli, so njemóžjemu stajnje hromadže być. — Wuzijawajaj dovoleneho wjeśela, jeli so ho wamaj tak trjedaj, pchetoż teź wjeśela nam Wóh łczeje; ale wuzijawajaj wchytaj f rojomom a f męru. Hdyž imęjetaj wutrobu potnu, dha hebi mupowjeđajtaj hźwaju radoleć a hźwaju żakoleć, a hźromadnje budźtaj hebi kwęrenaj towarichaj kaź dotal. — Njeśubudźtaj, jo itaj Sserbaj! Nęcztaj herbfki, kachowajtaj herbfke wachćnia, a jato Sserbaj ho stajnje na to dopomiataj, so Sserbjo dobre powczini a prawdu lubuja! Wróćtaj ho junu jašo dobraj Sserbaj! Sčwęcźnje pak wchytaj, śchtoż dyrbitaj cźiniec a czechoż mataj ho wotajic, cžu wamaj wuprajic f tym bibliskim hźwęcłom: »Swoje žiwie dny męj Boha pchęd woczomaj a we wutrobie, a hladać ho, so do žaneha hřecha njewollic a njecziniic pchęcźiwio Bolej kafai!« — Dha hłowdźtaj dha boženje, lubaj Szymaj! Wóh dać, jo buchymy ho strowi a wjeśeli jašo wohładali!”

„Daj to Wóh, lubu nanto!” Zurij rjeńaj. „Maczeżaj hichęje wjele dobreho!”

„Haj, maczeżaj hichęje wjele dobreho!” dzełaje Zan se kśludawymaj woczomaj.

Wo tych bkwowach hebi ruzaj sawbachu, a nan ho urwęczi.

(Pchichębnje dale.)

Śle plody.

Śchtoż cźłowjeł hźje, to wón teź žuje. Najeche śtutki hu wuśhwa, a jich łcźewni dyrbitny žujec. Tola łcźewni hu husto doleć jara njewidomne, a docho traje, prędy hacź Wóh hřeč hwońta, Někotry hźjom ja cħaj młodoćeje hźmjo wuśhwa, ale husto lęta jańdu, prędy hacź hźmjo śhabdza. Tu je dźełajo, kotreż hźmjo wuśhwa: maczeńne kśludaj a nanowne śłozby, a to je jara śty wuśhwa. Hdyž ho teź Wóh dołhim lętam nad nim minjeć dawa, hźmjo, kotreż młodożenz abo hźnjeja wuśhwa, węcjeje łeśhabdza, hdyž teź w posźińchim žiwjenju. W Wubychćinje bęśche ras muž žyw, kotreż na hźwoje stare dny wjazaj dźełacź njemóžęche a dyrhjełche tehovla pola hźwojch dźełci wuśhow pycacź. Doleż męjełche nęchto pjenęś, teź woprambde pola jeneho f nęch pchewbył namaka, kotreż pak f nim jara śle śahabęłche. Wón w jenej tomorzy pod łęchaj dyblełche a męjełche lędna śhubobne łęhow. Druhdby dreje wón śhychowosche, pchetoż wón męjełche husto hřód czeńcęć a bęche jara dħakowmy, hdyž jemu nęchto pchijnejchedu. Jato ho jęch nęchć, kź jęch woprotawosche, ras woprajca, hacź ho nadźija śbóźnosć dostacź, wón f pchękrasńjenym woblicźom wotmolwi: „Haj, teho ho pchęś Bóžu hřabu nadźijam!” A jato

wón jęch wobzarowosche, so ho jemu tak hűbenje dže a jęch kamęne dźełci so tak nad nim pchękręśchujaj, wón śhychuj a dźełaje: „Haj, Wóh hřečji mojeje młodoćeje domarhja; ja hźm ho pchęcźiwio nanej a maczeri sam jara hűbenje śabzerčak, a nękto je to mi pchichęto, ja mam pod mojim dźełcim czełto czeńcęć. Ale to je Bóža hřaba, pchetoż ja hźm pchęś to f pńnaczu hźwojeho hřečha a f polucje pchichęto; nękto węm, so je žyw Wóh na nębeju, kź wchto wobđi. Za ho jeno na Żesufowu śakńuzbu śpuchęczam, pchęś njn nabźijam ho, so wobacze dostanu.”

Tóńle staraj w potojaju domoj dźełaje a ho horta Bóhu lubemu kńejeje węcjeje bóle dħajaje ja czełte dny a hodożiny, w kotrych je wón f męrie a f pńnaczu pchichęto, dźuji ja dobre dny na semi, hdyž bę wón biesbóźnje žyw. Hdyž czełte cħajaj ja teje pchichęto, lubu cħitarjo, dħa pomoinaj na hźwoje hřečji a krowny prawje, so dħe cze Wóh tón kńeś f volucje śbudźic, doleż wón po hźwojei luboćej nochje, jo hu ty śhubjeny był. F.

Żiwjenje a śbóźnosć w Żesufu.

We žanym druħim śbóźnosć njei,

Też žane druhe mjeno

Njei w hęcje date cźłowjejei,

Nam pomħa Żesuf jeno;

Haj wón, nalcħ Sčbńit jeniczi,

Ze pucź a wobęć f śbóźnosći,

Hódžeł męta palmu węja.

Nalcħ doħ dže Żesuf śapćaci

A wutupi naś f hele,

Hdyž na śchćaj kńeręć pchęcęćepi

A wuńta martry mjele;

Wón wumó naś je hźwojei krewu

A woblecze naś f wawobęćaju,

Ś tym wujedna naś f Wohom.

Wón Żesuf jeno njeręka,

Wón je, śchtoż mjeno praj;

Wchacħ pomoz, troścħ wón ja naś ma,

Hdyž hřečha móz naś daj.

Haj, śtut je f mjenom pchęjenje:

Wón wyta, śchtoż je śhubjene,

A bułche śbóźne cħini.

Njech mjeno Żesuf w bułchi mi

Duch Wózi pchękrasńjenaj;

Śwęc to, śchtoż mono śamjenj,

Wchacħ ženje njelacźuje.

Kať moħ teź rojom śapćakjeć,

Śchtoż bójki btyłicħ ma rośhwęcłecź?

Nę, ja hűwęc je to tajnosć.

Aħ, njech ho mjeno Żesuf

Kaź hřęno we mui jańni,

So w mozu jęch wuńmana

Mi wutrowa ho křańni!

Dħa hħknu hřečha mħśnosće

A Wózi męć mi w bułchi teje,

Haj, dħa hźm śbóźny! Hamjeń.

F.

Listowanje: k. lic. fararje Mrózakej w Hrodziścu.
Poselka so w bliźim ĩsle wociśe. **Redakcija.**

Nakħwilny zamolwity redaktor: K. A. Fiedleř.

Čiśeř a nakħadnik: M. Smoleř.

Syl-! spēwat,
Pijnje dželat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Nápoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prěz spar měrny
Ćerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrny dželaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njehjes mana
Njeh ći khmana
Zlwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa šo kóđu hobotu w Šsmolerjz knižicšćisćejni w Budošćinje a je tam ša šchwotlětnu wšehpělatu 40 wj. dostać.

20. njeđzela po kwjatej Črojizj.

Scenje hwi. Jana 9. 1—5

W našim žiwjenju šu praščenja, kiž džeđza naš družby kaž šćerjenja nastójćiz. Čžeđobla wšo hubiensćto na semj? Čžeđobla chorosć? Čžeđobla wšo do bješćónćnje šte, kotrej něk nješbóžna wójna do kóđzeje šwójby ponješy? Hudaćejta, na kotrej žana wedomosć polne wotmolwenje njenamata. Ale Ješus to samóje! Wón wjeđze naš na wšćichće hladanićeđo. To polosuje nam lěšowanje teho šlepho. Tutón štuł je drje jenož wšohemu šlepemu š muziktu, ale šłowa Šeběžnita wšći tym šu wulke šweńto, kotrej jene š tych najšćemnišćich prašćenjom wujošnja. Za mjenju to šłowo: „Ani tón njeje šřeđićil ani jeho šćarćeji, ale šo bydu štułi Bože nade nim šewjene byle.“ Tute šłowa džeđmy šebi dale rošpominacš wšći prašćenju, š wotkal a čžeđobla to hubiensćto, a prajimj š Ješusom: „Tež to šte we šwěće đe đyrbi š šjewjenju Boga šćuzićiz“:

1. w dželawej lubosćiz,
2. w šćetpliwym nošćenju.

1. Žato Ješus nimo džěće, wušłada wón jeneho, kiž jeho njewiđešće, šleporodženeho wšohého ćyłowješa. Žeho widžo, mějadu wučjóbnjz wšćelatore wšćle, š kotrymž běču šo hjođom huićišćo šabjerati. Tu mějadu šładnosć, wotmolwenje wot šawjeđo mišćtra doljacš. Wěšće to praščenje: šćto mój: trtón najšćudiki ša to, šo bė jemu tašć šrudny wošud na semj wšćiđešlem. Pucze šo tež dopomnja na wotmolwenje š nabožinsće wučjó: Ža

tón šćjes, twój Bóh, šym jedyn možny a šćurowy Bóh, kiž domapytam tych wózwow šřeđi nad jich džěćimi (2. Móšj. 20, 5). Šćnadž je to tu tašć pad, šđež šćaj šćarćeji šo še žadostejmi woczom (1. Jan. 2, 15) čžešćo wšćehřeđićitój a něk đyrbi to wšohę džěčo šapćazićiz? Wšo je šćadž tutón ćyłowjeł Bóži hńew tał š pil, šo je Bóh do přěđta jeho woczji še šlepocšju šćil? Wšćetoz, to je po mēnjenjad wučjóbnitow wěšće, prawy Bóh nje-móže nišohó ćetpćiz dacz, kiž njeje šebi to šćěšćizil. Wóni nješćejta š taty mēnjenjom šćomi. Huićejće džěšća šćetšćaj w njehšoj, na šćošćim šćorolozju wušćo temu prašćenju: „Š ćimž šym šebi to tola šćuzićiz?“ Šđož šo někomu čžešćo džę, je wón hnyđom wšćišćitěny šćozšćje: „Je đha tež Bóh napšćećimjo mi prawy?“ Wšć žadamy wot Boga, šo ma nam pucze ćetjojenja jeno po mēje winy wšćišćudžěšć. To džěšće tež wučjóbnitaw wšćes đurču a tał šćuwa wšćeh šćwojeđo šćujesa š prašćenjom: „Wšć šćtrje, šćto je šřeđićil, tón abo jeho šćarćeji, šo je šo šć-py narobizil?“ A Ješus? Wón tutón šćaršćakšći wušćad, jato by kóđe ćetjojenje hćošćanje byto, ša nišohabazaj wot-polaša. „Ani tón njeje šřeđićil, ani jeho šćarćeji, ale šo bydu štułi Bože nad nim šewjene byle.“ Njeje to džiwne šłowo? Šćat, prajimj, Ješus njeđže tola wrajćž džećiz, šo je Bóh tutež muža jeno teđoda wjele lěš šć wěho ćimil, šo by šo podžišćo lěšćowanje wušćonjowato? Šćotom by đrie Bóh ćimil kaž lěšćat, kiž najšćređy šćrewemu ćyłowjełi ruku bacz do kóćeje wšćeršće, šo by potom šćwoje lěšćatšćo na nim pološćil? Nė, Ješus š wšćišćoćeđu do přěđta wšćešće, šćtož šo potom dale pološća, šo budje tutón šćepj š woczjomaj wěry jeho ša Bóžeđo narobženeho

Esena pošnacez a ho jemu f zplej dufchu pšchepodacž. To je jehu frudny wošud je jehu t temu pšchotowacž durbja, so by wufnuł, to wožecž, ſchtōz milijony widžazgž tedby widžecž njemōžacu. Sa tuřon tōnz njebē hređi, 20 lēt hlepy byč, burony. — To je to wulle, wopravdže wulle Jeſuſhoweho wotmolowjenja, to wōn do wēdneho hweřta noš pīdebaſi, nam wumōžefftu Woju luboſež potařa. Eſwojom wučōbnitam, a pščeſ lētřotki nam jaſnje potařa, kał durbimy ſarobawne cłiwōſte pračienja na cšepjenjaſu ne hweřce ſamurjowacž. Wōn nam praji: Njedybicie ho wopravdeč, cšehodla je tał wjele nuły a cšetōjenja na hweřce; kał može Woł to pšchidacž; njebu Woł to radečji mołi. Ale wy durbicie najprjebu lōždy pad wošebje, tōždu nuły wošebje wōirje bebi wobhladacž a ho wopravdeč: tu durbja ho ſtuti Wože hweřcž a ſchtō mōžu ja cšinitč, ſchtō durbju ja wošebje w tutym padže cšinitč, ſo pščeſ mje na tomnyu cłiwōwce wone ho hweřca? Hlabōimy na pšchidat na wobohid wojařow, kiž f tuteje wojařuho jako bēdnizy domoj wōdca. Cšennōſež hweřc je ič dufchu wobceřcž. A ničoam hnadž wojař na ſemi njeju. Potom njepračamny ho: cšehodla je Woł to pšchidat, ale ſchtō možemy my pšchi tym cšinitč? W tym haſmōnym wotomitu ho hōim potařa hweřtina. Widžimy: tu durbji ho ſchcšcšijaniſta luboſež wopravdžicž. Njebu f žyła najwſchjichō, wšcho pšcheminjazza luboſež mjeſ cłiwōwſkami, njebu won: ho w cšejtič padach potařacž mořta, a mařč nadarot je jeno, ſo ho tařta luboſež tež wopravdže na wiſchitlich thōracz hweřta hweři. A hduž tež thōry pšchi tym hičcžce hwoj hōřci wošud cšuje, wēmy dře, kał hnadž Woł w duřci cšetōžce na nič dšitwa? To tola f wotōwōžu wēmy: ſchcšcšijaniſta luboſež, ſchcšcšijaniſta dowēra f Wožu wōže runje w najcšcšijach padach ho ſbēhacž f najwſchidaj krajnoſež, a f tym tola ſawōczmy, hwojeho Woħa ſrognje: ſo bychu ſtuti Wože hweřtine byle, f temu je nam wšcho ſte, tōžda thōracž data. Hduž w hwojom cšōhu w mēceje Hamburgu ſatrařca hōřca burowjeſche, ho wot Barlina pomozna epebēdizija mlōdnōch hmlōdnōch hōřtow pořta. Hduž f Hamburga wšcho cšejatiče, ſchtōz mōžecžce, jēdžecu tute hōřty f moreł! Prjedy hačž cšah wot dwornišcžca wotjēdže, bē ho wulla hōřta cłiwōwjetow hromadžita ptařajo a ſchlipajo, hduž widžſche mlōde ſcētože hōřty f wēřtej hmerczi napšchecžiwō jēč, ale cšujelſche, kařta Wořka mož tola durbji w tutych ho wopravozacž cłiwōwč wutrabach bydicž. Haj, ſo bychu ho Wože ſtuti hweřte, f temu je nēřtore cšejte w žiwjenju date. Cšita to hnadž macjeř, kiž ma doma džečō, kotrež hnadž njebu njebu hačž hromadža njelboza, cšita to miš, kiž ma wjele lēt hōim cšejto thōru žonu doma ležo, dajce bebi hōim Jeſuſhowe do wutrobow piřane byčž: ſo bychu ſtuti Wože ho hweřtine.

2. Ale nēt pšchitōž tu wulle wērnōcž na hwoju haſmōnu dufchu. Jeno potom, hduž lubjaz wotpoħlad Woži we hwojeje dufchi f wotkōtjenemū ſōnje pšchitacž dawajč, mōžetich f žyła druhim Wože ſtuti hweřcž. Wy wičitizy hmy wot natury hweřorodženi, budownje hlepi, hređčini a hbežčini, mamy wopacžne myřle wo Woju Duž durbja Woje ſtuti w nař ho ſtačž, teřamhne ſtuti, tož na hweřorodženyu, ſo ho nam wōczi wōcžintej ſa kraſnoſež narodženeho Wojeho Eſena, nařchu hweřōbny wutrobu jemu f lēřowanju wičepodamy, ſo ho f Jeſuſež dobawamny žyła a poknje a wōn hweřtino dořtanje w na-

řchim žiwjenju. Je f temu hōim pšchitōž we twojim žiwjenju? Hduž wōn trute hređki trjeba, cšini wōn nam njepradu? Abo njeřmny narob, kiž durbji ho trucež, wōtrje pšchimacž? Wjeřcē hačž njebože je hweřce, hduž frudny dořtanje wadoh ſa Knjejomu hōřč, kiž jemu pšchitōwka: wobroče ho ſe mni a pytoj mje f žylej hwojeje wutrobu. Njeřmny w cšennōſež wotpoħlady luboſež, ale wottrje w ewangeliju wot Jeſuſa, teho ja nař hčōwōwaneho Ešōžnita. W nim kōwōuju hwoju wutrobu twjerdže, ſo by Woł hwoju muř f tolu dowoju hweřcž mołi a ſtuti Wože ho nad tolu hweřca. Jēho puče hweřca tał wōřto f tolu won, ſo wōn tebe do hwojeho polneho towarſtwa nuřcšehnje, a to ſoruna hōbacež, ſchtōž je hweř cłiwōwčej ſapowjedžene. Potom mařč wotpocšini ſa hwoju dufchu w najhōřcej nuř a mōžetich druhim to hweřcž. Cšitōž f wulle wēru a wērnym pšchepodacžom wutrobu f hwojemu Ešōžnifej ho pšchepoda a dowēra, tōn pšchōz namaka niž jeno mož f hwojemu cšepjenju a wjeřelōčž, hačžrune wōn cšerpi, ale tež teko hweřcž, ſo može hdužce taž hweřtino wot dšimych ſtutow hwojeho Woħa w cšennōm hweřce hweřcžicž.

Ešōžni wšchitizy hweřorodženi, kiž wuknjeja, teho Knjeja widžecž a teho Knjeja potařacž! Hamjeň.

Wotproſhenje,

dšeržane wičeh ſarřim domom doħlōtneho redaktora

waičeho „Wohaj Woł“

Knjeja Jana Hermana Gōtca,

ſararja w Rařezaju.

* 4. meje 1864 1864. † 16. ořtobra 1916.

Hduž ko moј cšōh pšchibizije,
So cšahau hwoju drahu,
Dwa wičehowdž. Želom ſtrpſchecž mje,
So hduž ja pšchidacž f Woju;
Ža na pořlednim hōwjenju
Cšiti hwoju dufchu porucž,
Wimi ju do hwojej tati. (492, 1.)

Wšchitō cšejto je jako trawa a wšchitla cłiwōwčejna kraſnoſež jako trawna hweřta. Ta trawa hweřtinoje a hweřta wotpadnje; ale teho Knjeja hōwmo wořtanje do wēdneho. 1. Petr. 1, 24. 25.

52 lēt je tōn njeboſi f tuteho doma won a nuř hōbšit, najprjebu jako džečō, potom jako mlōdizy, na to jako luby hōřč, a pořlednje 14 lēt jako hmy a hōwōdat. Nētō pořledni tōřč f njebu cšehnje. Wy čhemy jehu wičehowdžecž na jehu pořlednim wuču do Wožeho domu a f jehu ipařnej tomōzcy. Kařte myřle a ſačžwanja nam tu wičeh wutrobu djeja? Škubole želenje, hōřty dšat, žiwa nadžija.

Škubole želenje. Wičeh žyła ſtōwbu dže nētō potajne želenje, hduž w najmje trawa hweřtinoje a hweřta wotpadnje: wičeh žyly kraj dže hřubole hōwōwanje, hōřč hmercž na hrowōwuch bitwičacžach hwoje žakōfne žne dšerži. Nētō hōwōw naičeho Wođa nejje w žylej jemi hwoj row namakōf! Njeje dōcž na hōwōwč hōwōw, kotrež ma hmercž tam wōwōdat? Ad, jije dšeto tež tu domach date die. Wo tuřon dom je wona ſtawata, najprjebu žabodnje, potom wičehō mōžniho, na jene dšōje je ſařupata a preč ſtořnōwa muřa, kotrež moħe po cłiwōwč myřlacy na hičcž doħo wičehowōwč. Kiž taž wjeryb dw mjeſ nami ſtrejſche, bu nadle ſtemjny a poroženje. Njezanjeli to lōždu ſačžitawu wutrobu je želenjom? Ale kařte želenje hařte wičeh

twoju wutrobę bje, ty żarowaga wudowa. Kij by 26 lät s tym njebohim w lubości i s świetności s jednoczena była! Dobre a kie dny staj dotal bromadze nohitoj, něto durbich swoju czeju sama njeleż; sioły, na kotryż by ho dotal seperowa, i slemjenu, kaf czeżom tezi psichichod psiched tobu! A wy bječe, psiched kotrychż wozom postawa świetneho nana steji, kaf dalowo psiched pomiatf wroćo bje, kij byhčeże lastarazu luboleż a wodżazu ruku nana bichčeże dale trjebate: kaf wam wutroba boli, so je et lubeho nana ho wotmiełnył. Żaruj to stejtaj bratraj, jo je swojf roztachnjenu, wo kotramż bżowo psalmisty ptačejeche: kaf pětne a lubojne je to, hdyż bratnja w jener myšli bromadze dubla. Głuboko sradżeni hu wchizuju psichiwolni, kij hu lubowo psichjeła sħubili. A ty, Katedżanska wořada, kaf by ty fatorchjena psiches nabfu sħmjeż s wiojeho dżuchepatyrja! S wutrobnyim dżelbracoim by jecho dżuchowne roztachowanje w jecho młobosyjs psichewoźaka. I radoščuju by jecho witała, jato psiched 14 lätami t tebi, do wiojeje dominy, ho wroćki; i moza a dżuchom je tebi Wože bżowo psichewojedak; swajal luboleże a domerženja je cze i nim sħjednoczał, — a něto je jemu postyřeti kij i ruki wopadnył, je sħwojimi poħlednimi mogami je tebi bichčeże soadżenu njeđielu sħwjeż sħwatał, něto je jecho dżeto sħbucjene. Nam, jecho sħwojimsim bratram, je wokofo wutroba, jato durbjeli s Dawitom rjełnyčej: Mój bratje Sonathano, ni je źel tebe! Haj, wchizito czežo je jato trawa a wchizita sħwojeczna krasnošč jako trawna kwetka; ta trawa swajenje a kwetka wotropnje, to psiched tuchim kachczom žyje saćjuwamo, a to nař nazjełnja i sħubosim želenjom.

Ale t naschemu želenju psichiwupi horzy dżak. Sachodna kwetka, kaji sħwabny bar, a tola, kaf wože wutroba sħwjekełe, sħoreho wořchewoće, hwyż luboleż ju psichnječe. Kasje pėdrowanje njeđerža wo Wožim sħwilnym sħastoranju sħije na polu, a tola praji našej Sħbójni: njeleže dħa wy wjele wjazy dħyli wone? Cħlowjeł, runjeż sħadowny a sħmjetno, je k wchizichej sħuźbje postajenu, najrjełniša kwetka. A hdyż je i njeho żobnowanje wħhadyžo, njeubuzemj i dħařom na njeho spłomnoć, runjeż jecho wotħablicza dla żarujemu? Ty, sħuboko sħwżena wudowa, tola niđby te lėta njeđata parowocż, kotreż by je sħwojim mandżelškim sħjednoczena byta; wy, żarowaze dħeżki, dħawolne wopomnječe sħwėneho nana ženje i wutrobny njeřuchczječe. Ty, luba wořada, hatte něto prawje saćjuwoleż, sħto hu na sħwojim dżuchepatyrju mēta; njech to sħmjjo, kotreż je wón do twojeje wutrobny wħyřwak, něto sħhadya, toleče a pėd psichnješe, to budż twój dħak sa sħrodne dħeto teho njeboheho. Nam porucznošč, tu 3 kawrjenzowo wėnzju psichewodacż jako imajjo dħata tuch, tořij je nam njebohemu poħwjeća, jedny wot sħobustawow kuzłiteho pėdastiteho towarštwa w Wipřu, kotrebož sħaržki je tón njebohi jato sħubenta był, druhy wot sħjednoczeřitwa dħadownych w Wudychiznje a wofolnje, kotrebož sħobustaw wón bħeře, ičezi wot herbiteje pėdastiteje konferenzy, kotreż je wón je sħwojim wostojnym pierom jato pħamawjeđeř sħwizł. Wchizita pħca, i kotreż je tón kachcz debjenu, wachitte wėnzju, kij buđza ho na jecho row potozke, wy tola witačeje: mēj dħak, horzy dħak sa wchizito, sħtož by nam był! Tazki dħak sluczi też we wjele wutrobach wo wchědž Szerbach, kij teho njeboheho i poħlednjenu wotpoczłnjeje psichewoźečej njemōđa. Do wjele stow domow je kōřdu njeđielu jako lubny hōičej łopjeno „Pomhaj Wōs“ sħwipuzio: tón njebohi je jo wudak; wjele żobnowanja je psiches sħubowne towarštwo ho rospřichczekarato: tón njebohi bē jecho wōdseř, jena jecho poħlednič sħarocřow dħeřeche na wudacze biblikeho pucznita. Żobnowane dħežo je tu te kōnjeje dħeřeho, i horzym dħakom na teho njeboheho spłominamo. A hdyż psiches našeje sħwżenje wutrobny to sħwizniwe praichenje bje: cħežo dħa nēł, sħnježe, ho mam troidřowocż? tón sħwajaz japořchot nam psichiwota: teho sħnjeja sħowo wostanje do wēcznošč. To nam dawo

żimu nadħijju. Teho sħnjeja sħowo wostanje do wēcznošč, wono je sħwajaz staka wotřeđeř psichemělnych žołmon žiwjenju, sħwaj nim namolamy wuzkeř we wchizich bėdach a horjad sħwojebo podroħnilnwa. Njeřečoz, taf je něđdu tón sħnje s jener wudowne psichiwotol, też tuto sħowo wostanje do wēcznošč a też tebi pōczi, w żarowaga wudowa! Wuz cħizni wchizite twoje sħarocřje na teho sħnjeju, wón budż ho też ta tebe sħarocż. To je prawo wudowa, ktraz sħwaju nobżju na Woħa steji, wón poħbeju poracženja a wudowom wón pomba. A hdyż ny dħeřki sħarocřje: sħnježe, wopomni, kaf ho nam bje, wy sħwaj wutroby bħeř nana, noħeje wutroby wjekełeł na tón, sħona noħeje bħowje je sħwadnja: tón sħnje pomba sħwotam a je jich nam; dħeřeče ho jeno t temu, sħje je tón prawo Wōczjež nobe wchizim, kotramż dħeřki rėřaju w njebiechod a na semi, a wo budječe też sħowcz: mōj nan a moja macz mje wepřichczitoj, ale tón sħnje ho po mni horje bječe. Tebi, luba wořada, je źel, so tón ni ebohi wjazy t tebi rēczek a do twojch domow sħwipuziž njeubuzje, wopomni, m sħwaj jeno sħwizobny, sħje psichidni a jako dħyru, Wože bżowo psichewoźedo, sħo dħto ho temu sħnjeje sħwadno, a ho jako wchizala: ale teho sħnjeja sħowo wostanje do wēcznošč; t njemu ho dħeř, twój Sħbōjni rjełnje: Sħtōž moje sħowo sħwizki a wēri temu, sħje je mje pōřkał, tón ma wēczne žiwjenje a njeřsħidnje na sħwżenje, ale wón je wot sħmjeřeč i žiwjenju ho psichewoźečak. Wofolnje hu te temu. Ktraz sħmjeřeč noħim wutrobam bje, ale też to horowo noħežo Sħbōjnita wostanje do wēcznošč: Za ģum to bjeřestawenje a to žiwjenje; iħtōž do mnje uēri, budże žiwu, hač wón runje wuntje; a sħtōž je žnyu a wēri do mje, tón niđny neubuzje wuntječ.

Tón njebohi je sa nječe sħubowne towarštwa rianu kaibu „Sħubowim kraj“ pħoř. Dħeřenje tam wupřazene, to dħyř kad ģom do sħwajareho kraj sħwabcz a je sħwojimoj wēczoma: wibczek mēsto Jeruzalem a mēlta, dħeř je něđny noħ sħbōjni sħobak, ho jemu njeje doprełimo. Ale to dħube žodanje. Tam też nasħwjenje, je něto sħwotaje:

Jeruzalem, ty mēsto wyřole,

Ač był ja we tebi!

Tam horje ho taf i wutrobu mi dħje,

So mjeřim psich bēbi.

Mój duč dħje wchěje horow

A wchěje runinow

Do tamnych sħotych dworow

A wotħal sħwata jom.

A taf tebi, luby njebohi, i sħubosim želenjom, i horzym dħakom w žiwie nadħijj poħlednje bojemje, wchizidnu dobu nōž psichiwotom. Tón sħnje sħwizni twój wotħobd i twjeho semleřeho wobħdłenja, twój nuteřħod do twojeje iħatnje komort, to by jemu i mjeje wotħobd dħeřak, kij je nuteřħod do njeřlekeje dominy! Ģamjeř.

Lic. theol. Mrōzak w Hrodzišču.

200-lėtne žyrkwinske dopomnječeje.

Ķ 11. novemberej, hdyž by w lėće 1716 wėřowa fula noweho Malečejczankeho Wožeho doma sħajena.

Žato jařna pruha padnje do wořady kōzde lėto dopomnječeje na poħwječejeje jeineho Wožeho doma. Sħařna tale pruha, hdyž wořada na iħleime wobħtačeje žyrłnje dopomnita, kaž lėta Wořchizka a Sħwizintjanika. Sħwajarocřje je tazi kermuichny sħwojeđca „S Wožeje sħwady jako sħwajarocřja steji“, taf wstajamy w duchu i wōřgami, kij hu widěli ju we wōřisim cħaku do popjeła ho sħwipuzi! A Malečejczanika wořada saħo sħmē wōřizj sħwajarocřnu kermuichu dħeřečej, hdyž ho je psichiwojedno, taf je jejny tempł jako nastaj i rospadantow, do kotrych bħeře psiched 200 lėtami sħwadny psiches Woži woħeř. Njech też na sħwizich jubilejad barba želenja w tuchych cħařach wōřny leži, dħa wchizal ho sħwotczam a wuřam wotħak na bitwischczach a domach pola nař ta pobacż njeřmēno, jo jenož żarujemu. Runje Woža, sħwajata wjekełeče je sħwojowna, haj sħořna mōž, kij nař poħylni kaž na cħele taf na duchu.

1. Natwarjenje žyrłne.

„Wjeřoz pħata do bolmonczej 1715 bħeře psichiwot a dħeřajata hođžina nimo“, taf stara powjeřej wo wēřowej fuli

powieda, „duż w taf mienowanej starej karczmie njejadły woheń wudry. Nichtó njewę, fak je najtal. Tntón woheń taf możnje wofolo hebie jerscedje, jo w malo dożnjinach wulki džel woży w powjele ledzede. Taf też ho zyrkej fawczija, a njeje ho ničo wulho-wako hač znowaj wołtaraju hwičznjati, posluženje fiedly a faldicija (ja woblatki). Stomj ho wofschetřchu. Čač běšče to njebježće runje tajke wulke, dya wičat je hnadybobań Běh do-bročelowo fłidnił, a je taf twar, w Wošm njenje fapozčany a teź lula 11. nov. hoje postajena.“ K temu ho dale powjeda: Křač-zejnjenja wožadja je bohače jalmožini f tutenu twaraj dawała c teź wjele stow, haj tžož wješbow a wučiňžy kłizbow f temu čitaji. Komornik a hujes f Čerzdorf nad Plauňizemaj zyrk-winiku foletu w fraju a twar dozpi. Tola 1716 nafnmu hiščezje niz hotowa bu zyrkej dale hiščezje ledja dołho dowtarijena a wudo-pokłajena. Fararjo Marcwj Čžěškla (hač w 1721), Jan Pawol Glin (hač 1729), teź Nadam Zacharias Ščěrach ku f nafolajonju wulkeje próžy twar dale wješli. Žej Bartronija (21. aug.) 1717 buďatj wołki a ualy fubni na wježu feschienaj, 1730 hřeni. 1730 ho teź horejke fubnje natwarčiji a wolo-wačkej. Jednora drujowaja wješa bu šajcena. Do tutyh staro-zejnowy čzašow hiščezje njerabđenje žita a drobota njes pichidžje, to běšče ja wotšow wopow twara jara wulki. 1719, taf najstarje zyrwinje hujši nafolowaja, „njebe ničo doftač. Za wjele nje-řazow Běh žaueho deščezja njeďa, ho ualčny žyw jara malo dawajče. Wulki njedostal woďy najta, ho niščony mlež njemod-žođu. 1720 drobota dale deščezje, to běšče fóz rožti 5 toľ 20 kralďow. Tajta běšče unja njes fřuwymi, to fahlewu, uońni-šbery a drute mlež dač durbjadu a fěłe woł točo ječej. Zyrk-šberyow běšče wjaňdže. Wob džej mošt jich 100 wiaďezč piched duriem, kiž na folenomaj ftečžo Bože dla wo dočt hřěba powřadabu.“

Hiščezje a natwarjenje dopomina znowa fšechzejnjenja fěłka f 1717, teź woblatowena faldicija j teho žaneho lěta (1. sept.). Jato itaru žabnožej tež mamu fřimichnje wurčenan, f ržowonyj ornamentej woblaty wofatř f fěłku. Ra fřelšowonju duriem wofuamienjenju Běh wotj f kuln jako fuzičejřini fřanjenjem w ruzj. Wjėdže fěłki Běh Ššn j řhorzejnu jako fřanjenja a po-rujčeny wobječer a pod wječadow hoř jako fřanuju hwiatacho Ducha. Wot šarawy fřonowu ho w lěče 1913 hodu nowe flate, jenž najujučejši wot Wudějřeho fterija 1715 laty ho w mješčezjanim nufejju w Budyřjehy fřowa. Duhany a ma fa-čanišle napisowu: „Šřonow reho řnjenja traje do wječolnje.“

Woži dom bu něždy ja něžde dwój wjuzaj dudyňow natwar-jeńu, teħoda rymy feldaj f 450 mjeřkami, wjač do hromady něždy f 700, wot kotrychž je ho po čzašu piched brygale, a teperje njinale 50 wofřinowat.

Epody fěłki pal dopomina faldicija f řhřeto stareho čzaša, řeto ho wotžojo w řaidžewořej jato hwiata řačezje f pohłada-ńon na fřowju hwiatańju w duřiti nořpřli. Tam řejti: „Eben-ezer. Čač dotal je najač Běh fřowju powoz nam wopofařal, duž budž w řezubřowym mjenje fózduž eřař wot nař fřowalcy.“

K temu: 1. Zam. 7, 12. Reno. (=ponowjenju) 1787, 1868, 1905. (Wohłenčcha řižba je piched 11 lětami pidšitajena.) Jato ho fřuwatřowna zyrkej pohłedni řwěz wofšchřenje ponowu).

2. Ponowjenje zyrhoje.

Mad wofřarjon fiejaze řižbniki dčdžoja wjaňšje lěta ponow-ńenjom jato dopomijnjeje na Wožu powoz a wořadnu woporni-woľej za wječ čzašu wořadnym w ponuřitaj řřezęčej.

1787, piched 130 lětami budu nowe žonjaze lawki řtajane, doľeř, taž ho řa, mjeřa pšiti bobatym wopřezje wjedobahadny. Zyrkej bu helena, wofatř a brygale wučiňžjenje a posluženje, lawki barbiene a f deščezčejřkami ja řberačřke a fkećenje pičes žpło nuhotowane. Mjeřto jamžela, kiž běšče řřčezejřku řčřtu džer-žal, ho „řlido“ řraj.

We wopomijnjenju ho řhajne čzašu džerža. Hđeřeřto wofato řřanjanjny njeřehčejřelške wofřta žolnjaju. Taf w řcheljřidki woinnad, wořkebie 1758, jato Wjedřich Wulki, puřiti řal, pola řřez řadpobajenju a nafad řšedčejřanu ho do najeřje wofol-nofeje řeřeje. „11 dnjom“, taf čřitannu, „tu puřjž wořožny w řwarierad řeřadnu, řeb i ředj bjerichu, řřt a wjež rubjadu a wulku řajdnu a niđu naczřinuju. Šřowny řrawoly řwarier běšče w Dobročelow.“ W zyrkwichy řřuhadž f lěta 1758 čřitajč: „Wjele wořadnu na nafčjich polad řarjebantch řeži.

Běh čřitj fapučejenju řtowo řonj.“ Tež Woža řřiřba ho wofpjet dla pšechčabowanja wofřow džeržata njeje.

Ra řřitumny diju 21. mjeje 1813 bu tež wjeř taž zyrkej w Waleščezadž řwěz woinu a bitwy, kiž wot Budyřčina nad Šřwreju piched Křačejřanje hory ho f ranju hiščezje. Křon-riřte řile do zyrkwiniřke nuryje řaradžču a do murje wofoto zyrhoje. Fřanowjny wořož pak ho njuř řanowjřki řřebowu řchelj, 4 wofatřne řwěz, 18 řanow zyrkwiniřke wina a pje-ńejř f zyrkwineho řaldčřka rubiđu, taž řamti piři drafřtomorje, tež na řarje, řřowowachu. Tola zyrkej ľowka, taž jejna drujowaja wješa ho řřaženju wofřowachu. Rať f dčatej, hđož řebi piched wožj řřajonju, ho bu taž řebdu taf ućte f doľy wjeřora hwiat-ńiza wopow wofřjńeho woiňaja!

1868 wot wjeřoh řararjom Šřaumatřom ho řačo ponowje-ńje řta, kiž běšče wulky niřne. Młokota je najřej řřanjenje pičepo řobu na řřowowanju wwarjenja dželata. Teħdy ho zyrkej njeřto řřidželowy f řpbelni piřřitny, zyrwinna řřuňja wofřupřinowowa, wječej f łatami pšitit, řeniřa f řpbelom a řamjenjowymi řbotami poľtađe, lawki řo f uřworjebadžču, ja drujowaju ho najoňny piřřitwar f wječozu uatwari, řhapalica ja ducňowarbo ho f po-řonju pšepoľtoži, zyrkej a wješa ho wobeli a wobarbi, tež po-řnoznej řřiejej ľuži ho řrowu pičewarřidčej. Wudawiti pičes 4200 toľeř nučijnjadu.

1905 ftočnjeje ho řuřřowana nuryja f ařřafřom počzabny f najad džerženju nuryju wofřidžezje řeniřteje mofřoty. Dale ho wofpjet řuřřowone wobarbi, poslučej a wumolowaw;tež wječej.

W ponuřitaj čzařamitřow hiščezje bole řeto 1913 řejti, jato ho pohłednija řwězčř f řpchemjenju řřararjeńe a řřaženje ječini. Wješa ho mjaňona natarari, hubičenje řřiňezaje řřowmy (2) ho picheladnu a f woflor wjeřčhe wobřaradžu. Tež ho řřčha pšehewu a zyrkej wobeli.

Te w jeřti řeť! Raž ho na to dopominařny, řchřož ho něždy pšiti twarjenju pšiti řpčazku řa a řřeřafču, to budu wjele daru čřitanje — taf tež piři řonju f nowa, taf ho drowomolnje wjele woprowajče ja najač Woži dom. Pohłednje džęřeč řeť řřowo pičes žly čař! 450 řřinowu řo řelene hwiata pšičřřezje a wofřarjny řchelj, dale fa zyrwinne teperje 1908, ja powjeřčejnje řřonow 1400 řřinowom. Dupa f řřěřowu f wofřanim wefom ho f wjeřčihče džęla f darow niščojny fa 240 řřinowu wofřara. Młokowony wofřarj fa delne řčowu a wofřarjńečžo ho dari, po-řřebčowenja řwězčřj dwobjž. Račezřej džęřej jene řeť puřti f čřitanju pšehed wofřararjom, nemeřtu bibliju ja zyrkej, drži wofřarjny řchelj w hromadž řřowadnu. Ra řonju ho nowa čřelna plařta teħorunja f drowomolnyh darow řupř.

Wječze, niz wořadna řřwalša duryti tu řřinečej, kiž dawno hiščezje doľonajna njeje! Šchřož wofřanje, to nowe i w ony je řřowoin napisowom wupřaja. Najwučejři njeře teho piřmo

(němřte): Čřezč budy Běhu we wřpřofečej!

Dale řerbřte: Ra řwězče wřšo řabnje,

Woža luboťej wofřanje.

Šřeniřto toľe:

Šřřhřidřiti iwón pšehewawčej,

Witrowu dčřj polřehač!

Dale: Š luboťej wořadny pohłewječeny. Maňy toľe:

Wože řřowno wofřanje do wječnoweje.

Tež f brygłoweho řřora, kiž bu 1895 pšiti řřanjenju notwyh brygław pšchemjenjenju, to řama myřl řřinečř, hđož je tam na-řřiřane:

Jednu tworjdy řrod je noř Běh řam! (němřž)

a: Źa čřtu řřewawčej wot řřiejřowaje hnady wječnje (řerbřiti).

Raž piři mityh wječnowym řerady čřajde wutrowno dža-řowne řačezje pičes dčřim čelmeň, taf tež po 200 lětadž dža-řowna dduřa řředčejřanriřke wořadny řačezje. Wone řečzi wot doľonajneho džęla a hiščezje bole wor Wožeje hnady, kiž wřšo čřini-čej duryti. Ra řama nadž tež nowu wjeřelōeř a nabřju do pšič-řyha podawa.

(Š řřitji wořadnych dčřownych: Wopjena f dopomijnjenju na 200 řetne wofřarjeje Waleščezjanriřke zyrhoje w řeče 1916).

Nakhwlny zamowity redaktor: K. A. Fiedler.

Čiřeř a nakładnik: M. Smoleť.

Syli spěwał,
Plinje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwał,
Swěrnje džělat
Wšědny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoči ty.

Z njebes mana
Nječ č křmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedzelske lopjeno. ↳

Wubawa ho lóžbu hobotu w Šamolerjez tuchichčičetini w Budyšinje a je tam sa šchwórtlětnu pschepřatu 40 pj. dostać.

21. njeźela po swjatej Črojinj.

Mat. 12, 46 - 50.

Jeho mać a bratřja stejachu wonkach, Wotmolwjenju, totřez wón na powjetej da, ho my najpřeju džiwamy: „Štřo je moja mać a toři ku moji bratřja?“ Wjy pak derje wěmu, so je won stajnje džěčazu lubojej swojima j seistřimaj starčimaj woposajowal. Ale hduž čžežda woni tudy s nim rěčjež, ho wo to jedna, so čžežda jeho wot-džerjež wot jeho šawneho sturkowanja pšed ludom. So pak woni to čžežu, běče s dobom dopotajmo sa to, so woni do njeho jato Šbóžnita kwěta njewěrjachu. Čerwal njebechu ho wo njeho bojei. Duž wón truceje wustupi; pšchetóž do swojeho Šbóžnitoweho powolanja bebi wón rěčjež njeba, tam ma wón Bóha bóle pohlučać duži čłowjekow. Jow jemu najbliždjo steja, kiž s wutrobu do njeho wěrja. Čegodla pšchetře wón swoju ruku nad swojimi wučobniti a džede: Glajeje, čji ku moja mać a moji bratřja. Pšchetóž ščěž wolu mojeho Wótža čžini, kiž w njebeščach je, tón je mój bratr, moja kotra a mać.

Kač stejiš ty t swojemu Šbóžnitez?

1. Pšičiřluschěš jemu swontownje?
2. Wěrěš do njeho s zylej wutrobu?
3. Pořluchach jeho tež we swojim žiwjenju?

1. Kač stejiš ty t swojemu Šbóžnitez? To je wažne a nusne prašenje. Pšičiřluschěš jemu jeno swontownje? Kačošly ho t swjatej Marij modla, so by

sa nich prošla. To je pščežiwu woli Jezuřkovej, totřez je jenički přědnit mjes Bóhom a čłowjekami. Wón běče runje t ludej prošil, so budja ludjo na řudnym dnu dyrbež wotmolwjenje dač wo tóždym njewužitnym řlowje, totřez řu rěčjež. Duž řo wón tež wot řwojeje maćerje a bratrow mylicž njeba, kotřiz beču pšičiřti se seistřimi myřlemi a čžežu jeho wot jeho swjateho wowolanja wotřeržež. Žadanje po nim jich njewabječe. Woni wostanu njewuřlucheni.

Wjy tež buřto t Šbóžnitez pšičiřhadžamy a wón nař njehřluchi. Wjy pšičiřhadžamy seistřeho wuřtka bla — my pšičiřhadžamy swontowneho wařdnja bla. Wón nař stejo wostaja. Wina je našča. Wjy jemu we wutrobje řbaleni řeitimy. Kač röt drje prošny spěwa, ale wutroba je datalo wot njeho abo řnawo našča prošwa na seistři wuřit dže. Čduž t swojemu Šbóžnitez džehč, džeběřš ho wraščez: Kač stejiš t njemu? To prašenje njewawón. Kač wjele jich je, kiž ku řčžeženi a ho tež swontownje t njemu wuřnawaju a pšičiřhadžaju do Bóžeho doma. tuch wón tola wonkach stejo wostaji. Čač tež na řudnym dnu wonkach stejo wostanu, kotřiz jeho mjeno we wutrobje řapřwane nimaju.

Nařmřiti čžaj tebe na wumřezje dopomnja. Špomiňanje na twuju řmřezž tebe wřčednje wučzi, so swontowne wřčičiřluschenje te řčedřžianřkej zřrtwi řiřčeže řčedřžijana njeržini. Přubujmo ho po tym a prašenje ho:

2. Wěrěš ty s zylej wutrobu do Jezuřa? Čakřaj wojwodaj Wittekind a Albion pšičiřhadžajtu neřđu do Bóžeje doma a namafakřaj řčejžora řřorlu Bulkeho řlečo pšči woltarju. To čžinječe wulki řačičěž na

njemu. Glejete, tón Krjes w njebeščach je byluišči hačz najwjetšiji mjes cłowjekami. W ponižnosći a modlitwie čže wón wot naš pytany byč. „Hdyž pat čželch f Zesuji přičině, njejspuščej ho na druhich cłowjekow. Ně, wón hlada to twoje wutroby. Ty mojšelch přšed ludžini dobre mjeno mječ, ale twója wutroba ho jemu nješpodoaba. Wón ničo drugje nježada, hačz pomoz putazj, po šbožu hebi žedžazu wutrobu. Tehodla měičhe tehdom šwile ja lud, wošebje ja nješbožiwnych. Udy, kiz hi žami te šobu špotojom, tyč wón woštaj, potuňnyč pat wón wupřičině. Tehodla je ho Šsyn Woži cłowjel šejnič, šo mošti doměrjenje mječ a we wošej nušy šo f njemu wolacz. Ščtož potuňny f njemu pschidže, tón je jemu witanu. Wón dže praji: „Ščtož wolu mojego Wótza čžini, kiz je w njebeščach, tón je mój bratr, šotra a macz.“ Hdyž w potučze Wožu wolu čžinim, potom tole šlowo nam placzi.

3. Wopřičině ty tež šwojeho Šbóžnika w žiwjenju? Čłowjetojo hi dželaczšeste kniži šawjedli, šusto tež ščelčičijaušce pučžowanšce kniži; kotre hi najšpěče? Wly wšičitny šmy dželaczerjo Woži a jeho podrožizny. Wdy je nam tež tajke pučžowanšce kniži šobu dač ja pučžomanje naščeho žiwjenja, šwoje šwiate šlowo; trjebam jo tež prawje? Džěži Wože a wučobnitiw Žejnušowych pošuajelch na tym, jo we šwijatny pišmje pytaj, šo f Žejubej a w jeho mjenje šo modla, přšede wšchem na tym, šo Wožu wolu čžinja. Š temu je trjeba, šo šo žyle Šbóžničej poddam. Wly derje wěmy, jo došonjeni nješim, ale šo šmy šłabi čłowjetojo a tola možemy po tym žadanju čžiněč. Wly durbimy šo je šwólinwej wopřičiněšču poddacz do Wožje wole, kotraž je nam w ščyčyžku šewjena. Zač šo wot naš we wšičednym wočuwowjenju přšezjo bóle šhubnje, ščtož je Wožej woli naščewowjenju, a įnamjo naščeho Šbóžnika šo bóle a bóle do naš šoččžepi. To je naš pučž. Zač budžemy bratřja ščyčyžkowi. Prawa wěra wopokaluje šo w žiwjenju. Žejub durbí šo f naš šwěčič. A hdyž šmy tež najšłabšiji mjes cłowšćini džěžim, my šmy šbóžni jako jeho domjaz, wo kotryčž placzi: „To je mój bratr, moja šotra!“ Našče wušnacze je: Twoji šmy, o Žesu! a našča prošwa: Čžebí naš ja šobu, wo byčimy jako twoji pola tebe wěčnje byti! Šamjen.

Čez twója šlužbu žada hebi čžah!

„Čłowjeto šyn njeje pschidžof, šo by hebi dač šlužič, ale šo by wón šlužič, a dač šwoje žiwjenje f šapřaczenu ja įch wjele“ (Marč. 10, 45).

Wšičitny šnajemj tole wuprajenje naščeho Šbóžnika. Wono šlužba šobu do tyč šlowow, kiz hi w naščich šiblich přšed wulki čžiččž wšebšjenje. Ale džitna wěž je f tutym toštočžiččžantym šlowami šwiateho wšma.

Šanš Šeller, w tu šwili pólny přėdat na wječerjemj wopřičiněšču, do wótny mišionar w Šubšej, powjeba, šač je tam šusto to šponjenje čžinič, šo domoródní šo žuřim njemako džiwaju, haj šo jim do wočow šmejaju, hdyž čžile, přšewoaczí wot ranočžej wofobničžej Wožje šwórbu, štejo woflaču a šwoje wješele nad wulšotnym a frašnym tuby šo jim wofšičowazym wofrašam je šašorjenym šłowami wuprajaju. Šo tamni njemóžaju wopřičině. Wščač bčmu wot mela ščžby džej a ščžbu šobžini tošte wofraš přšed wočžomaj měli, duž žaneho šačžičžča wjazy na nič nječžinaju.

Šunje tač dže šo jim wjele f toštočžiččžantym ščwuchamj šwiateho wšma, kotrež hi w ščuli abo na pačkerjach wufanli, šač na pschidžab tón: Šač je Wdy šwěč šubowat atd. Hdyž jeno jeho šapočat šlužič, wježba tež f šobom jeho ščžy a móža įon f pomiatka dač špewáč hjes naštořa, a šobelž jim ničo noweho njepraji, duž hebi tež ničo pschitny tyn njemupřa. — Šnabž wě tamne šorčach našpomjnenje šlowo tež něščto wo tym powjebacz. Šnajojeme wščač je wšičitim, ale hačz hebi tež wšičitny něščto pschitny tyn myšlja? A tola je tole šlowo naščeho rošpomjanja žule wošebje hóbne w jenym čžahu, kotraž šač tón něčžičšiji wot ščždeho ščelčičijana žada, šo by je šwojim dostatym darami a možami niž jeno šam hebi a šwojemu wužičke, ale družim šlužič we wopornej šubočej a tač, wječž wě a móže, šobu pomhač f šromadnemu ščwěchemu.

„Wščewož“, šač tu čžitama, „tež čłowjeto šyn njeje wšičiččžof, šo by hebi dač šlužič, ale šo by wón šlužič.“ Pschit šačej šłabnošči a w šačim šwistku je Šbóžnič tole šlowo rěčžaz? Žejub dž šwojich wučobnitiw f hebi šawořak, kiz hebi naščiju čžinjadu na přenje měřna w jeho ščelčiwje, a dželče: „Wly wěče, šo šerčičtojo ludow nad nimi šačja a čži wulky maža šwoju mój nad nimi. Zač pat nješubni mjes wami byčž; ale čželč ščto mjes wami móžny byčž, tón budž walyč šlužobnič, a ščtož mjes wami čže wošebničšiji byč, tón budž walyč wotročž.“ Šón Krjes čže wotajim įim a nam pračž: „Wach ščžiwjenja njeje šnečžič, ale šlužič, a ščtož čže woprawbže wulki byčž, ščtož čže přšed Wožimaj wočžomaj f prawej wulkošči džáčž, tón durbí šlužič. Ščlužič je pučž f wawej wulkošči.“

Wě wuščomaj šwěta dře šlowo „šlužič“ žaneho šubšneho šynta nima, šlužič šo įim njecha, najwjažy woni šo teho šawitwa. Wščwafatřwa, pučžofatřwa, šačomštwje je wščžžžom dočž, šotowofčž f šluženiu rěčto šby nadešžičelch. Ščžžy čže šwoj šnečž šam byčž, ščžžy čže šnečžič a žiwjenje wužičawč, ščžžy įeno to čžinič, ščžžy runjowem durbí, ščžžy šo jeno ja tym pračžom, šačle ma wama, niž šačle ma pschitščwofnošče. Žedny naščžžima družeho: Šo hebi njetrjebajš lubič dač, a to mošelč hebi žadacz. Zač je we šwěčž. Ach, a my wščžžy, čžymelč wěroščič rěčžič, durbimy pračžič f pschitščwोजना mamy šmjerčž mašo naščšilenja f šluženiu. Duž nam šowle tón Krjes f našimi šłowami do wočžow praji: „Čłowjeczje, to durbičš wječžičž: f šluženiu šy tu na šem!“

Šo pat byčimy to čžim šnerje wěřili, wofčuje jeno naš na šwoj šamšny pschidžab. „Šunje jako čłowjeto šyn njeje pschidžof, šo by hebi dač šlužič, ale šo by wón šlužič.“ Wón, tón šwajat Woži a čłowšći šyn, kiz měješče wofnu móž a wofne prawo nad šemju šnečžič, šač žodny druží, wuřmoli hebi šlužobnič, haj wotročč byčž, runjež jemu ščawofwu ščwón f ščwomaj wofčžiču. Šwo žyle žiwjenje — ščto dž wono družje, hačž jena wulka nješčwofobniena šlužba wot džěčžitowadž šem w ščwofšćim domje w Nazarečze hačž f wofšednjemu šdychženju na ščžžju. Nječž wón přšewořičač a wučelšče abo wofčwo čžahajče a derje čžinješče, njech wón šwarješče abo troščtwofačž, šubšene pytašče abo šranjene wofašowafšče, přšezjo hačž do ščžža wopokala wón šo jako šlužobnič šwojich čłowšćich bratrow a ščwom, a to přšezjo f najwjetšejčej čžičofčžu a ponižnošču, jako by šo šo šamo wot šo rošmiko a ščwač byčž njemofčto. A niž jeno šwojim přščelčelam, tež šwojim naššabšćim nješčwofčželam je wón šlužič. tež ščžby šiččžče, jako šeho f šohomaj šepočdu. A hdyž wón šiččžče w tej nožy, w kotrež wón bu přšeradžemj, šwojim wučobnitičam a šamo tež Šubšičej nobi wješče a šač najnižšču ščžžy wotročž čžinješče, to dž jeno šnamjo ščwo, ščžžy wón dž ščžbu šobžinu šwojeho žiwjenja čžinič, šo dž njenužy družim šlužič we šwajatny šamofšepřču.

stwo we wutrobje a we fkowach woschudze hobu ponjechemoj; ale mi je tola tak bżimno, jo dyrbyu hwoj herbist statof wopuščesće.

Měto Jan janješe tón spěw:

Hdže statof mój,
Hdže statof mój?
Woda schuczi po dolinach,
Lěchy schumja po sfalinach,
Kwětki ležja tu a tam,
Lubofnošč, hdžež pohladam:
A to je ta rjana senja,
Semja herbist statof mój? ::

Hdže statof mój,
Hdže statof mój?
Wěšč-li w kraju bohumičym
Duiše czerstwe w čjele čyčym,
Myšle jašne, džeławošč,
Pobožnošč a wjekełošč:
To je Sserbow hódny narob,
Mjes Sserbami statof mój? ::

Spěw běšče ho jimaj lubit; duž Zurič dórly janješe:

Wěšč ty tón kraj, hdžež kłěborni ho Sprjewta
A mješčne rěčki ichwórcza po boku?
Zón horby lěh a horu wobrubjēja
Wot počónja jašnot' f ranju, f wječorju.
Wěšč ty mi kraj; wot hórton wščežebnjem
A w kłódku pčónnych sčtomow šbažomny?
Schit dweju kralow na njón wupščestwjem
Zón kraj a je mčta wještaj.
Wu znajemy tón rješčij kraj,
Wu wěmy jón, o haj, o haj!
To je to herbist Lužija,
Ta prujta a ta jasionta!

Wěšč ty tón kraj, hdžež džaknu bróđu wora
Lub įpróznuju a pčóđi jahrodu?
Hdžež šbudu hwoj kručel nješe f kóđob' dwora
A wuchóžom nadeńdžešč dom hołpódnj?
Wěšč ty mi kraj, hdžež narod dobry, įprawny
Što czełnje lubta, sluny hołpóny,
Po duščnoščach a pobožnoščij hawny,
We schymdach czeči, w horju ščežepilny?
Wu znajemy tón lud a kraj,
Zich hono, kufi, haj, o haj!
Čežešč dobrých ludźi nawjedźič,
Do Sserbow kraja dyrbišč hieć!

Wěšč ty tón lud, hdžež stowe róže ležja
Na kličkach hweńnych, czełimych hołcown,
Kiz dowěrne ho f mječnych wóčkow hajeja,
We twjerdyum džele połne raboščow?
Wěšč ty mi lud, hdžež truceji bólyz hčóđža,
Čeječ nanow, nabótni kaž semjenjo?
Zich czełca wšchudže, witaju a rođža,
Što w krawanej bitwie krašni mužojo:
Wu znajemy czešč hołcown;
Wu wěmy kraj twch pachofow;
Haj, wěcznje našča Lužija
Ze tajke běšči tujata!

Dba kčej, dha kčej, ty Sserbow rješčij krajo,
Kčej w stowju, įbožu, moza njewjadběj,
Pob worjołom nad wobn sejbrawajo
A pob tej kónu mčódněj, ručjanej!
A herbist duč a kawalba herbist' mjena
Njech hwećki ho kaž kłóno njewješte,
A lubošč f narobnoščij jahrejta
Njech pčómenja pčjež' wješčne došudže!

Wěh wješčny hčónnuj Sserbow kraj
A mty jemu šbože baj;
Kčejew, stowe luda herbisteho
Njech do wěcznoščje krašni ho!

Pachofow wutroba bu wot įpřwa jahrejta a rošwješelena, a křwoble krocžeščaj w bróty f Drježdžanam. Wistto šady Wistowiz ho jimaj wós trječij. Krujezi pohónč ho pčódnju wróčesće, a jako jeju widžešče, pomhšij hebi: „Dymaj ho hubjenščo beži, hacz mojmaj brunacžkoma; ja čžu jeju hobu wóčaz, tak daloto hacz po bróty pojđu.“ Jan a Zurič pal ho njedáččaj pčóhčej, křwóčesčaj ho do woja a dašččaj pohónčej hucž, tak jara hacz čyžiče.

„To tak wolbr njeje!“ Jan f Zurič rječny. „Nimale ho įda, kaž byčmój ho jako křejaj do Drježdžan wještoj! — Čzepla tola, kak taj brunitaj skalataj, kak sejbrawatoj! Ze ho čzi wutroba hmeje! — Ze hradž to namaj įnamo teho, jo wječitlo derje a įpčednje póńdže? Wó, je abo njeje, — wšimnoj jo ta to!“

Tole a tajke rěčo, wuhladáččaj pčedje hobu čšifowane město, Kadeberg, a bórtu potom pohónč woteži macšjetta doma čžini. „Měj ho lubojnje džakujemoj“, džesčaj najčeje pachotaj a stoczijčaj ty woja. Pohónč pal ho wjekełešče, jo běšče mož; jimaj pčkřužič.

„Poběhń, poběhń, bratřijo!“ Jan wóčašče; „šbože na naju čžata! Hladaj, tajšile truch je naju na křejim wólu dowješto, jo byčmój jo njestomóđčij!“

Njechjo mčóčakři pšchitnywachu, a tehadla ho jimaj prawje lešnje stupašče f hórton dele a na hórki horje. Wšči tym pal hebi to a wono powjedáččaj, ščo něhže macšjetta doma čžini, kak čžetaj jaškžene pjenjeh bromadžič, a tak bale; ale napo- hieđu ho jimaj tola dužu wostudki.

„Zón pučž ho tola žatofnije bli“, džesče Zurič; „hđž mšhju, jo tom nimale hwoj, dha widžu, jo pal hym ho jebač!“

„Haj wščač haj; ale ničto wo to“, wotmolwi Jan, totrž pšči hwojim žiwidim wáčšnju najpřeni įašč křwobtošč dohy; „pčetož čžim hjele ho bli, čžim bjeje ho wjekełimoj. Ščbio a Drježdžany wohladadž. Wohi mamoj mčobe, a horzota naju nje- part; duž křwoble a njemorkotajo do přěda! — A pčede wšchitim njelabudimoj — tam įaby šbože na naju čžata. — Zón křejzi wós — tón wós mi f hčowy njecha! Mě ho įda, jo pola wulkeho lemjana křužku dostanemoj, hdžež budžemoj móž křóđu džej hwečtkum brunacžtam hčadte ščije plazacž a hdžež įmjemoj w pšbanej draščje hčodžič. Wól šta top ščwjerčej — to by bylo wjekele!“

„Hladaj, hladaj!“ Jan f noma šawofa, „tam je ščbio! Čšto šu našče domjaze rěčki wernjo njemu?“

„Haj woprowdže“, džesče Zurič; „to je křužička, w totrž njětra įakrašnjena čjepta kři! D ta rjana hwečka runina — kak ščěrota, wóšehje kak došča!“

Wo tuchle hčowach hčóncšto, kiz dyrbješče ho nimale hčowacž a kiz běšče pččežo šawššernte wostato, mčóčjele pščelama a f najkrašniščej czełwjennju wčđe hčowa potkrepi.

„Drježdžany! Drježdžany!“ šawota Jan. „D to rjane wulle město! Kac je w rěčach kumpane f žykej krašinu! ... D jo byču tež namaj tak róže kčěle!“

Mžowta czełwjennja jimaj přnu hčwitu tón krašny napošlad posčesćešče. Potom pal po čžimicžy f Drježdžanam a do nich wós stupaščaj, džiwajo ho na wjele wyšočij křžach, kajšč běščtaj lědu hđže widžakoj.

(Wšchódnje baje.)

Sy-li spěwał,
Pitnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubošć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Cerstwosć da.

Njech ty spěwał,
Swěrnje džělať
Wšědny dny;
Džěň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočaj ty.

Z njebjes mana
Njech ti křmmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njeđzělske lopjeno. ↵

Wudawa šo kóžbu šobotu w Šsmolerjez Imihijejskejni w Budyšćinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedpřatu 40 wj. došćaj.

22. njeđzela po šwjatej Črojzjn.

1. Tim. I, 18, 19.

Pawoł tehdóm w Romje rěčešaje wo wošćinju wojeř-
šćawa. Pšchetóž Romiti šćat beše wojeřšći. Jato wojeřšći
wypšćišći wón šwojeho Timoteja napomina, šo by tež
dobře wojeřšćiwo wjeđł. Zeho šćowo mějmy pšched
wočšomaj:

W jeđž dobre wojeřšćiwo!

1. w rycěřšćej wěrije;
2. w krutej šwědomliwošćej.

1. W rycěřšćej wěrije. Pola wiele křešćijanow
wobšćej křešćijanšćiwo še šamuč šćowom, ale šći šćešćije
je nušne, prawe křešćijanšćiwo wopofalać, woni wot-
padaju. W dobrych dnjach moja rjane šćowa na jašću,
ale hđnj je trjeba, w četwěrnju wutracž, potom je šćonj
š křešćijanšćej šćlnošćej. Šćwóž čže rycěřšć wěry buć,
dyrbi šwojemu wójwodže šwěrnosć šćubiež, taž woať
pob šćoršćowanj, a potom dyrbi šćužieje wa nim šćroćiež a
niž wotšćabnjeć a jeho šćaprež kóž Pětr. Šćwóž wěri,
dyrbi šo Žejuša džerćež a šo nješćmē pšćeš ničo wot
njeho džělicž bać.

Šć w dyrbi rycěřšć wěry do přěđta šćroćiež, wobečž-
močšow šo bojež nješćmē, wjele bóle dyrbi je rad
pšćewiněć. Šć šćajšć šćamóžitej wěru beše Abraham
š wóžněho kraja wučšabnjeć a šćajšć šćrobiej wěru
pšćiwa žoňowanje, šo budže jeho šćymjo žoňowane.

A šćajšć šćužitej wěru je Pawoł jato mišćonar mješ
pšćanow čšabnjeć haćž do Roma, a šćajšć šćrobiej wěru
je Luther šćwój šćuť šćapocaj!

Prawa šćužitešć pať dyrbi šo tež wopofalać
w četwěrnju. Šćajšć rycěřšć je šo šćiob, je šo Dawit
w četwěrnju wopofalať! Šćajšć je wobečje šćřšćuťšć wě
šćwojim četwěrnju šć wěry do lubošće šwojeho Wóžta
móž šć pšćewiněnjem četwěrnju.

Pobračujšći tebi wěra abo je šćaba a šćróžna,
potom je šćrudny wuňlad, pšćetóž japošćitot wraji, šo
tažju na wěrije iđž rošćamaju — 1. r. do šćawěrowanja
padnu. Duž wjeđž dobre wojeřšćiwo!

2. W krutej šwědomliwošćej. Nunje wot wojaća
šo kruta šwědomliwoć šćaba. Šći, šćiž šću nam wo
wojeřšćiwo pšćali, wuňšćowja, šo je šwědomliwoć šćwalba
a wucha wošćta. Tež wot tyč, tiž ja šćřšćuťšćom du,
šo wona šćaba. Tež japošćitot šćam wo šćebi wraji, šo šća
tym šćeji, šo by měł dobre šwědomnje.

Šć dobremu wojeřšćiwo a rycěřšćiwo šćušća šćruť
šwědomliwoć. Šćužž křešćijan pšći wšćěđnym šćamo-
wrošćowanju nēšće pšćešćladanje abo njeprawo wóžnj,
potom je to prawo šwědomliwoć, šć šćuťnje poňižomaj,
wo wobacže pšćešć a šć nomyč padow šćladaj.

Pšćešćenje šć tym dyrbi buć šćruť šwědomliwoć
w šćuťnim powoňowanju. Wšćona pať nješćmē šćama šćećež,
a přenje je, šo w dušćownym šćwoju pšćižšćuťšćnošć
dopšćelněć.

Šćwóž pať na šwědomliwošćej pobračowajž da, temu
šć šćuťšćownje a šćuťšćownje iđž rošćama a nješćmē

jako czeſtny muž placzyć ani pſched Woſom, ani pſched
ſwëtom, ale budże ł hańbie.

Pſched tym ſwarzniſz naſz luby Knięze a Woſo!

Hamjeń.

Ma pokutnym dnuju.

(1. Sam. 3, 10.)

Knięze, rëcz! Twój wotroczył kſtychſi,
Kiz ſo wo wutrobie tykſi
Eſwojich czeſkich hrëchow dla.
Nëcz! wón mjełżi, bolojëz cziuje,
Duchë nulu wopłajue
A ho hrëchow wuſnawa.

Nëcz, ſo Tebi kſtuzicë mamy,
Żiwjenje Czi poſwjećëkamy,
S Twojej hnadu pohnućſi,
Sdyż naſz Twója ſmilnoſëj hrëje;
Duchô ſbõżny poſoj ſmieje;
Prëch ju wjaży njerudzi.

Wabi czełna żabocëſ i nowa,
Njebżimacë na Twoje kłowa,
Nëcz a kłofaj, hudy ty naſ!
Wutorhã duchu ſe ſkajenja,
A mby kſtyhã wumõżenja,
Wjebżë ju na njebjeſi twaſ!

Nëcz, hdyż lubocëſ ł Tebi mruwa,
So nam duchu i nowa hrëwa
Eſwjate płomjo njebjeſte.
Nëcz, też, jeſt dwëł naſz kłoczi,
Kſtychſi a horjo njebjo mrućzi,
Daj nam prawe woſnacë.

Knięze, rëcz, hdyż wrëch naſz jima,
Duch ja Twójej hnadu pſchima;
Njemjelcz tebdy, wodaſz nam.
Pſches krej kſtyhã wuczëſczeni
Eſmy my potom woſobõżeni
Czõhnje jow a wëcnieſz nam!

K. A. Fiedler.

Żarowanska rëcz

pſchi pohrjebje ſnija **Zana Germana Gólcza,**

ſararja w Rałezach,

w żyrtni dżerżana 19. oktobra 1916.

W Żelusowym mjenje! Hamjeń. Hdyż je ſo Woſu Knięzej
żiwjenja a ſmiercë ſpობоkа, ſ tutej czoſnowicë nahlë a njena-
dżuju do ſwojeje wëcznowicë wotwocacë naſcheho lubeho kſchëcz-
janieſheo bratra, waſcheho mandżelſheo, nana, bratra, pſchëczëla,
Zana Germana Gólcza, ſararja Rałezjanſheo, dha ſo hotujemy,
ſchõż czaſne a ſmiercine na nim bë, ł wotpocziñtej Woſeju luda
pſchëñteczë, a jehò duchu poruczamy do ſnadneju Woſeju rufow.
Runje 14 lët je w tyche dniach, luda Żarowanska woſkada, — o
ſajke wjebële hibanie dżëſche tebdy pſches wſchitë wjy a domy
a wutrobzy tuteje woſkadu; ſtari, młõdżi, dżëczki pomitaczë tebdy
ſ wjebëlom a w nadżiti ſwojeje nowohe duſchõwpaſtjerja; — a
dżenſa, — też ſaſo kłubole hibanie pſches żyju Rałezjanſtu
woſkadu; ale łak ſrudne a żarowanjapõtnë! Dżenſa dżerżi wón
ſwój wonthõd ł tuteje woſkaby a je ſemicë domiſny. Nëtto

pſched lëtom naſch luby njebõh pſchëczël je ſwojeje lubej ł czeſzeje
khorõczë halke wotkhorjenaj mandżelſtej czeſny kłëbõru twaſ
ſwjecëſche; tebdy hebëſchajë wõj tu ł ſkwalõbnym wuſnacjom:
ſacz dotal je tón Knięz pomatë. A dżenſa! Wõn ſpi w tutym
poſlednim kõżu a ty, luba żarowana wudowa, pſchëwõdżicë jehò
ſ nami na poſlednim puczu!

Naſchu htuõbu ſrudõbu, naſche dżëłbracë, naſchu žiwu na-
dżiju, naſche próſny wõbiamkõny do Woſeho kłowa, do heſka
Herrnhuſteje bratrowſteje gmeiny na jehò ſmierciny dnuju, wſka-
neho w drubich knich Samuelowych na 24. ſtawje w 14. ſchtuczaj:
Mi je jara ſtyſkno; ale my cżëmy do ruki tchõ
Knięsa padnyczë; pſchëtoż je ho ſmilnoſcë je
w jële. Tu je wuprajene naſche naſtrõżenje a żarowanie, —
naſch troſch, — naſch kłëu.

Mi je jara ſtyſkno! łak rjetnje Dawit, wõbbawaný wot ſwon-
nych njepſchëczëjanu, pſchëczëžëjanu wot pſchëczitnikow, w ſaczuczõ
ſwojeje kłabõcë, ſwojeje winy.

Mi je jara ſtyſkno! Łak też my wſchitzy rjetnijemy, pohladujo
na tutõn kãczë, ſpominojo na naſtu ſmierczë naſcheho njebõh
bratra.

Luba żarowanſta woſkada! Sdyż zunje nalëtne rõżicëſ
w ſymnej nozy ſabnu, hdyż naſpniſi wõchor ſtare kuche halõty
wotkama, dha je to kłõd Woſeje ſtwõrby, to hinał njemõže bucz;
hdyż lube małe dżëczõta mru, ſtari lubi ſõbupodrõżnizy wõtkal
czõhnju, dha naſcha wutroba burnijë je żelezijom ſo do teho na-
mata. Ale hdyż nëtto na bitwiſczõczach wonlach kčëw naſcheho
luda, kſlni muſõjo, kſlni młõdżi po tyſkach padaju, a hdyż tu-
tõn naſch pſchëczël wumjel je, kiz kſlny a ſtrowy ſaž dub pſchë
nami hač do poſlednjejho czaſa ſteicëche, dha je to najkłubicë
ſatorhjenje a naſtrõżenje wutrobzy na puczu žiwjenja a my ſacz-
ujemy, ſaž w ſpëwie wot dobreho towarſczõka rëka: Wõn ł noſomaj
mi też, ſaž był trach wote mnje! O, łak nuſny bë wón hiſczëje
nam wſchitim! Tu wſchitzy bjes wuſnacja ſmy ſatorhjeni, na-
ſtrõżeni, roſtudjeni. Sčõto pał halë ſaczujicë ty, luba żarowana
mandżelſka! 26 lët je wón twój ſwëtny towarſch a mandżelſki
był, horjo a wjebële ſtaž wõj nanajſwëñcõſho mjes hõbu dżëttoſ;
hdyż pohladujelch na tutõn kãczëſ, na twoje dżëczki, hdyż ſpomi-
naſch na ſwój dalſchj pucz, na wonhicë ſ lubeje Rałezjanſteje
ſary a woſkadu, dha rjetnijelch ſ horzymi kſlnami: mi je jara
ſtyſkno! Łak lubõmõzy ſwëtny nan bëſche wón wam, lubi ſawõ-
ſtajeni ſynojo, wam, koſiż dyrbicë ſaſo won czõhnwëž na
bitwiſczõjo a njemõžecë ł troſchjeje a ł pomõzy pola lubeje
maczerje wõſtaczë, wamaſ, totrõż wõj kłëma kſrolmity, ſchõ
ſ lubym nanom łak ſabe ſhubitaj. Łak jehò bratraj, jehò kõtra
ſwojeje lubeho bratra Żaruja, kiz je jim domiſnu a nanowy dom
ſdżerżak a pſchi tello ſwjedżelſicë a ſwõjbruch ſkandõicõczach
bratrowizy a hoſpõdlwioje wotewiſ. Łak wjele my jehò ſaſtojuzy
bratja ſ nim pohrjebamy! Wõn bëſche jedyn najpſchicëſ, naj-
wuſtojnijſchj ſnajerjow naſcëje herbſteje rëczë, naſcheho herbſteho
wiſkõwõtwa, a ſaž bëſche horliwy nëmſi wõtëczin, łak lubõwacë
ſwój drobi herbſk lub ł žurej nutrnej kſlnie wutroba. Ty pał,
luba Rałezjanſta woſkada, Łak wjele by ty ſ tutym twojim drohim
duſchõwpaſtjerjom ſhubitka! Wjebële a horjo je ſwëru ſ tobu
dżëſti. Twoje dżëczõta je tudy wuſkicëſit, twoje prënicëſki tu
konfirmirowak, twoje mandżelſtwa tu poſõgnõwak. Wſchj twojich
ſwjedżenjač bë wjebëſty ſ wjebëłumy, pſchi twojich, pſchi naſchich
khorõczõch je kłëczak, pſchi wõwach twojich lubch ſ tobu płatak.
Łak huſto je na tutej kłëzaj Woſe kłõwo hõwõw prëdõwak, łak
huſto — poſledni kłocë ſaõdżenu njebżelu — tudy Woſe wõtkõ-
nje wõdżëlomak. Sčõto mõže wupõwjebacë, ſchõto je w tutym
czeſkim wõſnim czaſu ja drubich piſak, wõblarëk, dżëčak, łak
wjele je poſylnik a troſchõwak. Haj, nam, wſchitim je jara

styhno. Sdhyž tajni šwěrnij pšchedel naš wopuščeŭ, hdyž tajne męstno prědne budže, tajni rt nemy, tajna wutroba w šmjerceŭ cęcha, dha je nam, jako bęchmy pšched cęmnej hłubinu stejio šwojeji ruzy podarmo do będnego wupšchedręli, a my špewamy je starym řobnjim špewom:

Kaŭ pšched našchim woblicęom
Mjeŭja hwędy sańbu!
Sdže dha j našchim čokmitom
Wjeřka męra našu?

Nam je jara styhno. Ale, dęatowano Bohu, my dale špewamy:

Bomoz wšcha je Knjeŭowa,
Wón je našcha fernicęa.
Křhřti Křtie,
Ra mozu pšchi naš stej!

My čzemy do ruki tebo Knjeŭa padnyčę! To je Dawitowe wupšched, napominanje, hylnošč, pomoz, trořti. A kaŭ ja njeho, tak teŭ ja nař! Kaŭ twjerde, hymne, řurowe, řiđečepořne řu ruki čzłowjetow! Nařhi lub je to nařhonicę dęrebaŭ, řchó wę, kaŭ jara, a jo dęeŭ a bóle nařhoni w čęřim, řrudnom wójšnim čęřu. Ač, a kaŭ řkabe řu našche a našchij najřpřichij pšchedelow ruki; to pšhnawamy w nuřu a řhorolęi, to widžimy tu pšched woczęomaj řkaŭ Dawit, teŭ my nočzemy do čzłowjetow rufow padnyčę! Sena ruka je, ta pomha pšchedziwo wšchitim njepšchedelam, we wšchej nuřu a řkabořęi, na řamotnyč pučęach, w cęmnej nozu, w řmjeretnej hodynje. Wótęowřka ruka, řeřuřowa ruka je męzna a řylna, řwěrna a miřa, wona męže a čęje wšchubęom a pšchedęo tym pomhačę, totřiž do njeje padnu. Wona mędo rapaŭ řeŭiwuje a trawu na polu wobęowa, wona teŭ waŭ lubnyč řawořajenyč wostajęę a wopuščeŭčę njemęže!

Sdhyž podęunje řo řkaba noha,
Sdhyž řčřęiřka řkoro řahařnje,
Sdhyž w cęmnam řhubi řo wšcha droha, —
Wóh męzny, řmilny, řwěrný je.
Ty, Wótęe, njewopuščeŭřchij řenje
Te dęečęi, totřę i nęznej čmy
Čęje prořha w řeřuhowomy njeje,
Te řkaječ, wobęiřch wótęowřęi! —

Do tuteje wótęowřęje ruki poručeŭmy našcheho droheho njeboh bratra a pšchedęa, jeho čęře, jeho buřdu, jeho wonthóđ tu, jeho nutřřhóđ tam. Čhtoŭ my jemu wurunačę a řo dęatowacę njemęzemy, to, Wótęe, řapračę jemu řnadnje ty! Čhtoŭ my wotprořęyč njemęzemy, wobaj, pšchřtwaj řmilnje, Wótęe, ty!

Do tuteje ruki padničę wy, poručeŭje wy řo, lubi řawořajeni, prawje w řmyřlenju a po napominanju wšcheho lubeho njeboh nana, řiž je řo a waŭ wšchřtiřch taŭ řhuto tudy do Wóžeju rufow poručeŭa. Wřnimny wšchřty we řwajatej čřiřhinye tu ř Wóžeje ruki našche wulke řarowanie, pořořmy a řkóřmy jo řařo do Wóžeje ruki. A teŭ w tutej hodynje, a teŭ pšchi tutym męřtne poručeŭmy nařę lud a kraŭ a řęęořitwo a wóřřto do rufow teho, řiž tu na Wóžeji marřije řwajatej ruzy wupšchedręje, jo by nař a řyŭi waŭ je wšcheho řwěho wutorňny a njeřt a Wóžeju rufow, řiž nař w řiwjenju a řmmjerčju trořřtwaje: řlaj, do rufow řym ja teđe řapřaŭ, ty řy męi. Ničhó njebudže waŭ ř mojeje ruki wutorňnyčę! —

Přchętoŭ jeho řmilnoščę je wjele. To je pořednje řkowo nořcheho řospominanja. řaj, řnjeřowaje řmilnoščę je wjele; wjaŭy hačę mozy a řeřuřečę našchij njepšchedelow, wona je wjeřęha hačę wšchón nařę řnyř a řrač, hačę řwět a čęba. Duzę čęřajmy ř řmilnej wutrobie našcheho Woha. řaŭ wulka řaŭ Wóža wutroba je Wóža řmilnoščę, wona traje wot řeweho naroba ř druřemaj pšchi řnyč, totřiž řo jeho boja a jeho řlub wobarnuja.

řaj, brařija a řotř, pšchi řnyč, totřiž řo jeho boja a jeho řlub wobarnuja! Čmy my řajzy? řaje dęalne dęečęi, řajzy řwěrnij řařtojnizy, řajzy řyřóřij wojowarjo? O tele nařymře wčohory, o tele wulke męřeje wonačę na řitwřęčęřach, o tele dęemřničę řmjeretne řwony wřęche našchij řkowow, o tótle řařny wotewřenty row tam wonačę pšched burjami, — řaje řapominanja: Wóž řo Woha, dęerę jeho řlub! — řaje prařęnja: Čmy ty řwěrnij wotročęi, řwěrna dęowta? A řhdyha tele řwony řwonja tebi a mi? O pętajmy řwój wučeŭ a wuřhowanje jeno w řylnymaj rufomaj, w řmilnej wutrobie našcheho Woha a řnjeřa. řkóřmy řwoje pučęje we wjeřelu a řrudobije, řeničęŭ wjeđeni wot řnjeřoweju rufow a po jeho řkowje a woli, w jeho towařtwje a řnadže, w nadęiji na jeho řmilnoščę. To je řhodyenje we řwětle, teŭ w cęmnam dale, to je dępřęba-přchřtdęenje a domęičęje, hdyž nař pořęhuję a wjeđe a njeře Wóža řylna řmilna wótęowřka ruka: a to budže řřwěrnje dopřeljenje našcheho řhdyňeničęŭ:

O řhnořořę, řiž wšchřte řřečęe
Přęhe řhryřta řmjerę je pořřęla!
řa potaju řo do řmilnoščę,
Dha mje tu ničęo njetama,
řa řpuščeŭam řo na řhryřtuřa,
O luta řmilna dobrota!

řamjeň.

řarař Kh. J. Wařař w Njeřwacidle.

Serbij

abo

Čhtoŭ řyřařch, to mjeřęch.

řowjedaničęo řa řerbow
wot
řra. řyřla.

(řoktačęowanje.)

3 řlaw.

„řpewny řwjeřeluja,
Čęęju polořa.“

řako řęchřtaj na druře ranje řtanřkoř, řan ř řurjeji dęeřęe: „Dha tu Wóžu dęatowano řmój w tym wřim řwřhwalenym męřęje naju řadanja, řmój w tej krajinje, hdyčę je řižom wjele řerbow řwój řhřęe pętao, — řmój w řtronje, hdyčę w nęhduřchij čęřačę teŭ řerbow budy, řo řkóřneho kraja wjeřelo, hdyčę řaŭ něřto naju mačęřna řečę řa řyřu řtačę.“

„Ale kaŭ dha něřto řwoju węŭ řapočęnjemoj?“ woprařęa řo řurij.

„To je lořto prařięčę“, wotmolwi řan. „řajpředy řo tudy w męřęje wothonimoj, hačę njebu nębđę řkuzęiřka řa naju bęta; wřčak wěmoj, hdyje namaoj řo w řajřch naleřnoščęach prařęečę. řřęrečęiřki řo namaoj řow, dha potom po wřčah řóňđemoj; tam budęa něřto naleřto tola wěřęje čęladnitow řrebačę.“

„Wóh daŭ“, řęęny řurij, „řo by řo namaoj řkoro něřřto řrečęiřkoř!“

řařęej pačęořaj řyřny dęeň po męřęje tam a jow řhodyřęiřtaj; ale řkuzęiřku njemęzęiřtaj řann namałęč.

řenebo wot njęju čęřęčny druřby řa pořřkuzęiřka řřhowacę; wonaj řaŭ ředny wot druřeho nočęřiřčtaj, a řabny męřęle njemęřęje, řo předy woprawđęe pšchřtařęe, hačę by druřij wjeđęaŭ, řo męže w jeho řiřřlořęi wotřęčę. řofeřę řaŭ řo řimaj potajim w męřęje njęčęnjęje, dha na druřij dęeň na wřę won dęeřęchaj. ř wjeřęej wutrobu řo na pučę padořętaj, dofeřę řęchřtaj řižom domaćę teje męřęle řyřaj, pola bu ow a řrečęđęanami řwřtačę.

„W męćce niczo njebu, mój bratśiło!“ Zan duży prajeſcye; „ale niczo wo to! Mój kmój na wſy rođzenaj a duży drje też na mjeſz ſkucyhamoj. Sęchtó wě, haćz by ſo namaj we wyſſoſcy ſkęzacy na docho lubito. To rěta, hdy bych tam ſchytowaneye brumaczkow męć a jimaſz doleż nowſha danacę moſh, dha wſchał by ſo cżiniko. Też na jęjnęju cżornaczkow mje njeby mjerſako, hdy bych moſh ſo je ſwojim tjeſelom drubny pſchekofacę.“

„Haj wſchał haj!“ dzeſcye Zurij kmejtajo; „ale hdyż njeje, tam njeberjeręć, a ſchtoż nimaſch, to njejęć! S najmjeręćſha w ſkucęch tał cżinija!“

„Mó“, pſchytuj Zan, „budže ſ namaj każ budže: nęćak tola budže; a cżemoj być ſpofojom!“

Wuć naſcęju padchołom najprędy na ſtronu ſławniſcch żłobinow (Blauenſcher Grund) wjedźiſcę. Zato bęćchaj na tu wſchidnu Drieżbżanam k wjećzoru doſkocętoſ a ſo wobſhadnytoſ; widźiſcchaj zyte męćto pſchęd hoboſ leſo.

„Kał ſo to męćto roſcęzahuje“, rjeſny Zan, „dohe, ſchęrofe, wulfe, wulkotne! Kał czeſcędoſtojne ſo tam te ſchęre zyrwoje wuſbęhuj! Kał luboſna je ta kraſina ſ wintżami — na lęwizu a na prawizu! Kał horđeje tam jaſo te hory wuſtupuja, njeſachodne hweđki ſtarodawnych cżachow! Kał je wſchitno wot ſkónza poſahujene, wóćęte wjeſcęle, wutroboje radoſcę! D kraſny — woprawođe kraſny napolad!“

„Haj“, dzeſcye Zurij, „kraſna, pſchękraſna je Woża ſtwórb, a wulfe w njeſ ſu ſtuffi cżłobſcch ruſow! D moſh ja tudy wſchędnie poſaſlacę a ſwoju wutrobu tał luboſnje wofſchęwicę każ dęćka!“

Zato bęćchaj ſo nahladałoj, wotroćęiſcchaj ſo a ſtupaſcchaj dale k ſławniſtim ſłobinam. A hłaj, bęćhy ſo hčubina pſchęd nimaſ wotewręſcęje, wobhrođżena wot horow a ſkałow, pſchęcęchujena wot ſkębroſtoje ręćki a wupyſchena ſ męćdnoſelenymi ſchotomami.

„Nićo taſte“, prajeſcye Zan, „hiſcęcę njejęmjoj widżakoj! Wubjerne je, wubjerne! Wbżimoj pał nęćto dele do niżina.

„Dduż pał bęćchaj dele doſcętoſ, je ſpodbżanjom na te ſkałate hory pohladomaſcchaj, na ſotęchż prędy ſkęjęcchaj.“

„To woćki cżini!“ rjeſny Zurij, „na prawizu — na lęwizu — wſchubže wyſſoſki brjoſ a ſamie! Spodbżinoma ſtwórb, tał wſchelata ſo nam poſohujęć! Kał maſy je cżłowjeł pornio walcęj wyſſoſej kraſnoſcę. wy hory! a tola tał wulfi, doleż móže wóſnacę, ſacężę a roſhbudźęć tmoju cżanoſcę a woſchęmoſcę, o pſchitroda!“

„Haj“, doda Zan, „cżłowjeł je lęwe nade wſchitkim; a hdyż ſ wotewręnej wutrobu a njepomucęjenju woćżom pohladuje, nje radoſcę ſe wſchitſhe, njech je wulfe abo maſe, — ſ njeberjęćch hweđdom, ſ wyſſoſcch ſchotomacch horow a nahlęch ſkałow, ſ ręćkſa, ſ lęwicękſa, ſ trawicękſa — kał ho wjećelu, ſo hım tuſi ſtronu wſchladał! ... Sęchtoda, ſchłoda, ſo Sęrbio wjazę tudy njebydla każ nęhdy! Kał je ho jim tu ſpodbacę dręchakoj!“

Naſcęje padchołoj dale dojadę kroćęcchaj we ſłobinacch. Wſchubže ſo jimaſ wulzuſchęnje lubjeſcę. Napoſhledu pał ſo ſ niżinom na lęwizu won podacchaj, to byſcchaj ho po wſchacch wo ſkęzbu wobhonaſaj.

Na jenej hózy mójęcchaj nęćtre wſn pſchędwıđęć.

Wſny ho jimaſ jora dućkne ſdach, doleż bęćhu nimałe wſchubže murjomane bęte hęćki a zubelowane tjećki. Zimaſ bęćcę, każ bycchaj męćſta pſchęd hobo widźitoſ, a njełaboſcchaj hębi dale niczo, haćz nęhđe wola bobateho bura wotlacę móz.

„Tam by ſo namaj lubito, njewęćno, Zanko?“ Zanko? wopraccha ho Zurij a doda: „Dduż by ſo namaj tam nęćchto tręćchito!“

„To je“, Zan wotmołwi, „też moja wuſcękſta. Mł ho ſda, ſo budže ſo namaj na taſcęj wſny lępje ſpodbacę, haćz mjeſ czeſęnymi murjemmi męćtow.“

Zan a Zurij žaneje prózy njełutowacchaj, ſ dwora do dwora hbožo a je wſny do wſny. Wſchubže ſo ja ſkęzbanimi napracchowaſcchaj, ale niđbže ſo cżinacę noćahęcę. Wſchubže ręćkſcę — pał: „Dduż bycchaj nęćtre dny prędy pſchytchitoſ; — pał:

„Wbżi ſtaj hiſcęcę ſkłaboj ja naſ; — pał: „Wobęju trębacę njeomđęmu.“ Też tał ho njećinjeſcę, ſo budźiſcchaj wobaj w teſę ſamej wſny wotſakoj, jedny pola teho bura, druſi pola drubeho.

Zał pſtajo bęćchaj; nęćtre dny pſchębęćakoj a mjele ſchotowanęch wchow wſchladałoj. Hęćže bęćhu nome a luboſne, pola ho wſchubže pęćdne ſdach. Kuſt ho ſelenjacchu, a kraſina ho we wſchicchacch a niżinacch pſchęmęćnjeſcę. Skobđęnje pał ho jimaſ počę wotlubđicę.

Wot mjerſtatu Zurij jedny wjećzor k Zanej rjeſny: „To moſh pſchęzo nęćmſi ſpęwacę! ... Sęchtó męćniſch, bratiſje? Njewęćno, namaſ jo prawje pſchęćnje cżini?! Hdyže dha teżto to ſbože hęćki, kotęć ty namaſ wſchęćęcęcę?! Ty wuſcękſcę, ſo ho w knężim woſu ja nim wjećomajo, ni pał ho ſda. ſo ſamaj popoſchęćarowato a potom na knężim woſu wujęćo. Sęchtó wě, hdyže tón kućiſ je, hdyže nęćto hęćki, a ſchto wě, na teho cżata?!“

„Wuđz dobreje myſle, bratiſto!“ dzeſcye Zan. „Sęchtó dha je ſhujbene? Mój kmój ſo po kraju roſhlabowawoj, a namalacę pſchęzo hiſcęcę mójęmjoj, iſchtoż hębi žadamoj. ... Sęcipęwajmoj hębi nęćchto, ſo wobujny ſaſub!“

Wo tęch ſkłabacch ſarjeſe:

»Cżyſt je knęse hólęćiſt wjedźiſci,

Haj dombyderaj,

Haj dombyderaj,

Kał w zuſym kraju je atd.

Zurij popomohajęcę a po doſkocęjenju teje pęćnićki prajeſcę: „Cżęmjoj ſpęwacę a ſo poſnajeć, dha hębi tu ſarjeſcęmjoj:»

»Sadu naſcęje pężę ſuntworęi hraj,

ſuntworęi hraj,

Cżęwjenje jełene ſuńicęki maja atd.“

Zato bęćchaj deſpęwawoj, Zurij prajeſcę: „Zanko, mi je lępje wotoko wutroby! Wſchladał ho do ſtaranja! Wudže każ budže.“

(Pſchęchodnje dale.)

Sęrbſke ſtrowjenje.

To hęćſte „pomhaj Wbż“ mi je
Cęhaz wſchęi ſkoteho,
Wbżęch pilnym iſcho też wożniſcę,
Dacę pomoz Wjećęcęcęho?

A najpjetne „wjeręchpomahy“
Cęleż tunu ſaſkęzi,
S tym jaſo pſchęje ſtrowjenje
Też pomoz wjećęcęchnu cęi.

„Wſchitńđz Wbż“ też luđe ſtrowjenje
Sso ſnaje do kraju,
Hdyż pſchitńđze Wbż, tam k ſbožu dže,
Męćr jeſho do domu.

Duż Wožo ſkęch, pał „daj to Wbż“
Sęrb na to wotmołwja,
A je był w Wożim domje ſchto,
Wſcho ſtrowi kemęćjerja.

A ſ „Wožoſ ſkłowa — wotemęćch“,
Duż ręćta, „wıtajęcę!“
„Wjećęchpomahy“ ho wotmołwi
A ſ tym ho dżakuje.

Sęo witamy a ſtrowimę
Każ pſchitńtoſ a cęh da,
Też Wbżitna węćnje kſwalimę —
To cęleż je Sęrbowſtwa!

H. Z.

Sy-li spěwat,
Pilnje džělat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napój mócnj
Lubosc ma;
Böh pak swěrny
Prez spar měrny
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěť pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočat ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Ziwność je;
Ziwa woda,
Kiz Böh poda,
Wokřew će!

F.

Šserbske njezdělske lopjeno.

Wubawa šo kóžu hobotu w Šsmolerjez trěbješćichcěrnj w Wubušćine a je tam ja šchwěrtělnu přehedpřatu 40 wj. doštać.

Sswjědžen šewrjetoh.

2. Nov. 5, 1-10.

Šcho šćiczi nam našcha křesćejšćijanšta wěra ša našče wumrjeće?

Na tole wažne prašćenje dže nam to horjelach pišane słowo Bože polne, šaměrowaže, wojbojaže wotmowjenje dać. Božnu wěštoć tež, šćtož ša našče wumrjeće wjědjeć a wo našchim wumrjeću doćałać mamy, šćiczi nam našcha křesćejšćijanšta wěra a jenićizy našcha wěra! Njewěrjazy šwět wšah to wrěje a ma křesćejšćijanow jako kónacšćow, kotřiz to ša wěšte a wažne maja, šćtož cšlowjel wjědjeć a šćisłědjeć a š rufomaj mašać njemóže. A křablažy dwělowať ba raby wěštoć ja žiwjenje a wumrjeće měl, ale wot wěšća cšlowiřich njewotšćajnych myšlow a wuěbowow cšěrjeny a wabijeny je kaž křablaža šćjina, a kaž móřka žolma wot wětra honjena a mjetana. Ale wěrjazy křesćejšćijan w šbožnej wěštoći šwojeje wěry špěwa, špominajo na šwoje a šwojich lubych wumrjeće: Šak šbožny šym, hdyž wotpoćuzny, mój Žeju, we twójej lubošći! Wón nježe w rufomaj a we wutrobje Bože pišmo, toale njebjěšći list šwojeho Wótza ja cšlowiřte džěćti, w kotřymž namata šwěto na šwojim pućizy, tež na pućizy wumrjeće, w kotřymž Böh Wótz šwojizy lubošć a dobrotu tym, kotřiz jeho šo boja a jeho lubujiz, tyžšćaróćnje šawěšćuje a šahajuje. Š kóštim šyglom? Za krej a prawdošć Křyřtušća je šon cšěrjijeny šygel, je moja drašta došćojna; š tei přiched Bohom ja wobštać dže, hdyž do njeja nuts poćahnu. Šbožnyšćejšćizy wěštoć ja žiwjenje a wumrjeće mamy we wěrje

do Žeiom Křyřta. Jeho přiched do cšěta, jeho słowo, jeho křobjenje, jeho cšěrjenje, wumrjeće, horjelšćaje a k njeubjěćeje — wšćiřto, wšćiřto twoje bla, šo by wjedat, i wotšak ša hdyž pońdžěšć, hdyž je twój wótazny troj a dom a šak dyrbiřich šwojeho powołanja došćojny křobžić, šo by junu w Křyřtušću wumrjeć a š nim wšcho herbowať. Že-li šo wuřnaješć: Ja jakožy šo zly na Křyřta drohu krej, dha móžěšć tež wěšće a wjejele špěwaoć: Tam, w tannym rjany měćje mój džěť a herbšćowo je. A Božemu pišmu pať a k Žejušowemu słowu přichidže šwědoćenje šwojateho Duha w naš, šćiz naš do wšćeje wěrnošćeje a wěštoćje wodži. Njewěrjazy šwět šćorzi: Ja šym žiwy a njewěm, k cžemu; ja wumru a njewěm, hdy; ja poćahnu přeć a njewěm, hdyž, — šak šrudne je moje wumrjeće. Wěrjazy křesćejšćijan je wěřty a rjětnje: Ja derje wěm, komu a k cžemu šym žiwy, ja derje wěm, hdy wumru, njenujiz hdyž k Křejomu cžaj a Boža šćtunda; ja derje wěm, hdyž pońdu; dom k mojemu Křejeje a k mojim došćojny m lubym, — šak šbožne je moje wumrjeće! Daj, še šwajatzm Pawolom prajimy we wěrje: Ja wěm, šo po tutym šachodnym cšěte přehedrašćijene cšěto, po drašćeje šubjenšćwa drašt Křyřtušćowaje prawdošćeje a šćařnošćeje došćanu, ja wěm, šo wumrjeće budže moje dobyće. Šallelujia!

Šbožnu wěštoć mamy w naščeje křesćejšćijanštej wěrje ja wumrjeće a šbožny trošćit. Wot hěubotoho žebženja, wobčěšćnošćeje, tyřćnošćeje a šumjertwoje šćroćelow rěćiz šwojatz Pawol. To je wón wšćiřto a šuřto šaćuzawať přězi wumrjeću lubych šobupodrožnikow, šobu-

dzielaćerjom, hołowojowarjom a spominajo na swoje wumrjecze. A tola wiša: my bmy dobreje nadźije, my bmy strachni. Żórło wošeho troičtwa n żedženju a na tyšchnojezi je a wostanje jemu wera do tego knjeza. S nim je pšehes wernu tak nutnje sjeđnoczenju we wješelu a scudobje, w žiwjenju a wumrjeczu, so stročtynie wě, io wšičtke wězy wěrjaznu k lěpšichmu kšučizy durbia. Euton Woži troičt jecho tat požušnjaje, so wšičito dže, sčatož jecho knjes dže, so Woža wola je tež jecho wla. Zule wješe, Pawoi je najwjetšči Woži wotročit mjes Wožimi mjezami nowoho satonja a knadž žycho Wožeho wjšma, wón je wjozu dželat, hač wšičitzy drugy Žeubowi wučobniży. Čhešć tu žhontć, čehodlu? Zehodlu, wotěł je we wěrie sjeđnocžit najhorzysche žedženje, dom wšičiněz a pola Khrystuša byčž, a nožwjetšmu kšičku hwěru n knjesowom dže, dželat bēšče je swojei džuťnej horzozei lubošču ja Žežua bōžom n pjebiechach a do l.ž w lutej luboščej wšičtke swoje mozy trjebačše, k ždu štadnoščej natožowalše, tōždu ščtundu wukupowowše, druge wutrobu swojemu knjesej dohneč. Člietewowe šajne žedženje: Pšučkěče mje, so buč ja k mojemu knjesej čabnyč, a tomně: Ja durbju dželat, so Žežua dželat, doniž je dień — to je Pawolowe žohnowane žimjenje a jecho šbōžne wumrjecze!

Šwōjebžen šewrjetych! Drowmjecze na n ščičich lubach mowuch, spominanje na našče wumrjecze! D tat wjele Wožeho troičtwa trjebamy, spomi ajo na bōrće dženje, na wutrobu, kotr-ž na wemi wjozu nošče nješbu, na wōčža, do kotručž wjozu hladadž njeđžemu, na ruti, wož bnowane hwěrne ruti, něsto symne n hwjertnym soanju! Kat wjele hnabneho troičtwa trjebamy, spominajo na našče wumrjecze, spominajo na stare ščōdžene z rzwine leto — a na našču njezwěru, na našče ščōdžjenja, na našče hrēdi! Ščto ščiči nam troičt? Ščto ščiměru rođrdnemu wutrobu a tyšane šwēdomnie? Žōrło wšičeho troičt a wtož tam, hōžēž tež je jon tōn namakal, tiž je bolostnje šduch-wal: Ja budenje čžōwječ, ičtō dže mje wumōž wot čžēla teje hwjercze, a tiž je ščōstynje šwēal: Kbrošniš je mōje žimjenje a wumrjecze je mōje dohneč! Wožojōn tam, hōžēž na Zaborje wēžneho pšičektrahjenja twōj wumōžnik čže troičtaje: Ja bōm žiwu a wu budžēče tež žimi, hōžēž je we wēžnym hwēle noščich lubach wērtjazych, kotřiž b u nim wuškyni, ščōmadžit a hōžēž dže wo malej ščwizy we wēžnych wōbnydenjach šbōžne wēczne šahowidjenje tym swojim wēbrabčiz. Wj-žēla šewrjetych! Ščto nam wreduja tube romy a bōrti šōjž-neho lēta, šōjžjenyč lēt? T-le ščāize a pomnit, tele wēnzny a rōže, tučji žarowazy a jich bōly, ščto nam a drugim praja? Ščōš žarowazy a plawaja, hōšō šawoštjenyč, wožwrocžewuch a wōpšičkēnyč kšičimy; ale jo hōmšicho a mozičōwo špēwa hōšō Wožeho troičtwa, k-ž ščōwomōncēł nad našētōnami wolemi: Ja wēm, so mōj wumōžnik žiwu je, ja wēm, so mōji lubi doma šu, so mōje wumrjecze mje wjeđēč dom! Ščelēlja!

Še ščōwami napominanja ščōncēž wo našča epistola a s tym naš drowmina, io durbni nam našča ščwēčizijantia wera ščičēč šajne šwajate napominanje n knjesowej kšūžbje. Ša tam ščejam, so bōčnyč šo jemu špōdobali. Wj dželat Wože w žubje, wrogucze šo, so bōčžē hōwōjemu Wōžēzi a knjezi kš, hōwōjemu drownemu ščwēčizijantem mjenju, hōwōjei wēcznej domnije čžēž čwinili. Wj dzielaćerjo Žežubowi, šwajatot šo bliži, dželajate; pščerož

Knjes je pšehes wrotami. Wj wōjowarjo a bēđžerjo, wōšlajate hwěrnei hač do šōnza, dohneč je wōšče, hwērtym dže našč Knjes tōnu žiwjenja bačž. Wōrčž knadž durbimu šo wšičitzy, bješ wumwōčža, šwēwēž pšehes budym ščōtom Khrystušowom. Šrol a pšōčēč, hōwōtzy a hrēščitit, wšičitzy, wšičitzy durbia io šwēwēž. A wšičito budžē šjōrne a šōbne a ničō nještōwajne nještane a potajane! Wōdžmy mudri, wōdžmyju, pšičihotujmy šo na hōwōje wumrjecze, na šbōžne wumrjecze!

D šwajata šbōžna wera! Džat a šwajta tebi, Wbba, luby Wōczē, čžēčēž a moblenie tebi, Žežubō, ty pšičiměrjio hwjercze, a wēczne džuťowanje tibi, šwajaty Ducho, so ščejm we wērie! Wōmhōj ni, Knježe, so by džen a lēpie mi byla mōja wera šbōžna wētoščē, šbōžny troičt a šwajata mōž we twōjei kšūžbje a dopjēlā hnabnie moju wērtjazu wroštimu: Wōj Wože, dai pšehes Khrysta krej, io w hwjerczi io mnu derje šet!

Šamjeā.

Pšiči rowje lubnyč.

Pšiči rowje lubnyč ionješny
Džena šwē wo dohnymanu:
Luch bēž je šbōžne ščōmny,
Nič čičō dohneč k ščōmny,
Wšič hōwō šu wēt ščejene
A bēžēne je wšičerote,
Nič n njebiu tōnu debi.

Ššwērcž, hōrti, hōlošč wjozu njež,
Wēt mječēž žakōščenje;
Nič ducho w bēče ščōmstēž
Džne wēczne wōščōwējēne;
Im wēščē h wētō šōhēčēž
We njezwōrajne šbōžnōčēž,
D tat je jim tut derje!

Nič ducho, ja wēcznošč ščōwōjēne,
Wšičdž, wōwēt wotwōtož
A pšehes hwjercž do o wōtany
Šō k wšičim hōnam ščōž,
Hōžēž Woža hnab pšehes Khrysta
Ščat jōhny wēdu wōblela
A wēla mēta palny.

Duž hōwōjim lubnyč wōpšičēčē
Nič šbōžnošč n Wōžim žaju,
Kš je hōwōjeje kšōhōwēčē
Šč., hwēt nječōwaju.
Šō wo to jcwō ščōwōjē,
Šō my tōž tūnu šbōžni šmž,
Hōžēž dohneč nam šwā!

F.

Šwērcž pruskeho krala Šwedriča Wylema III.

Wōstny džen 1840 pruski kral Šwedrič Wylem III. pōšlebnī kōčē Wōžu kšičbu n ščōpali wōpnia. Wožeho šwēča wōn we hōwōčēne hōdžuju hōwōjemu durbčepōstijer, wšičščōmu dwōščōtem wredarjēi Štraužerj, k hēi ščičinč do. Pōb wjele kšōlami wōn na žuk čž hōwōjeje dženje a ščwējenja hōbajo io wšičnēčē wōtw-kož: „Ja buč bāč bies troičtwa, šdu by Žežub, mōj šbōžnik, šo nabe mnu nješmilit; niž mōje ščōtki a mōja

pravdoščj, ale skrvnušková krej a jeho saštnička hu moje smérowanje." Skal spomjedš hwjeczélsche a potom dželšche: „Nésto ja mjehetoičš hwjojeje wéty sačuwam, a to tež budže moje čžéto poškutecž; pomhojčeje mi tehadla ho modlicá.“ Szakobosčš pšchibérasche. Pšéni dželš hwjartow pšchidžš. Skalowiša hrowda w fawali Wožu hčžbu hwjeczélsche, mjes tym so skal na hwjartim hwjertnym thorožžu lešelsche. Whičitaj hwomadženi wostachu; šbónčéne ho kónž pšchibžšowasche; wšchitaj pšchi thorožžu na hwoje kolena padžechu; drowři predat ho modleche: „Hwžž dyrbeu wotšal čžahučž, ho medžš wote mnje; chajt i pomozo mi štancž, hduž hwjercž mje čžiwiluje“, a jako wón te hčrowa džéche: „Hwžž budže najštawiščo mi wokofo wutrobny, hčho ho mi najštrowščéniščo, bla twojé! štwiwoičé!“ — dha jeho Wob te wšchéje twičé nešže wutorže, a tón, hž bčéche to hwjantje wšchészéw i ho w nim hwéty wopokošat, tčonu žiwjetja dosta, nejšwjadnjenu klónu čžéčeje.

Čšjo pšhecželjo.

Žedny čžlowječ mérische tšjoch wšchécželow; dweju lubowalsche jara, tšecžeho njeméjélsche mjéle ledžbu, runjež tón najlépje s nim méjélsche. Néhdny durbélsche pšched hnd, pšchetž wón bč wótrié wobštorženy a dželšche t hčwojim wšchécželom: „Wótrié hčum wobštorženy a nušni hč hčwédóho; ščtó wot waš čže jo mnu hččž?“ Pšéni dželšche: „Št temu njewšm hčmanj, ja njewém, ščto durbéat tam rčžéčč, jo hu čži pomohat, a maan tež durbé čžiméč.“ Durbí dželšche: „Ja hčobu pódnu.“ Tšecžš ničjo njewélsche, dželšche waf hčobu se wšchémi hčwojmi dželščémi. Žato t hčudnei tšéžti pšchidžechu, rčejan durbí: „Ščobu nuš njewód, dušéž njewódž, wobčrčšni ho a dželšche domoj. Tšecžš dželšche waf hčobu nuš se hčwojimi dželščémi a hwédčélsche tak derye hččž mžélsche. Skal hčum hčud dželščélsche a hwobnadži wobštorženy bla hwédčéjenja tšecžšho wšchécžela a jeho dželščé.

Ščódnj čžlowječ ma tšjoch wšchécželow. Ščóžbjum, kat hč čži w najčej pohlednej nuš padžerža! Wščenšje, tof lohny na čj wšchécžel narlubčži, wostanu tu, njewód i nam; di bci hčajomni pšchwobžja naš hččž f rowu, dote waf njewód, dušéž njewódž. Tšecžš wšchécžel pšched hčudom je ži. a wéra a jere dobre šturti. Dube dželščé! ščtó je tón wobštorženy? Na twreho wšchécžela čželčt ty hčwoju nadžju njowčž?

Kr.

Spominaj na hwjercž.

Wuč nas wopomnič, zo my wumrječ dyrbimy, zo bychmy mudri byli.

Ps. 90, 13.

Wšči ho na semi lotterija hrata, f sotrejčž bu ho wučajahčž kóždu šelundu wulki dobuit je što tšžžžž tolerjen i wotajšim tojščd di bčžtoz w kóždej hčowéne tšž tšžžž a š štaw, a kóždu dželš 86 tšžžž a 4 šta, a w kóždom léčže 31 mištonu 556 tšžžž a 1.70, dha bu kóždu wénu buč, so tež t šti d. buč na njeho pšchidž dže, a we wéštej nadžiji njewód bučwa w wódu na tšžu lotterija špomináč wodonjo a w nožu a do njere hččž; haj, hčičéje wéščičiči tojščho dobuita nt hč wčžžžščž. dhač a pšchi te štettitij wčžžijene: žabny. šž je wulki dobuit wučobnaw, njewém w nej hráčž a do njere hč dčž.

A tojšta lotterija hčowé w wopronožje njewód wšcherož hwjercž wotwala kóždu šelundu njewód čžlowječa štutč. hčwéta, a to bšes pšchétáčž wodonjo a w nož, léto wot léta. Tš. hč. a čžlowječe, wopomni, twóž dobuit f i mi što tšžžžž tolerjen i tebi tež wotwobščženy, hwjercž čž wódu wčžžéneje; ale hččž? To tebi njere wrajene pšchidžoty, waf hč t temu, so hč njewód štóžič, hčduž hwjercž f tym d. byšom pi ščidžš.

Szerbaj

abo

Čštožš hčwpatš, to mjelšch.

Powjedóučžto ja Szerbom wot

dra. Wšala.

(Wotščakowanjem.)

4. šta n.

„Njepuwščéžny nadžiju rjanu.“

Na durbí dželš rano, hduž bčéčat štaw. tšj a m. d. l. t. n. wu. špéwatoj, Jan f Suriej rčejan: „Mi je tof lohno a mjéčele wotwobštorženy; ščidžene dny bčéche mi drubdu hčéto čžéto, runjež ho pšžowach, twoje šrudne mžšle jahnacž.“

„Tšž mi“, dželšche Surij, „je lohno a wječele; najšterje tehadla, dušéž hčum dželšč nožu nana a močžekfu wšžžč, wobjeu f prawie pšchécželnjom a deryeménžžym wotšičom.“

„Šo!“ prajélsche Jan; „wobžšwona wéš! Mi je ho tošame ledžžo. Ja hčičélsche wšžž, šč ho močžekfa f wutrobny wšwobčarjom na naju pšhéméwotwache. Dienša štoj potajšim ščarščej wotwobštorženy; dženha wšchó derye wódnžže. To mi jeku wšchécželnjewe wotšičšo wšchprowjeda.“

„Twoje wššle, žanto“, hčowšchécžéni Surij, „létaju kaž wjemwercžš! Haj wšchak baj! Što twojim wšchécženjom wjazu njewénu. runjež buč nič dowéwéneje wutrobnojé wot wšžč.“

„Wóž Surto!“ pšchštat Jan, „njewšchécžny nadžiju, njewé hčum dienša prawje abo wčwšči wšchécžčit. Čštožš Wobu wšchón ho dométi. teho wón mduš njewšchécžš!“

Wo tojšim wčwéčžéwomaniju ho naldej pach. šaj na pščž podobštat, nadežžélschatoj Wobjo a doščhtj jo na čłwéneje pšchwéwéčš. Š tamneje štrowy ho mroj krajina wšwaj šwobobélsche, dušéž hč tof léš a wola a winžž šelmadu a dórti a brijšči a dolinki wóčžéč wšchelatóčš polščžachy.

W teje krajine njewód ho Drježžžjan hčž wšš Špimny. Wob hčowšotymi špami ho tam léšne bčéle a žubelowane hčžšči potajwa. Wódta nič waf ho tež wšchétče twarjenja potéšénu, w ščwotščž, wšchéje w léčže, hčšžčž Drježžžženjo ad bydla; wšchétž w léčže ho wšchštkim ludžom na wšchach w Wožej šwórb a šere lubi: w šwne rak je, kaž méščččšatno méjno, w méšach dwšchmščo.

Do teje wšy Jan a Surij wšchidžščštat depokdnja w dželšččšch. Njebjo bčéche jahne, a hčóžžo hčéto hčwérsche. Tschobla ho pachotaj f wulšim špobobanjom do hčšódka na kawfu pod hčowšotaj špju hčwšščštat. Tam bčéche jmaj tak derye! Šimaj ho njimale šwalsche. šo doma w Wšerbčiččch pod špju hčwšžtat, — jmaj bčéche, kaž wšchštat žuku wšče a krajinu hčžom downo ščawo. Šč wšchécželnjmie wšchšto na njere wšwobščé.

Šnawšchécžža teje šwju, pod ščwotčž wotwobščowšchštat, šterélsche hčžža njewéneje bary, dwaj šchóžaj wšššto. We wotšach pšéneho pššhoda wšwšwopawšche wutwact, je šelšngmi léžžžami wobštrožženo. Della wotwot hčžéje ho šchroba je žótkimi wščžščškami wšwšchétčžeršchach, w ščwotčž jo hčšwódniza (Waube) šelnejšche. a po ščwotčž ho wšchelaté kwétš wšwššachy.

Wobščéžčé teje hčžče bčéche Wofat, f mjenom Wecžšščž w Špimššči, nawjedžitaj a rowomnu muž, ščwotčž hčwšžbu a šwéw jara lubowasche a wšchéje wot wšwščičžni hčščwélsche a špew šče. Do jeho domu Wolažu a Čščžowó pšchšthobžžachy, ščšžž w Drježžžčanach abo w ššššščž hčwšchachy.

Ššššš Špimššči méjélsche dželwecžéltenu dželwecžéltu, f mjenom Šwšžšča, ščwotčž bčéche žiwého wšchšchja a ščwotčž jara w špéwšchach.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójby statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróchny
Napoju mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prez spar měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrny džětał
Wšědny dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wolpočů ty.

Z njebyes mana
Njeh š křmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njezdělske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerzjz knjěpjišćejstwi w Budyšinje a je tam ja šchtowrětnu pšchedpřatu 40 wj. dostać.

1. njezděla adventa.

Mat. 21, 1—9.

Wtrotu noweho žyrtwneho lěta ho džěnja piched nami wotewrja, adventske hšerlufche naš pořrowja. Čje-to bē nam wokoło wutrobny, jako na šwjedženju dopomnjeća na femrjetny stary žyrtwne lěto š jeho želenjom a š jeho špřijam stónčijimy. Ale džěnja je najda wutroba šašo polna radosće, špominajo na teho, kiz je wječny pola naš a čže nětko šašo šwój nuzšthód do wutrobom, domow a wošadow džeržecž. Redžubjny na adventski hšob: „Haj, twój kral pšchidže t tebi š čjichaj my hšlu.“

Haj, tak ho tamne wěšćenje šapočina, kotřž Žesuh dopjelnjene widži, hduž do Jerusalema čžejuje. Njeje nam, jako čžyl tón Kujes runje tutemu šlowu š temu dopomhacž, šo by ho dopjelnjito? Dotal bē ho tón Kujes pšeho pšchecžwo temu wobarał, šo jeho njebydu jako šraelšeho trala čžežyl; nětko, hduž jeho štuftowanje te šonzej dže, wón wyžed wawitaj wozjem jako kral do šwojeho mješa čžejuje. Dorajnje wón temu ludu hšichje ras piched wozči šwa, šchtó wón je a šchtó čže, a šóždemu, kotřemuz bē šlowo wot profety wěšćenje šnate, tutón špódšwny čžab pšchizwola: haj, to wěšćenje stareho šluba je ho džěnja dopjelnjito. Čašo čže tón Kujes to tutym adventskim čžabu a to želam žyrtwiny lěče kralowšny wyčes šwoju žyrtj čžahowčž. Wšidžijš jeho? Wšidžij wo tutam kralu ničo njewidja. Žudeje myšle šwój pučž piches wšidite pšchēmēnjēnja čžaba hšobža, šimani wot knjěžomnyh šemšik wozom, kotřž

moja ša tak wulke a wazne, a šu tola w šwětle wěšćenosće wobladane tak šwadne a knjěžomne. Tu ma adventki čžab wowlanje šražnika, kotřž šaparnych šbuduje: Haj! Wšiběhaje wozči a wutrobny! Hšadajče, tak tón kral Žesuh Křyštus piches čłowěštwu čžejuje a šošo hēbe wulku wošadu šromaduje, tak ho š tym jenotliwym šhita a jim šwoje a šohnowanje pšchijneje. Předowanje žyrtwoje tajtemu šbudžštemu hšobš šakšincž dawa; ale kello jich njeje, kotřždž džěnja předowanje wozju njetředži! Nimaš ty tu tež wošebity nadamf? Tam wo šwjedženškej šyle, kotřž Žesuh wobdawo, šu wšidžty wšiti tuteho krala, woni ludži š pola wołaja a wozpšterjom w mēšče šebšlwyh čžinja: hšadajče, hšadajče, wšah kral pšchitšabža! Tak hēbi mjes šobu pšchizwotaja a šo mjes šobu na to šebšlwyh čžinja, tak je ho hacž nanajdrownišho to wěšćenje stareho šluba dopjelnjito. Wudžny tola na podobne wachnje tež šebny druhemu adventski wošol! Njezewš nišho, kotřemuz by ty pražicž mošl, šo je tola wjele woznišho, wšiti wšiditko, š čžimž ho šabjera, ta wozjelčž, šo čže jeho kral š njemu pšchicž? Abó nješnajčš druhich, kotřž ho wo wudšopšenje šwojeho žiwjenja a wo šrowšmenje čžemnosćow w čłowštim žiwjenju přožaja, ale Žesuh šu žyš, dofelž mēnja, šo pola njeho tola njemōža namakacž, šchtž pštaja? D hdu by ty jich jeno tak daloko pšchijnečž mošl, šo šwoje wolo pošebnu a na Žesuh hšadaja, šo ho šwōru přožaja, šrowšnicž, šchtó wón čže a šchtó wón šamōž, woni mošli tež šapšchicž: Žesuh je ta wērnosć a to žiwjenje. Abó ty wšidžš druhich, kotřž drje šrawnje do Žesuh wēria, ale runje nětko ho njemōža šwojeje

węru swjebielc. Wóh je to, śchtóž męjachu sa sbože swojeho žiwjenja a śchtóž be tež woprawdže jich sbože, śniczi; nęto hu tak porażeni. Njehadzi jich wšpedelne napominac: Wobšęńce swojej wozi, hlaj, wašč kral t' wam pščinidze, prawy a pomoznik.

Twój kral pščinidze t' tebi, potajim tón, kiz ma polne prawo na tebie. Śkał śtrachł a bojaźnivi śmy družbuz, hduž wo tutym kralu a wo Woju, forziž w nim t' nam pščinidze, rěčizny, nimalo jako dzyli ho samolwjeć, so hšidže do Woha a do Śkrystuša wěriny. Ze to prawje? Sa tuteho krala je naš Woja to stworil. W naš cšlowjelach to hšpne žadanje teji, nękomu druhemu zyle wšidzišdžec, a to tať, so tón drugi sašo nam zyle wšidzišdžca. Najrjeńšcho ho tuto žadanje w ščelęcijanštim mandželšimje społtoja. Ale tež najšlubšichi a najzunišichi śemisti swojak na hšidže mozińchje a nusińchje šjednočęństwo potašuje. Wny cšlowjelcho ho tola nęžmęmy žanemu druhemu cšlowjelci zyle wšpedobacz, a žadun cšlowjel nima to prawo, ho nam zyle wšpedobacz. To je prawo našeho Woha, so hme šamlutki cšlowjela zyle sa hębe žadacz a može ho jemu ham zyle dač. Nęšacajewoč, so dže ho cšlowjel duchi wo Woju? Wona je dže wot Woha, teħobla dže wona sašo t' Wohu. A Wóh dže ho nam woprawdže zyle dač, ja to nam rutije Žešufem šjewenje, a my mamy tež jemu zyle wšidzišdžec. To je mušil adwentšije powjelcie: hlaj, twój kral pščinidze t' tebi. Njedyrbi tu nalcha wutroba wšpacł a ho šradowacz? Tak śmy dže tule krali wte dędzi na tutym swęczę, a tola nyz wot tuteho hšeta, živi w tutym cšahu, a tola dędzi wędznošće, wobdęzi wot nušč a hmyerće, ale hlaj, nad nomi ho Kriješowa krašnosć swęczę a jeho žiwjenje w naš bybli.

A tola, runjež je adwentšja powjelc tal wješela, nęotrųžkuli je wšech nju halle prawje šrudny. Wón pšchida, so durbjala adwentšja powjelc wšiditje šrudobe šonž činić; ale može dga cšlowjel wješelu pšchitacz, so durbji pščinidž? Hduž we mui tola nicžo nębudli, šhiba luty bręch, tať možu ja s hřeča won t' W. hu pščinidž a w nim ho wšebielc? A hduž we mui tola jeno cšęmna nož žaromanja nęzi, tať možu ju wotehnač a žarujto t' wješeloci pščinidž? Śchtóž tať rěči, jene hšowęto adwentšije powjelcje hšidče njeje įrolmłi škowęto „pščinidže“: Hlaj, twój kral pščinidze t' tebi. Njesteji potojim tať, so durbjal ho ty ham s hřeča a je šrudoby t' Woha a t' wješeloci pšchidobcy, nę, twój Wóh w Śkrystušu t' tebi pšchidobcz, so by tebie, kiz hu wot Woha špaleny a teħobla nęšowozum t' hębi šęajšim. Wo tym tež pšhanjo wjedža, so cšlowjel Woha tręba a ma jeho wpač. Ale pšchi tym woni tola nicžo drube njewjedža, šhiba so maju ho hami pšowowacz, t' Woha pščinidž. Teħobla nimaju pšchi wšiditje swojej pšowu a pšchi wšiditich hšowich puščadž žaneje wšowęce, so hu Woha namafali. Halle w ščelęcijanštim je ta dživna powjelc ho šjewita, so je Wóh w Śkrystušu zyle t' nam pšchidobcz, so je wón w Śkrystušu hšet ham je šobu šjednač a ho nam zyle dač. A tať je Wóh w Śkrystušu wosnje t' nam pšchidobcz, tať wón dženša a wšiditje dny w hšowim hšowje a w hšowimaj šakramentowaj t' nam pšchidobcz. Wón njecęka, doniž se swojeho hřeča a hšowje šrudoby ho nęziš t' njemu pšchidobcy — śchtó by dga hduž t' Woha pšchidobcz — nę, wón šteji pšchidobcz durbjemi a křawa. Šaj, so jeho wpač a ho sa nim

praješch, twój njemę a twoja šrudoba nicžo drube njeje, šhiba křapanje wo durje twojeje wutroby. Wotewt jemu a witať jeho, so by s tebie wšiditku nóz hřeča a šrudoby wuhnač. Wo wšęm, śchtóž w nowym žyrtwinom leče nahomijch, hmešč prajic: hlaj, w nim mój kral je mui pšchidobcz. Durbžali to dny rabočeje, prama raboče hagle hu, hduž w nšid pšchidobcz twojeho krala powitacz. Durbžali to dny cšewjenja, tať zyle hinal je woshlabojęch, hduž tež wo nich hębi ham pšchidobcz: hlaj, mój kral pščinidze te mui. A durbžali-łi czi cšahy pščinidž, hšęž hduž zyle t' jemi porozęny cšewječ a czi je, jako nimožę ženje wozu pučža t' rabočeji namafacz, teħby praj hębi t' nowa: Wój kral je hšim t' hme pšchidobcz a šteji nęto pšchidobcz durbjemi a cšata na to, hani jemu njękam dowolęž, so hme mui pombač.

Hlaj, twój kral pščinidze t' tebi s cšidęj my šlu. Našča šwędomnje je na to pšchidobčowane, so Wóh pščinidze, ale jako šudnit s njęcom w ruzy. Ale nęto pošbladoj na teho krala, forziž tam do Žerualima cęhnie. Wón nima žaneho njecža w ruzy, jako pomoznik a njęny šerđata s cšidęj myšlu wón pšchidobcz, hęžo na woshlyju. A hduž hębi dženša jeho kralowšci cšah wšech tutón hšet pšchidobcz: wšchudžom ho wutle a špřežne ruti sa tutym kralom wšchidęrtwowaja a njlicęomne wutroby s hšubokęje nušč wolaja: Hošanna, Kriješ, pomhaj! A hlaj, tón kral nim žaneho njębže, ja šęžebno ma wón cšaha dočę a ja šęžebno to prawe šlowo. Dowęť ho, twoje hřeči hu tebi wodate, tať wón štuštinu wutrobu hřečiwita troščitę; budž žny, tať wón šęreho a mřęjosežo pošbęho; štan a hędž, tať wón wšiditim pšchidoma, kiz s ščepotęzeji węru ho sa nim wupšęstę, a wšiditny, kiz to šlowo s nowęj węru šapčimani, wot njeho s nowęj wješeloci a mozu wotehni, šmanu dęšolęž, wovowacz, cšewicę. Tak wón tež dženša t' tebi pšchidobcz; wón wo, taku nušč, šarolęč a cšęhnošč runje ty mašč. Žebo woto hšim dawno na tebie hlada, wón jeno na to cšata, so ty jemu t' wšomaj wadrišch a wšiditno pšchid nim wuhřowacz, śchtóž twoju dušču wobęžuje. Šay t' temu šwótimow?

Pščinješe tuto nowe žyrtwine šeto wovowazym ludam dawno wovozatowany męř? Tež w tutym naštworanju s hšubiny įdučujemy: Hošanna, Kriješ, pomhaj! Jemu hębe Bomač, nalč lud, našč wóžny kraj poručazny. Ale ščonęcz dęzym tola s hšowom hoidomanja: Křwaleny budž, kiz pščinidze w njeje teho Kriješ! Pščetož našč njębšeti kral dže dženša s nowa šlab so mui šćinicz, a ja mam įon s nim šćinicz, duž džu s dšawatowu wutrobu jemu hšowowacz: Ty mój, ja twój, ničto naju njerožęž!

Šamjeń.

M. w Hr.

Bliskosć adwentškeho krala.

Twój kral ho bliži, ščelęczano,
D wotewt dom šwój jemu!
Šon štotaj cšiste budlečęto
A wotšant! hřečej wšęmnu;
Tež s węzami a palmami
Nęch wón ho rjenje wudębi
Ša hšęca wšętohe.

Twój kral ho bliži, ščelęczano,
D wotewt wučęo jemu!

Wón khléb ma kłowa Bożejo,
Duż kłwataj hódny f njemu;
Kíž pucź je, wérnośc, žmjenje
A kłhew f wodu wéćžnośc,
S tym bži na czerstwu paftwu!

Twój kral ho bliži, kłheśczano,
D wotewr wót swój jemu!
Szwédéc ja njeho, dżerż, pósnaj ho
Ke kralej njebjekłemu!
Wón nochje žanu pokojczynośc,
Wón žada wérmu pobożynośc,
Kíž spéwa hořanna.

Twój kral ho bliži, kłheśczano,
D wotewr duřchu jemu!
Dyż starość, horjo, hułjenstwo
Čže tyhči, dha bži f njemu;
Wón wotpocjnk a pokoj je,
S nim wutroba tu f méru dže,
Se cžahnje, wéćznje sódžna! F.

Čiđja, kral dže.

W jenej tchorowni nadžijeptny 15-letny gym na kłowim
poklebnim léhmy ležeje. Wón na rafa czerpješče a běče ho
hžom operaziji podžijněć džećat. Žato ho jeho swěćna mać
woprašča, kotre bibliste kłowa ma na jeho rownu kłíž napřač,
wón wotmowli: „Džeće, kaju lubość je nam Wbžj woprašča,
so bychmy Bože džeći rekati!“

Wo dohyn, bolocjstwam czerpjenju bėchu stónćnje inuřtrowne
organy tał wot rafa pšeznane, so tchorj wd wulmim cžiwilem
pocja frej bluwacj —; kónj wo bližješče. Čełne bolocje bėchu
wulle; ale mēr Boži a dobuće bėdžetaj wjetšej. Wón ho
je hwojimi mobilniami kłujowejje hnadjeje rufi pčimawšče: a
ruřa hnadje jeho džećej. Žato jemu napořlebu tchorobniza,
fotrož bė maćerki f pomozy, hićješče kłowa trolča prajet huto-
wajše, wón ščepny: „Č ž i č y o , c ž i t y o , t r a l d ž e !“ Wotom
wón wuřny.

Wšči tymle žmjertnym tožu ta mać, kíž bė f wudowu, Woha
ja jeho wulku hnadu, jenemu jenicjemu hynje wopafatana,
f džakownym žyplami kławaleče a potom tele kłowa napřa: „D
tole moje lube džećo, fotrež lubuju, kaž jeno mać lubowacj la-
mže, gym ja jako iraty pšad ja njeho, jako wumžene, spóžne
džećo Bože hwojenu a jeho Bohu a Wbžej, kłujej a Šwóžmiej
jako dafa. Wóh bėhje mi to džećo domerit; jemu budž džał,
čzećk a kłwalba dafa, so wono piči wđej mojej brėćinoćej a
štawoćej je ho džećo bu a woita, a tón kłuj na ta kłowne
wawšnje nad nim móž hwojeje hnadu hjewi, io bė tónle czerpřaž
a mrejžab mřodženz f jahnym a žwym hřwěćenjom wo kłujowej
wumóžeršej luboćej, wo mozy Božejo kłowa wo hynłwoćej wě-
ru, wo wuřwječezajej džećawoćej Šwójateho Duřa!“ F.

Sserbaj

abo

Čhtož kupaich, to mjelcsh.

Pomjedońćišo ja Sserbow

wot

dra. Wřula.

(Přofracowanje.)

5. řtam.

„Spřewam wotankuja
Wřitke duřče ho.“

Žan a Žurij bėhčtaj našdala widžakoj, bđže wós řaita, a
a cžipnośc a nekajej žimaj njewutožomne cžučje jeju tam cžehnje-

řče. Přomaku a mjelcžy na tu řtrowu krocžetaj, hać f klawzy
dóndžetaj a ho hřdžetaj.

Něto pař kłanřka na wutwar wustupi, hwoju kłanu w ruzy,
a rjetny f nej: „Šy dha ty, řiřička, teju pachokow widžaka?
Ač nē, wbohe wěřiwaj; ja bđže teje njehym wosbėhnyka!
Šchřoba, řchřoba, so gym na to řabyka! Tebi budžješče ho wěřče
tež lubito!“

Wo tyč kłowach jeiny pohlad na napřećenju řipu padže a
přny tam teju pachokow. Duž wona do řstwy řtupi a wotajše:
„Nanto, luby nanto! hólćezaj tu řabo řtai! Žam pod řipu na
klawzy! Daj wřak jeju řwocaj! Njeđ řtai to pokazetaj, řchřož
gym ja widžaka, a ja byč jo rad tež hićješče ras wohłabata
a řhřchafa!“

Kłuj Sřipinři řtupi na wutwar, pohłada na Žana a Žurja
a wotpřka potom pořtužobnito, žimaj f nim řakaj.

Pachokaj ho řtrachowajčtaj, do tał wořobneho doma hić,
njewjedžo, řchřo tam popramom dřebitaj. Napořlebu pař Žan
řhřobtoćje nadoby a f Žuriej džeće: „Přj wřak přj! Nychto
naju tam njeř! A řchřo wē, hać řbože naju f temu njewoka,
řchřož wós je namaj přni: pucź tał polóžj. Spřytajmo!“

Žan a Žurij hřitaj do rjaneje řtwy dotwėdženaj. Ščěšny
bėchu přšane, řpřundowanje bė brune, wotřowane a kłabke, pšči
wotnacž bolhe řawěřki dele wěřach, a wo řstwe řlejachu hřwē-
čzate řitba, řčřinawe řtólzy a cžewnyj mjesh kanapej. Žantu
řtrow hićješče njebėhčtaj widžakoj, a teřobla ho tam hětro jara
trawěčhtaj. Wóh pař kłuj Sřipinři řstupi, pšchěćelwioje na
njeju pohłada a rjetny: „Wřitaj! . . . Ža gym waju řwocaj
daj, dořekł ho mi řdajše, so řtai žujaj. Wbžj řtai, kaž mřřlu, je
Šserbow a hładaj tydu ja řhřžbu; ja gym njedawno dřeđich
waju rumjeća wo Dřežezžamach widžak. Moja džowćička je
mi powjedaka, so řtai tu hžom dopořdnja byčoj a řnawěćeja pod
řtupu ředžakoj.“

Wajče pachokaj bėbi njewěřješčtaj wocj wosbėhnyč, a jako
kłuj Sřipinři te poklebdje kłowa prajješče, dha ho řaččewjeni-
řčtaj, pomuřřiwřchaj na hwoje řahhadjenje. Kłuj Sřipinři pař
w rěćj potražowajče: „Njebořtaj a njeřaččewjenitaj dže ho;
wřakaj ničjo ře cžinikoj njeřtaj! Wbž řtai tam řpřawokoj a reř-
wawokoj, a mojej hólćy je ho to řpřobawokoj. Teřobla mje přořčē-
řče, so mořta jo hićješče ras wohłabacj. Duž wřakaj hićješče
ras pokaztaj, řchřo mřžetaj! . . . Wamaj řnadž jo to nochje,
dofekł mřřřitaj, so dže jako kellerjejo wo hřwēče njewčahataj. Me
ja waju tež ja to njewčeržu; ja jenož byč rad widžak, hdy
hřitaj mojej hólćy to wěřele řčřinikč.“

Žan a Žurij ho hićješče trawěčhtaj a něto řradžu jednu na
dřeđcho pohładowajčtaj. Dofekł pař mjelcžetaj, wša kłuj
Sřipinři řchřezža wina, nafa, poda řhředemu řchřezčtu a pšchřitaj:
„Wřitaj! Wřitaj bėbi řhřobtoćje a potom něčchto řařp-
wajtaj!“

Štrachocjwoje pachokaj pšchřimawčtaj, pšchřo hićješče f pořan-
dželenym wđčřkom řtejo, a wopřitajčtaj. Žato pař njepřičhtaj,
džeće kłuj Sřipinři: „Doražtaj! doražtaj! Čchřo woptanje
pomha?“

Dyž bėhčtaj dokřebatokoj, ho Žan řmuři a rjetny: „Kłuj, ja
njewēm, cžehřobla řčta do naborcřawoj pšchřezwoje namaj. Wřimicže
řa to na'u na:lubowicřta f dnořpocřinikč džał! Wřžemoj-li wam
w nekajřtm džełe pořžkicž, to ho f wutrobu rad řtanje. Me
naju řwėwanje a reřwanje ho wam njewořto řpřobawč; mój řmój
dopořdnja we wjeřele mřřicžy pořřowawokoj, kaž je domach pola
naž wawšnje, dofekł dřeřimaj bėbi wotřudu a wobuju řahnawacj,
kaž mřžemoje. Ra tajke burřke řorty pař by wořobneho kłuj
řajř wu řče, mjerřak.“

„Njeřtarajtaj ho wo to!“ džeće kłuj Sřipinři. „Ža gym
wamaj prajit, so čže moja džowćička rad hićješče ras něčchto

Sy-li spéwať,
Pilnje džélať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napój mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prez spar mérny
Čerstwosć da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje džélaš
Wšedny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Šerbške njedzelske lopjeno.

Wubawa šo lóžbu šobotu w Ššmolerzej fatičiščičerjni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlétnu pšchedpkatu 40 dj. dostlač.

2. njedzela adventa.

Vnt. 21, 25 — 36.

Ričefječizjeno přeršich čzajšow bėdu teho mēnjenja, šo je šapšwichtēnjenje teho Knjeja zyle blisťo. Woni hebi wšičińč budže, šudžić žiwych a mocrnych, blisťo? To, ščtož pšched nami leži a je šwójimaj woczomaj widžimj, ma tajnu móž nad čzłowškej bušuj, šo to njeriwomne a pšičiřodne lošto i woczow puščėćamj, haj ša njewěšte džeršimj. Džim šwjatj Pětr w šwójim družim lišče na wuššmēnzow pofašuje, ščtož budža rjelnyč: „Šdže je tón šlub jeho pšičiřodba? Wšchetož wot teho čzaba, jalo wótošoj šu wuššnyli, wofšanje wšičitko taš, kaž je bylo wot špoczatka teho štworčenja.“ A w naščich dnjach niž jeno šwětnje šmyšleni nadžimj na Knješewo šapšwichtēnjenje jalo šote wumyšlenje wuššmēňuj, ale šamo tazj, ščtož šu wěrowščij ewangelija pšičiřileni, šo nad tutum woczajowanjom pšobóřčujš a špytaj, šlubjenjam, kiž na njo pofašuj, družu myšl podžunęć.

Dženšmische šėjenje ma tešodla wulku wažnosć. Wono naš wšičitkeho dwela pšičšebnje, nam wobšwědčujšo: Žesuš ša šo pšičiřdže. Na tutón podawš Bóh šwět pšičiřotuje; budžimj tež mj na njón pšičiřotowani.

1. Pšobojni mjes židami na iřaelšči troščt, t. r. na pšičiřkad šlubjenego mešiča čzataču. A tola je přenje ijewjenje naščeho Šbóžnika wšičiřich pšičščlarnio. Šo runje něšto, hđžej pšohanjo nad Bóžim wuššwolenym ludom šnjejadu, hđžej bėšče lud šawutlęny a rošhonjenj, šo tón šjewi, ščtohež bėdu prošetoja a šralojo widžecž čzylł a ščtohež tola njebėdu widželi: to nitomu njebė do myšlow pšičiřčtjo. Čzylł pak něčtjo přeč, šo jeho šjewjenje njebė berje pšičiřotowane, tón njeby šawinny židowškeho luda, haj zyleho šwěta prawje inaš. Šafle jato bė čzajš dopjelnyj, Bóh šwojeho Ššpna pšičš. Šo šo Žesuš narodžij, njeje šo pšičiřadnje ščalo, njeje podawš, kaž hewal šo džęčo narodžij, ně, Žesušowy narod je ščady ščłd wšičiřich šawinnow iřaelškeho luda, haj zyleho čzłowšćtwa, je dopjeljenje wšičiřich přjedawšich šjewjenjom a wodženjom Bóžich.

Pšobobnje budže šo Bóžej radže i Žesušowym družim šjewjenjom, hđžj w ščawoščij šašo pšičiřidje. Tež wono šo pščęčizwo wščemu woczajowanju ščanje. Ščunje kaž powlečjena šęč, kaž wabuč w nozj wón pšičiřidje. Ščunje hđžj je šwět najšlubčido do šemilčij węšow, do ščarofčow a šwječelenow žiwjenja šaplečęm, hđžj w wšičiřitowna šapšarnošč tež wěrjagžč šapščimnje, šłóš ščlšćenje: Tón Knjes pšičiřidje! Ale tež tuto pšičiřdženje šo hjes pšičiřotow nješčanje. Ščotre šu tute pšičiřotj?

Njebjo a semja budźetej sahiniecy, ale moje słowa njebudźa sahiniecy, praji tón Knjes. Ws wišćitich pišćenjenjach senšćič wosłobiteńščojow a cziłowičich mienjenjow. A Knjetoje słowo njeopowalne a nješhablate wostało. Kaž pišćed šćitotkami, tak je hišćeje dženja žiwe a možne, njepišćetolny šćiwět pišćedziwo wišćemu bješobńememu wošćenju. Hdyž cziłowika, wot werty wotpadniena mudroščy Křřtystusowemu słowu sahinjenje wěščije, šćo jeno na to doporny, šćo je šćo tuto wěščjenje hižom hušto s runej tšrobotoščy wuprajilo, ale šćo pišćego jako šćebalne wuwolašalo. Tuto słowo pak wot šćopcałta hač do tónja na dopjelnjenje Wožej rady połažuje, njepišćetawožny wot tym rěčy, šćo Křřystuš šćo pschidže, nam wutladuje, šćto mamy hebi s teho ja swoje žyle šćadźenje wošč, cžeho mamy šćo boječy a nadžecy, tak mamy dźełac a wužiwac, šćo njebyčmy na swojej duški šćelodowati. A hdyž tuto słowo šćo pišćego dale wot luda k ludu rozpišćečera, wono ludu na Křřystusowu pišćitšad pišćitšuje; pišćetož to ewangelijon wot teho kralestwa budže pšebowane po wšćem hweče, a tehyž tónž pschidže.

Wóš pak tež pišćes wšćelate šćanjenja a džiwy hweť na šćopšćidženje swojeho Šsuna pschitšuje. Zajte šćanjenja šću wulle, pomšćitšewne nušć, hdyž šćo ludžom šćeznje pišćed šćradšotu a wočłakomanijom tuč wěžom, hž na semju pschidžu; wulle šćatšćanjenja na šćwórbje, lotrež kóždemu šćaczuwacž dawaju, šćo hweť, šćitž něšto je, šćajnje njeuostanje; šćibanja na žimienju ludow, hdyž jenne semšće kralešćwo šćo pišćečizmo drugemu šćeħa, šćo by jo poščerjo, a pišćes žalotne wožny šćo šćože nješčizomnyž šćwici. W našich dnuach šćajte šćumjenje morja a žolnow wošćebje pšynjem. Wóžny šću wšćat pišćego na semi byšće. Ale hušto je šćo prajišćo, wute wožny šću jeno s czeščelotomščizny tuč možnyč wutšćabale, šćitž ludu pišćečizmo jich woli k wuščonjenju swojich našlabow trebjaju; byhušći ludu šćame ja wožnu abo mēr šćo rozšćubdžić možje, by tu cžab wěčnego mēra byšć. A něšto šćmy šćonili, šćo je runje hdyšć luda w Žendželšćej a Franzowšćej hebi tu wožnu žadał a jo pschewórtjenju, ludowu buč na šćičenje druhich ludow džiwa. Njedurbi to w naš žadanje po šćoženju tamneho kralešćwa šćubdžić, w kotrym budža cziłowjejo je wišćitich ludow, rěčow a šćajšćow jako bratšća a šćotry pod jenej hšewu šćebnočeni?

Wošćebe pak mamy w tym, šćitž šćo s išćraščim ludom šćama, šćajte pschitšowanaje pschidžinočy. "Šćawēnjenje, ja praju wam, šćo ta šćłachta njebudže sahiniecy, hač šćo to wišćitko šćanje." Wšćejšće tutton lud mješć nami žašć nalemjeny, ale niž dolemjenju šćotom, šćotraž šćo pišćego dale šćeni? Wšćes krala, bješ wšćatšćo kraja, bješ temola, bješ wopora je wón dale žiwy, wotajšćitmo a hudoščizmo ja kóždeho, šćotraž bibliju nješćaje. Wšćitki šću šćo minje, ludu šću pschidžić a šćoščić abo šće swojimi pišćewinjerimje šćo šćešćakale, šćo nješću wožny roščenacž; tutton lud je wšćitšće nušć pschidžebanja nješćawinjenju pschitšat a je hač do dženšćidšćeho dnja lud kraja šćo, wot wišćitich ludow wotšćelenu. Židža žaneħo šćam wožny minajo, a tola nješću bješ wosłobedženšćto; je šćwoim mammonom šću woni šćo k rōčy hebi šćwojich wotšćobedženju šćuboburich šćiščini a pišćewinji, niž wšćat šćo nadawtu, wot Woba jim datym; pišćetož po Wožej woli dšćebeli woni wšćat wodžerjo ludow byčć, niž pišćes swoje pšenije, ale pišćes wēru a pobojnoščy. Tello je pak wēšte, njeopowalny do-

pošć šću woni šća wēronoščy Křřystusoweho wěščćenja, a tamny duchowny na praščenje Wjedriča Wulkeħo, šćito je wēšte hwečćenje šća wēronoščy biblije? žyle prawje wotwolti: Židža.

2. Hdyž pak Wóš wšćitko cžini, šćo by hweť na šćopšćidženje swojeho Šsuna pschitšotowal, je tola našća pschidžidšćinočy, šćo šće pschitšotowacž damy. Šćito k temu šćłachta? Do tšćoħ kšćabojnočy moža tež cži, šćitž šću hižom Žeršćubowi wuščobnižu, loħto šćapadnyč a šćo tak wo žyle žolnowanje jim poščerjoje wēčnego hēšćtwa pschidžielcy: šćehernoščy, šćenjoščy, šćurščobščy.

Do duchowneje šćehernoščy može cziłowjeł pišćes cželny loščat a šćaroleč hweťa šćapadnyčy. Wšćitšćitmo a šćaroleč wutrobu tak rozšćobšćuje a poščerjuje, šćo tōn, hž je jeju wotročel, šćopczina drēmnač a šćoncznje wuščnje, kaž tamne šćneju, a šćopajnia, hebi woliija ja pschitšad nawoženje nahromadžić. Cžim bóle šćenšće šćumjenje cže nawjelnja, cžim bóle njebiešće šćumjenje w tebi wotemrēma. Tēħobla tōn Knjes warnuje: Wladajež šćo, šćo wšćeħe wutroby njebudža wotšćečene s wōžranšćtšowm, s wōšćitšowm a šće šćarolečemi žiwnoščje, šćo wōšć tōn džen nješćešćewata.

Šćradž šćenjoščy nam hrošć, hdyž šćo tōn Knjes je šćwojim pschidženišćom tōndži a naš doħo na dopjelnjenje swojich šćubjenjow a hrošćenjow cžalacž dawaj, abo hdyž wšćedne naložowanje našich šćwecnyčew pobojnyč wōšćenjow našć po nēčim ja Wože słowo tšćyč šćeni a jeħo mož na naš wošćlabja. Wulle šćorjenje šćo s wšćidšća wotmēnia s wēštej wotšćatoleču a horjaž luboščy s šćiwotščju a bješdžatniwoščju. Tōn Knjes pak praji: Šćitž do tōnja pschitšate, tōn budže šćobžny. W dobrym lēni byčć njeje jenne šćradžne, byšći hō k šćemu poħanječ. Šćitōž na hebi niewačuje, šćo najprjedy w maščy šćytwowanacž pobuňnje a šćhabla, ale šćoncznje tež šća te wulle rozšćubdže wojanowanje wožny šćhmanj njeje. Duž wotemrēny šćwoju wutrobu šćubdžićemu napominanju teħo Knjeja: Wadžušće kōžny cžab a modže šćo, šćo byšćečje došćotni byšć, cželnučć temu wšćitšćemu, šćitōž šćo poda, a wōšćitacž pišćed cziłowšćim hšynom.

Šćradžoleč a bojoščy šćo loħto do wutroby dobywa. Hdyž cžēnoščy a žaloleč, wojanowanje a šćušćy žaneħo tōnja nimaju; hdyž je jena nūša lēma pschitšata a druga, wšćidža šćo pišćed durjemni šćej; hdyž wšćečenje pišćečizmo temu Knjejeł a jeħo kralešćtu džen wote dnja pschibiera a wotrad pišćego dale wotšćo šćo žerje; hdyž je bēdenje pišćego horzušćje a my, to mošćiće šćabla, je swojeje šćłabej mozu na žane wošćuje šćo njemōžny mērič s wullej, možnej nješćeščelšćej hšću: s wōšćal dšćbi nam šćužiwōčy a tšćrobotoščy pschitšić? Ale, Wōħu budž džat! tōn Knjes tuč swojich njewopuščići. Kač pišćečeljenje wōn bojanuščy tšćotšćenje: Wōšćehiēčje swoje hšewu wōšćobla, šćo šćo wšćeħe wumōženje pschidžiznje. Šćyšćitnoščje wōšćednič cžabow, šćtrōžele a žalolečy, hž wotom pschidžu, nješću ničjo drube, šćiba našćene wētru, šćotrež pschipowjebaju, šćo šćo našćečjo bliži. Wotom tōn Knjes pschidžić, tuč swojich wumōžy.

Wužy šćeščelšćiano, hač ty w swojim šćenšćim žiwjenju dočłatšć, šćo tōn Knjes widomnije šćo pschidžić? Šćitō moħt na to wēšte wotmolwjenje dač? Ale žyle wēšćy je tebi tola tōnž twojeho žiwjenja. Ty wōšćal poščerjenje a k twojemu Knjejeł pōndžić. Tšćašćna wēž je, do rultow žiweho Woħe šćapadnyč. Ale šćobžny je kōžny, šćotraž ma wuščel k jeħo šćimloščej. Tōn cžab nam

wychiłim pschindze, hódze psched swojim kudnikom stejimy; nichtó jemu njemóže wuczeknyć. Potom wón tym jenyum rjektje: dźicje precz wote mnje — psched tym naš swar-nuj, luby njebjeski Wótče! Ale tym druhim dže wón rjektnyć: pójezje hem — k temu nam pomhaj, luby Wótče w njebjesach! Časaj je króti, samolowjenje je czeźte, kudnik steji psched burjem: o budźmy śwěrní wotročozj swojeho Kuzja! Hamjeni.

M. w Hr.

Adwentske hrónčko.

Hlej, twój Šbódnik steji i nowa
Psched burjemi wutrobny;
Ščyšč! ka! wón tam kupa, woła,
Pschjeje hebi hořpody.

Ty hy thory, wopomni to!
Wón na dušćow lěkarstwo.
O duž wotewř burje jemu,
Dowěrnyje praj takle k njemu:

Hosiama! Powitauy
Wuđz mi, luby Šbódniko!
Hój, mój dom je šhotowanu,
Ščijn hej we nim pškarńčo!

Burje hym čji wotewřik,
Pschednik rjenje wuděbik,
Duž dha hój, ho hy w nim bydlit,
Zato kaal na trónje bydlit!

F.

Serbaŷ

abo

Štož kupačik, to mjeleša.

Powjebančico ja Serbow
wot
dra. Wřula.

(Poztraćowanje.)

6. stam.

Hdyž běščtaj Zan a Žurij wuščytoj, ho knjes Wřiniski swoju dźonocjětku woprosada: „Što dha hy jimaŷ data, Kařka?“ „Luby nanto?“ hołcika wotmolwi, „budžeš na mnje kty? Mŷi taŷ žel čimješe, to dyrbitaj taj wobohaj hólčezaj hjes nanta a macjeŷki po hmeže čahacaj, a duž hjom jimaŷ tón pjenjes data, kotryž wot tebe dostaj, jaŷo nje dawno twoja daŷ pschindže. Šaj kty na mnje, luby nanto?“

„Mješjom, nješjom!“ džeŷe knjes Wřiniski. „Ty hy prawje činita, moja Kařka, to hy čyžta jeju swječelic. Wšoŷtaŷ pschezo taŷ lubočimjeje wutrobny.“

Maŷej pachotaj běščtaj wješ Wřinuju wopuščajćitoj. Wino bė jeju tročyŷta sahorico, ale nje bė jimaŷ mjele pšchwajato; pschetož knjes Wřiniski běšče prawje loŷte wubraŷ, doleŷaj wježyščje, ho czeŷkeho wina njebudžyščtaj hješčtoj. Pschede wbu paŷ wotewřičtaj tej papjerjanej sawolaj. O kaŷta běšče tudy jeju radocj! W hólčej papjeraj čkewnyju koty tječeje.

„Žurko, mój Žurko!“ Zan wołoŷe. „Kaŷte je naju šože! Tello pjenjes hiščče ženje nješjomj w rukach mětoj! Hdy byščtaj to wobohaj starŷej wježajtoj, o kaŷ byščtaj ho wjeŷeli-toj! Tón dobrocziwu knjes! ta dobrocziwu hołcika! Naju kerbiŷe

pěšnicziŷi hu ho namaj tola prawje derje sapćakće! Derje, ho ho nješjomj kerbiŷeho haňomawoj!“

„Daj woprawdže, Žanko!“ Inapšechćiwu Žurij. „Mój paŷ tež budžemoj pschezo kerbiŷeje mjele; wšćaŷo hmoŷ ho Šserbaj narodžitoj. — O tello pjenjes! Měto ho staracj njetriebamoj! Wřaŷto, mi je myščlicza pschichća, kotraž hmoŷ by ho čji lubita! Mój hmoŷ moŷtoj ho něto kuf dale w hiščče roshladac. Ty derje wurabjišč, kaŷ byčmoj sapočajtoj.“

Ma to Zan prajechje: „To je šlowo kaŷ woryeŷ! To je, Žurko, hižom dawno moja myšl byta! Zato bėčmoj hiščče domach, dha běšče mój wotpohlad, najpriedy Driježďanu wohladac, tam něhđe poŷtyničje a poŷdžyščo dale hič hacž do Wřista dele. Do Driježďan a do Wřista — ja tym pschezo stejach. Do-keŷ paŷ ho namaj tudy ničo trjechjeŷ njecha, dha mōžemoj tu myščliczu storo wuwječje. Ale hdyž mamoj něto pjenjesu w rukach, phtajmoj i ničo horyŷ wužit čahnyć. Kaŷ to sapočnjemoj, čji juŷte wuložu; dženja paŷ ho do Driježďan wročemoj.“

„Što to Driježďanach čžemoj“, džeŷe Žurij, „to poprawom njewidžu; ale twója rada budže wječeje dobra. Těhobla tam džiŷmoj.“

Žola Wřiniskiŷi ho hišččeje wjele wo tymaj pachotomaj rče-je-je; wychiłim běščtej ho jeju dobrej a prawdžimjej woblězi šodobatoj, a jeju špowanje běšče jim wjekele činito. Wobehje Kařka na njegu šobę njemōžechje a powjebajche dwazęczi tročž, kaŷ je jeju wrni hólč saščyščata, kaŷ je wobu klanku na bot čhřta, k ščjenje ŷtočita, pschese ličeje kufata a jeju seŷtrawacž widžata. Tež roŷtkadowaŷe na drobnuščje, kaŷtu mješčtaj draŷtu, kaŷtej rubiščyŷi wokolo ščije, kaŷtej wočji, kaŷte luby, kaŷti nōb, kaŷte wotoŷu, a kaŷ wjele běščtaj wješčej hacž wona.

Tež jeju pěšnicziŷi budu tónkamj wječor špowane, a knjes Wřiniski ho nimale thory hmeječe. kaŷ jeho žima Kařka pschi tym dožękowaŷe. Tak paŷ tež běšče na drugi a na treći džen a hišččeje wjele — wjele dnjom. Kařka wychiłim hočjom powjebajche a pokajowajche, što bė hřtyščata, widžata a namuŷka. Zato huŷto tež na wutwar a do hřtōbnizy thodječeje a pod lipu inapšechća pohladowajche. Kōždu raŷ paŷ ho i tymi šlowami wroči: „Ničo widžeŷ njeje! Tam nještaj! Čaj lōhřtaj pachotaj! Wščaj je jimaŷ luby nant tola kaŷaj, jaŷo pschinc!“

Džen po dnu, mježaj po mježaju ho wominu, a Zan a Žurij ho ženje njepoŷajščaj. To Kařka jara njerjajche. Žene po-kožnje tehobla rjektaj: „Luby nanto! Mŷi ho ŷa, ho ŷaj hebi taj pachotaj ja taj pjenjesaj něčto dobre kupitoj, hmoŷ ščleŷu wina, a ho hebi něto njeweritaj, jaŷo k nam pohladac.“

Zan paŷ jej wotmolwi: „Mě, Kařka, ně! Za hjom hřtyščaj, ho Šserbio pjenjes njerosmjetoj, ale ho hweru thowaja, štož mōža ŷalutowacž. Najšerje ŷaj te pjenjesu domoj pōhřtaj ŷarčimaj k poŷpěšču abo k porjebžanju hořpodoŷtwa. A štož hebi ŷarŷej na to wofędnje w hořpodoŷtwje porjebžitaj, to je junu džečjom hantym k wužitku.“

Kařka nanowym šlowam wěrječeje a dobreju pachotow thwolečeje. Zan paŷ ŷhubat njeběčeje; ale Zan a Žurij běščtaj swoje pjenjesu hinaŷ naŷtojtoj.

7. stam.

„Hdyž to hłōncžto hřeje,
Dha ho kufeta hmeje.“

Šědnacze abo dwanačje lė běšče jaŷtoŷ, a pachotaj njebė-ščtaj wozaj do Wřin pschichćitoj! Knjes Wřiniski bė swoju Kařku na bohateho młodeho Polata widaŷ, kŷ Stanisław Lecho-ŷkawski rčojche. Knjes Lechoŷkawski běšče i Wřoljeje pschichćoŷ, lėto w Driježďanach pobylit a ho potom, doleŷ ho jemu tam

prawie njełubiejše, se swojej żónku do Lipsta podać. W tymje pociągwałše w mjeńsze nursta, w leńsze pak wonafach na wózy w leńszjanu budyntu w Nowopodbiżju.

Niešto Lipst je i wjetichu rjenje twarjane, ludžo ho pscheczel-nimi jedyn pscheczjwo družemu a njezwotcažujaja ho jedyn wot družebjo; ale kóždy pschistojny cłonok ho i pschistojny towarščik, njed je hewal i wotkólž čže. Zo ho knjezej Lechoštawstemu spodobajše, pschetož wón k tym semjanam nještuchelše, kotkž jeno semjana wóto woža a družich sozjuwaju.

Bědže pak nakoło po jutrach, a Lipščansta majša bė ho hižom započjala. Zara wjele zuchych bědže ho do Lipsta pschidžadžako: tajkich, kiž čyžu pschewadawcz, a tajkich, kiž čyžu kupowacz. Ludžo i dalosich krajow běchu tam widžecz, tež Turko, a w jara wschelatich rěczach ho tam rěczelše. Wjelby ludze wschitje i jara wschelatimi wozami, dožičimi a tuwščimi, napjeljenje, a hudy we wšech łuczich jena pschi družej stejachu. We wjelbach a budach ho wschitko pišanjelše; tak wjele wschelateho bědže tam widžecz. Wošto wjelbow a mies budami a brjedža po hařach ho wschitko wot ludži mjerwelje. Zo bė njezwurjeljena čisť-čeliza; pschetož jedyn čyžyče do teho kónca, družu do družeho, — jedyn hebi tu wobhadawacz abo kupowacz čyžyče, a družu jažo tam. — Tak je na kóžej maji, hdyž je dobra; a schitž to přeni ras widži, tón ho nahladacz a dožičowcz njemóže.

Knjes Lipinski bė ho tež do Lipsta pschidžiel, dolelž čyžyče Wařyžu a jeje mandželsteho wopytacz. Sene popodnje, jako runje čisťčeliza tak wulka njebėdže, wschitzy tjo po masi hřodžachu. Tak k jenemu wjelkej pschidžedžu, hdyž ho we wulkim wotnje wschelata wotmjana, bawotmjana a řidžana stanina a wschelate wubisťta pišanjadu. Woni tam wofastadu, dolelž ho jim wschitko prawje leńje řidžowane řařče. Wo křiwizy knjeni Lechoštawsta na něřchtu potaja a rjetny: "Tele rubiřchtu by ho mi spodobako!" Knjes Lipinski pak hnydom pschidžaji: "Wójomy nnts, pohladajmy hebi na nje; ja swojej Wařyży hiščelje ničo Lipščanste kupit njeřšym.

"Nė, nė, ludy nantó!" knjeni Lechoštawsta snapšecžjwo. "Schitž hebi řama wubjeram, to tež řama ptaču. Za mam pjenjeřti; moj mužik ho řiwera sa moju móschnicžu stara."

Po tych řkowach do wjelba stupichu. Ludy ho mřodaj pschekupzaj pschewo nimi wofkoniřchtaj, kotrejuž wobliči hiščetje ho řa-čšetwjenisťoj. "Zo je! Zo je! Zo je!" hebi jedyn družemu řchertnyřchtaj. Mařki kupowarjo pak hebi te rubiřchtu wobhadachu, řpónachu jo sa rjane a dobre a řhřyřchachu, jo dychelječe dwaj čšetwjenaj řkotaj winoite byč. Zo ho jim njeřbařče drohe. We wofkoni-njenju bė Lechoštawsta dwaj čšetwjenaj řkotaj i móschniczi wu-čabnyta a podawajše jej jenemu teju pschekupzow. Xón pak prajelše: "Čelčeljena knjeni, to je hižom řapřacžene."

"Řak dha tomu?" řnapšecžjwoi ta mřoda řona. "Se řnadž moj nam hižom řapřacžik, bjes teho řo řym ptača?"

"Řa?" řawoča jeiny nan. "Řa řwacho křořchtu njeřšym řa-řkaczil a njezwem, řchto dychi to wóžno rěčacz."

"Daj", bědže tón družu pschekupz, "moj bratr ma prawo, to je hižom řapřacžene. Wšimicze hebi tak wjele hačž čžeče, a moj budžemoj hiščelje wajeře dořčnitaj."

Wědu-li ho čzi tjo. přebje hižom řimawali, dha něko hiščelje wjele bóle njemjedžachu, řchto dychja hebi myřłic. Po tynwizy pak jedyn teju pschekupzow te řyřřowatymaj wocřomaj te knjezej Lipinskemu dželče: "Njełnaječe wjazy řana a řurja, kotraž řtaj wam pėřniczi řpřawočaj a kotrejuž řelje tak hobače wobdariti?"

"Schitž budžijče hebi tole myřłic!" řawoča knjeni Lechoštawsta. "Wóž bėřchtaj řebdy řle binajřelje, jako w řipinach pod řip se-řrawařchtaj. — Womaj řtaj prawje pschitřotkoj a řo pschewenitoj", wobroczi ho ta mřoda knjeni na swojeho nana. "Jeju drařta je

přna a řpřodobna, jeju počzmanje (wajeřnje) je łobte a pschistojne, a na jeju wobličomaj je pđla prawdy řbože a řpřawosťoć widžecz."

"Wby řelje", rjetny řan, "jara wobrocžjwa w řudženju, čšelčeljena knjeni. Ale řchitž tak dořho po řwěče řžaha, řaž moj řmđi, tón dychi ho mjes ludžimi troču pschewenitcz."

"Wby drje řo, čšelčeljena knjeni", řapodže řurji, "hiščelje na to dopomnitelje, řo bė wajeř knjes nan mojemu bratřej čšetwjeny řkotu dač, a řo wy mi tež jedyn řtečijščelje i tymi řkowami: "Njed řtaj wamaj taj křořchtaj wuřitaj." Wajeř pschecze je řo dowjelniko a je hobače pwyř njelko. Šmđoj te pjenjelš tak nakořitaj, řaž řo mojemu bratřej řbařče, a řmđi hebi wulke hobařtowo dobyřoj. Wrařelječe řo, kotrehož pschekupzja čžeče, kóždy wam to wob-řwědži."

"Přebdy pak", pschitaj řan, "hač te pjenjelš dořchtomaj, da namaj wajeř knjes nan pohowaczelje, a tak hiščelje řenje njebčemoj řwaczitaj... Šmđem-li přořbyč, dha řo mi njełapowjeřelje a pójče wšchitzy i namaj do naju bydla: pohowaczjwo dženja bromadže pola naju. Wřdi tej řřabnosťi mójemu hebi wjazy a řelje powjeřacz byři ludy."

Do teho řabanja bu rad řwolene.

(Přidžobnje date.)

Dwaj njerunaj wobrašaj.

Štwa pschi potna je a hobača,

W nej leži wobkřonjena knježicelja;

Su debi bęřčelč, řchaj řwje dychotny,

Schto do blesťti pak dželje we ruzy? —

Plej, i njeje wona wofřjedž křawnosťe

Šmđoj řmjerxny napoj k řebi wřala je.

Přaj wřchaj, řchto bědže k temu pschicžina? —

Wimi, čitaj papjerku, kiž napija:

"Šmđel džerčak nej mi swoje řlubjenje,

Wón řniczi mi najrjeřelše nadžije.

Schto něko dale w tymle řwěče čyžu?

Šmjerxel řpřelchnu moje myřłe řabadžu." —

* * *

Řam řkude holočo leži w řhorotni

A hižom mřeje w swojej bolosťi;

Duž blži řo i nej knjeni wřřola:

"Řak mořta byč čzi něřak pomozna?

Přaj, řchto řnadž móžu tebi posticžicž,

Š čim twoju tynčnosť troču potłóžicž?"

Plej, řaž řo řhorej wóczto rowjařni,

A řhřyč, řchto wona čisťelje wotmolwi:

"Mój řařtyř řlđbřchi mi řyřł řwjenaja;

Řa řraduju řo na twař do njeřba.

Duž řhřyřta prawdosť jeno požadam,

Se řwojim Šbđžnitom ja wšchitko mam!"

F.

Nakhlwily zamolwity redaktor: K. A. Fiedler.

Čisťel a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Prez spar měrny
Čerstwość da.

Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłat
Wšědny dny;
Džěł pak swjatý,
Duši datý,
Wotpočń ty.

Z njebes mana
Njeh čí khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřěw će!

F.

← Sserbske njeđzělske łopjeno. →

Wudawa ńo łóđu ńobotu w Šmolerzjz knižnicyčjeźetni w Budyšinje a je tam ja šćwórtlětnu pšchedpātu 40 wj. dostać.

3. njeđzela adwenta.

Mat. 11, 2—6.

Sšwjatý adwent ńwjeźćimý. Adwent je wšćińhod. Křyštufš j noma ńwój wšćińhod džerzi. Jeho witaja našće adwentške kšerłušće. Žmu ńo wotewrěja našće domy. Jeho wočafaju našće wutrobny. Šandžena njeđzela bė sa naš předafka wo jeho pońlińnim adwence. My wıđjadymy našćeho Šbóžnika šašo wıđnič jato ńudnito. Wón wšćińdže w trańnońzi a mozy. Ludy ńu wšćed nim šřomadžene. Duńše cıakaju na swoje ńudjenje. Tu wulka Wójtka ńwřatu wernojč wo pońednim ńudže wući naš šajnje druha adwenta njeđzela. Do wšćakoda ńladachmy. Na wěčny ńud špominachmy. Š šřumy ńřowami ńo napominachmy. Nańćej woći pońbežedmy. W tej ńwřotej wěře ńo mjes ńobu wotwředźim: Je uń budže wıđnič, ńudźić žiwč a morywč. My mamy šřiwč wšćed jeho ńud. ńjemolna ńo! Šćotž cłowjeť ńuje, to budje tež žnječ. Šnědy ńu šćiełčjenje š bojo-šćaju a je šřoželemi na tón wulki ńnješowy džěń cıakali. W našćim cıakju je ńinat. Wóža wıđł a ńud a nje- wěra je wulka. Džěl našćeho luda je wěru na pońedni adwent Křyštia šřubiti. Dba je nam tón ńnješowy wofašat, fak móže wón ńwój mózy ńud džerčez žiwom tu. ńumánšće ńrowne měto je w našćej ruzy, tute horde měto, w kotřomž czi šćejowarjo wšćeckiwu nam ńyđłach, czi ńwřabni ličowniży, tońši džydu a ńwřawom ńudim ńo wobohacźić. Wóh je ńudži. Do Wufarefa ńu ńaditi dobowarjo ńacžabnyti. Wobora šta tyńž jatyč mamy w našćej mozy. Wulki džěl žnyw š tamneho plódnego

traja, š tuteje komory žita, je wot naš dobyty. Nańće šejwjenje je polożene. ńiód dyrbjadym wumřeč. Fak džydu a wěđjadym našći njeńšćełšo, a něť ńacžabny ńiód a wulka drohota wšćudže do jich ludow a krajow. ńumánšti tral pak a jeho žyła njeńrawa wıđnyńoč cžeta. Žedny tyč najbóřšćich ńjeńšmanřow je w šadwelowanjú ńeći žiwjenje w'af. Šćitój woći ma wıđječ, tón pońaj: To je ńud Wóži! Wón njeńbudže jeno žunu ńudźić š mozy, ale ńudži žiwom něť.

Wojmy ńo jeho! Džeržim ńo š njemu! Wofłaimy ńiđi nim! Šmy jęo šabylı a šapřeli, wřočimy ńo š njemu, fak dońho je cžajš! Šbóžny tón, kiz wot teho ńnješa ńo wjełč a wodźić da! Šbóžny tón, kiz na nim ženje ńo njeńwóřšći! Wıđińdu-li pak czi tola cžajš — a wone móžeja wobjeť něť we wójńšćich ńeđach fak lońto wšćińč — ńdžž wıđo wjeť ńe ńo czi šřubi a wěra czi šhaba, wotom njeńwońtoń ńam, ale pytaj teho ńnješa a njeńwıđčž jeho. Wón budže w tebi ńřabny mózy. ńowucenje a pońyńjenje, kiz džęńńiđiti tekš nam šćerzi, my štero ženje fak wıńnje trjebalı njeńšim, fak ruńje něť. Šwimy ńo do wutrobny! Potom budže ńo někotra cžłenna tomorka rońžwěłič a někotra šawřelena duńča šašo š mozy wšćińč.

Š pohóřčedjenow a dwełowanow na šřaku wjekełeje wřit!

1. Cžajš dwełowanow wšćińdu na šřabu cžłowřtu wutrobny. Haj, tež ńulne šřolpy šřabaju. Jan póřta wofłow š řeńuńej š prańčedjom: Šaj ty tón, kiz wıđničž ma abo dyrbinow na druńeho cžakacž? Jan šřabta

w swojce wérje. Wón bė najwjetſhi w ſtarym kſtubje. Wón je ſtał kaſz njepomalna ſkala w ſčunajzonym moriu. Wón bė mjeſz swojim ludom, ſichty hylny dub je w leſu. Herlak w hafoſach njech wiohor howni, wón ſteji tworjezje. Wón je tón jańdel Boſzi, kiſz Šbóznikej pućz pſchibotuje, wulki, mózny profeta, kiſz hwoj lud t pſtucje a t wérje do Kſtrytuſka wjezje. A tutón Jan ſteji w dwėlowanjach? Tón, kiſz je w Šbózniku pſchod tyhozimi hwiėdzi: Glaj, to je Boſze jeńho, totreſz hwiėta hređi njeſe, tón ſo tu praicha: Šy tu tón, kiſz w pichiněz ma, abo njejſy tu tón wot Boha nam poſłany Meſtaſ? Kał je to móžno? Kał je tutón wohnity hwiėd Kſtryta, tutón muž, wjeſtihi haćz Głaſz a wſchitzy profetojo, do pohóricenje ſapadnyćz moł? Hdyz taſke ſtołpy ſhablaja, ſichto budje ſ nami! Wſchelate ſu pſchicajmy.

Jan je w jaſtwe. Tam pſchi ſtołach kólneho moria lėbha ho Herodaidowmy hrób Maſchicuſ. Tam w kłubokim joſtwe leſi Jan joto. Dželno je wón wot hwojeho luda, hwojeho džela, hwojich wućeobnitow, ſ nojmjeſha ſ jich wchėbneho wotkřoda, dželny wot tych wėraſajch, haj dželny weſeje wot hwojeho krala a Knjeſa. Čiſčina, ſa motnoſeſz tolowotelo njeho. Ženo ſkaly a móſtje zołny hylſha jecho praſchenja. Taſke hodžiny ſu huſto ſtraſčne. Teſz Jeſuſkej bliſzi ſo w puſćzinje ſy ſoytowoł. Thomaſh ſapadnje do dwėlowanjo, jato bėſche ſo wot hwojich bratrow dželit. Njeđel ſo ſ towaſtřwa tych wėraſajch! Hafoſa wot ſhtoma wotoryhjena wulſtine. Wėra hylni ſo na wėrie. Duſz džerz ſo hweru t Božemu domu. Pućz ſe wſchėmi hwiatymy w twojei bibliji! —

Jan čjeſto čjeſt pi. Džela je wjele, a wón dyrbi wotpocnowaćz. Lud trjeba hwiėdženja a jecho tr dyrbi mjelceſeſz.

D taſke hodžiny čjeſtjenja ſu ſprowotanjow polne. Hdyz ty hwoj kłeb je hylami jeich a wlałajo w njeſprownych rezach na hwojim tozu hėdžih, hdyz ſu kaſz Ž i ſ wot hwojich bratrow pſchėradže, abo kaſz Daniel mjeſz toſhae lowy čihniemy. hdyz kaſz Dawit w hwojeho w-a wlaćeja, abo ta: Niſtka hmerjez thory leſiſh, hdyz wioho hwoje čzi laida a wioho hwiėto čzi hoſcha, o potom wuadny a moł ho w hwojizy nutrine, jo do ſoytowanjo njełowadnieja, ale ſ Abrahamaeje wėru čjim twerjeſcho hwojeho Boha ſapichimnieja. W žurki thėrluſche ſpewoćz a w towaſtřwe wėraćud hwoju wėru wuſnowaćz, je loſhe, ale w bėdach tejo hwiėta niſz ſhablaćz, je čjeſtwe. —

Nje w ino jty Jan čjeſt pi. Šcho je wón leho čzini? Wėnoćje je rećal. Potutu je hwojemu kralje, temu wotkřeſtřwo-lamorjej pėwował. To je jecho ſloćz a pſchėſtupjenje. Tehobla čjeſt pi. D Boh wotmah nam pſchėſe čjeſte pruhowanja, hdyz teſz my wućeje wėru bla tamani a naſheho hwiėdenja bla pſchėſečebani hny. A tola ma Janome pohóricenje hidiće druſu pſchicajnu. Jato wón w jaſtwe wo ſkutkaſz Kſtrytuſka w o w y ch hylidhi, pėćnje wón thablaćz. Wón je hėbi tejo Knjeſa pſchibot zyle hinal myſlił. Wón je jecho widał ſ teje wėrjejeje k-pačju w ruzy, jo by plawu djełil wot ſornow. Wón je jo wital jaſo hwdnita a móžneho dobućerja, kiſz hwoje traſke kralěſtwa na jemi ſatozi a neł hylidhi wón, kał Jeſuſh tych hređimow pta a hnadu pėduje a ham hwojeje krowneje hmerjezi nopoſchėćimo dze. Dha praſcha ho wón: Je to tón, kiſz pichiněz ma? Kał teſz ho my huſto do Boſich pućzow namataćz nje-móžemy. Potom pėćnje

loho wioho ſo nam ſhubjowaćz, ſchtoz bė nam wėſte a hwojate. Boſze potajniſtwa wobbawoju naſ wſchubje, wė-ſeje teſz neł w bėdach a ſtyłach, w njeprawođe a hſećjei wuſtřeſcho čjaſa. Hdyz je rada a pomoz ja naſche ſłabe, wjchene wutroby?

2. K Jeſuſkej ſejele Jan. Wot Jeſuſha hameho proſby wón wotmolowjenje a ſ tym pomoz a pohyljenje Šsam wón w hwojeje duchowneje nuſy noćje wuſtaćz. Šsam hwoj pomhaćz nje-može. K Jeſuſkej wón ſejele. Taj poſłaji dyrbitaji toimaczerjeje w Janoweje duchowneje nuſy hwećz. Tał čził trz ty, kaſz Jan tu pob ſchizom čzini. Dſi abo ſejeł hwojich poſłow t Jeſuſkej! To je w čjemnych čjaſach jenićzi pućz t hwiėtu. Njeſhowaj hwoje dwėlowanja pſchi hėbi. Njeſamł hwoje ſtaroćeje a bolicoćeje, hwoje twjehenje a rudjenje do hwojeje wutroby. Wjele bratram hwoj wone tał čjeſte byle, jo ſu wot nimi woblezeli a hamo žimjenje w ſadmwelowanju wot ſo čziſhi, druhy ſoſo hu ſapadnyli do doſočneje ni-wėru a Boha ſaprećza. Dſi we wjchėch hwojich nuſach t Jeſuſkej. Šowwėdoj ho jemu. Wu-forz jemu hwoje nuſy. Štaj hwoje dowėricenje na njeſo! Njeſł jemu hwoju ból pėiđt.

To piſch ſej do wutroby

Ty ſrudne ſtoblećeſt!

Hdyz pſchidibiełi do ſrudnoy,

Dha wſchal ſ tym troſtaju ſo.

Ach budz ty jeno mėruy,

Tón Knjeſ čzi bliſto je.

Wón ponoznik je hwiėny,

Čze ſ hnadu tr ſchuje.

Šejeł hwojich poſłow t Jeſuſkej. Dweju ſejeł. Tón jebny čze do biblije wolaſaje, čpi u wuſkladje, tón tamny w mobilnawe wo njejeſte wrota ſtapa a ſ kraja wėzneho hwiėta a mēra čzi pohyljenje pichinjeh. Nje-wotwobroćz ſo wot tejo Knjeſa, hdyz ſu w ſtraſche pohórcenje, ale wtaiz jecho čjim hwiėni čho!

Ty ſamećeje njeubdžeh bjeſ troſtcha wuſtaćz. Njeje Jeſuſh Janej teſz hnydom wupomhał! Ša tejo Knjeſa bė Janome praſchenje jata ſrudne. Na tón lud njebė žaneho ſpuchſhenje, pola toch wućeobnitow huſto žaneho ſrołimje-nja, a neł ſteji t ž tón wulki pėubdžėſe Jan nafołba w dwėlowanjach. D ſchto je ta lufoćz Jeſuſhowa tola wioho jnjećz a pſchėćećećz mēla! Ale Jeſuſh Janej hnydom pomha a ſ taſkej miłozij! Jano wótre hlowo nje-wuđnje ſ jecho rta. Šbóžny je, kiſz ho na mni nje-pohóricuje. Tał je tón miy Šbóznik pſchjo žano nradich hwoſtał. Wulſtimy tu wot tejo Knjeſa! Kał loho my budžiny a tamany, ſ wótre hlowom nowe rany ſhymy, hdyz dyrbičadny rany hojic. Wėdby ſu na ſchėćepow-zaćz polit a na w-artrowne k-wiki ſpinali tych, toſhiz, nje-wuſnawacha wėru žurkwe. Ženo lufoćz wutroby pſchė-winje, niſz ſloćz a hida. Na hwoje ſkutki tón Šbóznik Jana poſaje. Wotewť, mój wućeobniko, woczi! Šcho widiſti ty? Njeſtu moje ſtuki jhawe hwiėdenje ja mje? Ša njeſtym pſchicajeh jeno bójke wućeob, hwojate wėnoćje. Njeſtym ho ja w mojih ſtutkach w-puſoſał jato ton, kiſz pichiněz ma? Čzi-hla dwėlajeh ty? Nje-pi-otzi to wulke, t-ſhne, majeſtāćne wotmolowjenje Jeſuſhowe teſz nam? Čzi hlepzi wida, throni křođja, hwdni hylſha, wuſkani budza wućeſi-čeni. Lufoćz jich pta, do wuſta-rown jich hromadzi, ſ teſoſeje pomozu jich hoji, ſa jich thore čkēla a jich njeſmjertne durke ho ſtara. „Morwi

stawaju.“ Tež kmjerczi su stržele wlate, dokelž wěmy, so je Khrystus stanał a žiwjenje a njesachodnosć na swěto pschijnješi. „Khubym ho ewangelijon prědnu.“ Wón je nědy thudych a łazpnych łastupowaf a pscheczel buł; njeje něk hiščke jeho ewangelij thudych boħasno? Hdyž mjes nami pał te wědo dźiny Jesuŝowe na cšětach thorych a mozwych tal widomnje faž nědy ho wjazy nje-stanu, na njeħmjertrych cłowstřich dušdach stanu ho te dźiny Wože tola hiščke netk. Za bėch hlepny, tal wulna-waju wjele, a za hłobžyž na cžemnosći, ale to hłowu teho knjesa je mi woczi motewritel, so něk wěm, sčto wón žaba. Za hlablach faž thromy, bėch leni k wščemu dobremu, ale tón knjes je mi pombat a mje požylnik je swojej mozu. Za bėch faž hłuchi dolhe lėta sa hłobž Woži, ale tón knjes je mi wudyo motewritel a wutrobno łapšchimut, so i wjeħelom dźatnje na jeho hłowu po-ħluchum. Moja dušcha bė morwa w swojim Woħa łabuču a w swětnje łubosći, ale tón feršcha žiwjenja je ju k nowemu sħobnemu žiwjenju sħudžil. Sčtož je tal Wožu mōž a huadu na ħebi sħonik, temu je se wščeho pohōrščjenja wupomħane. Tón wė, do toho wėri a sčto na swojim Woju na. Tón je swōj dom na stalu twaril a žadyn sħiwł thychnosćow a pohōrščjeny jón nje-potrcha.

Tež Jan ho k wěstej wěrze wrōczi. Taj pōkřaj jemu Khrysta smėr waze wotmolowenje pschijnjeketaj. Něk wón wón wė: Wože kralstwo wo twari. Tón knjes dohwuwa. Szwjata cžichojć, nowa wėra, ħylne podacže do Wožeje wole jemu do wutrobny łacžebnje. Cžėmne jastno ho roz-ħwėtki. Wščė dwėlowanja su pchwėminjene. Jan je k kmjerczi hotowy. Jeho pohledna hodžina ho bliki. Ĥerodaschorny trowany wotrocžł łastni. Jan pokhili hłowu pod miecž a wobtruczi j maritrownej ħajere-u, sčtož je wėrik a wuřnawal. Pšched ħwiliu w jastwie luta cžėmpošč, pohōrščjenje, dwėlowanje, něk lute ħwėtko, Woži mėr, ħylna wėra, cžiča, sħōžna kmjercz! Sħōžny je tón, kiž ho nje-pohōrščuje, abo taz Jan, j pohōrščjenja tola na stalu wjeħelje wėry ho wrōczi.

Za wėm, do toho wėrju,
Za wėm, sčto wobsteji,
S tim ħebi wobstacž swėrju,
Hdyž wšcho dže na fruchi.
Hdyž žuly ħwėt mi ħrořu,
Hdyž wščitko hlablacz ħwe,
Hdyž stej kmjercz na prosy:
Mi Jesuŝ w itanje.

D.

Sserbaj

abo

Sčtož ħupajš, to mjelešč.

Powjedacžto ja Sserbow

wot

dra. Ĥřta.

(Pohracžowanje.)

8. staw.

„Cžřtu a Sasttu wobhonik
A wjele, wjele nařhonik.“
Ho pschijnjekow.

Žon a Jurit bėdčtaji pschecwelsteho we wjeħje ħameho wostaji-
tož a swojich ħolczi přeli psches ħaħu, hđžėž potom

do duħneje ħbže łastupichu a do prėnneho postħoda džėchu Tudy drje ho ničo wulfatne a njetřebawšche druhe nje-pokaso-wašche, ale na wščitkim bėřche tola jara derje widžecž, so tam łambđitostž knjesi.

Sswacžina bėřche wubjerna; wščitny ho žiwje roscėčewowachu a wjele ħmėjachu, we wščelacžki radostnych łacžucžach pkuwojo, a sħelacžki wjele krcžł łastincžachu.

Pšchi sħadnosći pał Jurit rjetny: „Wdy drje ho hiščke do-pomnicze, knjes Ĥřpinski, so namaj w Ĥřwinach prajicžke: »Wđi staj Ssetowjanaj faž ja, a ja ħym Ssetowjan faž wdy; a njes Ssetowjanami ħu swōłsti pschecželstwa. Teħobla staj wdy mi du-ħny łubaj!« Wdy teħdy wščitim ħłowam nje-dorořnyħidmoj; ale w pomjatu namaj to wosta, so ħmōj Ssetowjanaj, dokelž ħmōj Sserbaj, a so ħym ny Ssetowjenjo j pschecželstwa, njech ho Sserbjo abo Polozaj abo ħinał nje-njemym. Pođiđiħo pał ħmōj dopōlnałoj, łastu wažnu wėrnosć teħdy wuprajicžke, a łastu wutroba nětko Ssetowjanow j njełōncžnej łubosću wobpschijnje: pšchi cžimž pał nje-pschecželej žaneho druheho ładu njeħmoj. Wdy bėdčny wam teħdy »wđižny łubaj« jako Ssetowjanaj, a namaj je dřenħa wđižny a trōžny łubo, so ħwōj w towaritwoje swojeho ħłowjansteho dobrocžela.“

Na to knjes Ĥřpinski hłowu wsa a džecžke: „Ja ħym pořny wjeħela, so ħu moje ħłowa plody njeħle! Ĥaj, mjes nomi Ssetowjanami ħu swōłsti pschecželstwa, ny Ssetowjenjo ħmu bratřa se Ĥarodawnych cžaj-m! Mi ženje do muħłow pschicłko njeje, nje-pschecželstwo pschecžimo druhim narodam prėdowocž; nė, wščitke łudy durbum tal wphofo waħiž, faž ħaħužaja, je wščitkim mamy der e mėnicž. Ale pšchi wščitim tym ħromodnym derjemėnjenju pał mamy ho stajnje na swojich ħłowjanstich bratrow dopomnicž a njeħmėny ženje łabycz, so my Ssetowjenjo do jeneje wulsteje ħwōdy ħwuchamu, so ħym jena krej. — Nėkotremžřul so jda, jo my Ssetowjenjo mjes ħobu wjazy pschecželjo njeħmy abo bucz njeħmėny, dokelž ħmy rospōrščeni po wščėch krajach; ale jeno nje-rořomny cłowek mōže na naħu bratrowstwu łubosć swaricž a naž teħobla ħanicž. Wdy Ssetowjenjo we wščelacžki krajach mamy wščelate wščynosće, jedyň łastu a drubi ħinařdu; a teħobla nėkotřřulsi mėni, so na pschilad tón Sserb abo Polak, kiž je pscheczel Czeħow, swojej krajnje wphōnnoćki ħwėtny bucz njemōže. Ale to ħu ħwėdci a blady! Ĥabojtaji: Hdy budžisħe jedyň wot woju w Driejđanach wostał a drubi ho do Wartna podał a tam budli budžisħtaj wdy ho łubowacž pschecłtož? Nė, wjeřce niz! Žedny budžisħe mē ħaħonstwu wphynosć, drubi brcmborstwu; jedyň budžisħe ho wėcēe k jastnōstemu knjeřřitwu džeržak a drubi brcmborstwu. To ho tal ħamo wphym! W kotřnyž trowu bydliħ, k temu ħwėdčel. Ale kotř rořomny cłowek by prant, so tón kiž w Sastke pschėbnywa, swojeho wuj a Wramborstkej njħmē łubowacž? A tal tež ny Ssetowjenjo swojich bratrow a pschecželow łubujemy. Wdy jich rėže a waħnja pōřnawamy a wutřemny; my ho wjeħelimo, hdyž je jedyň je swojeho kraja na ħwiliu wuřicł a naž wozpatač pschicłtož, runje faž by ho krcžny drubi wjeħel. Hdy by na pschilad jedyň brat abo wuj j Wramborstkeje jedyň w Sastke wozpotał. Dokelž pał staj wdy mojej ħłowjanstaj pschecželej, teħobla ħum woju bžom pšched lėtami w Ĥřwinach łubje powitał woju, kiž staj psches ħerħto-ħłowjaniku rėž do mojeho towaritwa pschicłtož. Derje, so ħu njeřtaj ħerħteje rėže a ħerħsteho waħanja ħaħbomeloj! Ale ħabrinřny nětko na pschecželstwo a brcmewitwo Ssetowjanow, kotřė drubim łubam žaneje nje-prawdy njecini a je po łastuħbach waji! Sstawa!“

Sčłkacžki ħabrinřnychu, a wischitny dorořnychu. Wo ħwiližy pał knjes Ĥřpinski w rėči pohracžke: „Łubž nyje wobħobnoho knjesa mjenuja. Ale sčto na tym lėži, so ħum ho wot ľemjanstwu stajicžemu narodžit? Za ħym cłowek lėž krcžny drubi, a

njevjehbehuju ho nad nim. Wy-li pak prawe pšcheczelstwo a bratrowstwo wšchitkich wutrobny sjažo a pšchewožo, dža ničto njeby horby bzi na czjodu jemjanščich priedowniłow, a ničto ho njeby potepytomanego a poniženego czu. Potom hychu ho ludžo towaščich móhli, fa tym hač bychu cžaš, měštno, powošanje, myšl, wutroba, nawješčeniš sšobžešt jich hromadu wjedle. Kač rjanu a sšojomny by tón cžaš fa wšchite narody byt!

Zako knjes Cipinski womjelnu, jeho dšowta rjelny: „Wubny nanto, tat mój mužit a ja tež myšlinoj. Ale nam wšchitkim drje by ho spodobato, hdy hychmy nětko štuchjeti, kač staj naščeje pšcheczelniweje wšchepuzaj f hwojnemu samóženju pšchijščykoj.“

Wšches to žadanje powabieny wša Zan hčowno a powjedaje: „Š wachšimi dobroczimje darjeniami wjenjelami wróčičimyj ho do Drieždžaru a nakupičimyj hebi tam jehlow, jehličžow, noži, widličkow, kšizow, hšajeta a drubich maličkoškow. Š tym wšchitkim do wšach štobžičimyj a pšchewanachimyj f rjanym do- bytom. Naju nan, forrenuž to piščachimyj, nomaj hwoje wjehele w ličeje wuraj, pšchijšaj pač: »Wojtaj ho Woša a dšeržtaj jeho kaluje.« A mój ho stajnje hšewu fa tym dšeržachimyj, a ženje niškoh sšebotaj mješimyj. Po přenim rospšchedačju sošo tajšich a temu podobnych wěškow nakupičimyj, pšchipołožičimyj pač tež hiščaje drubich drubich drobnoškow, suž zanli, swajnižy (banty), ščorniki, tunje rubička a tak dale; pšchetož naju samóženje nětko hšizom dale došahajše. Tež tutón drubi kóčej do wšach f mulkei nadobitnu šrozpšchedawachimyj; Wšh tón knjes naju žohnowajše. Za pač wam nočny wšcho na drobne rospšchedowadž; dolč budže, hdyž spomnju, ho hmoj žyžu Šakku pšcheběhazji a wšchitke kraji wołoko njeje. Kunje tat hmoj Wramborstju pšcheczahajoi; tež woščich półšich krajanow hmoj wopuztalaj a f pomožu šeršijeje rčeje loško pšiči nawuktoj. Š Wramborstjeje hmoj ho do štěžor- šteje wobačoi, hdyž hmoj wjele f kšechami a drugini Ščowman- nami wobšahžetaj. — Wjele rjanach wšowomjenškow drje hmoj f tych krajoj hobo pšchiještoj; ale pšchibe wšchitkim ho naju wutroba pšchecžino jenemu Pražanej hwoi, rožženemu f Wšedta. Tón je pšchiježna teho, ho hmoj nětko Cipičkanstaj pšchepuzaj. Teho mjeno je Šajičkaw Dubšiki. ...

Zan bė wšchjednje hčowna ledy dorješk, jako ho wončach wo- lónža ščehny: „Wohē! Wohē!“ a swomy štrincadž šapocžachu. To žane mare štróželetje njebeču; pšchetož w cžašu masyj fe štrach wjele wješčaj hač hemač, dokež ho wšchubže czjrdny ludži cšičeža, a dokež je wšchitko f šworami (Waren) pšchepjeljene.

Najšči wješčeli hwočžerjo hšomdo fe štžow polšočičich. Knjes Cipinski f dšowtu a pšchichodnym hšynom domoj štowatače, Zan a Žurij pač po nětorých haffač f wohnej beželčataj.

W jenym wješčelje ho palečče, a pštomjenja hwoitwe hšopachu. Wšchod wjelbom pač mšodej holzy, ružkamažo, žatofčelčatej: „Naju nan, naju woboi nan tam našta me wohnju!“ Zako Zan a Žurij to wšhčelčataj, šlečičataj do wohnja, nješčžbujo na štrachotu, a wunješčataj fa hšwiltu něčoho fa morněho. Ale najwješčaj cžaš bė, jo ho wróčičičataj; pšchetož jeju drafa ho hšizom popalomače. Zola ludžo, tošij wołoko štežachu, to hišččeje pobužachu.

Najščeje mšodaj pšchepuzaj teho njebožowneho sošo štrachny- čataj a přiči pšches hali do hwojeho hndta nješčelčataj. Tej holzy pač pož morněj fa nimaj štabčelčatej, jako jej kradu wot wjelba mšodny muž pod požu pšchimny a wjedšičče. Hdyž pač ho pšchepuzaju wobšladnyčataj, pšchijšataj knjeja Lechobšawiteho. Tón bėže manželstwu a nana hač fe štžej pšchewožič, bė pač ho potom wróčič a f wohnej štwať.

(Pšchichodnje dale.)

Wšchitko je hotowe.

Wšchod něžže dšekaj lětami w Americy nahladny theologa wunije, kotryž na hwojim hšurjetnym kožu wujna: „Ženje hebi myšliti njeubžich, to mže špominanje na hšierječ čłowjekej taf wjele wješkela a radofče pšchitowowadž, kaž ja to něšto fačuwam, hdyž je mi hšurječ bliša.“ Dale tónle wješčekamjenu wučerjny rjelny: „Wšchitka moja theologija dawa ho do teje krotčeje šady hromadu wšač: Želuš Šhryštus je do hwoita pšchichot, hšechniwow šbžnych czimic.“

Wšchod do krašnowje „Štawolšeho kawaš“ hšedžičče tež hišččeje pšchod hwojeje hšurječju šnaty Zan Wradt ščinicž, kš je knži „wo wěnym štchecžianstoj“ hšičak. Wšh bėže wo hčowje pšedowat: „Kotij je hšlami wšhwojaju, budža f wješčetošcu žnječ.“ Wšerj na to ho wón na hšworožo lehny, f kšetehož njeubwječeje sošo štanyč. Ša cžaš hwojejo čerjenja wón čas do štódeho drēmka padže, f kšetehož njejabžy motuči, wšowolawšči: „Za hšm jeho krašnowč widžak, jako krašnowč jeniččeho narobženeho hšuna wot Wšotaja! D to bėže krašnowč, kš žane woło widžako, žane wužo štuchčato a do žaneho čłowjeka wutrobny pšchijšča njeje. Tule krašnowč hšm ja widžak! Wšječor wón hišččeje rjelny: „Nětko hšm pšchewiny!“ — Šhymdo na to da wón hwojejo ducha wot ho.

F.

Šhčelustje na hšwate dny pšchi šlawnej a domjozej nutrnoczi.

Na hodowny rőczny cžaš: Čiškto 33. 57—74. 219. 334. 548. 625. 646—634. 829. 833. 838. 839. 845. Š temu 34. 46. 3. 94. 2. 121. 2. 3. 123. 2. 9. 10. 138. 2. 227. 5. 6. 247. 3. 4. 470. 5. 630. 24. 725. 1.

Na Wozji džen: Šawodny štčelustč 68. Wšeruwšnowawšči štčelustč 7, 2—4. Ščowny štčelustč 61, 1—7. Tšst Łuf. 2, 1—14. Wo hamjenju pšedowanja 61, 8. Š došpěwanju 61, 13—15. — Wopobžuju 651. 654.

Na 2. hšwjedžny hodow: Šawodny štčelustč 650, 1—3. Wšera 831, 5. 6. Ščowny štčelustč 652, 1—4. Tšst Łuf. 2, 15—20. Wo hamjenju 652, 10. Š došpěwanju 67.

Na 3. hšwjedžny hodow: 71. 59. 319.

Na nješčelju po hodžoch: Šawodny štčelustč 753. Wšera 319, 3. Ščowny štčelustč 34. Tšst Jan. 1, 1—5. Wo hamjenju 35, 1. Š došpěwanju 334. 335. 814.

Na nowe lšo: Šawodny štčelustč 602. Wšera 12, 1—3. Ščowny štčelustč 710, 1—4. Tšst Łuf. 2, 21. Wo hamjenju 28, 1 abo 612, 7. 835, 6. Š došpěwanju 609 (po štžoku 190) abo 723.

Na štžak štalow: Šawodny štčelustč 532. Wšera 121, 14—16. Ščowny štčelustč 461, 1—6. Tšst Mat. 2, 1—12. Wo hamjenju 771, 2. Š došpěwanju 770.

Na 1. nješčelju po štžak štalow: Šawodny štčelustč 439, 1—4. Wšera 825. Ščowny štčelustč 288. 213 abo 592. 657. Tšst Łuf. 2, 41—52. Wo hamjenju 245, 9 abo 470, 5. Š došpěwanju 277 abo 847.

„Wombaj Wob“ njeje jenož wola hšjerow duchownych, ale je tež we wšchych pšchewanarjach, „Šerb. Nowin“ na wšach a w Wubyščinje doštač. Na ščtworčej lšta plačji wón 40 wj., jenotliwe cšička šo fa 4 wj. wšchewanaju.

Nahkwljny zamolwity redaktor: K. A. Fiedler.

Čiščef a nakladnik: M. Smolef.

Sy-li spěwat,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Böh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwość da.

Nječ ty spěwaš,
Swěrnje dželať
Wšědnj dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wolpoča ty.

Z njebies mana
Nječ či khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Böh pada,
Wokfěw će!

F.

Šserbske njeđzelske lopjeno.

Wubawa šo kóždu hobotu w Šsmolerjez knjižničičkeřni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedpřatu 40 wj. doštač.

Šodp.

Čćenje Kul. 2, 1—14.

Hodownička, šwjata hodownička je šožo wchisłata. pšches Božu hnadu šožo wchisłata. Wot wješełuch džěči powitana, pšches mjle hwěta rošhwěłena, pšches jelene šhtomy wupšchena, pšches Božu a člowišt luhošej wite-
kražnjena, tať jacžnjnje šwjata hodownička tež lěša do žyčtwojow a domow. D budž nam witanj, to wulki, krašny Boži dnjo! Budž nam witanj wošebje ty, našč tralo a Šbóžnito, kotrehož hody nam wchislowjebaju.

Budž powitany, krašny hósč!

Wri hřešchnitej dašč hnadu doleč!

Me šiměny hody w njeměrije a šuljach wojny šwje-
čječ? Měr je š tuteje semje čćenj a milijonu wojatow šteja w křowanjach bėženjach, što tyžazy šrawjenjč šdučnja w škorowanjach. Do njeličomnych šwójbnyh tež lěša ból jacčahnyla, štyškanje a njewuprajomne rubženje. Šelko tomořtow tež w lubym šerštim traju šu čěmne. Žadny hodownj ščtomit šo njehwěči, žane wštanje džěči njefalnicě, hórle šarešče leža taž čěže kamjenje na wutro-
bach a do šmjereče njchene bušče štenja ja trafčatom a šdučnja: D hdy bychu te nehdy tať radošne a nět tať bolaršne hody tola hižom nimo bute! Našč lud je rědo šdy w tať šrudnym čěašu hody šwječič, taž nět hižom hěči kračž w tutej žalofčowoj polnej wojnje. Šodži šo jaubjelow wustřazy špěw ja našč bėdny člaš, jich štožna powječž šo tutu š křwju a š milijonami šyflow macjanu šemju? Šbžěž šu wošbe šyrotki bjes nama a křude

wodomj bjes muža, a šestarjeni, wopuščeni štaršči bjes šyna a šastararja, šcho džje hodowne wješeke w jich domach? A tola šwony šwonja a jaubželjo přebřa a Boža luhošej pyta naš tež lěša, haj runje nět pyta naš dwóžny možnje. Čžim čžemnišo je wološo naš a to naščich wutrobach, čžim našajšo trjebamy Bože hwěto š wšhota. Čžim wjetšča je hida ludow, čžim žadoštnišo tradamy ša Bozej wěčnje luhošču. Šdyž je hela w tyžaz njewurjetnych člowištich šlósčach šwowe wrota wotewřila, tať nušje je nam, šo hody šhlabnjemy š hřečow a š winow, šyšlow a čžiwlow horež do w Žeřubš Křyřtuš wotewřenjach njeběš!

Nješješa Božeje luhošče šo nam runje tute hody žhle wošebje wotewřeja.

Šwontomneje hodowneje wuči šo. lěša š wjetšča wštanjmy. Wšči pšatanju a žarowanju naščeho luda šu hody čžike. Wutrobny dot šu čžim bóle wotewřene. Šbite ranj žadaju po škarju. Čžejn nuš, o Žeřu, do naščeho luda, do naščich wutrobow! Wo dalokich pučžach našč hodowne ščejno wježbe, ale pšches našč wježbe š Žeřubej a šewi nam Božu luhošču.

1. Do hrodu romiškoho křěžora w duchu ša-
štwjany. Wón bě w šwójim čžaju najmóžnišči křježč. Romiše wójla čžajach wšches fraje a morja a podčžih-
nachu wulke ludj. Tež Šracl bě romišk podban. Tež našči wđžojjo šu š Romjanami wojowali. Š najwjetškej mozy dōndže tutón lud pod Auguřtušom. Kōžbe džěčjo njeno tureho křěžora šnaje, ale pšches čžo? Žešo wchis-
kašnje bla! Wchisłatnja pšches njeho wuđžje, šo by wščón

świēt sapisany a schazowany był. My śmy lęka pręńjeho
 łowownika pides złył nemiłi kraj też tańte lud-liczenje a
 sapisanie mieli. Tak też Augustuś swoj lud liczi.
 S hrobu w Romje do wśchęd ludow pśichatajna wuidźe.
 Schtōż Augustuś dze, ma śo śtaż. Wón je mōżny
 knjeżet. A tola wón njeje, kiz tu pśichataju wuidźe
 da, ale jedyn drubi, wiele mōżnički, tón trał wśchęd
 kralow, najś Wōh śam. Doleż je pśched śydom stow
 lętami profeta Micha wśchęd, śo budźe bo Chrystuś
 w Bethleheme narodźić. Hłaj tehdla dyrbi tuta pśi-
 kałna wuidź, śo by Maria do Bethlehema pśichła.
 Tón kšior meni, śo po swojej woli czini a dołonia tola
 Wožu wolu. Niczo tutón pōhan na romskim tronie njewē
 wo Wożich ślubienjach, niczo wo wón ja Chrystuśom nje-
 praścha, a dyrbi jemu tola śluzić. Wón to njewē, wón to
 nočze, a je tola grat teho Wśchedomōzreho. Tak je
 stajnie. Wožu dyrbi wśchitko śluzić. Augustuś, pod
 kotrymž wón wumrie, taż Pilatuś, kiz jeho śchiznej
 śmircezi wotśubdzi. Tón Wśchedomōzny ma w cho
 w swojej ruzy. Też nēk hiłczje. Włochi njeprchecelio
 hu ślē ś nami mēali. Tomny jendźliki minister Grey
 je naśhe śanieženje wytał. Franzowsti lud czuśche śo dla
 1870 nad nami njeczje. Rumānojo chycchu ś naimim
 kublom śo wobohacć. Woni hu ślē ś nami mēni, ale
 Wōh je derje mēnił, a dze naś ś Wōha-śabuczka a ławreča
 ś potuče a wērie wrōczje. Tm. kōiż teho Krijeja
 łubija, dyrbia wśchite wōzy ś lēśchemu śluzić a hdy by
 naječżeńdže domapntanje byo.

2. S romiśkego hdy wōdže śwjate seženje do Bethlehema.
 Śo wśchęd ludach śo wulke drōhowanje śbže. Tak bē tu. Tak
 je nēk. Wulke drōhowanje śbheje wo łōdze hody. Zadyń czaś
 hody nječdze śpěchujce doleż. Pśchde nmi lezi list, kiz runje
 dostach. Wojał pśiđe: Śdže śm tola wśchudze pobyt! W Fran-
 zowśkej a Welaiśkej, w Pōłśkej a Galicziśkej śm stal a nēk śm
 w Mazedonśkej mjes najśubśim ludm, kiz na swēce je, ale
 moje wylke śteja dom, dom. Kōdzy dže do swojeho mēta.
 Tm też kōdzy se swojej luboćzi, se swojimi dobroprōchceniemi a modlit-
 wami pōidže do swojeho mēta, pta wontach pśched njeprch-
 ešelom w hrejebach, w jaśwach, w hojećinjach swojich lubych a
 wōni spouinajny na jony a džećzi, naita a macz, beatra a horru.
 Kōdzy dže w dudny do swojeho mēta, swojeho donu. Też Jozef
 śbhejny śo ś Wierju ś Nazaretha w Galicziśkej ś Davidowemu
 mētu. Schtō liči wśchęd tych puczworow w tamnym kraju!
 Najche wōczjo hlada jentż na dwczi. Bethlehem je jeju dom, to
 staroławne, śiate mēto. Tu pśched Bethlehentom je Rut wēdny
 swoje kłōzy śbērała. Tu je Źabn swoju Rachel ptaśajo Źhował.
 Tu je Dawit swoje śtada paśł. Bethleheme, w mały, wjetřcha
 czejeż nēk na tebe czała. Maria a Jozef bliźitaj ho ś tebi. A
 jato tam bējtaj, dōidže tōu czaś, śo Maria porodźić dyrbejeche.
 Tm czaś je dwojelnjenu. Ludy hu pśichotowane. Zadanje po
 tym Ebōźniku bydli we wutrobach. To widźimy na tych pastry-
 rjach. Wontach wōni w czađej wōzy śweje śtada waćhaja,
 pobozni muźojo, śbudzi a niźaj, ale wulzy we wērie a śtrochtni
 w nadźiji, śo budže tōn śnjes bōry pśchizne a swoj lud wuidź.
 Nadźija paś njechawibi.

3. Kōzi wjeđe naś hodolne seženje do wotewrjenych
 n jebejś. Wini śchidła wēry a śbhej ho wylke tuteje śenje
 a jeje śachodowcjom tam, hōdž śpocził śwjateje łowowniczi a
 najścho Źwoja lezi. Ś Wōhu horje hu śo ślōdzy naśchō hōchōw
 śbēhate. Wōhu horje je wot Ğabela Ğem hujo njewoinowata krez
 wot śenje wowala. Woža luboćeż Ğaruje cłōwliki pśchēstuj-
 njow dla. Tu njeje ničtō, kiz by dobre czinił. Kōż tōn śhubjny

śhu wot swojeho nana, tak je śo cłōwjeſtwa wot swojeho Woħa
 džełito. Wože mjeno njehaje, Wožu wolu njeczini, ja Wożim
 mjenom śo njepraścha. Wot Woħa pōłgani pōłbi, czi kraźni
 wśchēczjoje a wōdzerjo, bućni kamjentujomani, czi wēczajy wu-
 hanjeni. Śemist krañnośki wōdźi a pōnuaje cłōwiste wōczjo, ale
 Wožu krañnośki nić. Śawēdōwnie wōzy cłōwjeſt w hebi, ale
 wone je mowc. Pśeżjo wjetřcha je cłōwiska muśa. Pśeżjo
 hōrche je cłōwiste śaśpewjenje. Czi ho wjaży ś swojemu Woħu
 śbēhujce, jeho potuče a pōnuaje njemōža, dha potřibi ho Woħa
 luboćeż ś njemu.

D luboće, ty Ğ njebjo wotōrchnyta,
 Ešo dele pśchēzita do Ğubjeſtwa!

Do ſtaji jandžel Woze ſwiłtoſeje na ſwoju kłētku w wrō-
 czełach a wſtajo ſ jeha rta ś tym pastrycam dele kłēzi: „Hłaj,
 ja pśichōwjedam wam wulke wjekele, forteż ho wśchemu ludu
 doſtaeć budže.“ Ničtō njeje wſtaſnjeny, ſapōnjeny, ſaſtōr-
 czeni. Tu na ſemi je bewał tať: Tm ho ſtradije, ale drubi pſe-
 cze. Tm je w ſwoju a pōtaju, ale tamny ſtowa a ſdychuje. Hdyž
 pať Wōh wōbradźa, ſwjeleli wśchēd. Też tebe. Też tebi Woħa
 luboćeż ptaeći. Też hdy by ty wopričczeni a wōpſroczeni Ğam-
 luti był, abo ſedny Łazarus Źhoru lejał, jeteř Ğyly! Woħa lu-
 boćeż pśichadźa tebi. Wona cze wta, wōdabari, wōbhudzi! Jeje
 wjekeł ho, wjekeł ho Ğchēczjanowo!

4. Wty ſtupiny ś džećeży we Źłōbje. „Wam je ho
 dzeńka tōn Ebōźnik narodźil.“ To je ta Ğnadypolna Ğodowna
 pōwjece. Nić te ſelene Źchomy je swojimi Źhōłatyni Ğwēczkami,
 nić cłōwiste dary, nić to ſwōbne łubowanje a ſjednoczenje je
 duśka ſwi. Ğodowniczi, ale Woħa luboćeż. Njebē nam
 drubny to wrowotnawa pucha to najwōziće? Me w tuch Źhōł
 pōślednich lētach Ğmy Wožu luboćeż Ğadeć nawulki, my domach
 a czi naſchi wontach w polu, kiz krañaja naſch lud a kraj, kaź
 czi pastryjo ſwoje ſtada. Tu dełach wōſteliłate wōzy, Źpalece
 leħy, podryte pola, czełazy wōbdlerjo, pſakaze wōczja a palaze
 rany a tŹchene duśche, ale tam horach Woħa luboćeż.

Kłēzi ś bſta a wot Ğalōla:

Pśchē tych jandželow Ğadokujna

Jeſuś, tōn Ebōźnik tu je!

Jeſuś, tōn Ebōźnik tu je!

Ebōźnik! Krañne njenu! Ebōźnych wōn czini, ſhubjnych
 wōn pta, ſabſtjendych wēdže, w hrēchach jatych wuſhwōbodzi,
 Wōħa nam ſwi, tu wēſtoje njem dawaj: Wty Ğmy ſoħo Woħe
 džećzi. Tm ſamſtjenty paradis ſtajucho ſjednoczenstwa ſ Wōhom
 we wērie a luboćeży ho jaħo wotewria. Ebōźnik je tōn, kiz
 rany hoji, Ğyly Źetrewa, Ğwēcznych pōħylnja, wēſchych naś czini:
 Wōħa ruka wjeđe naś, Wōħa wōczjo widzi naś, Wōħa wutroba
 bije ſa naś! Tm Ebōźnikteſ ja naś njeje Ğadny puz pśchēbōrki,
 Ğana czeja pśchēczka, Ğadny wopor pśchērawajny.

Schtōż to džećjo njedōwnja, to dołonia tōn profeta se swojim
 njebeſtim ewangeliem w reje, a Źchōż tōn profeta a wučeř Woži
 njedōwnja, to dołonia tōn bēdēć na Źchizni, ta Ğłowa Źrawelna
 ſbita a polka bōłōczow. Nēk wōn ſ naścho njeſtroŹchitno
 w dzeńca a ſ hōrkejo ſadwēłowat! Ğody tu Ğu! Śapſchiminny
 teho Krijeja we wērie! Wotewrny jemu wutroby! Śwōiczny
 jemu naśhe domy a duśche! Ś nim czeżny Ğieć do pruhōwarow
 a ſparytarij, do wōjny a doħoczy, do Ğunjece a Źbōźnje wēcz-
 noſeje! Hdyž my jentż tebie manny, Krijeje Jeſu, potom ſtroch-
 tnje do pſēda. Naſch puz pśche hōrki a naſch a ſtraćony njebudje.

Tak wjekeł, wjekeł ho Ğchēczjanowo!

Boža nóz.

Nět hwiatočnje ho soho czišče bliži
Nóz Boža w rjanym hwěsornym wozdewje,
Niz t drémaijej- ho sem i njebja niži
Taf pokna Knjeloweje mifosće;
Eso njelčomnje wjele hwězow hwědzi,
Wtyščej sojny pletni tež najwubščij dom
A hodowniczkf wupwysij sochtom
Dženš wofowylujta milijony džěci.

A spěwy hodowne, nam derje snate,
Nět stincza lubosnje nam do dušchow;
Ač, nědy bučny spěwane a hrate
Tež wot naš ja cžah mfođych sbóžnych dnjom.
A drwe wofobny je sańdženofce,
Na kotwaczj romje lětnje toje ftu,
Nafš i mlym hñewofm i jedle ftrowjeju
A džela i nami hodow wješełofce.

O nještej i dala, w horju rostrubženy,
Bu wiate tež nojrjeńiče sbóže cji:
Slej, hduž je Ebbóžnik nam džehš narodženy,
Dba nještym ženje ftubdži, ftubženi!
S nim wobradži Wóh sa žwjeńšte ftody
Najftrońiče nam žiwěto fa dušče,
Niz hrěje naš, tež ženje njebaknje
A hwědzi horje nam na wěčne hody!

F.

Hody — hwjedžen radoščje.

Hody hu sa hšefelčijana hwjedžen najwječičičeje radoščje
nad tym, so je nješteli Wóžecžj po dofowanjam cžahu hwojeho
Eszyna do hwěta póřtal, kotwčj je hwojim hjewjenjom wšchitelj
ftudobje fónž sežni, pšchinrešwofski hwěto, lubofčj a žiwjenje na
čłowjeftwo, i mroftu wifchtlyte, w hěbitnoščj ftwjeđžene a
w hrědach mowce. Hody hu radi seč lud, kotremuž ho w jehu
nuty to ftowo dofta: „Trowčturice, twofčturice mój lud, praji
wafch Wóh! pšchetož ftaknošč tetho Knjeła ho hjewi, a wšchitfo
čžeto budje wdzěčj, to Knjefowj tót rěči!“ Hody hu radoščj
Simeona; wšchetož taf tětón Wóže džěčjo na hwojeje ruzy wfa a
dželče: „Knjele, nět wufčęčičij hwoiceho wotročęfa po hwojim
ftowje smětom; wšchetož mojej woczj ftej twojeho Ebbóžnika
widžakej, kotrebž wšchitowaf hę wšchitwě wšchitimi ludžimi!“ taf
wofmjemo tų mę džehša Eszyna W-žeho i nowa do hwojeje
wtroby a rjewněmja i wofočęnam duchom: Knježe, něto mofčemy
w potojnu žiwit bučj a wumwječj pšchetož mę wěmę, so hę tuteho
Ebbóžnika tež nam wšchitowaf!

Tola dębi hodowanczta tafule hwojtu radoščj w našchij
dušchaj ftubdžčj, njehně nam wšchede wšchěm tamne nještje
póřelstwo póbra tomacj: „Njebowce ho! Slej, ja wšchitowjedam
wam wulle wještje, kotwčj ho wšchemu ludu doftanje; wšchetož
wam je ho džehša tón Ebbóžnik narodžij, kotwčj je Křtyštuf, tón
Kneš, w Dawitowum měřčje.“ Tole lube ewangeličjom, wot
Knjeloweho jandžela wšchitowjedane, dębi nam do dušchow ftincęčj
jato hwojtu wotožčj i Wětblęhmftich bonow. So je- ho nam
i Křtyštufom hwěta Ebbóžnik narodžij, to je wšchitina wěrneje
hodowneje radoščje. Wot Křtyštufa wufchobž džě wšchitfo wěto,
wšchitfo žiwjenje, kotwčj hšefelčijamtu zarčje, i kotwčj ho hšefelčij-
janftow we wšchěch hwojich pruhowanajach wofčhwęja; w e
Křtyštufu pšchitřdu wšchitfe ftubjenja w hromadu, kotwčj naš wšchit
fah-đnoščj hwěta i wšchitowfa a potojom napjeltmja, najščej

woczj fčozuju na lępšče žiwjenje. Křtyštuf je počętk, fónž a
hšefelčičęcho wšchęcho hwoža, na kotwčj ho funde čłowjeftwo
w fčozby cęřčfj cžah hwoftowneje a ftuřčftowneje nufy i póřelnej
nadžiju fałoža.

Ale ftomnjene póřelstwo hame wiczo njepomęfa, jeli wěra po-
brađuje. Wěrijęfa wtroba, kotwčj narodženeho Ebbóžnika jako
hwojeho wumóžnika fapřčimnje, je žortfo wěrneje hodowneje rado-
ščje. Žaty hodowny hwjedžen ho biez žohnowanja pomjine, jeli
fo žabny druđi fofčijščj njefawofňaja, hacj tón hwojbnęcho
wještela. Sčtž w hodownym hwjedženju lubofčj Wóžta, kotwčj
nam Ebbóžnika wobradži, w najštubščej wtrobje njefapřčimnje,
tón nještymji jutry tež niz lubofčj Eszyna, fčj je ho kam fa
naš wpropraf, a wofštaje potom hwojafki njeđofčimjenty wot
hwojateho Duča, kotwčj ma naš i lubofčje Wóžta a Eszyna do
wšchęje wěrnofčje wdzěčj. Dofelčj raf wěra žana hwoftowna wěž
njeje, ale je bójfti wofduch najščje dušče, dha njemóže ho tež
wěra nifom pščęčjwmo wofli do wtrobje hšęžępčj, jeli wtroba
žana je hwojeje ftubiny najpřjedy po wěrye nježada. Hđžęč žana
wěra do Wóžeho Eszyna jako Ebbóžnika hwěta njeje, tam pobrađuje
póřnacęje hamftęcho hupienftwa, hamftęne ftudneje ftudobny. Ženo
t a dušča fmeje wěrnę hodownu radoščj, kotwčj do hšubiny hwojeje
hřelčnofčje fawtupi a tam hwoj ftudny wotpad wot Wóha w muš-
lach, ftowach a ftufadžj i nořtřęjenjom póřnoje. Čim wještęfa
najpřjedy bolofčj, čjm wšchęfa potom radoščj. Wšchede wšchěm
dęrbimy hwojtu famžnu ftudnu ftudobu wtrobny pšpńnacj, jeli
čhęmę bobafitwmo n e hšefelcho Wóžta fačzwacj; najpřjedy dęrbimy
ho je ftudoba a rořčęčjom wo tym wšchęwědzčjčj, taf mafo hmy
Wóha lubowaf, přjedy hacj mofčemy wofčijęčj, taf jara je Wóh
naš lubowaf, hduž nam hwojeho Eszyna i najščej sbóžnofčj
wobradži.

To wšchitfo raf je jeno ftuřč wěrn, kotwčj wofšęje i přędo-
wanja wo hrěchj, potuče a hnadže wufchobžja. Hđžj je potafim
hodowny hwjedžen w hwojim přemim podtožčj džej ftudobny nad
nami ftomni, dha wšchęmowotčj ho wón wšchę wěrijęzu wtrobu
do dnja najšbóžnikęceje radoščje nad Wóžej lubofču, kotwčj ftófti
rořčt wofčaba hrěchow do dušchow cęřęje a ftubjeny parabiš
foho wotamfa.

Duž dha wšj, ty hwjedženjo radoščje, je hwojim lubim
hodownym ewangeličjom! O nješt tu hwojatu powjęčj wo
Ebbóžnikowum narodžje do hšelencftow ftudobny a wufmwa do ničj
bobafitwmo hwojeho tročitfa: Tež wam je ho tón Ebbóžnik narod-
žij! Nješ ju do wšchěch ftrowajęch a ftudnych wtrobom,
kotwčj ftej horjo a hšefelčj žiwjenja runje něto wšchitfo wještje
włafot: Tež wam je ho tón Ebbóžnik narodij! Nješ ju
i wšchitim ftorým, wo pomoz ftęchowęzom, a rěčj i nim wo
tım Knjelu, fčj mofčje a čhje je wšchę nuty cęřta a dušče wu-
móz: Tež wam je ho tón Ebbóžnik narodžij! Hđj, nješ ju
i wšchěm, kotwčj hšęčęje hšęfa w mroft. čje hwojčęje a njewěđta,
fo je Želuf Křtyštuf do hwěta wšchitčof, hřelčnitow sbóžnych
čjntęčj: Tež wam je ho tón Ebbóžnik narodžij! A hšęčęfłui ty
i ftupny nještelim póřelčitwmo wěrnę hodownu radoščj wšchitčj,
tam je tež Wětblęhmftfa hwěda i njepřčęftařňajęzom bšchęčjom
nad dušchemi fęřchobžaka.

F.

Na hodowny hwjedžen.

Wšj, hwojata nóz, hšęčj lwoščj Wóža
W najřelčim hwětie hjewi ho;
Hđžj ftudaju ho teho hwoža
Tež hwjčęji W ži jandželjo,
So nam ho Ebbóžnik narodžij.
K žj dušchow cęřimnofčj rořajęni.

Daj, roszkwić się ho, moja duszko,
 A nieślonidź tónle hnodny czaś;
 Wtyhczę hodowny też tebi śkucza,
 Kiz i Wethlehem wita naś;
 Tón saczertja czi gorja nóz,
 Wón sniči hrečy a śmjerce móz.

Ślei, w tymle świcel widzić krasnoś,
 Kiz Bożi raj tam ja naś ma,
 Ćdyż kłieki śmy ho proch a czaśnoś
 A czebnjemy do Salema,
 Ćdźeż wicęne hody śmjerćimy
 A njemuprajnje śbóźni śmy.

Duż staraj ho, so jaśnie świcęci
 Szao twoja weta w łódny czaś;
 Ślei, iejy prawe Woże dźeći
 Te pichindu na njebieśi twaś.
 Ćhjeśy wużić świcel wicęnośe,
 Dha paruj wścho, śchtóz cżenne je.

O Jesu, hodow śkónzo rjane,
 Mi je śwojei świcęż miśoścu,
 So śmjerću hody kónowane
 A wużiću radość jaćuju;
 Njech stajnje dźećo świcela śmy,
 Kiz kłóźi w świcel hodownym!

Szerbaj

abo

Śchtóz kypaś, to mjelcś.

Konjebacizto ja Szerbow
 wot
 dra. Wsula.

(Postracżowanje.)

Jako bęchtaj Zan a Surij teho muža domoj pichinjekoj, bęche jaśo žiwjenje na nim widjeć, a bórny ho jeju próżny a staroćimowiczi porođi, jeho zple wożiwicż. Tej holzy pak buśchtaj jaśo czeriwkej Ćdyż Ćwojeho nana žiweho widźełctej. Knijes Zechożkawski nětko woteńdże, doleżi tam jeho pomozny wjazny njetriebachy. Ćdyż pak t wjelbej pichinidze, bęchmu ludžo woheń hiżom pichewinyli. Wjelb pak bęche ho zple wupalit.

„Śnajesć jeho“, Zan Suriej śchepny. „To je Dubstki!“

„Ćaj“, wotmolwi Surij, „mi ho też tał śbaćche. Dżakowano Woju, so ho naju dobroćel spalić njeje!“

Dubstki bęche ho bórny tał poħylnit, so mōźeśche po jstwie kłóźicż a rēcjeć. „Nětotre lita“, prajesche, „wjazny w Wipstu był njeśym, a lęba, Ćdyż Ćym jaśo Ćem pichijoch, je ho mi tałte tręchito! Śkafie njeboże mōźeśche ho mi tola śtać! Wōj staj mje se śmjerće wumobtoj; tał mōžu ho wamaj hdy do-đakowacz? Ćgehobla też to pak Ćym ho dwōjżny do tajseje śrachoty podak a na swojej dżowicżicżny njemjħitł? Njech budźi-śche ho tola wśħitko palito! — Mojej kniejaj a dobroćelaj, ja Ćym piches tón woheń wjele śhubit; ale to mi njelchodźi, pichetoż ja mam Ćiśche dojeć samōženja. Żena wjeż pak mje piches męru mjerħy: ptaćenistki tydźeń je piched durciami, a je-li so nětkole njebudu ptaćicż mōż, budu Ćwoje ptaćenja wotforćicż dycjeć. To nje żakohnje Ćnėwa, doleżi ho prėni křoć w mojim žiwieniu stanje!“

„O njestorajće ho!“ śnapřcężiwij Zan; „wy Ćwoje ptaćenja wotforćicż njetriebacze. Mōj mamoj pjenjehy: ptaćeż wot nič

tał wjele Ćać Ćhęcze. Mōj na žane wacħnje njeħřidamoj, so by jebny t najwielćich Ćzajanjich pichewupzomy někał Ćwōj wumjeć (kredit) pomjenicħit.

„Ćaj, Ćaj, tał je“, doba Surij; ptaćeż se naju pjenjelami. A doleżi Ću ho wam wacħje piħma a papjeru swalite, dha Ćžu wam ja pombać, wacħje naleħnośe do rjadu sełtajecż. To pak najlępje pōńdże, Ćdyż wy tón tydźeń, bđeż mossa Ćiśche traje, pola naju bydo wostanjecze. Tudy Ćżemy Ćromabje wścho jwobstarowacz.“

„Ja rad“, dźeće Dubstki, „do wścheho swolam; ale tał Ćym tajku dobroćimowicż jaħkużit a tał mōj wamaj jaŃ sarunacz!“

„O njeprajćeśche ho tał!“ wotmolwi Zan. „Mōj sarunujemoj. Dopomnicze ho, so piched lėtami pacholaj w Ćraħy t wam kłóźeśchtaj, pichężimo kotrymaj bęćeśche stajnje dobroćimy. Wy jmaj turoj pichedawacħe, a woħebje — wy jmaj twory też woħęzowacħe. To bęchmoj mōj! Naju samōženje bęche teħdy prawje pichistojne, ale piches wacħe woħęzomanje hladażu roćeśche a pichibetajche. So nětotre jeta bęchmoj tał wjele nahromabħitaj, so mōżachmoj ho w Wipstu jato pichewupaj woħabicż. Tał tu nětko Ćmōj, a też tudy namaj Ńboże teje. Wy seje pichicżina naju derjeħicza. Żehobla namaj samōħitymaj kuzjomaj dowolće, so bęchmoj dženħa mōj wam wumjeć (kredit) dakaj, kaź wy piched lėtami namaj.“

Knijes Dubstki ho wużycħanje śradowacħe, so bęćche jeho dobroćimowicż pichęćiwto tymaj pachokomaj tajki wuħit njeħta, a wocħesche: „O wōj dobraj Ćhōjaj, tał ho na waju Ńbožu wjeħela! Ja Ćam waju pichęzo lubo mēł, doleżi waju wobliczi lutu Ćprawnojeć pichipomjedacħtej; a wōj też moju dowęru ženje w naj- mjerħicħim Ćebatoj njeħtaj. Derje, derje, so Ćmy ho jaśo nadej- Ćħiti! Ja wutrobnje rad pola waju bydo wostanu!“

(Přicħodnje dale.)

Śchtōż pichewinje, tón budźe woblećenju t bęlej draħtu a ja njebudu jeho mjeno wumacacz t kwiħow žiwjenja.

Zjewj. Jana 3, 5.

Wo wėrowanju mtođebu monđeljeju mjeśche duchowny jeju mjeno do žrwitnych knihow Ćapibac, a jato to cħinjesche, wobroćiti ho t namoženju a dźeće t njemu: „Ślei, Michale, twoje mjeno je hiżom janu do tuteħ knihow Ćapibane.“

„Ćaj, knjeje“, wotmolwi wōn, „po mojej Ćħęchenizħ.“

„Dženħa budźe tu twoje mjeno t druhemu Ćapibane, a wōj staj wēće t w waħnu Ćroczel, kotruż staj dženħa cħinicoj, Ćwėru wopomnikoj.“

„Ćaj, knjeje!“

„Derje, ale nětk wopomni, so budźe twoje mjeno jažo abo poħřitko t Ćščewimu do tuteħ knihow Ćapibane, mienuju po mojej Ćmjerćej. To wami Ćebi t wutrobje a wobstaraj Ćwōj dom, so cħe Ćnano Ćmjerćej njebn pichewnata jato podak w nozħ.“

Tón mtođny wjeż, kotremuż bu Ćtowo teħo Ćiwōženja prajene, staracħe ho wot něka Ćwėru wo Ćwojeje dusħe Ńboże, ptaćche męć Wożi a namata puć žiwjenja. Wōn pwoħesche a ptaćche t wutrobu, so by jeho mjeno też Ćortacħy w njeħeħacħ Ćapibane byto do knihow žiwjenja.

Ćħ, Ćapicħ moje mjeno

Do knihow žiwjenja;

Śwież moju dusħu jeno

Do rjanōj brėmjelćħta;

Ćdźeż sełenja ho prawi

A ttu tam piched todu,

Dha moja dusħa Ćewi,

So pomħeħi t luboćcu.

Nakħwilny zamolwity redaktor: K. A. Fiedlef.

Ćiśeć a nakadnik: M. Smolef.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbnj statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěni pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebjes mana
Njeh či křmana
Žiwnosć je;
Žiwa ..oda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbiske njeđzelske lopjeno.

Wubawa ho kóžbu hobotu w Šsmolerzj knižiciskichcetni w Budyščinje a je tam sa štwórtlětnu psychopatu 40 wj. došćak.

Nowe lěto 1917.

Wut. 2, 21: Žeho mjeno dž narjetnjeje Jezus.

Krašny křěšćijancki porjad cžaša ho w tym namata,
ho Wóžj džěni nowemu lětej do přědta džje a tať hwoje
šwětkle pruhi na spozajak noweho šwětnego lěta šjele.

To je tón džěni, kiž Bóh šejni.
Njeh wšitkón šwěť jón wopomni.
Jón wšitko šhwal, šchtož we křěšćicje
We njebju a na semi je.

Dudy šu tebe hladali,
Šacž twój cžaš jim šo dopjelni.
Duž wot hwojeho tróna šam
Bóh šyna pólka t šbožu nam.

Šduž ja tón džiw šžu šapšćimnyč,
Mój hnuty duch ma cžidi byč,
Wšón modli šo a wuměri
Njěšćónčnju Wóžu lubosć šni.

Tať šo šodži Šellertowy rjany hodowny šhěrlušd do
šerbšteje rěčeje pšehenječ. Taťte nutrne wopominanje
Wóžeho dnja we wutrobte nastupny w Jezusowym šwja-
tym mjenje tele nowe lěto. Njeh hodoowne žohnowanje
naš po puczu cžaša pšehewođža!

Cžaš je jara šhutny. Pucž našč je šhoraty, cžernjojtj.
Šory wowejšćeje šlužby mamy pšehewnyč. Cžernje cžěb-
nosćow šo wob nobu šchmataja. Našč lud ma wjele
šady šo w taťke wulkeje wójnje. Šchto ma něť hišćeje

wšed hobo? Šchto w křnje noweho lěta šthowane leži?
Tu praichšč šo a šhewotok, niž wšed brožajzami
šradzami, — to Wóh njeđaj! — ale wšed Bohom, kiž
wšitko w šwojej wóžnowškej ružu ma.

Wóh wrut natožuje. Njeh šo nam křatowidžajzom
ludjom wójna šda pšesć cžłowštu winu našata a njeh
tež móžemy někotrych winowatow mjenowacž, tola Wóh je
šwěť tať wóđži. Žeho domachpitanje šhoinajny po-
nizuje!

Wu křěšćijenjo a to mu wšitzy prajimu, šo Wóh
dže pšesć wójuštu nufu wšed hwoje cžłowšće džěčji
šbudžowacž a na šbóžny pucž wolašacž. To dyrbi Wóže
wotmyšlenje byč. Jezusome šwiate mjeno dyrbi na taťte
waiduje lašo t cžěčji wšitěč. Šod tutym mjenom je
cžłowjefow pucž šbóžny a jich cžaš žohnowanj.

Mjeno „Jezus“ rěka pomocnik abo Šbóžnik, kaž
šerbšta rěč jara rjenje ša němšće rjane škowo „Heiland“
oraji. Wo Šbóžniku jedna žyly Nowy Šakón. To njeje
móžno, wščo šwopšćimnje tu šropominacž. Šsnadno je
lěška wóšheje wažne, na tu štronu Jezusoweho wowolanja
a škutnowanja wolašacž, štožaj je š jeho mjenom žato
mišćtra wóšnamjenjena.

Jezus je našč Šbóžnik tež jako našč mišćtr. Duž
„Bomhaj Bóh“ nam w nowym lěčeje pšesć
bóžke šo mišćtra Jezom šhryšća!

Ač, Knježe, študženi hnadny
A wščeje dobrej radu!
Šdžež ty šu, tam je taba;
Šdžež nješć, tam wščo špada.

Kaž durbj Bože slóncito šhabdžec, so by džen šabwita, tak durbj wot Boha t nam pšichabdžec tón Kujes, kotrzj na prawo drajci: „Ja šum šwétto šwéta.“ W lutym Żesuhownym šwędženju so bljšćići jeho wšću cšlowištu mudrošć pšchetrčijeje mišćtršćiwu. Wón s doby- czeršćej wérnošćeju wšćim pišmarowčenym napšćecziwo šćejšće, kotrzj šo rabbi (to je mišćtr) njeniowadu a šu šami jeho durbjeli mišćtra njeniowacz, kotrzj wot Boha wjele tanišće. Tajšć pšawošćiwacj s njejšćeczelowje rta ma wjele na šebi. To je najwšćešćije šwędženje.

Š kotrzj prawom ranje pšidi nastapjenju tuteho šćta na mišćtra Żesuha šladawj? Dotełž durbj šwétowa wojna dale šabhadžec. haćžranje je němłti šćžor šwoju šćšćejšćianštu šotowošć t jednanju wo mjerje wšćicził. Tu drije šo mjenje wo lubošć jedna haćž wo mudrošć, Našću lubošć hordzi njejšćecziwo njerodža. Njećžewojew ow abo barbarow naš mjenuja. Ale wóni budža durbjecz t rošmej pšćinicz. Niz lubošć, nizi šćida, jeno šćmny rošom može wězy rošhadžic, wošebje šćžž šu takle nješćowanje šćšćmatane, šćž něšto w Ćwropje. Lubošć mješ ludami, wo kotrzj s žyła ženje njeje wjele widžec, budže na došbi cšab haćžanć. Žehodla je lubošć w šćšćejšćianšćiw wutrobach, domačy a we wošbach žimo, šćžšćit pšćiniczšć.

Ale lubošć tež w domač njemóže wšćitko došćenec, wšćo šćboje tworicz. Lubošć je šćronišća. Lubošć cšłowjetow šo jenemu pšćiwobročzi. W šćamym wotomšćtu šo wot drugoho wotwobročzi. Tak šo pšćicziwjenja mješ ludžimi šćišće šćšćće. Na tajšć wošćenje šu žwle wšćy šćž do dmeju šćšćow rošćšćejšćewne, a lubošć t wóžnemu krajeje pšći šćžžej wojnje wšćta, wo wojnje wona wšćbudže wotebjera, w mnošćich ludžoch šćamo wote- mřema. Wšćnaješć s teho, šo lubošć njemóže wšćo došćenec, šo wona šćama nješćamóže ludžom mřer ša- wšćejšćicž?

Wšćitžy šćebi pšćeja mřer a šćboje ša nowe šćto. Šćšćejšćijenjo t Bohn wo mřer a šćboje šćuchuja. Wšćešće najwšćejšće, kotrzj može nowe šćto uam pšćiniczec, budže šćnž žrawawejje wojny. Mřer je to šćrenje mješ lubošću a šćidu. Šćžž šo nješćubnja, tam može pšćes rošom tola mřer bycz, a tak ma rošom wjele cšćinicz.

Rošomny cšłowjet ma wšćitko we woczšćoj, wón wšćej wězy mišćtrnje, to řća, wšćo wodžicz a pšćewjecz wć. Šćladajmy na mišćtra Żesuha, tak wón pšći njejšćeczel- šćiwje myšći a rošbudži! Wón bć pod šćonjem wotrořić, šo šo durbjelišće pobojny šćid bojšćla wot wšćich Šamarit- šćich dišćecž. Wón pak bć dišćinacz a dšćatownych Šama- ritšćich šćejnal. Duž wón w šćwojtm řćanjtm pšćirananju wo bljšćim wučiž, šo može něčto pošć morwy w pšććinije lećecž a pšći wotucženju šo wot tajšćho Šamaritšćeho wšćšćowany widžec. Mješ cšłowjekami šu njeřćebawidži mješ a pšćecziwjenja. Tón mišćtr Żesuh čže je wot- šćronicz. Žešo mišćtršćiwu leži w tym, šo wón po wězy, po wérnošćej, po našćonjenju rošbudžuje.

Na tuteho mišćtra Żesuha šćladajo, pšćejmy šćebi ša nowe šćto mišćtršćiwu pšćes jeho šćlowa a šćnamjo!

Woh nam daj šćnadnje šćrowicz, šćboje, radženje, mřer, žošćnowanje, wšćitko, wšćitko! Wón ma wšćitko w šćwo- jej ruzy. Ale nješćapomajmy na jene pšćecze, kotrzj do najwážnišćich bljšća a je tola mato šćoninate! Mišćtr- šćiwu šćebi pšćejmy! Šćajzy budžemy, tak šćo pšćšćejmy! Šćyto mašć, haćž šćboje abo niz, je mjenje wážne haćž

šćtož šćy, a šćbožowny je muž, řćž žiwjenje mišćtruje, niz jeno šćwoje wewotanje šćšćama, ale tež s ludžimi wot- šćhadžec wć.

Šćšćejšćian je pšćes Šćryšća s mišćtrom: wón wšćitćich šćwojich s wutrobu lubuje, a wón šćo s naj- mješćiha šćiwje je wšćitćimi, tež s njejšćeczelemi. Že to hećšćeršćew, s njejšćeczelom tak pšćejćeluje řćecžec, šćž šćo njeby ničjo šćato? Pšći wotřuzj šćwadach ničjo dobreho njejšćinidže. Mřer dawaj wšćo šćboje, a šćžž jed- naja a šćo šćšćajaj, tam šću potom durbje tež ša lubošć wotewřenje.

Čšćimny šćebi a Bohn šćlub: my čšćemy w nowym lećže tak wjele haćž možno t Żesuhownymaj nohomaj řćebžecž a wot šćwojeho mišćtra a Šćbžšćita wšćnycž. Wdy řćebamj rošćwucžowanie a wjelešćšće wotwarjenje. Tu može šćo našća šćlepa řćebžćiwocz do mudrošćej pšće- wobročicz, šo je wšćitćimi ludžimi řćerje wotšćhadžujemy a mřer mješ cšłowjekami džeržćž pomšćamj. Mješ naš wojna wučišćla, šćžti šćwřćng je našć žył šćud? Wřćemny do Boha, wřćemny do cšłowjetow? Żesuh je do cšłowjetow wřćik šćž žadnj durbj. Wón budž našć mišćtr! Žešo myšć, jeho šćwřćaty Duž budže wšćuchžom mřer a šćboje wotajćž.

Našćžowonišće šćto šćmjemj, šćžž pšćes Żesuhowu pomoz a šćnadu mišćtrjo žiwjenja budžemy a t šćwojemj šćboju pšćinjošćamj, šćtož šćenaj ničćto pšćidžicz njemóže haćž řćožby šćam. „Róždy šćam“, to je mišćtršćiwu. Wóh nam daj tajšć pšćes Żesom Šćryšća! Šćamjen.

T. w B.

Nowe šćto 1917.

Dženž Boha šćo šćšćadža
Nam šćta řćenje ranje,
Šć nina nowa čšće šćo wotewřaja
Šća našće řćošćowanje.
Duž je šćšćom a s mobilšćtu
Mj šćšćšćijam a dale bu;
Woh pomjećje wšćo wšćuzje.

Mješ pšćiřćobha nžž njetršćšći,
Mjž čšćšćny pućž mój řćrje;
Woh we tež mřořći šćamjcz mi,
Šćo šćerjo t šćoju řćrje.
Šćšćož čšćemne tudy nješćšćnacz,
To šćakne budže w nješćšćach
Wšće pšćšćšćšćijemj šćiwěle.

Mój pućž njech rumj, řćšćimny je,
Šća trowšćtne po nim wšćidu;
Šćžž řćobdu, takž Woh wodžij mje,
Šća t dobrom' řćonjež dšćtdu.
Mješ šćboje, řćšćž wón wotšćudži,
Mješ žiwjenje, šćwřćecž wšćuřćořći:
Mj t řćepšćemny wšćo budže.

Mój řćonž budž bljšća, dalořćo,
Šć tym nočžn dišćuju řćšćšćicž;
Čšću Božej woli pšćobacz wšćo,
Šćo s řćonw wěty wšćšćicž;
Tón Woh, řćž mój čšćab wotmřeci,
Šćšćž jeno, šćo pućž t wěžšćnošći
Tu junu šćbžnje šćonam!

F.

Lutherowe kłěrłuske w našich berbskich spěwańskich.

Subjektne lěto reformazije 1917 ho přehližuje a dopomni nań w hrjedźa we wójnstim čašnu žiwje na wjichse te wšelake droje kubka a žohnowanja, kotrež je reformazija přede 400 lětami našemu ewangeliskemu ludu přichinjela, kubka a žohnowanja, kotrež nam žana wójna rubić njemůže, haj, kotrež runje haće w tajkich čezkich čakašach swoju poknu móž na wutrobach wosofahuja. Še tajkim žohnowanym darom a dobrotam reformazije křtuča bjes praščenja tež wogadny zřewny spěw a bohaty poslad duchownych kłěrłuschow. Do Luthera njelajachu na Božich křuzbach žaneho šromadneho wofabneho spěwanja, dolež f žyfa žanych duchownych kłěrłuschow njemajachu, kotrež by lud spřimil a na Božich křuzbach f hřofom spěwač mohl. To bu přšes Luthera hinaf. Tamny přni kłěrłuš f našich berbskich spěwańskich: „Něf wjeleče ho, křečćenjo“, je f dohom přni tych wofabnych spěwom, kotrež je Luther w lěze 1524 wudał jako přenje kłěrłušowne knižki ewangeliske zřutnje. Wo nich je jedny, kiž je fa Lutherowym bldom hřbał, prańk: „Wšče bohobožalne wutroby dyrba wufnač, so je nam Bóh přšes Luthera f jeho kłěrłušownej knižku něšto wyhofo, džiwne a wofebne darik, fa čož ho lubemu njebjelkemu. Wóčje w wščeje wěčnowče do- džatowac njemóžemu.“ Še tajke hřinej, dobywatelji wěru, f tajke wjekele dowěru a džezčezej myšlni njebě hřičeje ničt přjedy njcho spěwał. Še šohorjenjom a fe hřwjatny wješelom buchu Lutherowke kłěrłuske wot luda pichjate a rošchěraču so kaž f wěrom šhwatnje po žytem němftim kraju. A hřičeje dženska — šchó njezuje ho we wutrobje hřuty a šajaty, hřož hodow- ničku wofada Lutherowu kłěrłuš šajke: „Ja f njebě dele pichidu f wam“, abo na hřwjatach: „Něf hřwjatoh' Duchu pohřny“, abo na poslutnych dnjach: „K tebi ho wofam f hřubiny.“ A f tajkim hřwjatny šohorjenjom 1914 naše wójna do wójny čehnjachu pod hřimanjom Lutheroweho móžneho kłěrłuscha „Žed'n twjerdu hřob je naš Bóh ham“, je nam wšitkim hřičeje derje w pomjatu. Šchtož je nam Luther je hřwjatny kłěrłušemi darik, ho runje w jubelstím lěze reformazije najmjenje šabyc njedyrbi.

My mamy wot Luthera f žyfa 39 kłěrłuschow. Wot tych štej w němftich krajnych spěwańskich 22, w našich berbskich spěwań- skich 33 kłěrłuschow. Težane su ščehowazje:

1. Něf wjeleče ho, křečćenjo (Nun freut euch, I. Chr. 375).
8. Božo Wóčje, budž pola naš (Gott, der Vater wohn uns bei —).
11. My wěrimy wšitzy do Woha (Wir glauben all an Einen Gott 262).
52. Přichidž, tych ludž Ebóžniko (Nun komm der Heiden Heiland —).
57. My křehsta křwalicž dyrbynti (Christum wir sollen loben schon —).
61. Ja f njebě dele pichidu f wam (Vom Himmel hoch 50).
67. Budž, Žejom křhřičeje, křwaleny (Gelobet seist du, Jesu Christ 41).
69. Še tych njeběš křka jandželsta (Vom Himmel kam der Engel Schar 51).
100. Šcho Hěrodach ho nastřoži (Was fürchtest du, Feind Herodes —).
103. křhřit w šhertnam jaitwoje (Christ lag in Todesbanden 115).
105. Žejus křhřituš ham naš Ebóžnik (Jesus Christus, unser Heiland, der den Tod —).
126. Přichidž, hřwjatny Ducho, šwiročjel (Komm, Gott Schöpfer, heiliger Geist 147).

128. Přichidž, Božo, hřwjatny Ducho, f nam (Komm, heiliger Geist, Herr Gott 146).
130. Něf hřwjatoh' Duchu pohřny (Nun bitten wir den heiligen Geist 149).
146. Čži hřupi f ertom wurjeknu (Es spricht der Unweisen Mund —).
155. To Bože džekacž kajnje su (Dies sind die heiligen zehn Gebot 224).
156. Bóh džyž f nam f hřadu přichřupicž (Es wolle Gott uns gnädig sein 197).
158. D čłowče, džekž byčž po Bóhy (Mensch, willst du leben seliglich —).
- 161, 1—3. Šdžerž, křnježe, hřwoje křwoto (Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort 173).
165. křnješ křhřituš přichřidže f Žordanu (Christ, unser Herr, zum Jordan kam —).
171. Budž křwaleny Wóh a pohřnowany (Gott sei Gelobet und gebenediet —).
181. Žejus křhřituš, naše šbože (Jesús Christus, unser Heiland, der von uns —).
205. K tebi ho wofam f hřubiny (Aus tiefer Not 185).
231. Žed'n twjerdy hřob je naš Bóh ham (Ein feste Burg ist unser Gott 171).
283. Tón šromny čłowjel šbóžny je (Wohl dem, der in Gottes- furcht —).
312. Wóčje našch, křž hř w njeběšach (Water unser im Himmel- reich 487).
316. Čže, Božo, křwalimy (Herr Gott, dich loben wir 521).
396. Šitanja (Sitanei 183).
- 405, 1. Špojže nam, křnježe (Verleih uns Frieden 513).
448. Ach Božo, hřabaj f njeběš (Ach Gott, vom Himmel sieh 193).
454. Šoh by Bóh njebyl pola naš (Vår' Gott nicht mit uns 178).
480. Něf f wěrom čahnu (Mit Fried' und Freud' fahr' ich 648).
489. W hrjedźa w našim žiwjenju (Mitten wir im Leben 649).

Kgf.

Serbaž

abo

Šchož hřwajach, to mjelšch.

Powjedańčož sa Šerbow

wot

dra. Šfula.

(Pokracožowanje.)

9. staw.

„Šale něhóže, haj něhóže mi rózicža keže, Mjana běla a čerwjena rózicža mi.“

Někotre dny šajdžechu, a křjes Dubřki a Žurij přšma rjadowalšdaj a pjenjelje wupřacowalšdaj; Jan pał mjes tym f přšewostim we wjelje hřwoje naležnowče wobštarowalše. Šene přšepołbene křjes Lechoškawski f njemu přichidže, přšepřohy teju bratrow fa wječor na školu šelinta (teja) a woprašaja ho, hačž je tón žyš fe hřwjatny džowfomaj šabo šromy a čerštwy.

„Šaj, džawoano Wohu“, džekše Jan, „tať je! Maju wjekele a šbože je wulle; to je křjes Dubřki, naju dobročel, kotrehož hřubi wot šmjerce wumotkož.“

Něšto křjes Lechoškawski na wřki do teju hřbđa džekše a přšepřohy teč křjesa Dubřkeho f jeho džowfomaj.

Něšor přichřidže, a wšitzy ho f Lechoškawskim pobaču. Křjeni Lechoškawka ho wjekeleše, jako tej dušhnej, přšitwjonej hólčazž šastupičte, kiž we džwjatnatym lěze kaž rózicžny křje-

